MARIUS DUMITRU PARASCHIVESCU
WILLI PĂVĂLOAIA
FLORIN RADU
GABRIELA FOTACHE
LUCIAN PATRAȘCU
GABRIELA-DANIELA BORDEIANU
OANA GROSU

CONTABILITATE

- FUNDAMENTE
- APLICAȚII
- ISTORIE ȘI PERSONALITĂȚI

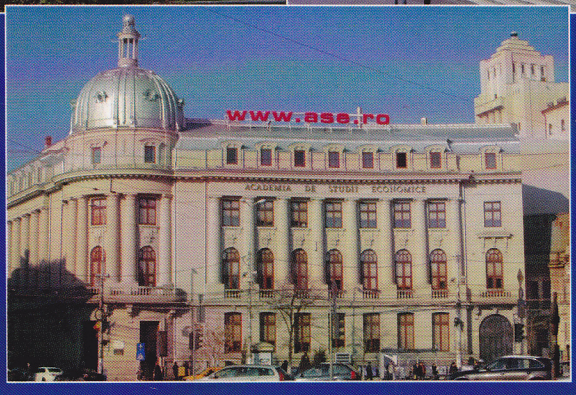

editura Tehnopress

MARIUS DUMITRU PARASCHIVESCU
Universitatea „George Bacovia" din Bacău

WILLI PĂVĂLOAIA
Universitatea „George Bacovia" din Bacău

FLORIN RADU
Universitatea „George Bacovia" din **Bacău**

GABRIELA FOTACHE
Universitatea „George Bacovia" din Bacău

LUCIAN PATRAȘCU
Universitatea „George Barițiu" Brașov

GABRIELA-DANIELA BORDEIANU
Universitatea „George Bacovia" din Bacău

OANA GROSU
Universitatea „George Bacovia" din Bacău

CONTABILITATE

- **FUNDAMENTE**
- **APLICAȚII**
- **ISTORIE ȘI PERSONALITĂȚI**

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUPRINS

Colegii despre noi 15

Secțiunea I Teorie și modelare a conceptelor în contabilitate 19

Schema sinoptică generală a contabilității 21
Definirea contabilității 22
Contabilitatea – ca știință 23
Definirea obiectului contabilității 24
Concepția juridică–economică–patrimonială privind obiectul contabilității 25
Concepția economică privind obiectul contabilității 26
Concepția economico-juridică privind obiectul contabilității 27
Concepția financiară privind obiectul contabilității 28
Normalizarea obiectului contabilității 29
Poziția financiară – bilanțul contabil 30
Active – definire, criterii de recunoaștere, lichiditate 31
Active imobilizate – definire, clasificare 32
Imobilizări necorporale 33
Imobilizări corporale 34
Imobilizări financiare 35
Active circulante – definire, clasificare 36
Stocuri 37
Creanțe 38
Investiții pe termen scurt 39
Disponibilități bănești 40
Active rectificative și de regularizare 41
Pasive – capital propriu, provizioane, datorii, exigibilitate 42
Capital propriu 43
Provizioane 44
Datorii 45
Pasive rectificative și de regularizare 46
Performanțe – contul de profit și pierdere 47
Venituri – definire, criterii de recunoaștere 48
Cheltuieli – definire, criterii de recunoaștere 49

BCU CENTRALA UNIVERSITY LIBRARY

Structura elementelor contului de profit şi pierdere pe domenii de activitate . 50
Rezultatul exercițiului..... 51
Modificarea poziției financiare – situația fluxurilor de numerar..... 52
Modificarea capitalului propriu – situația modificărilor capitalului propriu 53
Note explicative la situațiile financiare 54
Sistemul relațiilor de echilibru în definirea obiectului contabilității 55
Metoda contabilității..... 56
Concepte - contabilitatea de angajament, principiul continuității activității, raționamentul profesional 57
Raționamentul profesional 58
Principii fundamentale..... 59
Principiul contabilității în partidă dublă 60
Principii operaționale..... 61
Principiile care vizează evaluarea patrimoniului 62
Principiile (caracteristicile) care vizează calitatea informației contabile..... 63
Procedeele contabilității..... 64
Documentarea..... 65
Documente justificative 66
Definirea documentelor justificative..... 67
Întocmirea documentelor justificative..... 68
Clasificarea documentelor justificative..... 69
Verificarea documentelor justificative..... 70
Circulația documentelor justificative 71
Registrele contabile 72
Registrul jurnal 73
Registrul inventar 74
Registrul cartea mare 75
Documente de sinteză 76
Păstrarea documentelor contabile – clasarea, păstrarea 77
Evaluarea patrimoniului 78
Definirea evaluării – noțiunea, componente 79
Principiile evaluării..... 80
Categorii economice folosite în evaluare..... 81
Costurile..... 82
Prețurile..... 83
Tarifele..... 84
Valorile..... 85
Momentele evaluării..... 86
Evaluarea la intrarea în patrimoniu..... 87
Evaluarea la ieşirea din patrimoniu..... 88

BCU ASE CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Evaluarea la inventariere..... 89
Evaluarea la închiderea exercițiului financiar..... 90
Reevaluarea patrimoniului..... 91
Forme de evaluare a patrimoniului 92
Calculația..... 93
Definirea calculației..... 94
Clasificarea calculației 95
Principiile calculației..... 96
Calculația costurilor 97
Inventarierea patrimoniului 98
Definirea inventarierii..... 99
Clasificarea inventarierilor..... 100
Etapele inventarierii..... 101
Procedee specifice metodei contabilității – bilanțul contabil, contul, balanța de verificare..... 102
Bilanțul contabil..... 103
Definirea bilanțului contabil..... 104
Tipuri de modificări asupra patrimoniului și reflectarea lor în bilanț..... 105
Contul..... 106
Definirea contului..... 107
Forma grafică a contului..... 108
Structura contului..... 109
Funcțiile contului..... 110
Reguli de funcționare a conturilor..... 111
Corespondența conturilor..... 112
Analiza contabilă a operațiunilor economice și financiare..... 113
Formula contabilă și articolul contabil 114
Clasificarea conturilor..... 115
Planul de conturi general..... 116
Monografie privind înregistrarea în contabilitate a unor operațiuni economice și financiare 126
Balanța de verificare..... 191
Definirea balanței de verificare..... 192
Clasificarea balanțelor de verificare..... 193
Întocmirea balanței de verificare..... 194
Identificarea erorilor de înregistrare contabilă..... 195
Contabilitatea – tehnică 196
Norme contabile..... 197
Norme de audit 198
Contabilitatea operațională 199

B-DUL M. EMINESCU IAȘI

Definirea contabilității operaționale 200
Forme de contabilitate 201
Forme de contabilitate pe jurnale 202
Forme de contabilitate maestru-şah 203
Forme de contabilitate computerizate 204
Situațiile financiare 205
Lucrările preliminare pentru întocmirea situațiilor financiare 206
Bilanț – formular 207
Contul de profit şi pierdere – formular 210
Date informative – formular 213
Situația activelor imobilizate – formular 219
Situația amortizării activelor circulante – formular 220
Situația ajustărilor pentru depreciere – formular 220
Situația fluxurilor de numerar 221
Situația modificărilor capitalului propriu 222
Note explicative la situațiile financiare anuale 223
Raportul administratorilor 229
Controlul intern 232
Auditarea sau verificarea situațiilor financiare anuale 235
Aprobarea, semnarea şi publicarea situațiilor financiare anuale 236
Contabilitatea funcțională 237
Organizarea lucrărilor de contabilitate la entitățile patrimoniale 238
Structura conceptuală a contabilității 239

Secțiunea II Valorificarea informațiilor financiar-contabile în procesul decizional *241*

Capitolul 1 Studiul rezultatelor economice şi financiare ale entității .. *243*
1.1. Modele şi structuri ale indicatorilor privind rezultatele economice şi financiare ale entității 243
1.2. Analiza principalelor rezultate economice şi financiare ale entității 253
1.2.1. Analiza marjei comerciale 253
1.2.2. Analiza cifrei de afaceri nete 254
1.2.3. Analiza producției exercițiului 256
1.2.4. Analiza valorii adăugate 258
1.2.5. Analiza excedentului brut din exploatare 261
1.2.6. Analiza rezultatului din exploatare 264
1.2.7. Analiza rezultatului curent al exercițiului 265
1.2.8. Analiza rezultatului brut al exercițiului 267

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

1.2.9. Analiza rezultatului net al exercițiului 268
1.2.10. Analiza capacității de autofinanțare şi a autofinanțării nete 269
1.2.11. Diagnosticul rezultatelor economice şi financiare 272

Capitolul 2 Reflectarea echilibrului financiar al entității economice .. *275*
2.1. Modele şi structuri ale indicatorilor privind echilibrului financiar..... 275
2.1.1. Echilibrul static pe baza bilanțului contabil 275
2.1.2. Echilibrul static pe baza bilanțului financiar 276
2.1.3. Echilibrul static pe baza bilanțului funcțional 291
2.2. Analiza echilibrului financiar al entității 304
2.2.1. Analiza statică a echilibrului financiar pe bază de bilanț contabil ... 304
2.2.2. Analiza statică a echilibrului financiar pe baza bilanțului financiar. 307
2.2.2.1. Analiza pe orizontală a echilibrului financiar 308
2.2.2.2. Analiza pe verticală a echilibrului financiar 311
2.2.2.3. Analiza combinată a echilibrului financiar 314
2.2.3. Analiza statică a echilibrului financiar pe baza bilanțului funcțional 314
2.2.4. Diagnosticul echilibrului financiar 320

Capitolul 3 Dinamismul performanțelor entității 323
3.1. Modele şi structuri ale indicatorilor privind performanțele entității 323
3.1.1. Rate de rentabilitate comercială 323
3.1.2. Rate de rentabilitate economică 324
3.1.3. Rate de rentabilitate financiară 327
3.2. Analiza performanțelor entității 329
3.2.1. Analiza rentabilității comerciale 329
3.2.2. Analiza rentabilității economice 330
3.2.3. Analiza rentabilității financiare 334
3.2.4. Diagnosticul performanțele entității 336

Capitolul 4 Riscurile entității 337
4.1. Modele şi structuri ale indicatorilor privind riscurile entității 337
4.1.1. Indicatorii riscului de exploatare 337
4.1.2. Indicatorii riscului financiar 340
4.1.3. Indicatorii riscului de faliment 341
4.2. Analiza riscurilor entității 343
4.2.1. Analiza riscului de exploatare 343
4.2.2. Analiza riscului financiar 344
4.2.3. Analiza riscului de faliment 344
4.2.4. Diagnosticul riscurilor entității 346

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul 5 Situațiile financiare previzionate –surse de informații creative în procesul decizional *347*
5.1. Premize tehnice şi economice privind dezvoltarea entității..... 347
5.2. Previzionarea rezultatelor economico-financiare 356
5.2.1. Elaborarea contului de profit şi pierdere previzional 356
5.2.2. Analiza previzională a rezultatelor economico-financiare 357
5.3. Previzionarea echilibrului financiar 358
5.3.1. Analiza statică pe baza bilanțului financiar previzional 358
5.3.2. Analiza statică pe baza bilanțului funcțional previzional 363
5.4. Studiul performanțelor entității în perioada previzionată 366

Secțiunea III File din istoria contabilității *367*

Capitolul 1 Cercetări asupra rolului informațiilor contabilității in antichitate *369*

Capitolul 2 Necesitatea obiectiva a perfecționării calculelor economice 377
2.1 Progresul economic şi cerințele măsurării rezultatelor activității productive..... 377
2.2. Influența modulului de reprezentare a cifrelor asupra calculelor economice 381

Capitolul 3 Descoperirea şi perfecționarea sistemului de calcul contabil în partidă dublă *387*

Capitolul 4 Forța gândirii novatoare a savantului Luca Paciolo *391*

Capitolul 5 Deschideri spre cunoaşterea plenară a ansamblului mişcărilor de valori *397*
5.1. Literatura contabila după apariția Tratatului de contabilitate al lui Luca Paciolo..... 397
5.2. Orizonturi noi în promovarea gândirii contabile 403
5.3. Contribuții la clarificarea fundamentelor ştiințifice ale contabilității..... 406
5.4. Conceptul matematic in promovarea puterii de cunoaştere retrospectivă şi prospectivă a contabilității 413

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Capitolul 6 Curente de gândire şi împliniri în cultura contabilă românească *419*
6.1. Începuturile literaturii contabile în România..... 419
6.2. Studii de contabilitate şi idei noi la începutul secolului al XX-lea..... 421
6.3. De la patrimoniu la universul mişcărilor de valori 424
6.4. Şcoala ieşeană de contabilitate..... 427
6.4.1. Prezentarea cadrelor didactice şi a cercetătorilor 427
6.4.2. Un creator de şcoala – Dumitru Rusu..... 430
6.4.3. Recunoaştere şi recunoştinţă 439
6.4.4. Continuitate şi certitudine 451

Anexe *457*

Bibliografie *469*

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Colegii despre noi

Prof.univ.dr. Eugeniu ŢURLEA, Academia de Studii Economice Bucureşti

Cartea „Contabilitate: fundamente; aplicaţii; istorie şi personalităţi" este o lucrare complexă de cercetare care doreşte să acopere toate necesităţile de informare ale utilizatorilor avizaţi.

Structurată logic în trei secţiuni, tratează pentru început teoriea şi modelarea conceptelor în contabilitate, după care trece la valorificarea informaţiilor financiar-contabile în procesul decizional, pentru ca în final să ofere punctul de plecare al cercetării de faţă şi anume – Istoria Contabilităţii.

Pentru a fi utilă specialiştilor în domeniul economic, lucrarea abordează într-o manieră accesibilă conceptele, principiile, raţionamentele, evaluările patrimoniului şi instrumentele specifice contabilităţii, necesare pentru înţelegerea şi aprofundarea problemelor de contabilitate.

Utilitatea informaţiilor contabile în procesul decizional, atât de necesară managementului, este concretizată în studiul rezultatelor economice şi financiare, reflectarea echilibrului financiar şi a performanţei precum şi prezentarea indicatorilor de risc şi analiza lor.

Întrucât nimic nu se crează pe un loc vid, autorii expun istoria contabilităţii din antichitate şi până azi.

Pentru a onora realizările înaintaşilor în ale contabilităţii, autorii tratează principalele curente de gândire şi împliniri în cultura contabilă românească .

Lucrarea răspunde atât cerinţelor instructive ale învăţământului economic cât şi specialiştilor din entităţile economice, oferind un suport informaţional de valoare pentru managementul organizaţiilor.

Cartea asigură un echilibru între aspectele teoretice şi practica contabilă în cooncordanţă cu Standardele Internaţionale de Contabilitate, Standardele Internaţionale de Raportare Financiară şi Reglementările româneşti.

Nu este o carte obişnuită pentru că recunoaşte şi reuneşte contribuţiile a trei generaţii de universitari dedicate ştiinţei contabilităţii – una dintre cele mai frumoase invenţii ale spiritului omenesc.

BCU "CAROL I" UNIVERSITY LIBRARY

Cartea este dedicată iluştrilor cercetători, talentaţilor dascăli şi mentori luminaţi în ale contabilităţii:

Prof.univ. dr. doc. Dumitru RUSU; Prof.univ. dr. Oprea CĂLIN;
Prof.univ.dr. Mihai RISTEA; Prof.univ.dr. Aurel CUCIUREANU.

Am cunoscut colectivul de autori în diferite împrejurări şi nu sunt surprins de ambiţia lor de a continua la Bacău tradiţia şcolilor superioare de contabilitate.

Rostul principiilor şi învăţăturilor căpătate de la înaintaşi nu poate fi îndeplinit decât dacă distribui şi altora din lumina pe care tu ai luat-o de la ei.

Gaudeamus igitur!

Bucureşti, mai 2013

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Prof. univ. dr. Alexandru ŢUGUI, Universitea „Alexandru Ioan Cuza" Iaşi

Întotdeauna deschid cu plăcere o carte de contabilitate pentru a afla ce mai este nou în domeniu. Această plăcere se multiplică atunci când constat că acea carte este scrisă de foştii mei profesori Marius Dumitru Paraschivescu şi Willi Păvăloaia. De această dată lucrarea *Contabilitate* este produsul ştiinţific al unui colectiv deosebit format din şapte cadre didactice ale Universităţii „George Bacovia" din Bacău, sub coordonarea celor două personalităţi academice.

Ceea ce surprinde cititorul în mod plăcut la această lucrare academică este imensul respect al autorilor faţă de istoria trecută şi cea prezentă a contabilităţii româneşti, cartea fiind dedicată *iluştrilor autori, talentaţilor dascăli şi mentorilor luminaţi în ale contabilităţii: Prof. univ. dr. doc. Dumitru RUSU, Prof. univ. dr. Oprea CĂLIN, Prof. univ. dr. Mihai RISTEA şi Prof. univ. dr. Aurel CUCIUREANU.*

Lucrarea colegilor noştri este structurată pe trei paliere. *Primul palier* este dedicat prezentării *fundamentelor teoretice ale contabilităţii* cu referire la definirea contabilităţii ca artă, ca tehnică şi ca ştiinţă, la cele trei concepţii referitoare la obiectul contabilităţii, la normalizarea contabilă din România în context european şi internaţional, la conceptele de bază şi secţiunile de lucru ale contabilităţii, la principiile, procedeele şi instrumentele de lucru ale contabilităţii ca sistem de informare, la evaluarea în contabilitate a elementelor patrimoniale, la calculaţia costurilor şi organizarea practică a contabilităţii. Cel de-*al doilea palier* este alocat *valorificării informaţiilor financiar-contabile în procesul decizional.* Astfel, sunt abordate din punct de vedere teoretic şi practic rezultatele economice ale unei entităţi, echilibrul financiar, dinamica performanţelor, riscul de exploatare şi situaţiile previzionale. Iar cel de-*al treilea palier* este destinat prezentării *filelor de istorie ale contabilităţii*, din antichitate şi până în zilele noastre. Un loc aparte în economia acestei secţiuni îl ocupă curentele de gândire ale culturii economice contabile din ţara noastră, de la începuturi şi până în prezent.

În calitate de cititor privilegiat al acestei cărţi apreciez că lucrarea colegilor de la Universitatea „George Bacovia" din Bacău, reprezintă un studiu

tridimensional al *Contabilității* ca sistem de informare, îmbinând în mod optim teoria, practica şi istoria. Consider că abordarea autorilor este una interesantă, multivalentă, multicriterială şi chiar enciclopedică a ştiinței *contabilității*, reuşind să se adreseze în egală măsură atât teoreticienilor cât şi practicienilor din domeniu.

Mă bucură în mod deosebit apariția acestei lucrări de contabilitate la Bacău. Îi felicit din suflet pe fiecare dintre autori şi le doresc numai bine şi la mai multe asemenea realizări!

Iaşi, 5 mai 2013

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

SECȚIUNEA I

TEORIE ŞI MODELARE A CONCEPTELOR ÎN CONTABILITATE[1]

Pentru a realiza o prezentare mai accesibilă a conceptelor şi legităților ce guvernează ştiința contabilității, autorii au adoptat tehnica grafică. Considerăm că prin aceasta, oferim o mai rapidă şi sistematizată înțelegere şi creăm posibilitatea celor ce lecturează să-şi facă un bagaj de cunoştințe privind modul de conducere a contabilității.

[1] Unele din problemele prezentate în această secțiune se regăsesc publicate şi în lucrarea: *„Ghid pentru înțelegerea contabilității armonizate cu Directivele Comunităților Economice Europene şi cu Standardele Internaționale de Contabilitate"* – Paraschivescu, M.D., Radu, F., Editura Moldavia, Bacău, 2002

BUCHAREST ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Schema sinoptică generală a contabilității

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

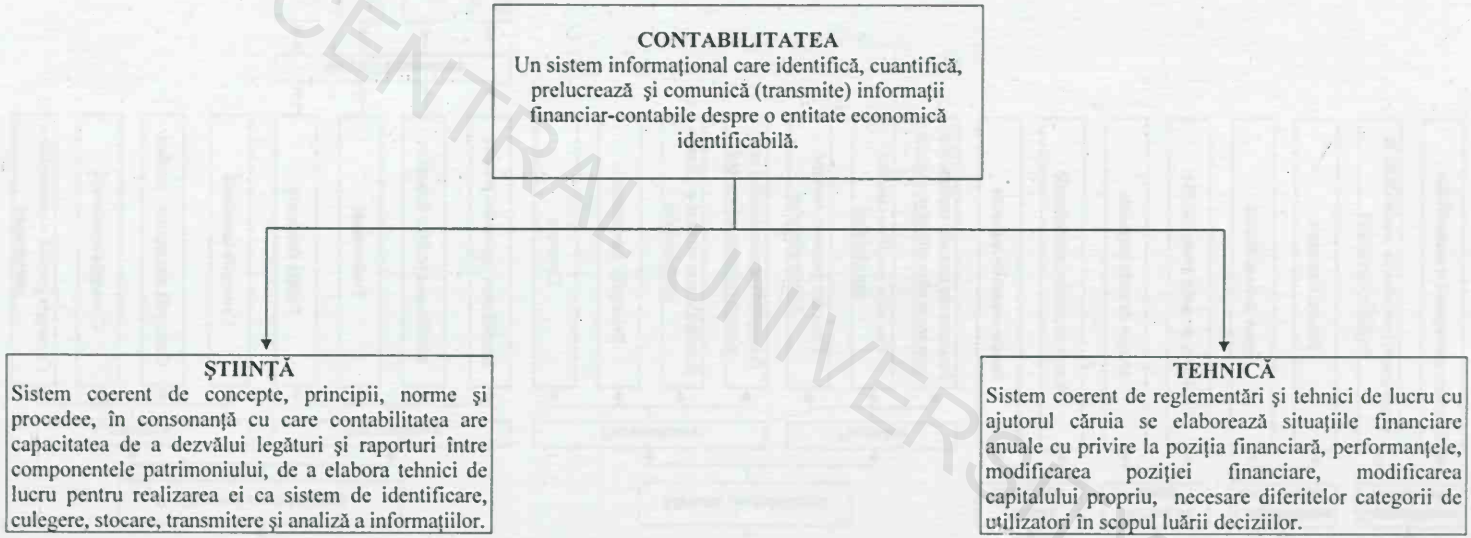

Definirea contabilității

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

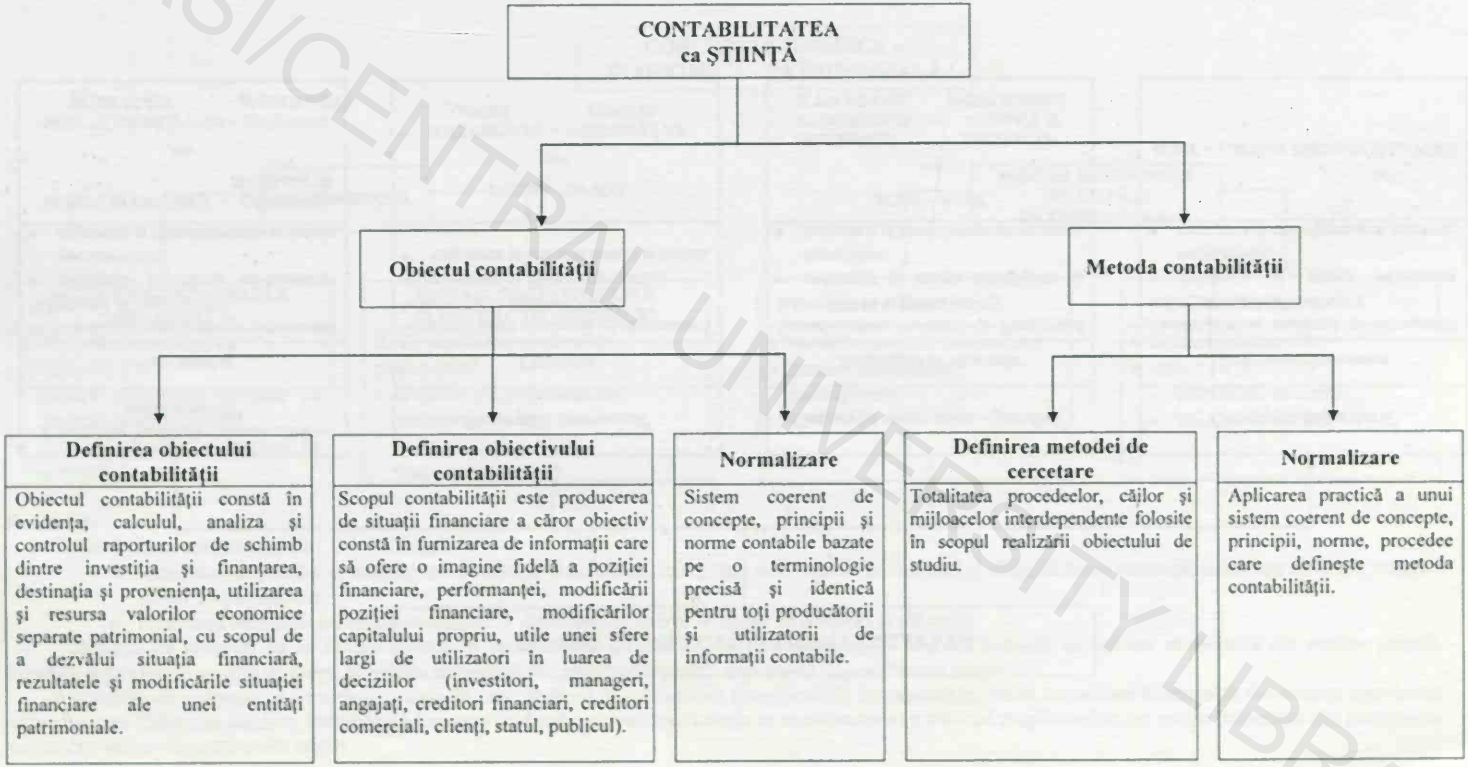

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DEFINIREA OBIECTULUI CONTABILITĂȚII

Concepția juridică – economică – patrimonială[1]	**Concepția economică**[2]	**Concepția economico – juridică**[3]	**Concepția financiară**[4]
Patrimoniul	*Capitalul*	*Realitățile și resursele*	*Resursele economice*
Contabilitatea studiază și furnizează informații în legătură cu: • existența și starea elementelor patrimoniale; • mișcarea și transformarea acestora.	Contabilitatea studiază și furnizează informații în legătură cu: • existența și starea capitalului; • mișcarea și transformarea acestuia.	Contabilitatea studiază și furnizează informații în legătură cu: • existența și starea realităților și resurselor; • mișcarea și transformarea acestora.	Contabilitatea studiază și furnizează informații în legătură cu: • existența și starea resurselor economice; • mișcarea și transformarea acestora.
BUNURI ECONOMICE = DREPTURI ȘI OBLIGAȚII *sau* *OBIECTE DE DREPTURI ȘI OBLIGAȚII = DREPTURI ȘI OBLIGAȚII*	*AVERE = CAPITAL* *sau* *SUBSTANȚĂ DE AVERE = SUBSTANȚĂ DE CAPITAL*	*ACTIV = PASIV* *sau* *ELEMENTE CONCRETE ȘI ACTIV FORMAL = ABSTRACȚII JURIDICE ȘI PASIV FORMAL*	*ACTIV = CAPITAL PROPRIU ȘI DATORII*

[1] Cf. cu *Spiridon Iacobescu* și *Alexandru Sorescu*
[2] Cf. cu *Ion Evian*
[3] Cf. cu *Dumitru Voina*
[4] Cf. cu Reglementări contabile prevăzute în O.M.F.P. 3055/2009

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

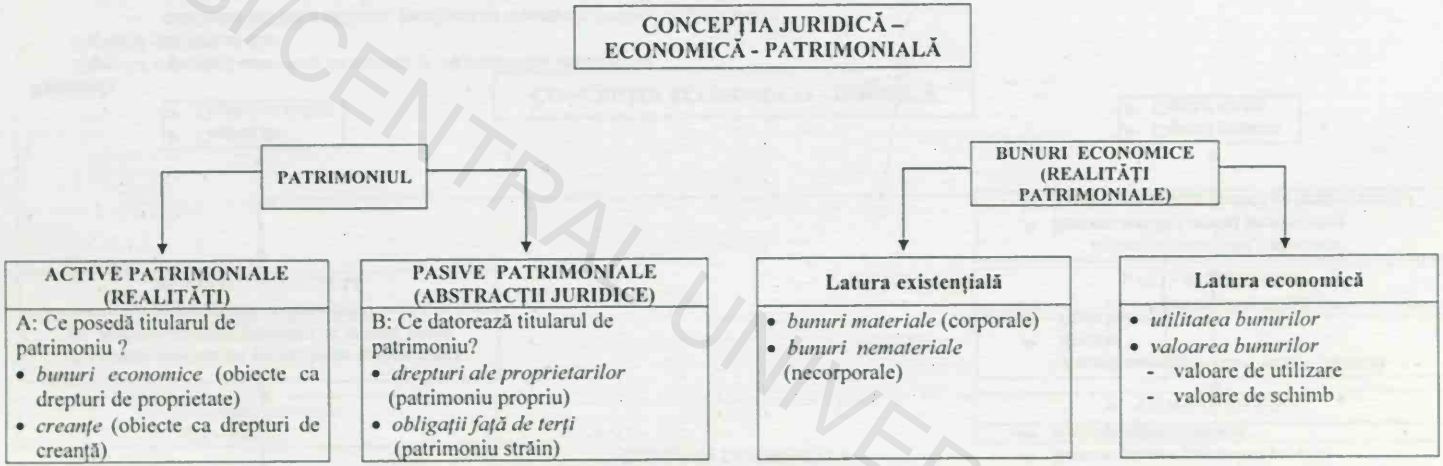

Remarcă:

Patrimoniul este format din:

- totalitatea drepturilor şi obligaţiilor cu valoare economică, aparţinând unui subiect de drepturi şi obligaţii (unei persoane fizice sau juridice), numit titular de patrimoniu;
- totalitatea bunurilor cu valoare economică, dobândite în cadrul relaţiilor de drepturi şi obligaţii.

Relaţiile de drepturi au în vedere situaţia în care titularul de patrimoniu (proprietarul) îşi procură bunurile cu valoare economică din resurse proprii, bunurile respective îi aparţin de drept, iar partea respectivă din patrimoniu poartă denumirea de *patrimoniu propriu*.

Relaţiile de obligaţii au în vedere situaţia în care titularul de patrimoniu (proprietarul) îşi procură bunurile cu valoare economică din resurse aparţinând altor persoane fizice sau juridice, bunurile nu-i aparţin de drept, echivalentul valoric al acestora trebuie restituit proprietarilor; iar partea respectivă din patrimoniu poartă denumirea de *patrimoniu străin*.

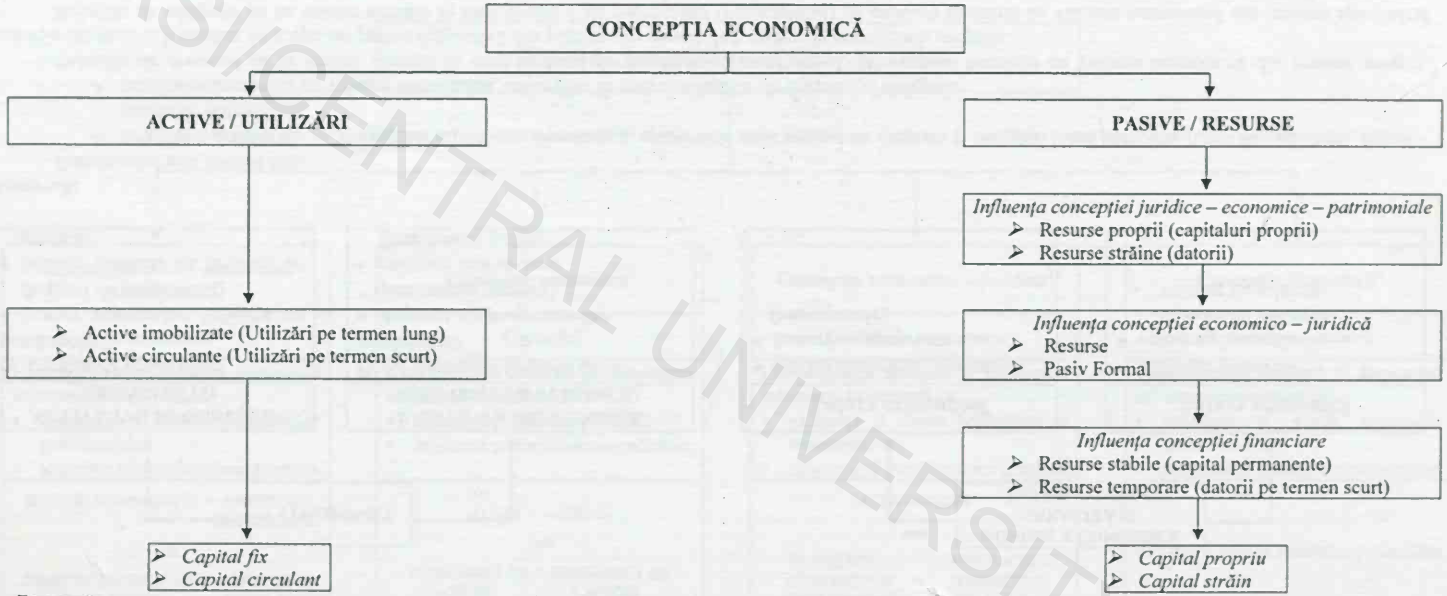

Remarcă:

Capitalul reprezintă ansamblul de utilizări şi de resurse ale unei entităţi.

Capitalul este format din:

- totalitatea activelor utilizate, indiferent de raporturile juridice de proprietate;
- totalitatea resurselor, în funcţie de modul de procurare (de cine sunt finanţate).

Capitalul fix (active imobilizate) este format din bunurile investite care participă la mai multe cicluri de exploatare şi care se înlocuiesc după un număr de ani de utilizare. Se consumă treptat pe calea amortizării.

Capitalul circulant (active circulante) este format din bunurile economice care se consumă sau îşi schimbă forma de existenţă şi funcţională după fiecare ciclu de exploatare finalizat.

Capitalul propriu este dobândit de către entitate prin: efortul proprietarilor (acţionari, asociaţi), autofinanţare (capitalizarea profitului, a amortizărilor, ajustărilor şi provizioanelor, etc.).

Capitalul străin (capitalul împrumutat, atras) cuprinde: datoriile pe termen lung şi datoriile pe termen scurt faţă de furnizori, creditori, salariaţi, stat etc.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

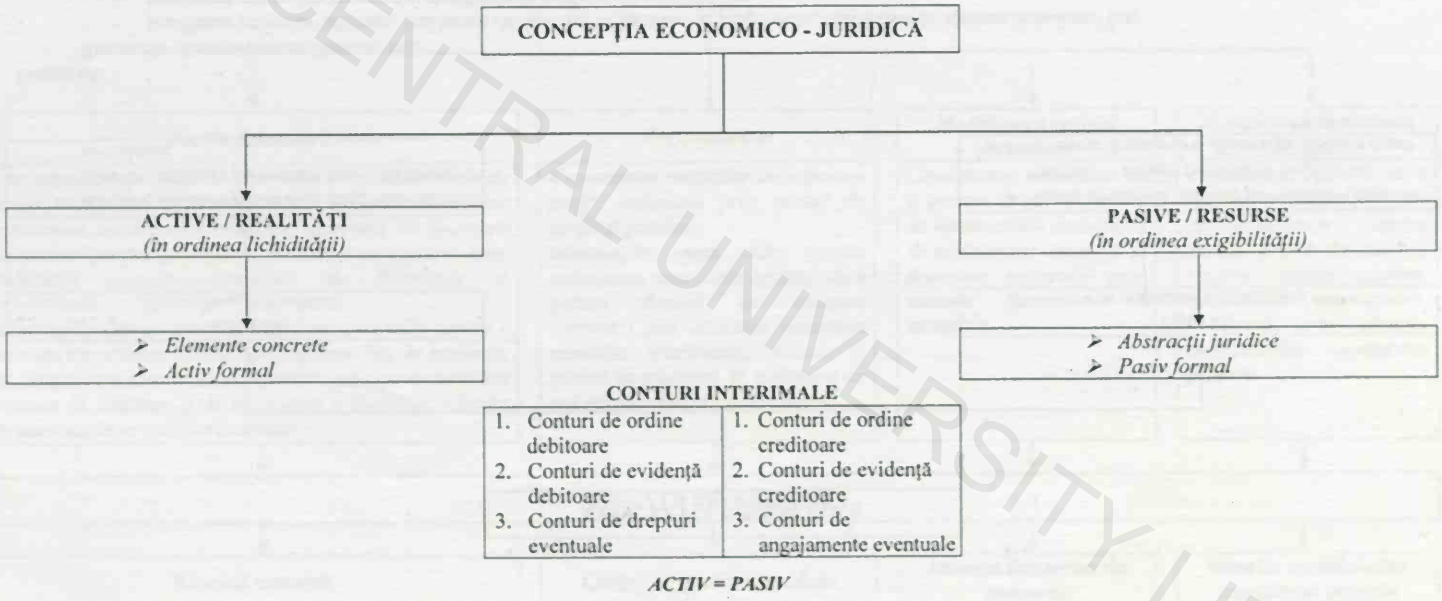

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Remarcă:

Resursele economice sunt formate din:

- totalitatea activelor utilizate, indiferent de raporturile juridice de proprietate, clasificate în ordinea *lichidităţii* lor;
- totalitatea resurselor procurate, clasificate în ordinea *exigibilităţii* lor.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

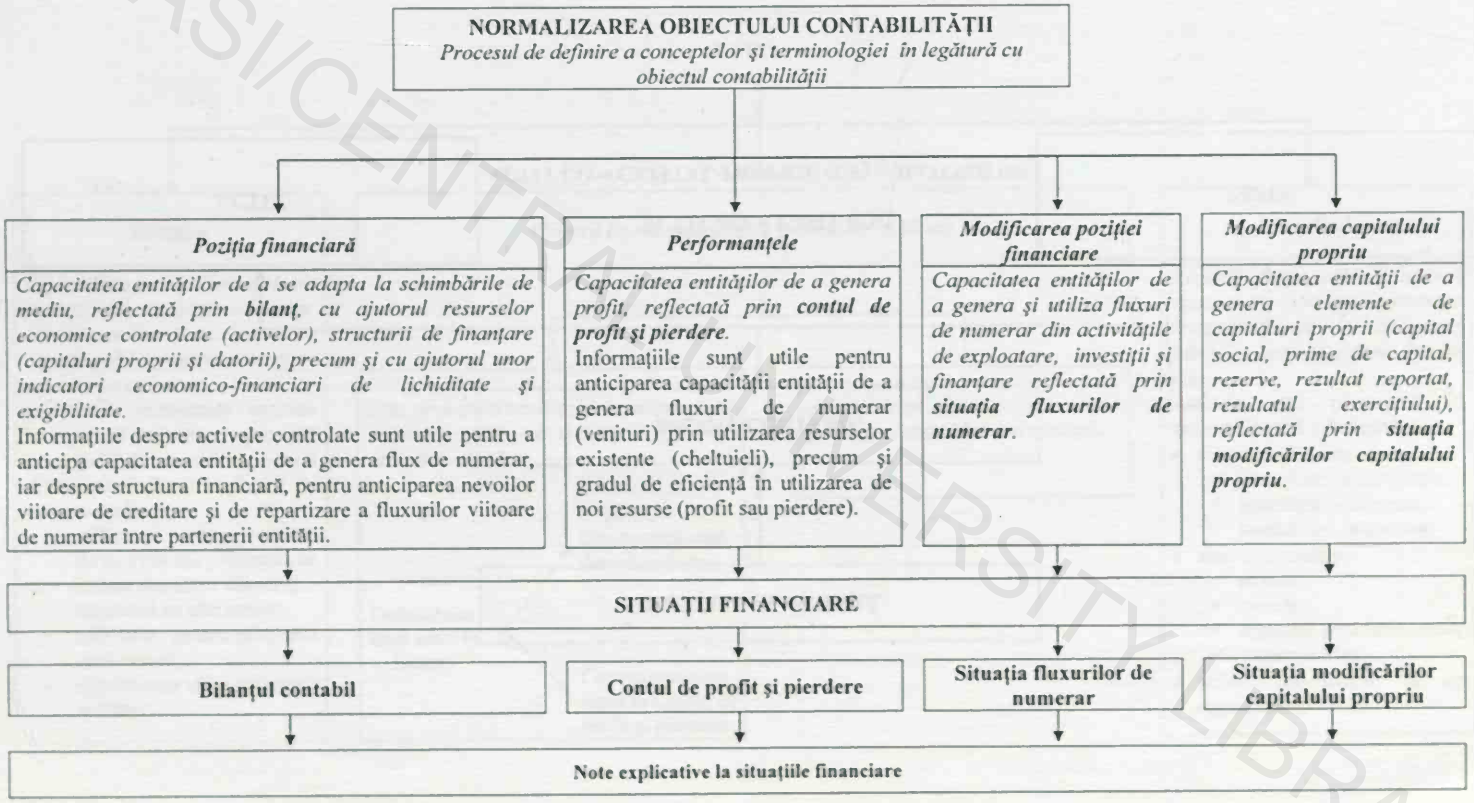

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

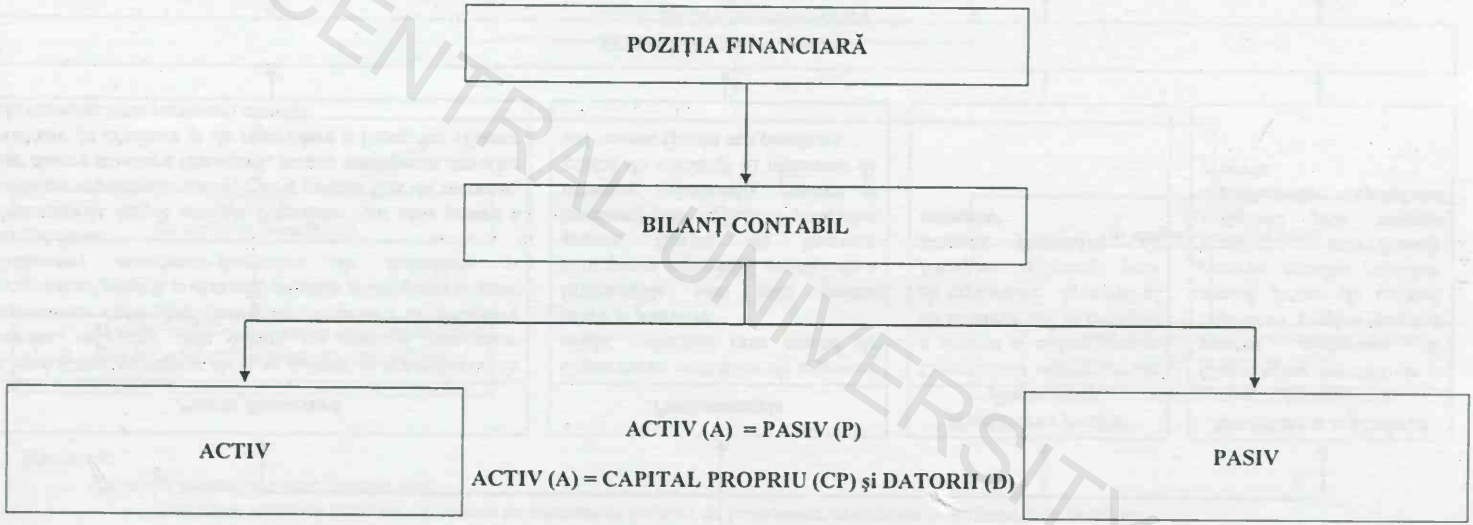

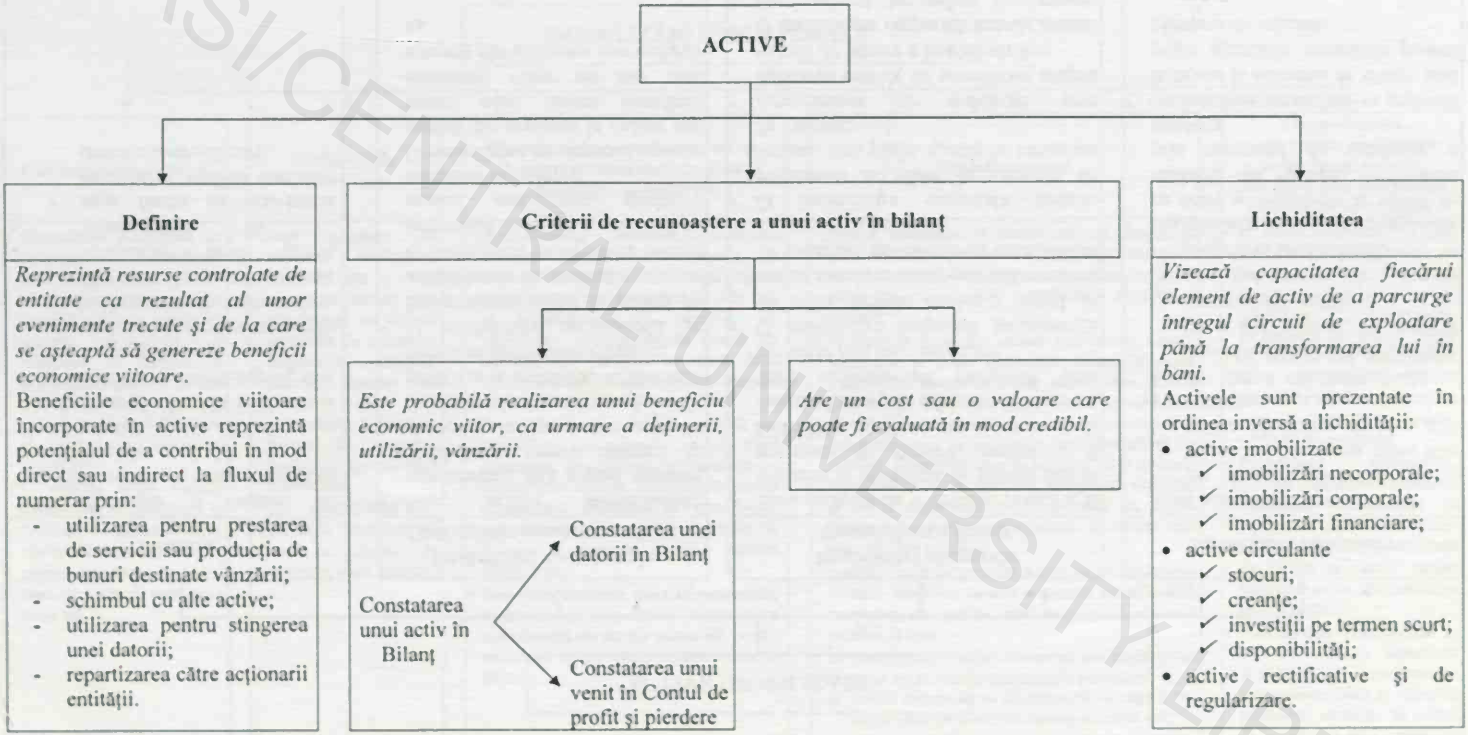

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ACTIVE IMOBILIZATE

Definire

Sunt denumite şi *bunuri de investiţii, active pe termen lung sau bunuri imobile.*

Caracteristici:

- ✓ perioada lor de utilizare şi lichidare este, de regulă, mai mare de un an;
- ✓ participă la desfăşurarea mai multor circuite economice. Ele nu se consumă şi nu se înlocuiesc după prima întrebuinţare;
- ✓ sunt fixate în activitatea entităţiilor, nefiind destinate direct comercializării.

Imobilizări necorporale (intangibile sau nemateriale)

- ✓ Sunt active identificabile, nemonetare, fără suport material şi deţinute pentru utilizare în procesul de producţie sau de furnizare de bunuri sau servicii, pentru a fi închiriate terţilor sau pentru motive administrative;
- ✓ O imobilizare necorporală se înregistrează iniţial la costul de achiziţie sau de producţie;
- ✓ O imobilizare necorporală trebuie prezentată în bilanţ la valoarea de intrare, mai puţin ajustările cumulate de valoare;
- ✓ O imobilizare necorporală trebuie scoasă din evidenţă la cedare sau atunci când niciun beneficiu economic viitor nu mai este aşteptat din utilizarea sau cedarea sa.

Imobilizări corporale (tangibile sau fizice)

- ✓ Sunt deţinute de o entitate pentru a fi utilizate în producţia de bunuri sau în prestarea de servicii, pentru a fi închiriate terţilor sau pentru a fi folosite în scopuri administrative;
- ✓ Sunt utilizate pe parcursul unei perioade mai mari de un an;
- ✓ O imobilizare corporală recunoscută ca activ trebuie evaluată iniţial la costul sau determinat potrivit regulilor de evaluare, în funcţie de modalitatea de intrare în entitate;
- ✓ O imobilizare corporală trebuie prezentată în bilanţ la valoarea de intrare, mai puţin ajustările cumulate de valoare;
- ✓ Amortizarea se stabileşte prin aplicarea cotelor de amortizare asupra valorii de intrare a imobilizărilor;
- ✓ O imobilizare corporală trebuie scoasa din evidenţă la cedare sau casare, atunci când niciun beneficiu economic viitor nu mai este aşteptat din utilizarea sa ulterioară.

Imobilizări financiare

- ✓ Sunt active care reprezintă:
  - un drept contractual de a încasa numerar sau orice alte active financiare de la o altă entitate;
  - un drept contractual de a schimba instrumente financiare cu o altă entitate, în condiţii potenţial favorabile;
  - un instrument de capital propriu al altei entităţi.
- ✓ Imobilizările financiare recunoscute ca activ se evaluează la costul de achiziţie sau valoarea determinată prin contractul de dobândire a acestora.
- ✓ Imobilizările financiare se prezintă în bilant la valoarea de intrare mai puţin ajustările cumulate pentru pierdere de valoare.

IMOBILIZĂRI NECORPORALE

Cheltuieli de constituire

- ✓ Cheltuielile ocazionate de înființarea sau dezvoltarea unei entități (taxe și alte cheltuieli de înscriere și înmatriculare, cheltuieli privind emisiunea și vânzarea de acțiuni și obligațiuni, precum și alte cheltuieli de aceasta natură, legate de înființarea și extinderea activității entității);
- ✓ O entitate poate include cheltuielile de constituire la "Active". În această situație, cheltuielile de constituire trebuie amortizate în cadrul unei perioade de maximum cinci ani.

Cheltuieli de dezvoltare

- ✓ Sunt generate de aplicarea rezultatelor cercetării sau a altor cunoștinte într-un plan sau proiect ce vizează producția de materiale, dispozitive, produse, procese, sisteme sau servicii noi sau îmbunătățite substanțial, înainte de începerea producției sau utilizării comerciale;
- ✓ Se amortizează pe perioada contractului sau pe durata de utilizare, după caz.

Concesiuni, brevete, licențe, mărci, drepturi și valori similare și alte imobilizări necorporale

- ✓ Concesiunile, brevetele, licențele, mărcile comerciale, drepturile și activele similare reprezentând aport, achiziționate sau dobândite pe alte căi, se înregistrează în conturile de imobilizări necorporale la costul de achizitie sau valoarea de aport, după caz. În această situație valoarea de aport se asimilează valorii juste;
- ✓ Concesiunile primite se reflectă ca imobilizări necorporale atunci când contractul de concesiune stabilește o durată și o valoare determinate pentru concesiune. Amortizarea concesiunii urmează a fi înregistrată pe durata de folosire a acesteia, stabilită potrivit contractului;
- ✓ Brevetele, licentele, mărcile comerciale, drepturile și alte active similare se amortizează pe durata prevazută pentru utilizarea lor de către entitatea care le deține.

Fondul comercial

- ✓ Fondul comercial se recunoaște, de regulă, la consolidare și reprezintă diferența dintre costul de achiziție și valoarea justă la data tranzacției, a părții din activele nete achiziționate de către o entitate;
- ✓ În situațiile financiare anuale individuale, fondul comercial se poate recunoaște numai în cazul transferului tuturor activelor sau al unei părti a acestora și, după caz, și de datorii și capitaluri proprii, indiferent dacă este realizat ca urmare a cumpărării sau ca urmare a unor operațiuni de fuziune. Transferul este în legătura cu o afacere, reprezentată de un ansamblu integrat de activități și active organizate și administrate în scopul obținerii de profituri, înregistrării de costuri mai mici sau alte beneficii;
- ✓ Fondul comercial generat intern nu se recunoaște ca activ deoarece nu este o resursă identificabilă controlata de entitate, care sa poată fi evaluată credibil la cost.
- ✓ În cazul în care fondul comercial este tratat ca un activ, se au în vedere următoarele prevederi:
  a) fondul comercial se amortizează, de regulă, în cadrul unei perioade de maximum cinci ani;
  b) totuși, entitățile pot să amortizeze fondul comercial în mod sistematic într-o perioadă de peste cinci ani, cu condiția ca această perioadă să nu depășească durata de utilizare economică a activului și să fie prezentată și justificată în notele explicative.

Alte imobilizări necorporale. Imobilizări necorporale curs de execuție și avansuri pentru imobilizări necorporale

- ✓ În cadrul avansurilor și altor imobilizări necorporale se înregistrează avansurile acordate furnizorilor de imobilizări necorporale, programele informatice create de entitate sau achiziționate de la terți pentru necesitățile proprii de utilizare, precum și rețete, formule, modele, proiecte și prototipuri.
- ✓ Programele informatice, precum și celelalte imobilizări necorporale înregistrate la elementul „Alte imobilizări necorporale" se amortizează pe durata prevăzută pentru utilizarea lor de către entitatea care le deține.
- ✓ Imobilizările necorporale în curs de execuție reprezintă imobilizările necorporale neterminate până la sfârșitul perioadei, evaluate la costul de producție sau costul de achiziție, după caz.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIAŞI/CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

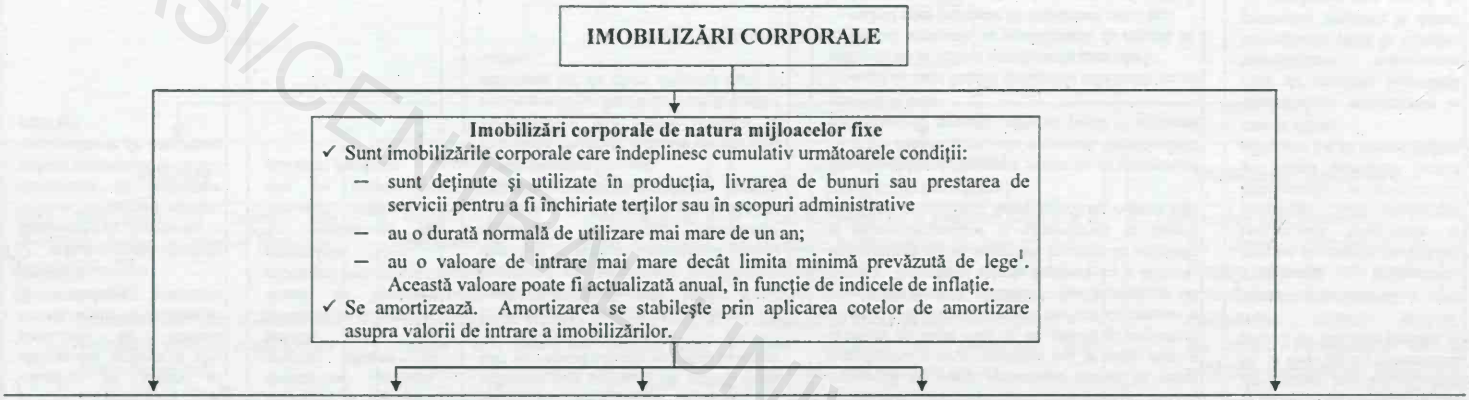

Terenuri şi amenajări de terenuri

Cuprind:
✓Terenuri:
- agricole;
- silvice;
- fără construcţii;
- cu construcţii;
- cu zăcăminte.

Terenurile nu se amortizează.
✓Amenajări terenuri.
Investiţiile legate de amenajarea terenurilor se amortizează.

Construcţii

Cuprind clădiri achiziţionate de la terţi sau din producţie proprie

Instalaţii tehnice, mijloace de transport, animale şi plantaţii

Cuprind:
- echipamente tehnologice (maşini, utilaje, instalaţii de lucru);
- aparate şi instalaţii de măsurare, control şi reglare;
- mijloace de transport;
- animale şi plantaţii.

Alte imobilizări corporale de natura mijloacelor fixe

Cuprind:
- mobilier,
- aparatură birotică,
- echipamente de protecţie a valorilor umane şi materiale; şi
- alte active corporale

Imobilizări corporale în curs de aprovizionare. Imobilizări necorporale curs de execuţie şi avansuri pentru imobilizări corporale

✓Imobilizările corporale în curs de execuţie reprezintă imobilizările corporale cumpărate pentru care s-au transferat riscurile şi beneficiile aferente, dar care, la finele perioadei de raportare, sunt în curs de aprovizionare;
✓Imobilizările corporale în curs reprezintă imobilizările primite de la terţi şi nerecepţionate, imobilizările în curs de execuţie pentru nevoile proprii;
✓Avansurile reprezintă sume băneşti achitate furnizorilor înaintea termenului de achiziţie şi derulării cheltuielilor reprezentând imobilizările corporale.

[1] În prezent limita minimă este de 1.800 lei

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

IMOBILIZĂRI FINANCIARE

✓ *Caracteristici*[1]*:*
- nu au structură materială;
- reprezintă sume băneşti imobilizate pe termen lung în afara entităţii;
- generează venituri financiare sub forma dividendelor, dobânzilor etc.;
- nu se amortizează pentru că nu suferă deprecieri ireversibile;
- pot fi supuse unor deprecieri temporale reversibile, pentru care se constituie ajustări pentru pierderea de valoare.

✓ *Observaţii:*
- imobilizările financiare recunoscute ca activ se evaluează la costul de achiziţie sau valoarea determinată prin contractul de dobândire a acestora.
- imobilizările financiare se prezintă în bilanţ la valoarea de intrare mai puţin ajustările cumulate pentru pierdere de valoare

Acţiuni deţinute la entităţile afiliate	**Interese de participare**	**Titluri puse în echivalenţă**	**Alte titluri imobilizate**	**Creanţe imobilizate**	**Vărsăminte de efectuat pentru imobilizări financiare**
Reprezintă drepturile sub formă de acţiuni sau alte titluri de valoare deţinute pe termen lung în capitalul altor entităţi, care asigură entităţii deţinătoare exercitarea unui control sau a unei influenţe semnificative, respectiv realizarea unui profit	Reprezintă drepturi în capitalul altor entităţi, reprezentate sau nu prin titluri, care, prin crearea unor legături durabile cu aceste entităţi, sunt destinate să contribuie la activităţile entităţii *Observaţie:* Deţinerea unei părţi din capitalul unei alte societăţi se presupune că reprezintă ***interes de participare*** atunci când depăşeşte un procentaj de 20%	Apar numai în situaţiile financiare anuale consolidate şi reprezintă titlurile de participare evaluate la consolidare prin metoda punerii în echivalenţă	Reprezintă alte titluri de valoare deţinute pe o perioadă îndelungată, în vederea realizării de venituri financiare sub formă de dividende sau dobândă. *Observaţie:* O participare de până la 10% din capitalul altei societăţi reprezintă o ***influenţă nesemnificativă***, iar o participare între 10 – 20% din capitalul unei alte entităţi reprezintă o ***investiţie strategică***.	Reprezintă acele investiţii financiare pe termen lung cum ar fi: împrumuturile acordate pe termen lung, sume datorate de filiale, creanţe aferente contractelor de leasing financiar, alte creanţe imobilizate şi dobânzile aferente creanţelor imobilizate. *Observaţie:* Entităţile care au evidenţiate în contul de creanţe imobilizate creanţele cu scadenţa mai mare de un an, vor prezenta în bilanţ, la imobilizări financiare, numai partea cu scadenţa mai mare de 12 luni, diferenţa urmând a fi reflectată la creanţe.	Având în vedere faptul că momentul subscrierii de participare a unei entităţi la construirea sau majorarea capitalului altei entităţi diferă de momentul vărsării efective a capitalului subscris şi situaţiile în care contravaloarea titlurilor achiziţionate se achită parţial sau integral la un anumit termen, intervin operaţiunile privind *vărsăminte de efectuat pentru imobilizări financiare.*

[1] Pântea, I.P., Bodea, Gh., *Contabilitatea financiară românească conformă cu directivele europene*, Editura Intelcredo, Deva, 2006, pag. 97

ACTIVE CIRCULANTE

Definire

✓ Un activ se clasifică ca *activ circulant* atunci când:
- este achiziţionat sau produs pentru consum propriu sau în scopul comercializării şi se aşteaptă să fie realizat în termen de 12 luni de la data bilanţului;
- este reprezentat de creanţe aferente ciclului de exploatare;
- este reprezentat de numerar sau echivalente de numerar a căror utilizare nu este restricţionată.

Stocuri

✓ Stocurile sunt active circulante:
- deţinute pentru a fi vândute pe parcursul desfăşurării normale a activităţii;
- în curs de producţie în vederea vânzării în procesul desfăşurării normale a activităţii; sau
- sub formă de materii prime, materiale şi alte consumabile care urmează să fie folosite în procesul de producţie sau pentru prestarea de servicii.

✓ *Din punct de vedere al rolului economic*, modului de intrare în patrimoniu, surselor de finanţare, destinaţiei etc., activele circulante materiale, deşi eterogene, pot fi structurate în două mari categorii:
- *stocuri;*
- *producţie (comenzi) în curs de execuţie.*

✓ La intrarea în patrimoniu stocurile şi producţia în curs de execuţie se evaluează şi se înregistrează în contabilitate, în funcţie de sursele lor de provenienţă.

Creanţe

✓ Reprezintă contrapartida unei datorii şi se concretizează în dreptul de a pretinde plata unei sume de bani, livrarea unui bun, prestarea unui serviciu, execuţia unei lucrări. Titularul unei creanţe este numit, în mod generic *creditor*.

✓ Evaluarea la inventar a creanţelor şi a datoriilor se face la valoarea lor probabilă de încasare sau de plată. Diferenţele constatate în minus între valoarea de inventar stabilită la inventariere şi valoarea contabilă a creanţelor se înregistreaza în contabilitate pe seama ajustărilor pentru deprecierea creanţelor.

✓ Pentru creanţele incerte se constituie ajustări pentru pierdere de valoare.

Investiţii pe termen scurt

✓ Reprezintă titluri de valoare achiziţionate de pe piaţa financiară în vederea realizării unui profit pe termen scurt, în momentul revânzării lor.

✓ Investiţiile pe termen scurt se evaluează astfel:

a) Evaluarea la intrarea în entitate: se evaluează la *costul de achiziţie*, prin care se înţelege preţul de cumpărare, sau la valoarea stabilită potrivit contractelor.

b) Evaluarea la data bilanţului:
- *valorile mobiliare pe termen scurt admise la tranzacţionare pe o piaţă reglementată* sunt evaluate la *valoarea de cotaţie din ultima zi de tranzacţionare*;
- *valorile mobiliare pe termen scurt care nu sunt admise la tranzacţionare pe o piaţă reglementată* sunt evaluate *la costul de achiziţie sau valoarea conform contractului*, mai puţin eventualele ajustări pentru pierdere de valoare;

c) Evaluarea la ieşirea din entitate: se utilizează una din metodele următoarele:
- *metoda FIFO* (prima intrare – prima ieşire);
- *metoda LIFO* (ultima intrare – prima ieşire);
- *metoda CMP* (costul mediu ponderat).

✓ Pentru pierderea de valoare a investiţiilor pe termen scurt se efectuează ajustări. *Ajustările* reprezintă o constatare a diminuării valorii unor investiţii pe termen scurt, în condiţiile în care natura ajustării este clar precizată, dar incertă în ceea ce priveşte mărimea sau realizarea sa, pe care evenimentele survenite sau în curs o fac previzibilă la data stabilirii situaţiilor din conturi.

Disponibilităţi băneşti

✓ Sunt reprezentate prin disponibilităţile băneşti existente în conturile de la bănci, numerarul aflat în casieria entităţii, alte valori băneşti (efecte comerciale, mărci poştale şi timbre fiscale, tichete de călătorie, etc.).

✓ Contabilitatea disponibilităţilor aflate în bănci/casierie şi a mişcării acestora, ca urmare a încasărilor şi plăţilor efectuate, se ţine distinct în lei şi în valută

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI

STOCURI

Stocuri de materii şi materiale

Cuprind:

✓ *Materiile prime:* bunuri care participă direct la realizarea produselor, regăsindu-se în produsul finit integral sau parţial, fie în starea lor iniţială, fie transformată.

✓ *Materialele consumabile:* bunuri care participă sau ajută la procesul de fabricaţie sau de exploatare fără a se regăsi, de regulă, în produsul finit: materiale auxiliare, combustibili, materiale pentru ambalat, piese de schimb, seminţe şi materiale de plantat, furaje, alte materiale consumabile;

✓ *Materialele de natura obiectelor de inventar:* bunuri care nu îndeplinesc în mod cumulativ condiţiile pentru a fi incluse în categoria imobilizărilor corporale de natura mijloacelor fixe. Cu alte cuvinte, au o valoare mai mică decât limita prevăzută de lege pentru a fi considerate mijloace fixe, indiferent de durata lor de serviciu sau au o durată mai mică de un an, indiferent de valoarea lor.

Stocuri în curs de aprovizionare

✓ Sunt stocuri cumpărate, pentru care s-au transferat riscurile şi beneficiile aferente, dar care, la finele perioadei de raportare, sunt în curs de aprovizionare.

Producţia în curs de execuţie

✓ Reprezintă producţia care nu a trecut prin toate fazele de prelucrare, precum şi produsele nesupuse probelor şi recepţiei tehnice în cadrul producţiei în curs de execuţie se cuprind şi serviciile şi studiile în curs de execuţie sau neterminate.

✓ *Observaţie:* Valoarea produselor şi serviciilor în curs de execuţie se determină prin inventarierea producţiei neterminate la sfârşitul perioadei, prin metode tehnice de constatare a gradului de finalizare sau a stadiului de efectuare a operaţiilor tehnologice şi evaluarea acesteia la costurile de producţie.

Produse

✓ Produsele sunt bunuri şi servicii executate de către entităţile din sfera producţiei materiale cu scopul de a fi comercializate în vederea obţinerii de venituri.

✓ În cadrul conceptului de produse regăsim:

• *Semifabricatele:* produsele al căror proces tehnologic a fost terminat într-o secţie (fază de fabricaţie) şi care trec în continuare în procesul tehnologic al altei secţii (faze de fabricaţie) sau se livrează terţilor;

• *Produsele finite:* produsele care au parcurs în întregime fazele procesului de fabricaţie şi nu mai au nevoie de prelucrări ulterioare în cadrul entităţii, putând fi depozitate în vederea livrării sau expediate direct clienţilor;

• *Produsele reziduale:* reprezintă rezultatele obţinute din desfăşurarea procesului de producţie sub forma rebuturilor, materialelor recuperabile şi deşeurilor.

Stocuri aflate la terţi

✓ Procesele economice şi financiare ce au loc într-o entitate ori în cadrul relaţiilor ce se stabilesc între acestea şi terţi pot conduce la situaţii în care valori materiale, aflate în proprietatea entităţii, se regăsesc la terţi pentru diferite scopuri sau din anumite cauze (trimise spre prelucrare, lăsate în custodie, predate spre vânzare, depozitate temporar la aceştia, în curs de aprovizionare etc.).

✓ Evaluarea stocurilor aflate la terţi se face la preţurile de înregistrare utilizate pentru stocurile respective aflate în depozitele unităţii.

✓ Cheltuielile ocazionate cu trimiterea, păstrarea, prelucrarea stocurilor aflate la terţi se suportă de societatea proprietară a stocurilor respective, ele încărcând preţul de înregistrare al acestora.

Animale

✓ *Stocurile de natura animalelor şi păsărilor* se referă la animalele născute şi cele tinere de orice fel (viţei, miei, purcei, mânji etc.) crescute şi folosite pentru reproducţie, animalele şi păsările la îngrăşat pentru a fi valorificate; coloniile de albine, precum şi animalele pentru producţie (lână, lapte şi blană).

✓ ►Nu sunt cuprinse în categoria stocurilor, animalele de muncă care se consideră imobilizări corporale de natura mijloacelor fixe

Mărfuri

✓ *Mărfurile* sunt bunurile pe care entitatea le cumpără în vederea revânzării sau produsele predate spre vânzare magazinelor proprii.

✓ Sunt asimilate mărfurilor şi stocurilor de materii prime, materiale consumabile, obiecte de inventar achiziţionate de la terţi, care devin disponibile şi sunt destinate vânzării în starea în care au intrat în gestiune.

Ambalaje

✓ Sunt bunuri folosite în scopul protecţiei materialelor, produselor, mărfurilor etc. împotriva agenţilor naturali pentru evitarea deteriorării şi a conservării pe timpul transportului, a manipulării depozitării, precum şi pentru menţinerea proprietăţilor în vederea utilizării lor. Ele mai au şi rolul de prezentare estetică a mărfurilor în vederea comercializării.

✓ Din punct de vedere contabil după natura lor, ambalajele sunt grupate astfel:

- *Ambalaje de natura imobilizărilor*, urmează regimul de evidenţă şi amortizare al imobilizărilor corporale;
- *Ambalaje de natura obiectelor de inventar*, urmează regimul de evidenţă a obiectelor de inventar;
- *Ambalaje de transport care au un regim deosebit*:
  - Ambalaje de transport care circulă după principiul vânzării-cumpărări;
  - Ambalaje de transport care circulă pe principiul restituirii.

BCUIAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CREANŢE

Avansuri acordate furnizorilor

- ✓Reprezintă sume acordate înaintea începerii execuţiei unei comenzi sau a unui contract;
- ✓Se utilizează în vederea finanţării furnizorilor pentru executarea produselor sau lucrărilor cu ciclu lung de fabricaţie şi/sau cu valori mari;
- ✓Avansurile acordate furnizorilor se înregistrează în contabilitate în conturi distincte. Avansurile acordate furnizorilor de imobilizări se reflectă distinct de avansurile acordate altor furnizori.

Clienţi

- ✓Clientul este persoană fizică sau juridică care, în calitate de cumpărător, achiziţionează de la terţi bunuri şi/sau servicii contra cost;
- ✓În contabilitatea clienţilor se înregistrează operaţiunile privind livrările de mărfuri şi produse, serviciile prestate, precum şi alte operaţiuni similare efectuate;
- ✓Avansurile primite de la clienţi se înregistrează în contabilitate în conturi distincte;
- ✓Creanţele faţă de clienţii pentru care, până la finele lunii, nu au fost întocmite facturile se evidenţiază distinct în contabilitate pe baza documentelor care atestă livrarea bunurilor, respectiv prestarea serviciilor;
- ✓Creanţele incerte se înregistrează distinct în contabilitate.

Efecte comerciale de primit

- ✓Efectele de comerţ reprezintă titluri de valoare, negociabile imediat sau la un termen scurt, care, în cadrul relaţiilor comerciale cu clienţii, atestă o creanţă.
- ✓Efectele de comerţ sunt instrumente de plată şi de credite şi, fiind negociabile, pot fi cedate, vândute sau transmise.
- ✓Circulă sub diferite forme: cambii, bilete la ordin, ordin de plată, cecul etc.
  - *trata*: înscris prin care creditorul (trăgătorul) dă ordin debitorului său (trasului) să achite la scadenţă unei a treia persoane numită beneficiar o sumă de bani determinată
  - *biletul la ordin*: titlul de credit prin care emitentul se angajează să plătească el însuşi beneficiarului sau la ordinul acestuia o sumă de bani, la o anumită dată.

Decontări cu asociaţii privind capitalul

La *constituirea* capitalului social se creează relaţii specifice între entitatea care se înfiinţează, pe de o parte şi acţionari sau asociaţi (după caz), pe de altă parte, prima având un drept de creanţă asupra celor din urmă, din momentul subscrierii până la vărsarea efectivă a aporturilor promise.

Alte creanţe

Cuprind drepturi care rezultă din relaţiile de decontare privind:

- avansuri acordate personalului;
- sume de încasat din contribuţii de asigurări sociale şi şomaj;
- sume de încasat de la bugetul statului;
- sume de încasat de la alte entităţi din cadrul grupului;
- sume de încasat din vânzarea activelor imobilizate şi a investiţiilor pe termen scurt;
- pagube de recuperat.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

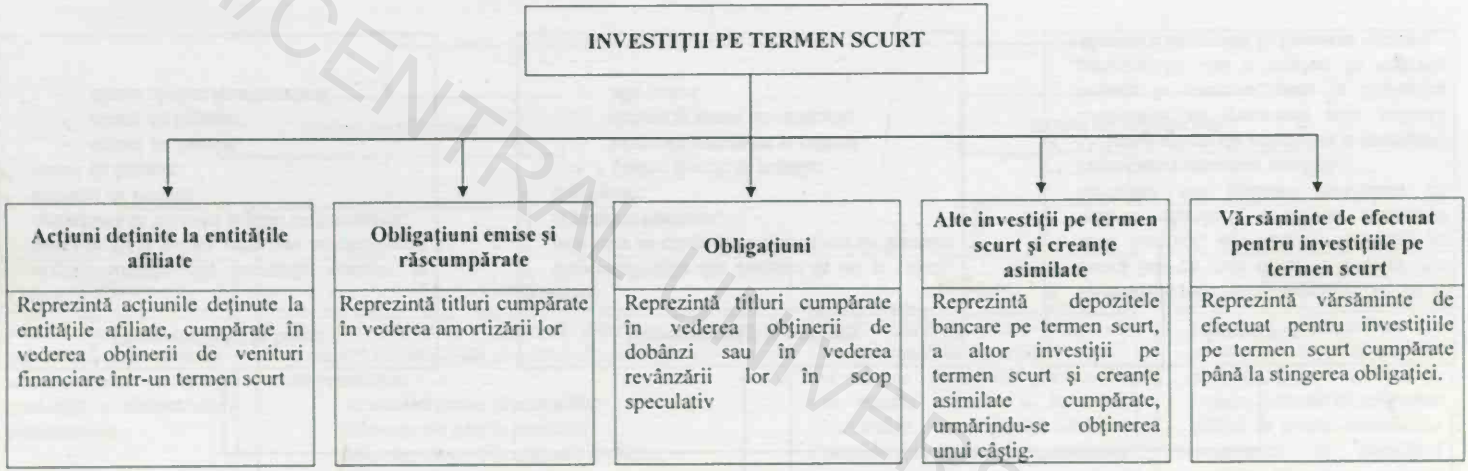

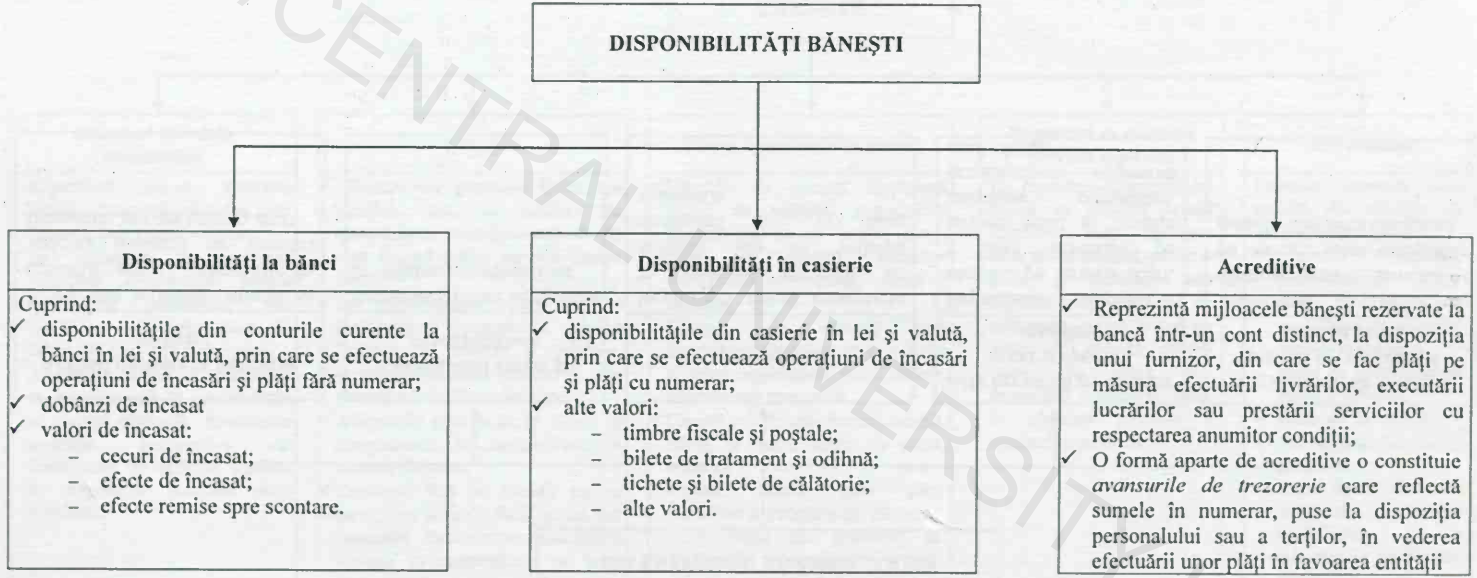

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ACTIVE RECTIFICATIVE ŞI DE REGULARIZARE

Active rectificative

Definire	Categorii
Sunt active care corectează prin adunare sau scădere valoarea contabilă a elementelor patrimoniale;	✓ *Diferenţe de preţ* - exprimă diferenţa între preţul standard (prestabilită) şi costul de achiziţie sau costul de producţie: - la materii prime şi materiale; -diferenţe de preţ la produse; -diferenţe de preţ la animale şi păsări; -diferenţe de preţ la mărfuri; -diferenţe de preţ la ambalaje. ✓ *Diferenţe la capitaluri proprii:* acţiuni proprii care după conţinutul economic se prezintă ca o rectificare al capitalului propriu, adică ca un element negativ al acestuia. ✓ Diferenţă între preţul de emisiune şi preţul de răscumpărare al obligaţiunilor emise – *prima privind rambursarea obligaţiunilor* este o corecţie a datoriei corespunzătoare unui credit obligatar.

Active de regularizare

Definire	Categorii
Sunt cheltuieli care nu se încorporează în exerciţiul curent şi care se „stochează" provizoriu în bilanţ, urmând a influenţa rezultatele exerciţiilor viitoare, potrivit principiului independenţei exerciţiului;	✓ *Cheltuieli înregistrate în avans*, care cuprind: chiriile, abonamentele, taxele de locaţie, primele de asigurare plătite în avans, cheltuielile ocazionate în exerciţiul curent, dar care privesc rezultatele exerciţiului viitor (cheltuieli cu reparaţiile);

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

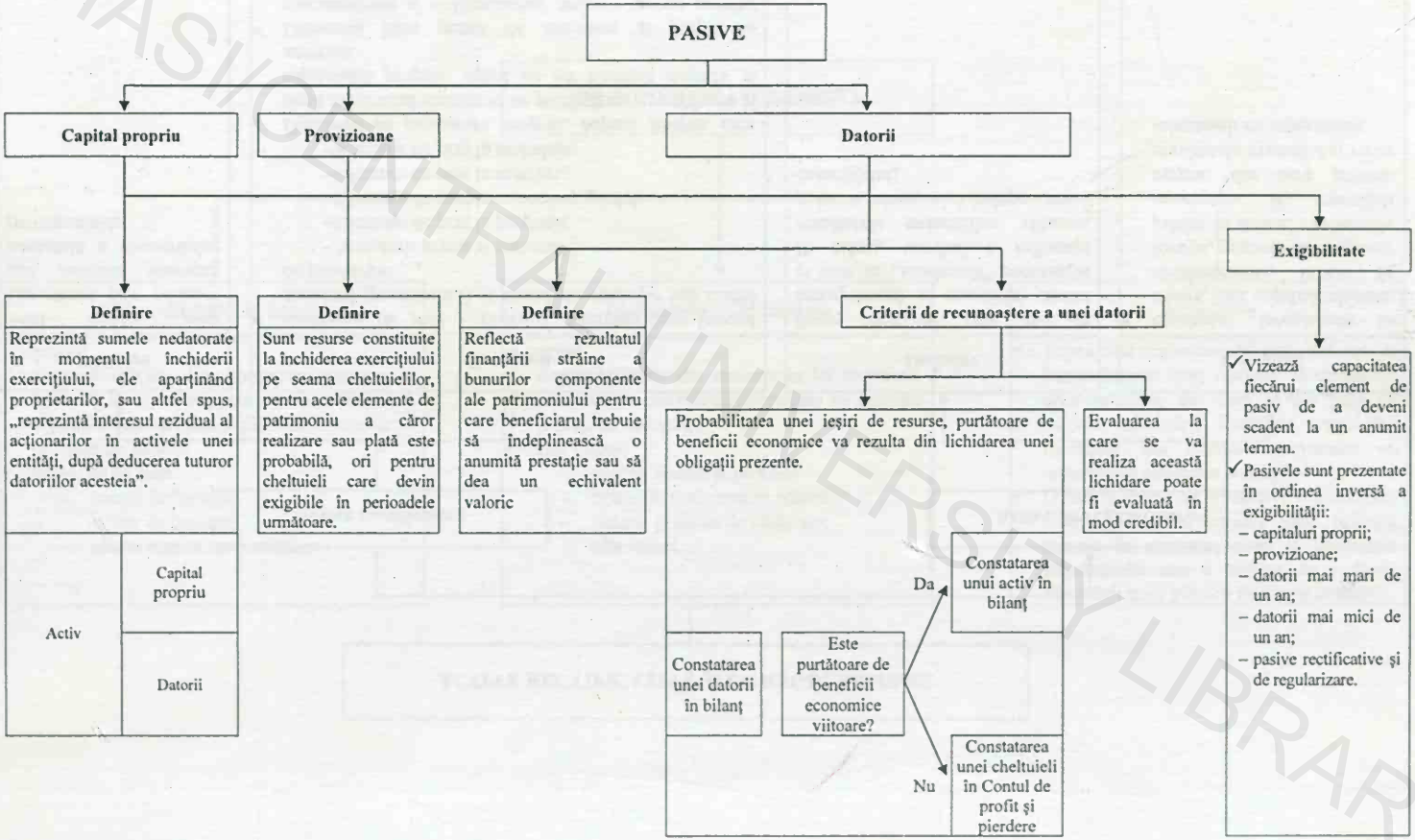

BCUIASI

CAPITAL PROPRIU

Capital social

- ✓ Reprezintă totalul sumelor puse la dispoziție în mod permanent de către acționarii sau asociații unei entități sub formă de participație, exprimat în monedă națională;
- ✓ Ca mărime, acesta este egal cu valoarea nominală a acțiunilor sau părților sociale (cu valoarea aporturilor aduse în numerar și/sau în natură), a rezervelor încorporate și repartizările din profit pentru mărirea capitalului, precum și cu valoarea altor operații care determină modificarea într-un sens sau altul a acestuia;
- ✓ Ca structură, capitalul social al unei societăți, poate cuprinde două forme:
  - *capital subscris*, reprezentat de angajamentele de aport pe care proprietarii și le-au luat în momentul înființării societății;
  - *capitalul subscris vărsat*, cuprinde partea de capital subscris care a fost pus la dispoziția entității;
- ✓ Derivată din aceste două forme, rezultă o a treia, și anume, cea de *capital subscris nevărsat*, determinat ca diferență între capitalul subscris și cel efectiv vărsat;
- ✓ Asupra capitalul social pot avea loc următoarele operațiuni:
  - *reducere;*
  - *majorare;*
  - *amortizare.*

Prime de capital

- ✓ Reprezintă fonduri proprii create cu ocazia emisiunii, fuziunii, aportului sau conversiei obligațiunilor în acțiuni. Acestea constituie, de fapt, excedentul dintre valoarea de emisiune sau valoarea bunurilor primite ca aport în natură și valoarea nominală a acțiunilor sau a părților sociale
- ✓ Primele de capital se formează cu ocazia emiterii de către entitatea pe acțiuni a unei noi serii de acțiuni, în scopul creșterii capitalului social, a fuziunilor entităților, precum și în cazul includerii unui asociat care aduce un aport ce depășește miza socială
- ✓ În funcție de situațiile în care apar primele de capital, se evidențiază patru categorii și anume:
  - *prime de emisiune;*
  - *prime de fuziune;*
  - *prime de aport;*
  - *prime de conversie a obligațiunilor în acțiuni*

Rezerve din reevaluare

- ✓ Se înțelege substituirea valorii contabile cu valoarea de utilitate (întrebuințare, ori actuală) stabilită la o anumită dată.
- ✓ La reevaluare poate rezulta un plus sau un minus de valoare care echivalează cu o majorare a capitalurilor proprii respectiv o diminuare a lor.
- ✓ Ca mărime, ***rezerva din reevaluare*** se determină astfel:
  - *Valoarea justă*
  - *(–) Valoarea contabilă netă*
  - *= Rezerva din reevaluare*

Rezerve

- ✓ Reprezintă părți din profit afectate durabil entității până la o decizie contrară a organelor competente;
- ✓ Ele se constituie, în principal, pe seama rezultatelor (brute ori nete) obținute și în mod excepțional din alte surse cum ar fi rezervele din reevaluare și primele de capital;
- ✓ Contabilitatea rezervelor se ține pe categorii de rezerve:
  - *rezerve legale;*
  - *rezerve statutare sau contractuale;*
  - *rezerve de valoare justă;*
  - *rezerve reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare;*
  - *rezerve din diferențe de curs valutar în relație cu investiția netă într-o entitate străină;*
  - *alte rezerve*

Rezultatul reportat

- ✓ Reprezintă rezultatul sau partea din rezultatul exercițiilor precedente (profit sau pierdere) a cărui repartizare a fost amânată de adunarea generală a acționarilor sau asociaților.
- ✓ Sunt incluse:
  - *rezultate aferente exercițiului curent dar transferate în exercițiile financiare următoare;*
  - *rezultate aferente exercițiilor financiare precedente preluate de exercițiul financiar curent;*
  - *rezultate apărute din corectarea erorilor contabile*

Rezultatul exercițiului

- ✓ Reprezintă diferența dintre venituri și cheltuieli, care poate fi favorabilă (profit), atunci când veniturile sunt mai mari decât cheltuielile sau nefavorabilă (pierdere) atunci când cheltuielile sunt mai mari decât veniturile.
- ✓ Rezultatul definitiv al exercițiului financiar se stabilește la închiderea acestuia și reprezintă soldul final al contului de profit sau pierdere
- ✓ Repartizarea profitului se înregistrează în contabilitate pe destinații, după aprobarea situațiilor financiare anuale. Repartizarea profitului se efectuează în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Alte elemente de capital propriu

- ✓ *Rezerve din conversie* - sunt diferențe valorice rezultate din conversia situațiilor financiare anuale ale societăților nerezidente;
- ✓ *Interesele **minoritare** **(interesele care nu controlează)*** reprezintă părți de capital propriu și de rezultate ce revin altor acționari (minoritari) în raport cu ponderea participării deținută la capitalul social al filialelor atunci când consolidarea conturilor se face după metoda integrării globale;
- ✓ *Acțiuni proprii* - repezintă acțiunile emise de către societățile comerciale și răscumpărate de la acționarii sau asociații acestora;
- ✓ *Câștigurile sau pierderile legate de emiterea, răscumpărarea, vânzarea, cedarea cu titlu gratuit sau anularea instrumentelor de capitaluri proprii ale entității* (acțiuni, părți sociale) care *nu sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere.*

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PROVIZIOANE

Recunoaştere

Un provizion va fi recunoscut numai în momentul în care:
- entitate are o obligaţie curentă generată de un eveniment anterior;
- este probabil ca o ieşire de resurse să fie necesară pentru a onora obligaţia respectivă; şi
- poate fi realizată o estimare credibilă a valorii obligaţiei.

Categorii de provizioane

În funcţie de natura, scopul sau obiectul pentru care au fost constituite, provizioanele se grupează astfel:
a) litigii, amenzi şi penalităţi, despăgubiri, daune şi alte datorii incerte;
b) cheltuielile legate de activitatea de service în perioada de garanţie şi alte cheltuieli privind garanţia acordată clienţilor;
c) acţiunile de restructurare;
d) pensii şi obligatii similare;
e) dezafectare imobilizări corporale şi alte acţiuni similare legate de acestea;
f) impozite;
g) prime ce urmeaza a se acorda personalului din profitul realizat, potrivit prevederilor legale sau contractuale; şi
h) alte provizioane.

Observaţii

- ✓ Provizioanele sunt destinate să acopere datoriile a căror natură este clar definită şi care la data bilanţului este probabil să existe, sau este cert că vor exista, dar care sunt incerte în ceea ce priveşte valoarea sau data la care vor apărea;
- ✓ Provizioanele nu pot fi utilizate pentru ajustarea valorilor activelor;
- ✓ Nu se recunosc provizioane pentru pierderile viitoare din exploatare;
- ✓ Se vor recunoaşte ca provizioane doar acele obligaţii generate de evenimente anterioare care sunt independente de acţiunile viitoare ale entităţii;
- ✓ Provizioanele trebuie să fie strict corelate cu riscurile şi cheltuielile estimate. Provizioanele vor fi utilizate numai pentru scopul pentru care au fost iniţial recunoscute;
- ✓ Provizioanele se evaluează înaintea determinării impozitului pe profit, tratamentul fiscal al acestora fiind cel prevăzut de legislaţia fiscală.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

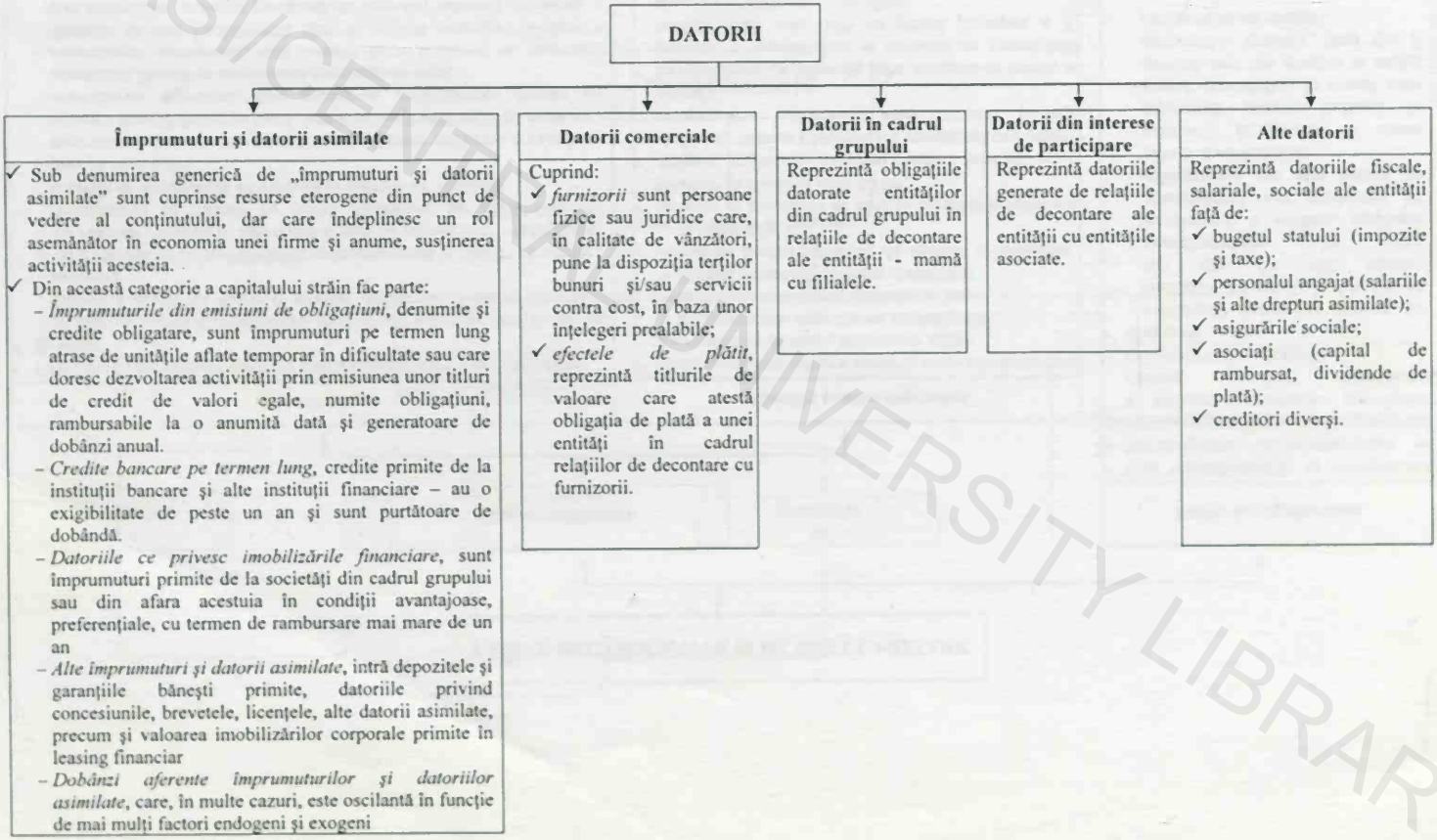

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PASIVE RECTIFICATIVE ŞI DE REGULARIZARE

Pasive rectificative

Amortizarea

- ✓ Corectează prin scădere valoarea contabilă de intrare a imobilizărilor;
- ✓ Ipostaze:
  - *ca proces*, constată *deprecierea ireversibilă* activelor imobilizate ca urmare a uzurii lor fizice şi morale, diminuând valoarea rămasă a acestora;
  - *ca o cheltuială* cu imobilizările, se încorporează în final în rezultate;
  - *ca resursă financiară*, reprezintă o cale de reînnoire a imobilizărilor (amortizarea se include în costul producţiei, iar după vânzarea acesteia se recuperează ca element al preţului de vânzare)
- ✓ Tipuri de amortizări:
  - *amortizarea liniară*, care constă în repartizarea uniformă a valorii de intrare a imobilizărilor pe toată durată de viaţă utilă stabilită acestora;
  - *amortizarea degresivă*, care presupune multiplicarea cotelor de amortizare lineară cu coeficienţii prevăzuţi de lege;
  - *amortizarea accelerată*, care constă în calcularea, în exerciţiul financiar în care imobilizările intră în activul persoanei juridice, a unei amortizări în limita prevăzută de lege din valoarea de intrare a acestora. În exerciţiile următoare, amortizarea se calculează după regimul amortizării liniare.

Valoarea netă contabilă = *Valoarea de intrare în patrimoniu* – *Amortizarea*

Ajustări pentru deprecieri

- ✓ Corectează prin scădere valoarea contabilă de intrare a elementelor de activ, structurate astfel:
  - ajustări pentru deprecierea imobilizărilor
  - ajustări pentru deprecierea stocurilor;
  - ajustări pentru deprecierea creanţelor;
  - ajustări pentru pierderea de valoare a conturilor de trezorerie;
- ✓ Intervin în exerciţiile în care se constată o *reducere reversibilă* a valorii unor active;
- ✓ Asigură mijloacele necesare pentru a face faţă unor cheltuieli viitoare (deprecierea stocurilor) sau pentru compensarea reducerilor unor încasări (clienţi incerţi);
- ✓ Se calculează ca diferenţă între valoarea de intrare a bunului în întreprindere şi valoarea sa comercială actuală (care este dată de preţul presupus a fi acceptat de către un cumpărător)

Pierderi din deprecieri (ajustări pentru deprecieri) = *Valoarea contabilă* – *Valoarea realizabilă sau Valoarea recuperabilă*

Pasive de regularizare

- ✓ Sunt venituri care nu se încorporează în exerciţiul curent şi care se *stochează* provizoriu în bilanţ, urmând a influenţa rezultatele exerciţiilor viitoare, potrivit principiului independenţei exerciţiului.
- ✓ Categorii:
  - *subvenţiile* reprezintă resurse de finanţare alocate de la bugetul de stat sau din alte resurse nerambursabile, de care beneficiază o entitate, destinate achiziţionării sau producerii de echipamente sau alte bunuri de natura imobilizărilor;
  - *veniturile înregistrate în avans* reprezintă sumele încasate în cursul exerciţiului, în contul unor servicii care vor prestate în cursul exerciţiului următor, când vor fi recunoscute ca venituri.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

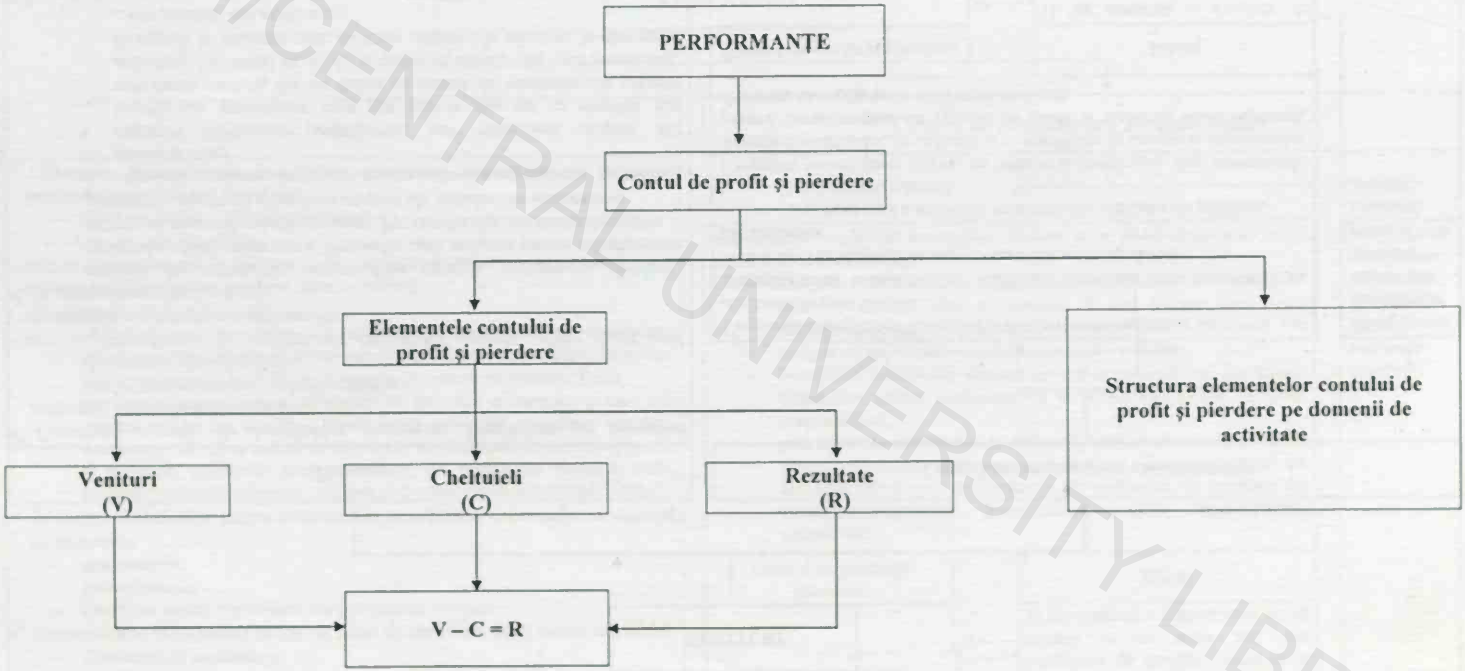

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

VENITURI

Definire

✓ *Constituie creşteri ale beneficiilor economice înregistrate pe parcursul perioadei contabile sub formă de:*
- *intrări sau creşteri ale valorii activelor;*
- *descreşteri ale datoriilor*

care se concretizează în creşteri ale capitalului propriu, altele decât cele rezultate din contribuţii ale acţionarilor.

✓ În categoria veniturilor intră:
- *venituri din activităţile curente* (din vânzări, comisioane, dobânzi, dividende, chirii, redevenţe). Veniturile sunt utilizate pentru achiziţionare active sau creşterea valorii activelor. Pot rezulta din lichidarea datoriilor.
- *câştigurile*, pentru că reprezintă creşteri ale beneficiilor economice:
  - *câştiguri realizate*: sume din ieşirea activelor imobilizate pe termen mediu şi lung;
  - *câştiguri nerealizate*: *câştigurile*, care reprezintă creşteri ale beneficiilor economice care pot apărea sau nu ca rezultat din activitatea curentă, dar nu diferă ca natură de veniturile din această activitate. În contul de profit şi pierdere, câştigurile sunt prezentate, de regulă, la valoarea netă, exclusiv cheltuielile aferente, la elementul *„Alte venituri din exploatare"*.

✓ În cadrul veniturilor pentru determinarea rezultatului exerciţiului se cuprind, de asemenea:
- provizioanele;
- ajustările pentru depreciere sau pierderile de valoare.

✓ Contabilitatea veniturilor se ţine pe feluri de venituri, după natura lor, astfel:
- *Venituri de exploatare;*
- *Venituri financiare;*
- *Venituri extraordinare.*

Criterii de recunoaştere ale veniturilor

Creşterea beneficiilor economice viitoare prin creşterea de active sau diminuarea unei datorii.

Recunoaşterea veniturilor se realizează simultan (sau combinat) cu recunoaşterea creşterii de active sau a reducerii de datorii.

De exemplu:
- creşterea netă a activelor rezultată din vânzarea de produse;
- anularea unei datorii.

Creşterea valorii unor active, ca urmare a reevaluării, deşi corespunde definiţiei veniturilor, se reflectă în contabilitate în categoria capitalurilor proprii (acest surplus de valoare nu poate fi distribuit către acţionari, deoarece el corespunde unui venit realizat).

Contul de profit şi pierdere	Bilanţ
Recunoaşterea unui venit	1) Se constată o creştere de active (alta decât prin reevaluare)
	2) Se constată o diminuare de datorii care nu generează o diminuare de active (anulare provizioane pentru garanţii acordate clienţilor, sconturi obţinute de la furnizori).

Modificarea beneficiilor economice viitoare poate fi evaluată credibil.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CHELTUIELI

Definire

✓ *Constituie diminuări ale beneficiilor economice înregistrate pe parcursul perioadei contabile sub formă de:*
- *ieşiri sau scăderi ale valorii activelor;*
- *creşteri ale datoriilor,*

care se concretizează în reduceri ale capitalului propriu, altele decât cele rezultate din distribuirea acestora către acţionari.

✓ În categoria cheltuielilor intră:
- *cheltuieli care apar în cursul activităţilor curente*[1] (costul vânzărilor, salarii, amortizare). Se regăsesc sub forma ieşirilor sau scăderii de active (numerar, stocuri, imobilizări corporale de natura mijloacelor fixe);
- *pierderile*, care reprezintă diminuări de beneficii economice şi care pot rezulta sau nu ca urmare a desfăşurării activităţii curente a entităţii. Acestea nu diferă ca natură de alte tipuri de cheltuieli. În contul de profit şi pierdere, pierderile sunt prezentate, de regulă, la valoarea netă, exclusiv veniturile aferente, la elementul *„Alte cheltuieli de exploatare"*.

✓ În cadrul cheltuielilor pentru determinarea rezultatului exerciţiului se cuprind, de asemenea:
- amortizările;
- provizioanele;
- ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare.

✓ Contabilitatea cheltuielilor se ţine pe feluri de cheltuieli, după natura lor, astfel:
- *Cheltuieli de exploatare;*
- *Cheltuieli financiare;*
- *Cheltuieli extraordinare.*

Criterii de recunoaştere ale cheltuielilor

Reducerea beneficiilor economice viitoare prin diminuarea unui activ sau creşterii unei datorii.

O cheltuială este recunoscută în contul de profit şi pierdere atunci când:
- apare o datorie, fără ca aceasta să dea naştere unei activ (acordarea de garanţii produselor vândute);
- un cost nu generează beneficii economice viitoare;
- beneficiile economice viitoare nu mai corespund (sau încetează) condiţiilor pentru recunoaşterea în bilanţ sub formă de activ (deprecierea);
- prin alocarea sistematică şi raţională, într-un anumit interval de timp (amortizare: entitatea alocă porţiuni din costul iniţial de achiziţie sub formă de cheltuieli ale perioadei, în corelaţie cu consumarea/expirarea beneficiilor asociate imobilizărilor respective).

Contul de profit şi pierdere	Bilanţ
Recunoaşterea unei cheltuieli	1) Se constată o datorie care nu dă naştere la un activ (nu este purtătoare de beneficii economice viitoare)
	2) Are loc o plată sau diminuare de active (o reducere a beneficiilor economice viitoare)

Modificarea beneficiilor economice viitoare poate fi evaluată credibil

[1] Prin *activitate curentă* se înţelege orice activitate desfăşurată de o entitate, ca parte integrantă a obiectului său de activitate, precum şi activităţile conexe acesteia

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

STRUCTURA ELEMENTELOR CONTULUI DE PROFIT ŞI PIERDERE PE DOMENII DE ACTIVITATE

Activitatea de exploatare

- ✓ operaţiuni legate de activitatea principală a entităţii patrimoniale (livrări de bunuri, prestări servicii, executări lucrări), precum şi cele care derivă din aceasta (vânzări imobilizări, despăgubiri, subvenţii pentru investiţii);
- ✓ operaţiunile de exploatare au un caracter real şi repetitiv.

Elemente de venituri	Elemente de cheltuieli
Cifra de afaceri netă	Cheltuieli cu materiile prime şi materialele consumabile
Venituri aferente costului producţiei în curs de execuţie	Alte cheltuieli materiale
Producţia realizată de entitate pentru scopurile sale proprii şi capitalizată	Alte cheltuieli externe (cu energie şi apă)
	Cheltuieli privind mărfurile
Alte venituri din exploatare	Cheltuieli cu personalul
	Ajustări de valoare privind imobilizările necorporale şi corporale
	Ajustări de valoare privind activele circulante
	Alte cheltuieli de exploatare
	Ajustări privind provizioanele
TOTAL VENITURI EXPLOATARE	TOTAL CHELTUIELI EXPLOTARE

Activitatea financiară

- ✓ operaţiuni generate de participaţii, dobânzi, diferenţe de curs valutar, din reduceri financiare obţinute sau acordate;
- ✓ operaţiunile au un caracter fie obişnuit sau întâmplător.

Elemente de venituri	Elemente de cheltuieli
Venituri din interese de participare	Ajustări de valoare privind imobilizările financiare şi investiţiile financiare deţinute ca active circulante
Venituri din alte investiţii şi împrumuturi care fac parte din activele imobilizate	Cheltuieli privind dobânzile
Venituri din dobânzi	Alte cheltuieli financiare
Alte venituri financiare	
TOTAL VENITURI FINANCIARE	TOTAL CHELTUIELI FINANCIARE

Activitatea extraordinară

- ✓ operaţiuni generate de expropriere active, cutremure, calamităţi
- ✓ operaţiunile au un caracter întâmplător, nerepetitiv.

Elemente de venituri	Elemente de cheltuieli
Venituri extraordinare	Cheltuieli extraordinare
TOTAL VENITURI EXTRAORDINARE	TOTAL CHELTUIELI EXTRAORDINARE

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

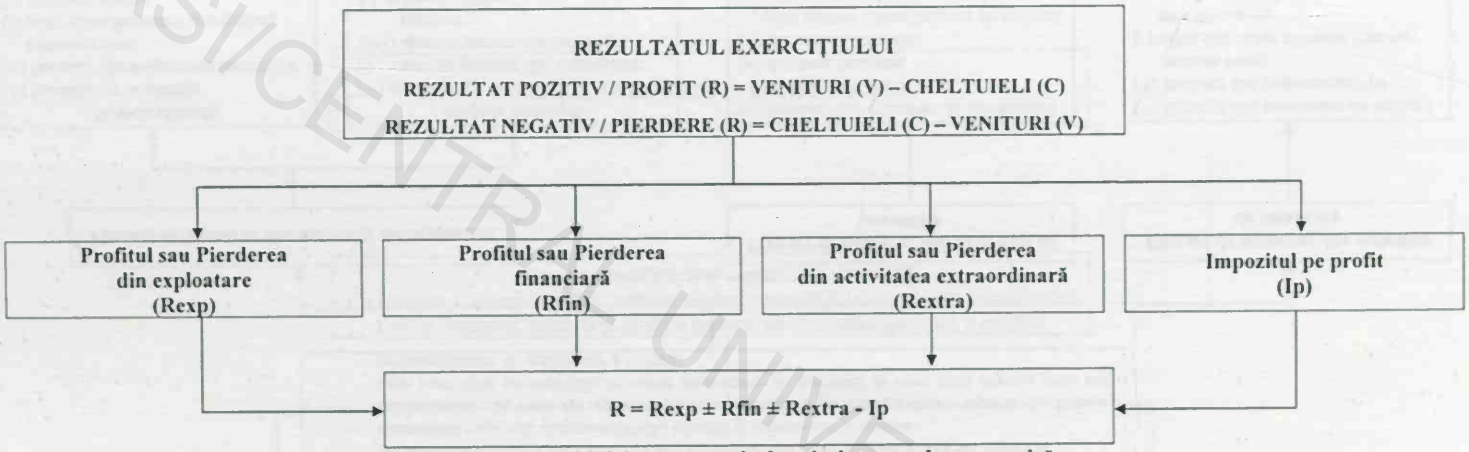

Rezultatele exercițiului structurate în funcție de natura lor economică

- ✓ *Veniturile* reprezintă o *„sursă de îmbogățire"* care duce la creșterea situației nete.
- ✓ *Cheltuielile* reprezintă o *„sursă de sărăcire"* care determină o reducere a situației nete.
- ✓ *Rezultatul (profit / pierdere)* apare ca *măsură a performanței / nonperformanței* entității, generat direct de veniturile și cheltuielile perioadei, dar depinde esențial de menținerea capitalului (fizic sau financiar).

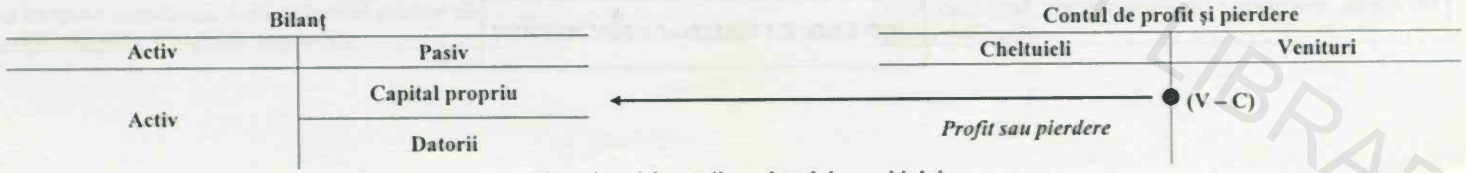

Mecanismul formării rezultatului exercițiului

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

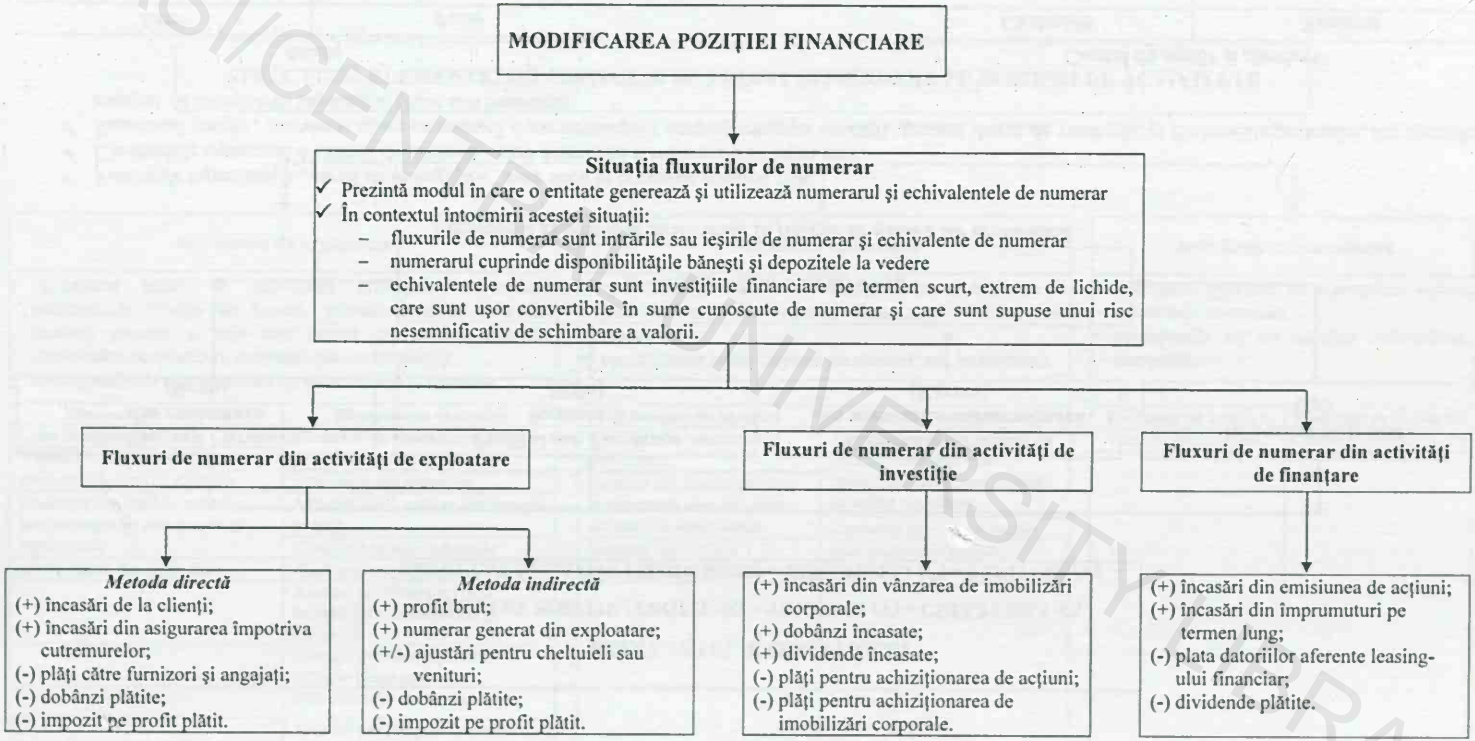

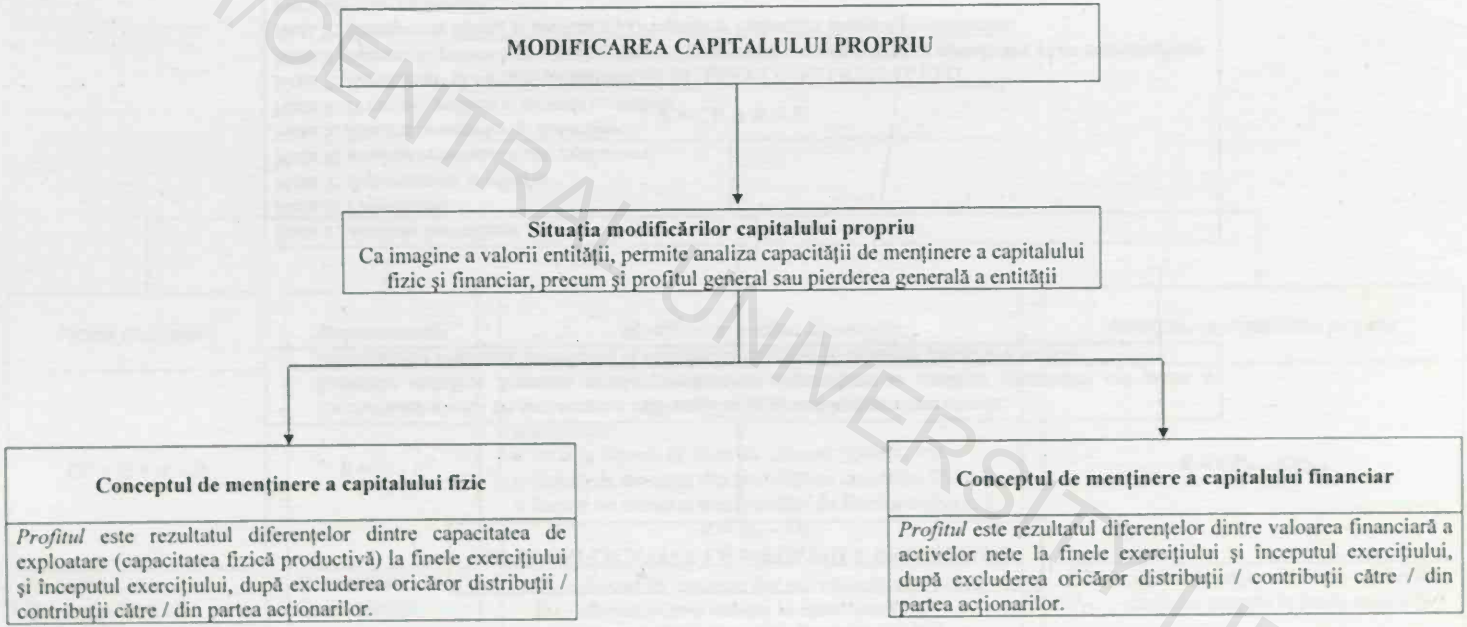

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

- ✓ Explicitează modul de prezentare a informațiilor în situațiile financiare anuale;
- ✓ Entitățile stabilesc formatul notelor explicative, respectându-se condiția prezentării cel puțin a informațiilor solicitate, referitoare la elementele cuprinse în situațiile financiare anuale.

Nota 1: *Activele imobilizate*
Nota 2: *Provizioane*
Nota 3: *Repartizarea profitului*
Nota 4: *Analiza rezultatului din exploatare*
Nota 5: *Situația creanțelor și datoriilor*
Nota 6: *Principii, politici și metode contabile*
Nota 7: *Participații și surse de finanțare*
Nota 8: *Informații privind salariații și membrii organelor de administrație, conducere și de supraveghere*
Nota 9: *Exemple de calcul și analiză a principalilor indicatori economico-financiari*
Nota 10: *Alte informații*

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

SISTEMUL RELAȚIILOR DE ECHILIBRU ÎN DEFINIREA OBIECTULUI CONTABILITĂȚII

$A = CP \pm R + D$

Poziția financiară	*Performanțele*	*Modificarea poziției financiare*	*Modificarea capitalului propriu*
$CP \pm R = A - D$	$R = V - C$	$F_E + F_I + F_F = D_N - D_{N-1}$ $F_E = R - \Delta NFR \pm ajustări$ atunci când: • variația Nevoii de fond de rulment (ΔNFR) = 0 • fluxuri de numerar din activități de investiție (F_I) = 0 • fluxuri de numerar din activități de finanțare (F_F) = 0 $R = D_N - D_{N-1}$ $R = \Delta TN$	$R = CP_N - CP_{N-1}$
A – activ CP – capital propriu R – rezultatul exercițiului D – datorii	V – venituri C – cheltuieli	F_E – fluxuri de numerar din activități de exploatare D_N – disponibilități bănești la finele anului N D_{N-1} – disponibilități bănești la finele anului N-1 Δ TN – variația trezoreriei nete	CP_N – capitalul propriu la finele anului N CP_{N-1} – capitalul propriu la finele anului N-1

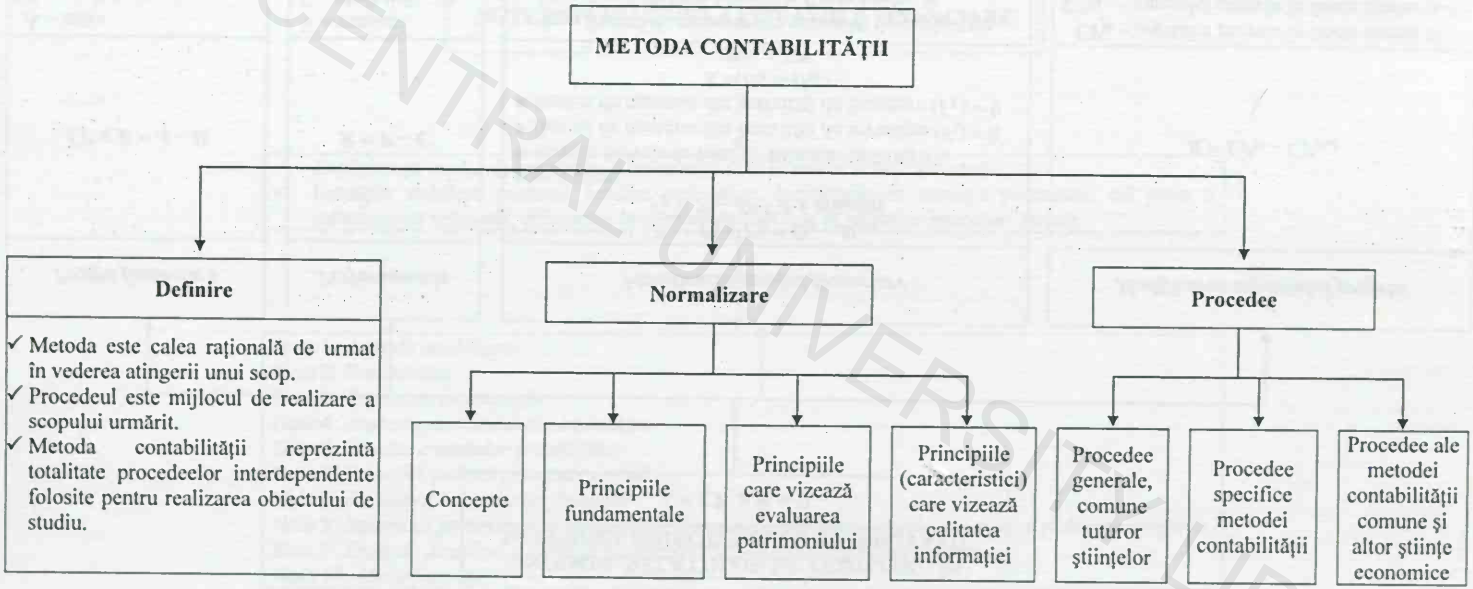

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

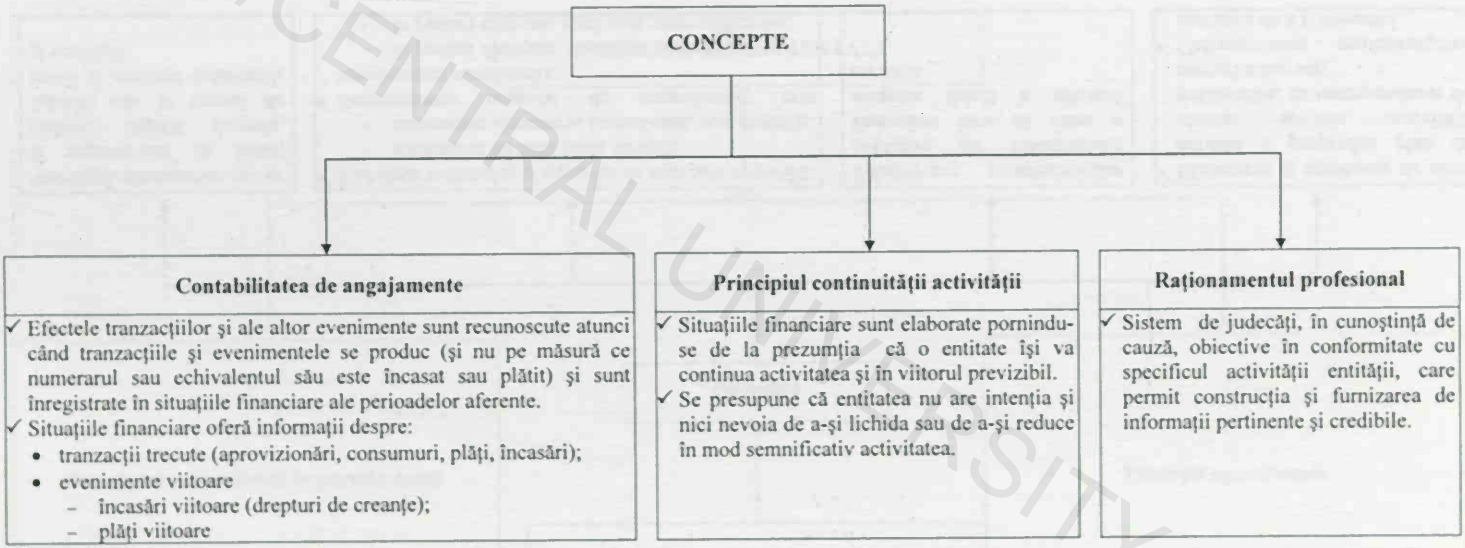

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

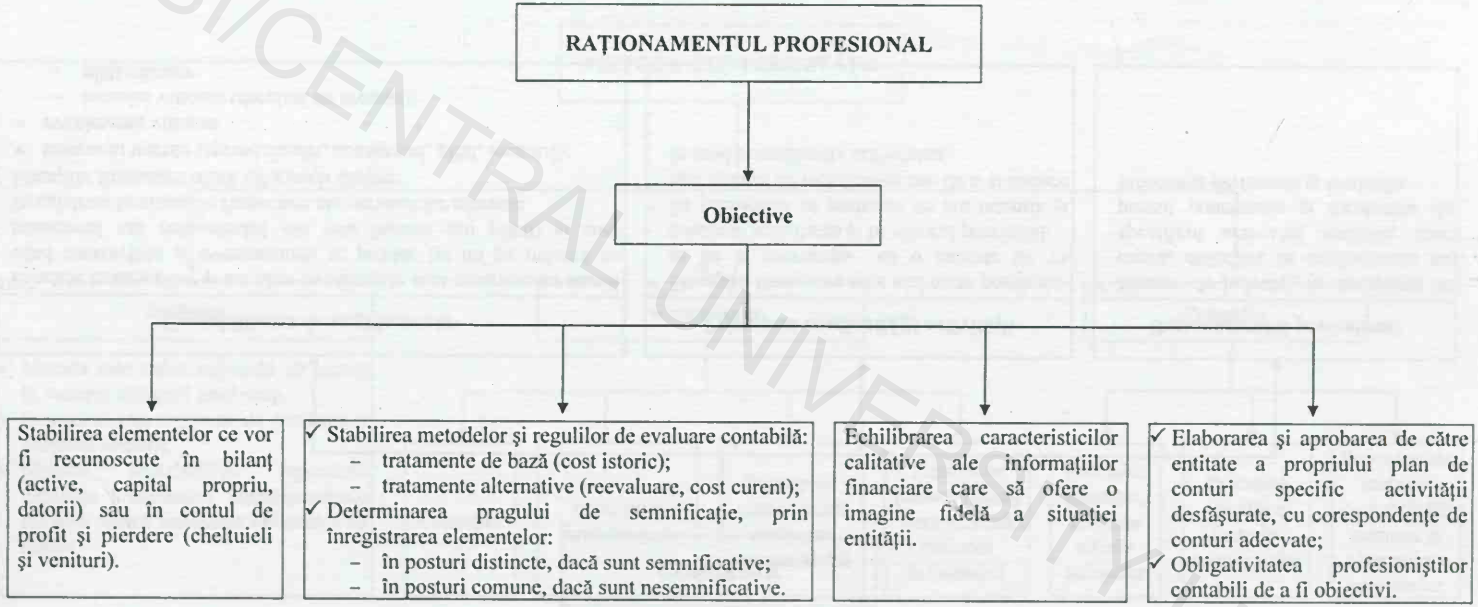

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

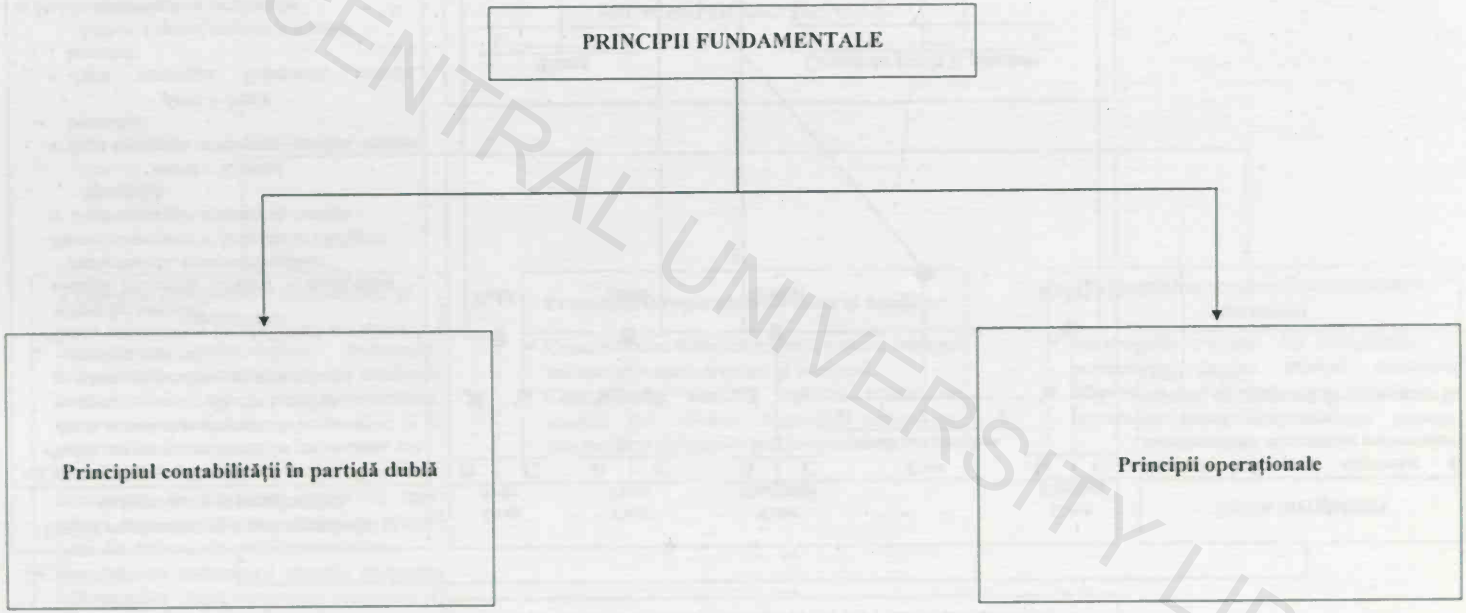

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PRINCIPIUL CONTABILITĂȚII ÎN PARTIDĂ DUBLĂ

Dubla reprezentare a patrimoniului și determinare a rezultatului

□ *Dubla reprezentare a patrimoniului*

✓dubla reprezentare constă în prezentarea sub dublu aspect al patrimoniului:

- concret - material (active, utilizări);
- abstracții juridice - al provenienței (pasive, resurse)

✓dubla reprezentare se realizează cu ajutorul bilanțului contabil:

- după concepția juridică – economică – patrimonială, ecuația bilanțului:

Bunuri economice = Drepturi și Obligații

- după concepția economică, ecuația bilanțului:

Avere = Capital

- după concepția economico–juridică, ecuația bilanțului:

Activ = Pasiv

- după concepția financiară, ecuația bantului:

Activ = Capital propriu și Datorii

□ *Dubla determinare a rezultatului*

✓dubla determinare a rezultatului constă în prezentarea implicită, ca o componentă a capitalului propriu și explicită, în contul de profit și pierdere;

✓dubla determinare se realizează:

- după concepția economică, ecuația derivă din contul de profit și pierdere: $R = V - C$;
- după concepția juridică, ecuația derivă din bilanțul contabil: $R = CP_1 - CP_0$

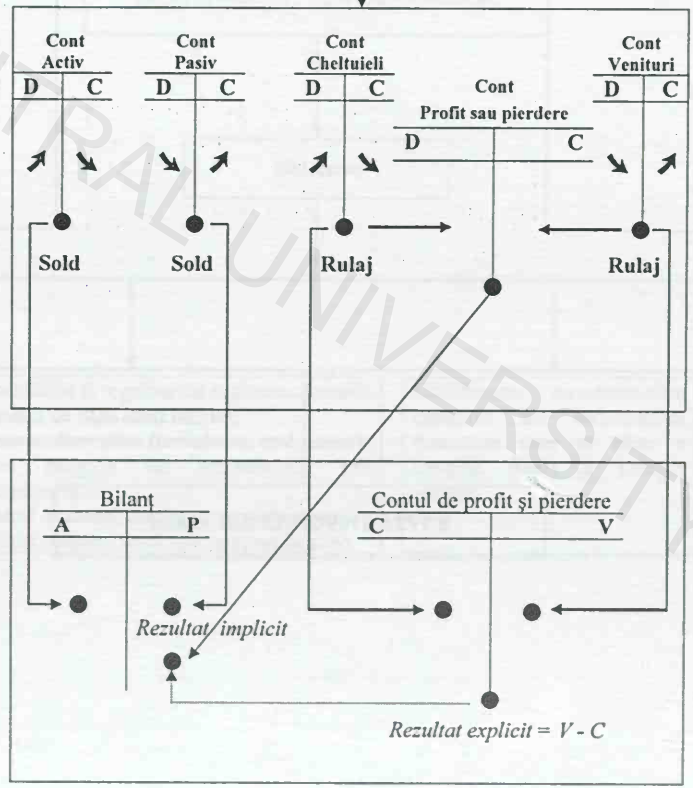

Dubla înregistrare

Asigură reflectarea mișcărilor și transformărilor elementelor patrimoniale în cadrul unui exercițiu financiar folosind ca instrument de lucru conturile (activ, pasiv).

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

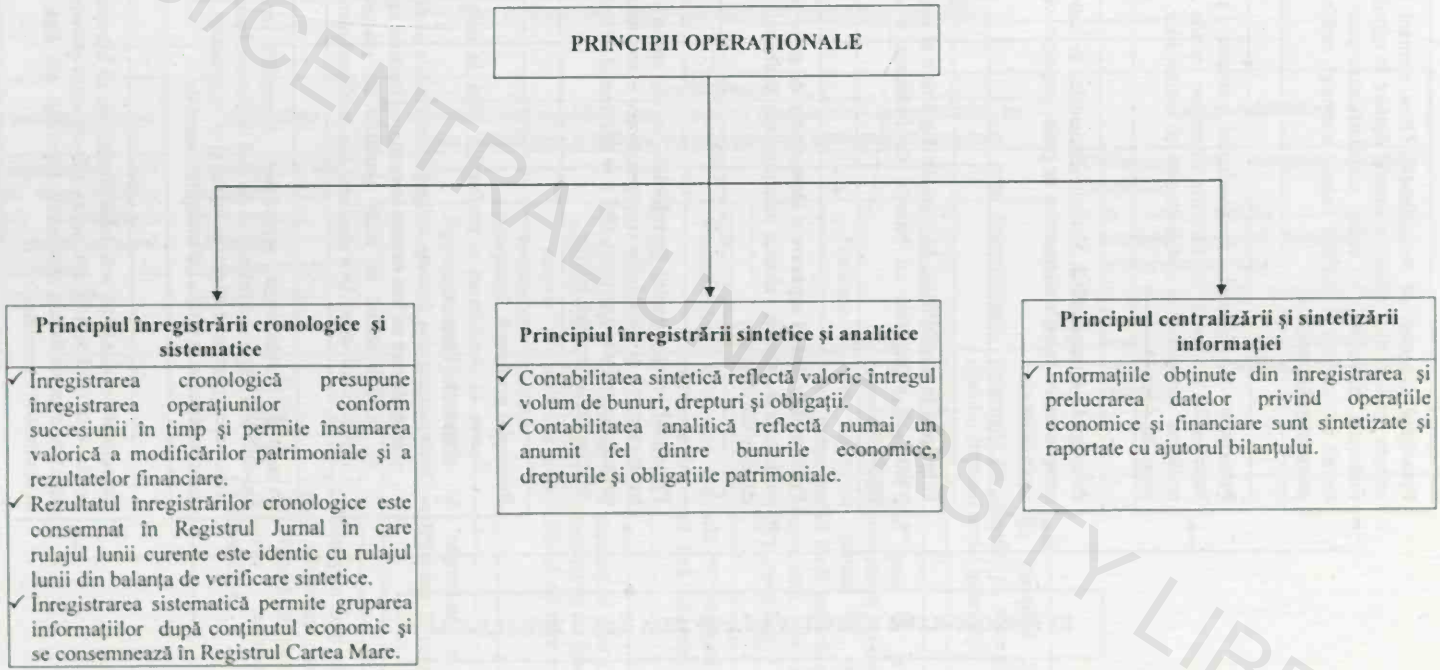

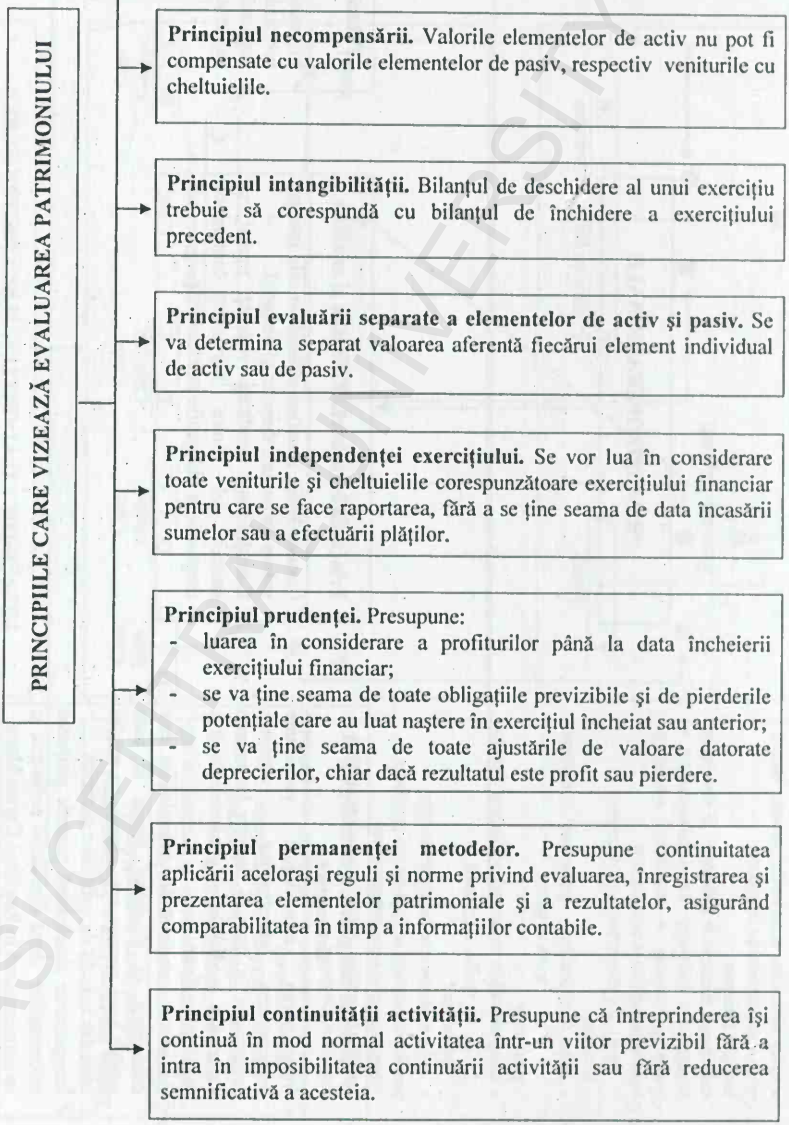
PRINCIPIILE CARE VIZEAZĂ EVALUAREA PATRIMONIULUI
Principiul pragului de semnificaţie. Orice element care are o valoare semnificativă trebuie prezentat distinct în cadrul situaţiilor financiare. Elementele cu valori nesemnificative care au aceeaşi natură sau cu funcţii similare trebuie însumate, nefiind necesară prezentarea lor separată.
Principiul prevalenţei economicului asupra juridicului. Informaţiile prezentate în situaţiile financiare trebuie să reflecte realitatea economică a evenimentelor şi tranzacţiilor, nu numai forma lor juridică.
Principiul necompensării. Valorile elementelor de activ nu pot fi compensate cu valorile elementelor de pasiv, respectiv veniturile cu cheltuielile.
Principiul intangibilităţii. Bilanţul de deschidere al unui exerciţiu trebuie să corespundă cu bilanţul de închidere a exerciţiului precedent.
Principiul evaluării separate a elementelor de activ şi pasiv. Se va determina separat valoarea aferentă fiecărui element individual de activ sau de pasiv.
Principiul independenţei exerciţiului. Se vor lua în considerare toate veniturile şi cheltuielile corespunzătoare exerciţiului financiar pentru care se face raportarea, fără a se ţine seama de data încasării sumelor sau a efectuării plăţilor.
Principiul prudenţei. Presupune:
- luarea în considerare a profiturilor până la data încheierii exerciţiului financiar;
- se va ţine seama de toate obligaţiile previzibile şi de pierderile potenţiale care au luat naştere în exerciţiul încheiat sau anterior;
- se va ţine seama de toate ajustările de valoare datorate deprecierilor, chiar dacă rezultatul este profit sau pierdere.
Principiul permanenţei metodelor. Presupune continuitatea aplicării aceloraşi reguli şi norme privind evaluarea, înregistrarea şi prezentarea elementelor patrimoniale şi a rezultatelor, asigurând comparabilitatea în timp a informaţiilor contabile.
Principiul continuităţii activităţii. Presupune că întreprinderea îşi continuă în mod normal activitatea într-un viitor previzibil fără a intra în imposibilitatea continuării activităţii sau fără reducerea semnificativă a acesteia.

PRINCIPIILE (CARACTERISTICILE) CARE VIZEAZĂ CALITATEA INFORMAȚIEI CONTABILE

Sunt atribute care determină utilitatea informației contabile

Inteligibilitatea

Informațiile pot fi ușor înțelese de utilizatorii care au un nivel rezonabil de cunoștințe.

Relevanța

Informațiile sunt relevante când influențează deciziile economice ale utilizatorului.

Pragul de semnificație

Informațiile sunt semnificative dacă omisiunea sau declararea lor eronată ar putea influența deciziile economice ale utilizatorilor.

Credibilitatea

Informația este credibilă atunci când nu conține erori semnificative, nu este părtinitoare și reflectă corect operațiile economico-financiare

Reprezentarea fidelă

Informațiile să reprezinte cu fidelitate tranzacțiile și evenimentele în conformitate cu realitatea.

Prevalența economicului asupra juridicului

Evenimentele și tranzacțiile sunt contabilizate și prezentate în concordanță cu fondul lor și cu realitatea economică, și nu doar cu forma lor juridică.

Neutralitatea

Informația cuprinsă în situațiile financiare trebuie să fie neutră, fără influențe.

Prudența

Includerea unui grad de precauție în exercitarea raționamentelor necesare pentru a face estimările cerute în condiții de incertitudine, astfel încât activele și veniturile să nu fie supraevaluate, iar datoriile și cheltuielile să nu fie subevaluate.

Integralitatea

Informația să fie completă în limitele rezonabile ale pragului de semnificație și ale costului obținerii acelei informații.

Comparabilitatea

Utilizatorii pot compara situațiile financiare:

- în *timp*, pentru a identifica tendințele în poziția financiară și ale performanțelor sale;
- în *spațiu*, pentru a evalua poziția financiară, performanțele și modificarea poziției financiare în raport cu întreprinderile din aceeași ramură.

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

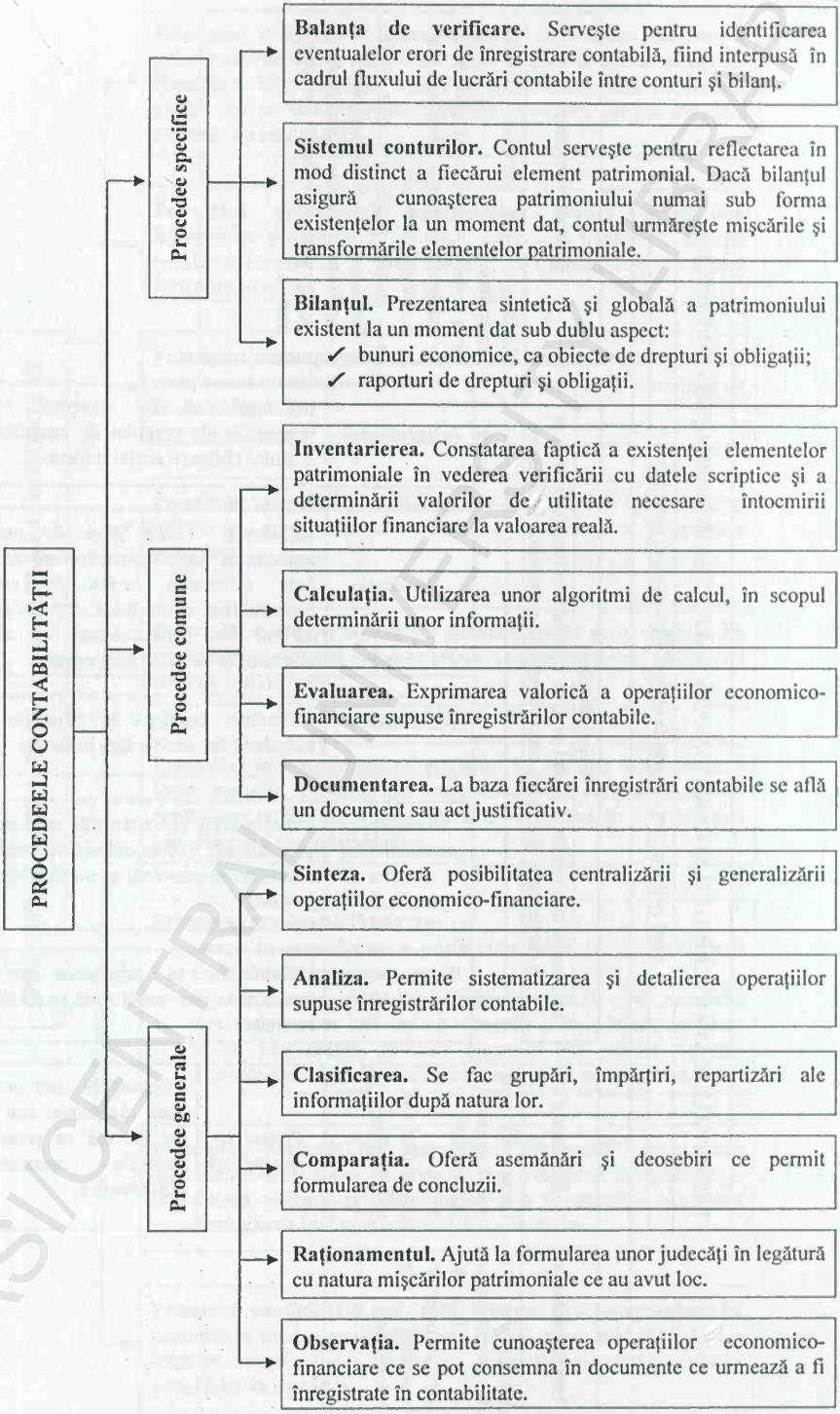

BCUIASI/CENTRALA UNIVERSITARA

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

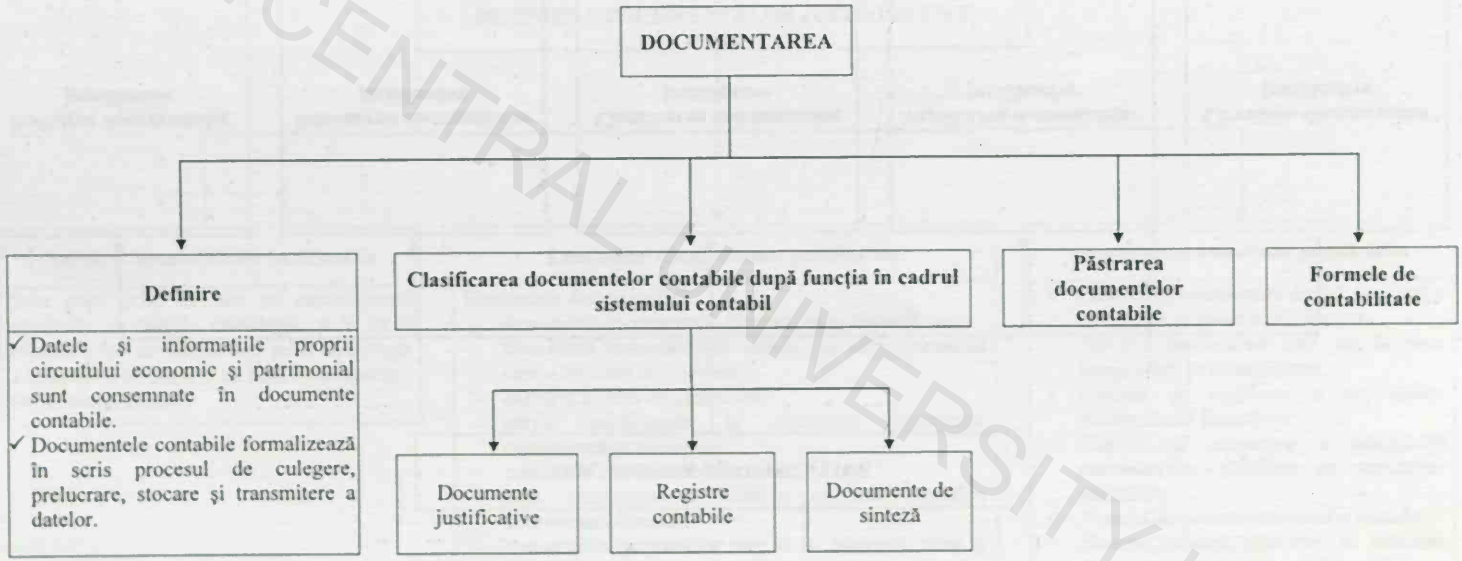

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

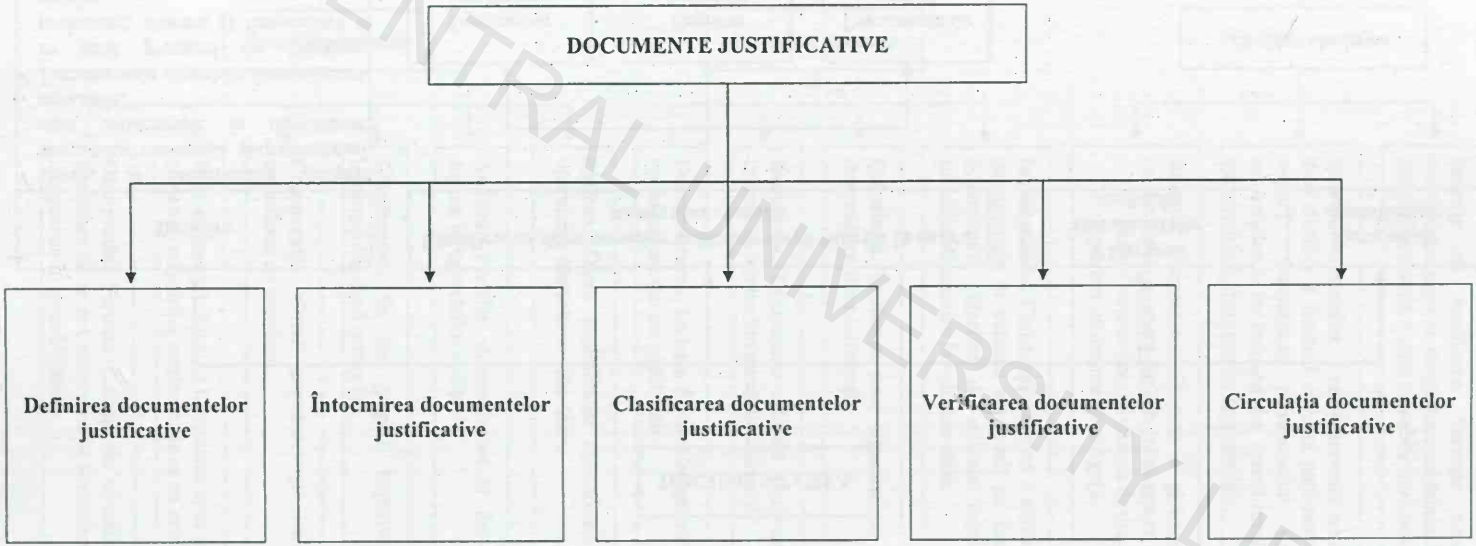

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DEFINIREA DOCUMENTELOR JUSTIFICATIVE

Noţiunea documentelor justificative

Sunt acte scrise în care se consemnează operaţiile economice cronologic şi la locul efectuării lor, cu scopul de a servi ca dovadă a înfăptuirii acestora şi ca bază a înregistrării lor în contabilitate.

Conţinutul documentelor justificative

Elementele documentului:

- denumirea documentului (factură, bon, chitanţă, etc);
- denumirea emitentului şi adresa sau compartimentul care a întocmit documentul;
- numărul şi data documentului;
- părţile participante la efectuarea economice consemnată în document;
- conţinutul operaţiei patrimoniale;
- date cantitative şi valorice aferente operaţiei economice efectuate;
- semnăturile persoanelor care le-au întocmit, vizat şi aprobat.

Funcţiile documentelor justificative

- ✓ *Funcţia de consemnare* letrică şi cifrică a operaţiilor economico-financiare;
- ✓ *Funcţia justificativă* care stă la baza înregistrării în contabilitate;
- ✓ *Funcţia de verificare* a activităţilor economice şi financiare;
- ✓ *Funcţia de asigurare a integrităţii patrimoniului*, stabilirea de răspunderi pecuniare;
- ✓ *Funcţia de calculare corectă a costului*;
- ✓ *Funcţia juridică*, prin care se stabilesc drepturile şi obligaţiile patrimoniale.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

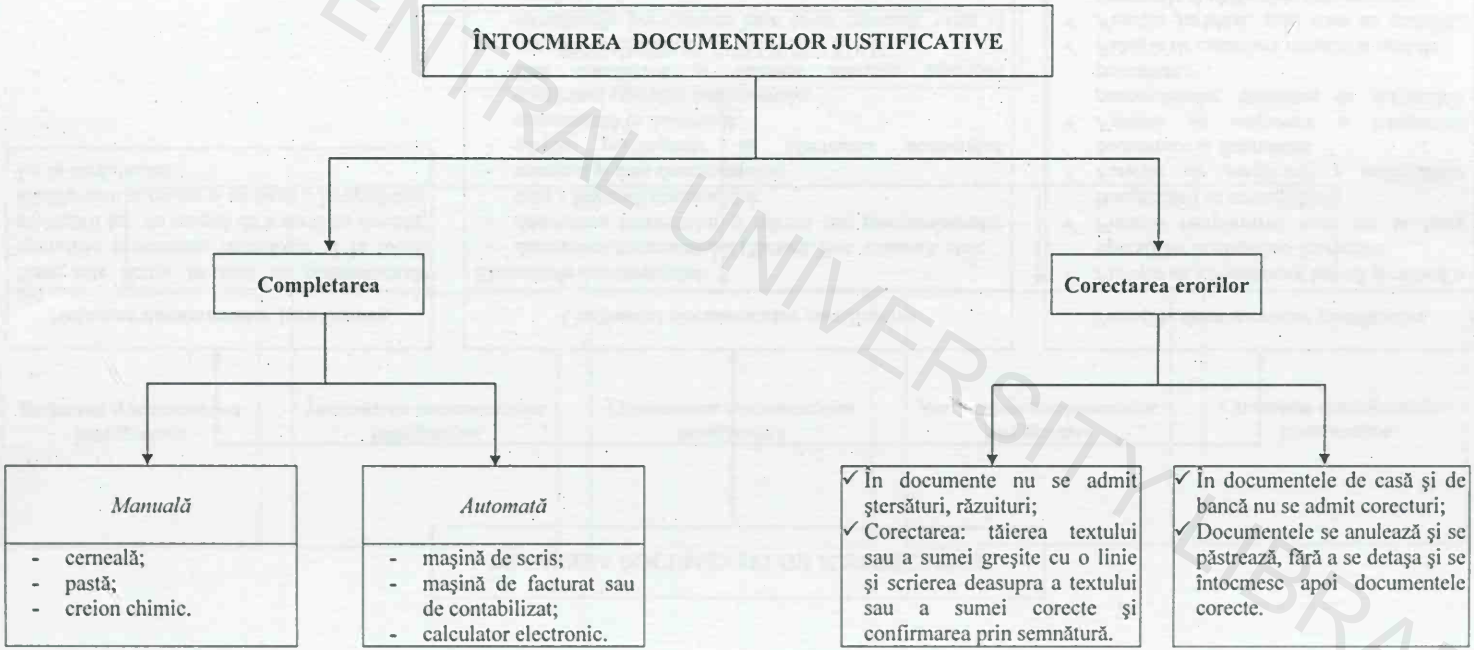

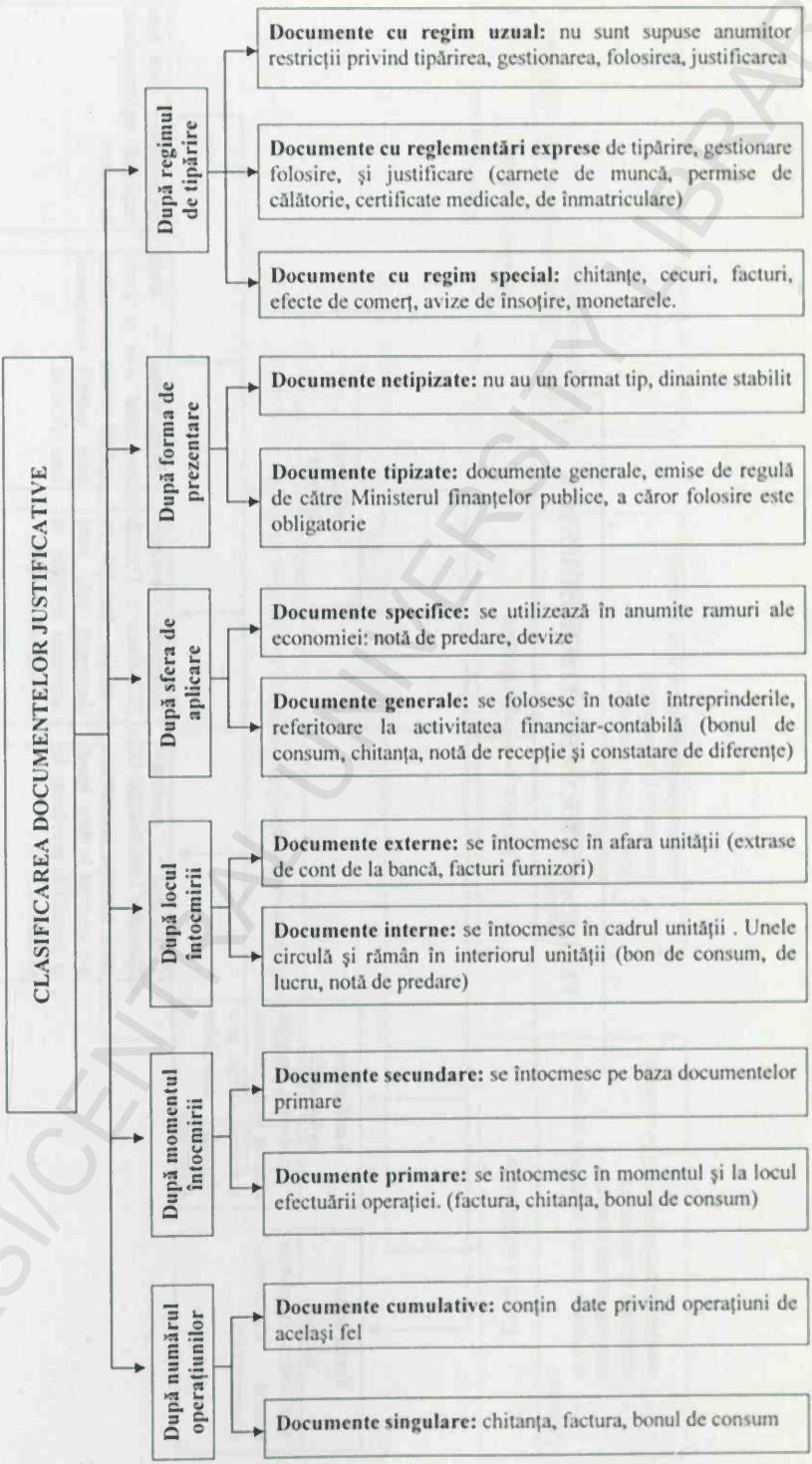

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

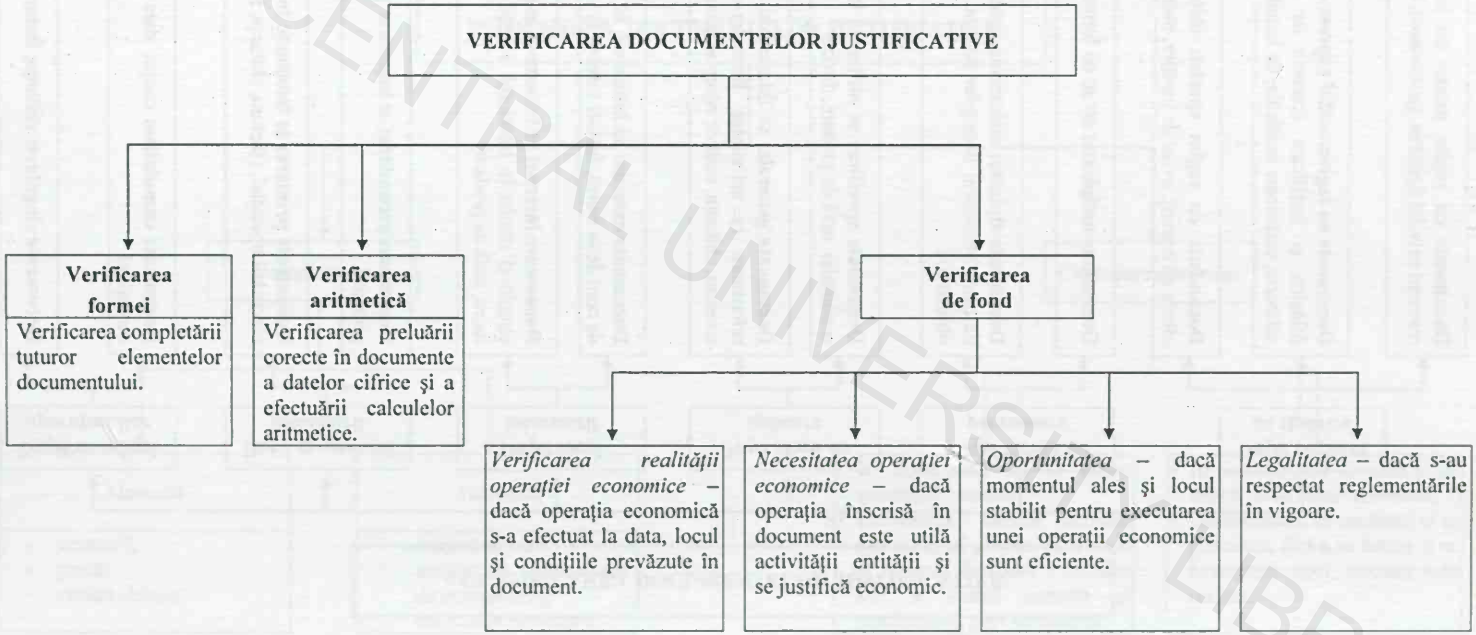

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CIRCULAȚIA DOCUMENTELOR JUSTIFICATIVE

Organizarea circulației documentelor justificative se face pe bază de *grafice de circulație*.

Grafice individuale

Cuprind:
- ✓ operații și lucrări contabile pe care le execută fiecare salariat;
- ✓ termenele de executare;
- ✓ compartimentele cărora li se transmit.

Grafice pe compartimente

Cuprind:
- ✓ lucrări de evidență ale unui sector sau compartiment;
- ✓ documentele întocmite;
- ✓ termenele și executanții;
- ✓ compartimentele cărora li se transmit.

Grafice generale

Cuprind lucrări complexe (ex: elaborarea bilanțului contabil).

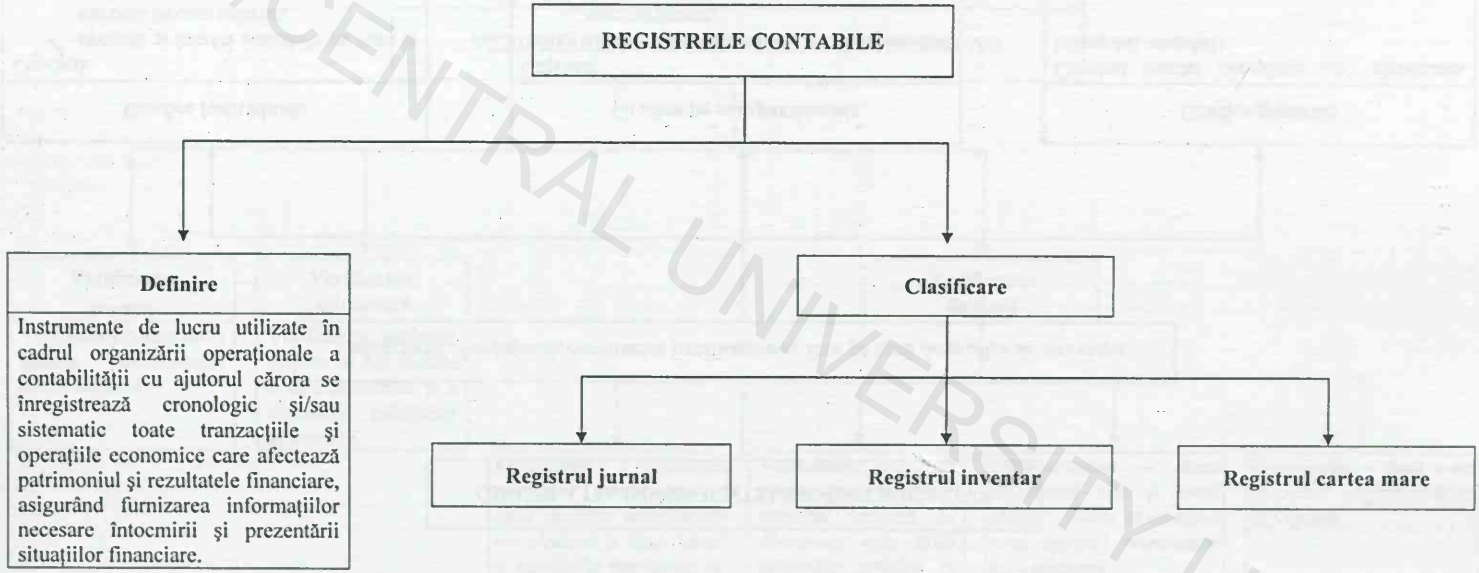

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

REGISTRUL JURNAL

Definire

Document contabil obligatoriu în care se înregistrează sub forma articolelor contabile în ordine cronologică toate operațiile patrimoniale și servește ca probă în litigiu.

Forma registrului jurnal

Numărul înregistrării	Data înregistrării	Documentul			Explicația	Simbolurile conturilor		Suma	
		Felul	Numărul	Data		D	C	D	C
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

REGISTRUL INVENTAR

Definire

Document contabil obligatoriu în care se înregistrează toate elementele patrimoniale de activ şi de pasiv, grupate în funcţie de natura lor economică.

Forma registrului inventar

Număr curent	Recapitulaţia elementelor inventariate	Valoarea		Diferenţe din evaluare (de înregistrat)	
		Contabilă	Inventar	Valoare	Cauze diferenţe
1	2	3	4	5	6

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

REGISTRUL CARTEA MARE

Definire

Document contabil obligatoriu în care se înscriu direct sau prin regrupare pe conturi corespondente toate înregistrările efectuate în registrul jurnal, stabilindu-se situaţia fiecărui cont, respectiv soldul iniţial, rulajele debitoare şi creditoare şi soldul final.

Tipuri de formulare

A. Fisele de cont pentru operaţii diverse

FISA DE CONT Contul						Simbol cont		Pag.
Data	Documentul		Explicaţia	Simbol cont corespondent	Rulaj		D / C	Sold
	Felul	Numărul			Debitor	Creditor		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

B. Fişe de cont şah sau pe conturi corespondente

CARTEA MARE (SAH) Denumirea contului			Simbol cont	Credit \ Debit			Pag.
Nr. din registrul jurnal	Data operaţiei	Suma	Conturi corespondente				

C. Forma carte mare centralizatoare

CONTUL								
Lunile	Conturi corespondente creditoare				Total rulaj debitor	Total rulaj creditor	SOLD	
	Cont ..... Jurnal	Cont ..... Jurnal	Cont ..... Jurnal	Cont ..... Jurnal	La 1 ianuarie		D	C
Ianuarie								
Februarie								
TOTAL TRIM I								
.....								
Decembrie								
TOTAL GENERAL (I-IV)								

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

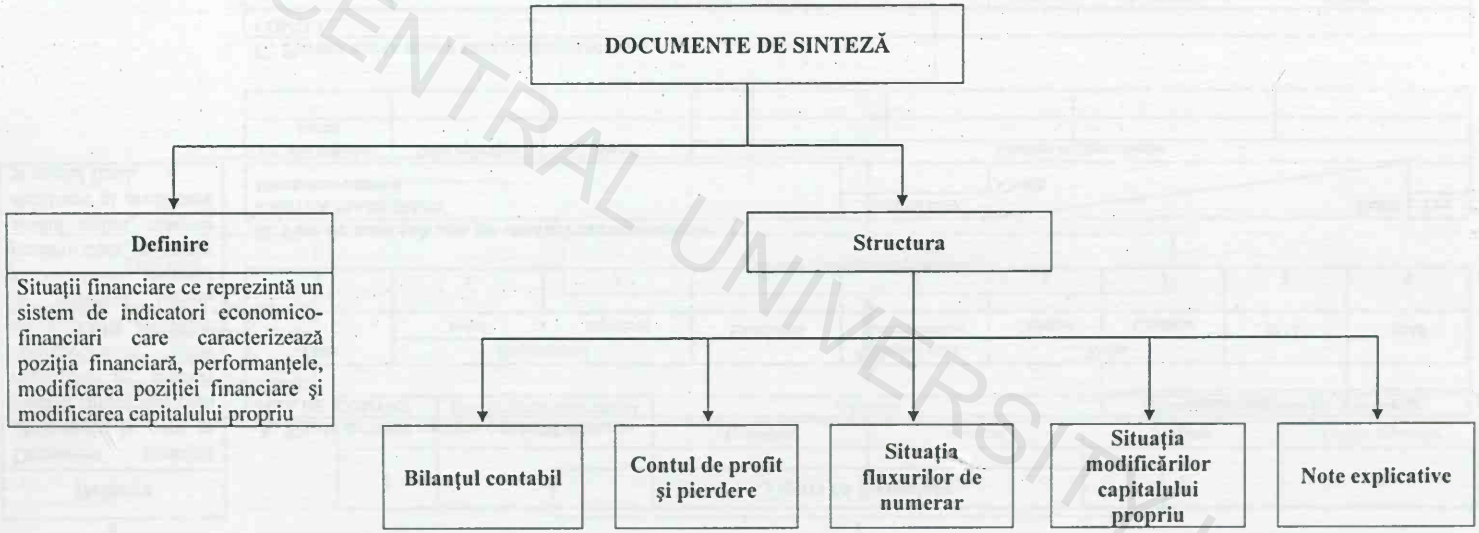

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

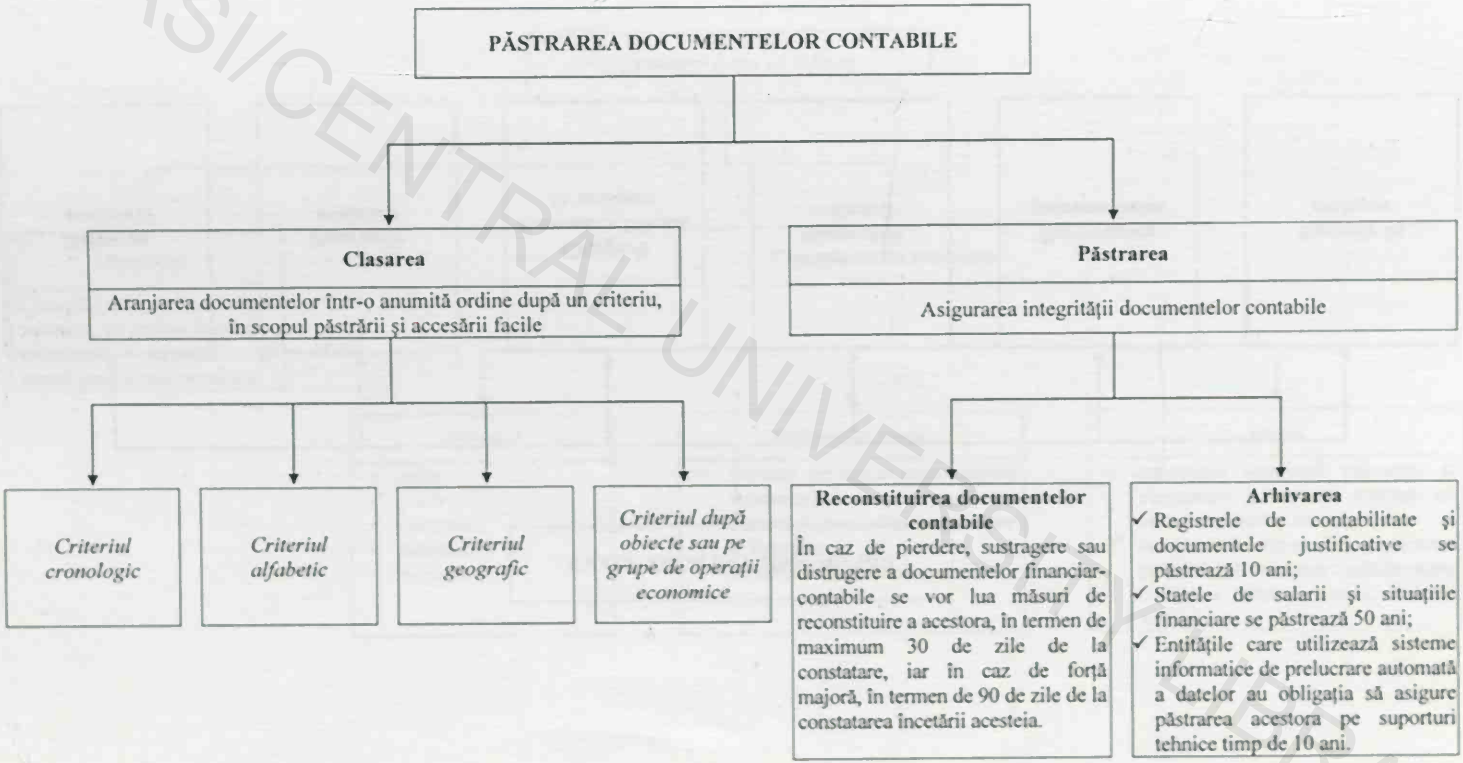

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

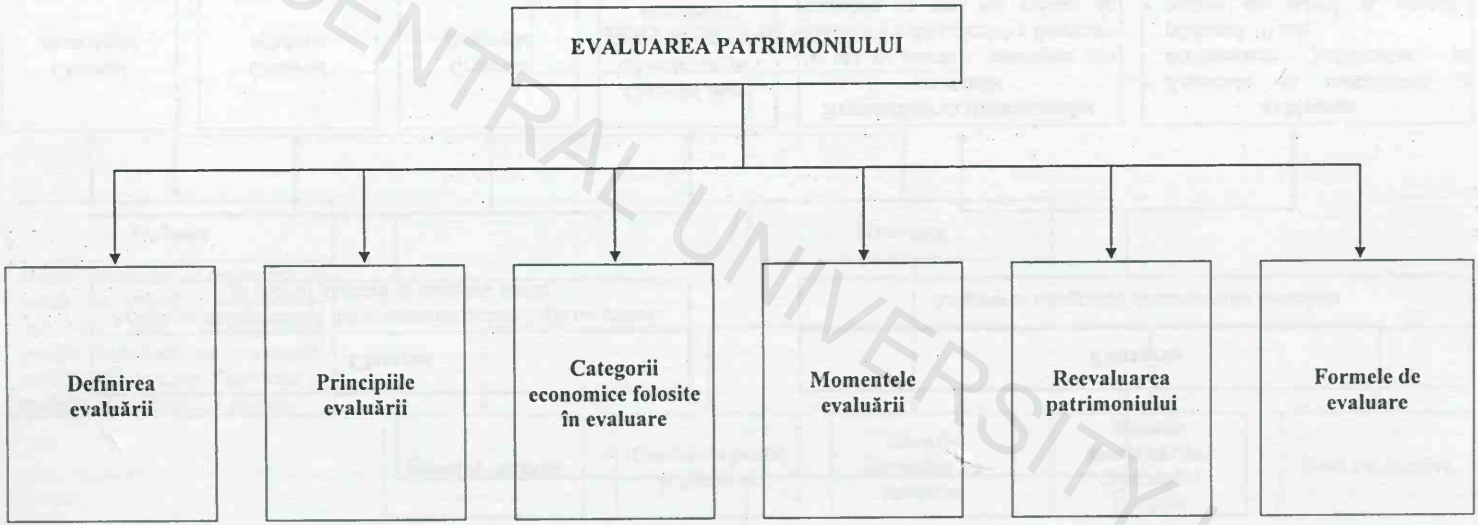

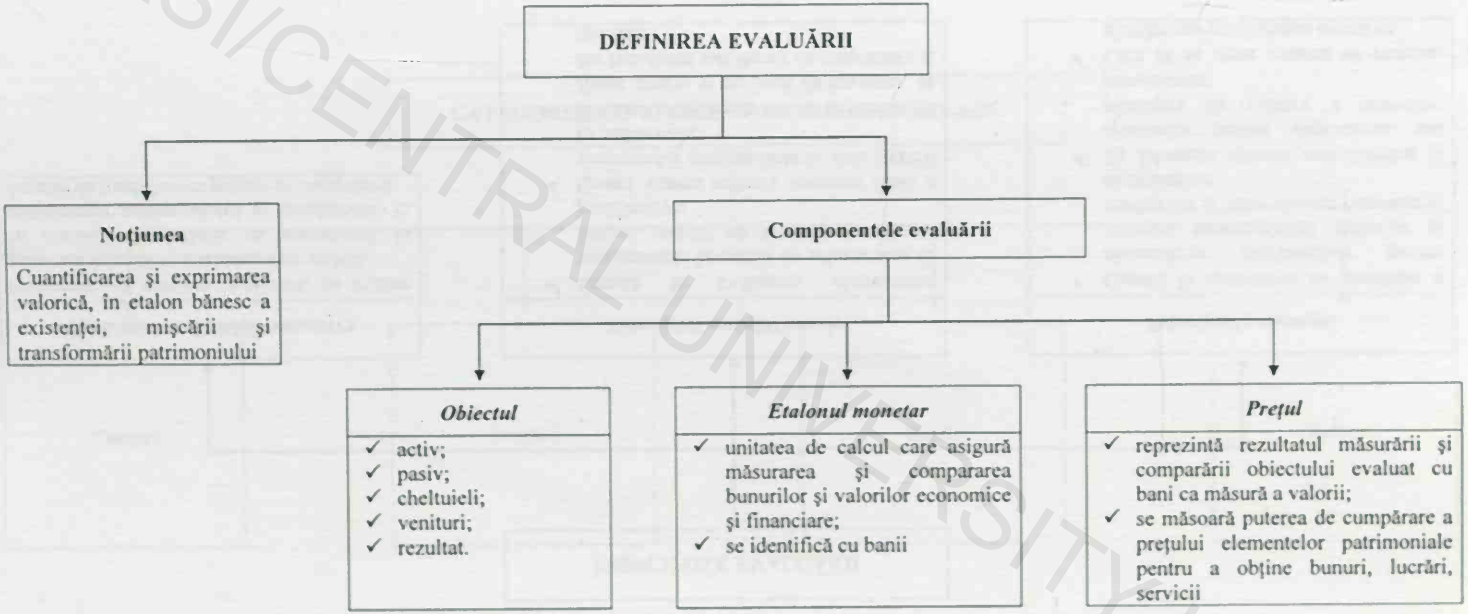

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

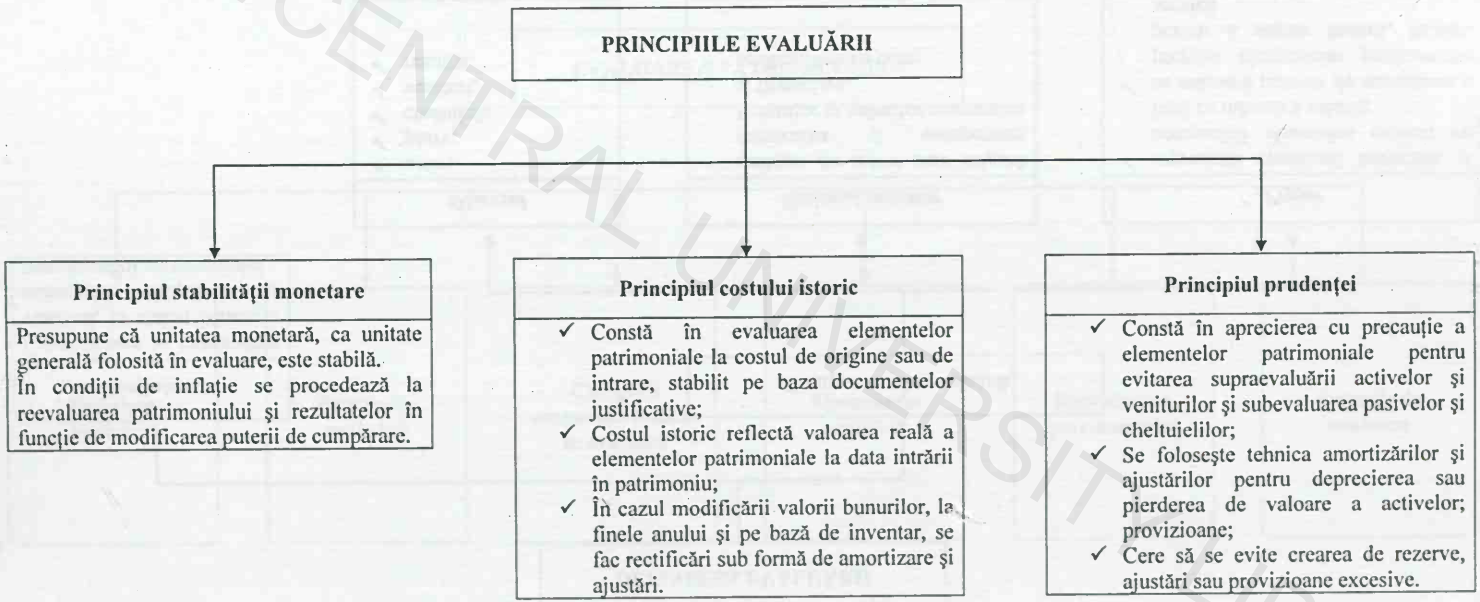

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

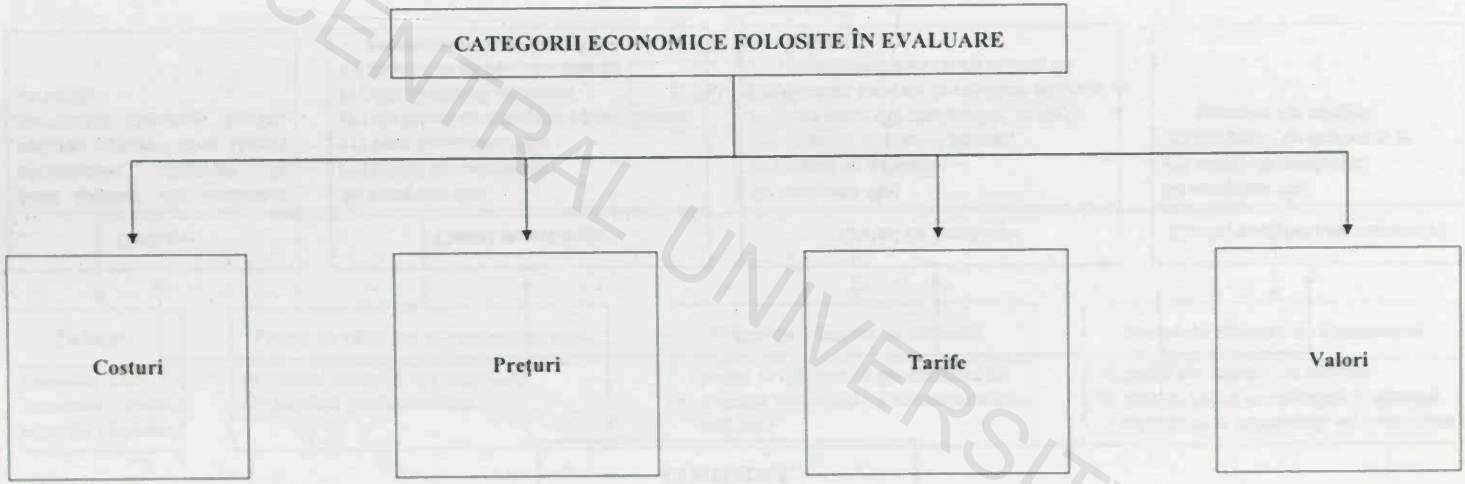

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

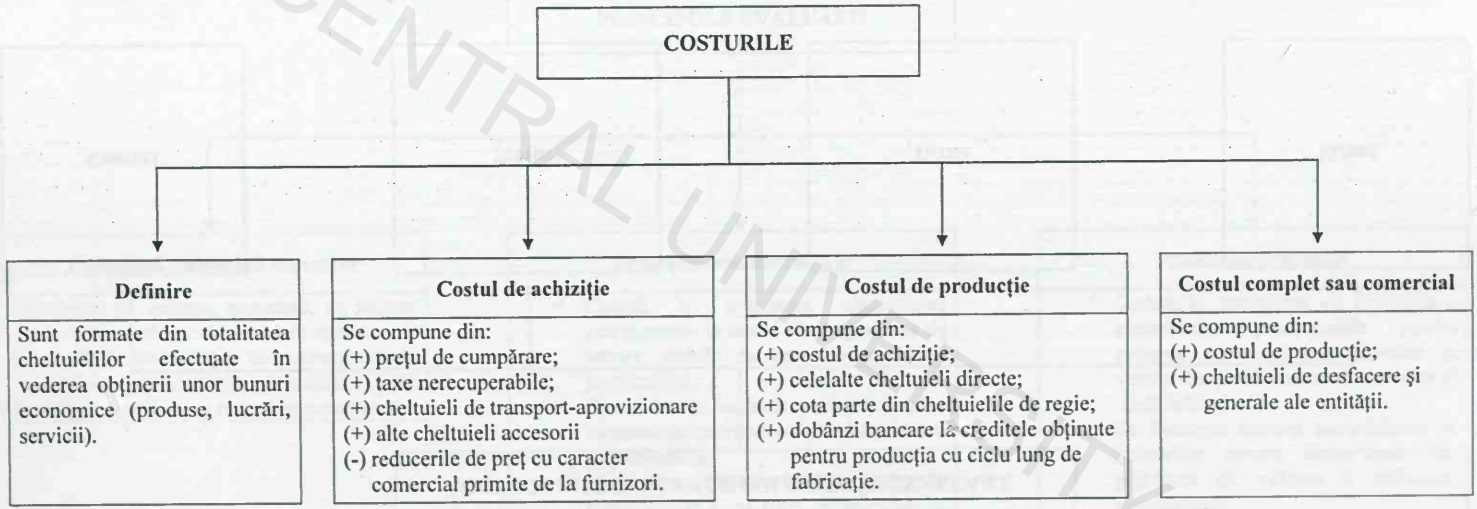

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

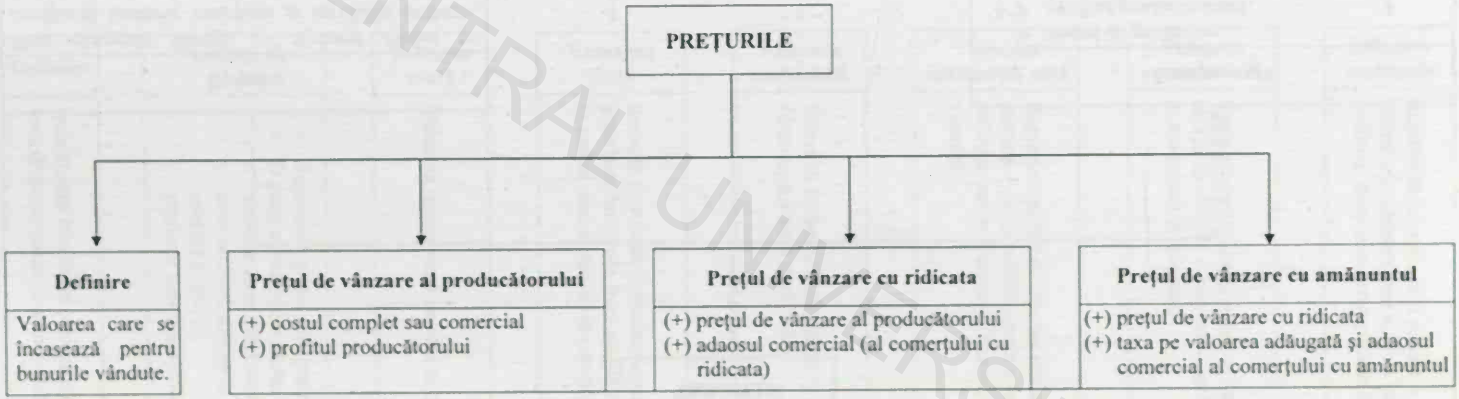

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

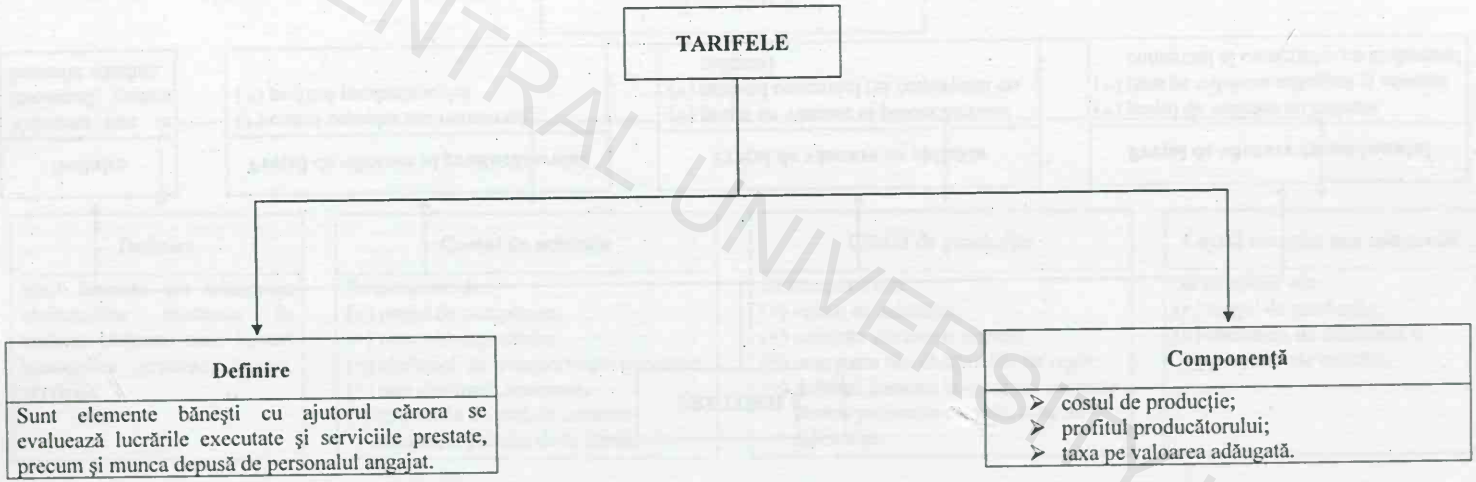

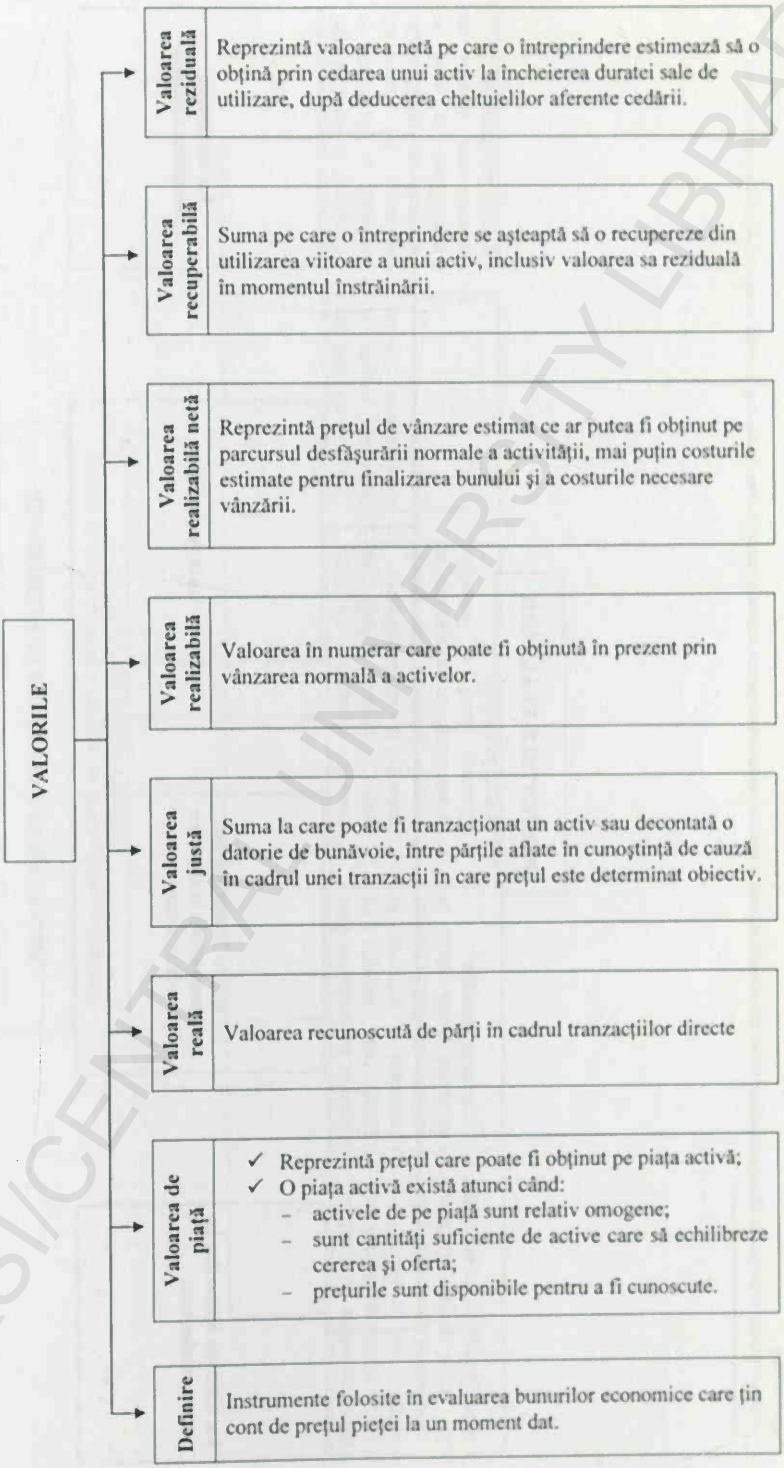

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

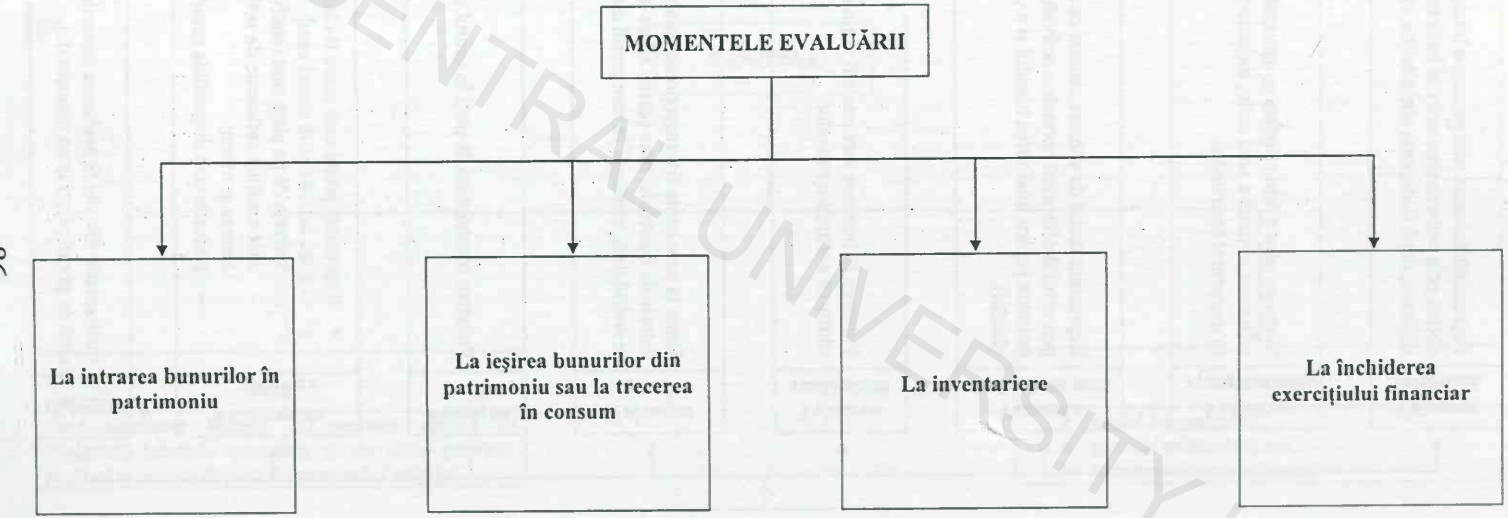

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

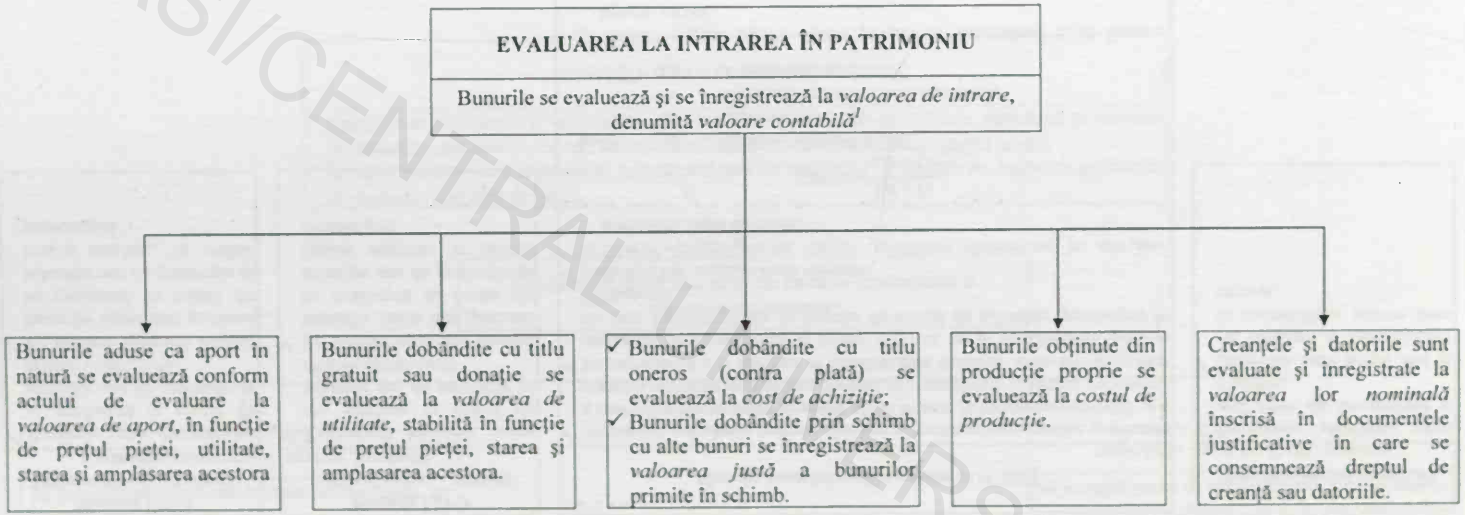

[1] Valoarea stabilită în momentul primei recunoaşteri, sau la data intrării în entitate, se numeşte valoare contabilă (sau valoare de intrare) şi poate fi: costul de achiziţie; costul de producţie; valoarea de aport; valoarea justă

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

EVALUAREA LA IEŞIREA DIN PATRIMONIU

Bunurile ieşite se evaluează şi se înregistrează la *valoarea lor de intrare*, denumită *valoare contabilă* (cost istoric)

Metoda FIFO (primul intrat – primul ieşit)

- ✓ Bunurile ieşite din gestiune se evaluează la costul de achiziţie sau de producţie al primei intrări (lot).
- ✓ Pe măsura epuizării lotului, bunurile ieşite din gestiune se evaluează la costul de achiziţie sau de producţie al lotului următor, în ordine cronologică

Metoda LIFO (ultimul intrat – primul ieşit)

- ✓ Evaluează bunurile ieşite din gestiune la costul de achiziţie sau de producţie al ultimei intrări (lot).
- ✓ Pe măsura epuizării lotului, bunurile ieşite din gestiune se evaluează la costul de achiziţie sau de producţie al lotului anterior, în ordine cronologică

Metoda costului mediu ponderat (CMP)

- ✓ Presupune calcularea costului fiecărui element pe baza mediei ponderate a costurilor elementelor similare aflate în stoc la începutul perioadei şi a costului elementelor similare produse sau cumpărate în timpul perioadei.
- ✓ Se recomandă a fi utilizată în cazul în care bunurile materiale de natura stocurilor sunt cumpărate la preţuri diferite, iar în contabilitate, acestea nu sunt individualizate în funcţie de costul de achiziţie (producţie) al fiecărui lot.
- ✓ Metoda CMP implică două variante:

1) CMUP (*costul mediu unitar ponderat*) determinat la sfârşitul perioadei, după formula:

$$CMUPt = \frac{Vsi + Vi}{Csi + Ci}$$

unde: *Vsi* – *Valoarea stocului iniţial*
Vi – *Valoarea intrărilor*
Csi – *Cantitatea existentă în stocul iniţial*
Ci – *Cantităţile intrate*

2) CMUP (*costul mediu unitar ponderat*) determinat după fiecare intrare, astfel:

$$CMUPui = \frac{Vsi + Vui}{Csi + Cui}$$

unde: *Vsi* – *Valoarea stocului înainte de ultima intrare*
Vui – *Valoarea ultimei intrări*
Csi – *Cantitatea existentă înainte de ultima intrare*
Ci – *Cantitatea ultimei intrări*

Metoda costului standard

- ✓ Presupune stabilirea unui preţ unic de înregistrare a ieşirilor;
- ✓ Diferenţa între preţul real şi cel standard se înregistrează în contabilitate într-un cont separat.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

EVALUAREA LA INVENTARIERE

- ✓ Bunurile se evaluează şi se înregistrează la *valoarea actuală de utilitate*, denumită şi *valoare de inventar*, stabilită în funcţie de utilitatea bunului, starea acestuia şi preţul pieţei;
- ✓ În cazul creanţelor şi datoriilor, această valoare se stabileşte în funcţie de valoarea probabilă de încasat, respectiv de plată.

↓

Diferenţele între valoarea de intrare (contabilă) şi valoarea de inventar

↓

Diferenţe cantitative (minus, plus)	**Diferenţe valorice (plus, minus)**
Se înregistrează în contabilitate pe cheltuieli, pe venituri sau se impută, după caz.	Se înregistrează în contabilitate, ţinând seama de principiul prudenţei sub forma amortizărilor şi ajustărilor.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

EVALUAREA LA ÎNCHIDEREA EXERCIȚIULUI FINANCIAR

Bunurile se evaluează și se înregistrează la *valoarea de intrare (contabilă) pusă de acord cu rezultatele inventarierii și corectată cu valoarea amortizărilor și ajustărilor*

Elemente de activ

Diferențele constatate în plus nu se înregistrează, iar activele se mențin înregistrate în contabilitate la valoarea lor de intrare (contabilă sau cost istoric)

Diferențele constatate în minus reprezintă o „depreciere" sau „pierdere de valoare"

Depreciere ireversibilă

- ✓ Specifică imobilizărilor corporale și necorporale și se datorează uzurii fizice sau morale;
- ✓ Se înregistrează ca amortizare, iar imobilizările sunt menținute la valoarea lor de intrare.

Depreciere reversibilă

- ✓ Specifică imobilizărilor, stocurilor, creanțelor și investițiilor pe termen scurt;
- ✓ Se înregistrează ca *ajustări pentru depreciere* (în cazul imobilizărilor necorporale și corporale, stocurilor, creanțelor) și ca *ajustări pentru pierdere de valoare* (în cazul imobilizărilor financiare și investițiilor pe termen scurt), iar activele sunt menținute la valoarea lor de intrare.

Elemente de pasiv

Diferențele constatate în plus se înregistrează ca provizioane, iar pasivele sunt menținute la valoarea lor de intrare (contabilă)

Diferențele constatate în minus nu se înregistrează, pasivele se mențin la valoarea lor de intrare

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

REEVALUAREA PATRIMONIULUI

- ✓ Reevaluarea se realizează pe baza unui act normativ care o permite, iar decizia finală este luată de entitate;
- ✓ Fac obiectul reevaluării elementele de activ de natura imobilizărilor corporale.

Definire

- ✓ Se înțelege substituirea valorii contabile (de înregistrare) cu valoarea de utilitate (întrebuințare, ori actuală) stabilită la o anumită dată.
- ✓ La reevaluare poate rezulta un plus de valoare care echivalează cu o majorare a capitalurilor proprii sau minus de valoare care le diminuează.

Determinarea rezervei din reevaluare

Ca mărime, ***rezerva din reevaluare*** se determină astfel:

- *Valoarea justă*
- *(–) Valoarea contabilă netă*
- *= Rezerva din reevaluare*

Observații

- ✓ Reevaluarea imobilizărilor corporale se face la valoarea justă de la data bilanțului.
- ✓ Dacă rezultatul reevaluării este o creștere față de valoarea contabilă netă, atunci aceasta se tratează astfel:
  - ca o creștere a rezervei din reevaluare prezentată în cadrul elementului *„Capital și rezerve"*, dacă nu a existat o descreștere anterioară recunoscută ca o cheltuială aferentă acelui activ; sau
  - ca un venit care să compenseze cheltuiala cu descreșterea recunoscută anterior la acel activ.
- ✓ Dacă rezultatul reevaluării este o descreștere a valorii contabile nete, aceasta se tratează astfel:
  - ca o cheltuială cu întreaga valoare a deprecierii, atunci când în rezerva din reevaluare nu este înregistrată o sumă referitoare la acel activ (surplus din reevaluare); sau
  - ca o scădere a rezervei din reevaluare prezentată în cadrul elementului *„Capital și rezerve"*, cu minimul dintre valoarea acelei rezerve și valoarea descreșterii, iar eventuala diferență rămasă neacoperită se înregistrează ca o cheltuială.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

FORME DE EVALUARE A PATRIMONIULUI

în funcție de momentul în care se efectuează reevaluarea

Evaluarea curentă

Se folosește pentru determinarea valorii activelor, pasivelor, cheltuielilor, veniturilor și rezultatelor în vederea înregistrării curente

Evaluarea periodică

Evaluare bilanțieră

- ✓ Se realizează la închiderea exercițiului financiar;
- ✓ Are la bază valoarea netă contabilă ce reprezintă suma la care este înregistrat un element patrimonial după deducerea tuturor deprecierilor.

Evaluare de inventar

Metode de stabilire a valorii de inventar

Metoda valorii curente

Estimarea costului unui bun, prin aplicarea indicelui de preț specific asupra valorii contabile sau în funcție de listele de prețuri curente.

Metoda valorii de entitate

Reprezintă prețul pe care un conducător prudent și avizat ar accepta să-l plătească pentru a dobândi bunul sau pierderea maximă suferită de entitate azi, dacă ar fi lipsită de bunul respectiv

Metoda valorii actualizate a încasărilor nete viitoare (capitalizării)

$$Va = Vc \times (1 + r)^n$$

Va = valoarea actuală
Vc = valoarea contabilă
r = rata de actualizare (stabilită pe baza ratei dobânzii, ratei medii a profitului)
n = perioada în ani până la sfârșitul vieții bunului

Metoda valorii de realizare sau de ieșire

Determinarea curentă a valorii pe care entitatea ar primi-o dacă ar vinde astăzi bunul respectiv în funcție de starea și locul unde se află acesta

Metoda valorii de înlocuire

Costul care ar trebui acceptat de entitate pentru a procura un bun identic cu cel supus evaluării

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

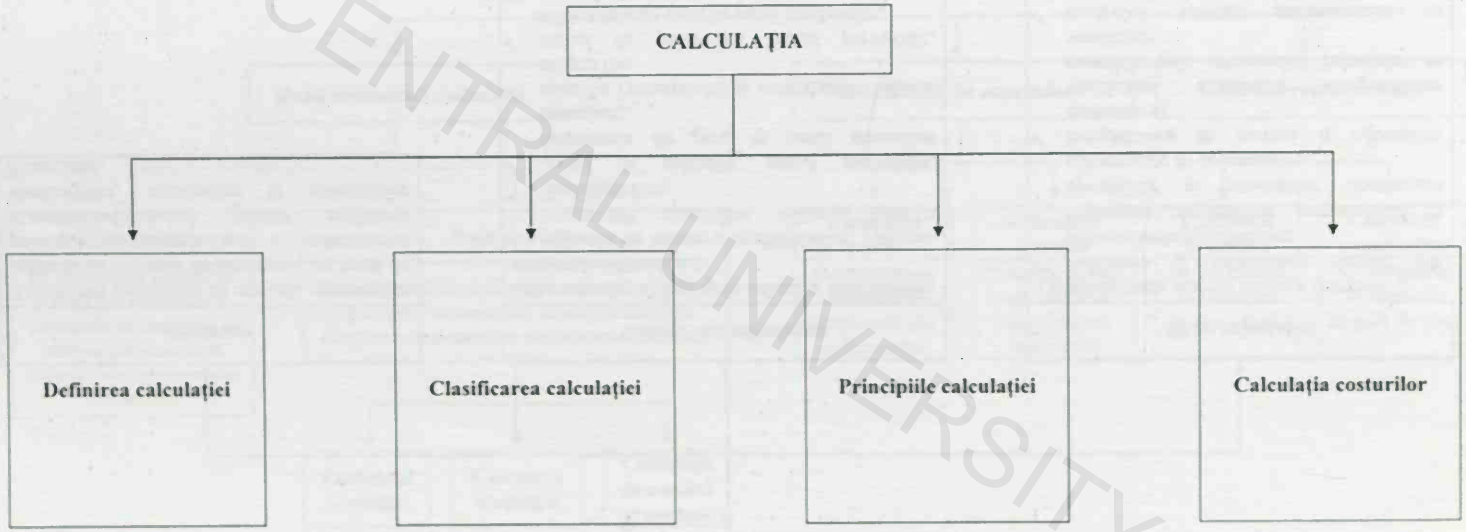

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DEFINIREA CALCULAŢIEI

Noţiunea

Reprezintă ansamblul de operaţii matematice utilizate în vederea determinării, pe bază de principii şi metodologii a indicatorilor economico-financiari pentru evaluarea cheltuielilor, veniturilor şi rezultatelor financiare.

Conţinutul calculaţiei

Determinarea cifrică prin calcul a indicatorilor economico-financiari:

- ✓ valoarea de intrare a imobilizărilor, valoarea amortizării, ajustărilor, valoarea netă a imobilizărilor;
- ✓ costul de achiziţie, preţul prestabilit, diferenţele de preţ, în cazul stocurilor materiale;
- ✓ salariile personalului şi contribuţiile sociale asupra lor;
- ✓ costul de producţie, costul prestabilit, diferenţele de cost, în cazul produselor;
- ✓ cheltuielile, după natura lor (exploatare, financiare, extraordinare) şi pe destinaţii (activităţi, faze de fabricaţie, secţii);
- ✓ veniturile, după natura lor (exploatare, financiare, extraordinare);
- ✓ rezultatul exerciţiului.

Sfera calculaţiei

Cuprinde toate etapele ciclului contabil:

- ✓ culegerea şi prelucrarea datelor din documentele justificative;
- ✓ evaluarea elementelor patrimoniale, a operaţiilor şi proceselor economice consemnate în documente;
- ✓ înregistrarea în conturi a operaţiilor economice;
- ✓ verificarea exactităţii înregistrărilor contabile prin intermediul balanţelor de verificare;
- ✓ controlul realităţii patrimoniului cu ajutorul inventarierii;
- ✓ elaborarea situaţiilor financiare.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

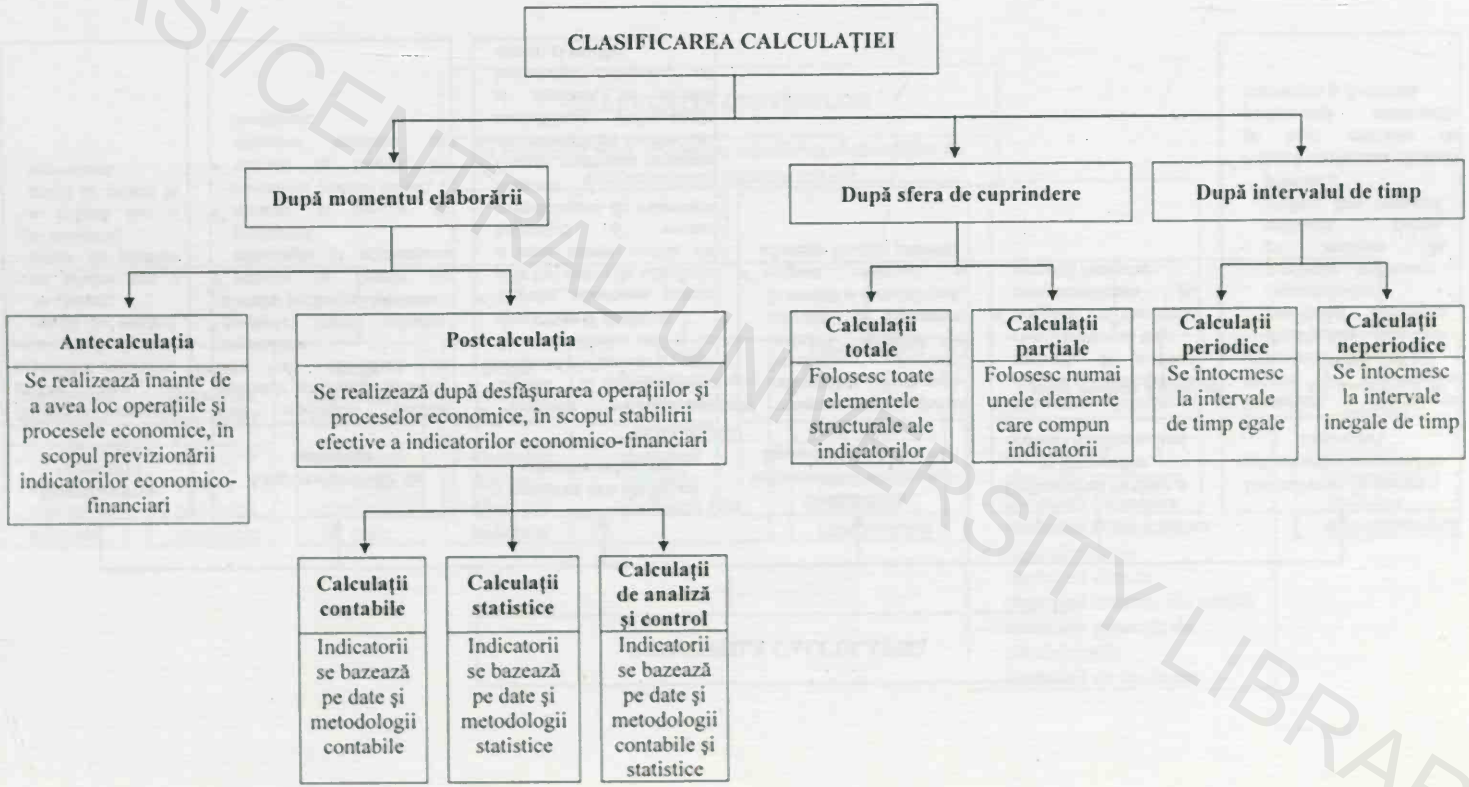

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

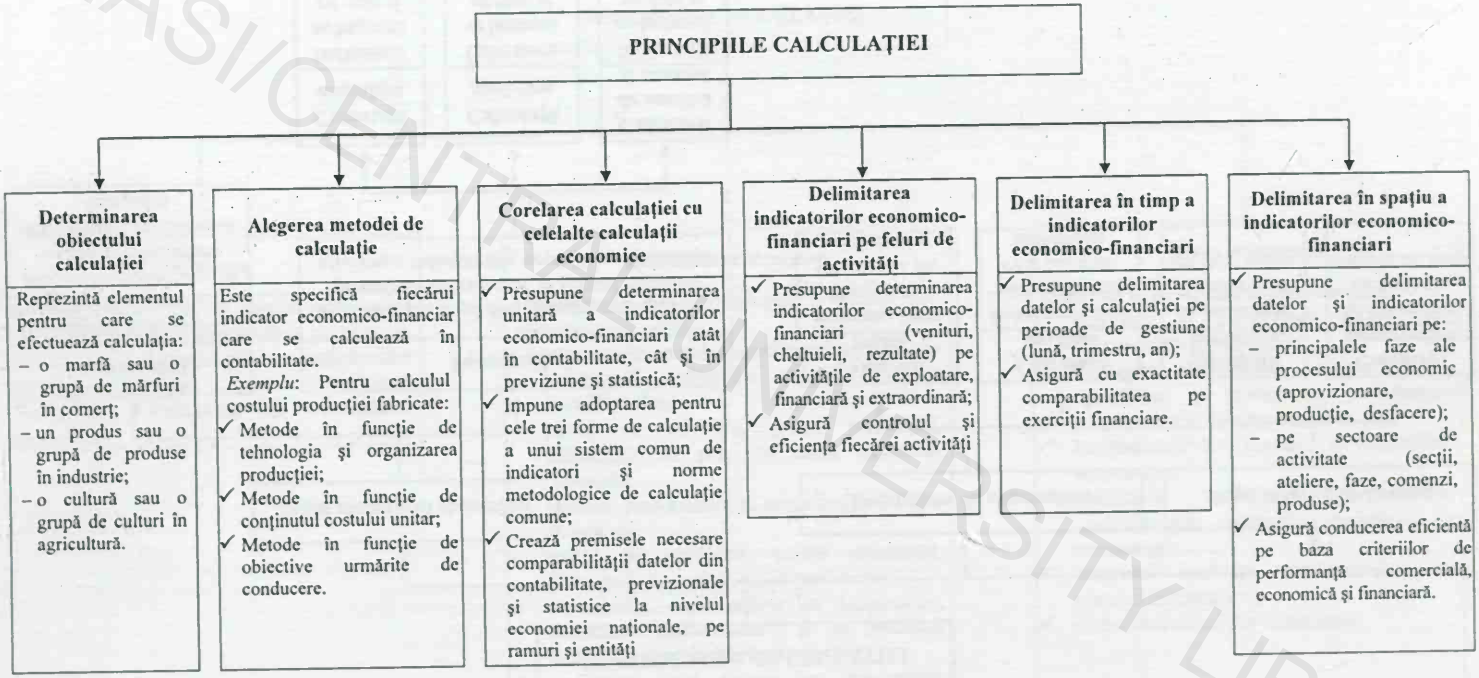

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

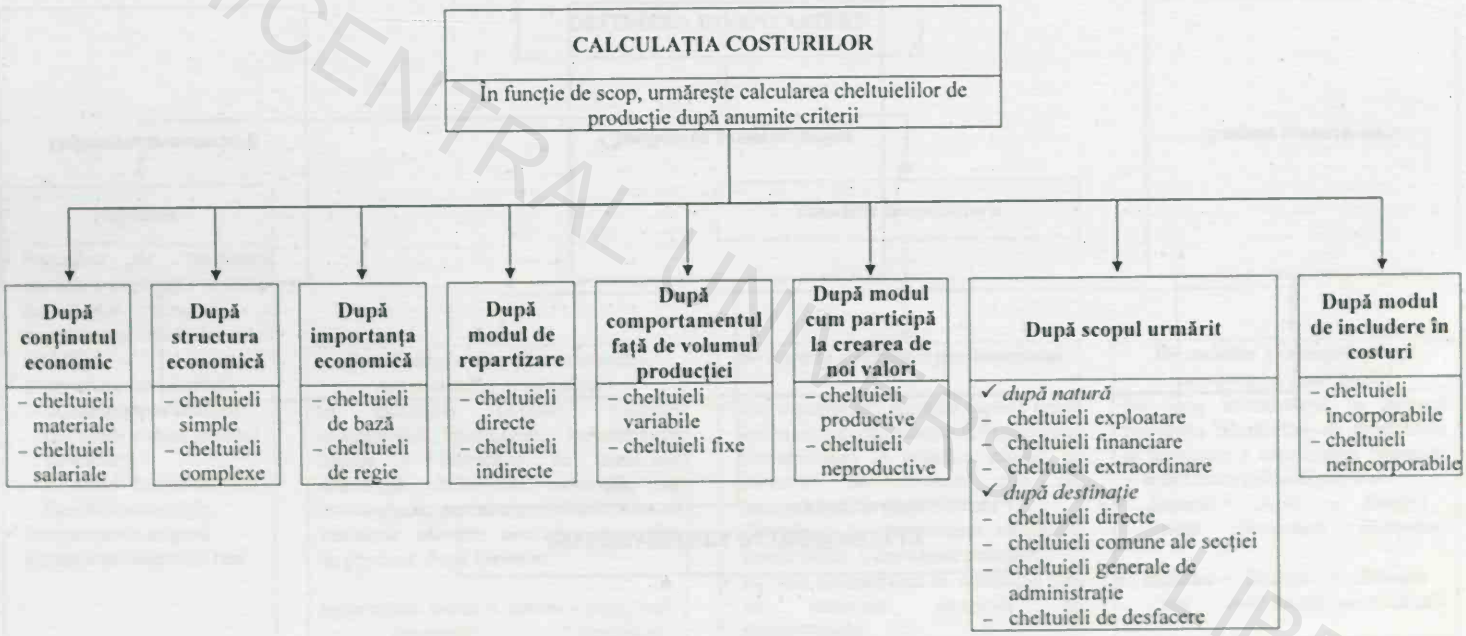

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

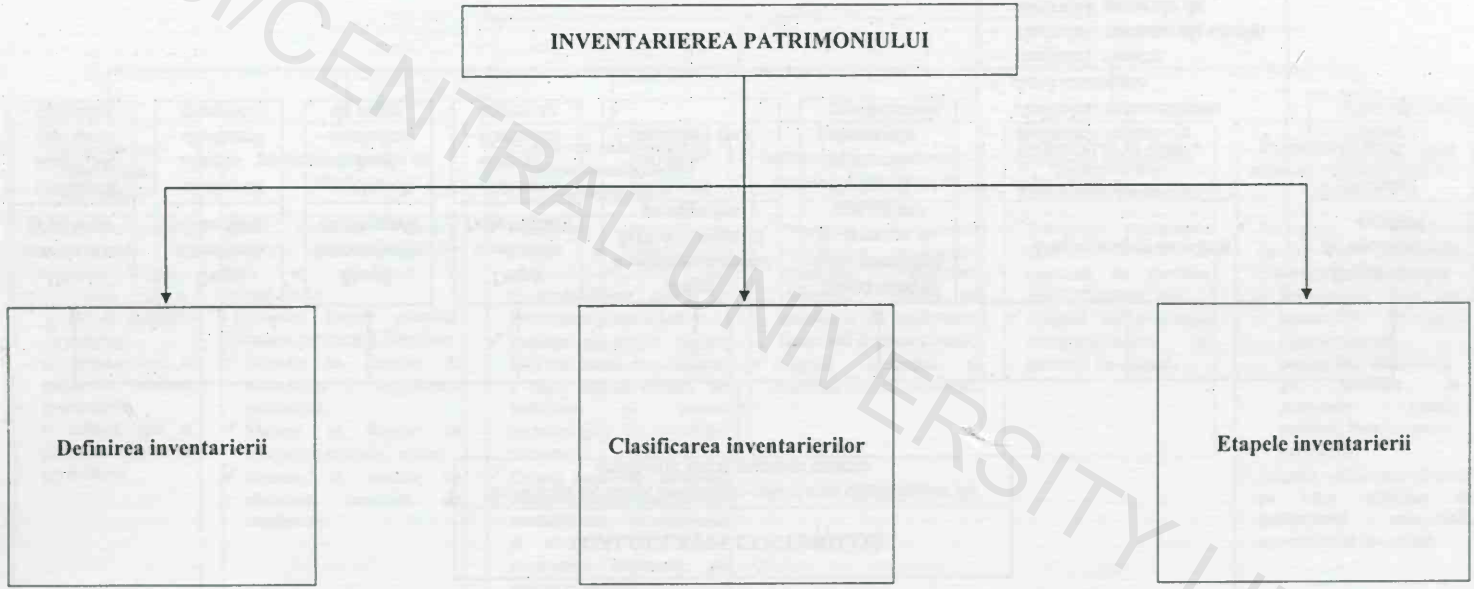

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

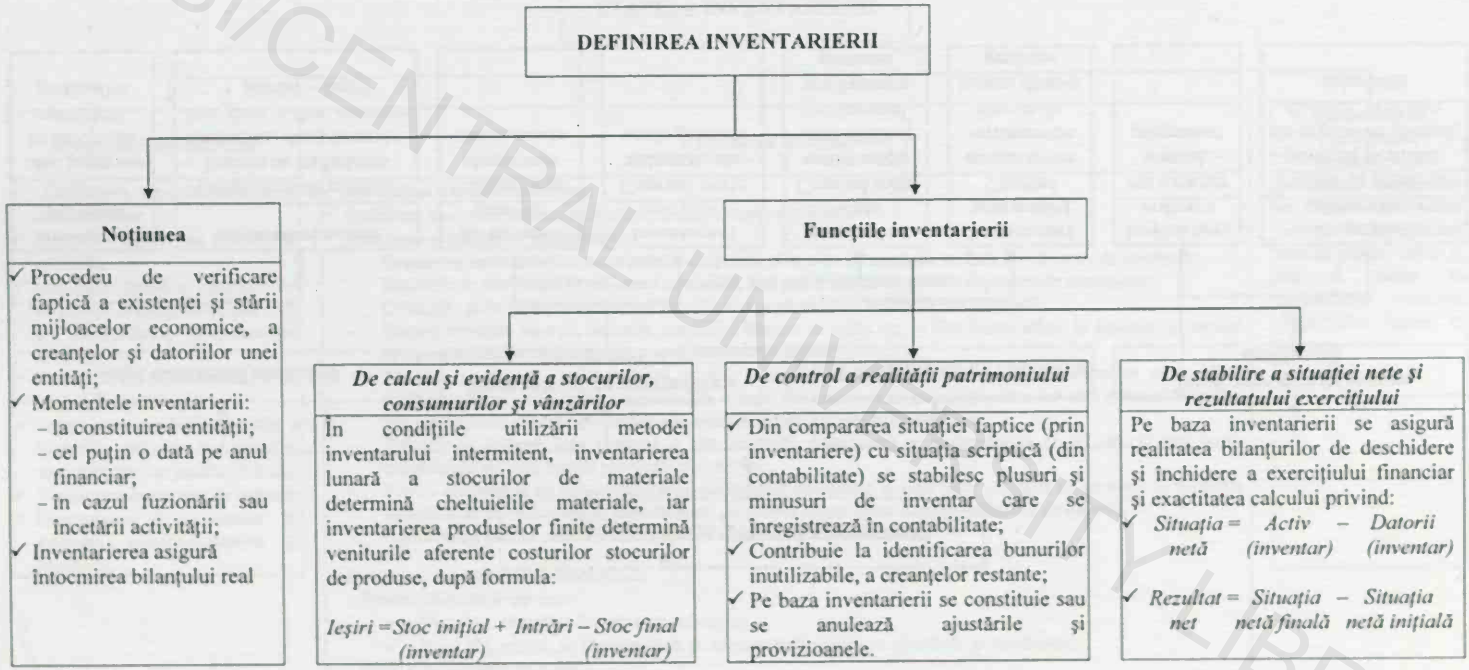

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

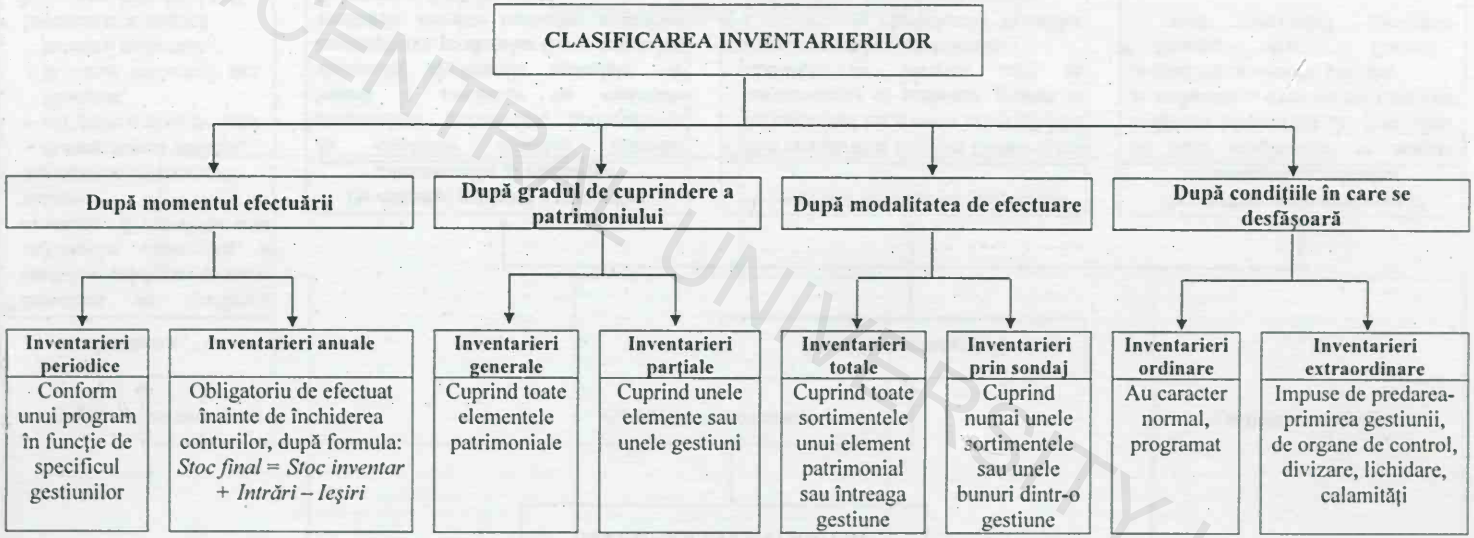

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ETAPELE INVENTARIERII

Pregătirea inventarierii

- ✓ Constituirea comisiei centrale şi subcomisiilor;
- ✓ Sigilarea căilor de acces la gestiune;
- ✓ Declaraţia scrisă a gestionarului cu privire la integritatea gestiunii şi înregistrarea documentelor justificative;
- ✓ Sistarea intrărilor-ieşirilor de bunuri din gestiune
- ✓ Separarea bunurilor degradate, a bunurilor primite în custodie, spre reparare sau pentru păstrare;
- ✓ Verificarea aparatelor de măsură;
- ✓ Înregistrarea documentelor în evidenţa tehnico-operativă şi contabilă.

Efectuarea inventarierii

- ✓ Întocmirea listelor de inventar;
- ✓ Stabilirea stocurilor faptice prin numărare, măsurare, cântărire;
- ✓ Evaluarea elementelor patrimoniale:
  - Evaluarea imobilizărilor necorporale, corporale şi în curs de execuţie se face la *valoarea de inventar*;
  - Stocurile se evaluează la *valoarea contabilă*, mai puţin ajustările pentru deprecierile constatate;
  - Creanţele şi datoriile se evaluează la *valoarea probabilă de încasare sau de plată*;
  - Disponibilităţile băneşti, cecurile, cambiile, biletele la ordin etc. şi alte valori aflate în casierie entităţilor se inventariază *în conformitate cu reglementările legale*;
  - Titlurile pe termen scurt (acţiuni şi alte investiţii financiare) admise la tranzacţionare pe o piaţă reglementată se evaluează la *valoarea de cotaţie din ultima zi de tranzacţionare*, iar cele netranzacţionate, *la costul istoric* mai puţin eventualele ajustări pentru pierderea de valoare;
  - Titlurile pe termen lung (acţiuni şi alte investiţii financiare) se evaluează la *costul istoric* mai puţin eventualele ajustări pentru pierderea de valoare;
  - Pentru elementele de natura datoriilor, diferenţele constatate în plus între valoarea de inventar si valoarea contabila se înregistrează în contabilitate, *pe seama elementelor corespunzătoare de datorii*;
  - Capitalurile proprii rămân evidenţiate la *valorile din contabilitate*.
- ✓ Evaluarea deprecierilor patrimoniale:

  Pentru elementele de activ:
  - Vu ≥ Vc, plus, fără înregistrări contabile
  - Vu < Vc, minus, se înregistrează pe seama cheltuielilor cu ajustările şi amortizările

  Pentru elementele de pasiv:
  - Vu ≤ Vc, minus, fără înregistrări contabile
  - Vu > Vc, plus, se înregistrează provizioane

  unde Vc – valoarea de intrare (contabilă)
  Vu – valoarea de utilitate (pe bază de inventar)
- ✓ Consemnarea rezultatelor în proces verbal de inventariere.

Valorificarea rezultatelor inventarierii

Rezultatele inventarierii se înscriu de către comisia de inventariere într-un proces verbal şi vor fi tratate în contabilitate conform dispoziţiilor legale în vigoare.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

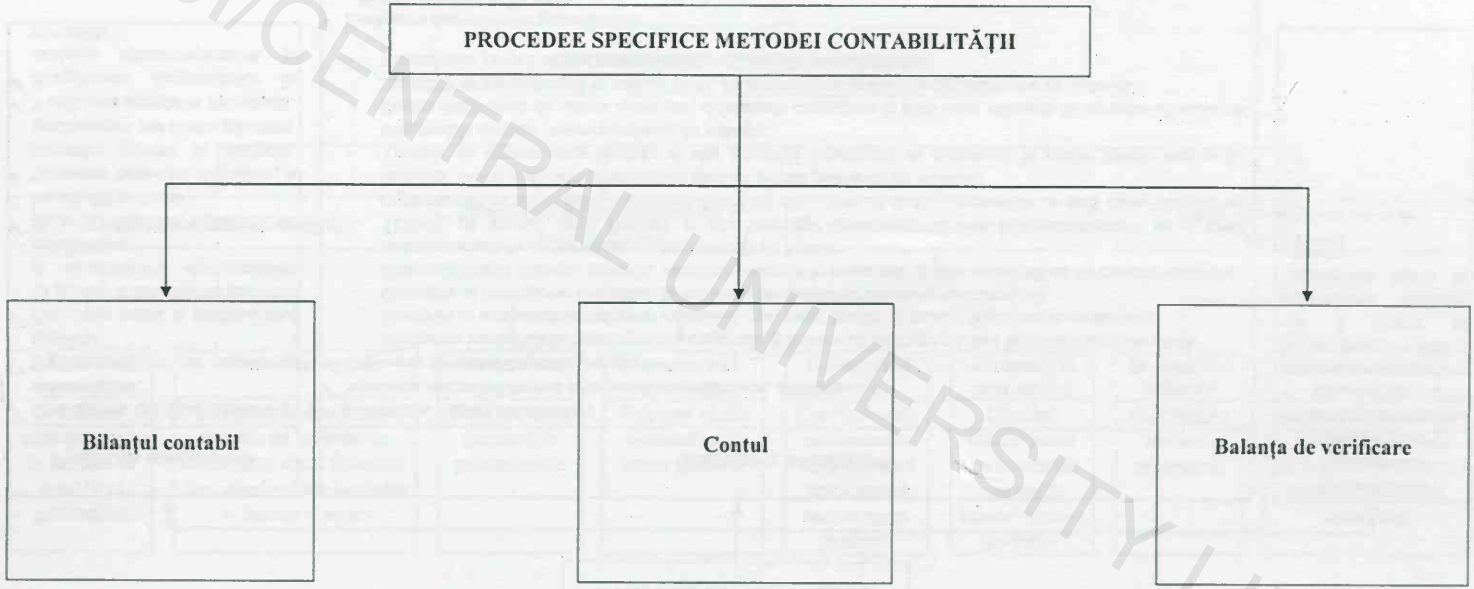

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

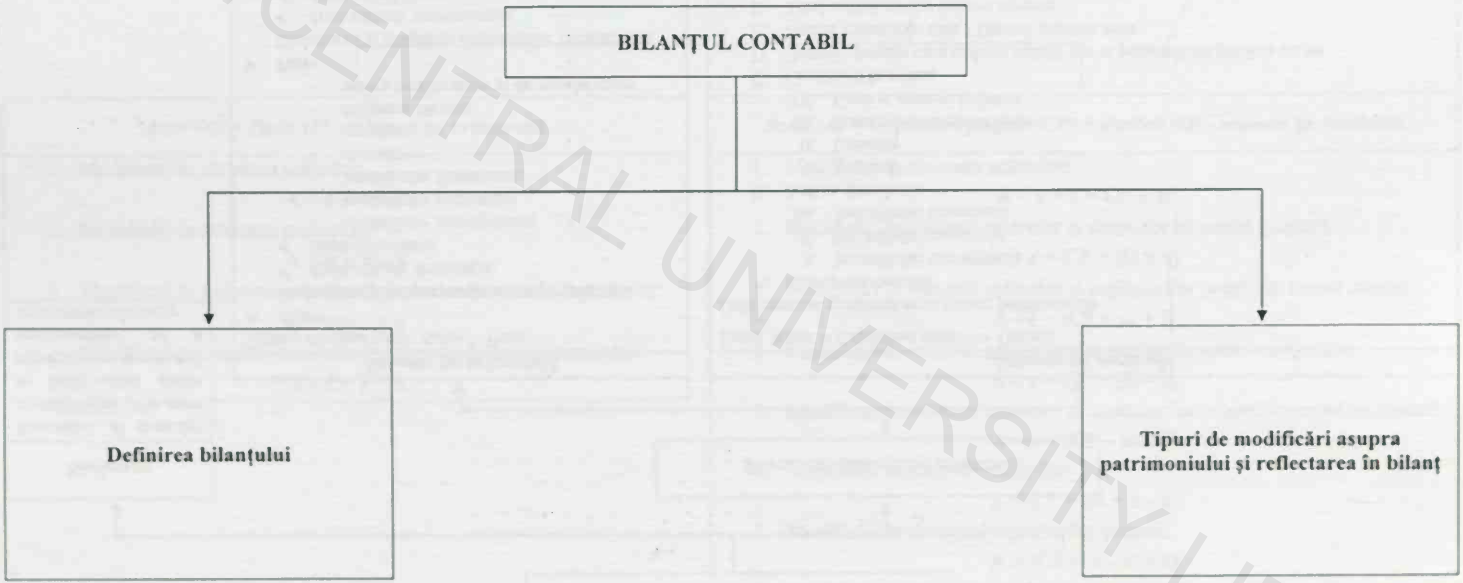

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DEFINIREA BILANȚULUI CONTABIL

Noțiunea

Procedeul al metodei contabilității prin care se înfăptuiește dubla reprezentare a situației patrimoniului și a rezultatelor obținute

Formatul bilanțului contabil

Schema pe orizontală

Tablou cu două părți: Activ = Pasiv

- Activ

  Ordonarea și gruparea elementelor (posturilor):
  - ✓ după natură, destinație;
  - ✓ după lichiditate.
    - – imobilizări necorporale;
    - – imobilizări corporale;
    - – imobilizări financiare;
    - – stocuri;
    - – creanțe;
    - – mijloace bănești
    - – active rectificative și de regularizare
- Pasiv

  Ordonarea și gruparea elementelor (posturilor):
  - ✓ după natură, proveniență;
  - ✓ după exigibilitate.
    - – capitaluri proprii;
    - – provizioane;
    - – datorii
    - – pasive de rectificative și regularizare

Schema pe verticală

Listă: Activ = Capitaluri proprii + Datorii

Ordonarea și gruparea structurilor patrimoniale

A. Active imobilizate
   - I. Imobilizări necorporale
   - II. Imobilizări corporale
   - III. Imobilizări financiare

B. Active circulante
   - I. Stocuri
   - II. Creanțe
   - III. Investiții pe termen scurt
   - IV. Casa și conturi la bănci

C. Cheltuieli în avans

D. Datorii: sumele care trebuie plătite într-o perioadă de până la un an

E. Active circulante nete / Datorii curente nete

F. Total active minus datorii curente

G. Datorii: sumele care trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an

H. Provizioane

I. Venituri în avans

J. Capital și rezerve
   - I. Capital
   - II. Prime de capital
   - III. Rezerve din reevaluare
   - IV. Rezerve
   - V. Profitul sau pierderea reportată
   - VI. Profitul sau pierderea exercițiului financiar

TIPURI DE MODIFICĂRI ASUPRA PATRIMONIULUI ŞI REFLECTAREA LOR ÎN BILANŢ

Activ (A) = Pasiv (P) - schema pe orizontală

1. Modificări în structura activelor:
   A + x – x = P
2. Modificări în structura pasivelor:
   A = P + x – x
3. Modificări în volumul activelor şi pasivelor în sensul creşterii:
   A + x = P + x
4. Modificări în volumul activelor şi pasivelor în sensul micşorării:
   A – x = P – x

Activ (A) = Capitaluri proprii (CP) + Datorii (D) - schema pe verticală

1. Modificări în structura activelor:
   A – x + x = CP + D
2. Modificări în volumul activelor şi datoriilor în sensul creşterii:
   A + x = CP + (D + x)
3. Modificări în volumul activelor şi capitalurilor proprii în sensul creşterii:
   A +x = (CP + x) + D
4. Modificări în volumul activelor şi datoriilor în sensul micşorării:
   A – x = CP + (D – x)
5. Modificări în volumul activelor şi capitalurilor proprii în sensul micşorării:
   A – x = (CP – x) + D
6. Modificări în structura datoriilor:
   A = CP + (D + x – x)
7. Modificări în structura capitalurilor proprii:
   A = (CP + x – x) + D
8. Modificări în volumul capitalurilor proprii, prin micşorare şi în volumul datoriilor prin creştere:
   A = (CP – x) + (D + x)
9. Modificări în volumul capitalurilor proprii, prin creştere şi în volumul datoriilor prin micşorare:
   A = (CP + x) + (D – x)

BCUIASICENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

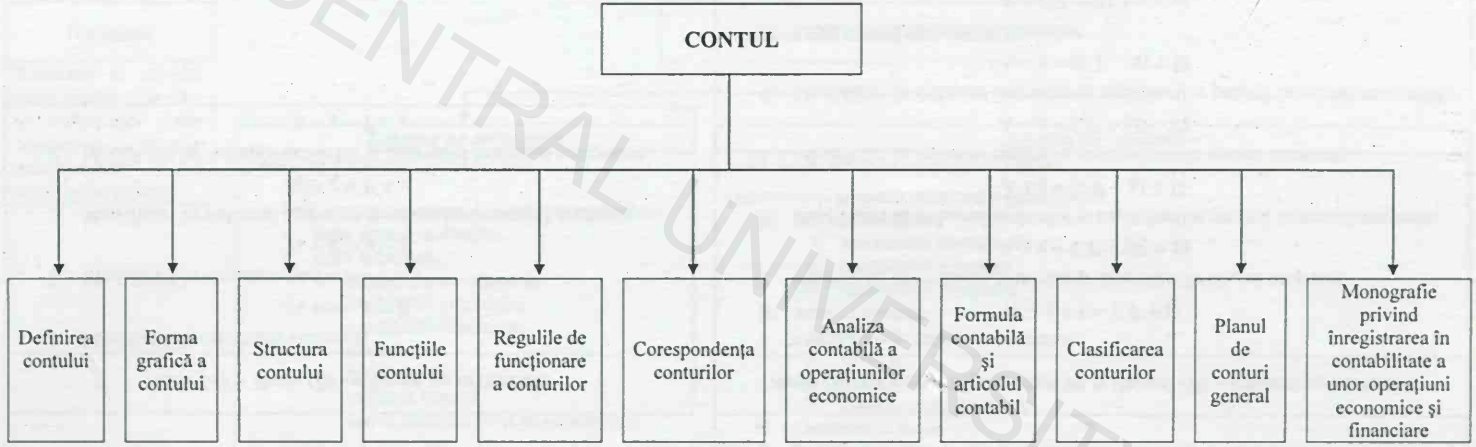

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DEFINIREA CONTULUI

Noţiunea

Contul este un procedeu de înregistrare, calcul şi control valoric, iar uneori şi cantitativ a existenţei şi mişcării fiecărui element patrimonial pe o anumită perioadă de timp.

Ecuaţia de funcţionare:

Existenţe iniţiale + Creşteri – Micşorări = Existenţe finale

Conţinutul economic al contului

Conţinutul economic al contului este determinat de conţinutul economic al elementelor patrimoniale reflectate:

- ✓ *conturi deschise pentru elemente de activ*, care evidenţiază bunurile economice de o anumită destinaţie;
- ✓ *conturi deschise pentru elemente de pasiv*, care evidenţiază resursele de finanţare de o anumită provenienţă;
- ✓ *conturi deschise separat pentru venituri şi cheltuieli*, care evidenţiază procesele economice (fazele circuitului economic);
- ✓ *conturi deschise pentru rezultat*, care evidenţiază profitul sau pierderea

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

FORMA GRAFICĂ A CONTULUI

Forma grafică bilaterală

Fiecare cont conține două părți: partea din stânga se numește *debit*, partea din dreapta se numește *credit* și au următoarea funcțiune:

- pentru *elementele de activ*, existentul inițial și creșterile se înregistrează în partea stângă, iar micșorările în partea dreaptă);
- pentru *elementele de pasiv*, existentul inițial și creșterile se înregistrează în partea dreaptă, iar micșorările în partea stângă

Observație: fiecare cont, în structura sa, prezintă și informații cu caracter general cum ar fi: data, documentul justificativ, explicația operațiunii economice.

Exemplificarea unui cont pentru un element de activ:

DEBIT (Existențe și creșteri) ***Cont „Materii prime"*** (Micșorări) *CREDIT*

Date generale			Sume	Date generale			Sume
Data	**Doc**	**Explicații**		**Data**	**Doc**	**Explicații**	
1.06	Inv.	*Existent inițial*	*400.000*	2.06	Bon c	Consum mat. p.	200.000
5.06	Fact.	Recepționat materii prime	300.000	8.06	Bon c	Consum materii prime	300.000
7.06	Fact.	Recepționat materii prime	200.000				
		RULAJ DEBITOR	**500.000**			**RULAJ CREDITOR**	**500.000**
		TOTAL SUME DEBITOARE	**900.000**			**TOTAL SUME CREDITOARE**	**500.000**
						SOLD FINAL DEBITOR	**400.000**

Forma grafică unilaterală

Cuprinde pentru fiecare cont:

- ✓ datele generale;
- ✓ o coloană, reprezentând:
  - creșteri, pentru elementele de activ;
  - micșorări, pentru elementele de pasiv;
- ✓ a doua coloană, reprezentând:
  - creșteri, pentru elementele de pasiv;
  - micșorări, pentru elementele de activ;
- ✓ a treia coloană, reprezentând:
  - existentul inițial;
  - existențele patrimoniale, după fiecare operație economică.

Exemplificarea unui cont pentru un element de activ:

Date generale			DEBIT Cont 301	CREDIT Cont 301	SOLD Cont 301
Data	**Doc**	**Explicații**			
1.06	Inv.	*Existent inițial*	*400.000*	-	*400.000*
2.06	Bon c.	Consum materii prime	-	200.000	200.000
5.06	Fact.	Recepționat materii prime	300.000	-	500.000
7.06	Fact.	Recepționat materii prime	200.000	-	700.000
8.06	Bon c.	Consum materii prime		300.000	400.000
		RULAJ	**500.000**	**500.000**	-
		TOTAL SUME	**900.000**	**500.000**	**400.000**

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

STRUCTURA CONTULUI

Denumirea (titlul contului)

Indică numele elementului patrimonial:
- bun economic;
- resursă de finanțare;
- proces economic;
- rezultat financiar.

Explicația operației economice și financiare înregistrate în cont

- ✓ Redarea pe scurt a operațiunii pentru înțelegerea sensului și conținutului;
- ✓ *Explicația descriptivă* prezintă documentul și data operațiunii consemnate;
- ✓ *Explicația contabilă* prezintă conturile corespondente în care se înregistrează concomitent aceeași operație economică.

Debitul și creditul contului

Forma contului litera „T":
- stânga contului – **debit (D)**;
- dreapta contului – **credit (C)**.

Semnificație:
- ✓ Pentru conturile de activ în debit se înregistrează existentul și creșterile, iar în credit, micșorările;
- ✓ Pentru conturile de pasiv în credit se înregistrează existentul și creșterile, iar în debit micșorările.

Debit	Titlul contului	Credit

Rulajul contului

- ✓ Reprezintă totalul sumelor înregistrate în debitul sau creditul unui cont, într-o perioadă de gestiune;
- ✓ Rulajul debitor (RD) se stabilește prin adunarea sumelor debitoare;
- ✓ Rulajul creditor (RC) se stabilește prin adunarea sumelor creditoare.

Total sume

- ✓ *Total sume debitoare* (TSD):
  - pentru conturi de activ: **TSD = SID + RD**
  - pentru conturi de pasiv: **TSD = RD**
- ✓ *Total sume creditoare* (TSC)
  - pentru conturi de activ: **TSC = RC**
  - pentru conturi de pasiv: **TSC = SIC + RC**

unde:
SID – sold inițial debitor;
SIC – sold inițial creditor.

Soldul inițial și soldul final

- ✓ Soldul reprezintă existentul valoric la un moment dat al elementului patrimonial.
- ✓ Soldul inițial (SI) este egal cu soldul final al exercițiului precedent.
- ✓ Soldul final se calculează:
  - pentru conturi de activ: $SF_A = SI_A + RD - RC = TSD - TSC$
  - pentru conturi de pasiv: $SF_P = SI_P + RC - RD = TSC - TSD$
- ✓ Dacă **TSD = TSC**, soldul final este zero (soldat sau balansat).
- ✓ Conturile de cheltuieli și venituri nu au sold inițial și nici sold final.

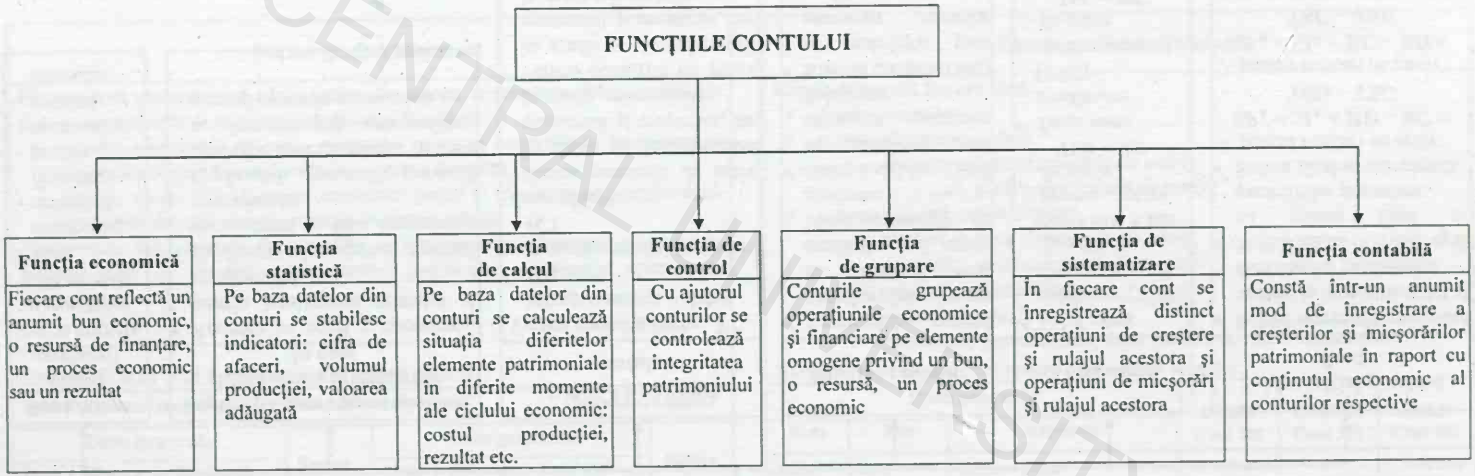

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

REGULI DE FUNCȚIONARE A CONTURILOR

CONTURILE DE ACTIV

Încep să funcționeze prin a se debita și se debitează cu existentul și creșterile de activ, creditându-se cu micșorările de activ, iar la sfârșitul exercițiului financiar au întotdeauna sold final debitor, sau sunt soldate.

D	Conturi de activ	C
Sold inițial debitor (Sid)		
Creșteri (+)	Micșorări (-)	
Rulaj debitor (Rd)	Rulaj creditor (Rc)	
Total sume debitoare (Tsd)	Total sume creditoare (Tsc)	
	Sold final debitor (Sfd)	

CONTURILE DE PASIV

Încep să funcționeze prin a se credita și se creditează cu existentul și creșterile de pasiv, debitându-se cu micșorările de pasiv, iar la sfârșitul exercițiului financiar au întotdeauna sold final creditor, sau sunt soldate.

D	Conturi de pasiv	C
	Sold inițial creditor (Sic)	
Micșorări (-)	Creșteri (+)	
Rulaj debitor (Rd)	Rulaj creditor (Rc)	
Total sume debitoare (Tsd)	Total sume creditoare (Tsc)	
Sold final creditor (Sfc)		

Observație:

1. Relații între mărimile înregistrate în cont:
   - Tsd > Tsc → Sold final debitor
   - Tsc > Tsd → Sold final creditor
   - Tsd = Tsc → Cont soldat sau balansat

2. Contabilitatea folosește și noțiunea de „*conturi bifuncționale*" care se supun ambelor reguli de funcționare și pot prezenta la sfârșitul perioadei de gestiune, fie sold debitor, fie sold creditor.

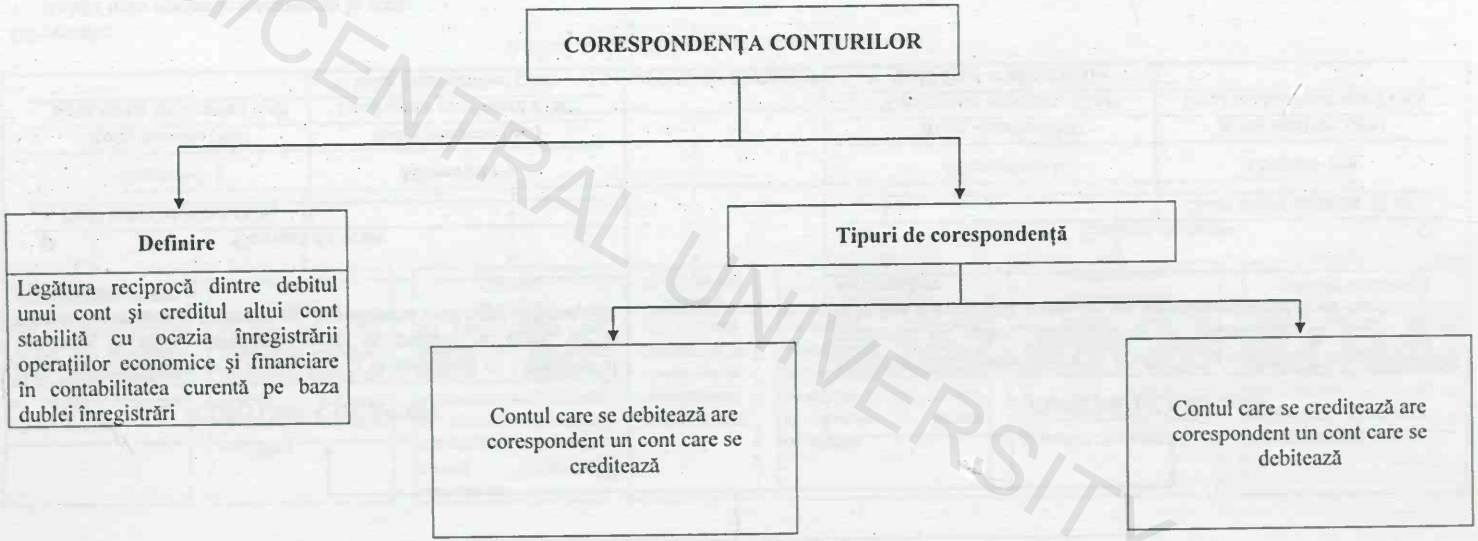

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

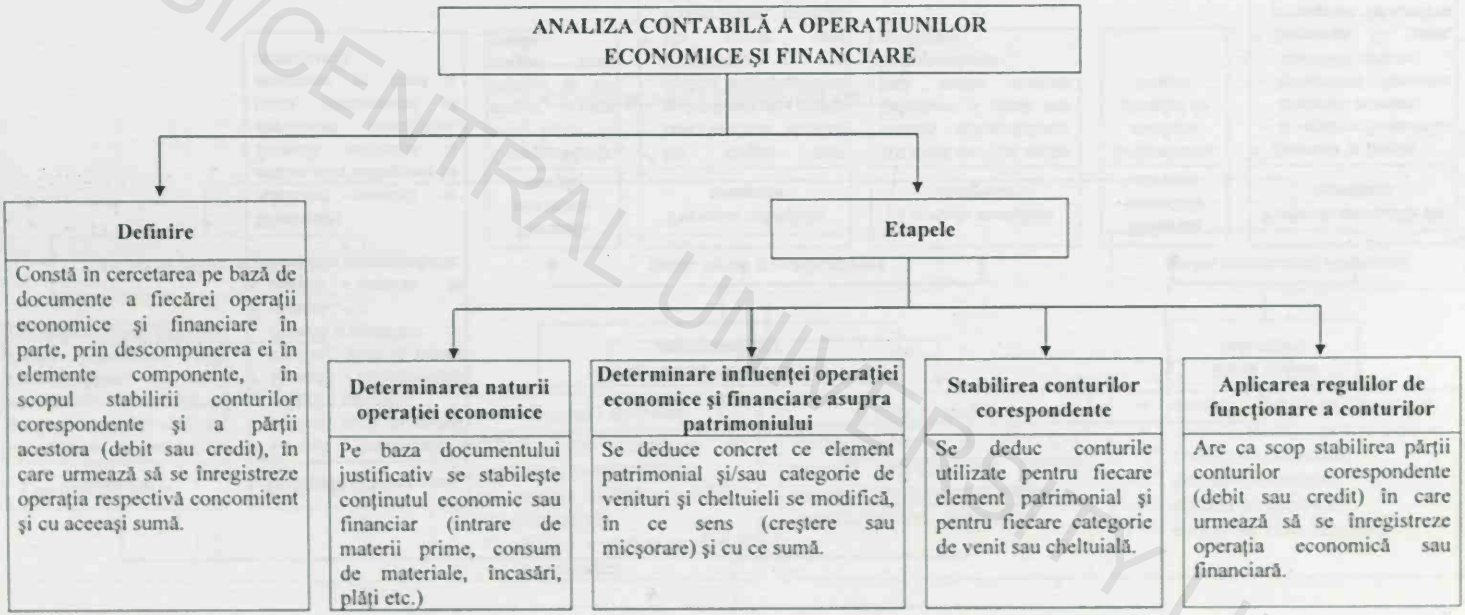

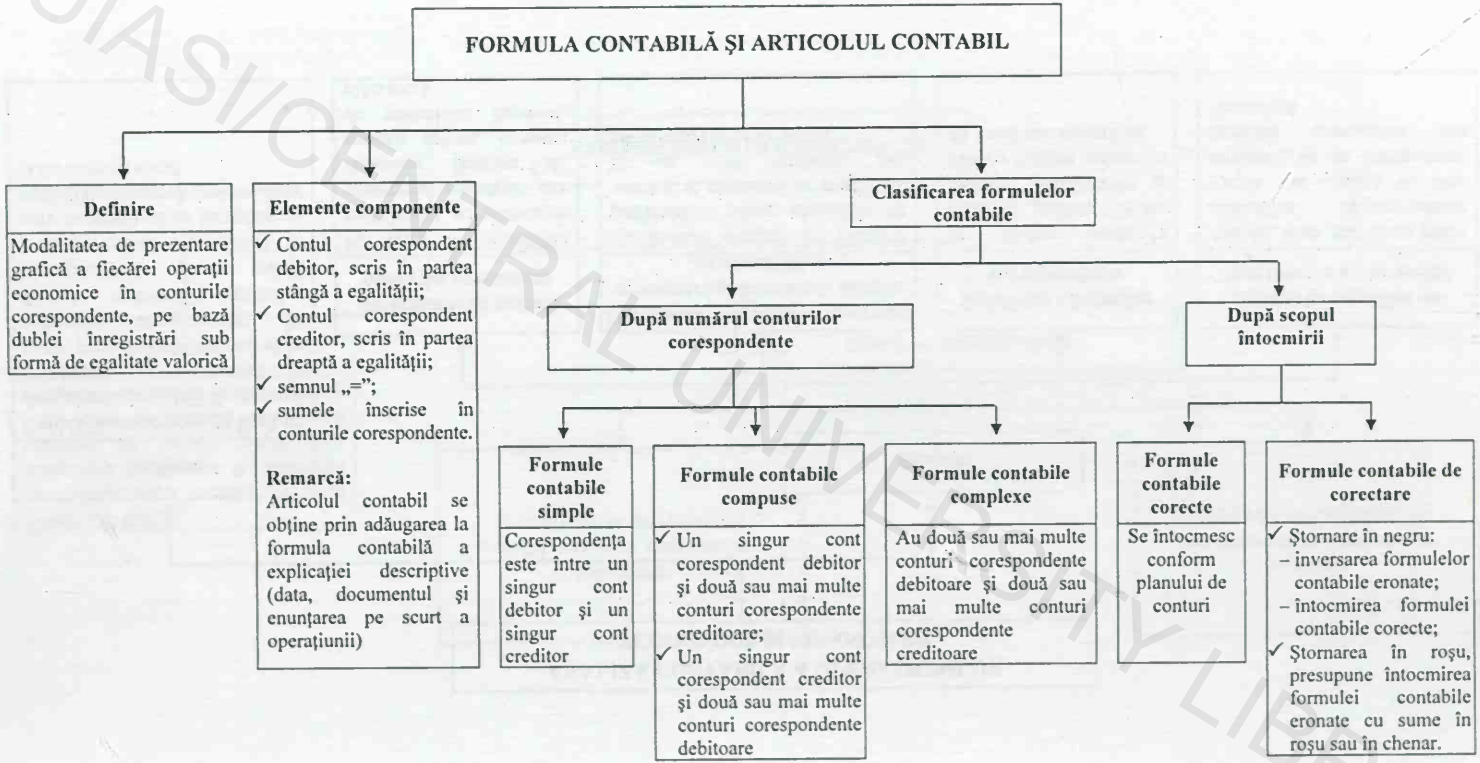

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

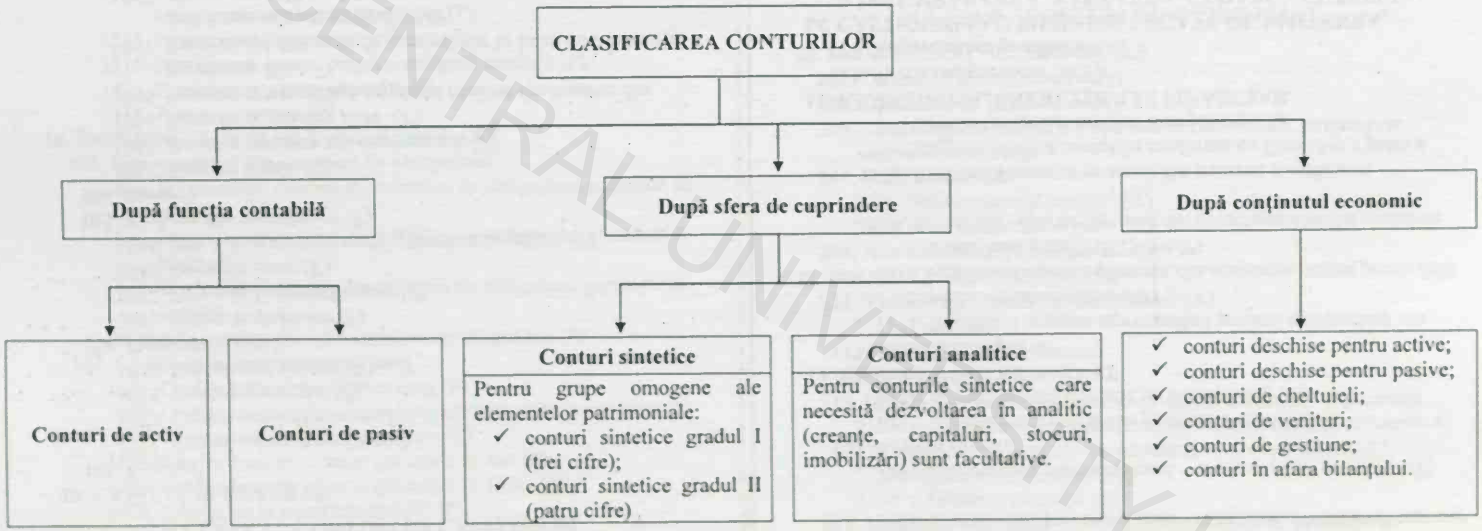

CLASA 1 – CONTURI DE CAPITALURI

10. CAPITAL ŞI REZERVE

101. Capital[1]

1011. Capital subscris nevărsat (P)
1012. Capital subscris vărsat (P)
1015. Patrimoniul regiei (P)
1016. Patrimoniul public[2] (P)

104. Prime de capital

1041. Prime de emisiune (P)
1042. Prime de fuziune/divizare (P)
1043. Prime de aport (P)
1044. Prime de conversie a obligaţiunilor în acţiuni (P)

105. Rezerve din reevaluare (P)

106. Rezerve

1061. Rezerve legale (P)
1063. Rezerve statutare sau contractuale (P)
1064. Rezerve de valoare justă[3] (P)
1065. Rezerve reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare (P)
1067. Rezerve din diferenţe de curs valutar în relaţie cu investiţia netă într-o entitate străină[4] (A/P)
1068. Alte rezerve (P)

107. Rezerve din conversie[5] (A / P)

108. Interese care nu controlează[6]

1081. Interese care nu controlează – rezultatul exercitiului financiar (A/P)
1082. Interese care nu controlează – alte capitaluri proprii (A/P)

109. Acţiuni proprii

1091. Acţiuni proprii deţinute pe termen scurt (A)
1092. Acţiuni proprii deţinute pe termen lung (A)

11. REZULTATUL REPORTAT

117. Rezultatul reportat

1171. Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită (A/P)
1172. Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS, mai puţin IAS 29[7] (A/P)
1174. Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile (A/P)
1176. Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu Directiva a patra a Comunităţilor Economice Europene (A/P)

12. REZULTATUL EXERCIŢIULUI FINANCIAR

121. Profit sau pierdere (A/P)

129. Repartizarea profitului (A)

14. CÂŞTIGURI SAU PIERDERI LEGATE DE EMITEREA, RĂSCUMPĂRAREA, VÂNZAREA, CEDAREA CU TITLU GRATUIT SAU ANULAREA INSTRUMENTELOR DE CAPITALURI PROPRII

141. Câştiguri legate de vânzarea sau anularea instrumentelor de capitaluri proprii (P)

149. Pierderi legate de emiterea, răscumpărarea, vânzarea, cedarea cu titlu gratuit sau anularea instrumentelor de capitaluri proprii (A)

[1] În funcţie de forma juridică a entităţii se înscrie: capital social, patrimoniul regiei etc.
[2] Acest cont mai apare doar la entităţile care nu au finalizat procedurile legale de transfer al bunurilor de natura patrimoniului public
[3] Acest cont apare numai în situaţiile financiare anuale consolidate.
[4] Acest cont apare numai în situaţiile financiare anuale consolidate
[5] Acest cont apare numai în situaţiile financiare anuale consolidate
[6] Acest cont apare numai în situaţiile financiare anuale consolidate.
[7] Acest cont apare doar la entităţile care au aplicat Reglementările contabile aprobate prin OMFP nr. 94/2001 şi până la închiderea soldului acestui cont

BCUIAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

15. PROVIZIOANE

151. Provizioane

1511. Provizioane pentru litigii (P)

1512. Provizioane pentru garanţii acordate clienţilor (P)

1513. Provizioane pentru dezafectare imobilizări corporale şi alte acţiuni similare legate de acestea (P)

1514. Provizioane pentru restructurare (P)

1515. Provizioane pentru pensii şi obligaţii similare (P)

1516. Provizioane pentru impozite (P)

1518. Alte provizioane (P)

16. ÎMPRUMUTURI ŞI DATORII ASIMILATE

161. Împrumuturi din emisiuni de obligaţiuni

1614. Împrumuturi externe din emisiuni de obligaţiuni garantate de stat (P)

1615. Împrumuturi externe din emisiuni de obligaţiuni garantate de bănci (P)

1617. Împrumuturi interne din emisiuni de obligaţiuni garantate de stat (P)

1618. Alte împrumuturi din emisiuni de obligaţiuni (P)

162. Credite bancare pe termen lung

1621. Credite bancare pe termen lung (P)

1622. Credite bancare pe termen lung nerambursate la scadenţă (P)

1623. Credite externe guvernamentale (P)

1624. Credite bancare externe garantate de stat (P)

1625. Credite bancare externe garantate de bănci (P)

1626. Credite de la trezoreria statului (P)

1627. Credite bancare interne garantate de stat (P)

166. Datorii care privesc imobilizările financiare

1661. Datorii faţă de entităţile afiliate (P)

1663. Datorii faţă de entităţile de care compania este legata prin interese de participare (P)

167. Alte împrumuturi şi datorii asimilate (P)

168. Dobânzi aferente împrumuturilor şi datoriilor asimilate

1681. Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni (P)

1682. Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen lung (P)

1685. Dobânzi aferente datoriilor faţă de entităţile afiliate (P)

1686. Dobânzi aferente datoriilor faţă de entităţile de care compania este legată prin interese de participare (P)

1687. Dobânzi aferente altor împrumuturi şi datorii asimilate (P)

169. Prime privind rambursarea obligaţiunilor (A)

CLASA 2 – CONTURI DE IMOBILIZĂRI

20. IMOBILIZĂRI NECORPORALE

201. Cheltuieli de constituire (A)

203. Cheltuieli de dezvoltare (A)

205. Concesiuni, brevete, licenţe, mărci comerciale, drepturi şi active similare (A)

207. Fond comercial

2071. Fond comercial pozitiv[1] (A)

2075. Fond comercial negativ[2] (P)

208. Alte imobilizări necorporale (A)

21. IMOBILIZĂRI CORPORALE

211. Terenuri şi amenajări de terenuri (A)

2111. Terenuri

2112. Amenajări de terenuri

212. Construcţii (A)

213. Instalaţii tehnice, mijloace de transport, animale şi plantaţii

2131. Echipamente tehnologice (maşini, utilaje şi instalaţii de lucru) (A)

2132. Aparate şi instalaţii de măsurare, control şi reglare (A)

2133. Mijloace de transport (A)

2134. Animale şi plantaţii (A)

214. Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecţie a valorilor umane şi materiale şi alte active corporale (A)

22. IMOBILIZĂRI CORPORALE ÎN CURS DE APROVIZIONARE

223. Instalaţii tehnice, mijloace de transport, animale şi plantaţii în curs de aprovizionare (A)

---

[1] Acest cont apare, de regulă, în situaţiile financiare anuale consolidate

[2] Acest cont apare numai în situaţiile financiare anuale consolidate

BCU BUCUREŞTI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

224. Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecţie a valorilor umane şi materiale şi alte active corporale în curs de aprovizionare (A)

23. IMOBILIZĂRI ÎN CURS ŞI AVANSURI PENTRU IMOBILIZĂRI

231. Imobilizări corporale în curs de execuţie (A)

232. Avansuri acordate pentru imobilizări corporale (A)

233. Imobilizări necorporale în curs de execuţie (A)

234. Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale (A)

26. IMOBILIZĂRI FINANCIARE

261. Acţiuni deţinute la entităţile afiliate (A)

263. Interese de participare (A)

264. Titluri puse în echivalenţă[1] (A)

265. Alte titluri imobilizate (A)

267. Creanţe imobilizate

2671. Sume datorate de entităţile afiliate (A)

2672. Dobânda aferentă sumelor datorate de entităţile afiliate (A)

2673. Creanţe legate de interesele de participare (A)

2674. Dobânda aferentă creanţelor legate de interesele de participare (A)

2675. Împrumuturi acordate pe termen lung (A)

2676. Dobânda aferentă împrumuturilor acordate pe termen lung (A)

2678. Alte creanţe imobilizate (A)

2679. Dobânzi aferente altor creanţe imobilizate (A)

269. Vărsăminte de efectuat pentru imobilizari financiare

2691. Vărsăminte de efectuat privind acţiunile deţinute la entităţile afiliate (P)

2692. Vărsăminte de efectuat privind interesele de participare (P)

2693. Vărsăminte de efectuat pentru alte imobilizări financiare (P)

28. AMORTIZĂRI PRIVIND IMOBILIZĂRILE

280. Amortizări privind imobilizările necorporale

2801. Amortizarea cheltuielilor de constituire (P)

2803. Amortizarea cheltuielilor de dezvoltare (P)

2805. Amortizarea concesiunilor, brevetelor, licenţelor, mărcilor comerciale drepturilor şi activelor similare(P)

2807. Amortizarea fondului comercial[2] (P)

2808. Amortizarea altor imobilizări necorporale (P)

281. Amortizări privind imobilizările corporale

2811. Amortizarea amenajărilor de terenuri (P)

2812. Amortizarea construcţiilor (P)

2813. Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor (P)

2814. Amortizarea altor imobilizări corporale (P)

29. AJUSTĂRI PENTRU DEPRECIEREA SAU PIERDEREA DE VALOARE A IMOBILIZĂRILOR

290. Ajustări pentru deprecierea imobilizărilor necorporale

2903. Ajustări pentru deprecierea cheltuielilor de dezvoltare (P)

2905. Ajustări pentru deprecierea concesiunilor, brevetelor, licenţelor, mărcilor comerciale, drepturilor activelor similare (P)

2907. Ajustări pentru deprecierea fondului comercial[3] (P)

2908. Ajustări pentru deprecierea altor imobilizări necorporale (P)

291. Ajustări pentru deprecierea imobilizărilor corporale

2911. Ajustări pentru deprecierea terenurilor şi amenajărilor de terenuri (P)

2912. Ajustări pentru deprecierea construcţiilor (P)

2913. Ajustări pentru deprecierea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor (P)

2914. Ajustări pentru deprecierea altor imobilizări corporale (P)

293. Ajustări pentru deprecierea imobilizărilor în curs de execuţie

2931. Ajustări pentru deprecierea imobilizărilor corporale în curs de execuţie (P)

2933. Ajustări pentru deprecierea imobilizărilor necorporale în curs de execuţie (P)

296. Ajustări pentru pierderea de valoare a imobilizărilor financiare

[1] Acest cont apare numai în situaţiile financiare anuale consolidate

[2] Acest cont apare, de regulă, în situaţiile financiare anuale consolidate

[3] Acest cont apare, de regulă, în situaţiile financiare anuale consolidate

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2961. Ajustări pentru pierderea de valoare a acțiunilor deținute la entitățile afiliate (P)
2962. Ajustări pentru pierderea de valoare a intereselor de participare (P)
2963. Ajustări pentru pierderea de valoare a altor titluri imobilizate (P)
2964. Ajustări pentru pierderea de valoare a sumelor datorate de entitățile afiliate (P)
2965. Ajustări pentru pierderea de valoare a creanțelor legate de interesele de participare (P)
2966. Ajustări pentru pierderea de valoare a împrumuturilor acordate pe termen lung (P)
2968. Ajustări pentru pierderea de valoare a altor creanțe imobilizate (P)

CLASA 3 – CONTURI DE STOCURI ȘI PRODUCȚIE ÎN CURS DE EXECUȚIE

30. STOCURI DE MATERII PRIME ȘI MATERIALE
301. Materii prime (A)
302. Materiale consumabile
3021. Materiale auxiliare (A)
3022. Combustibili (A)
3023. Materiale pentru ambalat (A)
3024. Piese de schimb (A)
3025. Semințe și materiale de plantat (A)
3026. Furaje (A)
3028. Alte materiale consumabile (A)
303. Materiale de natura obiectelor de inventar (A)
308. Diferențe de preț la materii prime și materiale (A/P)
32. STOCURI ÎN CURS DE APROVIZIONARE
321. Materii prime în curs de aprovizionare (A)
322. Materii consumabile în curs de aprovizionare (A)
323. Materiale de natura obiectelor de inventar în curs de aprovizionare (A)
326. Animale în curs de aprovizionare (A)
327. Mărfuri în curs de aprovizionare (A)
328. Ambalaje în curs de aprovizionare (A)
33. PRODUCȚIA ÎN CURS DE EXECUȚIE
331. Produse în curs de execuție (A)
332. Servicii în curs de execuție (A)
34. PRODUSE
341. Semifabricate (A)
345. Produse finite (A)
346. Produse reziduale (A)
348. Diferențe de preț la produse (A/P)
35. STOCURI AFLATE LA TERȚI
351. Materii și materiale aflate la terți (A)
354. Produse aflate la terți (A)
356. Animale aflate la terți (A)
357. Mărfuri aflate la terți (A)
358. Ambalaje aflate la terți (A)
36. ANIMALE
361. Animale și păsări (A)
368. Diferențe de preț la animale și păsări (A/P)
37. MĂRFURI
371. Mărfuri (A)
378. Diferențe de preț la mărfuri (A/P)
38. AMBALAJE
381. Ambalaje (A)
388. Diferențe de preț la ambalaje (A/P)
39. AJUSTARI PENTRU DEPRECIEREA STOCURILOR ȘI PRODUCȚIEI ÎN CURS DE EXECUȚIE
391. Ajustări pentru deprecierea materiilor prime (P)
392. Ajustări pentru deprecierea materialelor
3921. Ajustări pentru deprecierea materialelor consumabile (P)
3922. Ajustări pentru deprecierea materialelor de natura obiectelor de inventar (P)
393. Ajustări pentru deprecierea producției în curs de execuție (P)
394. Ajustări pentru deprecierea produselor
3941. Ajustări pentru deprecierea semifabricatelor (P)
3945. Ajustări pentru deprecierea produselor finite (P)
3946. Ajustări pentru deprecierea produselor reziduale (P)

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

395. Ajustări pentru deprecierea stocurilor aflate la terți
3951. Ajustări pentru deprecierea materiilor și materialelor aflate la terți (P)
3952. Ajustări pentru deprecierea semifabricatelor aflate la terți (P)
3953. Ajustări pentru deprecierea produselor finite aflate la terți (P)
3954. Ajustări pentru deprecierea produselor reziduale aflate la terți (P)
3956. Ajustări pentru deprecierea animalelor aflate la terți (P)
3957. Ajustări pentru deprecierea mărfurilor aflate la terți (P)
3958. Ajustări pentru deprecierea ambalajelor aflate la terți (P)
396. Ajustări pentru deprecierea animalelor (P)
397. Ajustări pentru deprecierea mărfurilor (P)
398. Ajustări pentru deprecierea ambalajelor (P)

CLASA 4 – CONTURI DE TERȚI

40. FURNIZORI ȘI CONTURI ASIMILATE
401. Furnizori (P)
403. Efecte de plătit (P)
404. Furnizori de imobilizări (P)
405. Efecte de plătit pentru imobilizări (P)
408. Furnizori – facturi nesosite (P)
409. Furnizori – debitori (A)
4091. Furnizori-debitori pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor (A)
4092. Furnizori-debitori pentru prestări de servicii (A)
41. CLIENȚI ȘI CONTURI ASIMILATE
411. Clienți
4111. Clienți (A)
4118. Clienți incerți sau în litigiu (A)
413. Efecte de primit de la clienți (A)
418. Clienți - facturi de întocmit (A)
419. Clienți – creditori (P)
42. PERSONAL ȘI CONTURI ASIMILATE
421. Personal - salarii datorate (P)
423. Personal - ajutoare materiale datorate (P)
424. Prime reprezentând participarea personalului la profit[1] (P)
425. Avansuri acordate personalului (A)
426. Drepturi de personal neridicate (P)
427. Rețineri din salarii datorate terților (P)
428. Alte datorii și creanțe în legătură cu personalul
4281. Alte datorii în legătură cu personalul (P)
4282. Alte creanțe în legătură cu personalul (A)
43. ASIGURĂRI SOCIALE, PROTECȚIA SOCIALĂ ȘI CONTURI ASIMILATE
431. Asigurări sociale
4311. Contribuția unității la asigurările sociale (P)
4312. Contribuția personalului la asigurările sociale (P)
4313. Contribuția angajatorului pentru asigurările sociale de sănătate (P)
4314. Contribuția angajaților pentru asigurările sociale de sănătate (P)
437. Ajutor de șomaj
4371. Contribuția unității la fondul de șomaj (P)
4372. Contribuția personalului la fondul de șomaj (P)
438. Alte datorii și creanțe sociale
4381. Alte datorii sociale (P)
4382. Alte creanțe sociale (A)
44. BUGETUL STATULUI, FONDURI SPECIALE ȘI CONTURI ASIMILATE
441. Impozitul pe profit/venit
4411. Impozitul pe profit (P)
4418. Impozitul pe venit[2] (P)
442. Taxa pe valoarea adăugată
4423. TVA de plată (P)
4424. TVA de recuperat (A)
4426. TVA deductibilă (A)
4427. TVA colectată (P)
4428. TVA neexigibilă (A/P)
444. Impozitul pe venituri de natura salariilor (P)

[1] Se utilizează atunci când există bază legală pentru acordarea acestora
[2] Se utilizează pentru evidențierea impozitului pe venitul microîntreprinderilor, definite conform legii

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

445. Subvenţii
4451. Subvenţii guvernamentale (A)
4452. Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenţii (A)
4458. Alte sume primite cu caracter de subvenţii (A)
446. Alte impozite, taxe şi vărsăminte asimilate (P)
447. Fonduri speciale - taxe şi vărsăminte asimilate (P)
448. Alte datorii şi creanţe cu bugetul statului
4481. Alte datorii faţă de bugetul statului (P)
4482. Alte creanţe privind bugetul statului (A)
45. GRUP ŞI ACTIONARI/ASOCIAŢI
451. Decontări între entităţile afiliate
4511. Decontări între entităţile afiliate (A/P)
4518. Dobânzi aferente decontărilor între entităţile afiliate (A/P)
453. Decontări privind interesele de participare
4531. Decontări privind interesele de participare (A/P)
4538. Dobânzi aferente decontărilor privind interesele de participare (A/P)
455. Sume datorate acţionarilor/asociaţilor
4551. Acţionari/asociaţi – conturi curente (P)
4558. Acţionari/asociaţi – dobânzi la conturi curente (P)
456. Decontări cu acţionarii/asociaţii privind capitalul (A/P)
457. Dividende de plată (P)
458. Decontări din operaţii în participaţie
4581. Decontări din operaţii în participaţie-pasiv (P)
4582. Decontări din operaţii în participaţie-activ (A)
46. DEBITORI ŞI CREDITORI DIVERŞI
461. Debitori diverşi (A)
462. Creditori diverşi (P)
47. CONTURI DE SUBVENŢII, REGULARIZARE ŞI ASIMILATE
471. Cheltuieli înregistrate în avans (A)
472. Venituri înregistrate în avans (P)
473. Decontări din operaţii în curs de clarificare (A/P)
475. SUBVENŢII PENTRU INVESTIŢII
4751. Subvenţii guvernamentale pentru investiţii (P)
4752. Împrumuturi nerambursabile cu caracter de subvenţii pentru investiţii (P)
4753. Donaţii pentru investiţii (P)
4754. Plusuri de inventar de natura imobilizărilor (P)
4758. Alte sume primite cu caracter de subvenţii pentru investiţii (P)
48. DECONTĂRI ÎN CADRUL UNITĂŢII
481. Decontări între unitate şi subunităţi (A/P)
482. Decontări între subunităţi (A/P)
49. AJUSTĂRI PENTRU DEPRECIEREA CREANŢELOR
491. Ajustări pentru deprecierea creanţelor – clienţi (P)
495. Ajustări pentru deprecierea creanţelor - decontări între entităţile afiliate şi cu acţionarii/ asociaţii (P)
496. Ajustări pentru deprecierea creanţelor - debitori diverşi (P)

CLASA 5 – CONTURI DE TREZORERIE

50. INVESTIŢII PE TERMEN SCURT
501. Acţiuni deţinute la entităţile afiliate (A)
505. Obligaţiuni emise şi răscumpărate (A)
506. Obligaţiuni (A)
508. Alte investiţii pe termen scurt şi creanţe asimilate
5081. Alte titluri de plasament (A)
5088. Dobânzi la obligaţiuni şi titluri de plasament (A)
509. Vărsăminte de efectuat pentru investiţiile pe termen scurt
5091. Vărsăminte de efectuat pentru acţiunile deţinute la entităţile afiliate (P)
5092. Vărsăminte de efectuat pentru alte investiţii pe termen scurt (P)
51. CONTURI LA BĂNCI
511. Valori de încasat
5112. Cecuri de încasat (A)
5113. Efecte de încasat (A)
5114. Efecte remise spre scontare (A)
512. Conturi curente la bănci
5121. Conturi la bănci în lei (A)
5124. Conturi la bănci în valută (A)
5125. Sume în curs de decontare (A)

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

518. Dobânzi
5186. Dobânzi de plătit (P)
5187. Dobânzi de încasat (A)
519. Credite bancare pe termen scurt
5191. Credite bancare pe termen scurt (P)
5192. Credite bancare pe termen scurt nerambursate la scadență (P)
5193. Credite externe guvernamentale (P)
5194. Credite externe garantate de stat (P)
5195. Credite externe garantate de bănci (P)
5196. Credite de la trezoreria statului (P)
5197. Credite interne garantate de stat (P)
5198. Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen scurt (P)

53. CASA
531. Casa
5311. Casa în lei (A)
5314. Casa în valută (A)
532. Alte valori
5321. Timbre fiscale și poștale (A)
5322. Bilete de tratament și odihnă (A)
5323. Tichete și bilete de călătorie (A)
5328. Alte valori (A)

54. ACREDITIVE
541. Acreditive
5411. Acreditive în lei (A)
5412. Acreditive în valută (A)
542. Avansuri de trezorerie[1] (A)

58. VIRAMENTE INTERNE
581. Viramente interne (A/P)

59. AJUSTĂRI PENTRU PIERDEREA DE VALOARE A CONTURILOR DE TREZORERIE
591. Ajustări pentru pierderea de valoare a acțiunilor deținute la entitățile afiliate (P)
595. Ajustări pentru pierderea de valoare a obligațiunilor emise și răscumpărate (P)
596. Ajustări pentru pierderea de valoare a obligațiunilor (P)
598. Ajustări pentru pierderea de valoare a altor investiții pe termen scurt și creanțe asimilate (P)

[1] În acest cont vor fi evidențiate și sumele acordate prin sistemul de carduri

CLASA 6 – CONTURI DE CHELTUIELI

60. CHELTUIELI PRIVIND STOCURILE
601. Cheltuieli cu materiile prime
602. Cheltuieli cu materialele consumabile
6021. Cheltuieli cu materialele auxiliare
6022. Cheltuieli privind combustibilul
6023. Cheltuieli privind materialele pentru ambalat
6024. Cheltuieli privind piesele de schimb
6025. Cheltuieli privind semințele și materialele de plantat
6026. Cheltuieli privind furajele
6028. Cheltuieli privind alte materiale consumabile
603. Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar
604. Cheltuieli privind materialele nestocate
605. Cheltuieli privind energia și apa
606. Cheltuieli privind animalele și păsările
607. Cheltuieli privind mărfurile
608. Cheltuieli privind ambalajele
609. Reduceri comerciale primite

61. CHELTUIELI CU SERVICIILE EXECUTATE DE TERȚI
611. Cheltuieli cu întreținerea și reparațiile
612. Cheltuieli cu redevențele, locațiile de gestiune și chiriile
613. Cheltuieli cu primele de asigurare
614. Cheltuieli cu studiile și cercetările

62. CHELTUIELI CU ALTE SERVICII EXECUTATE DE TERȚI
621. Cheltuieli cu colaboratorii
622. Cheltuieli privind comisioanele și onorariile
623. Cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate
624. Cheltuieli cu transportul de bunuri și personal
625. Cheltuieli cu deplasări, detașări și transferări

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

626. Cheltuieli poştale şi taxe de telecomunicaţii
627. Cheltuieli cu serviciile bancare şi asimilate
628. Alte cheltuieli cu serviciile executate de terţi
63. CHELTUIELI CU ALTE IMPOZITE, TAXE ŞI VĂRSĂMINTE ASIMILATE
635. Cheltuieli cu alte impozite, taxe şi vărsăminte asimilate
64. CHELTUIELI CU PERSONALUL
641. Cheltuieli cu salariile personalului
642. Cheltuieli cu tichetele de masă acordate salariaţilor
643. Cheltuieli cu primele reprezentând participarea personalului la profit
644. Cheltuieli cu remunerarea în instrumente de capitaluri proprii
645. Cheltuieli privind asigurările şi protecţia socială
6451. Contribuţia unităţii la asigurările sociale
6452. Contribuţia unităţii pentru ajutorul de şomaj
6453. Contribuţia angajatorului pentru asigurările sociale de sănătate
6456. Contribuţia unităţii la schemele de pensii facultative
6457. Contribuţia unităţii la primele de asigurare voluntară de sănătate
6458. Alte cheltuieli privind asigurările şi protecţia socială
65. ALTE CHELTUIELI DE EXPLOATARE
652. Cheltuieli cu protecţia mediului înconjurător
654. Pierderi din creanţe şi debitori diverşi
658. Alte cheltuieli de exploatare
6581. Despăgubiri, amenzi şi penalităţi
6582. Donaţii acordate
6583. Cheltuieli privind activele cedate şi alte operaţii de capital
6588. Alte cheltuieli de exploatare
66. CHELTUIELI FINANCIARE
663. Pierderi din creanţe legate de participaţii
664. Cheltuieli privind investiţiile financiare cedate
6641. Cheltuieli privind imobilizările financiare cedate
6642. Pierderi din investiţiile pe termen scurt cedate
665. Cheltuieli din diferenţe de curs valutar
666. Cheltuieli privind dobânzile
667. Cheltuieli privind sconturile acordate
668. Alte cheltuieli financiare
67. CHELTUIELI EXTRAORDINARE
671. Cheltuieli privind calamităţile şi alte evenimente extraordinare
68. CHELTUIELI CU AMORTIZĂRILE, PROVIZIOANELE SI AJUSTARILE PENTRU DEPRECIERE SAU PIERDERILE DE VALOARE
681. Cheltuieli de exploatare privind amortizările, provizioanele si ajustările pentru depreciere
6811. Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor
6812. Cheltuieli de exploatare privind provizioanele
6813. Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea imobilizărilor
6814. Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea activelor circulante
686. Cheltuieli financiare privind amortizările, provizioanele şi ajustările pentru pierderea de valoare
6863. Cheltuieli financiare privind ajustările pentru pierderea de valoare a imobilizărilor financiare
6864. Cheltuieli financiare privind ajustările pentru pierderea de valoare a activelor circulante
6868. Cheltuieli financiare privind amortizarea primelor de rambursare a obligaţiunilor
69. CHELTUIELI CU IMPOZITUL PE PROFIT ŞI ALTE IMPOZITE
691. Cheltuieli cu impozitul pe profit
698. Cheltuieli cu impozitul pe venit şi cu alte impozite care nu apar în elementele de mai sus[1]

CLASA 7 – CONTURI DE VENITURI

70. CIFRA DE AFACERI NETĂ
701. Venituri din vânzarea produselor finite
702. Venituri din vânzarea semifabricatelor

[1] Se utilizează conform reglementărilor legale

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

703. Venituri din vânzarea produselor reziduale
704. Venituri din servicii prestate
705. Venituri din studii şi cercetări
706. Venituri din redevenţe, locaţii de gestiune şi chirii
707. Venituri din vânzarea mărfurilor
708. Venituri din activităţi diverse
709. Reduceri comerciale acordate
71. VENITURI AFERENTE COSTULUI PRODUCŢIEI ÎN CURS DE EXECUŢIE
711. Venituri aferente costurilor stocurilor de produse
712. Venituri aferente costurilor serviciilor în curs de execuţie
72. VENITURI DIN PRODUCŢIA DE IMOBILIZĂRI
721. Venituri din producţia de imobilizări necorporale
722. Venituri din producţia de imobilizări corporale
74. VENITURI DIN SUBVENŢII DE EXPLOATARE
741. Venituri din subvenţii de exploatare
7411. Venituri din subvenţii de exploatare aferente cifrei de afaceri[1]
7412. Venituri din subvenţii de exploatare pentru materii prime şi materiale consumabile
7413. Venituri din subvenţii de exploatare pentru alte cheltuieli externe
7414. Venituri din subvenţii de exploatare pentru plata personalului
7415. Venituri din subvenţii de exploatare pentru asigurări şi protecţie socială
7416. Venituri din subvenţii de exploatare pentru alte cheltuieli de exploatare
7417. Venituri din subvenţii de exploatare aferente altor venituri
7418. Venituri din subvenţii de exploatare pentru dobânda datorată
75. ALTE VENITURI DIN EXPLOATARE
754. Venituri din creanţe reactivate şi debitori diverşi
758. Alte venituri din exploatare
7581. Venituri din despăgubiri, amenzi şi penalităţi
7582. Venituri din donaţii primite
7583. Venituri din vânzarea activelor şi alte operaţii de capital
7584. Venituri din subvenţii pentru investiţii
7588. Alte venituri din exploatare
76. VENITURI FINANCIARE
761. Venituri din imobilizări financiare
7611. Venituri din acţiuni deţinute la entităţile afiliate
7613. Venituri din interese de participare
762. Venituri din investiţii financiare pe termen scurt
763. Venituri din creanţe imobilizate
764. Venituri din investiţii financiare cedate
7641. Venituri din imobilizări financiare cedate
7642. Câştiguri din investiţii pe termen scurt cedate
765. Venituri din diferenţe de curs valutar
766. Venituri din dobânzi
767. Venituri din sconturi obţinute
768. Alte venituri financiare
77. VENITURI EXTRAORDINARE
771. Venituri din subvenţii pentru evenimente extraordinare şi altele similare
78. VENITURI DIN PROVIZIOANE ŞI AJUSTĂRI PENTRU DEPRECIERE SAU PIERDERE DE VALOARE
781. Venituri din provizioane şi ajustări pentru depreciere privind activitatea de exploatare
7812. Venituri din provizioane
7813. Venituri din ajustări pentru deprecierea imobilizărilor
7814. Venituri din ajustări pentru deprecierea activelor circulante
7815. Venituri din fondul comercial negativ[2]
786. Venituri financiare din ajustări pentru pierderea de valoare
7863. Venituri din ajustări pentru pierderea de valoare a imobilizărilor financiare
7864. Venituri din ajustări pentru deprecierea activelor circulante

[1] Se ia în calcul la determinarea cifrei de afaceri

[2] Acest cont apare numai în situaţiile financiare anuale consolidate

BCU CLUJ-NAPOCA UNIVERSITY LIBRARY

CLASA 8 - CONTURI SPECIALE

80. CONTURI ÎN AFARA BILANȚULUI

801. Angajamente acordate

8011. Giruri și garanții acordate

8018. Alte angajamente acordate

802. Angajamente primite

8021. Giruri și garanții primite

8028. Alte angajamente primite

803. Alte conturi în afara bilanțului

8031. Imobilizări corporale luate cu chirie

8032. Valori materiale primite spre prelucrare sau reparare

8033. Valori materiale primite în păstrare sau custodie

8034. Debitori scoși din activ, urmăriți în continuare

8035. Stocuri de natura obiectelor de inventar date în folosință

8036. Redevențe, locații de gestiune, chirii și alte datorii asimilate

8037. Efecte scontate neajunse la scadență

8038. Bunuri publice primite în administrare, concesiune și cu chirie

8039. Alte valori în afara bilanțului

804. Amortizarea aferentă gradului de neutilizare a mijloacelor fixe

8045. Amortizarea aferentă gradului de neutilizare a mijloacelor fixe

805. Dobânzi aferente contractelor de leasing si altor contracte asimilate, neajunse la scadență

8051. Dobânzi de plătit

8052. Dobânzi de încasat[1]

89. BILANȚ

891. Bilanț de deschidere

892. Bilanț de închidere

[1] Acest cont se folosește de către entitățile radiate din Registrul general și care mai au în derulare contracte de leasing

CLASA 9 – CONTURI DE GESTIUNE[2]

90. DECONTĂRI INTERNE

901. Decontări interne privind cheltuielile

902. Decontări interne privind producția obținută

903. Decontări interne privind diferențele de preț

92. CONTURI DE CALCULAȚIE

921. Cheltuielile activității de bază

922. Cheltuielile activităților auxiliare

923. Cheltuieli indirecte de producție

924. Cheltuieli generale de administrație

925. Cheltuieli de desfacere

93. COSTUL PRODUCȚIEI

931. Costul producției obținute

933. Costul producției în curs de execuție

[2] Pentru organizarea contabilității de gestiune, folosirea conturilor din această clasă este opțională

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

1. OPERAȚIUNI DE CONSTITUIRE A CAPITALULUI SOCIAL LA O ENTITATE

Exemplul 1: Se constituie o societate comercială pe acțiuni cu un capital subscris de 5.500 lei, divizat în 1.000 acțiuni cu valoarea nominală unitară de 5,50 lei. Aporturile subscrise au următoarea structură:

– terenuri	*3.500 lei*
– obiecte de inventar	*1.500 lei*
– numerar în monedă națională, depus în contul de la bancă	*500 lei*

a) Subscrierea capitalului social conform actului de constituire a societății comerciale:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	=	**1011**	*„Capital subscris nevărsat"*	5.500

b) Înregistrarea aporturilor efective:

	%	=	**456**	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	5.500
2111	*„Terenuri"*				3.500
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*				1.500
5121	*„Conturi la bănci în lei"*				500

c) Evidențierea capitalul subscris ca efectiv vărsat pentru valoarea aporturilor vărsate:

1011	*„Capital subscris nevărsat"*	=	**1012**	*„Capital subscris vărsat"*	5.500

Exemplul 2: Se înființează o societate cu răspundere limitată cu un capital social de 20.000 lei, divizat în 200 de părți sociale cu o valoare nominală unitară de 100 lei. Se subscriu de către asociați aporturi în numerar și în natură, astfel:

– construcții	*5.000 lei*
– utilaj	*3.000 lei*
– materii prime	*2.000 lei*
– numerar, în monedă națională depus la casierie	*10.000 lei*

Aporturile urmează a fi depuse în termen de 45 de zile de la data subscrierii, potrivit contractului de societate și statutului.

La scadența prevăzută în documentele societății nu s-au depus încă aporturile reprezentând materiile prime (2.000 lei) și suma de 1.500 lei. Acestea se depun după 15 zile de la termenul prevăzut, iar societatea percepe o despăgubire de 500 lei pentru acoperirea daunelor produse de asociații în întârziere cu depunerea materiilor prime și o dobândă de 100 lei pentru nedepunerea la termen a aportului în numerar de 1.500 lei.

a) Subscrierea capitalului social conform actului de constituire a societății comerciale:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	=	**1011**	*„Capital subscris nevărsat"*	20.000

BCU „Ion Creangă" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

b) Înregistrarea aporturilor efective:

	%	=	456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	16.500
212	*„Construcții"*				5.000
2131	*„Echipamente tehnologice"*				3.000
5311	*„Casa în lei"*				8.500

c) Evidențierea capitalul subscris ca efectiv vărsat pentru valoarea aporturilor vărsate:

1011	*„Capital subscris nevărsat"*	=	1012	*„Capital subscris vărsat"*	16.500

d) Evidențierea creanțele față de asociații aflați în întârziere cu depunerea aporturilor:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul" An. „Debitori din aporturi nedepuse"*	=	456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	3.500

e) Înregistrarea despăgubirii de 500 lei pentru acoperirea daunelor produse de asociații în întârziere cu depunerea materiilor prime:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul" An. „Debitori din aporturi nedepuse"*	=	758	*„Alte venituri din exploatare"*	500

f) Înregistrarea dobânzii de 100 lei pentru nedepunerea la termen a aportului în numerar în sumă de 1.500 lei:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul" An. „Debitori din aporturi nedepuse"*	=	768	*„Alte venituri financiare"*	100

g) Înregistrarea depunerii aporturilor, inclusiv a dobânzii și a pagubelor datorate (la casierie), de către asociații în întârziere:

	%	=	456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul" An. „Debitori din aporturi nedepuse"*	4.100
301	*„Materii prime"*				2.000
5121	*„Conturi la bănci în lei"*				1.500
5311	*„Casa în lei"*				600

h) Evidențierea capitalul subscris ca efectiv vărsat pentru valoarea aporturilor aduse:

1011	*„Capital subscris nevărsat"*	=	1012	*„Capital subscris vărsat"*	3.500

Observații:

1. Închiderea contului de capital social nevărsat se face la nivelul valorii nominale a părților sociale emise și acordate asociaților în dificultate (prin urmare, fără dobândă și pagube datorate);

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2. După depunerea integrală a aporturilor subscrise contul *1011 „Capital subscris nevărsat"* se închide, iar capitalul social este evidențiat în creditul contului *1012 „Capital subscris vărsat"*.

456 *„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*				**456. Au.** *„Debitori din aporturi nedepuse"*		
op. a	20.000	16.500	op. b	op. d	3.500	4.100 op. g
		3.500	op. d	op. e	500	
Rd	20.000	20.000	Rc	op. f	100	
Tsd	20.000	20.000	Tsc	Rd	4.100	4.100 Rc
				Tsd	4.100	4.100 Tsc

2. OPERAȚIUNI ASUPRA PRIMELOR DE CAPITAL

Exemplul 1: O societate comercială pe acțiuni emite 2.000 de acțiuni cu valoarea de emisiune de 3,00 lei/acțiune și valoarea nominală de 2,60 lei/acțiune.

a) Constituirea capitalului social și a primelor de emisiune:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	=	%	6.000
		1011	*„Capital subscris nevărsat"*	5.200
		1041	*„Prime de emisiune"*	800

b) Se încasează în numerar valoarea acțiunilor:

5311	*„Casa în lei"*	=	**456** *„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	15.000

c) Înregistrarea capitalului subscris ca efectiv depus (la nivelul valorii nominale a acțiunilor):

1011	*„Capital subscris nevărsat"*	=	**1012** *„Capital subscris vărsat"*	5.200

Exemplul 2: O societate comercială preia de la societatea pe care o absoarbe activul acesteia reprezentat de un teren și o construcție evaluate la suma de 2.000 lei, respectiv 4.500 lei, precum și disponibilități bănești în conturile bancare de 2.750 lei, în condițiile în care societatea absorbită nu are datorii. În schimbul activului preluat, societatea absorbantă emite 2.000 acțiuni cu valoarea nominală de 4,20 lei/acțiune.

a) Înregistrarea majorării capitalului social al societății absorbante și cu primele de fuziune:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	=	%	9.250
		1011	*„Capital subscris nevărsat"*	8.400
		1042	*„Prime de fuziune/divizare"*	850

b) Înregistrarea aportului de la societatea absorbită:

	%	=	**456** *„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	9.250
2111	*„Terenuri"*			2.000
212	*„Construcții"*			4.500
5121	*„Conturi la bănci în lei"*			2.750

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU BUCUREȘTI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

c) Înregistrarea capitalului subscris ca efectiv depus (la nivelul valorii nominale a acțiunilor):

1011	*„Capital subscris nevărsat"*	=	**1012**	*„Capital subscris vărsat"*	8.400

Exemplul 3: O societate comercială pe acțiuni hotărăște majorarea capitalului social printr-un aport de 5.000 lei, care este remunerat cu 1.500 de acțiuni la o valoare nominală de 3,20 lei/acțiune.

a) Constituirea capitalului social și a primelor de aport:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	=	**%**		5.000
			1011	*„Capital subscris nevărsat"*	4.800
			1043	*„Prime de aport"*	200

b) Se încasează în numerar valoarea acțiunilor:

5311	*„Casa în lei"*	=	**456**	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	5.000

c) Înregistrarea capitalului subscris ca efectiv depus (la nivelul valorii nominale a acțiunilor):

1011	*„Capital subscris nevărsat"*	=	**1012**	*„Capital subscris vărsat"*	4.800

Exemplul 4: Se majorează capitalul social prin conversia de obligațiuni evaluate la valoarea de rambursare de 850 lei în acțiuni cu valoarea nominală de 800 lei.

a) Constituirea capitalului social și a primelor de conversie a obligațiunilor în acțiuni:

456	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	=	**%**		850
			1011	*„Capital subscris nevărsat"*	800
			1044	*„Prime de conversie a obligațiunilor în acțiuni"*	50

b) Conversia obligațiunilor în acțiuni:

161	*„Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni"*	=	**456**	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	850

c) Înregistrarea capitalului subscris ca efectiv depus (la nivelul valorii nominale a acțiunilor):

1011	*„Capital subscris nevărsat"*	=	**1012**	*„Capital subscris vărsat"*	800

Exemplul 5: O societate comercială hotărăște încorporarea primelor de capital (2.350 lei) în capitalul social (1.850 lei) și în rezervele legale (500 lei).

104	*„Prime de capital"*	=	**%**		2.350
			1012	*„Capital subscris vărsat"*	1.850
			1061	*„Rezerve legale"*	500

3. OPERAŢIUNI PRIVIND REZERVELE DIN REEVALUARE

O entitate deţine un utilaj cu următoarele caracteristici:
- *valoarea contabilă de intrare: 12.000 lei;*
- *durata de viaţă utilă: 10 ani;*
- *metoda de amortizare: liniară.*

Pe durata de viaţă utilă a utilajului au loc reevaluări, după cum urmează:
- *după 4 ani, valoarea justă stabilită: 10.800 lei;*
- *după 2 ani de la ultima reevaluare, valoarea justă stabilită: 5.760 lei;*
- *după 2 ani de la ultima reevaluare, valoarea justă stabilită: 576 lei;*
- *după 1 an de la ultima reevaluare, valoarea justă stabilită: 720 lei.*

I. Reevaluarea utilajului prin metoda recalculării amortizării proporţional cu modificarea valorii contabile brute:

A. Prima reevaluare a utilajului după 4 ani

Elemente de calcul	*Mod de calcul*	*Valoare*
a) Valoarea contabilă brută	–	12.000 lei
b) Durata de viaţă	–	10 ani
c) Amortizarea anuală	a / b	1.200 lei
d) Amortizarea cumulată după 4 ani	c x 4	4.800 lei
e) Valoarea contabilă netă	a – d	7.200 lei
f) Valoarea justă	–	10.800 lei
g) Rezerva din reevaluare	f – e	3.600 lei
h) Indice de actualizare	f / e	1,5
i) Valoarea contabilă brută actualizată	a x h	18.000 lei
j) Valoarea amortizării actualizate	d x h	7.200 lei
k) Diferenţa dintre amortizarea actualizată şi amortizarea cumulată	j – d	2.400 lei
l) Diferenţa din actualizarea valorii contabile brute (creşterea valorii utilajului)	i – a sau g + k	6.000 lei

a) Înregistrarea rezervei din reevaluare:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	**105** *„Rezerve din reevaluare"*	3.600

b) Înregistrarea diferenţei dintre amortizarea actualizată şi amortizarea cumulată:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	**2813** *„Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor"*	2.400

sau

a) Înregistrarea diferenţelor din actualizarea valorii contabile brute

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	**105** *„Rezerve din reevaluare"*	6.000

b) Înregistrarea diferenţei dintre amortizarea actualizată şi amortizarea cumulată

105	*„Rezerve din reevaluare"*	=	**2813** *„Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor"*	2.400

Observaţii:

1. Indiferent de varianta de înregistrare a reevaluării utilajului, soldurile conturilor 2131, 2813 şi 105 sunt aceleaşi:

2131

	Si = 12.000	
	3.600	
	2.400	
Rd	6.000	0
Tsd	18.000	0
		Sf = 18.000

2813

				Si = 4.800	
				2.400	
	Rc	Rd	0	2.400	Rc
	Tsc	Tsd	0	7.200	Tsc
			Sf = 7.200		

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

105	
	3.600
Rd 0	3.600 Rc
Tsd 0	3.600 Tsc
Sf = 3.600	

2. Amortizarea anuală după prima reevaluare se calculează astfel:

a) Valoarea contabilă brută actualizată	18.000 lei
b) Valoarea amortizării actualizate	7.200 lei
c) Valoarea netă actualizată (valoarea justă) (a – b)	*10.800 lei*
d) Durata de viață rămasă	6 ani
Amortizarea anuală (c / d)	***1.800 lei***

B. A doua reevaluare a utilajului, după 2 ani de la ultima reevaluare:

Elemente de calcul	*Mod de calcul*	*Valoare*
a) Valoarea contabilă brută	–	18.000 lei
b) Amortizarea calculată	–	7.200 lei
c) Amortizarea pe 2 ani	1.800 x 2	3.600 lei
d) Amortizarea cumulată	b + c	10.800 lei
e) Valoarea contabilă netă	a – d	7.200 lei
f) Valoarea justă	–	5.760 lei
g) Rezerva din reevaluare	f – e	– 1.440 lei
h) Indice de actualizare	f / e	0,80
i) Valoarea contabilă brută actualizată	a x h	14.400 lei
j) Valoarea amortizării actualizate	d x h	8.640 lei
k) Diferența dintre amortizarea actualizată și amortizarea cumulată	j – d	– 2.160 lei
l) Diferența din actualizarea valorii contabile brute (descreșterea valorii utilajului)	i – a sau g + k	– 3.600 lei

a) Înregistrarea rezervei din reevaluare:

105	*„Rezerve din reevaluare"*	= **2131**	*„Echipamente tehnologice"*	1.440

b) Înregistrarea diferenței dintre amortizarea actualizată și amortizarea cumulată:

2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*	= **2131**	*„Echipamente tehnologice"*	2.160

sau

a) Înregistrarea diferențelor din actualizarea valorii contabile brute:

105	*„Rezerve din reevaluare"*	= **2131**	*„Echipamente tehnologice"*	3.600

b) Înregistrarea diferenței dintre amortizarea actualizată și amortizarea cumulată:

2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*	= **105**	*„Rezerve din reevaluare"*	2.160

Observații:

1. Indiferent de varianta de înregistrare a reevaluării utilajului, soldurile conturilor 2131, 2813 și 105 sunt aceleași:

2131						2813					
	Si = 18.000							Si = 10.800			
		1.440						2.160			
		2.160	Rc	Rd				2.160	0	Rc	
Rd	0	3.600	Tsc	Tsd				2.160	10.800	Tsc	
Tsd	18.000	3.600						Sf = 8.640			
		Sf = 14.400									

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

	105		
		Si = 3.600	
	1.440		
Rd	1.440	0	Rc
Tsd	1.440	3.600	Tsc
	Sf = 2.160		

2. Soldul iniţial al contului 2813 reprezintă soldul final al contului după prima reevaluare (7.200 lei) la care s-a adăugat amortizarea înregistrată pe parcursul celor doi ani până la momentul celei de-a doua reevaluări (3.600 lei)

3. Amortizarea anuală după cea de-a doua reevaluare se calculează astfel:

a) Valoarea contabilă brută actualizată	14.400 lei
b) Valoarea amortizării actualizate	8.640 lei
c) Valoarea netă actualizată (valoarea justă) (a – b)	*5.760 lei*
d) Durata de viaţă rămasă	4 ani
Amortizarea anuală (c / d)	***1.440 lei***

C. A treia reevaluare a utilajului, după 2 ani de la ultima reevaluare:

Elemente de calcul	*Mod de calcul*	*Valoare*
a) Valoarea contabilă brută	–	14.400 lei
b) Amortizarea calculată	–	8.640 lei
c) Amortizarea pe 2 ani	1.440 x 2	2.880 lei
d) Amortizarea cumulată	b + c	11.520 lei
e) Valoarea contabilă netă	a – d	2.880 lei
f) Valoarea justă	–	576 lei
g) Rezerva din reevaluare	f – e	– 2.304 lei
h) Indice de actualizare	f / e	0,20
i) Valoarea contabilă brută actualizată	a x h	2.880 lei
j) Valoarea amortizării actualizate	d x h	2.304 lei
k) Diferenţa dintre amortizarea actualizată şi amortizarea cumulată	j – d	– 9.216 lei
l) Diferenţa din actualizarea valorii contabile brute (descreşterea valorii utilajului)	i – a sau g + k	– 11.520 lei

a) Înregistrarea rezervei din reevaluare

	%	=	**2131**	*„Echipamente tehnologice"*	2.304
105	*„Rezerve din reevaluare"*				2.160
6813	*„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea imobilizărilor"*				144

b) Înregistrarea diferenţei dintre amortizarea actualizată şi amortizarea cumulată

2813	*„Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor"*	=	**2131**	*„Echipamente tehnologice"*	9.216

sau

a) Înregistrarea diferenţelor din actualizarea valorii contabile brute

	%	=	**2131**	*„Echipamente tehnologice"*	11.520
105	*„Rezerve din reevaluare"*				11.376
6813	*„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea imobilizărilor"*				144

b) Înregistrarea diferenţei dintre amortizarea actualizată şi amortizarea cumulată

2813	*„Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor"*	=	**105**	*„Rezerve din reevaluare"*	9.216

Observaţii:

1. Diminuare rezervei din reevaluare (2.304 lei) va fi acoperită parţial din plusul din reevaluare (2.160 lei), diferenţa rămasă urmând să fie înregistrată ca o cheltuială (144 lei). În urma acestei reevaluări, contul 105 nu mai prezintă sold.

BCU "MIHAIL KOGĂLNICEANU" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2. Indiferent de varianta de înregistrare a reevaluării utilajului, soldurile conturilor 2131, 2813 şi 105 sunt aceleaşi:

2131				2813			
Si = 14.400					Si = 11.520		
	2.304			9.216			
	9.216	Rc	Rd	9.216	0		Rc
Rd 0	11.520	Tsc	Tsd	9.216	11.520		Tsc
Tsd 14.400	11.520			Sf = 2.304			
	Sf = 2.880						

105			
	Si = 2.160		
2.160			
Rd 2.160	0		Rc
Tsd 2.160	2.160		Tsc

3. Soldul iniţial al contului 2813 reprezintă soldul final al contului după cea de-a doua reevaluare (8.640 lei) la care s-a adăugat amortizarea înregistrată pe parcursul celor doi ani până la momentul celei de-a treia reevaluări (2.880 lei).

4. Amortizarea anuală după cea de-a treia reevaluare se calculează astfel:

a) Valoarea contabilă brută actualizată	2.880 lei
b) Valoarea amortizării actualizate	2.304 lei
c) Valoarea netă actualizată (valoarea justă) (a – b)	*576 lei*
d) Durata de viaţă rămasă	2 ani
Amortizarea anuală (c / d)	***288 lei***

D. A patra reevaluare a utilajului, după 1 an de la ultima reevaluare:

Elemente de calcul	*Mod de calcul*	*Valoare*
a) Valoarea contabilă brută	–	2.880 lei
b) Amortizarea calculată	–	2.304 lei
c) Amortizarea pe 1 an	288 x 1	288 lei
d) Amortizarea cumulată	b + c	2.592 lei
e) Valoarea contabilă netă	a – d	288 lei
f) Valoarea justă	–	720 lei
g) Rezerva din reevaluare	f – e	432 lei
h) Indice de actualizare	f / e	2,50
i) Valoarea contabilă brută actualizată	a x h	7.200 lei
j) Valoarea amortizării actualizate	d x h	6.480 lei
k) Diferenţa dintre amortizarea actualizată şi amortizarea cumulată	j – d	3.888 lei
l) Diferenţa din actualizarea valorii contabile brute (creşterea valorii utilajului)	i – a sau g + k	4.320 lei

a) Înregistrarea rezervei din reevaluare:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	%		432
			105	*„Rezerve din reevaluare"*	288
			7813	*„Venituri din ajustări pentru deprecierea imobilizărilor"*	144

b) Înregistrarea diferenţei dintre amortizarea actualizată şi amortizarea cumulată:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	**2813**	*„Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor"*	3.888

sau

a) Înregistrarea diferențelor din actualizarea valorii contabile brute:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	%		4.320
			105	*„Rezerve din reevaluare"*	4.176
			7813	*„Venituri din ajustări pentru deprecierea imobilizărilor"*	144

b) Înregistrarea diferenței dintre amortizarea actualizată și amortizarea cumulată:

105	*„Rezerve din reevaluare"*	=	**2813**	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*	3.888

Observații:

1. Creșterea rezervei din reevaluare (432 lei) va fi compensată parțial cu cheltuiala din reevaluare (144 lei), diferența rămasă urmând să fie înregistrată ca o rezervă din reevaluare (288 lei).

2. Indiferent de varianta de înregistrare a reevaluării utilajului, soldurile conturilor 2131, 2813 și 105 sunt aceleași:

2131

	Si = 2.880					
	432					
	3.888		Rc	Rd		Rc
Rd	4.320	0	Tsc	Tsd		Tsc
Tsd	7.200	0				
		Sf = 7.200				

2813

		Si = 2.592				
		3.888				
	0	3.888	Rc	Rd		Rc
	0	6.480	Tsc	Tsd		Tsc
	Sf = 6.480					

105

		288				
Rd	0	288	Rc			
Tsd	0	288	Tsc			
	Sf = 288					

3. Soldul inițial al contului 2813 reprezintă soldul final al contului după cea de-a treia reevaluare (2.304 lei) la care s-a adăugat amortizarea înregistrată pe parcursul unui an până la momentul celei de-a patra reevaluări (288 lei).

4. Amortizarea anuală după cea de-a patra reevaluare se calculează astfel:

a) Valoarea contabilă brută actualizată	7.200 lei
b) Valoarea amortizării actualizate	6.480 lei
c) Valoarea netă actualizată (valoarea justă) (a – b)	*720 lei*
d) Durata de viață rămasă	1 an
Amortizarea anuală (c / d)	***720 lei***

II. Reevaluarea utilajului prin metoda eliminării amortizării din valoarea contabilă brută:

A. Prima reevaluare a utilajului după 4 ani:

Elemente de calcul	*Mod de calcul*	*Valoare*
a) Valoarea contabilă brută	–	12.000 lei
b) Durata de viață	–	10 ani
c) Amortizarea anuală	a / b	1.200 lei
d) Amortizarea cumulată după 4 ani	c x 4	4.800 lei
e) Valoarea contabilă netă	a – d	7.200 lei
f) Valoarea justă	–	10.800 lei
g) Rezerva din reevaluare	f – e	3.600 lei
h) Descreșterea valorii utilajului (–)	f – a	1.200 lei

Înregistrarea în contabilitate este:

2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*	=	%		4.800
			105	*„Rezerve din reevaluare"*	3.600
			2131	*„Echipamente tehnologice"*	1.200

BCU „ION CREANGĂ" UNIVERSITY LIBRARY

BCUIAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

sau

a) Eliminarea amortizării din valoarea brută a utilajului:

2813	*„Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor"*	=	**2131**	*„Echipamente tehnologice"*	4.800

b) Înregistrarea rezervei din reevaluare:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	**105**	*„Rezerve din reevaluare"*	3.600

Observaţii: Indiferent de varianta de înregistrare a reevaluării utilajului, soldurile conturilor 2131, 2813 şi 105 sunt aceleaşi:

2131

	Si = 12.000					
		1.200				
Rd	0	0	Rc	Rd	4.800	0	Rc
Tsd	12.000	1.200	Tsc	Tsd	4.800	4.800	Tsc
		Sf = 10.800				

2813

		Si = 4.800				
	4.800					
Rd	4.800	0	Rc	Rd	0	0	Rc
Tsd	4.800	4.800	Tsc	Tsd	0	0	Tsc

105

		3.600				
Rd	0	3.600	Rc	Rd	0	0	Rc
Tsd	0	3.600	Tsc	Tsd	0	0	Tsc
	Sf = 3.600					

B. A doua reevaluare a utilajului, după 2 ani de la ultima reevaluare:

Elemente de calcul	*Mod de calcul*	*Valoare*
a) Valoarea contabilă brută	–	10.800 lei
b) Durata de viaţă	–	6 ani
c) Amortizarea anuală	a / b	1.800 lei
d) Amortizarea cumulată după 2 ani	c x 2	3.600 lei
e) Valoarea contabilă netă	a – d	7.200 lei
f) Valoarea justă	–	5.760 lei
g) Rezerva din reevaluare	f – e	– 1.440 lei
h) Descreşterea valorii utilajului (–)	f – a	5.040 lei

%		=	**2131**	*„Echipamente tehnologice"*	5.040
105	*„Rezerve din reevaluare"*				1.440
2813	*„Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor"*				3.600

Observaţii:

1. Soldurile conturilor 2131, 2813 şi 105 se prezintă după cum urmează:

2131

	Si=10.800					
		5.040				
Rd	0	5.040	Rc	Rd	3.600	0	Rc
Tsd	10.800	5.040	Tsc	Tsd	3.600	3.600	Tsc
		Sf = 5.760				

2813

		Si = 3.600				
	3.600					
Rd	3.600	0	Rc	Rd	0	0	Rc
Tsd	3.600	3.600	Tsc	Tsd	0	0	Tsc

105

		Si = 3.600				
	1.440					
Rd	1.440	0	Rc	Rd	0	0	Rc
Tsd	1.440	3.600	Tsc	Tsd	0	0	Tsc
	Sf = 2.160					

2. Soldul iniţial al contului 2813 reprezintă amortizarea înregistrată pe parcursul celor doi ani până la momentul celei de-a doua reevaluări

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

C. A treia reevaluare a utilajului, după 2 ani de la ultima reevaluare:

Elemente de calcul	*Mod de calcul*	*Valoare*
a) Valoarea contabilă brută	–	5.760 lei
b) Durata de viață	–	4 ani
c) Amortizarea anuală	a / b	1.440 lei
d) Amortizarea cumulată după 2 ani	c x 2	2.880 lei
e) Valoarea contabilă netă	a – d	2.880 lei
f) Valoarea justă	–	576 lei
g) Rezerva din reevaluare	f – e	– 2.304 lei
h) Descreșterea valorii utilajului (–)	f – a	5.184 lei

	%	=	**2131** *„Echipamente tehnologice"*	5.184
105	*„Rezerve din reevaluare"*			2.160
2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*			2.880
6813	*„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea imobilizărilor"*			144

Observații:

1. Diminuare rezervei din reevaluare (2.304 lei) va fi acoperită parțial din plusul din reevaluare (2.160 lei), diferența rămasă urmând să fie înregistrată ca o cheltuială (144 lei). În urma acestei reevaluări, contul 105 nu mai prezintă sold.

2131

	Si = 5.760		
		5.184	
Rd	0	5.184	Rc
Tsd	5.760	5.184	Tsc
		Sf = 576	

2813

		Si = 2.880	
	2.880		
Rd	2.880	0	Rc
Tsd	2.880	2.880	Tsc

105

		Si = 2.160	
	2.160		
Rd	2.160	0	Rc
Tsd	2.160	2.160	Tsc

2. Soldul inițial al contului 2813 amortizarea înregistrată pe parcursul celor doi ani până la momentul celei de-a treia reevaluări.

D. A patra reevaluare a utilajului, după 1 an de la ultima reevaluare:

Elemente de calcul	*Mod de calcul*	*Valoare*
a) Valoarea contabilă brută	–	576 lei
b) Durata de viață	–	2 ani
c) Amortizarea anuală	a / b	288 lei
d) Amortizarea cumulată după 1 an	c x 1	288 lei
e) Valoarea contabilă netă	a – d	288 lei
f) Valoarea justă	–	720 lei
g) Rezerva din reevaluare	f – e	432 lei
h) Creșterea valorii utilajului (+)	f – a	144 lei

a) Eliminarea amortizării din valoarea brută a utilajului:

2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*	=	**2131** *„Echipamente tehnologice"*	288

b) Înregistrarea rezervei din reevaluare:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	%	432
			105 *„Rezerve din reevaluare"*	288
			7813 *„Venituri din ajustări pentru deprecierea imobilizărilor"*	144

Observaţii:

1. Creşterea rezervei din reevaluare (432 lei) va fi compensată parţial cu cheltuiala din reevaluare (144 lei), diferenţa rămasă urmând să fie înregistrată ca o rezervă din reevaluare (288 lei).

2. Soldurile conturilor 2131, 2813 şi 105 se prezintă după cum urmează:

	2131				2813		
	Si = 576					Si = 288	
	432	288			288		
Rd	432	288	Rc	Rd	288	0	Rc
Tsd	1.008	288	Tsc	Tsd	288	288	Tsc
		Sf = 720				//	

	105		
		288	
Rd	0	288	Rc
Tsd	0	288	Tsc
	Sf = 288		

3. Soldul iniţial al contului 2813 reprezintă amortizarea înregistrată pe parcursul unui an până la momentul celei de-a patra reevaluări.

4. Amortizarea anuală după cea de-a patra reevaluare se calculează astfel:

a) Valoarea contabilă brută	720 lei
b) Durata de viaţă rămasă	1 an
Amortizarea anuală (a / b)	***720 lei***

4. OPERAŢIUNI PRIVIND REZERVELE

Exemplul 1: La o societate pe acţiuni se constituie din profitul realizat la închiderea exerciţiului curent o rezervă legală în sumă de 2.570 lei:

129	*„Repartizarea profitului"*	=	**1061**	*„Rezerve legale"*	2.570

Exemplul 2: Se utilizează rezerve legale pentru acoperirea unor pierderi din exerciţiile financiare anterioare în valoare de 1.250 lei:

1061	*„Rezerve legale"*	=	**1171**	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	1.250

Exemplul 3: Se constituie din profitul net realizat la închiderea exerciţiului curent rezerve statutare în sumă de 1.300 lei şi alte rezerve în sumă de 450 lei:

129	*„Repartizarea profitului"*	=		%	1.750
			1063	*„Rezerve statutare sau contractuale"*	1.300
			1068	*„Alte rezerve"*	450

Exemplul 4: Se constituie din profitul reportat rezerve statutare în sumă de 750 lei şi alte rezerve în sumă de 150 lei:

1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	=		%	900
			1063	*„Rezerve statutare sau contractuale"*	750
			1068	*„Alte rezerve"*	150

BCUIAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 5: Se utilizează rezerve statutare în valoare de 250 lei şi alte rezerve în valoare de 90 lei pentru acoperirea unor pierderi reportate:

	%	=	1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	340
1063	*„Rezerve statutare sau contractuale"*				250
1068	*„Alte rezerve"*				90

Exemplul 6: O societate comercială deţine un echipament tehnologic care la 31 decembrie prezintă următoarele caracteristici:

a) Valoarea contabilă brută	12.000 lei
b) Amortizarea cumulată	9.500 lei
c) Valoarea contabilă netă (a – b)	*2.500 lei*
d) Valoarea justă	3.400 lei
e) Rezerva din reevaluare (d – c)	*900 lei*
Descreşterea valorii utilajului (d – a) (–)	***8.600 lei***

Reevaluarea echipamentului tehnologic s-a realizat prin metoda eliminării amortizării din valoarea contabilă brută.

În momentul casării echipamentului tehnologic, rezerva din reevaluare reprezentând surplus se încorporează la rezerve. În contabilitate au loc următoarele înregistrări:

a) Eliminarea amortizării din valoarea brută a utilajului:

2813	*„Amortizarea instalaţiilor, mijloacelor de transport, animalelor şi plantaţiilor"*	=	2131	*„Echipamente tehnologice"*	9.500

b) Înregistrarea rezervei din reevaluare:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	105	*„Rezerve din reevaluare"*	900

c) În momentul casării echipamentului tehnologic, încorporarea rezervei din reevaluare la rezerve :

105	*„Rezerve din reevaluare"*	=	1065	*„Rezerve reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare"*	900

Exemplul 7: Se majorează capitalul social prin încorporarea altor rezerve în sumă de 3.400 lei:

1068	*„Alte rezerve"*	=	1012	*„Capital subscris vărsat "*	3.400

Exemplul 8: Se transferă prime de emisiune la alte rezerve în valoare de 900 lei:

1041	*„Prime de emisiune"*	=	1068	*„Alte rezerve"*	900

Exemplul 9: Se transferă prime de emisiune la alte rezerve în valoare de 420 lei:

1041	*„Prime de emisiune"*	=	1068	*„Alte rezerve"*	420

5. OPERAŢIUNI PRIVIND ACŢIUNILE PROPRII

Exemplul 1: Adunarea generală a acţionarilor unei societăţi comerciale pe acţiuni cu un capital social de 20.000 lei format din 10.000 acţiuni cu valoarea nominală 2 lei/acţiune, hotărăşte răscumpărarea şi anularea a 5% din numărul de acţiuni, respectiv a 500 de acţiuni, în condiţiile unui preţ de răscumpărare de:

- *2,20 lei/acţiune;*
- *1,70 lei/acţiune.*

BCU "CAROL I" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

A) Prețul de răscumpărare este de 2,20 lei/acțiune:

a) Număr de acțiuni proprii răscumpărate	500
b) Valoarea nominală a unei acțiuni	2 lei
c) Prețul de răscumpărare a unei acțiuni	2,20 lei
d) Valoarea acțiunilor proprii răscumpărate la valoare nominală (a x b)	*1.000 lei*
e) Valoarea acțiunilor proprii răscumpărate la preț de achiziție (a x c)	*1.100 lei*
Diferență nefavorabilă (e – d)	***100 lei***

Înregistrările în contabilitate sunt:

- Răscumpărarea acțiunilor proprii:

1091	*„Acțiuni proprii deținute pe termen scurt"*	= **5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	1.100

- Anularea acțiunilor proprii răscumpărate:

	%	= **1091**	*„Acțiuni proprii deținute pe termen scurt"*	1.100
1012	*„Capital subscris vărsat"*			1.000
6642	*„Pierderi din investițiile pe termen scurt cedate"*			100

B) Prețul de răscumpărare este de 1,70 lei/acțiune:

a) Număr de acțiuni proprii răscumpărate	500
b) Valoarea nominală a unei acțiuni	2 lei
c) Prețul de răscumpărare a unei acțiuni	1,70 lei
d) Valoarea acțiunilor proprii răscumpărate la valoare nominală (a x b)	*1.000 lei*
e) Valoarea acțiunilor proprii răscumpărate la preț de achiziție (a x c)	*850 lei*
Diferență favorabilă (d – e)	***150***

Înregistrările în contabilitate sunt:

- Răscumpărarea acțiunilor proprii:

1091	*„Acțiuni proprii deținute pe termen scurt"*	= **5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	850

- Anularea acțiunilor proprii răscumpărate:

1012	*„Capital subscris vărsat"*	=	**%**	1.000
		1091	*„Acțiuni proprii deținute pe termen scurt"*	850
		7642	*„Câștiguri din investiții pe termen scurt cedate"*	150

Exemplul 2: Adunarea generală a unei societăți comerciale pe acțiuni hotărăște răscumpărarea a 2.500 de acțiuni proprii cu prețul de 4 lei/acțiune cu plata prin contul curent, în scopul participării pe piața de capital. După 15 luni, acțiunile proprii se revând în numerar la bursă:

- *cu prețul de 4,80 lei/acțiune;*
- *cu prețul de 3,60 lei/acțiune.*

a) Răscumpărarea acțiunilor proprii cu plata prin contul curent:

a) Număr de acțiuni răscumpărate	2.500 acțiuni
b) Prețul de răscumpărare a unei acțiuni	4 lei
c) Valoarea acțiunilor răscumpărate (a x b)	10.000 lei

1092	*„Acțiuni proprii deținute pe termen lung"*	= **5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	10.000

b) Vânzarea acțiunilor proprii:

b1) cu prețul de 4,80 lei/acțiune:

a) Număr de acțiuni vândute	2.500 acțiuni
b) Prețul de vânzare a unei acțiuni	4,80 lei
c) Valoarea acțiunilor vândute (a x b)	12.000 lei
d) Valoarea acțiunilor răscumpărate	10.000 lei
Diferența favorabilă (c – d)	***2.000 lei***

5311	*„Casa în lei"*	=	**%**		12.000
			1092	*„Acțiuni proprii deținute pe termen lung"*	10.000
			7641	*„Venituri din imobilizări financiare cedate"*	2.000

b2) cu prețul de 3,60 lei/acțiune:

a) Număr de acțiuni vândute	2.500 acțiuni
b) Prețul de vânzare	3,60 lei/acțiune
c) Valoarea acțiunilor vândute (a x b)	9.000 lei
d) Valoarea acțiunilor răscumpărate	10.000 lei
Diferența nefavorabilă (d – c)	***1.000 lei***

	%	=	**1092**	*„Acțiuni proprii deținute pe termen lung"*	10.000
5311	*„Casa în lei"*				9.000
6641	*„Cheltuieli privind imobilizările financiare cedate"*				1.000

Exemplul 3: Înregistrarea în contabilitate a acțiunilor proprii deținute pe termen scurt a căror perioadă de deținere a depășit un an în valoare de 5.000 lei

1092	*„Acțiuni proprii deținute pe termen lung"*	=	**1091**	*„Acțiuni proprii deținute pe termen scurt"*	5.000

Exemplul 4: Se înregistrează diferența de 1.800 lei dintre valoarea de răscumpărare a instrumentelor de capitaluri proprii anulate de 40.000 lei și valoarea lor nominală 38.200 lei

149	*„Pierderi legate de emiterea, răscumpărarea, vânzarea, cedarea cu titlu gratuit sau anularea instrumentelor de capitaluri proprii"*	=	**109**	*„Acțiuni proprii"*	1.800

6. OPERAȚIUNI PRIVIND REZULTATUL REPORTAT

Exemplul 1: Se înregistrează acoperirea pierderilor din anii precedenți din profitul realizat în anul în curs în sumă de 2.400 lei:

129	*„Repartizarea profitului"*	=	**1171**	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	2.400

Exemplul 2: Se înregistrează acoperirea pierderilor din anii precedenți pe seama rezervelor în sumă de 4.000 lei:

106	*„Rezerve"*	=	**1171**	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	4.000

Exemplul 3: Se înregistrează acoperirea pierderilor din anii precedenți pe seama capitalului social în sumă de 2.500 lei:

1012	*„Capital subscris vărsat"*	=	**1171**	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	2.500

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 4: Se înregistrează reportarea pierderilor realizate în exercițiul financiar curent pentru exercițiile financiare viitoare în sumă de 900 lei:

1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	=	**121**	*„Profit sau pierdere"*	900

Exemplul 5: Se înregistrează dividendele datorate acționarilor sau asociaților din profitul net realizat în exercițiile financiare precedente în sumă de 2.860 lei:

1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	=	**457**	*„Dividende de plată"*	2.860

Exemplul 6: Se înregistrează încorporarea la rezerve a profitului net realizat în exercițiile precedente și reportat în sumă de 1.360 lei:

1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	=	**1068**	*„Alte rezerve"*	1.360

Exemplul 7: Se înregistrează încorporarea la capitalul social a profitului net realizat în exercițiile precedente și reportat în sumă de 1.500 lei:

1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	=	**1012**	*„Capital subscris vărsat"*	1.500

Exemplul 8: În exercițiul financiar N, organele de control fiscal au calculat penalități de întârziere pentru exercițiul financiar N-1 de 2.455 lei și pentru exercițiul financiar N de 1.230 lei:

	%	=	**4481**	*„Alte datorii față de bugetul statului"*	3.685
1174	*„Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile"*				2.455
6581	*„Despăgubiri, amenzi și penalități"*				1.230

7. OPERAȚIUNI PRIVIND REZULTATUL EXERCIȚIULUI FINANCIAR

Exemplul 1: Se înregistrează închiderea conturilor de cheltuieli:

121	*„Profit sau pierdere"*	=		**%**	
			601	*„Cheltuieli cu materiile prime"*	
			.		
			.		
			698	*„Cheltuieli cu impozitul pe venit și cu alte impozite care nu apar în elementele de mai sus"*	

Exemplul 2: Se înregistrează închiderea conturilor de venituri:

	%	=	**121**	*„Profit sau pierdere"*	
701	*„Venituri din vânzarea produselor finite"*				
.					
.					
786	*„Venituri financiare din ajustări pentru pierderea de valoare"*				

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 3: Se înregistrează pierderea din exercițiul financiar încheiat reportată în exercițiul financiar următor în sumă de 650 lei:

1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	=	**121**	*„Profit sau pierdere"*	650

Exemplul 4: Se înregistrează acoperirea pierderilor din anii precedenți din profitul realizat în anul în curs în sumă de 1.500 lei:

129	*„Repartizarea profitului"*	=	**1171**	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	1.500

Exemplul 5: O entitate a realizat în exercițiul financiar N un profit contabil net de 9.400 lei. Destinațiile profitului net au fost: constituirea de rezerve statutare în sumă de 1.300 lei, constituirea de alte rezerve în sumă de 2.400 lei, dividende propuse a fi acordate acționarilor în sumă de 3.000 lei, participarea salariaților la profit în sumă de 800 lei, restul de până la 9.400 lei rămânând nerepartizat (se reportează):

a) repartizarea profitului pe destinații la închiderea exercițiului financiar:

129	*„Repartizarea profitului"*	=		**%**	7.500
			1063	*„Rezerve statutare sau contractuale"*	1.300
			1068	*„Alte rezerve"*	2.400
			1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	3.800

b) la începutul exercițiului N+1 se închid conturile 121 *„Profit și pierdere"* și 129 *„Repartizarea profitului"*:

121	*„Profit sau pierdere"*	=		**%**	9.400
			129	*„Repartizarea profitului"*	7.500
			1171	*„Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită"*	1.900

8. OPERAȚIUNI PRIVIND PROVIZIOANELE

Exemplul 1: La sfârșitul exercițiului financiar N, o societate comercială dispune constituirea unui provizion în valoare de 3.000 lei pentru litigiul intervenit cu unul din colaboratorii săi externi, procesul aflându-se pe rol:

– constituirea provizionului pentru litigiul în curs de desfășurare de 3.000 lei, în exercițiul financiar N:

6812	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	=	**1511**	*„Provizioane pentru litigii"*	3.000

– închiderea contului de cheltuieli cu afectarea rezultatului:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	**6812**	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	3.000

În exercițiul financiar N+1 procesul continuă și se estimează că societatea va fi obligată la plata sumei de 3.500 lei colaboratorului extern cu care se află în litigiu:

– majorarea provizionului conform estimării făcute cu suma de 500 lei în exercițiul N+1:

6812	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	=	**1511**	*„Provizioane pentru litigii"*	500

BCU „CAROL I" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

– închiderea contului de cheltuieli în exercițiul financiar N+1:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	**6812**	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	500

În exercițiul financiar N+2 se încheie procesul și se pronunță hotărârea judecătorească ce rămâne definitivă prin care se stabilește că unitatea patrimonială va plăti în numerar colaboratorului extern suma de 3.600 lei.

– plata colaboratorului extern conform hotărârii judecătorești în sumă de 3.600 lei:

621	*„Cheltuieli cu colaboratorii"*	=	**5311**	*„Casa în lei"*	3.600

– anularea provizionului pentru litigii rămas fără obiect:

1511	*„Provizioane pentru litigii"*	=	**7812**	*„Venituri din provizioane"*	3.500

– închiderea contului de cheltuieli în exercițiul financiar N+2:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	**621**	*„Cheltuieli cu colaboratorii"*	3.600

– închiderea contului de venituri în exercițiul financiar N+2:

7812	*„Venituri din provizioane"*	=	**121**	*„Profit sau pierdere"*	3.500

Exemplul 2: O societate comercială produce aparatură electronică pentru care la vânzare acordă o perioadă de garanție de un an. Pentru remedierea eventualelor defecțiuni neimputabile intervenite în această perioadă (exercițiul financiar N), societatea va constitui un provizion în valoare de 7.000 lei.

– constituirea provizionului în exercițiul financiar N, în sumă de 7.000 lei:

6812	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	=	**1512**	*„Provizioane pentru garanții acordate clienților"*	7.000

– închiderea contului de cheltuieli în exercițiul financiar N:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	**6812**	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	7.000

În perioada de garanție, ca urmare a reclamațiilor primite de la clienți, se estimează că societatea va fi obligată ca în exercițiul financiar N+1 să efectueze remedieri în valoare de 7.300 lei.

– majorarea provizionului în exercițiul financiar N+1, cu suma de 300 lei:

6812	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	=	**1512**	*„Provizioane pentru garanții acordate clienților"*	300

Cumpărătorul care solicită remedierea defecțiunilor apărute în perioada de garanție se află într-o localitate în care unitatea producătoare nu are reprezentanță proprie. În această situație lucrările de reparații sunt efectuate de către o terță societate comercială, care le facturează producătorului la valoarea de 7.500 lei, TVA 24%, în exercițiul financiar N+1:

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

– înregistrarea facturii privind cheltuielile de remediere efectuate în sumă de 7.500 lei, TVA 24%:

	%	=	401	*„Furnizori"*	9.300
628	*„Alte cheltuieli cu serviciile executate de terţi"*				7.500
4426	*„TVA deductibilă"*				1.800

– anularea provizionului constituit pentru garanţii acordate în sumă de 7.300 lei:

1512	*„Provizioane pentru garanţii acordate clienţilor"*	=	7812	*„Venituri din provizioane"*	7.300

– închiderea contului de cheltuieli în exerciţiul financiar N+1:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	%		7.800
		628	*„Alte cheltuieli cu serviciile executate de terţi"*		7.500
		6812	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*		300

– închiderea contului de venituri în exerciţiul financiar N+1:

7812	*„Venituri din provizioane"*	=	121	*„Profit sau pierdere"*	7.300

Exemplul 3: O societatea comercială hotărăşte anularea provizionului constituit pentru dezafectarea unei imobilizări corporale de natura mijlocelor fixe întrucât acesta a fost scos din evidenţă, în sumă de 10.200 lei:

– anularea provizionului pentru restructurare rămas fără obiect:

1513	*„Provizioane pentru dezafectare imobilizări corporale şi alte acţiuni similare legate de acestea"*	=	7812	*„Venituri din provizioane"*	10.200

– închiderea contului de venituri:

7812	*„Venituri din provizioane"*	=	121	*„Profit sau pierdere"*	10.200

Exemplul 4: O societate comercială constituie unui provizion la sfârşitul exerciţiul financiar N întrucât are în vedere restrângerea activităţii în exerciţiul financiar următor şi efectuarea unor plăţi compensatorii personalului afectat în sumă de 250.000 lei:

– constituirea provizionului pentru restructurare în exerciţiul financiar N:

6812	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	=	1514	*„Provizioane pentru restructurare"*	250.000

– închiderea contului de cheltuieli cu afectarea rezultatului:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	6812	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	250.000

BCU "CAROL I" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

În exercițiul financiar N+1 se fac plăți compensatorii personalului afectat de restructurare în sumă de 250.000 lei:

– înregistrarea datoriei către personal:

6588	*„Alte cheltuieli de exploatare"*	=	**4281**	*„Alte datorii în legătură cu personalul"*	250.000

– plata compensațiilor către personal:

4281	*„Alte datorii în legătură cu personalul"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	250.000

– anularea provizionului pentru restructurare rămas fără obiect:

1514	*„Provizioane pentru restructurare"*	=	**7812**	*„Venituri din provizioane"*	250.000

– închiderea contului de cheltuieli:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	**6588**	*„Alte cheltuieli de exploatare"*	250.000

– închiderea contului de venituri:

7812	*„Venituri din provizioane"*	=	**121**	*„Profit sau pierdere"*	250.000

Exemplul 5: O societate comercială constituie un provizion în sumă de 2.350 lei în exercițiul financiar N pentru penalitățile probabile calculate în urma neachitării la termen a unor impozite și care urmează a fi achitate în exercițiul financiar următor.

– constituirea provizionului în exercițiul financiar N, în sumă de 2.350 lei:

6812	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	=	**1516**	*„Provizioane pentru impozite"*	2.350

– închiderea contului de cheltuieli în exercițiul financiar N:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	**6812**	*„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*	2.350

În exercițiul financiar N+1, societatea achită penalitățile calculate în urma neachitării unor impozite pentru exercițiul N în sumă de 2.200 lei:

– plata penalităților:

6581	*„Despăgubiri, amenzi și penalități"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	2.200

– anularea provizionului pentru restructurare rămas fără obiect:

1516	*„Provizioane pentru impozite"*	=	**7812**	*„Venituri din provizioane"*	2.350

– închiderea contului de cheltuieli:

121	*„Profit sau pierdere"*	=	**6581**	*„Despăgubiri, amenzi și penalități"*	2.200

– închiderea contului de venituri:

7812	*„Venituri din provizioane"*	=	**121**	*„Profit sau pierdere"*	2.350

BCU "Ion Creangă" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

9. OPERAȚIUNI PRIVIND ÎMPRUMUTURILE DIN EMISIUNI DE OBLIGAȚIUNI

Exemplul 1: O societate comercială pe acțiuni emite la 1 ianuarie exercițiul N 1.000 obligațiuni cu valoarea nominală unitară de 5 lei, în vederea contractării unui împrumut public pe o perioadă de 5 ani. Prin prospectul de emisiune societatea se angajează să acorde o dobândă de 20% pe an, iar la rambursare să plătească 5,10 lei/obligațiune. Prețul de vânzare al obligațiunilor este de 4,95 lei/bucată. Deci prima de rambursare totală este de 0,15 lei/ obligațiune (0,10 lei prima de rambursare propriu-zisă și 0,05 lei prima de emisiune). Primele de rambursare se amortizează liniar pe parcursul celor 5 ani de utilizare a împrumutului. Pe baza acestor date, în contabilitatea societății emitente a obligațiunilor se va înregistra:

a) Subscrierea publicului (persoane fizice și juridice) la cumpărarea de obligațiuni:

	%	=	161	*„Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni"*	5.100
461	*„Debitori diverși"*				4.950
169	*„Prime privind rambursarea obligațiunilor"*				150

b) Se înregistrează cheltuielile ocazionate de emisiunea obligațiunilor în sumă totală de 240 lei, achitate prin virament bancar:

201	*„Cheltuieli de constituire"*	=	5121	*„Conturi la bănci în lei"*	240

c) Se încasează contravaloarea obligațiunilor subscrise, din care: prin virament 3.960 lei (80%) și în numerar 990 lei (20%):

	%	=	461	*„Debitori diverși"*	4.950
5121	*„Conturi la bănci în lei"*				3.960
5311	*„Casa în lei"*				990

d) La sfârșitul primului an, societatea emitentă a obligațiunilor înregistrează dobânda cuvenită obligatarilor pentru împrumutul acordat:

a) Numărul de obligațiuni	1.000 buc.
b) Valoarea nominală	5 lei
c) Procentul dobânzii	20%
Dobânda datorată (a x b x c)	***1.000 lei***

666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*	=	1681	*„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligațiuni"*	1.000

e) Se achită dobânda cuvenită deținătorilor de obligațiuni în sumă de 1.000 lei, din care: prin virament 800 lei și în numerar 200 lei:

1681	*„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligațiuni"*	=		%	1.000
			5121	*„Conturi la bănci în lei"*	800
			5311	*„Casa în lei"*	200

f) Concomitent se înregistrează cheltuielile cu amortizarea primelor de rambursare a obligațiunilor de 30 lei (150 lei / 5 ani):

6868	*„Cheltuieli financiare privind amortizarea primelor de rambursare a obligațiunilor"*	=	169	*„Prime privind rambursarea obligațiunilor"*	30

g) Și amortizarea cheltuielilor ocazionate de emisiunea obligațiunilor cu suma de 48 lei (240 lei / 5 ani):

6811	*„Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor"*	=	2801	*„Amortizarea cheltuielilor de constituire"*	48

BCU IAȘI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Observații:

1. Ultimele patru operațiuni se repetă și în următorii patru ani dacă societatea nu procedează la răscumpărarea de obligațiuni sau la preschimbarea acestora în acțiuni, înainte de scadență.

2. Obligațiuni sunt titluri negociabile la bursa de valori, cursul acestora oscilând de la o perioadă la alta, în funcție de raportul cerere-ofertă, situația economico-financiară a societății emitente și alți factori.

h) Presupunând că la începutul celui de-al treilea societatea răscumpără la bursă 200 de obligațiuni, achitând contravaloarea lor prin virament, în condițiile în care:

– an cursul obligațiunilor coboară sub nivelul valorii nominale, respectiv prețul de răscumpărare este de 4,90 lei/obligațiune:

505	*„Obligațiuni emise și răscumpărate"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	980

– dacă prețul de răscumpărare al acestora este de 5,12 lei/obligațiune și societatea dorește să le răscumpere în vederea scăderii obligației de achitare a dobânzii:

505	*„Obligațiuni emise și răscumpărate"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	1.024

i) Se anulează cele 200 de obligațiuni răscumpărate pentru că societatea nu mai are nevoie de împrumutul purtător de dobânzi și prime de rambursare:

– prețul de răscumpărare este de 4,90 lei/obligațiune:

a) Numărul de obligațiuni răscumpărate	200 buc.
b) Prețul de răscumpărare a unei obligațiuni asumat prin prospectul de emisiune	5,10 lei
c) Prețul de răscumpărare a unei obligațiuni	4,90 lei
d) Valoarea obligațiunilor răscumpărate la prețul de răscumpărare asumat prin prospect (a x b)	1.020 lei
e) Valoarea obligațiunilor răscumpărate la prețul de răscumpărare efectiv (a x c)	980 lei
Diferență favorabilă (d – e)	***40 lei***

161	*„Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni"*	=	**%**		1.020
			505	*„Obligațiuni emise și răscumpărate"*	980
			764	*„Venituri din investiții financiare cedate"*	40

– prețul de răscumpărare este de 5,12 lei/obligațiune:

a) Numărul de obligațiuni răscumpărate	200 buc.
b) Prețul de răscumpărare a unei obligațiuni asumat prin prospectul de emisiune	5,10 lei
c) Prețul de răscumpărare a unei obligațiuni	5,12 lei
d) Valoarea obligațiunilor răscumpărate la prețul de răscumpărare asumat prin prospect (a x b)	1.020 lei
e) Valoarea obligațiunilor răscumpărate la prețul de răscumpărare efectiv (a x c)	1.024 lei
Diferență nefavorabilă (e – d)	***4 lei***

	%	=	**505**	*„Obligațiuni emise și răscumpărate"*	1.024
161	*„Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni"*				1.020
664	*„Cheltuieli privind investițiile financiare cedate"*				4

j) La sfârșitul celui de-al treilea an se înregistrează dobânda cuvenită obligatarilor pentru titlurile deținute:

a) Numărul de obligațiuni emise inițial:	1.000 buc.
b) Numărul de obligațiuni răscumpărate:	200 buc.
c) Valoarea nominală:	5 lei
d) Procentul dobânzii:	20%
Dobânda datorată [(a – b) x c x d)]	***800 lei***

BCU BUCUREȘTI UNIVERSITY LIBRARY

666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*	=	**1681**	*„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni"*	800

k) Se achită dobânda cuvenită deţinătorilor de obligaţiuni, din care, prin virament 700 lei şi în numerar 100 lei:

1681	*„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni"*	=	**%**		800
			5121	*„Conturi la bănci în lei"*	700
			5311	*„Casa în lei"*	100

l) Concomitent se înregistrează cheltuielile cu amortizarea primelor de rambursare a obligaţiunilor de 30 lei:

6868	*„Cheltuieli financiare privind amortizarea primelor de rambursare a obligaţiunilor"*	=	**169**	*„Prime privind rambursarea obligaţiunilor"*	30

m) Şi amortizarea cheltuielilor ocazionate de emisiunea obligaţiunilor cu suma de 48 lei:

6811	*„Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor"*	=	**2801**	*„Amortizarea cheltuielilor de constituire"*	48

Observaţie: Ultimele patru înregistrări se repetă şi în următorii doi ani.

n) La scadenţă se răscumpără obligaţiunile la valoarea de rambursare de 4.080 lei, iar achitarea contravalorii lor se realizează prin virament bancar (3.500 lei) şi în numerar (580 lei):

a) Valoarea obligaţiunilor emise: 5.100 lei
b) Valoarea celor 200 de obligaţiuni răscumpărate după trei ani: 1.020 lei
Valoarea obligaţiunilor răscumpărate la scadenţă (a – b) ***4.080 lei***

505	*„Obligaţiuni emise şi răscumpărate"*	=	**%**		4.080
			5121	*„Conturi la bănci în lei"*	3.500
			5311	*„Casa în lei"*	580

o) După răscumpărare obligaţiunile se anulează:

161	*„Împrumuturi din emisiuni de obligaţiuni"*	=	**505**	*„Obligaţiuni emise şi răscumpărate"*	4.080

Exemplul 2: Dacă împrumutul obligatar se rambursează eşalonat, după metoda amortizării financiare, în fiecare an se restituie o sumă constantă formată din rata creditului şi dobândă.

Calculul anuităţii de rambursat se realizează pe baza relaţiei:

$$A = \frac{I \times d}{1-(1+d)^{-n}}, \text{ în care:}$$

A – *suma anuală de rambursat*
I – *împrumutul de rambursat la nivelul valorii actuale*
d – *rata dobânzii*
n – *perioada de rambursare a împrumutului (exprimată în ani)*

Considerând datele din exemplul prezentat anterior, anuitatea de rambursat va fi de:

$$A = \frac{5.100 \times 0,2}{1-(1+0,2)^{-5}} = \frac{1.020}{1-0,401.877.572} = 1.705,34 \text{ lei}$$

BCU "CAROL I" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

şi împrumutul din emisiunea de obligaţiuni se va amortiza după următorul tablou:

Planul de amortizare a împrumutului obligatar

Exerciţiul	Anuitatea	Dobânda	Rata împrumutului	Sold rămas la începutul exerciţiului
N	1.705,34	1.020,00	685,34	5.100,00
N+1	1.705,34	882,94	822,40	4.414,66
N+2	1.705,34	718,45	986,89	3.592,26
N+3	1.705,34	521,08	1.184,26	2.605,37
N+4	1.705,34	284,23	1.421,11	1.421,11
Total	*8.526,70*	*3.426,70*	*5.100,00*	–

Pe baza planului de amortizare, în fiecare an se înregistrează dobânda datorată şi achitată, precum şi rata din împrumut scadentă, plătită. Astfel, în primul an (la sfârşit):

– dobânda datorată obligatarilor în sumă de 1.020 lei:

666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*	=	**1681**	*„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni"*	1.020

– plata dobânzii şi a ratei de împrumut corespunzătoare primului an, prin virament:

	%	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	1.705,34
161	*„Împrumuturi din emisiuni de obligaţiuni"*				685,34
1681	*„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni"*				1.020,00

– înregistrarea cheltuielilor cu amortizarea primelor de rambursare a obligaţiunilor în sumă de 30 lei:

6868	*„Cheltuieli financiare privind amortizarea primelor de rambursare a obligaţiunilor"*	=	**169**	*„Prime privind rambursarea obligaţiunilor"*	30

În ultimul an (al 5-lea) se înregistrează:

– dobânda datorată în sumă de 284,23 lei:

666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*	=	**1681**	*„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni"*	284,23

– achitarea dobânzii şi a ratei scadente (rămase) din împrumutul obligatar:

	%	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	1.705,34
161	*„Împrumuturi din emisiuni de obligaţiuni"*				1.421,11
1681	*„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni"*				284,23

Observaţii:

1. Amortizarea primelor de rambursare a obligaţiunilor şi a cheltuielilor cu emisiunea se înregistrează ca mai sus.

2. Dacă împrumutul nu se lansează de la începutul anului la sfârşitul primului an se plăteşte numai o parte din dobânda anuală, proporţional cu perioada de folosire a împrumutului. Mai există şi soluţia ca plata dobânzii anuale să se facă la perioadele când se împlinesc ani întregi de utilizare a împrumutului.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

10. OPERAȚIUNI PRIVIND CREDITELE BANCARE PE TERMEN LUNG

O entitate contractează de la o bancă un credit de 3.000 lei, pe o perioadă de 2 ani cu o dobândă de 30% pe an:

a) Înregistrarea primirii (încasării) creditului:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**1621**	*„Credite bancare pe termen lung"*	3.000

b) La sfârșitul primului an societatea beneficiară a creditului înregistrează dobânda datorată băncii în sumă de 900 lei (3.000 lei x 30%):

666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*	=	**1682**	*„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen lung"*	900

c) Se achită dobânda:

1682	*„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen lung"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	900

d) La sfârșitul celui de-al doilea an se evidențiază dobânda cuvenită societății bancare:

666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*	=	**1682**	*„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen lung"*	900

e) Întrucât societatea beneficiară a creditului nu dispune de lichidități pentru rambursarea împrumutului, se înregistrează numai plata dobânzii aferente celui de-al doilea an:

1682	*„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen lung"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	900

f) Concomitent, se înregistrează creditul nerambursat la termenul prevăzut, trecut la restanță:

1621	*„Credite bancare pe termen lung"*	=	**1622**	*„Credite bancare pe termen lung nerambursate la scadență"*	3.000

g) În momentul în care societatea debitoare își reface capacitatea de plată se restituie creditul bancar de 3.000 lei, inclusiv dobânda de întârziere de 200 lei:

	%	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	3.200
1622	*„Credite bancare pe termen lung nerambursate la scadență"*				3.000
666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*				200

11. OPERAȚIUNI PRIVIND TERENURILE ȘI AMENAJĂRILE DE TERENURI

Exemplul 1: Cu prilejul constituirii unei societăți comerciale se aduce ca aport la capitalul social de către un asociat o suprafață de teren evaluată la 25.000 lei:

2111	*„Terenuri"*	=	**456**	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	25.000

Exemplul 2: O societate comercială cumpără de la o altă societate terenuri neconstruibile[1] *al căror cost de achiziție este de 15.000 lei:*

2111	*„Terenuri"*	=	**404**	*„Furnizori de imobilizări"*	15.000

[1] Potrivit Codului fiscal, este scutită de taxă livrarea de construcții/ părți de construcții și a terenurilor pe care sunt construite, precum și a oricăror alte terenuri. Prin excepție, scutirea nu se aplică pentru livrarea de construcții noi, de părți de construcții noi sau de terenuri construibile.

BCU/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 3: O societate comercială cumpără de la o altă societate terenuri construibile[1] al căror cost de achiziție este de 10.000 lei + TVA[2]:

	%	=	404	*„Furnizori de imobilizări"*	12.400
2111	*„Terenuri"*				10.000
4426	*„TVA deductibilă"*				2.400

Exemplul 4: După o anumită perioadă societatea vinde 60% din suprafața de teren achiziționată (vezi ex. 3) la un preț de 8.000 lei + TVA unei societăți care nu este înregistrată ca plătitor de taxă pe valoarea adăugată:

a) Facturarea terenului cedat:

461	*„Debitori diverși"*	=	%		9.920
		7583	*„Venituri din vânzarea activelor și alte operații de capital"*		8.000
		4427	*„TVA colectată"*		1.920

b) Concomitent, se trece pe cheltuieli valoarea contabilă corespunzătoare suprafeței de teren vândută de 6.000 lei (10.000 lei x 60%):

6583	*„Cheltuieli privind activele cedate și alte operații de capital"*	=	2111	*„Terenuri"*	6.000

Exemplul 5: Se finalizează și recepționează lucrarea de amenajare a unui teren din proprietatea societății al cărei cost efectiv este de 9.000 lei, amortizabilă liniar într-o perioadă de trei ani:

2112	*„Amenajări de terenuri"*	=	722	*„Venituri din producția de imobilizări corporale"*	9.000

[1] Teren construibil reprezintă orice teren amenajat sau neamenajat, pe care se pot executa construcții, conform legislației în vigoare.

[2] Potrivit Codului fiscal, scutirea de taxă nu se aplică pentru livrarea unui teren construibil.

Exemplul 6: Începând cu prima lună de la finalizarea lucrării de amenajare se înregistrează amortizarea lunară, în sumă 250 lei [9.000 lei / (3 ani x 12 luni)]:

6811	*„Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor"*	=	2811	*„Amortizarea amenajărilor de terenuri"*	250

Exemplul 7: După trei ani se recuperează integral valoarea de intrare a amenajării de teren (ex. 5) prin intermediul amortizării și se înregistrează scoaterea sa din gestiune:

2811	*„Amortizarea amenajărilor de terenuri"*	=	2112	*„Amenajări de terenuri"*	9.000

Exemplul 8: O societate comercială primește prin donație un teren evaluat la 13.000 lei:

2111	*„Terenuri"*	=	4753	*„Donații pentru investiții"*	13.000

12. OPERAȚIUNI PRIVIND IMOBILIZĂRILE CORPORALE DE NATURA MIJLOACELOR FIXE

Exemplul 1: Se achiziționează o mașină de lucru din afara Comunității la un preț de 10.000 $, condiția de livrare FOB portul străin de încărcare. Data efectuării livrării și facturării este de 15 aprilie anul N, când s-a făcut vămuirea. Taxa vamală reprezintă 10% din valoarea în vamă și comisionul vamal de 0,5%. Plata furnizorului extern se face în două tranșe: 40% la data de 30 aprilie anul N și 60% la 30 mai anul N.

Cursurile de schimb valutar sunt următoarele:

Data	*15.04.N*	*30.04.N*	*30.05.N*
Cursul dolarului	*2,70 lei*	*3,00 lei*	*2,60 lei*

a) Înregistrarea echipamentului tehnologic (maşina de lucru) importat conform facturii externe, declaraţiei vamale de import (DVI) şi a „Fişei de calcul al importului":

Fişa de calcul al importului

Nr. crt.	Elemente de calcul	Valoarea în valută ($)	Valoarea în lei (1$=2,70 lei)
1.	*Valoarea externă FOB*	*10.000*	*27.000,00*
2.	Taxa vamală *(rd. 1 x 10%)*	-	2.700,00
3.	Comisionul vamal *(rd. 1 x 0,5%)*	-	135,00
4.	***Cost de achiziţie în vamă (rd. 1+2+3)***	***10.000***	***29.835,00***
5.	*TVA deductibilă (rd. 4 x 24%)*	-	*7.160,40*

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	**%**		29.835
			404	*„Furnizori de imobilizări"*	27.000
			446	*„Alte impozite, taxe şi vărsăminte asimilate"*	2.700
			447	*„Fonduri speciale - taxe şi vărsăminte asimilate"*	135

Observaţie: În *contul 404 „Furnizori de imobilizări"* se înregistrează valoarea externă FOB, în, în *contul 446* se înregistrează taxa vamală iar în *contul 447* se înregistrează comisionul vamal.

b) Plăţile făcute în vamă cu ordine de plată emise potrivit declaraţiei vamale de import:

	%	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	9.995,40
446	*„Alte impozite, taxe şi vărsăminte asimilate"*				2.700,00
447	*„Fonduri speciale - taxe şi vărsăminte asimilate"*				135,00
4426	*„TVA deductibilă"*				7.160.40

c) Plata primei tranşe de 4.000 $ furnizorului extern (30 aprilie anul N):

1) Valoarea în lei la cursul din DVI:	4.000 $ x 2,70 lei =	10.800 lei
2) Valoarea în lei la plată:	4.000 $ x 3,00 lei =	12.000 lei
Diferenţă de curs valutar nefavorabilă (rd. 2 – rd. 1):		*1.200 lei*

	%	=	**5124**	*„Conturi la bănci în valută"*	12.000
404	*„Furnizori de imobilizări"*				10.800
665	*„Cheltuieli din diferenţe de curs valutar"*				1.200

d) La 30 aprilie anul N se înregistrează diferenţele de curs valutar aferente datoriei în valută de 6.000$ [10.000 $ (datoria iniţială) – 4.000$ (suma plătită la 30 aprilie anul N)]

1) Valoarea în lei la cursul din DVI:	6.000 $ x 2,70 lei =	16.200 lei
2) Valoarea în lei la 30 aprilie anul N:	6.000 $ x 3,00 lei =	18.000 lei
Diferenţă de curs valutar nefavorabilă (rd. 2 – rd. 1):		*1.800 lei*

665	*„Cheltuieli din diferenţe de curs valutar"*	=	**404**	*„Furnizori de imobilizări"*	1.800

e) Plata celei de a doua tranşe de 6.000 $ furnizorului extern (30 mai anul N):

1) Valoarea în lei la 30 aprilie anul N:	6.000 $ x 3,00 lei =	18.000 lei
2) Valoarea în lei la plată:	6.000 $ x 2,60 lei =	15.600 lei
Diferenţă de curs valutar favorabilă (rd. 1 – rd. 2):		*2.400 lei*

404	*„Furnizori de imobilizări"*	=	**%**		18.000
			5124	*„Conturi la bănci în valută"*	15.600
			765	*„Venituri din diferenţe de curs valutar"*	2.400

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 2: Cu ocazia majorării capitalului social un acționar aduce ca aport, în contul capitalului subscris, un utilaj evaluat la 8.000 lei:

2131	*„Echipamente tehnologice"*	=	**456**	*„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"*	8.000

Exemplul 3: La inventarierea mijloacelor fixe se constată plus un aparat de măsurare a cărui valoare este apreciată la 3.000 lei:

2132	*„Aparate și instalații de măsurare, control și reglare"*	=	**4754**	*„Plusuri de inventar de natura imobilizărilor"*	3.000

Exemplul 4: Se primește cu titlu gratuit un mijloc de transport evaluat la 80.000 lei:

2133	*„Mijloace de transport"*	=	**4753**	*„Donații pentru investiții"*	80.000

Exemplul 5: Se înregistrează scoaterea din funcție a unui utilaj cu valoarea de evidență de 24.000 lei complet amortizat:

2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*	=	**2131**	*„Echipamente tehnologice"*	24.000

Observație: În urma scoaterii din entitate a imobilizărilor corporale și necorporale, din cauza uzurii fizice sau morale, valoarea neamortizată și cheltuielile cu casarea vor mări cheltuielile curente ale exercițiului.

Astfel:

- înregistrările cheltuielilor cu casarea se înregistrează formulând articolul:

6588	*„Alte cheltuieli de exploatare"*	=	**%**	
			3xx	
			4xx	
			5xx	

- iar, înregistrarea bunurilor rezultate din casare vor fi evidențiate prin articolul:

302	*„Materiale consumabile"*	=	**7588**	*„Alte venituri din exploatare"*

Exemplul 6: Se scoate din folosință un mijloc de transport cu valoare contabilă de 55.000 lei și o amortizare calculată de 25.000 lei:

	%	=	**2133**	*„Mijloace de transport"*	55.000
2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*				25.000
6583	*„Cheltuieli privind activele cedate și alte operații de capital"*				30.000

Exemplul 7: Se vinde un utilaj din proprietatea societății la un preț stabilit cu beneficiarul de 150.000 lei + TVA 24%. Valoarea de intrare a utilajului vândut este de 200.000 lei, iar amortizarea calculată până la momentul vânzării de 90.000 lei:

– înregistrarea facturării (transferului de proprietate):

461	*„Debitori diverși"*	=	**%**		186.000
			7583	*„Venituri din vânzarea activelor și alte operații de capital"*	150.000
			4427	*„TVA colectată"*	36.000

– descărcarea gestiunii pentru utilajul vândut:

	%	=	2131	*„Echipamente tehnologice"*	200.000
2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*				90.000
6583	*„Cheltuieli privind activele cedate și alte operații de capital"*				110.000

Exemplul 8: O societate comercială donează un aparat de control și reglare știind că valoarea de intrare este de 8.000 lei și amortizarea calculată până în momentul donației este de 6.800 lei:

a) Acordarea donației:

	%	=	2132	*„Aparate și instalații de măsurare, control și reglare"*	8.000
2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*				6.800
6582	*„Donații acordate"*				1.200

b) Înregistrarea taxei pe valoarea adăugată aferentă valorii rămasă de amortizat, care se include în cheltuielile nedeductibile fiscal [(8.000 lei – 6.800 lei) x 24%]:

635	*„Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate"*	=	4427	*„TVA colectată"*	288

Exemplul 9: O societate comercială înregistrează, după efectuarea inventarierii, o lipsă a unui echipament tehnologic, din motive neimputabile, știind că valoarea de intrare este de 4.200 lei și amortizarea cumulată este de 3.400 lei:

a) Înregistrarea lipsei la inventar a echipamentului tehnologic:

	%	=	2131	*„Echipamente tehnologice"*	4.200
2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*				3.400
6583	*„Cheltuieli privind activele cedate și alte operații de capital"*				800

b) Înregistrarea taxei pe valoarea adăugată aferentă valorii rămasă de amortizat, care se include în cheltuielile nedeductibile fiscal [(4.200 lei – 3.400 lei) x 24%]:

635	*„Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate"*	=	4427	*„TVA colectată"*	192

Exemplul 10: O societate comercială înregistrează scoaterea din gestiune a unui mijloc de transport distrus din motive de calamitate naturală, în condițiile în care valoarea contabilă a mijlocului de transport este de 32.000 lei și amortizarea cumulată de 28.500 lei:

	%	=	2133	*„Mijloace de transport"*	32.000
2813	*„Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor"*				28.500
671	*„Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente extraordinare"*				3.500

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 11: Se achiziționează o construcție nouă[1] în valoare de 100.000 lei + TVA 24%[2]:

	%	=			
			404	*„Furnizori de imobilizări"*	124.000
212	*„Construcții"*				100.000
4426	*„TVA deductibilă"*				24.000

Exemplul 13: Se achiziționează o construcție care nu se încadrează în categoria construcțiilor noi în valoare de 100.000 lei[3]:

212	*„Construcții"*	=	**404**	*„Furnizori de imobilizări"*	100.000

13. OPERAȚIUNI PRIVIND MIȘCAREA ȘI GESTIUNEA MATERIILOR PRIME

A) Metoda inventarului permanent

Exemplul 1: În baza contractului economic încheiat între furnizor și cumpărător, se recepționează bunuri conform Notei de intrare-recepție și facturii furnizorului, în care se precizează următoarele elemente:

– materii prime la preț de cumpărare	*1.100,00 lei*
– cheltuieli de transport-aprovizionare facturate	*100,00 lei*
– TVA 24 % (1.100 lei + 100 lei) × 24%	*288,00 lei*
– materiale consumabile la preț de cumpărare	*500,00 lei*
– cheltuieli de transport-aprovizionare facturate	*50,00 lei*
– TVA 24% (500 lei + 50 lei) × 24%	*132,00 lei*
– materiale de natura obiectelor de inventar la preț de cumpărare	*2.000,00 lei*
– cheltuieli de transport-aprovizionare facturate	*220,00 lei*
– TVA 24% (2.000 lei + 220 lei) × 24%	*532,80 lei*

Deci, total cost de achiziție = 1.200 lei + 550 lei + 2.220 lei = 3.970 lei
Total TVA = 3.970 lei × 24% = 952,80 lei sau 288 lei + 132 lei + 532,80 lei
Total factură = 3.970 lei + 952,80 lei = 4.922,80 lei

	%	=			
			401	*„Furnizori"*	4.922,80
301	*„Materii prime"*				1.200,00
302	*„Materiale consumabile"*				550,00
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*				2.220,00
4426	*„TVA deductibilă"*				952,80

Exemplul 2: Dacă entitatea cumpărătoare ține evidența bunurilor la preț prestabilit (standard), atunci în contabilitate se reflectă distinct diferențele de preț între costul de achiziție și prețul prestabilit.

a) Presupunem următoarele prețuri de înregistrare (prestabilite) pentru bunurile aprovizionate la exemplul 1, și anume:

– preț prestabilit la materii prime:	1.000 lei
– preț prestabilit la materiale consumabile:	450 lei
– preț prestabilit la materiale de natura obiectelor de inventar:	1.900 lei

	%	=			
			401	*„Furnizori"*	4.922,80
301	*„Materii prime"*				1.000,00
302	*„Materiale consumabile"*				450,00
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*				1.900,00
308	*„Diferențe de preț la materii prime și materiale"*				620,00
4426	*„TVA deductibilă"*				952,80

[1] Livrarea unei construcții noi sau a unei părți din aceasta înseamnă livrarea efectuată cel târziu până la data de 31 decembrie a anului următor anului primei ocupări ori utilizări a construcției sau a unei părți a acesteia, dupa caz, în urma transformării

[2] Potrivit Codului fiscal, Potrivit Codului fiscal, este scutită de taxă livrarea de construcții/ părți de construcții și a terenurilor pe care sunt construite, precum și a oricăror alte terenuri. Prin excepție, scutirea nu se aplică pentru livrarea de construcții noi, de părți de construcții noi sau de terenuri construibile.

[3] Vezi exemplul 12. Potrivit Codului fiscal, este scutită de taxă livrarea de construcții/ părți de construcții și a terenurilor pe care sunt construite, precum și a oricăror alte terenuri.

b) Presupunem următoarele preţuri prestabilite:

– preţ prestabilit la materii prime: 1.300 lei
– preţ prestabilit la materiale consumabile: 600 lei
– preţ prestabilit la materiale de natura obiectelor de inventar: 2.400 lei

	%	=			
			401	*„Furnizori"*	4.922,80
301	*„Materii prime"*				1.200,00
302	*„Materiale consumabile"*				550,00
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*				2.220,00
4426	*„TVA deductibilă"*				952,80

c) Şi, concomitent, se evidenţiază diferenţele de preţ în minus aferente materiilor prime, materialelor consumabile şi materialelor de natura obiectelor de inventar aprovizionate:

	%	=			
			308	*„Diferenţe de preţ la materii prime şi materiale"*	330
301	*„Materii prime"*				100
302	*„Materiale consumabile"*				50
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*				180

Exemplul 3: Se recepţionează şi se înregistrează estimativ valoarea bunurilor primite fără factură, după cum urmează:

– materii prime la o valoare estimată: 4.500 lei
– materiale consumabile: 8.000 lei
– materiale de natura obiectelor de inventar 5.200 lei
– TVA aferentă valorii estimate: 4.248 lei

Ulterior se primeşte factura furnizorului în care sunt precizate următoarele elemente:

– materii prime la cost de achiziţie: 5.000 lei
– materiale consumabile la cost de achiziţie: 8.500 lei
– materiale de natura obiectelor de inventar la cost de achiziţie: 5.000 lei
– TVA deductibilă înscrisă în factură: 4.440 lei

a) Recepţionarea bunurilor primite de la furnizor fără factură şi estimarea valorii înregistrate:

	%	=			
			408	*„Furnizori – facturi nesosite"*	21.948
301	*„Materii prime"*				4.500
302	*„Materiale consumabile"*				8.000
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*				5.200
4428	*„TVA neexigibilă"*				4.248

b) Înregistrări la primirea facturii:

	%	=			
			401	*„Furnizori"*	22.940
301	*„Materii prime"*				500
302	*„Materiale consumabile"*				500
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*				200
408	*„Furnizori – facturi nesosite"*				21.948
4426	*„TVA deductibilă"*				192

c) Şi, concomitent,

4426	*„TVA deductibilă"*	=	**4428**	*„TVA neexigibilă"*	4.248

BCU "MIHAI EMINESCU" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 4: Se evidențiază materii prime, materiale consumabile și materiale de natura obiectelor de inventar primite de la terți:

a) Înregistrarea bunurilor primite la preț de înregistrare:

	%	=	351	„Materii și materiale aflate la terți"	3.200
301	„Materii prime"				600
302	„Materiale consumabile"				800
303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"				1.800

b) Înregistrarea facturii privind prelucrarea materiilor prime și materialelor consumabile și repararea materialelor de natura obiectelor de inventar:

	%	=	401	„Furnizori" (valoarea facturii + TVA)	992
301	„Materii prime"				100
302	„Materiale consumabile"				300
303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"				400
4426	„TVA deductibilă"				192

Exemplul 5: Materii prime, materiale consumabile și materiale de natura obiectelor de inventar constatate plus cu ocazia inventarierii gestiunii activelor circulante conform listelor de inventariere:

301	„Materii prime"	=	601	„Cheltuieli cu materiile prime"	240
302	„Materiale consumabile"	=	602	„Cheltuieli cu materialele consumabile"	170
303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"	=	603	„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"	90

Observație: Pentru a evita creditarea conturilor de cheltuieli în cursul perioadei de gestiune, aceste înregistrări mai pot fi formulate astfel:

601	„Cheltuieli cu materiile prime"	=	301	„Materii prime"	240
602	„Cheltuieli cu materialele consumabile"	=	302	„Materiale consumabile"	170
603	„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"	=	303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"	90

Exemplul 6: Materii prime, materiale consumabile și materiale de natura obiectelor de inventar primite ca aport în natură adus de către asociați la capitalul societăților comerciale, la prețul de înregistrare, conform procesului verbal de predare-preluare:

	%	=	456	„Decontări cu acționarii/asociații privind capitalul"	2.150
301	„Materii prime"				1.500
302	„Materiale consumabile"				200
303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"				450

Exemplul 7: Valoarea la preț de înregistrare a materiilor prime, materialelor consumabile și materialelor de natura obiectelor de inventar primite de la entitățile afiliate, unitate sau subunități:

	%	=	%		6.750
301	„Materii prime"		4511	„Decontări între entitățile afiliate"	3.200
			sau		
302	„Materiale consumabile"		481	„Decontări între unitate și subunități"	2.300
			sau		
303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"		482	„Decontări între subunități"	1.250

BCU ASICENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 8: Valoarea la preț de înregistrare a materiilor prime, materialelor consumabile și materialelor de natura obiectelor de inventar primite cu titlu gratuit:

	%	=	7582	„Venituri din donații primite"	880
301	„Materii prime"				300
302	„Materiale consumabile"				260
303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"				320

Exemplul 9: Cea mai importantă cale de ieșire a stocurilor de materii prime și materiale consumabile o constituie consumurile acestora în cadrul procesului de fabricație în baza Bonurilor de consum sau a Fișelor limită de consum, astfel:

601	„Cheltuieli cu materiile prime"	=	301	„Materii prime"	2.300
602	„Cheltuieli cu materialele consumabile"	=	302	„Materiale consumabile"	400
603	„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"	=	303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"	1.420

Exemplul 10: Se transferă la mărfuri un lot de materii prime, materiale consumabile și materiale de natura obiectelor de inventar pentru a fi vândute ca atare:

371	„Mărfuri"	=		%	1.675
			301	„Materii prime"	1.050
			302	„Materiale consumabile"	250
			303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"	375

Exemplul 11: Valoarea la preț de înregistrare a materiilor prime, materialelor consumabile și materialelor de natura obiectelor de inventar distruse în calamități:

671	„Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente extraordinare"	=		%	830
			301	„Materii prime"	245
			302	„Materiale consumabile"	133
			303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"	452

Exemplul 12: Valoarea materiilor prime, materialelor consumabile și materialelor de natura obiectelor de inventar constatate lipsă la inventar:

601	„Cheltuieli cu materiile prime"	=	301	„Materii prime"	631
602	„Cheltuieli cu materialele consumabile"	=	302	„Materiale consumabile"	354
603	„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"	=	303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"	860

Exemplul 13: Valoarea la preț de înregistrare a materiilor prime, materialelor consumabile și materialelor de natura obiectelor de inventar trimise la terți pentru prelucrare, în custodie sau reparare:

351	„Materii și materiale aflate la terți"	=		%	1.160
			301	„Materii prime"	120
			302	„Materiale consumabile"	350
			303	„Materiale de natura obiectelor de inventar"	690

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 14: O entitate distribuie personalului său echipament de lucru în valoare de 3.800 lei cu suportarea a 50% din valoarea acestuia de către personal inclusiv taxa pe valoarea adăugată:

a) Se înregistrează valoarea echipamentului de lucru suportată de către entitate 50% și de către personal 50%:

	%	=	303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*	3.800
603	*„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"*				1.900
4282	*„Alte creanțe în legătură cu personalul"*				1.900

b) TVA aferentă valorii echipamentului suportată de entitate (1.900 lei x 24%):

635	*„Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate"*	=	4427	*„TVA colectată"*	456

c) TVA aferentă valorii echipamentului suportată de salariați (1.900 lei x 24%):

4282	*„Alte creanțe în legătură cu personalul"*	=	4427	*„TVA colectată"*	456

Exemplul 15: O entitate are la începutul perioadei un stoc de materiale auxiliare în valoare de 1.200 lei, diferențele de preț aferente stocului inițial fiind nefavorabile în sumă de 199 lei În cursul perioadei entitatea a achiziționat materiale auxiliare în valoare de 500 lei + TVA, prețul standard fiind de 600 lei. În această perioadă se înregistrează un consum de materiale auxiliare în valoare de 400 lei:

a) Înregistrarea achiziției de materiale auxiliare:

	%	=		%	720	720
3021	*„Materiale auxiliare"*		401	*„Furnizori"*	600	620
4426	*„TVA deductibilă"*		308	*„Diferențe de preț la materii prime și materiale"*	120	100

sau

	%	=	401	*„Furnizori"*	620
3021	*„Materiale auxiliare"*				500
4426	*„TVA deductibilă"*				120

și concomitent:

3021	*„Materiale auxiliare"*	=	308	*„Diferențe de preț la materii prime și materiale"*	100

b) Înregistrarea consumului de materiale auxiliare:

6021	*„Cheltuieli cu materialele auxiliare"*	=	3021	*„Materiale auxiliare"*	400

c) Determinarea coeficientului de repartizare a diferențelor de preț și repartizarea diferențelor de preț aferente consumurilor:

	3021					308		
	Sid = 1.200					Sid = 199		
op.a	500	400	op.b				100	op.a
op.a	100				Rd	0	100	Rc
Rd	600	400	Rc		Tsd	199	100	Tsc
Tsd	1.800	400	Tsc					
		Sfd=1.400						

– Determinarea coeficientului de repartizare a diferențelor de preț (K):

$$Kd_{308} = \frac{Si_{308} + Dp_{308}}{Si_{3021} + Rd_{3021}} x100 = \frac{Sid_{308} + (Rd - Rc)_{308}}{Si_{3021} + Rd_{3021}} x100 =$$

$$= \frac{199 + (0 - 100)}{1.200 + 600} x100 = \frac{99}{1.800} x100 = 5,50\ \%$$

– Repartizarea diferenţelor de preţ aferente consumurilor = Rc_{3021} x Kd_{308} = *400 lei x 5,50 % = 22 lei.*

d) Înregistrarea în contabilitate a diferenţelor în plus:

6021	*„Cheltuieli cu materialele auxiliare"*	=	**308**	*„Diferenţe de preţ la materii prime şi materiale"*	22

sau

– Determinarea coeficientului de repartizare a diferenţelor de preţ (K)

$$K_{308} = \frac{(Sid - Sic)_{308} + (Rd - Rc)_{308}}{Si_{3021} + Rd_{3021}} x100 = \frac{(199 - 0) + (0 - 100)}{1.200 + 600} x100 =$$

$$= \frac{99}{1.800} x100 = + 5,50\ \%$$

– *Repartizarea diferenţelor de preţ aferente consumurilor = Rc_{3028} x K_{308} = 200 lei x (+5,50 %) = + 22 lei.*

Ştiind funcţiunea contului *308 „Diferenţe de preţ la materii prime şi materiale"* :

	Debit	*308*	*Credit*
Ieşiri	Diferenţele de preţ în minus sau favorabile aferente materiilor prime, materialelor consumabile şi materialelor de natura obiectelor de inventar	Diferenţele de preţ în plus sau nefavorabile aferente materiilor prime, materialelor consumabile şi materialelor de natura obiectelor de inventar	*Ieşiri*

şi că avem de repartizat o diferenţă în plus, contul *308* se va credita, în debit înregistrându-se contul care reflectă ieşirile de materiale auxiliare, respectiv contul *6021 „Cheltuieli cu materialele auxiliare"* .

Exemplul 16: O entitate are la începutul perioadei un stoc de alte materiale consumabile în valoare de 840 lei, diferenţele de preţ aferente stocului iniţial fiind favorabile în sumă de 100 lei În cursul perioadei entitatea a achiziţionat alte materiale consumabile în valoare de 400 lei + TVA, preţul standard fiind de 360 lei. În această perioadă se înregistrează un consum de alte materiale consumabile în valoare de 200 lei.

a) Înregistrarea achiziţiei de alte materiale consumabile:

	%	=	**401**	*„Furnizori"*	496
3028	*„Alte materiale consumabile"*				360
308	*„Diferenţe de preţ la materii prime şi materiale"*				40
4426	*„TVA deductibilă"*				96

sau

	%	=	**401**	*„Furnizori"*	496
3028	*„Alte materiale consumabile"*				400
4426	*„TVA deductibilă"*				96

şi concomitent:

308	*„Diferenţe de preţ la materii prime şi materiale"*	=	**3028**	*„Alte materiale consumabile"*	40

b) Înregistrarea consumului de alte materiale consumabile:

6028	*„Cheltuieli privind alte materiale consumabile"*	=	**3028**	*„Alte materiale consumabile"*	200

BCU Cluj / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

c) Determinarea coeficientului de repartizare a diferenţelor de preţ şi repartizarea diferenţelor de preţ aferente consumurilor:

	3028				308		
	Sid = 840					Sic = 100	
op.a	360	200	op.b	op.a	40		
Rd	360	200	Rc	Rd	40	0	Rc
Tsd	1.200	200	Tsc	Tsd	40	100	Tsc
		Sfd=1.000					

– *Determinarea* coeficientului de repartizare a diferenţelor de preţ (K):

$$Kc_{308} = \frac{Si_{308} + Dp_{308}}{Si_{3028} + Rd_{3028}} x100 = \frac{Sic_{308} + (Rc - Rd)_{308}}{Si_{3028} + Rd_{3028}} x100 =$$

$$= \frac{100 + (0 - 40)}{840 + 360} x100 = \frac{60}{1.200} x100 = 5\ \%$$

– *Repartizarea diferenţelor de preţ aferente consumurilor* = Rc_{3028} x Kc_{308} = *200 lei x 5 % = 10 lei.*

d) Înregistrarea în contabilitate a diferenţelor în minus:

308	*„Diferenţe de preţ la materii prime şi materiale"*	=	**6028**	*„Cheltuieli privind alte materiale consumabile"*	10

sau

– *Determinarea* coeficientului de repartizare a diferenţelor de preţ (K):

$$K_{308} = \frac{(Sid - Sic)_{308} + (Rd - Rc)_{308}}{Si_{3028} + Rd_{3028}} x100 =$$

$$= \frac{(0 - 100) + (40 - 0)}{840 + 360} x100 = \frac{-60}{1.200} x100 = -5\ \%$$

– *Repartizarea diferenţelor de preţ aferente consumurilor* = Rc_{3028} x K_{308} = *200 lei x (–5 %) = –10 lei.*

Ştiind funcţiunea contului *308 „Diferenţe de preţ la materii prime şi materiale"* :

	Debit	***308***	***Credit***	
Ieşiri	Diferenţele de preţ în minus sau favorabile aferente materiilor prime, materialelor consumabile şi materialelor de natura obiectelor de inventar		Diferenţele de preţ în plus sau nefavorabile aferente materiilor prime, materialelor consumabile şi materialelor de natura obiectelor de inventar	***Ieşiri***

şi că avem de repartizat o diferenţă în minus, contul *308* se va debita, în credit înregistrându-se contul care reflectă ieşirile de alte materiale consumabile, respectiv contul *6028 „Cheltuieli privind alte materiale consumabile"* .

Exemplul 17: Având în vedere exemplele 15 şi 16 şi presupunem că aceeaşi entitate ar avea în stoc şi materiale auxiliare şi alte materiale consumabile, putem sintetiza datele în următorul tabel:

lei

Specificaţii	Sold iniţial	Achiziţii			Consumuri	Sold final	Sold iniţial diferenţe de preţ
		Cost achiziţie fără TVA	Preţ standard	Diferenţe de preţ			
Materiale auxiliare	1.200	500	600	$\boxed{100}$	400	1.400	199
Alte materiale consumabile	840	400	360	40	200	1.000	$\boxed{100}$
Total	***2.040***	***900***	***960***	$\boxed{60}$	***600***	***2.400***	***99***

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

a) Înregistrarea achiziției de materiale auxiliare și alte materiale consumabile:

	%	=		%	1.176	1.176
3021	*„Materiale auxiliare"*		**401**	*„Furnizori"*	600	1.116
3028	*„Alte materiale consumabile"*		**308**	*„Diferențe de preț la materii prime și materiale"*	360	60
4426	*„TVA deductibilă"*				216	

b) Înregistrarea consumului de materiale auxiliare și alte materiale consumabile:

6021	*„Cheltuieli cu materialele auxiliare"*	=	**3021**	*„Materiale auxiliare"*	400
6028	*„Cheltuieli privind alte materiale consumabile"*	=	**3028**	*„Alte materiale consumabile"*	200

c) Determinarea coeficientului de repartizare a diferențelor de preț și repartizarea diferențelor de preț aferente consumurilor:

	302				**308**		
	Sid=2.040				Sid = 99		
	600	400				60	
	360	200		Rd	0	60	Rc
Rd	960	600	Rc	Tsd	99	60	Tsc
Tsd	3.000	600	Tsc				
		Sfd=2.400					

– Determinarea coeficientului de repartizare a diferențelor de preț (K):

$$K_{308} = \frac{Si_{308} + Dp_{308}}{Si_{3021} + Rd_{3021}} x100 = \frac{Sid_{308} + (Rd - Rc)_{308}}{Si_{3021} + Rd_{3021}} x100 =$$

$$= \frac{99 + (0 - 60)}{2.040 + 960} x100 = \frac{39}{3.000} x100 = 1,30\ \%$$

– Repartizarea diferențelor de preț aferente consumurilor = $Rc_{302} \times K_{308}$ = *600 lei x 1,30 % = 7,80 lei*, din care:

- aferente consumului de materiale auxiliare : 400 lei x 1,30% = 5,20 lei
- aferente consumului de alte materiale consumabile: 200 lei x 1,30% = 2,60 lei

d) Înregistrarea în contabilitate a diferențelor în plus:

	%	=	**308**	*„Diferențe de preț la materii prime și materiale"*	7,80
6021	*„Cheltuieli cu materialele auxiliare"*				5,20
6028	*„Cheltuieli privind alte materiale consumabile"*				2,60

B) Metoda inventarului intermitent

Observații:

1. Stocurile existente la începutul exercițiului financiar, precum și intrările în cursul perioadei de materii prime, materiale consumabile, materiale de natura obiectelor de inventar se înregistrează direct în debitul conturilor *601 „Cheltuieli cu materiile prime", 602 „Cheltuieli cu materialele consumabile"* și *603 „Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"*, astfel:

– La începutul exercițiului financiar:

601	*„Cheltuieli cu materiile prime"*	=	**301**	*„Materii prime"*
602	*„Cheltuieli cu materialele consumabile"*	=	**302**	*„Materiale consumabile"*

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

603	*„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"*	=	303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*

– În cursul exercițiului financiar evidențierea stocurilor de materii prime și materiale intrate:

	%	=	401	*„Furnizori"*
601	*„Cheltuieli cu materiile prime"*			
602	*„Cheltuieli cu materialele consumabile"*			
603	*„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"*			

2. Conturile *301 „Materii prime"*, *302 „Materiale consumabile"* și *303 „Materiale de natura obiectelor de inventar"* se debitează numai la sfârșitul perioadei cu valoarea la preț de înregistrare a materiilor prime, materialelor consumabile, materialelor de natura obiectelor de inventar, existente în stoc, stabilită pe baza inventarului, prin creditul conturilor *601 „Cheltuieli cu materiile prime"*, *602 „Cheltuieli cu materialele consumabile"* și *603 „Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"*, iar la începutul perioadei imediat următoare, pentru respectarea permanenței metodelor, se reiau pe cheltuieli la aceeași valoare:

301	*„Materii prime"*	=	601	*„Cheltuieli cu materiile prime"*
302	*„Materiale consumabile"*	=	602	*„Cheltuieli cu materialele consumabile"*
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*	=	603	*„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar"*

Exemplul 18: O entitate, care ține evidența stocurilor la cost de achiziție prin intermediul inventarului intermitent, are în stoc la începutul perioadei semințe și materiale de plantat evaluate la 4.520 lei. În cursul perioadei a achiziționat semințe și materiale de plantat în valoare de 1.200 lei + TVA. La inventariere se constată un stoc de semințe și materiale de plantat în valoare de 3.750 lei:

a) Înregistrarea pe cheltuieli a stocului inițial de semințe și materiale de plantat (la începutul perioadei de referință):

6025	*„Cheltuieli privind semințele și materialele de plantat"*	=	3025	*„Semințe și materiale de plantat"*	4.520

b) Achiziționarea de semințe și materiale de plantat de la furnizori:

	%	=	401	*„Furnizori"*	1.488
6025	*„Cheltuieli privind semințele și materialele de plantat"*				1.200
4426	*„TVA deductibilă"*				288

c) Înregistrarea la sfârșitul perioadei de referință a stocului final de semințe și materiale de plantat stabilit prin inventariere:

3025	*„Semințe și materiale de plantat"*	=	6025	*„Cheltuieli privind semințele și materialele de plantat"*	3.750
			sau		
6025	*„Cheltuieli privind semințele și materialele de plantat"*	=	3025	*„Semințe și materiale de plantat"*	3.750

BCUIA CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Observaţie: Ieşirile de seminţe şi materiale de plantat se determină astfel:

a) Valoarea stocului iniţial:	4.520 lei
b) Valoarea intrărilor:	1.200 lei
c) Valoarea stocului final:	3.750 lei
Valoarea ieşirilor (a + b – c):	***1.970 lei***

14. OPERAŢIUNI PRIVIND MIŞCAREA ŞI GESTIUNEA PRODUSELOR FINITE

Exemplul 1: O entitate are la începutul perioadei un stoc de semifabricate în valoare de 1.500 lei. În cursul perioadei, se obţin semifabricate în valoare de 3.250 lei şi, totodată, se vând semifabricate în valoare de 2.000 lei + TVA, ştiind că valoarea de intrare a semifabricatelor vândute este de 1.800 lei.

A) Metoda inventarului permanent

a) Se obţin, în cursul perioadei de gestiune, semifabricate în valoare de 3.250 lei:

341	*„Semifabricate"*	=	**711**	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	3.250

b) Vânzarea de semifabricate în valoare de 2.000 lei + TVA:

4111	*„Clienţi"*	=		**%**	2.480
			702	*„Venituri din vânzarea semifabricatelor"*	2.000
			4427	*„TVA colectată"*	480

c) Scoaterea din gestiune a semifabricatelor:

711	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	=	**341**	*„Semifabricate"*	1.800

d) Încasarea contravalorii semifabricatelor vândute:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**4111**	*„Clienţi"*	2.480

Observaţie: Valoarea stocului final se determină astfel:

a) Valoarea stocului iniţial:	1.500 lei
b) Valoarea intrărilor:	3.250 lei
c) Valoarea ieşirilor:	1.800 lei
Valoarea stocului final (a + b – c):	***2.950 lei***

B) Metoda inventarului intermitent

a) Destocarea stocurilor de semifabricate la începutul perioadei de referinţă:

711	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	=	**341**	*„Semifabricate"*	1.500

b) Vânzarea de semifabricate în valoare de 2.000 lei + TVA:

4111	*„Clienţi"*	=		**%**	2.480
			702	*„Venituri din vânzarea semifabricatelor"*	2.000
			4427	*„TVA colectată"*	480

c) Încasarea contravalorii semifabricatelor vândute:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**4111**	*„Clienţi"*	2.480

d) Restocarea stocurilor de semifabricate, la sfârşitul perioadei de referinţă, stabilite pe baza de inventare fizice:

341	*„Semifabricate"*	=	**711**	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	2.950

BCU IAŞI - CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

Observaţie: În condiţiile utilizării metodei inventarului intermitent, obţinerea şi scoaterea din gestiune a produselor din cursul perioadei de referinţă nu fac obiectul contabilităţii stocurilor.

Exemplul 2: O entitate prezintă la începutul unei luni următoarea situaţie privind produsele finite şi produsele în curs de execuţie:

a) produse finite:

– produs „A" 100 buc x 750 lei (cost standard)	*75.000 lei*
– produs „A" 100 buc x 780 lei (cost efectiv)	*78.000 lei*
diferenţă de preţ nefavorabilă	*3.000 lei*
– produs „B" 25 buc x 1.200 lei (cost standard)	*30.000 lei*
– produs „B" 25 buc x 1.140 lei (cost efectiv)	*28.500 lei*
diferenţă de preţ favorabilă	*1.500 lei*
b) produse în curs de execuţie	*25.000 lei*

În cursul lunii se obţin din producţie proprie 500 buc. produs „A" şi 400 buc. produs „B" evaluate la acelaşi cost normat de 750 lei/buc. şi respectiv 1.200 lei/buc. De asemenea, se vând 480 buc. produs „A" la un preţ de 1.000 lei/buc. şi 415 buc. produs „B" la un preţ de 1.400 lei/buc.

a) La începutul perioadei de gestiune se preia în exploatare stocul de producţie în curs de execuţie, în valoare de 25.000 lei, cost efectiv:

711	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	=	**331**	*„Produse în curs de execuţie"*	25.000

b) În cursul perioadei de gestiune sunt înregistrate următoarele operaţii:

b1) Se obţin 500 buc. produse finite „A" la costul standard de 750 lei/buc. şi 400 buc. produse finite „B" la costul standard de 1.200 lei/buc. :

– 500 buc. produse finite „A" × 750 lei/ buc.	= 375.000 lei
– 400 buc. produse finite „B" × 1.200 lei/ buc.	= 480.000 lei
Total	*= 855.000 lei*

	%	=	**711**	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	855.000
345.A	*„Produse finite" An: prod. „A"*				375.000
345.B	*„Produse finite" An: prod. „B"*				480.000

b2) Se vând clienţilor 480 buc. produse „A" la un preţ (exclusiv TVA) de 1.000 lei/buc. şi 415 buc. produse „B" la un preţ de 1.400 lei/buc.:

– 480 buc. produse finite „A" × 1.000 lei/ buc.	= 480.000 lei
– 415 buc. produse finite „B" × 1.400 lei/ buc.	= 581.000 lei
Total	*= 1.061.000 lei*

4111	*„Clienţi"*	=	**%**		1.315.640
			701	*„Venituri din vânzarea produselor finite"*	1.061.000
			4427	*„TVA colectată"*	254.640

b3) Concomitent, se descarcă gestiunea pentru produsele vândute la nivelul costului standard de 858.000 lei:

– 480 buc. produse finite „A" × 750 lei/ buc.	= 360.000 lei
– 415 buc. produse finite „B" × 1.200 lei/ buc.	= 498.000 lei
Total	*= 858.000 lei*

711	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	=	**%**		858.000
			345.A	*„Produse finite" An: prod. „A"*	360.000
			345.B	*„Produse finite" An: prod. „B"*	498.000

BCU "LUCIAN BLAGA" UNIVERSITY LIBRARY

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

c) La sfârşitul lunii se determină pe baza datelor din contabilitatea internă de gestiune:

c1) costul efectiv al producţiei obţinute în cursul perioadei şi se înregistrează diferenţele de preţ astfel:

– pentru produsul „A"
  – cost efectiv: 363.000 lei
  – preţ de înregistrare (standard): 375.000 lei
  diferenţă favorabilă: *12.000 lei*
– pentru produsul „B"
  – cost efectiv: 496.800 lei
  – preţ de înregistrare (standard): 480.000 lei
  diferenţă nefavorabilă: *16.800 lei*

711	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	=	**348.A**	*„Diferenţe de preţ la produse" An: prod. „A"*	12.000
348.B	*„Diferenţe de preţ la produse" An: prod. „B"*	=	**711**	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	16.800

c2) calculul şi înregistrarea diferenţelor de preţ aferente produselor ieşite din gestiune în cursul perioadei:

Situaţia din conturile implicate se prezintă astfel:

345

D	„Produse finite"		C
Si	105.000		
	855.000	858.000	
Rd	855.000	858.000	Rc
Tsd	960.000	858.000	Tsc
		102.000	Sfd

345.A

D	„Produse finite" An = „A"		C
Si	75.000		
	375.000	360.000	
Rd	375.000	360.000	Rc
Tsd	450.000	360.000	Tsc
		90.000	Sfd

345.B

D	„Produse finite" An = „B"		C
Si	30.000		
	480.000	498.000	
Rd	480.000	498.000	Rc
Tsd	510.000	498.000	Tsc
		12.000	Sfd

348

D	„Diferenţe de preţ la produse"		C
Si	1.500		
Rd	4.800		
		12.000	Rc

348.A

D	„Diferenţe de preţ produse " An = „A"		C
Si	3.000		

348.B

D	„Diferenţe de preţ produse" An = „B"		C
		1.500	Si
Rd	16.800		

– Determinarea coeficientului de repartizare a diferenţelor de preţ (K)

$$K_{348.A} = \frac{(Sid - Sic)_{348.A} + (Rd - Rc)_{348.A}}{Si_{345.A} + Rd_{345.A}} x100 =$$

$$= \frac{(3.000 - 0) + (0 - 12.000)}{75.000 + 375.000} x100 = \frac{-9.000}{450.000} x100 = -2\,\%$$

$$K_{348.B} = \frac{(Sid - Sic)_{348.B} + (Rd - Rc)_{348.B}}{Si_{345.B} + Rd_{345.B}} x100 =$$

$$= \frac{(0 - 1.500) + (16.800 - 0)}{30.000 + 480.000} x100 = \frac{+15.300}{510.000} x100 = +3\,\%$$

– Repartizarea diferenţelor de preţ aferente ieşirilor:
  – pentru produsul „A": $Rc_{345.A} \times K_{348.A} = 360.000$ *lei* $\times (-2\,\%) = -7.200$ *lei*;
  – pentru produsul „B": $Rc_{345.B} \times K_{348.B} = 498.000$ *lei* $\times (+3\,\%) = +14.940$ *lei*.

Ştiind funcţiunea contului *348 „Diferenţe de preţ la produse"* :

	Debit	*348*	*Credit*
Ieşiri	Diferenţele de preţ în minus sau favorabile repartizate asupra produselor ieşite din gestiune	Diferenţele de preţ în plus sau nefavorabile repartizate asupra produselor ieşite din gestiune	*Ieşiri*

şi că avem de repartizat o diferenţă în minus pentru produsul „A" şi o diferenţă în plus pentru produsul „B", rezultă următoarele înregistrări:

348.A	*„Diferenţe de preţ la produse" An: prod. „A"*	=	**711**	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	7.200
711	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	=	**348.B**	*„Diferenţe de preţ la produse" An: prod. „B"*	14.940

c3) se inventariază, evaluează şi înregistrează producţia în curs de execuţie de 37.500 lei, cost efectiv:

331	*„Produse în curs de execuţie"*	=	**711**	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	37.500

Observaţie: Considerăm utilă evidenţa separată în contabilitatea fiecărui agent economic a diferenţelor de preţ la produse finite, semifabricate şi produse reziduale prin dezvoltarea contului *348 „Diferenţe de preţ la produse"*, pe conturi analitice.

Exemplul 3: La inventarierea produselor reziduale se constată un minus de 200 lei, care se impută gestionarului:

a) Constatarea minusului de produse reziduale:

711	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	=	**346**	*„Produse reziduale"*	200

b) Imputarea pagubei gestionarului:

4282	*„Alte creanţe în legătură cu personalul"*	=	**%**		248
			7588	*„Alte venituri din exploatare"*	200
			4427	*„TVA colectată"*	48

Exemplul 4: O entitate constată, după inundaţii, pierderi de semifabricate în valoare de 6.450 lei:

671	*„Cheltuieli privind calamităţile şi alte evenimente extraordinare"*	=	**341**	*„Semifabricate"*	6.450

Exemplul 5: Valoarea la preţ de înregistrare a semifabricatelor primite de la entităţile afiliate, alte entităţi legate de interese de participare, unitate sau subunităţi.

341	*„Semifabricate"*	=	**%**		3.082
			4511	*„Decontări între entităţile afiliate"*	1.240
			sau		
			4531	*„Decontări privind interesele de participare"*	350
			sau		
			481	*„Decontări între unitate şi subunităţi"*	640
			sau		
			482	*„Decontări între subunităţi"*	852

Exemplul 6: Se înregistrează produse finite deţinute şi consumate de aceeaşi entitate:

	%	=	**345**	*„Produse finite"*	1.066
301	*„Materii prime"*				300
302	*„Materiale consumabile"*				245
303	*„Materiale de natura obiectelor de inventar"*				521

Exemplul 7: O entitate hotărăşte trecerea deşeurilor în categoria materialelor consumabile pentru a fi utilizate în cadrul activităţii de producţie:

3028	*„Alte materiale consumabile"*	=	**346**	*„Produse reziduale"*	1.420

Exemplul 8: La inventarierea produselor finite se constată un plus de 460 lei:

345	*„Produse finite"*	=	**711**	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	460

BCU-CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 9: La sfârşitul lunii se înregistrează valoarea serviciilor în curs de execuţie de 5.420 lei:

332	*„Servicii în curs de execuţie"*	=	**712**	*„Venituri aferente costurilor serviciilor în curs de execuţie"*	5.420

Observaţie: La începutul lunii următoare se înregistrează scăderea din gestiune a valorii serviciilor în curs de execuţie:

712	*„Venituri aferente costurilor serviciilor în curs de execuţie"*	=	**332**	*„Servicii în curs de execuţie"*	5.420

15. OPERAŢIUNI PRIVIND MIŞCAREA ŞI GESTIUNEA MĂRFURILOR

Exemplul 1: Contabilitatea stocurilor de mărfuri evaluate la cost de achiziţie

O entitate achiziţionează mărfuri în valoare de 8.000 lei + TVA care se revând la un preţ de 10.000 lei + TVA:

a) Se achiziţionează mărfuri de la furnizori:

	%	=	**401**	*„Furnizori"*	9.920
371	*„Mărfuri"*				8.000
4426	*„TVA deductibilă"*				1.920

b) Se achită factura către furnizori:

401	*„Furnizori"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	9.920

c) Se vând mărfurile achiziţionate:

4111	*„Clienţi"*	=		%	12.400
			707	*„Venituri din vânzarea mărfurilor"*	10.000
			4427	*„TVA colectată"*	2.400

d) Se scot din gestiune mărfurile vândute:

607	*„Cheltuieli privind mărfurile"*	=	**371**	*„Mărfuri"*	8.000

e) Se încasează factura:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**4111**	*„Clienţi"*	12.400

Exemplul 2: Contabilitatea stocurilor de mărfuri evaluate la cost standard (prestabilit)

O entitate are la începutul perioadei un stoc de mărfuri în valoare de 1.050 lei, diferenţele de preţ aferente stocului de mărfuri fiind favorabile în sumă de 200 lei În cursul perioadei entitatea a achiziţionat mărfuri în valoare de 4.100 lei + TVA, preţul standard fiind de 3.950 lei. În această perioadă se înregistrează vânzări de mărfuri în valoare de 3.400 lei + TVA, preţul standard al acestora fiind de 3.200 lei:

a) Înregistrarea achiziţiei de mărfuri de la furnizori:

	%	=	**401**	*„Furnizori"*	5.084
371	*„Mărfuri"*				3.950
378	*„Diferenţe de preţ la mărfuri"*				150
4426	*„TVA deductibilă"*				984

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

b) Înregistrarea vânzării de mărfuri:

4111	*„Clienți"*	=	**%**		4.216
			707	*„Venituri din vânzarea mărfurilor"*	3.400
			4427	*„TVA colectată"*	816

c) Scoaterea din gestiune a mărfurilor vândute:

607	*„Cheltuieli privind mărfurile"*	=	**371**	*„Mărfuri"*	3.200

d) Determinarea coeficientului de repartizare a diferențelor de preț și repartizarea diferențelor de preț aferente mărfurilor vândute:

371				378			
Sid = 1.050					Sic = 200		
op.a 3.950	3.200	op.c	op.a	150			
Rd 3.950	3.200	Rc	Rd	150	0		Rc
Tsd 5.000	3.200	Tsc	Tsd	150	200		Tsc
	Sf = 1.800						

– Determinarea coeficientului de repartizare a diferențelor de preț (K):

$$K_{378} = \frac{(Sid - Sic)_{378} + (Rd - Rc)_{378}}{Si_{371} + Rd_{371}} x100 = \frac{(0-200)+(150-0)}{1.050+3.950} x100 =$$

$$= \frac{-50}{5.000} x100 = -1\%;$$

– Repartizarea diferențelor de preț aferente mărfurilor vândute = $Rc_{371} \times K_{378} = 3.200$ *lei x (– 1 %) = – 32 lei.*

Știind funcțiunea contului *378 „Diferențe de preț la mărfuri"* :

Debit	*378*	*Credit*	
Ieșiri	Diferențele de preț în minus sau favorabile aferente mărfurilor	Diferențele de preț în plus sau nefavorabile aferente mărfurilor	*Ieșiri*

și că avem de repartizat o diferență în minus, contul *378* se va debita, în credit înregistrându-se contul care reflectă ieșirile de mărfuri, respectiv contul *607 „Cheltuieli privind mărfurile"* , astfel:

378	*„Diferențe de preț la mărfuri"*	=	**607**	*„Cheltuieli privind mărfurile"*	32

Exemplul 3: Contabilitatea stocurilor de mărfuri evaluate la preț de vânzare cu amănuntul

O entitate achiziționează mărfuri în valoare de 16.000 lei + TVA. Adaosul comercial este de 25%. Menționăm că entitatea nu deține stocuri de mărfuri la începutul perioadei și că mărfurile sunt vândute în totalitate:

a) Se înregistrează achiziția de mărfuri:

	%	=	**401**	*„Furnizori"*	19.840
371	*„Mărfuri"*				16.000
4426	*„TVA deductibilă"*				3.840

b) Se înregistrează adaosul comercial de 25% (16.000 lei x 25%):

371	*„Mărfuri"*	=	**378**	*„Diferențe de preț la mărfuri"*	4.000

c) Se înregistrează TVA neexigibilă aferentă stocului de mărfuri:

a) Valoarea mărfurilor achiziționate:	16.000 lei
b) Valoarea adaosului comercial (a x 25%):	4.000 lei
c) Total bază de calcul:	*20.000 lei*
TVA neexigibilă aferentă stocului de mărfuri:	***4.800 lei***

371	*„Mărfuri"*	=	**4428**	*„TVA neexigibilă"*	4.800

Observații:

1. Înregistrările b) și c) pot fi scrise într-un singur articol contabil, astfel:

371	*„Mărfuri"*	=	**%**		8.800
			378	*„Diferențe de preț la mărfuri"*	4.000
			4428	*„TVA neexigibilă"*	4.800

2. Prețul de vânzare al mărfurilor afișat în magazin este de 24.800 lei, adică 16.000 lei + 4.000 lei + 4.800 lei.

d) Se înregistrează vânzarea mărfurilor:

5311	*„Casa în lei"*	=	**%**		24.800
			707	*„Venituri din vânzarea mărfurilor"*	20.000
			4427	*„TVA colectată"*	4.800

e) Scoaterea din gestiune a mărfurilor vândute:

	%	=	**371**	*„Mărfuri"*	24.800
607	*„Cheltuieli privind mărfurile"*				16.000
378	*„Diferențe de preț la mărfuri"*				4.000
4428	*„TVA neexigibilă"*				4.800

Exemplul 4: Contabilitatea stocurilor de mărfuri evaluate la preț de vânzare cu amănuntul

O entitate achiziționează mărfuri în valoare de 50.000 lei + TVA, pentru care se stabilește un adaos comercial de 20% și mărfuri în valoare de 30.000 lei, pentru care se stabilește un adaos comercial de 25%. La sfârșitul perioadei de gestiune totalul încasărilor din vânzarea mărfurilor este de 86.800 lei inclusiv TVA:

Cazul A: *La începutul perioadei entitatea nu are stocuri de mărfuri*

a) Se înregistrează achiziția de mărfuri în valoare de 50.000 lei + TVA:

	%	=	**401**	*„Furnizori"*	62.000
371	*„Mărfuri"*				50.000
4426	*„TVA deductibilă"*				12.000

b) Se înregistrează adaosul comercial de 20% (50.000 lei x 20%) și a TVA neexigibilă aferentă mărfurilor [24% x (50.000 lei + 10.000 lei)]:

371	*„Mărfuri"*	=	**%**		24.400
			378	*„Diferențe de preț la mărfuri"*	10.000
			4428	*„TVA neexigibilă"*	14.400

c) Se înregistrează achiziția de mărfuri în valoare de 30.000 lei + TVA:

	%	=	**401**	*„Furnizori"*	37.200
371	*„Mărfuri"*				30.000
4426	*„TVA deductibilă"*				7.200

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

d) Se înregistrează adaosul comercial de 25% (30.000 lei x 25%) şi a TVA neexigibilă aferentă mărfurilor [24% x (30.000 lei + 7.500 lei)]:

371	*„Mărfuri"*	=	%		16.500
		378	*„Diferenţe de preţ la mărfuri"*		7.500
		4428	*„TVA neexigibilă"*		9.000

e) Se înregistrează vânzarea mărfurilor:

5311	*„Casa în lei"*	=	%		86.800
		707	*„Venituri din vânzarea mărfurilor"*		70.000
		4427	*„TVA colectată"*		16.800

Observaţii:

1. Preţul de vânzare fără TVA (Veniturile din vânzările de mărfuri) s-a calculat după formula:

$$\text{Preţ vânzare fără TVA} = \frac{\text{Pret de vanzare inclusiv TVA}}{1{,}24} = \frac{86.800 \text{ lei}}{1{,}24} = 70.000 \text{ lei}$$

2. TVA din valoarea mărfurilor vândute inclusiv TVA se poate deduce după formula:

$$TVA = \text{Preţ de vânzare inclusiv} \times \frac{24}{100+24} =$$

$$86.800 \text{ lei} \times \frac{24}{124} = 16.800 \text{ lei}$$

Sintetizând, elementele componente ale preţului de vânzare (86.800 lei), respectiv valoarea mărfii fără TVA (70.000 lei) şi TVA (16.800 lei) se pot obţine după cum urmează:

$$\frac{86.800 \text{ lei}}{70.000 \text{ lei}} = \frac{86.800 \text{ lei}}{1{,}24}$$

$$16.800 \text{ lei} = 86.800 \text{ lei} \times \frac{24}{124}$$

f) Scoaterea din gestiune a mărfurilor vândute:

	%	=	**371**	*„Mărfuri"*	86.800
607	*„Cheltuieli privind mărfurile"*				57.436
378	*„Diferenţe de preţ la mărfuri"*				12.564
4428	*„TVA neexigibilă"*				16.800

Observaţie: Pentru obţinerea sumelor cu care se vor debita conturile *607 „Cheltuieli privind mărfurile", 378 „Diferenţe de preţ la mărfuri"* şi *4428 „TVA neexigibilă"* trebuie parcurşi mai mulţi paşi:

1. Suma cu care se creditează contul *371 „Mărfuri"* corespunde totalului încasărilor, respectiv 86.800 lei.

2. Rulajul creditor al contului *4427 „TVA colectată"* în sumă de 16.800 lei devine rulajul debitor al contului *4428 „TVA neexigibilă"*. Rezultă că soldul final al contului *4428* (Sfc_{4428}) este egal cu 6.600 lei (23.400 lei – 16.800 lei).

3. *Verificare*:

$$Sfd_{371} \times \frac{24}{124} = Sfc_{4428}$$

$$34.100 \text{ lei} \times \frac{24}{124} = 6.600 \text{ lei} = Sfc_{4428}$$

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

4. Se determină coeficientul de repartizare a adaosului comercial, astfel:

$$K_{378} = \frac{Sic_{378} + Rc_{378}}{(Si_{371} - Si_{4428}) + (Rd_{371} - Rc_{4428})} x100 = \frac{0 + 17.500}{(0-0) + (120.900 - 23.400)} x100$$

$$= \frac{17.500\ lei}{97.500\ lei} x100 = 17,949\ \%$$

5. Se determină adaosul comercial aferent mărfurilor rămase în stoc =
$= (Sfd_{371} - Sfc_{4428})\ x\ K_{378} = (34.100\ lei - 6.600\ lei)\ x\ 17,949\ \% = 4.936\ lei$

6. Se determină adaosul comercial aferent mărfurilor vândute:

a) Total sume creditoare cont 378:	17.500 lei
b) Adaosul comercial aferent mărfurilor rămase în stoc:	4.936 lei
Adaosul comercial aferent mărfurilor vândute (a – b):	***12.564 lei***

7. Se determină costul mărfurilor vândute, respectiv suma cu care se debitează contul *607 „Cheltuieli privind mărfurile"*, astfel:

a) Valoarea mărfurilor vândute (*ct. 371*):	86.800 lei
b) Adaosul comercial aferent mărfurilor vândute (*ct. 378*):	12.564 lei
c) TVA neexigibilă (*ct. 4428*):	16.800 lei
Costul mărfurilor vândute (ct. 607) (a – b –c):	***57.436 lei***

	371				378		
op.a	50.000	86.800	op.e	op.f	12.564	10.000	op.b
op.b	24.400					7.500	op.d
op.c	30.000			Rd	12.564	17.500	Rc
op.d	16.500			Tsd	12.564	17.500	Tsc
Rd	120.900	86.800	Rc		Sfc=4.936		
Tsd	120.900	86.800	Tsc				
		Sfd=34.100					

	4428				4427		
op.f	16.800	14.400	op.b			16.800	op.2
		9.000	op.d	Rd	0	16.800	Rc
Rd	16.800	23.400	Rc	Tsd	0	16.800	Tsc
Tsd	16.800	23.400	Tsc		Sf=16.800		
	Sfc=6.600						

Cazul B: *La începutul perioadei entitatea prezintă următoarele date:*

– Sid 371	=	*100.000 lei*
– Sic 378	=	*30.000 lei*
– Sic 4428	=	*19.355 lei*

Observație: Operațiunile a – e de la cazul A coincid

f) Scoaterea din gestiune a mărfurilor vândute:

	%	=	371	*„Mărfuri"*	86.800
607	*„Cheltuieli privind mărfurile"*				51.331
378	*„Diferențe de preț la mărfuri"*				18.669
4428	*„TVA neexigibilă"*				16.800

Etape:

1. Suma cu care se creditează contul *371 „Mărfuri"* corespunde totalului încasărilor, respectiv 86.800 lei.

2. Rulajul creditor al contului *4427 „TVA colectată"* în sumă de 16.800 lei devine rulajul debitor al contului *4428 „TVA neexigibilă.* Rezultă că soldul final al contului *4428* (Sfc_{4428}) este egal cu 25.955 lei (19.355 lei + 23.400 lei – 16.800 lei).

3. *Verificare*:

$$Sfd_{371}\ x\ \frac{24}{124} = Sfc_{4428}$$

$$134.100\ lei\ x\ \frac{24}{124} = 25.955\ lei = Sfc_{4428}$$

BCU IAȘI - GENERAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

4. Se determină coeficientul de repartizare a adaosului comercial, astfel:

$$K_{378} = \frac{Sic_{378} + Rc_{378}}{(Si_{371} - Si_{4428}) + (Rd_{371} - Rc_{4428})} x100 =$$

$$= \frac{30.000 + 17.500}{(100.000 - 19.355) + (120.900 - 23.400)} x100 =$$

$$= \frac{47.500\ lei}{80.645\ lei + 97.500\ lei} x100 = \frac{47.500\ lei}{178.145\ lei} x100 = 26,66\ \%$$

5. Se determină adaosul comercial aferent mărfurilor rămase în stoc =
$= (Sfd_{371} - Sfc_{4428}) \times K_{378} = (134.100\ lei - 25.955\ lei) \times 26,66\ \% = 28.831\ lei$

6. Se determină adaosul comercial aferent mărfurilor vândute:

a) Total sume creditoare cont 378:	47.500 lei
b) Adaosul comercial aferent mărfurilor rămase în stoc:	28.831 lei
Adaosul comercial aferent mărfurilor vândute (a – b):	***18.669 lei***

7. Se determină costul mărfurilor vândute, respectiv suma cu care se debitează contul *607 „Cheltuieli privind mărfurile"*, astfel:

a) Valoarea mărfurilor vândute (ct. 371):	86.800 lei
b) Adaosul comercial aferent mărfurilor vândute (*ct. 378*):	18.669 lei
c) TVA neexigibilă (*ct. 4428*):	16.800 lei
Costul mărfurilor vândute (ct. 607) (a – b –c):	***51.331 lei***

371

	Sid=100.000					
op.a	50.000	86.800	op.e	op.f	18.669	10.000
op.b	24.400					7.500
op.c	30.000			Rd	18.669	17.500
op.d	16.500			Tsd	18.669	47.500
Rd	120.900	86.800	Rc		Sfc=28.831	
Tsd	220.900	86.800	Tsc			
		Sfd=134.100				

378

		Sic=30.000	
op.b			
op.d			
Rc			
Tsc			

4428

		Sic=19.355			
op.f	16.800	14.400	op.b	Rd	
		9.000	op.d	Tsd	
Rd	16.800	23.400	Rc		
Tsd	16.800	42.755	Tsc		
	Sfc=25.955				

4427

		16.800	op.2
Rd	0	16.800	Rc
Tsd	0	16.800	Tsc
	Sf=16.800		

16. OPERAȚIUNI PRIVIND GESTIUNEA RELAȚIILOR CU FURNIZORII

Exemplul 1. Pe baza facturii întocmită de furnizor se înregistrează aprovizionarea de materiale consumabile pentru care se cunosc următoarele elemente:

Valoarea, la preț de contract, aferentă cantității recepționate	*4.000 lei*
(–) rabat acordat de furnizor pentru defecte de calitate	*250 lei*
I. Valoarea netă	*3.750 lei*
(–) remiză de 4% acordată de furnizor pentru valoarea aprovizionărilor ce depășesc 2.500 lei [(3.750 lei – 2.500 lei) x 4%]	*50 lei*
II. Valoarea netă	*3.700 lei*
(+) TVA 3.700 lei x 24%	*888 lei*
III. Valoarea totală de plată	***4.588 lei***

%	=	**401**	*„Furnizori"*	4.588
302	*„Materiale consumabile"*			3.700
4426	*„TVA deductibilă"*			888

Observații:

1. În cazul în care se primește o reducere, reprezentată de o cotă procentuală pentru ***risturnuri***, nu se mai poate rectifica costul bunurilor deoarece este o operație ulterioară și, ca atare, se vor afecta conturile de cheltuieli în care au fost incluse valoarea bunurilor cumpărate sau vândute, prin stornarea acestora, concomitent cu diminuarea obligației față de furnizori.

2. Dacă reducerile comerciale sunt primite ulterior facturării, atunci se formulează articolul contabil:

401	*„Furnizori"*	=	**%**		
			609	*„Reduceri comerciale primite"*	
			4426	*„TVA deductibilă"*	

Exemplul 2: Se achită obligația, față de furnizorul de la care s-au aprovizionat materiale consumabile (vezi exemplul 1), cu 30 de zile înainte de scadență, operație pentru care se obține un scont de 90 lei:

a) Achitarea facturii înainte de scadență:

401	*„Furnizori"*	=	**%**		4.588
			5121	*„Conturi la bănci în lei"*	4.498
			767	*„Venituri din sconturi obținute"*	90

b) Regularizarea TVA aferentă scontului primit[1]:

a) Valoarea scontului primit	90 lei
b) TVA aferentă scontului (a x 24/124)	*17,42 lei*

4426	*„TVA deductibilă"*	=	**767**	*„Venituri din sconturi obținute"*	17,42

Exemplul 3: Conform extrasului de cont și a ordinului de plată anexat se înregistrează acordarea unui avans furnizorului de mărfuri, în sumă de 2.480 lei. Factura privind avansul este întocmită în momentul acordării avansului. După 15 zile, se recepționează materia primă în valoare de 20.000 lei + TVA:

[1] Furnizorul trebuie să întocmească o factură privind regularizarea TVA aferentă scontului acordat, întrucât scontul nu intră în baza de impozitare

a) Acordarea avansului în vederea achiziționării de materii prime:

	%	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	2.480
4091	*„Furnizori - debitori pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor"*				2.000
4426	*„TVA deductibilă"*				480

b) Recepționarea materiile prime conform facturii și a notei de intrare recepție, în valoare de 20.000 lei + TVA:

	%	=	**401**	*„Furnizori"*	24.800
301	*„Materii prime"*				20.000
4426	*„TVA deductibilă"*				4.800

c) Regularizarea avansului acordat:

401	*„Furnizori"*	=	**%**		2.480
			4091	*„Furnizori - debitori pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor"*	2.000
			4426	*„TVA deductibilă"*	480

d) Decontarea obligației față de furnizor, ținând cont de avansul acordat anterior:

a) Valoarea facturii	24.800 lei
b) Valoarea avansului	2.480 lei
Suma de achitat (a – b)	***22.320 lei***

401	*„Furnizori"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	22.320

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 4: Pe baza contractului cu o unitate specializată în întreţinerea unei instalaţii, se primeşte factura pentru cheltuielile ocazionate, în sumă 650.000 lei + TVA 24%. Datoria se achită pe baza unui bilet la ordin:

a) Se înregistrează datoria faţă de furnizor:

	%	=	401	*„Furnizori"*	806.000
611	*„Cheltuieli cu întreţinerea şi reparaţiile"*				650.000
4426	*„TVA deductibilă"*				156.000

b) Se acceptă biletul la ordin de către furnizor:

401	*„Furnizori"*	=	403	*„Efecte de plătit"*	806.000

c) Decontarea la termen a biletului la ordin:

403	*„Efecte de plătit"*	=	5121	*„Conturi la bănci în lei"*	806.000

Observaţie: Furnizorul care acceptă decontarea pe bază de efecte de comerţ poate să încaseze valoarea acestora la termenele fixate sau să le valorifice înainte de scadenţă, prin intermediul societăţii bancare, care reţin un comision, de regulă egal cu dobânda bancară practicată în aceea perioadă.

Exemplul 5: Se primeşte un lot de materie primă de la furnizori fără să sosească factura. Se efectuează recepţia, se consemnează în nota de intrare recepţie şi se evaluează la un preţ prestabilit, valoarea estimată fiind de 10.000 lei + TVA 24%:

	%	=	408	*„Furnizori - facturi nesosite"*	12.400
301	*„Materii prime"*				10.000
4428	*„TVA neexigibilă"*				2.400

Observaţii:

- TVA are caracter de TVA neexigibilă întrucât nu a sosit factura;

- La sosirea facturii, în cazul în care materia primă nu a fost consumată, până la data respectivă, iar valoarea din factură este mai mare sau mai mică decât valoarea înregistrată la recepţie, pentru a nu denatura rulajele conturilor considerăm că se poate proceda astfel:

a) Se stornează, în roşu înregistrarea de intrare în gestiune a materiei prime, la valoarea înregistrată în momentul recepţiei:

	%	=	408	*„Furnizori - facturi nesosite"*	12.400
301	*„Materii prime"*				10.000
4428	*„TVA neexigibilă"*				2.400

b) Se înregistrează valoarea facturii primite de la furnizor în sumă de 12.000 lei + TVA:

	%	=	401	*„Furnizori"*	14.880
301	*„Materii prime"*				12.000
4426	*„TVA deductibilă"*				2.880

Exemplul 6: Se înregistrează ambalajele primite odată cu bunurile care trebuie restituite furnizorilor în valoare de 1.700 lei. Se restituie furnizorilor ambalaje în valoare de 900 lei, iar restul ambalajelor vor fi înregistrate ca nerestituite în termen legal furnizorului, deoarece o parte au fost reţinute în stoc, în valoare de 500 lei, iar diferenţa de ambalaje, în valoare de 300 lei, au fost degradate. Din motive de simplificare nu s-a calculat şi înregistrat TVA aferentă:

a) Înregistrarea ambalajelor primite:

409	*„Furnizori - debitori"*	=	401	*„Furnizori"*	1.700

b) Restituirea ambalajelor furnizorilor, în valoare de 900 lei:

401	*„Furnizori"*	=	409	*„Furnizori - debitori"*	900

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

c) Înregistrarea ambalajelor nerestituite:

– Înregistrarea ambalajelor nerestituite, reținute în stoc:

381	*„Ambalaje"*	=	**409**	*„Furnizori - debitori"*	500

– Înregistrarea ambalajelor nerestituite și degradate:

608	*„Cheltuieli privind ambalajele"*	=	**409**	*„Furnizori - debitori"*	300

Exemplul 7: Pe baza facturilor se înregistrează achiziția următoarelor active imobilizate:

- *un program informatic, al cărui cost de achiziție este de 800 lei + TVA; datoria se achită cu disponibil din bancă;*
- *un echipament tehnologic în valoare de 20.000 lei + TVA; datoria se achită înainte de scadență pe baza unui bilet la ordin, scontul obținut fiind de 1.100 lei.*

a) Se înregistrează intrarea în patrimoniu a activelor imobilizate:

	%	=	**404**	*„Furnizori de imobilizări"*	25.792
208	*„Alte imobilizări necorporale"*				800
2131	*„Echipamente tehnologice"*				20.000
4426	*„TVA deductibilă"*				4.992

b) Achitarea datoriei pentru programul informatic achiziționat din contul de disponibil (800 lei + TVA):

404	*„Furnizori de imobilizări"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	992

c) Acceptarea biletului la ordin de către furnizorul de imobilizări pentru plata echipamentului tehnologic (20.000 lei + TVA):

404	*„Furnizori de imobilizări"*	=	**405**	*„Efecte de plătit pentru imobilizări"*	24.800

d) Achitarea biletului la ordin și înregistrarea scontului obținut de la furnizor în sumă de 1.100 lei:

405	*„Efecte de plătit pentru imobilizări"*	=		%	24.800
			5121	*„Conturi la bănci în lei"*	23.700
			767	*„Venituri din sconturi obținute"*	1.100

e) Regularizarea TVA aferentă scontului primit (1.100 lei x 24 / 124):

4426	*„TVA deductibilă"*	=	**767**	*„Venituri din sconturi obținute"*	212,90

Exemplul 8: Se achiziționează un aparat de control dintr-o țară din afara Comunității la un preț de 12.000 $, condiția de livrare FOB portul străin de încărcare. Data efectuării livrării și facturării este de 5 martie anul N, când s-a făcut vămuirea. Taxa vamală reprezintă 10% din valoarea în vamă și comisionul vamal de 1%. Transportul și operațiile de instalare sunt efectuate de o unitate specializată, valoarea lor fiind de 1.500 lei + TVA. Plata furnizorului extern se face în două tranșe egale: 50% la data de 18 martie anul N și 50% la data de 9 aprilie anul N.

Cursurile de schimb valutar sunt următoarele:

Data	*5.03.N*	*18.03.N*	*31.03.N*	*9.04.N*
Cursul dolarului	*2,80 lei*	*2,85 lei*	*3,00 lei*	*2,98 lei*

a) Înregistrarea aparatului de control importat conform facturii externe, declarației vamale de import (DVI) și a *„Fișei de calcul al importului"*:

Fișa de calcul al importului

Nr. crt.	Elemente de calcul	Valoarea în valută (S)	Valoarea în lei (1S=2,80 lei)
1.	*Valoarea externă FOB*	*12.000*	*33.600,00*
2.	Taxa vamală *(rd. 1 x 10%)*	-	3.360,00
3.	Comisionul vamal *(rd. 1 x 1%)*	-	336,00
4.	***Cost de achiziție în vamă (rd. 1+rd. 2+rd. 3)***	***12.000***	***37.296,00***
5.	*TVA deductibilă (rd. 4 x 24%)*	-	*8.951,04*

2132	*„Aparate și instalații de măsurare, control și reglare"*	=	**%**	37.296
		404	*„Furnizori de imobilizări"*	33.600
		446	*„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate"*	3.360
		447	*„Fonduri speciale - taxe și vărsăminte asimilate"*	336

Observație: În *contul 404 „Furnizori de imobilizări"* se înregistrează valoarea externă FOB, în, în *contul 446* se înregistrează taxa vamală, iar în *contul 447* se înregistrează comisionul vamal.

b) Plățile făcute în vamă cu ordine de plată emise potrivit declarației vamale de import:

	%	=	**5121** *„Conturi la bănci în lei"*	12.647,04
446	*„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate"*			3.360,00
447	*„Fonduri speciale - taxe și vărsăminte asimilate"*			336,00
4426	*„TVA deductibilă"*			8.951,04

c) Înregistrarea cheltuielilor de transport și instalare:

	%	=	**401** *„Furnizori"*	1.860
2132	*„Aparate și instalații de măsurare, control și reglare"*			1.500
4426	*„TVA deductibilă"*			360

d) Plata primei tranșe de 6.000 $ furnizorului extern (18 martie anul N):

a) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din DVI: 6.000 $ x 2,80 lei = 16.800 lei
b) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din 18.03.N: 6.000 $ x 2,85 lei = 17.100 lei
Diferență de curs valutar nefavorabilă (b – a): 300 lei

	%	=	**5124** *„Conturi la bănci în valută"*	17.100
404	*„Furnizori de imobilizări"*			16.800
665	*„Cheltuieli din diferențe de curs valutar"*			300

e) Înregistrarea diferențelor de curs valutar aferente datoriei în valută față de furnizorul extern (6.000 $) la finele lunii martie (31 martie anul N):

a) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din DVI: 6.000 $ x 2,80 lei = 16.800 lei
b) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din 31.03.N: 6.000 $ x 3,00 lei = 18.000 lei
Diferență de curs valutar nefavorabilă (b – a): 1.200 lei

665	*„Cheltuieli din diferențe de curs valutar"*	=	**404** *„Furnizori de imobilizări"*	1.200

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

f) Plata celei de a doua tranșe de 6.000 $ furnizorului extern (9 aprilie anul N):

a) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din 31.03.N:	6.000 $ x 3,00 lei =	18.000 lei
b) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din 09.04.N:	6.000 $ x 2,98 lei =	17.880 lei
Diferență de curs valutar favorabilă (a – b):		*120 lei*

404	*„Furnizori de imobilizări"* =	**%**		18.000
		5124	*„Conturi la bănci în valută"*	17.880
		765	*„Venituri din diferențe de curs valutar"*	120

Exemplul 9: La 31 decembrie o entitate are o datorie față de un furnizor extern în valoare de 1.000 € ca urmare a achiziției de marfă în data de 12 decembrie. Evoluția cursului în lei a monedei euro:

- *12.12.N: 1€ = 3,55 lei*
- *31.12.N: 1€ = 3,49 lei*

Observație: La 31 decembrie, datoriile exprimate în valute trebuie să fie evaluate la cursul valutar, valabil la data bilanțului, comunicat de Banca Națională a României.

a) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din 12.12.N:	1.000 € x 3,55 lei =	3.550 lei
b) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din 31.12.N:	1.000 € x 3,49 lei =	3.490 lei
Diferență de curs valutar favorabilă (a – b):		*60 lei*

401	*„Furnizori"* =	**765**	*„Venituri din diferențe de curs valutar"*	60

Exemplul 10: La 31 august o entitate are o datorie față de un furnizor extern în valoare de 2.500 € ca urmare a achiziției de marfă în data de 16 august. Evoluția cursului în lei a monedei euro:

- *16.08.N: 1€ = 4,10 lei*
- *31.08.N: 1€ = 4,15 lei*

Observație: La finele fiecărei luni, datoriile în valută se evaluează la cursul de schimb al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României din ultima zi bancară a lunii în cauză.

a) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din 16.08.N:	2.500 € x 4,10 lei =	10.250 lei
b) Valoarea în lei a datoriei în valută la cursul din 31.08.N:	2.500 € x 4,15 lei =	10.375 lei
Diferență de curs valutar nefavorabilă (b – a):		*125 lei*

665	*„Cheltuieli din diferențe de curs valutar"* =	**401**	*„Furnizori"*	60

17. OPERAȚIUNI PRIVIND GESTIUNEA RELAȚIILOR CU CLIENȚII

Exemplul 1: O entitate livrează produse finite la prețul negociat de 12.000 lei, rabat acordat pentru defecte 350 lei, remize acordate 150 lei, TVA 24%. Prețul de înregistrare al produselor finite este de 9.780 lei:

Valoarea, la preț de contract, aferentă cantității de produse finite vândute:	*12.000 lei*
(–) rabat acordat pentru defecte de calitate	350 lei
I. Valoarea netă	*11.650 lei*
(–) remiză acordată	150 lei
II. Valoarea netă	*11.500 lei*
(+) TVA 11.500 lei x 24%	2.760 lei
III. Valoarea totală de plată	***14.260 lei***

a) Facturarea vânzărilor de produse finite:

4111	*„Clienți"*	=	**%**		14.260
			701	*„Venituri din vânzarea produselor finite"*	11.500
			4427	*„TVA colectată"*	2.760

b) Descărcarea gestiunii de produse finite:

711	*„Venituri aferente costurilor stocurilor de produse"*	=	**345**	*„Produse finite"*	9.780

Observație: Dacă reducerile comerciale sunt acordate ulterior facturării, atunci se formulează articolul contabil:

	%	=	**4111**	*„Clienți"*	
709	*„Reduceri comerciale acordate"*				
4427	*„TVA colectată"*				

Exemplul 2: Entitatea acordă un scont de clientului său în valoare de 124 lei deoarece aceasta achită factura cu 20 de zile mai devreme față de termenul scadent (vezi exemplul 1):

a) Încasarea facturii înainte de scadență, mai puțin scontul acordat:

	%	=	**4111**	*„Clienți"*	14.260
5121	*„Conturi la bănci în lei"*				14.136
667	*„Cheltuieli privind sconturile acordate"*				124

b) Regularizarea TVA aferentă scontului acordat[1]:

a) Valoarea scontului acordat	124 lei
b) TVA aferentă scontului (a x 24/124)	*24 lei*

667	*„Cheltuieli privind sconturile acordate"*	=	**4427**	*„TVA colectată"*	24

Exemplul 3: Se înregistrează primirea de la client a sumei de 8.000 lei, sumă ce reprezintă avans în vederea achiziției de mărfuri. Ulterior se livrează marfa cu prețul de vânzare de 12.000 lei + TVA, aceasta fiind înregistrată în contabilitate la 9.000 lei. Pentru diferența de încasat se acceptă un efect de comerț (cambie) care va fi scontat înainte de termen, scontul acordat fiind de 400 lei:

a) Se înregistrează primirea avansului de la client:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**%**		9.920
			419	*„Clienți – creditori"*	8.000
			4427	*„TVA colectată"*	1.920

b) Se evidențiază livrarea mărfii către client conform facturii fiscale, în care se menționează avansul primit și restul de plată:

4111	*„Clienți"*	=	**%**		14.880
			707	*„Venituri din vânzarea mărfurilor"*	12.000
			4427	*„TVA colectată"*	2.880

[1] Vânzătorul trebuie să întocmească o factură privind regularizarea TVA aferentă scontului acordat, întrucât scontul nu intră în baza de impozitare

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

c) Se scot din gestiune mărfurile vândute, în valoare de 9.000 lei:

607	*„Cheltuieli privind mărfurile"*	=	**371**	*„Mărfuri"*	9.000

d) Se diminuează dreptul de creanţă asupra clientului pe seama avansului primit anterior şi acceptării unui efect de comerţ pentru diferenţă. Cu această înregistrare se regularizează şi taxa pe valoarea adăugată:

	%	=	**4111**	*„Clienţi"*	14.880
419	*„Clienţi – creditori"*				8.000
4427	*„TVA colectată"*				1.920
413	*„Efecte de primit de la clienţi"*				4.960

e) Primirea cambiei de la client şi depunerea la bancă pentru încasare:

5113	*„Efecte de încasat"*	=	**413**	*„Efecte de primit de la clienţi"*	4.960

f) Entitatea solicită băncii scontarea cambiei înainte de scadenţă:

5114	*„Efecte remise spre scontare"*	=	**5113**	*„Efecte de încasat"*	4.960

g) Se încasează contravaloarea efectului de comerţ, conform extras de cont şi se evidenţiază scontul acordat de 400 lei:

	%	=	**5114**	*„Efecte remise spre scontare"*	4.960
5121	*„Conturi la bănci în lei"*				4.560
667	*„Cheltuieli privind sconturile acordate"*				400

Exemplul 4: Se înregistrează primirea unui avans de la clienţi în vederea furnizării de mărfuri, în sumă de 1.240 lei. Factura privind avansul este întocmită în momentul primirii avansului. După 10 zile, se livrează marfa în valoare de 6.000 lei + TVA, aceasta fiind înregistrată în contabilitate la 5.000 lei:

a) Încasarea avansului de la client:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=		**%**	1.240
			419	*„Clienţi – creditori"*	1.000
			4427	*„TVA colectată"*	240

b) Livrarea mărfurilor în valoarea de 6.000 lei + TVA:

4111	*„Clienţi"*	=		**%**	7.440
			707	*„Venituri din vânzarea mărfurilor"*	6.000
			4427	*„TVA colectată"*	1.440

c) Scoaterea din gestiune a mărfurilor vândute, în valoare de 5.000 lei:

607	*„Cheltuieli privind mărfurile"*	=	**371**	*„Mărfuri"*	5.000

d) Regularizarea avansului primit:

	%	=	**4111**	*„Clienţi"*	1.240
419	*„Clienţi – creditori"*				1.000
4427	*„TVA colectată"*				240

e) Decontarea creanţei faţă de client, ţinând cont de avansul primit anterior:

a) Valoarea facturii	7.440 lei
b) Valoarea avansului	1.240 lei
Suma de încasat (a – b)	***6.200 lei***

BCU BUCUREŞTI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	= **4111**	*„Clienți"*	6.200

Exemplul 5: O entitate constată la finele exercițiului financiar „N" că au fost livrate produse finite în valoare de 82.000 lei + TVA 24% pentru care nu s-a emis încă factura. În exercițiul „N+1" se emite factura pentru bunurile livrate în luna decembrie a exercițiului „N", în condițiile în care prețul de vânzare este de 86.000 lei + TVA:

a) Se înregistrează clienți pentru care nu s-a emis factura pentru produsele finite livrate:

418	*„Clienți - facturi de întocmit"*	=	**%**		101.680
		701	*„Venituri din vânzarea produselor finite"*		82.000
		4428	*„TVA neexigibilă"*		19.680

b) Se înregistrează emiterea facturii pentru bunurile livrate în luna decembrie a exercițiului „N", la un preț de vânzare este de 86.000 lei + TVA:

4111	*„Clienți"*	=	**%**		106.640
		418	*„Clienți - facturi de întocmit"*		101.680
		701	*„Venituri din vânzarea produselor finite"*		4.000
		4427	*„TVA colectată"*		960

și

4428	*„TVA neexigibilă"*	= **4427**	*„TVA colectată"*	19.680

Observație: Dacă valoarea facturii corespunde cu valoarea estimată din momentul livrării bunurilor conform Aviz de însoțire a mărfii, atunci în contabilitate se înregistrează:

4111	*„Clienți"*	= **418**	*„Clienți - facturi de întocmit"*	101.680

și concomitent:

4428	*„TVA neexigibilă"*	= **4427**	*„TVA colectată"*	19.680

Exemplul 6: Presupunem că la sfârșitul exercițiului financiar se constată că anumite creanțe devin incerte pentru suma de 106.640 lei (vezi exemplul 5):

4118	*„Clienți incerți sau în litigiu"*	= **4111**	*„Clienți"*	106.640

Observații:

1. În această situație creanța se transferă cu nivelul ei total inclusiv cu cota TVA aferentă. Această constatare a caracterului incert al creanței și transferarea ei în contul *4118 „Clienți incerți sau în litigiu"* determină și constituirea unei ajustări pentru deprecierea creanțelor – clienți, astfel:

6814	*„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea activelor circulante"*	= **491**	*„Ajustări pentru deprecierea creanțelor - clienți"*	86.000

2. În cazul în care creanța nu mai poate fi încasată din cauza insolvabilității clientului, atunci au loc următoarele înregistrări:

– Scoaterea din activ a creanței incerte:

	%	= **4118**	*„Clienți incerți sau în litigiu"*	106.640
654	*„Pierderi din creanțe și debitori diverși"*			86.000
4427	*„TVA colectată"*			20.640

– Anularea ajustării constituite:

491	*„Ajustări pentru deprecierea creanţelor - clienţi"*	=	**7814**	*„Venituri din ajustări pentru deprecierea activelor circulante"*	86.000

Exemplul 7: Se înregistrează vânzarea de produse finite către o societate dintr-un stat non-comunitar în valoare de 1.000 $, la cursul de schimb valutar de 2,65 lei/$. La 31 decembrie anul N, cursul de schimb valutar este de 2,64 lei/$. În exerciţiul financiar N+1 se încasează dreptul de creanţă astfel: în luna ianuarie 700 $ la cursul de schimb de 2,70 lei/$, iar în luna februarie diferenţa de 300 $ la cursul de schimb de 2,76 lei/$. La 31 ianuarie cursul de schimb valutar de 2,80 lei/$.

a) Operaţiunile în cursul lunii decembrie exerciţiul financiar N:

Facturarea vânzării la extern:

Elemente de calcul	Valoarea în valută ($)	Valoarea în lei (1$=2,65 lei)
Valoarea produselor finite exportate	1.000	2.650

4111	*„Clienţi"*	=	**701**	*„Venituri din vânzarea produselor finite"*	2.650

b) Operaţiunile la 31.12.N:

Înregistrarea diferenţelor de curs valutar aferente creanţei neîncasate:

a) Valoarea în lei a creanţei în valută la cursul de la data facturării:	1.000 $ x 2,65 lei =	2.650 lei
b) Valoarea în lei a creanţei în valută la cursul din 31.12.N:	1.000 $ x 2,64 lei =	2.640 lei
Diferenţă de curs valutar nefavorabilă (a – b):		*10 lei*

665	*„Cheltuieli din diferenţe de curs valutar"*	=	**4111**	*„Clienţi"*	10

c) Operaţiunile în cursul lunii ianuarie exerciţiul financiar N+1:

Încasarea celor 700 $ în luna ianuarie anul N+1:

a) Valoarea în lei a creanţei în valută la cursul din 31.12.N:	700 $ x 2,64 lei =	1.848 lei
b) Valoarea în lei a creanţei în valută la cursul de la data încasării:	700 $ x 2,70 lei =	1.890 lei
Diferenţă de curs valutar favorabilă (b – a):		*42 lei*

5124	*„Conturi la bănci în valută"*	=		%	1.890
			4111	*„Clienţi"*	1.848
			765	*„Venituri din diferenţe de curs valutar"*	42

d) Operaţiunile la 31.01.N+1:

Înregistrarea diferenţelor de curs valutar aferente creanţei neîncasate:

a) Valoarea în lei a creanţei în valută la cursul din 31.12.N:	300 $ x 2,64 lei =	792 lei
b) Valoarea în lei a creanţei în valută la cursul din 31.01.N+1:	300 $ x 2,80 lei =	840 lei
Diferenţă de curs valutar favorabilă (b – a):		*48 lei*

4111	*„Clienţi"*	=	**765**	*„Venituri din diferenţe de curs valutar"*	48

e) Operaţiunile în cursul lunii februarie exerciţiul financiar N+1:

Încasarea diferenţei de 300 $:

a) Valoarea în lei a creanţei în valută la cursul din 31.01.N+1:	300 $ x 2,80 lei =	840 lei
b) Valoarea în lei a creanţei în valută la cursul de la data încasării:	300 $ x 2,76 lei =	828 lei
Diferenţă de curs valutar nefavorabilă (a – b):		*12 lei*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

	%	=	4111	„Clienți"	840
5124	„Conturi la bănci în valută"				828
665	„Cheltuieli din diferențe de curs valutar"				12

	4111 (€)				4111 (lei)		
op. a	1.000	700	op. c	op. a	2.650	10	op. b
		300	op. e	op. d	48	1.848	op. c
Rd	1.000	1.000				840	op. e
Tsd	1.000	1.000	Rc	Rd	2.698	2.698	Rc
			Tsc	Tsd	2.698	2.698	Tsc

18. OPERAȚIUNI PRIVIND DECONTĂRILE COMERCIALE PE BAZĂ DE EFECTE DE COMERȚ

Exemplul 1: Emiterea și plata efectelor de comerț (cambii) pentru datoriile față de furnizori create în urma achizițiilor de mărfuri:

a) Înregistrarea facturii pentru mărfurile achiziționate de la furnizori în valoare de 1.000 lei + TVA 24%:

	%	=	401	„Furnizori"	1.240
371	„Mărfuri"				1.000
4426	„TVA deductibilă"				240

b) Emiterea efectului de comerț (cambia):

401	„Furnizori"	=	403	„Efecte de plătit"	1.240

c) Plata la scadență a cambiei prin bancă:

403	„Efecte de plătit"	=	5121	„Conturi la bănci în lei"	1.240

Exemplul 2: Acceptarea și încasarea efectelor de comerț (cambii) pentru creanțele create în urma vânzărilor de mărfuri:

a) Se înregistrează factura pentru mărfurile vândute clienților, valoarea de 2.000 lei + TVA 24%:

4111	„Clienți"	=	%		2.480
			707	„Venituri din vânzarea mărfurilor"	2.000
			4427	„TVA colectată"	480

b) Scoaterea din gestiune a mărfurilor vândute:

607	„Cheltuieli privind mărfurile"	=	371	„Mărfuri"	1.800

c) Acceptarea efectului de comerț (cambia):

413	„Efecte de primit de la clienți"	=	4111	„Clienți"	2.480

d) Încasarea efectelor de comerț poate prezenta *trei situații*:

d_1) păstrarea până la scadență a cambiei și apoi încasarea ei, ceea ce presupune:

- remiterea efectului spre încasare la bancă, care se înregistrează astfel:

5113	„Efecte de încasat"	=	413	„Efecte de primit de la clienți"	2.480

- încasarea prin bancă a efectului și reținerea de către aceasta a comisionului bancar, care, să presupunem că este de 80 lei:

	%	=	5113	„Efecte de încasat"	2.480
5121	„Conturi la bănci în lei"				2.400
627	„Cheltuieli cu serviciile bancare și asimilate"				80

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

d_2) andosarea efectelor:

- Se andosează o cambie cu o valoare de 1.500 lei acceptată de un client la ordinul unui furnizor:
  - în contabilitatea vechiului beneficiar (andosatului) se va înregistra:

401	*„Furnizori"*	=	**413**	*„Efecte de primit de la clienți"*	1.500

  - în contabilitatea noului beneficiar (andositului) se va înregistra:

413	*„Efecte de primit de la clienți"*	=	**4111**	*„Clienți"*	1.500

d_3) scontarea efectelor – este operația prin care un efect de comerț se încasează înainte de scadență. Suma încasată reprezintă valoarea nominală a cambiei, mai puțin *agio* format din:
- dobânda calculată pentru perioada până la scadența efectului;
- comisionul de scontare.

- Se depune băncii pentru scontare un efect de 1.200 lei pentru care se face înregistrarea:

5114	*„Efecte remise spre scontare"*	=	**413**	*„Efecte de primit de la clienți"*	1.200

- La încasarea efectului banca decontează suma efectului mai puțin dobânda pentru perioada până la scadența efectului în sumă de 100 lei și comisionul de scontare în sumă de 20 lei:

	%	=	**5114**	*„Efecte remise spre scontare"*	1.200
5121	*„Conturi la bănci în lei"*				1.080
666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*				100
627	*„Cheltuieli cu serviciile bancare și asimilate"*				20

Exemplul 3: ***Reînnoirea efectelor de comerț*** *– este operația prin care trasul (clientul) poate să ceară anularea și înlocuirea efectului inițial printr-un nou efect, cu o scadență mai îndepărtată, sau să ceară amânarea termenului de decontare a efectului existent. Reînnoirea efectelor de comerț determină efectuarea următoarelor înregistrări în contabilitate:*

1) Efectul comercial este încă în posesia trăgătorului, presupune anularea efectului inițial și crearea unui nou efect cu o valoare majorată cu dobânda și cheltuielile de întârziere calculate între cele două scadențe.

- Valoarea nominală a efectului 1.000 lei; se acceptă să se tragă o nouă cambie care să amâne termenul de la 1 martie la 31 mai, cu o dobândă penalizatoare de 40% pe lună (1.000 lei x 40% x 3 luni /12 luni = 100 lei):

A) În contabilitatea trăgătorului:

a) Anularea efectului inițial:

4111	*„Clienți"*	=	**413**	*„Efecte de primit de la clienți"*	1.000

b) Înregistrarea dobânzii penalizatoare:

4111	*„Clienți"*	=	**766**	*„Venituri din dobânzi"*	100

c) Crearea unui nou efect de comerț la o valoare majorată (valoarea nominală + dobânda penalizatoare):

413	*„Efecte de primit de la clienți"*	=	**4111**	*„Clienți"*	1.100

B) În contabilitate trasului:

a) Anularea efectului inițial:

403	*„Efecte de plătit"*	=	**401**	*„Furnizori"*	1.000

BCU "ION CREANGĂ" UNIVERSITY LIBRARY

b) Înregistrarea cheltuielii cu dobânda penalizatoare:

668	*„Alte cheltuieli financiare"*	=	**401**	*„Furnizori"*	100

c) Crearea unui nou efect cu o valoare majorată:

401	*„Furnizori"*	=	**403**	*„Efecte de plătit"*	1.100

2) Recuperarea efectului de la andosist, el nemaifiind la trăgător:

A) În contabilitatea trăgătorului:

a) Remiterea efectului de încasare:

5113	*„Efecte de încasat"*	=	**413**	*„Efecte de primit de la clienți"*	1.000

b) Recuperarea efectului de comerț:

4111	*„Clienți"*	=	**5113**	*„Efecte de încasat"*	1.000

c) Înregistrarea cheltuielilor suplimentare pentru recuperarea efectului:

627	*„Cheltuieli cu serviciile bancare și asimilate"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	10

d) Recuperarea (imputarea) cheltuielilor suplimentare de la clienți:

4111	*„Clienți"*	=	**627**	*„Cheltuieli cu serviciile bancare și asimilate"*	10

B) *În contabilitatea trasului nu se face nici o înregistrare.*

Exemplul 4: O entitate prestează servicii pentru un client în valoare de 10.000 lei + TVA 24%. Încasarea facturii se face pe baza unui cec emis de către client:

a) Se înregistrează factura pentru serviciile prestate:

4111	*„Clienți"*	=	**%**		12.400
			704	*„Venituri din lucrări executate și servicii prestate"*	10.000
			4427	*„TVA colectată"*	2.400

b) Se înregistrează primirea și depunerea cecului la bancă pentru încasare:

5112	*„Cecuri de încasat"*	=	**4111**	*„Clienți"*	12.400

c) Se înregistrează încasarea clientului:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**5112**	*„Cecuri de încasat"*	12.400

19. OPERAȚIUNI PRIVIND INVESTIȚIILE PE TERMEN SCURT

Exemplul 1: Se achiziționează de la o entitate afiliată, în scop speculativ, 100 de acțiuni la un cost de achiziție de 4 lei/acțiune, plata făcându-se imediat și 200 de acțiuni la un cost de achiziție de 3,50 lei/acțiune, plata făcându-se după 60 de zile. Ulterior se vând 150 de acțiuni cu prețul de 4,50 lei/acțiune. La ieșirea din entitate, acțiunile sunt evaluate prin metoda FIFO:

Observație: Achiziția de investiții financiare pe termen scurt se contabilizează astfel:

50	*„Investiții pe termen scurt"*	=	**%**		Valoarea totală a titlurilor
			5311	*„Casa în lei"*	Valoarea achitată prin casă
			5121	*„Conturi la bănci în lei"*	Valoarea achitată prin bancă
			462	*„Creditori diverși"*	Partea eliberată dar neplătită
			509	*„Vărsăminte de efectuat pentru investițiile pe termen scurt"*	Partea neeliberată și neplătită

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

a) Se achiziționează 100 de acțiuni la costul de achiziție de 4 lei/acțiune:

501	*„Acțiuni deținute la entitățile afiliate"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	400

b) Se achiziționează 200 de acțiuni la costul de achiziție de 3,50 lei/acțiune:

501	*„Acțiuni deținute la entitățile afiliate"*	=	**5091**	*„Vărsăminte de efectuat pentru acțiunile deținute la entitățile afiliate"*	700

c) Se achită cele 200 de acțiuni:

5091	*„Vărsăminte de efectuat pentru acțiunile deținute la entitățile afiliate"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	700

d) Se vând 150 de acțiuni la prețul de 4,50 lei/acțiune:

Observații:

1. La ieșirea din entitate, cele 150 de acțiuni sunt evaluate după metoda FIFO, astfel:

Evaluarea ieșirilor de acțiuni după metoda FIFO

Exp	Debit			Credit			Sold		
	Nr. titluri	Preț unitar	Valori	Nr. titluri	Preț unitar	Valori	Nr. titluri	Preț unitar	Valori
I	100	4,00	400	-	-	-	100	4,00	400
I	200	3,50	700	-	-	-	100 200	4,00 3,50	400 700
E	-	-	-	*100* *50*	*4,00* *3,50*	*400* *175*	*150*	*3,50*	*525*

100 acțiuni la un preț de 4,00 lei / acțiune = 400 lei
50 acțiuni la un preț de 3,50 lei / acțiune = 175 lei
Total 150 acțiuni ***575 lei***

2. Rezultatul (câștigul sau pierderea) vânzării de acțiuni ale entității afiliate se determină astfel:

a) Valoarea acțiunilor vândute (la preț de vânzare): 150 acțiuni x 4,50 lei/acțiune 675 lei
b) Valoarea acțiunilor vândute (după metoda FIFO): 575 lei
Diferență în plus (câștig) (a – b) ***100 lei***

5311	*„Casa în lei"*	=		**%**	675
			501	*„Acțiuni deținute la entitățile afiliate"*	575
			7642	*„Câștiguri din investiții pe termen scurt cedate"*	100

3. Dacă prețul de vânzare este de 3,20 lei/acțiune, atunci:

– Rezultatul (câștigul sau pierderea) vânzării de acțiuni ale entității afiliate se determină astfel:

a) Valoarea acțiunilor vândute (la preț de vânzare): 150 acțiuni x 3,20 lei/acțiune 480 lei
b) Valoarea acțiunilor vândute (după metoda FIFO): 575 lei
Diferență în minus (pierdere) (b – a) ***95 lei***

– Articolul contabil este următorul:

	%	=	**501**	*„Acțiuni deținute la entitățile afiliate"*	575
5311	*„Casa în lei"*				480
6642	*„Pierderi din investițiile pe termen scurt cedate"*				95

BCU MUSICĂ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 2: O entitate emite 500 obligaţiuni la valoarea nominală de 10 lei, cu o dobândă de 10%. Preţul de vânzare al obligaţiunilor este de 9,50 lei/bucata. Durata contractării împrumutului este de 5 ani. La scadenţă, obligaţiunile sunt răscumpărate la valoarea nominală:

a) Emisiunea de obligaţiuni:

a) Valoarea nominală a obligaţiunilor:	500 oblig. x 10,00 lei =	5.000 lei
b) Valoarea de emisiune a obligaţiunilor:	500 oblig. x 9,50 lei =	4.750 lei
Primă de rambursare (a – b):		***250 lei***

	%	=	161 „Împrumuturi din emisiuni de obligaţiuni"	5.000
461	„Debitori diverşi"			4.750
169	„Prime privind rambursarea obligaţiunilor"			250

b) Se înregistrează cheltuielile ocazionate de emisiunea obligaţiunilor în sumă totală de 100 lei, achitate prin virament bancar:

201	„Cheltuieli de constituire"	=	5121 „Conturi la bănci în lei"	100

c) Se încasează contravaloarea obligaţiunilor subscrise:

5311	„Casa în lei"	=	461 „Debitori diverşi"	4.750

d) La sfârşitul primului an, se înregistrează dobânda datorată obligatarilor:

a) Numărul de obligaţiuni	500 buc.
b) Valoarea nominală	10 lei
c) Procentul dobânzii	10%
Dobânda datorată (a x b x c)	***500 lei***

666	„Cheltuieli privind dobânzile"	=	1681 „Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni"	500

e) Se achită dobânda cuvenită obligatarilor:

1681	„Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiunea de obligaţiuni"	=	5311 „Casa în lei"	500

f) Se înregistrează amortizarea primelor de rambursare a obligaţiunilor în sumă de 50 lei (250 lei / 5 ani):

6868	„Cheltuieli financiare privind amortizarea primelor de rambursare a obligaţiunilor"	=	169 „Prime privind rambursarea obligaţiunilor"	50

g) Se înregistrează amortizarea cheltuielilor ocazionate de emisiunea obligaţiunilor în sumă de 20 lei (100 lei / 5 ani):

6811	„Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor"	=	2801 „Amortizarea cheltuielilor de constituire"	20

Observaţie: Ultimele patru operaţiuni se repetă şi în următorii patru ani dacă societatea nu procedează la răscumpărarea de obligaţiuni sau la preschimbarea acestora în acţiuni, înainte de scadenţă.

h) După cinci ani, la scadenţă se răscumpără cele 500 de obligaţiuni la valoarea nominală, respectiv 10 lei/obligaţiune:

505	„Obligaţiuni emise şi răscumpărate"	=	5311 „Casa în lei"	5.000

i) Anularea obligaţiunilor răscumpărate:

161	„Împrumuturi din emisiuni de obligaţiuni"	=	505 „Obligaţiuni emise şi răscumpărate"	5.000

BCU "Lucian Blaga" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exemplul 3: O entitate achiziționează 400 obligațiuni cu prețul de 2 lei/bucata, plata efectuându-se după 45 de zile. Dobânda care i se cuvine entității, pentru obligațiunile deținute, este de 90 lei. Entitatea vinde 100 obligațiuni la prețul de 2,50 lei/bucată și 60 obligațiuni la prețul de 1,80 lei/bucată:

a) Se achiziționează obligațiunile în sumă de 800 lei (400 obligațiuni x 2 lei/bucata):

506	*„Obligațiuni"*	=	**5092**	*„Vărsăminte de efectuat pentru alte investiții pe termen scurt"*	800

b) Se achită obligațiunile:

5092	*„Vărsăminte de efectuat pentru alte investiții pe termen scurt"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	800

c) Se înregistrează dobânda cuvenită:

5088	*„Dobânzi la obligațiuni și titluri de plasament"*	=	**766**	*„Venituri din dobânzi"*	90

d) Se încasează dobânda:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**5088**	*„Dobânzi la obligațiuni și titluri de plasament"*	90

e) Se vând 100 obligațiuni la prețul de 2,50 lei/bucată:

a) Valoarea obligațiunilor vândute la preț de vânzare: (100 obligațiuni x 2,50 lei/bucata)	250 lei
b) Valoarea obligațiunilor vândute la preț de achiziție: (100 obligațiuni x 2,00 lei/bucata)	200 lei
Diferență în plus (câștig) (a – b)	***50 lei***

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**%**		250
			506	*„Obligațiuni"*	200
			7642	*„Câștiguri din investiții pe termen scurt cedate"*	50

f) Se vând 60 obligațiuni la prețul de 1,80 lei/bucată:

a) Valoarea obligațiunilor vândute la preț de vânzare: (60 obligațiuni x 1,80 lei/bucata)	108 lei
b) Valoarea obligațiunilor vândute la preț de achiziție: (60 obligațiuni x 2,00 lei/bucata)	120 lei
Diferență în minus (pierdere) (b – a)	***12 lei***

	%	=	**506**	*„Obligațiuni"*	120
5121	*„Conturi la bănci în lei"*				108
6642	*„Pierderi din investițiile pe termen scurt cedate"*				12

Exemplul 4: O entitate constituie un depozit pe 6 luni în sumă de 2.400 lei, cu o rată a dobânzii de 8% pe an.

a) Achiziționarea certificatului de depozit

5081	*„Alte titluri de plasament"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	2.400

b) Înregistrarea dobânzii:

a) Valoarea depozitului	2.400 lei
b) Rata anuală a dobânzii	8%
c) Dobânda lunară (a x b / 12 luni)	*16 lei*
d) Dobânda aferentă depozitului (pentru 6 luni) (c x 6)	***96 lei***

5088	*„Dobânzi la obligaţiuni şi titluri de plasament"*	=	**766**	*„Venituri din dobânzi"*	96

c) Lichidarea depozitului şi încasarea dobânzii:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=		**%**	2.496
			5081	*„Alte titluri de plasament"*	2.400
			5088	*„Dobânzi la obligaţiuni şi titluri de plasament"*	96

Exemplul 5: Se achiziţionează 1.000 acţiuni la un cost de achiziţie de 4 lei/acţiune. Se achită imediat cu numerar suma de 1.600 lei, restul achitându-se ulterior prin cont bancar. Se revând 400 de acţiuni la un preţ de 4,20 lei/acţiune:

a) Se achiziţionează acţiunile:

5081	*„Alte titluri de plasament"*	=		**%**	4.000
			5311	*„Casa în lei"*	1.600
			5092	*„Vărsăminte de efectuat pentru alte investiţii pe termen scurt"*	2.400

b) Se achită diferenţa bani rămasă:

5092	*„Vărsăminte de efectuat pentru alte investiţii pe termen scurt"*	=	**5121**	*„Conturi la bănci în lei"*	2.400

c) Vânzare acţiuni:

a) Valoarea acţiunilor vândute la preţ de vânzare: (400 acţiuni x 4,20 lei/bucata)	1.680 lei
b) Valoarea acţiuni vândute la preţ de achiziţie: (400 acţiuni x 4,00 lei/bucata)	1.600 lei
Diferenţă în plus (câştig) (a – b)	***80 lei***

461	*„Debitori diverşi"*	=		**%**	1.680
			5081	*„Alte titluri de plasament"*	1.600
			7642	*„Câştiguri din investiţii pe termen scurt cedate"*	80

d) Încasarea acţiunilor vândute:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**461**	*„Debitori diverşi"*	1.680

20. OPERAŢIUNI PRIVIND CREDITELE BANCARE PE TERMEN SCURT

Exemplul: O entitate primeşte un credit bancar pe 3 luni în sumă de 6.000 lei, cu o dobândă de 10% pe an. Rambursarea are loc lunar, respectiv câte 2.000 lei în fiecare lună. În a doua lună, datorită unor greutăţi financiare, entitatea solicită băncii amânarea plăţii ratei şi a dobânzii aferente pentru luna următoare.

Operaţiuni în prima lună:

a) Primirea creditului bancar pe termen scurt:

5121	*„Conturi la bănci în lei"*	=	**5191**	*„Credite bancare pe termen scurt"*	6.000

b) Înregistrarea dobânzii de plătit:

a) Valoarea creditului	6.000 lei
b) Dobânda anuală	10%
Dobânda lunară (a x b / 12 luni)	***50 lei***

666	*„Cheltuieli privind dobânzile"*	=	**5198**	*„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen scurt"*	50

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

c) Plata sumei lunare (rata împrumutului şi a dobânzii):

	%	=	5121	„Conturi la bănci în lei"	2.050
5191	„Credite bancare pe termen scurt"				2.000
5198	„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen scurt"				50

Operaţiuni în a doua lună:

d) Înregistrarea dobânzii de plătit:

666	„Cheltuieli privind dobânzile"	=	5198	„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen scurt"	50

e) Înregistrarea creditului restant:

5191	„Credite bancare pe termen scurt"	=	5192	„Credite bancare pe termen scurt nerambursate la scadenţă"	2.000

Operaţiuni în a treia lună:

f) Înregistrarea dobânzii de plătit:

666	„Cheltuieli privind dobânzile"	=	5198	„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen scurt"	50

g) Plata ratelor împrumutului şi a dobânzilor aferente pentru a doua şi a treia lună:

	%	=	5121	„Conturi la bănci în lei"	4.100
5191	„Credite bancare pe termen scurt"				2.000
5192	„Credite bancare pe termen scurt nerambursate la scadenţă"				2.000
5198	„Dobânzi aferente creditelor bancare pe termen scurt"				100

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

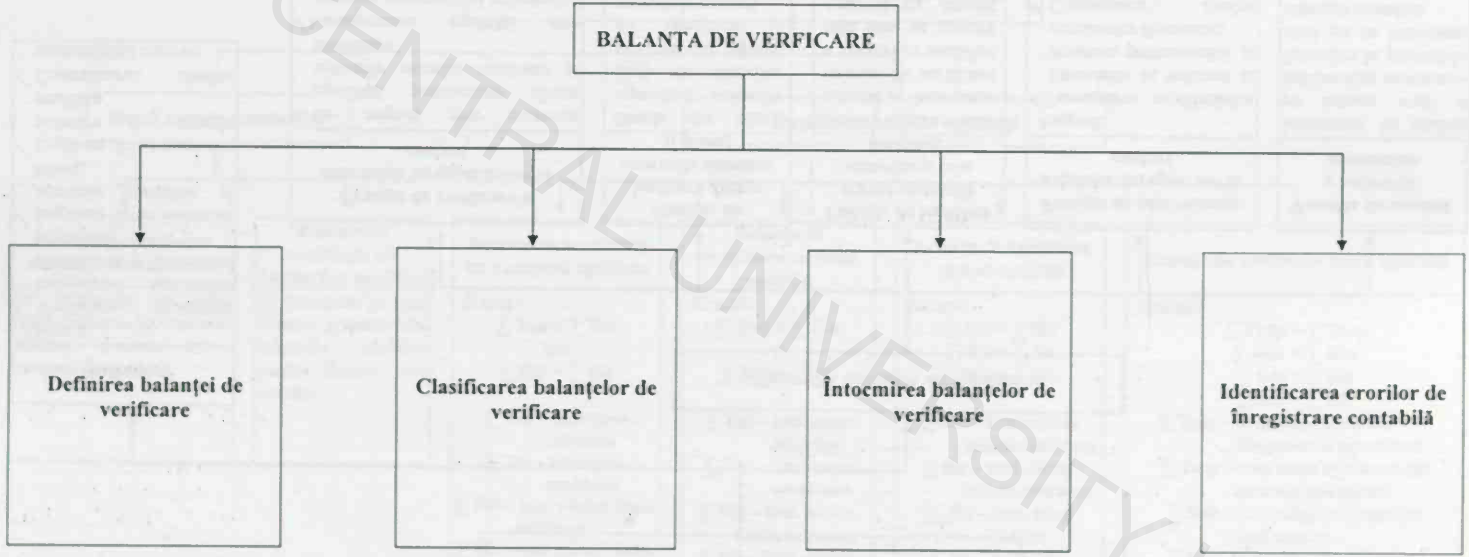

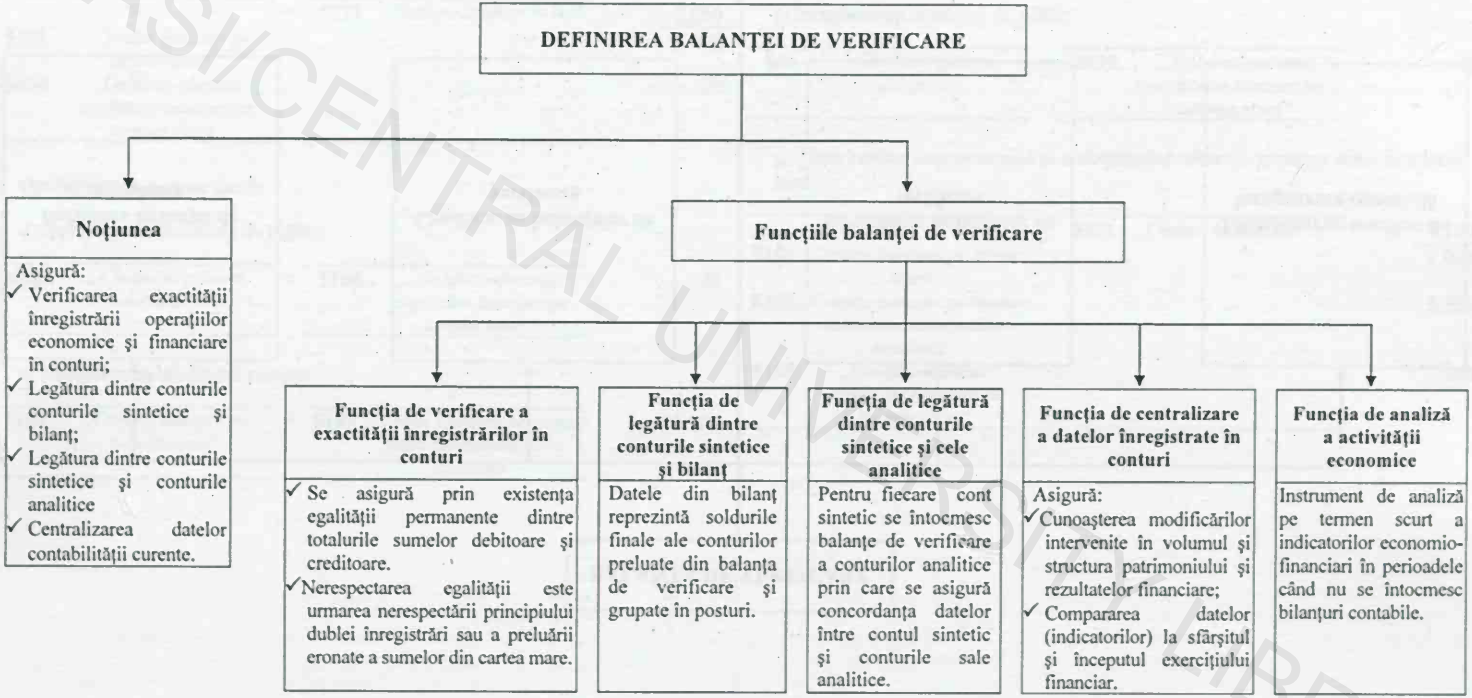

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

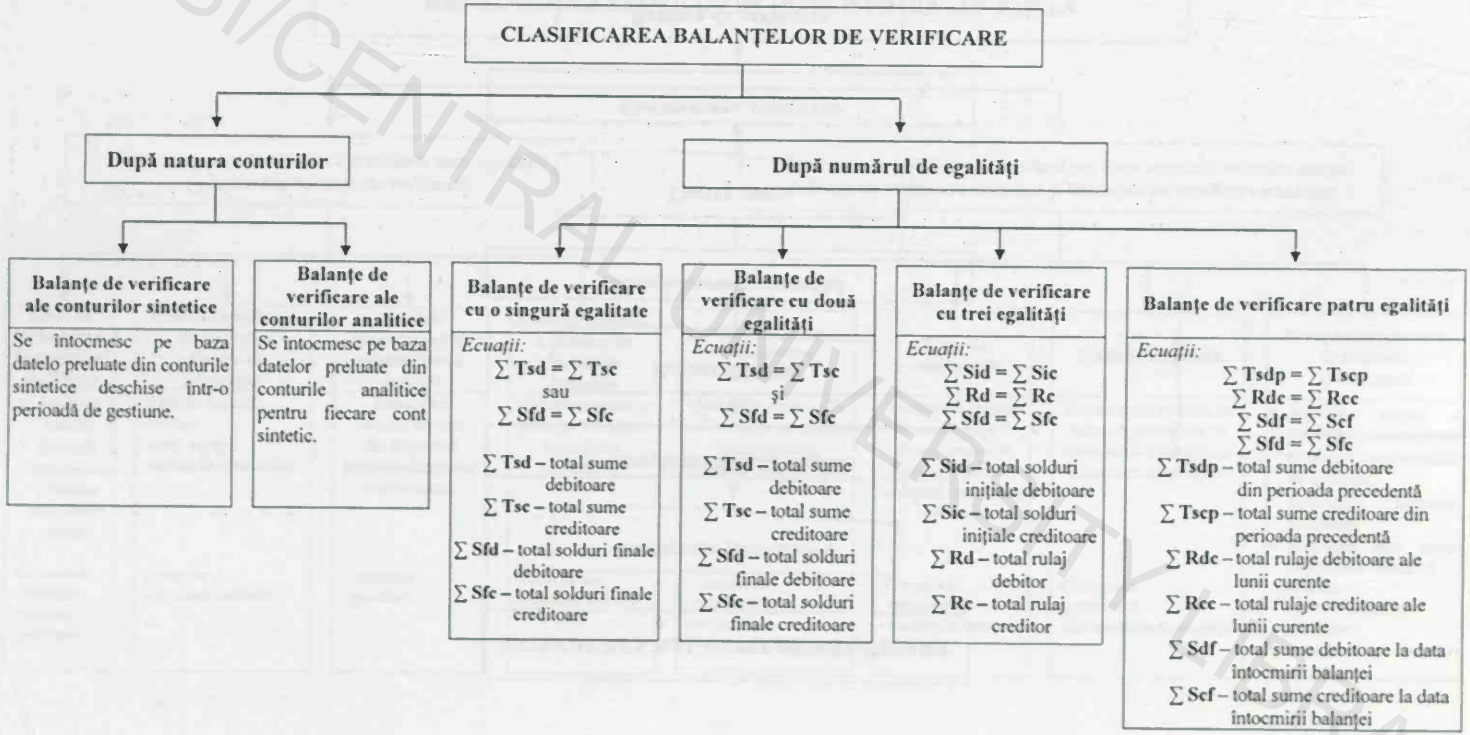

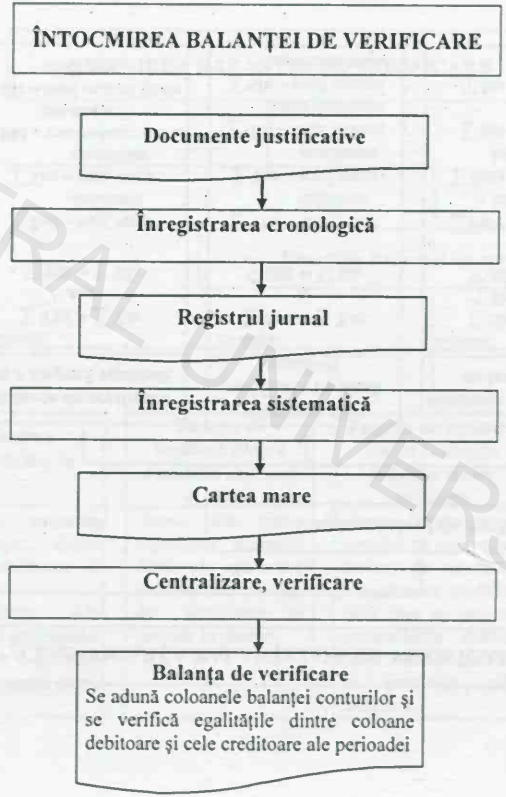

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

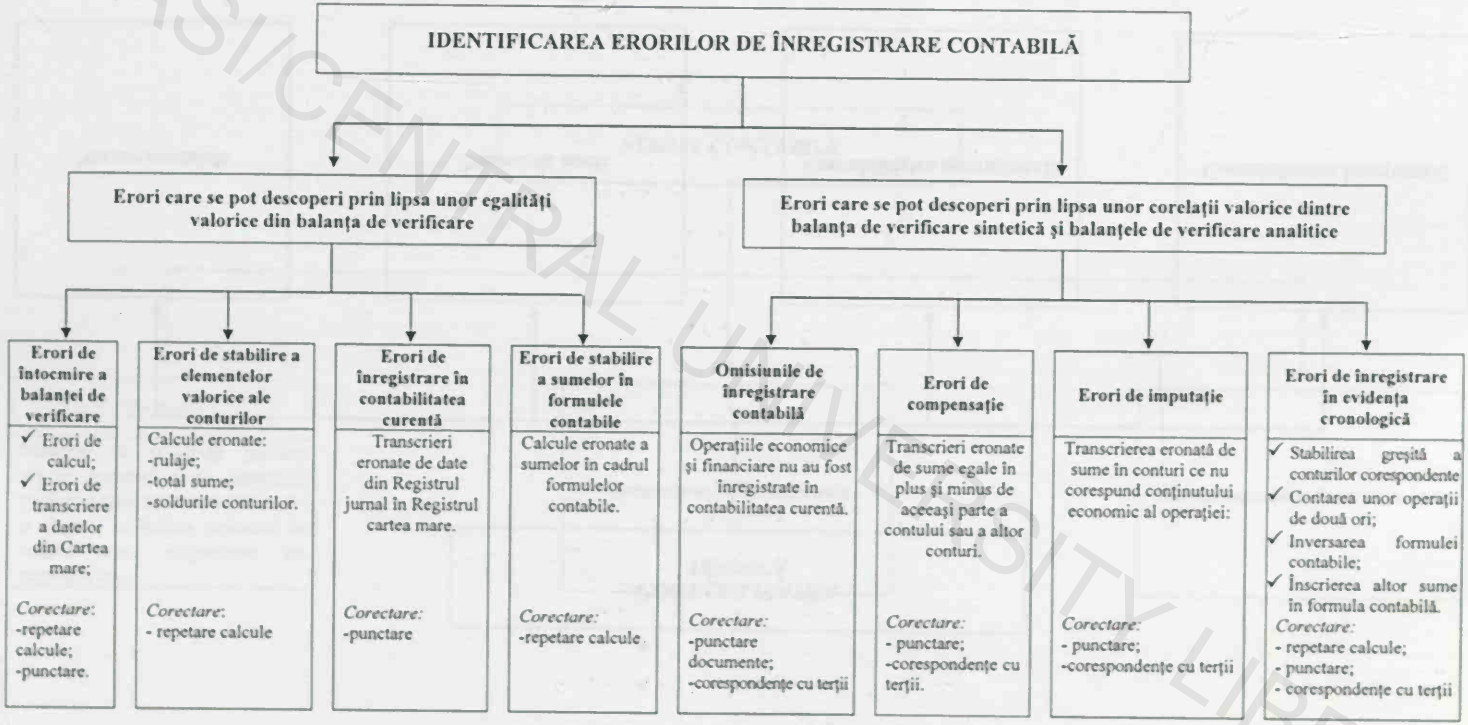

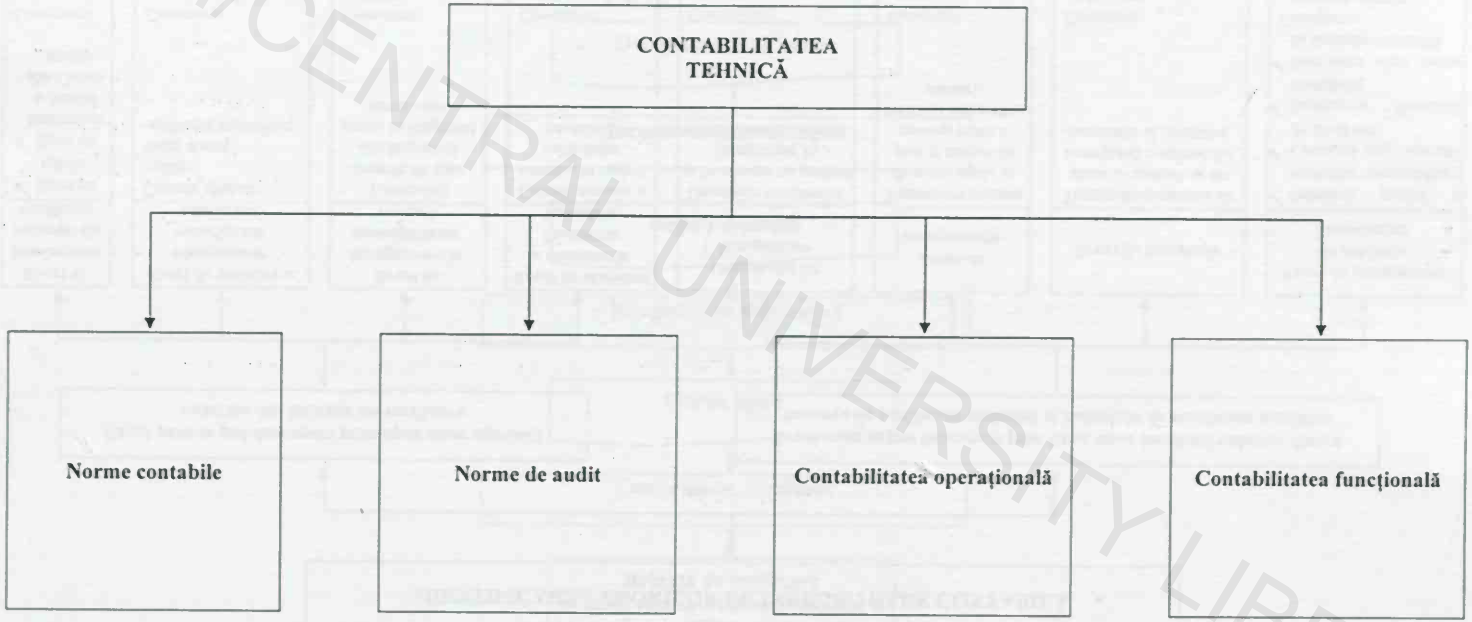

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

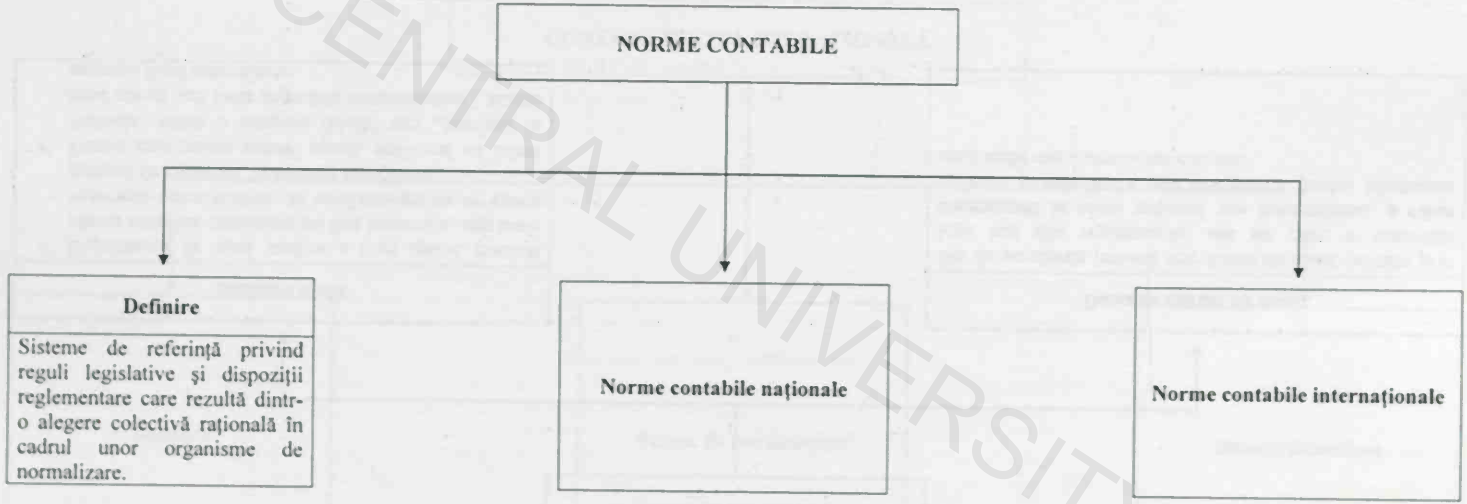

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

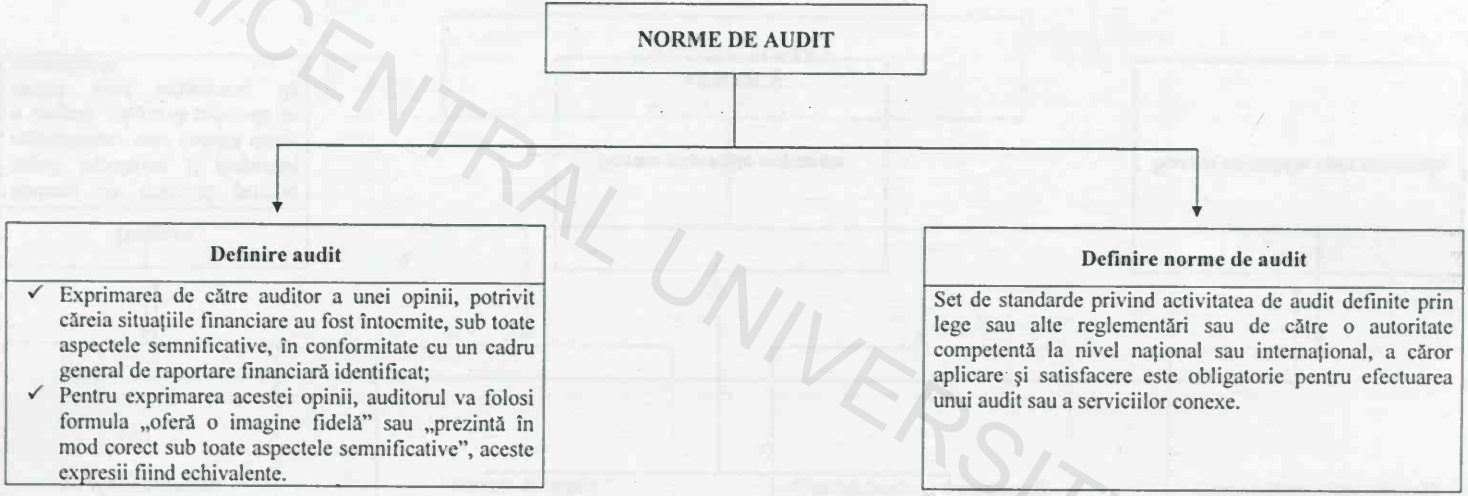

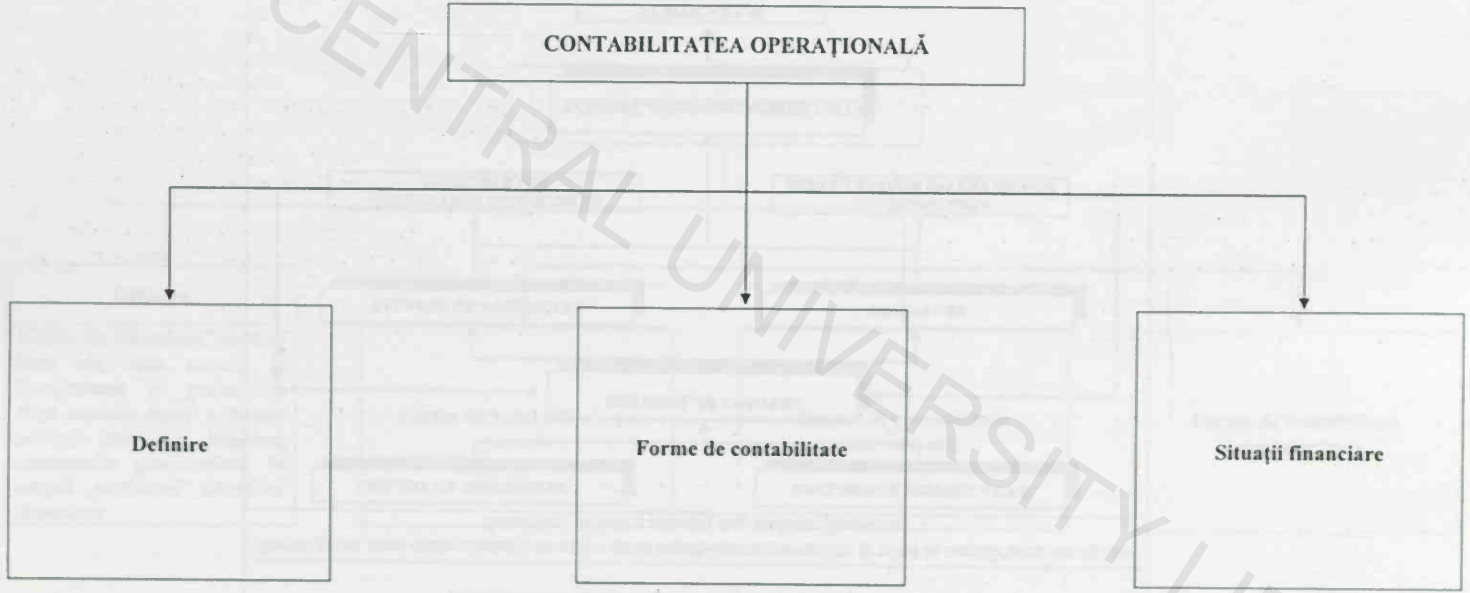

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

B.C.U. „M. EMINESCU" IAȘI

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DEFINIREA CONTABILITĂȚII OPERAȚIONALE

Parcurgerea unui ciclu contabil în etape de la deschiderea conturilor și până la certificarea situațiilor financiare de către cenzori sau auditori financiari

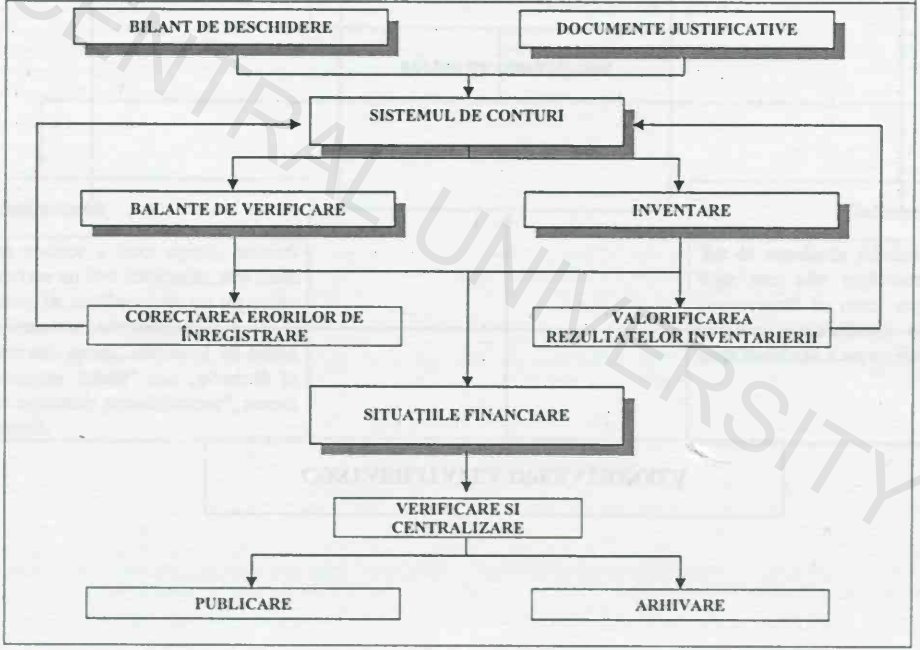

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

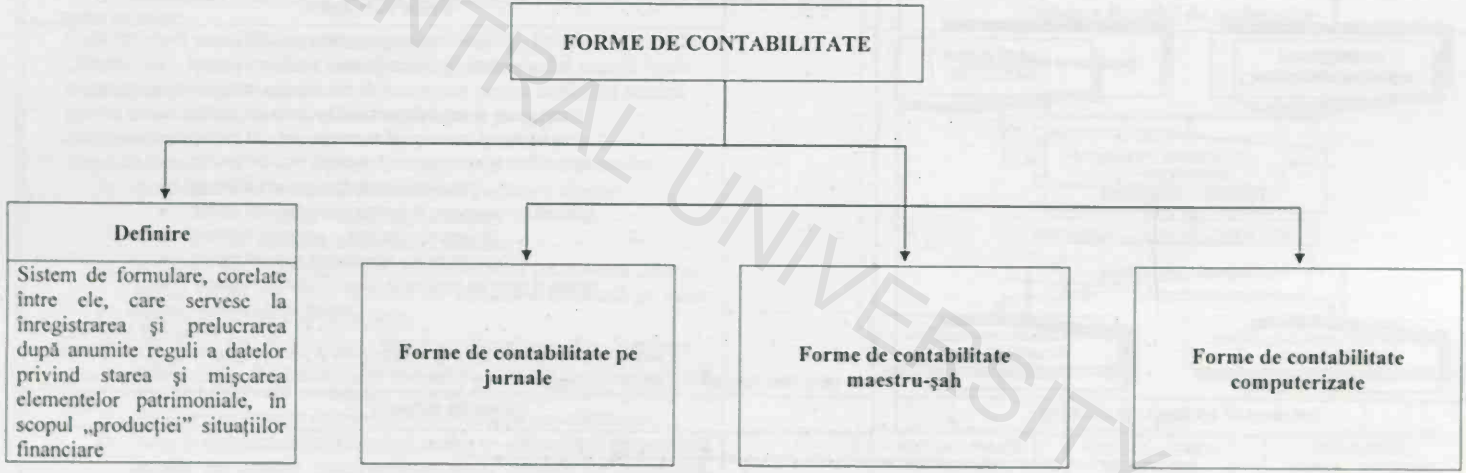

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

FORME DE CONTABILITATE PE JURNALE

Tehnica de lucru

- ✓ Caracteristica esențială este înregistrarea succesivă a informațiilor financiar – contabile, mai întâi cronologic în Registrul – jurnal și apoi sistematic în Registrul cartea – mare;
- ✓ Categorii de jurnale:
  - ➢ Jurnale – situații specializate:
    - Jurnal – situație privind operațiile de casă și bancă;
    - Jurnal privind decontările cu furnizorii;
    - Situația încasării – achitării facturilor;
    - Jurnal privind consumurile și alte ieșiri de stocuri;
    - Situație privind mișcarea stocurilor;
    - Jurnal privind salariile și contribuția la asigurările sociale
    - Jurnal privind vânzarea produselor și alte ieșiri;
    - Jurnal privind vânzarea mărfurilor și alte ieșiri
  - ➢ Jurnale – situații comune:
    - Jurnal – situație privind operațiile contabile;
    - Jurnal privind operații diverse.
- ✓ Etape de lucru:
  - ❑ înregistrarea cronologică pe bază de documente justificative și/sau inventarieri faptice a operațiilor economice în „Registrele – jurnal auxiliare (cumpărări, vânzări, trezorerie, operații diverse)";
  - ❑ întocmirea lunară a „Registrului cartea – mare", în care, pe fila deschisă pentru fiecare cont se preia:
    - o într-o singură sumă rulajul creditor din „Jurnalul – situație specializat" sau comun al contului respectiv, fără defalcare pe conturi corespondente debitoare;
    - o sumele parțiale cu care contul respectiv a fost debitat în diferite „Jurnale – situații" ale celorlalte conturi corespondente, astfel încât prin însumare să se formeze rulajul debitor cu defalcare pe conturi corespondente creditoare;
    - o stabilirea soldului final debitor sau creditor, pentru fiecare cont utilizat, în funcție de rulajele debitoare sau creditoare ale contului respectiv.

Schema fluxului de prelucrare

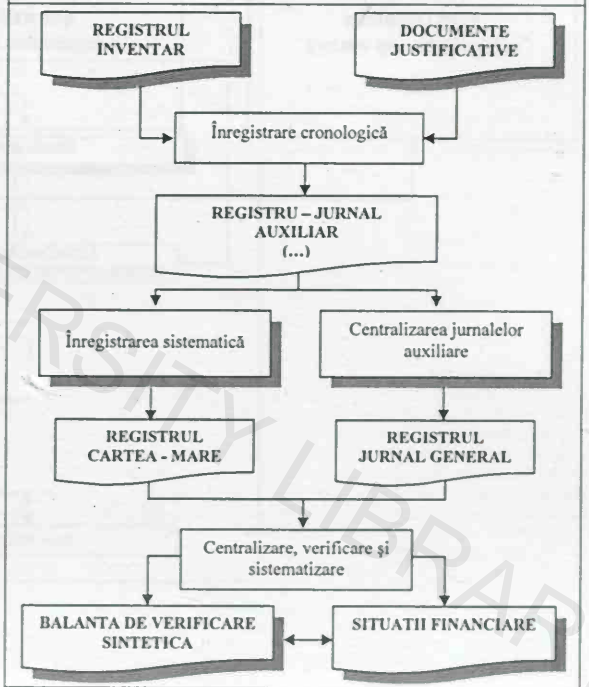

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

FORME DE CONTABILITATE MAESTRU-SAH

Tehnica de lucru

- ✓ Caracteristica esențială este reportarea cronologică a tuturor sumelor din „Registrele – jurnal auxiliare" sau din „ Registrul – jurnal unic în fișele sintetice „cartea – mare (șah) deschise separat pentru debitul și separat pentru creditul fiecărui cont utilizat cu defalcare pe conturi corespondente;
- ✓ Etape de lucru:
  - deschiderea, la începutul exercițiului financiar a fișelor:
    - cartea – mare șah debitoare
    - cartea – mare șah creditoare
  - în aceste fișe se înregistrează pe primul rând (în coloana „Suma") soldul inițial, pe baza balanței de verificare încheiată la finele exercițiului financiar precedent;
  - preluarea din „Registrele – jurnal auxiliare" sau din „Registrul – jurnal unic" a rulajelor fiecărui cont utilizat în fiecare articol contabil (formulă contabilă) redactat în „Registrul – jurnal" cu defalcare pe conturi corespondente debitoare sau creditoare;
  - lunar și cumulat de la începutul anului se adiționează pe verticală sumele pe conturi corespondente care, adunate pe orizontală, trebuie să fie egale cu totalul sumelor din coloana „Suma" adunată pe verticală. Întocmite în această manieră, fișele cartea – mare debitoare și creditoare stau la baza întocmirii balanței de verificare lunară și bilanțului exercițiului financiar.

Schema fluxului de prelucrare

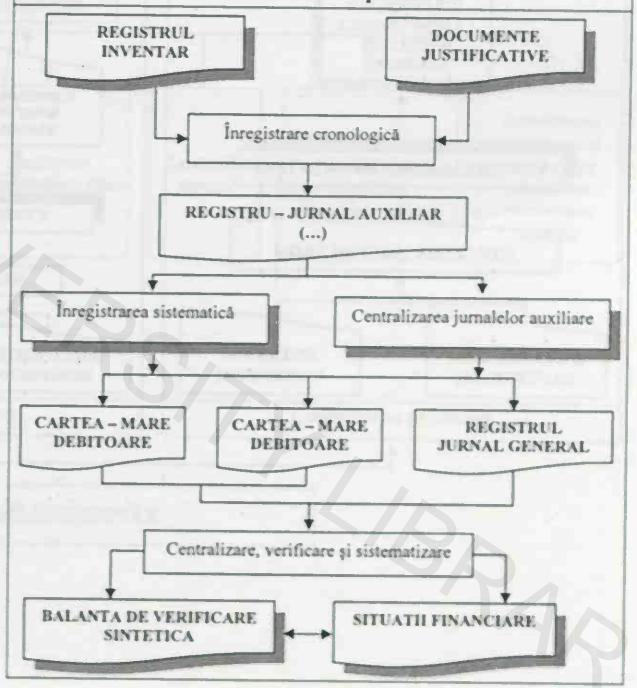

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

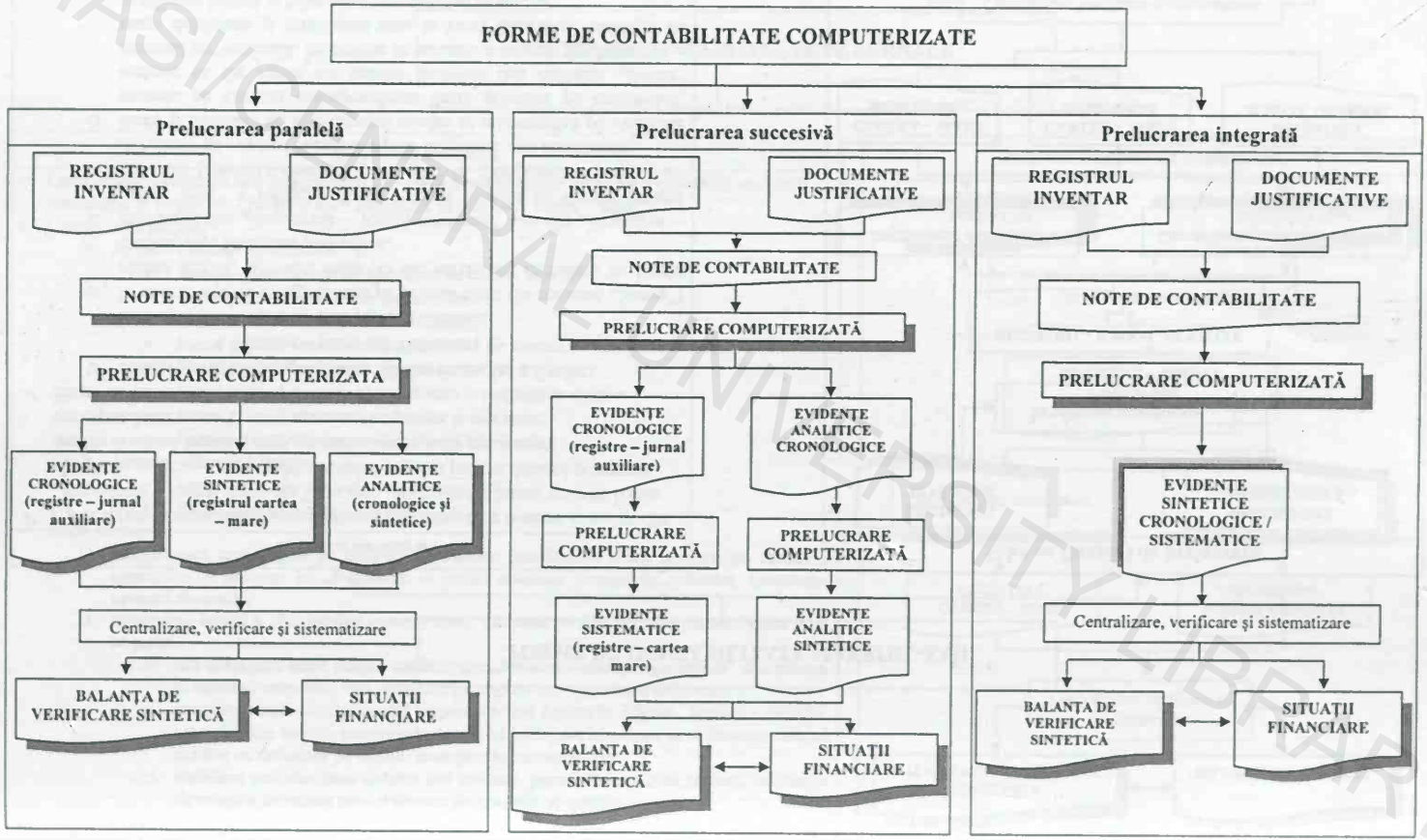

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

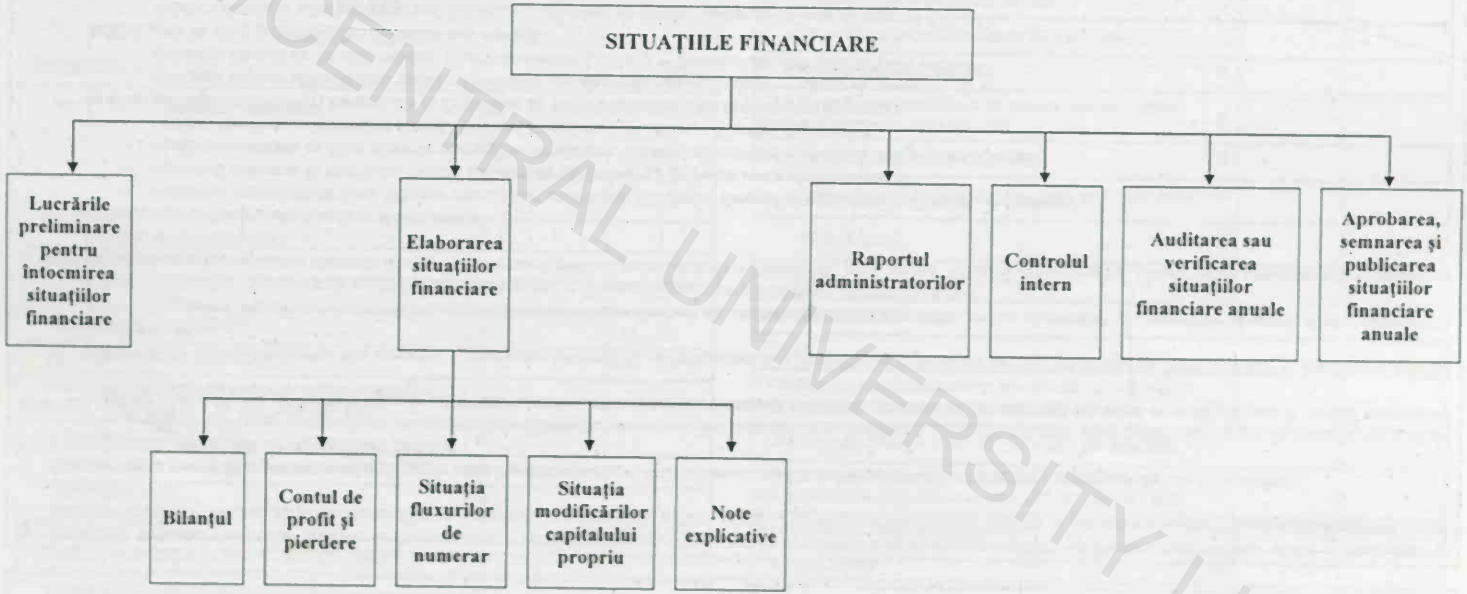

LUCRĂRILE PRELIMINARE PENTRU ÎNTOCMIREA SITUAȚIILOR FINANCIARE

1. ***Stabilirea balanței conturilor înainte de inventariere*** (verificarea înregistrării corecte în conturi a tuturor operațiunilor; verificarea concordanței dintre contabilitate și evidența operativă, precum și dintre contabilitatea sintetică și cea analitică; totalul rulajului debitor sau creditor din balanța să fie egal cu totalul rulajului din Registrul jurnal general)
2. ***Inventarierea generală a patrimoniului*** (Situația reală a patrimoniului = Activul inventariat la valoarea actuală – Datoriile inventariate la valoarea actuală)
3. ***Contabilitatea operațiilor de regularizare privind:***
   - ✓ **diferențele de inventar** (plusurile se înregistrează ca intrări în patrimoniu, iar minusurile pe cheltuieli; lipsurile datorate vinei cuiva, se impută; în cazurile riscului de confuzie între sorturile aceluiași produs se admit compensări cantitative între plusuri și minusuri; perisabilitățile se acordă în cadrul normelor legale la nivelul minusurile constatate)
   - ✓ **amortizările** (conform datelor din inventar, deprecierea ireversibilă se înregistrează: *Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor = Amortizări privind imobilizările*)
   - ✓ **ajustările pentru deprecieri** (constituirea ajustării suplimentare: *Conturi de cheltuieli privind ajustările pentru deprecieri = Conturi de ajustări pentru deprecieri*; reluarea ajustărilor: *Conturile de ajustări pentru deprecieri = Conturi de venituri din ajustări pentru deprecieri*)
   - ✓ **provizioanele** (constituirea efectivă: *Conturi de cheltuieli privind provizioanele = Conturi de provizioane*; reluarea provizionului: *Conturile de provizioane = Conturi de venituri din provizioane*)
   - ✓ **delimitarea în timp a cheltuielilor și veniturilor**
     - cheltuieli constatate ca fiind aferente exercițiilor următoare: *Cheltuieli înregistrate în avans = Conturi de cheltuieli*
     - cheltuieli scadente în exercițiul curent: *Conturi de cheltuieli = Cheltuieli înregistrate în avans*
     - venituri constatate ca fiind aferente exercițiilor următoare: *Conturi de venituri = Venituri înregistrate în avans*
     - venituri scadente în exercițiul curent: *Venituri înregistrate în avans = Conturi de venituri*
   - ✓ **evaluarea disponibilităților, creanțelor și datoriilor în valută la încheierea exercițiului financiar**
     - diferențe nefavorabile de curs valutar: *Cheltuieli din diferențe de curs valutar = Clasa de conturi 1, 2, 4, 5*
     - diferențe favorabile de curs valutar: *Clasa de conturi 1, 2, 4, 5 = Venituri din diferențe de curs valutar*
   - ✓ **delimitarea în timp a dobânzilor datorate sau cuvenite**
     - dobânzi datorate: *Cheltuieli privind dobânzile = Conturi de dobânzi datorate (Clasa de conturi 1, 4, 5)*
     - dobânzi cuvenite: *Conturi de dobânzi datorate (Clasa de conturi 1, 4, 5) = Venituri din dobânzile*
4. ***Determinarea impozitului pe profit sau pe venit***
5. ***Determinarea rezultatului exercițiului***
   - ✓ **Închiderea** conturilor de cheltuieli: *Contul de profit sau pierdere = Conturi de cheltuieli*
   - ✓ **Închiderea** conturilor de venituri: *Conturi de venituri = Contul de profit sau pierdere*
6. ***Repartizarea profitului net,*** conform hotărârii Adunării generale a asociaților/acționarilor: Contul de repartizare a profitului = Rezerve legale și /sau Rezultat reportat
7. ***Întocmirea balanței sintetice de verificare*** constituie etapa finală a lucrărilor pregătitoare și servește la centralizarea datelor contabile în vederea elaborării situațiilor financiare.

BCUIASI DIGITAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BILANT
la data de 31.12.2012

Formular 10 - lei -

Denumirea elementului	Nr. rd.	Sold la:	
		01.01.2012	31.12.2012
A	B	1	2
A. ACTIVE IMOBILIZATE			
I. IMOBILIZĂRI NECORPORALE			
1.Cheltuieli de constituire (ct.201-2801)	01		
2.Cheltuielile de dezvoltare (ct.203-2803-2903)	02		
3. Concesiuni, brevete, licenţe, mărci comerciale, drepturi şi active similare şi alte imobilizări necorporale (ct. 205 + 208 - 2805 - 2808 - 2905 - 2908)	03		
4. Fond comercial (ct.2071-2807-2907)	04		
5. Avansuri si imobilizari necorporale in curs de executie (ct.233+234-2933)	05		
TOTAL (rd.01 la 05)	06		
II. IMOBILIZĂRI CORPORALE			
1. Terenuri şi construcţii (ct. 211 + 212 - 2811 - 2812 - 2911 - 2912)	07		
2. Instalaţii tehnice şi maşini (ct. 213 + 223 - 2813 - 2913)	08		
3. Alte instalaţii, utilaje şi mobilier (ct. 214 + 224 - 2814 - 2914)	09		
4. Avansuri şi imobilizări corporale în curs de execuţie (ct. 231 + 232 - 2931)	10		
TOTAL (rd. 07 la 10)	11		
III. IMOBILIZĂRI FINANCIARE			
1. Acţiuni deţinute la entităţile afiliate (ct. 261 - 2961)	12		
2. Împrumuturi acordate entităţilor afiliate (ct. 2671 + 2672 - 2964)	13		
3. Interese de participare (ct. 263 - 2962)	14		
4. Împrumuturi acordate entităţilor de care compania este legată în virtutea intereselor de participare (ct. 2673 + 2674 - 2965)	15		
5. Investiţii deţinute ca imobilizări (ct. 265 - 2963)	16		
6. Alte împrumuturi (ct. 2675* + 2676* + 2677 + 2678* + 2679* - 2966* - 2968*)	17		
TOTAL (rd. 12 la 17)	18		
ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL (rd. 06 + 11 + 18)	19		
B. ACTIVE CIRCULANTE			
I. STOCURI			
1. Materii prime şi materiale consumabile (ct. 301 + 321 + 302 + 322 + 303 + 323 +/- 308 + 351 + 358+ 381 + 328 +/- 388 - 391 - 392 - 3951 - 3958 - 398)	20		
2. Producţia în curs de execuţie (ct. 331 + 332 + 341 +/- 348* - 393 - 3941 - 3952)	21		
3. Produse finite şi mărfuri (ct. 345 + 346 +/- 348* + 354 + 356 + 357 + 361 + 326 +/- 368 + 371 +327 +/- 378 - 3945 - 3946 - 3953 - 3954 - 3956 - 3957 - 396 - 397 - 4428)	22		
4. Avansuri pentru cumpărări de stocuri (ct. 4091)	23		
TOTAL (rd. 20 la 23)	24		
II. CREANŢE (Sumele care urmează să fie încasate după o perioadă mai mare de un an trebuie prezentate separat pentru fiecare element.)			

1. Creanțe comerciale (ct. 2675* + 2676 *+ 2678* + 2679* - 2966* - 2968* + 4092 + 411 + 413 + 418 - 491)	25		
2. Sume de încasat de la entitățile afiliate (ct. 451** - 495*)	26		
3. Sume de încasat de la entitățile de care compania este legată în virtutea intereselor de participare (ct. 453 - 495*)	27		
4. Alte creanțe (ct. 425 + 4282 + 431** + 437** + 4382 + 441** + 4424 + 4428** + 444** + 445 + 446** + 447** + 4482 + 4582 + 461 + 473** - 496 + 5187)	28		
5. Capital subscris și nevărsat (ct. 456 - 495*)	29		
TOTAL (rd. 25 la 29)	30		
II. INVESTIȚII PE TERMEN SCURT			
1. Acțiuni deținute la entitățile afiliate (ct. 501 - 591)	31		
2. Alte investiții pe termen scurt (ct. 505 + 506 + 508 - 595 - 596 - 598 + 5113 + 5114)	32		
TOTAL (rd. 31 + 32)	33		
IV. CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI (ct. 5112 + 512 + 531 + 532 + 541 + 542)	34		
ACTIVE CIRCULANTE - TOTAL (rd. 24 + 30 + 33 + 34)	35		
C. CHELTUIELI ÎN AVANS (ct. 471)	36		
D. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ DE PÂNĂ LA 1 AN			
1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	37		
2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	38		
3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	39		
4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408)	40		
5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	41		
6. Sume datorate entităților afiliate (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451**)	42		
7. Sume datorate entităților de care compania este legată în virtutea intereselor de participare (ct. 1663+1686+2692+ 453**)	43		
8. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 421 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431** + 437** + 4381 + 441** + 4423 +4428** + 444** + 446** + 447** + 4481 + 455 + 456** + 457 + 4581 + 462 + 473** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	44		
TOTAL (rd. 37 la 44)	45		
E. ACTIVE CIRCULANTE NETE/DATORII CURENTE NETE (rd. 35 + 36 - 45 - 63)	46		
F. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE (rd. 19 + 46)	47		
G. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE 1 AN			
1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	48		
2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	49		
3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	50		
4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408)	51		
5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	52		
6. Sume datorate entităților afiliate (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451**)	53		
7. Sume datorate entităților de care compania este legată în virtutea intereselor de participare (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453**)	54		

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

8. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale şi datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 421 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431*** + 437*** + 4381 + 441*** + 4423 + 4428*** + 444*** + 446*** + 447*** + 4481 + 455 + 456*** + 4581 + 462 + 473*** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	55		
TOTAL (rd. 48 la 55)	56		
II. PROVIZIOANE			
1. Provizioane pentru pensii şi obligaţii similare (ct. 1515)	57		
2. Provizioane pentru impozite (ct. 1516)	58		
3. Alte provizioane (ct. 1511 + 1512 + 1513 + 1514 + 1518)	59		
TOTAL (rd. 57 la 59)	60		
I. VENITURI ÎN AVANS			
1. Subvenţii pentru investiţii (ct. 475)	61		
2. Venituri înregistrate în avans (ct. 472) - total (rd.63 + 64)	62		
Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 472*)	63		
Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 472*)	64		
3. Venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienţi (ct. 478)	65		
Fond comercial negativ (ct.2075)	66		
TOTAL (rd. 61 + 62 + 65 + 66)	67		
J. CAPITAL ŞI REZERVE			
I. CAPITAL			
1. Capital subscris vărsat (ct. 1012)	68		
2. Capital subscris nevărsat (ct. 1011)	69		
3. Patrimoniul regiei (ct. 1015)	70		
4. Patrimoniul institutelor naţionale de cercetare-dezvoltare (ct. 1018)	71		
TOTAL (rd. 68 la 71)	72		
II. PRIME DE CAPITAL (ct. 104)	73		
III. REZERVE DIN REEVALUARE (ct. 105)	74		
IV. REZERVE			
1. Rezerve legale (ct. 1061)	75		
2. Rezerve statutare sau contractuale (ct. 1063)	76		
3. Rezerve reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare (ct. 1065)	77		
4. Alte rezerve (ct. 1068)	78		
TOTAL (rd. 75 la 78)	79		
Acţiuni proprii (ct. 109)	80		
Câştiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 141)	81		
Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 149)	82		
V. PROFITUL SAU PIERDEREA REPORTAT(Ă) SOLD C (ct. 117)	83		
SOLD D (ct. 117)	84		
VI. PROFITUL SAU PIERDEREA EXERCIŢIULUI FINANCIAR SOLD C (ct. 121)	85		
SOLD D (ct. 121)	86		
Repartizarea profitului (ct. 129)	87		
CAPITALURI PROPRII - TOTAL (rd. 72+73+74+79 - 80+81 - 82+83 - 84+85 - 86 - 87)	88		

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Patrimoniul public (ct. 1016)	89		
CAPITALURI - TOTAL (rd. 88 + 89) (rd.47-56-60-61-64-65-66)	90		

Suma de control F10 :

*) Conturi de repartizat după natura elementelor respective.
**) Solduri debitoare ale conturilor respective.
***) Solduri creditoare ale conturilor respective.
Rd.25 - Sumele înscrise la acest rând şi preluate din conturile 2675 la 2679 reprezintă creanţele aferente contractelor de leasing financiar şi altor contracte asimilate, precum şi alte creanţe imobilizate, scadente într-o perioadă mai mică de 12 luni.

ADMINISTRATOR,

Numele şi prenumele

Semnătura _____

Ştampila unităţii

INTOCMIT,

Numele şi prenumele

Calitatea

Semnătura _____

CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE

la data de 31.12.2012

Formular 20 - lei -

Denumirea indicatorilor	Nr. rd.	Exerciţiul financiar 2011	Exerciţiul financiar 2012
A	B	1	2
1. Cifra de afaceri netă (rd. 02+03-04+05+06)	01	0	0
Producţia vândută (ct.701+702+703+704+705+706+708)	02		
Venituri din vânzarea mărfurilor (ct. 707)	03		
Reduceri comerciale acordate (ct.709)	04		
Venituri din dobânzi înregistrate de entităţile radiate din Registrul general si care mai au în derulare contracte de leasing (ct.766*))	05		
Venituri din subvenţii de exploatare aferente cifrei de afaceri nete (ct.7411)	06		
2. Venituri aferente costului producţiei în curs de execuţie (ct.711+712)			
Sold C	07		
Sold D	08		
3. Producţia realizată de entitate pentru scopurile sale proprii şi capitalizată (ct.721+ 722)	09		
4. Alte venituri din exploatare (ct.758+7417+7815)	10		

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

-din care, venituri din fondul comercial negativ	11		
VENITURI DIN EXPLOATARE – TOTAL (rd. 01+ 07 - 08 + 09 + 10)	12	0	0
5. a) Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile (ct.601+602-7412)	13		
Alte cheltuieli materiale (ct.603+604+606+608)	14		
b) Alte cheltuieli externe (cu energie și apă)(ct.605-7413)	15		
c) Cheltuieli privind mărfurile (ct.607)	16		
Reduceri comerciale primite (ct. 609)	17		
6. Cheltuieli cu personalul (rd. 19 +20)	18		
a) Salarii și indemnizații (ct.641+642+643+644-7414)	19		
b) Cheltuieli cu asigurările și protecția socială (ct.645-7415)	20		
7.a) Ajustări de valoare privind imobilizările corporale și necorporale (rd. 22 - 23)	21		
a.1) Cheltuieli (ct.6811+6813)	22		
a.2) Venituri (ct.7813)	23		
b) Ajustări de valoare privind activele circulante (rd. 25 - 26)	24		
b.1) Cheltuieli (ct.654+6814)	25		
b.2) Venituri (ct.754+7814)	26		
8. Alte cheltuieli de exploatare (rd. 28 la 31)	27		
8.1. Cheltuieli privind prestațiile externe (ct.611+612+613+614+621+622+623+624 +625+626+627+628-7416)	28		
8.2. Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate (ct.635)	29		
8.3. Alte cheltuieli (ct.652+658)	30		
Cheltuieli cu dobânzile de refinanțare înregistrate de entitățile radiate din Registrul general si care mai au in derulare contracte de leasing (ct.666*)	31		
Ajustări privind provizioanele (rd. 33 - 34)	32		
- Cheltuieli (ct.6812)	33		
- Venituri (ct.7812)	34		
CHELTUIELI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 13 la 16 - 17 +18 + 21 + 24 + 27 + 32)	35		
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN EXPLOATARE:			
- Profit (rd. 12 - 35)	36	0	0
- Pierdere (rd. 35 - 12)	37	0	0
9. Venituri din interese de participare (ct.7611+7613)	38		
- din care, veniturile obținute de la entitățile afiliate	39		
10. Venituri din alte investiții și împrumuturi care fac parte din activele imobilizate (ct.763)	40		
- din care, veniturile obținute de la entitățile afiliate	41		
11. Venituri din dobânzi (ct.766*)	42		
- din care, veniturile obținute de la entitățile afiliate	43		
Alte venituri financiare (ct.762+764+765+767+768)	44		
VENITURI FINANCIARE – TOTAL (rd. 38 + 40 + 42 + 44)	45		

12. Ajustări de valoare privind imobilizările financiare și investițiile financiare deținute ca active circulante (rd. 47 - 48)	46		
- Cheltuieli (ct.686)	47		
- Venituri (ct.786)	48		
13. Cheltuieli privind dobânzile (ct.666*-7418)	49		
- din care, cheltuielile în relația cu entitățile afiliate	50		
Alte cheltuieli financiare (ct.663+664+665+667+668)	51		
CHELTUIELI FINANCIARE – TOTAL (rd. 46 + 49 + 51)	52		
PROFITUL SAU PIERDEREA FINANCIAR(Ă):			
- Profit (rd. 45 - 52)	53	0	0
- Pierdere (rd. 52 - 45)	54	0	0
14. PROFITUL SAU PIERDEREA CURENT(Ă):			
- Profit (rd. 12 + 45 - 35 - 52)	55	0	0
- Pierdere (rd. 35 + 52 - 12 - 45)	56	0	0
15. Venituri extraordinare (ct.771)	57		
16. Cheltuieli extraordinare (ct.671)	58		
17. PROFITUL SAU PIERDEREA DIN ACTIVITATEA EXTRAORDINARĂ:			
- Profit (rd. 57 - 58)	59	0	0
- Pierdere (rd. 58 - 57)	60	0	0
VENITURI TOTALE (rd. 12 + 45 + 57)	61	0	0
CHELTUIELI TOTALE (rd. 35 + 52 + 58)	62		

PROFITUL SAU PIERDEREA BRUT(Ă):			
- Profit (rd. 61 - 62)	63	0	0
- Pierdere (rd. 62 - 61)	64	0	0
18. Impozitul pe profit (ct.691)	65		
19. Alte impozite neprezentate la elementele de mai sus (ct.698)	66		
20. PROFITUL SAU PIERDEREA NET(Ă) A EXERCIȚIULUI FINANCIAR:			
- Profit (rd. 63 - 64 - 65 - 66)	67	0	0
- Pierdere (rd. 64 + 65 + 66 - 63)	68	0	0

Suma de control F20 :

*) Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

Rd.19 - la acest rând se cuprind și drepturile colaboratorilor, stabilite potrivit legislației muncii, care se preiau din rulajul debitor al contului 621 „Cheltuieli cu colaboratorii", analitic „Colaboratori persoane fizice".

ADMINISTRATOR, **INTOCMIT,**

Numele și prenumele

Numele și prenumele

Calitatea

Semnătura _____

Ștampila unității

BCU IAȘI CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DATE INFORMATIVE

Formular 30 la data de 31.12.2012

- lei -

I. Date privind rezultatul inregistrat	Nr. rd.	Nr.unitati	Sume
A	B	1	2
Unitati care au inregistrat profit	01		
Unitati care au inregistrat pierdere	02		
Unitati care nu au inregistrat nici profit nici pierdere	03	1	0

II. Date privind platile restante	Nr. rd.	Total, din care:	Pentru activitatea curenta	Pentru activitatea de investitii
A	B	1=2+3	2	3
Plati restante - total (rd.05 + 09 + 15 la 19 + 23)	04			
Furnizori restanti - total (rd. 06 la 08)	05			
- peste 30 de zile	06			
- peste 90 de zile	07			
- peste 1 an	08			
Obligatii restante fata de bugetul asigurarilor sociale - total (rd.10 la 14)	09			
- Contributii pentru asigurari sociale de stat datorate de angajatori, salariati si alte persoane asimilate	10			
- Contributii pentru fondul asigurarilor sociale de sanatate	11			
- Contributia pentru pensia suplimentara	12			
- Contributii pentru bugetul asigurarilor pentru somaj	13			
- Alte datorii sociale	14			
Obligatii restante fata de bugetele fondurilor speciale si alte fonduri	15			
Obligatii restante fata de alti creditori	16			
Impozite si taxe neplatite la termenul stabilit la bugetul de stat	17			
Impozite si taxe neplatite la termenul stabilit la bugetele locale	18			
Credite bancare nerambursate la scadenta - total (rd. 20 la 22)	19			
- restante dupa 30 de zile	20			
- restante dupa 90 de zile	21			
- restante dupa 1 an	22			
Dobanzi restante	23			

III. Numar mediu de salariati	Nr. rd.	31.12.2011	31.12.2012
A	B	1	2
Numar mediu de salariati	24		
Numarul efectiv de salariati existenti la sfarsitul exercitiului financiar	25		

IV. Plati de dobanzi, dividende si redevente	Nr. rd.	Sume (lei)
A	B	1
Venituri brute din dobânzi platite de persoanele juridice romane catre persoanele fizice nerezidente, din care:	26	
- Impozitul datorat la bugetul de stat	27	
Venituri brute din dobânzi platite de persoanele juridice romane catre persoanele fizice nerezidente din statele membre ale Uniunii Europene, din care:	28	
- Impozitul datorat la bugetul de stat	29	
Venituri brute din dobanzi platite de persoanele juridice romane catre persoane juridice afiliate*) nerezidente, din care:	30	
- Impozitul datorat la bugetul de stat	31	
Venituri brute din dobanzi platite de persoanele juridice romane catre persoane juridice afiliate*) nerezidente din statele membre ale Uniunii Europene, din care:	32	
- Impozitul datorat la bugetul de stat	33	
Venituri brute din dividende platite de persoanele juridice romane catre persoane nerezidente, din care:	34	
- Impozitul datorat la bugetul de stat	35	
Venituri brute din dividende platite de persoanele juridice romane catre persoane juridice afiliate*) nerezidente, din care:	36	
- Impozitul datorat la bugetul de stat	37	
Venituri din redevente platite de persoanele juridice romane catre persoane juridice afiliate*), nerezidente din statele membre ale Uniunii Europene, din care:	38	
- Impozitul datorat la bugetul de stat	39	

Redevențe plătite în cursul exercițiului financiar pentru bunurile din domeniul public, primite în concesiune, din care:	40	
- redevențe pentru bunurile din domeniul public plătite la bugetul de stat	41	
Redevență minieră plătită	42	
Subvenții încasate în cursul exercițiului financiar, din care:	43	
- subvenții încasate în cursul exercițiului financiar aferente activelor	44	
- subvenții aferente veniturilor, din care:	45	
- subvențiile pentru stimularea ocupării forței de muncă **)	46	
Creanțe restante, care nu au fost încasate la termenele prevăzute în contractele comerciale și/sau în actele normative în vigoare, din care:	47	
- creanțe restante de la entități din sectorul majoritar sau integral de stat	48	
- creanțe restante de la entități din sectorul privat	49	
V. Tichete de masa	**Nr. rd.**	**Sume (lei)**
A	B	1
Contravaloarea tichetelor de masa acordate salariatilor	50	

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

	Nr. rd.	31.12.2011	31.12.2012
VI. Cheltuieli efectuate pentru activitatea de cercetare - dezvoltare *)**			
A	B	1	2
Cheltuieli de cercetare - dezvoltare, din care:	51		
- din fonduri publice	52		
- din fonduri private	53		
VII. Cheltuieli de inovare **)**			
Cheltuieli de inovare - total (rd. 55 la 57)	54		
- cheltuieli de inovare finalizate în cursul perioadei	55		
- cheltuieli de inovare în curs de finalizare în cursul perioadei	56		
- cheltuieli de inovare abandonate în cursul perioadei	57		
VIII. Alte informaţii			
Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale (ct. 234)	58		
Avansuri acordate pentru imobilizări corporale (ct. 232)	59		
Imobilizări financiare, în sume brute (rd. 61+ 69)	60		
Acţiuni deţinute la entităţile afiliate, interese de participare, alte titluri imobilizate şi obligaţiuni, în sume brute (rd. 62 la 68)	61		
- acţiuni cotate emise de rezidenţi	62		
- acţiuni necotate emise de rezidenţi	63		
- părţi sociale emise de rezidenţi	64		
- obligaţiuni emise de rezidenţi	65		
- acţiuni emise de organismele de plasament colectiv emise de rezidenţi	66		
- acţiuni şi părţi sociale emise de nerezidenţi	67		
- obligaţiuni emise de nerezidenţi	68		
Creanţe imobilizate, în sume brute (rd. 70+71)	69		
- creanţe imobilizate în lei şi exprimate în lei, a caror decontare se face în functie de cursul unei valute (din ct. 267)	70		
- creanţe imobilizate în valută (din ct. 267)	71		
Creanţe comerciale, avansuri acordate furnizorilor şi alte conturi asimilate, în sume brute (ct. 4092 + 411 + 413 + 418), din care:	72		
- creanţe comerciale externe, avansuri acordate furnizorilor externi şi alte conturi asimilate, în sume brute (din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct.418)	73		
Creanţe comerciale neincasate la termenul stabilit (din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413)	74		
Creanţe în legătură cu personalul şi conturi asimilate (ct. 425 + 4282)	75		
Creanţe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale şi bugetul statului (ct. 431 + 437 + 4382 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 445 + 446 + 447 + 4482), (rd.77 la 81)	76		
- creante in legatura cu bugetul asigurarilor sociale (ct.431+437+4382)	77		
- creante fiscale in legatura cu bugetul statului (ct.441+4424+4428+444+446)	78		
- subventii de incasat(ct.445)	79		
- fonduri speciale - taxe si varsaminte asimilate (ct.447)	80		
- alte creante in legatura cu bugetul statului(ct.4482)	81		
Creantele entitatii in relatiile cu entitatile afiliate(ct.451)	82		

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului neîncasate la termenul stabilit (din ct. 431 + din ct. 437 + din ct. 4382 + din ct. 441 + din ct. 4424 + din ct. 4428 + din ct. 444 + din ct. 445 + din ct. 446 + din ct. 447 + din ct. 4482)	83		
Alte creanțe (ct. 453 + 456 + 4582 + 461 + 471 + 473), **(rd.85+86+87)**	84		
- decontari privind interesele de participare ,decontari cu actionarii/asociatii privind capitalul ,decontari din operatii in participatie (ct.453+456+4582)	85		
- alte creante in legatura cu persoanele fizice si persoanele juridice altele decat creantele in legatura cu institutiile publice(institutiile statului) (din ct. 461 + din ct. 471 + din ct.473)	86		
- sumele preluate din contul 542, reprezentând avansurile de trezorerie acordate potrivit legii și nedecontate până la data bilanțului (din ct. 461)	87		
Dobânzi de încasat (ct. 5187) , din care:	88		
- de la nerezidenti	89		
Valoarea împrumuturilor acordate operatorilor economici *****	90		
Investiții pe termen scurt, în sume brute (ct. 501 + 505 + 506 + din ct.508), **(rd.92 la 98)**	91		
- acțiuni cotate emise de rezidenti	92		
- acțiuni necotate emise de rezidenti	93		
- părți sociale emise de rezidenti	94		
- obligațiuni emise de rezidenti	95		
- acțiuni emise de organismele de plasament colectiv rezidente	96		
- actiuni emise de nerezidenti	97		
- obligatiuni emise de nerezidenti	98		
Alte valori de încasat (ct. 5113 + 5114)	99		

Casa în lei și în valută **(rd.101+102)**	100		
- în lei (ct. 5311)	101		
- în valută (ct. 5314)	102		
Conturi curente la bănci în lei și în valută **(rd.104+106)**	103		
- în lei (ct. 5121), din care:	104		
- conturi curente în lei deschise la bănci nerezidente	105		
- în valută (ct. 5124), din care:	106		
- conturi curente în valută deschise la bănci nerezidente	107		
Alte conturi curente la bănci și acreditive. **(rd.109+110)**	108		
- sume în curs de decontare, acreditive și alte valori de încasat, în lei (ct. 5112 + 5125 + 5411)	109		
- sume în curs de decontare și acreditive în valută (din ct. 5125 + 5412)	110		
Datorii **(rd. 112 + 115 + 118 + 121 + 124 + 127 + 130 + 133 + 136 + 139 + 142 + 143 + 147 + 149 + 150+ 155 + 156 + 157 + 163)**	111		
Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni, în sume brute (ct. 161) **(rd. 113+114)**	112		
- în lei	113		
- în valută	114		
Dobânzi aferente împrumuturilor din emisiuni de obligatiuni in sume brute (ct.1681) **(rd.116+117)**	115		
- in lei	116		
- in valuta	117		

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Credite bancare interne pe termen scurt (ct.5191 + 5192 + 5197), **(rd. 119+120)**	118		
- in lei	119		
- in valută	120		
Dobanzile aferente creditelor bancare interne pe termen scurt(din ct. 5198), **(rd. 122+123)**	121		
- in lei	122		
- in valuta	123		
Credite bancare externe pe termen scurt (ct.5193+5194+5195), **(rd .125+126)**	124		
- in lei	125		
- in valută	126		
Dobanzi aferente creditelor bancare externe pe termen scurt (din ct.5198), **(rd. 128+129)**	127		
- in lei	128		
- in valuta	129		
Credite bancare pe termen lung (ct. 1621 + 1622 + 1627), **(rd.131+132)**	130		
- in lei	131		
- in valută	132		
Dobanzi aferente creditelor bancare pe termen lung (din ct.1682) **(rd.134+135)**	133		
- in lei	134		
- in valuta	135		
Credite bancare externe pe termen lung (ct. 1623 + 1624 + 1625) **(rd.137+138)**	136		
- in lei	137		
- in valută	138		

Dobanzi aferente creditelor bancare externe pe termen lung (din ct.1682) **(rd. 140+141)**	139		
- in lei	140		
- in valuta	141		
Credite de la trezoreria statului si dobanda aferenta (ct. 1626 + din ct. 1682)	142		
Alte imprumuturi și dobânzile aferente (ct. 166 + 167 + 1685 + 1686 + 1687) **(rd. 144+145)**	143		
- in lei si exprimate in lei, a caror decontare se face in functie de cursul unei valute	144		
- in valută	145		
Valoarea concesiunilor primite (din ct. 167)	146		
Datorii comerciale, avansuri primite de la clienți și alte conturi asimilate. In sume brute (ct. 401 + 403 + 404 + 405 + 408 + 419), din care:	147		
- datorii comerciale externe , avansuri primite de la clienti externi si alte conturi asimilate in sume brute (din ct.401 +din ct.403 +din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct.419)	148		
Datorii în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 421 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281)	149		
Datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului (ct. 431 + 437 + 4381 + 441 + 4423 + 4428 + 444 + 446 + 447 + 4481) **(rd.151 la 154)**	150		
- datorii în legatura cu bugetul asigurarilor sociale (ct.431+437+4381)	151		

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- datorii fiscale în legatura cu bugetul statului(ct.441+4423+4428+444+446)	152		
- fonduri speciale - taxe si varsaminte asimilate (ct.447)	153		
- alte datorii in legatura cu bugetul statului (ct.4481)	154		
Datoriile entitatii in relatiile cu entitatile afiliate (ct.451)	155		
Sume datorate actionarilor / asociatilor (ct.455)	156		
Alte datorii (ct. 453 + 456 + 457 + 4581 + 462 + 472 + 473 + 478 + 269 + 509) rd.(158 la 162)	157		
-decontari privind interesele de participare , decontari cu actionarii /asociatii privind capitalul, decontari din operatii in participatie (ct.453+456+457+4581)	158		
-alte datorii in legatura cu persoanele fizice si persoanele juridice altele decat datoriile in legatura cu institutiile publice (institutiile statului) 1) (din ct.462+din ct.472+din ct.473)	159		
- subventii nereluate la venituri (din ct. 472)	160		
- varsaminte de efectuat pentru imobilizari financiare si investitii pe termen scurt (ct.269+509)	161		
- venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478)	162		
Dobânzi de plătit (ct. 5186)	163		
Valoarea împrumuturilor primite de la operatorii economici *****)	164		
Capital subscris vărsat (ct. 1012), din care:	165		
- acțiuni cotate 2)	166		
- acțiuni necotate 3)	167		

- părți sociale	168		
- capital subscris varsat de nerezidenti (din ct. 1012)	169		
Brevete si licente (din ct 205)	170		
IX. Informatii privind cheltuielile cu colaboratorii			
Cheltuieli cu colaboratorii (ct. 621)	171		
X. Informații privind bunurile din domeniul public al statului			
Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare	172		
Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în concesiune	173		
Valoarea bunurilor din domeniul public al statului închiriate	174		
XI. Capital subscris vărsat (ct. 1012), (rd. 176 + 179 + 183 + 184 + 185 + 186)	175	0	0
- deținut de instituții publice, (rd. 177+178)	176		
- deținut de instituții publice de subordonare centrală	177		
- deținut de instituții publice de subordonare locală	178		
- deținut de societăți comerciale cu capital stat, din care:	179		
- cu capital integral de stat	180		
- cu capital majoritar de stat	181		
- cu capital minoritar de stat	182		

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- deţinut de regii autonome	183		
- deţinut de societăţi comerciale cu capital privat	184		
- deţinut de persoane fizice	185		
- deţinut de alte entităţi	186		
XII. Dividende ale societăţilor comerciale cu capital de stat şi vărsăminte ale regiilor autonome , din care:	187		
- dividende/vărsăminte aferente anului 2012, repartizate către instituţii publice, din care:	188		
- către instituţii publice de subordonare centrală	189		
- către instituţii publice de subordonare locală	190		
- dividende/vărsăminte din profitul anului 2011, plătite către instituţii publice, din care:	191		
- către instituţii publice de subordonare centrală	192		
- către instituţii publice de subordonare locală	193		
- dividende/vărsăminte din profitul aferent exerciţiilor anterioare anului 2011, plătite către instituţii publice , din care:	194		
- către instituţii publice de subordonare centrală	195		
- către instituţii publice de subordonare locală	196		

SITUATIA ACTIVELOR IMOBILIZATE

Formular 40

la data de 31.12.2012

- lei -

Elemente de imobilizari	Nr. rd.	Valori brute				
		Sold initial	Cresteri	Reduceri		Sold final (col.5=1+2-3)
				Total	Din care: dezmembrari si casari	
A	B	1	2	3	4	5
Imobilizari necorporale						
Cheltuieli de constituire si cheltuieli de dezvoltare	01				X	
Alte imobilizari	02				X	
Avansuri si imobilizari necorporale in curs	03				X	
TOTAL (rd. 01 la 03)	04				X	
Imobilizari corporale						
Terenuri	05				X	
Constructii	06					
Instalatii tehnice si masini	07					
Alte instalatii , utilaje si mobilier	08					
Avansuri si imobilizari corporale in curs	09					
TOTAL (rd. 05 la 09)	10					
Imobilizari financiare	11				X	
ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL (rd. 04+10+11)	12					

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

SITUATIA AMORTIZARII ACTIVELOR IMOBILIZATE

- lei -

Elemente de imobilizari	Nr. rd.	Sold initial	Amortizare in cursul anului	Amortizare aferenta imobilizarilor scoase din evidenta	Amortizare la sfarsitul anului (col.9=6+7-8)
A	B	6	7	8	9
Imobilizari necorporale					
Cheltuieli de constituire si cheltuieli de dezvoltare	13				
Alte imobilizari	14				
TOTAL (rd.13 +14)	15				
Imobilizari corporale					
Terenuri	16				
Constructii	17				
Instalatii tehnice si masini	18				
Alte instalatii ,utilaje si mobilier	19				
TOTAL (rd.16 la 19)	20				
AMORTIZARI - TOTAL (rd.15 +20)	21				

SITUATIA AJUSTARILOR PENTRU DEPRECIERE

- lei -

Elemente de imobilizari	Nr. rd.	Sold initial	Ajustari constituite in cursul anului	Ajustari reluate la venituri	Sold final (col. 13=10+11-12)
A	B	10	11	12	13
Imobilizari necorporale					
Cheltuieli de constituire si cheltuieli de dezvoltare	22				
Alte imobilizari	23				
Avansuri si imobilizari necorporale in curs	24				
TOTAL (rd.22 la 24)	25				
Imobilizari corporale					
Terenuri	26				
Constructii	27				
Instalatii tehnice si masini	28				
Alte instalatii, utilaje si mobilier	29				
Avansuri si imobilizari corporale in curs	30				
TOTAL (rd. 26 la 30)	31				
Imobilizari financiare	32				
AJUSTARI PENTRU DEPRECIERE - TOTAL (rd.25+31+32)	33				

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR

Metoda directă

Denumirea elementului	Exercițiul financiar	
	Precedent	Curent
Fluxuri de numerar din activități de exploatare:		
Încasări de la clienți		
Plăți către furnizori și angajați		
Dobânzi plătite		
Impozit pe profit plătit		
Încasări din asigurarea împotriva cutremurelor		
Fluxuri de numerar din activități de investiții:		
Plăți pentru achiziționarea de acțiuni		
Plăți pentru achiziționarea de imobilizări corporale		
Încasări din vânzarea de imobilizări corporale		
Dobânzi încasate		
Dividende încasate		
Fluxuri de numerar din activități de finanțare:		
Încasări din emisiunea de acțiuni		
Încasări din împrumuturi pe termen lung		
Plata datoriilor aferente leasing-ului financiar		
Dividende plătite		
Creșterea netă a numrarului și echivalentelor de numerar		
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar		
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul exercițiului financiar		

Metoda indirectă

Denumirea elementului	Exercițiul financiar	
	Precedent	Curent
Fluxuri de numerar din activități de exploatare:		
Profit brut		
Ajustări pentru:		
Cheltuieli cu amortizarea		
Cheltuieli cu provizioanele și ajustările pentru depreciere sau pierdere de valoare		
Venituri din reluări de provizioane și ajustări pentru depreciere sau pierdere de valoare		
Cheltuieli financiare		
Venituri financiare		
Cheltuieli privind activele cedate		
Venituri din vânzarea activelor		
Variația soldurilor conturilor de creanțe comerciale și alte creanțe din explotare		
Variația soldurilor conturilor de datorii comerciale și alte datorii din exploatare		
Variația soldurilor conturilor de stocuri		
Numerar generat din exploatare		
Dobânzi plătite		
Impozit pe profit plătit		
Fluxuri de numerar din activități de investiții:		
Plăți pentru achiziționarea de acțiuni		
Plăți pentru achiziționarea de imobilizări corporale		
Încasări din vânzarea de imobilizări corporale		
Dobânzi încasate		
Dividende încasate		
Fluxuri de numerar din activități de finanțare:		
Încasări din emisiunea de acțiuni		
Încasări din împrumuturi pe termen lung		
Plata datoriilor aferente leasing-ului financiar		
Dividende plătite		
Creșterea netă a numrarului și echivalentelor de numerar		
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar		
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul exercițiului financiar		

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

SITUAŢIA MODIFICĂRILOR CAPITALULUI PROPRIU

- lei -

Denumirea elementului		Sold la începutul exerciţiului financiar	Creşteri		Reduceri		Sold la sfârşitul exerciţiului financiar
			Total, din care:	Prin transfer	Total, din care:	Prin transfer	
A		1	2	3	4	5	6
Capital subscris							
Patrimoniul regiei							
Prime de capital							
Rezerve din reevaluare							
Rezerve legale							
Rezerve statutare sau contractuale							
Rezerve reprezentând surplusul realizat din rezerve din reevaluare							
Alte rezerve							
Acţiuni proprii							
Câştiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii							
Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii							
Rezultatul reportat reprezentând profitul nerepartizat sau pierderea neacoperită	Sold C						
	Sold D						
Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima data a IAS, mai puţin IAS 29[1]	Sold C						
	Sold D						
Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile	Sold C						
	Sold D						
Rezultatul reportat provenit din trecerea la aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu Directiva a patra a C.E.E.	Sold C						
	Sold D						
Profitul sau pierderea exerciţiului financiar	Sold C						
	Sold D						
Repartizarea profitului							
Total capitaluri proprii							

[1] Acest cont apare doar la agenţii economici care au aplicat Reglementările contabile aprobate prin OMFP nr. 94/2001 şi până la închiderea soldului acestui cont.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

NOTELE EXPLICATIVE
LA SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE

Nota 1
Active imobilizate

Denumirea elementului de imobilizare*)	Valoarea brută**)			
	Sold la începutul exercițiului financiar	Creșteri****)	Cedări, transferuri și alte reduceri	Sold la sfârșitul exercițiului financiar
0	1	2	3	4 = 1 + 2 – 3

Ajustări de valoare***) (amortizări și ajustări pentru depreciere sau pierdere de valoare)			
Sold la începutul exercițiului financiar	Ajustări înregistrate în cursul exercițiului financiar	Reduceri sau reluări	Sold la sfârșitul exercițiului financiar
5	6	7	8 = 5 + 6 – 7

*) Cheltuielile de constituire și cheltuielile de dezvoltare vor fi detaliate, prezentându-se motivele imobilizării și perioada de amortizare, cu justificarea acesteia.

**) Modificările valorii brute se vor prezenta plecând de la costul de achiziție sau costul de producție pentru fiecare element de imobilizare, în funcție de tratamentele contabile aplicate.

În cazul în care durata contractului sau durata de utilizare a elementelor de natura cheltuielilor de dezvoltare depășește cinci ani, aceasta trebuie prezentată în notele explicative, împreună cu motivele care au determinat-o.

În cazul fondului comercial amortizat într-o perioadă de peste cinci ani, această perioadă nu trebuie să depășească durata de utilizare economică a activului și trebuie să fie prezentată și justificată în notele explicative.

***) Se vor prezenta duratele de viață sau ratele de amortizare utilizate, metodele de amortizare și ajustările care privesc exercițiile anterioare.

****) Se vor prezenta separat creșterile de valoare apărute din procesul de dezvoltare internă.

Nota 2
Provizioane

- lei -

Denumirea provizionului*)	Sold la începutul exercițiului financiar	Transferuri**)		Sold la sfârșitul exercițiului financiar
		în cont	din cont	
0	1	2	3	4 = 1+2-3

*) Provizioanele prezentate în bilanț la „Alte provizioane" trebuie descrise în notele explicative, dacă acestea sunt semnificative.

**) Cu explicarea naturii, sursei sau destinației acestora.

Nota 3
Repartizarea profitului*)

- lei -

Destinația profitului	Suma
Profit net de repartizat:	2.190.704
- rezerva legală	
- acoperirea pierderii contabile	
- dividende etc.	2.190.704
Profit nerepartizat	

*) În cazul acoperirii pierderii contabile reportate, se vor prezenta sursele de acoperire a acesteia.

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nota 4
Analiza rezultatului din exploatare

- lei -

Denumirea indicatorului	Exercițiul financiar	
	Precedent	Curent
0	1	2
1. Cifra de afaceri netă		
2. Costul bunurilor vândute și al serviciilor prestate (3 + 4 + 5)		
3. Cheltuielile activității de bază		
4. Cheltuielile activităților auxiliare		
5. Cheltuielile indirecte de producție		
6. Rezultatul brut aferent cifrei de afaceri nete (1 – 2)		
7. Cheltuielile de desfacere		
8. Cheltuieli generale de administrație		
9. Alte venituri din exploatare		
10. Rezultatul din exploatare (6 – 7 – 8 + 9)		

Nota 5
Situația creanțelor și datoriilor

Creanțe	Sold la sfârșitul exercițiului financiar	Termen de lichiditate	
		Sub 1 an	Peste un an
0	1 = 2 + 3	2	3
Total, din care:			

Datorii	Sold la sfârșitul exercițiului financiar	Termen de exigibilitate		
		Sub 1 an	1 – 5 ani	Peste 5 ani
0	1 = 2 + 3 + 4	2	3	4
Total, din care:				

Nota 6
Principii, politici și metode contabile

Se vor prezenta:

a) Reglementările contabile aplicate la întocmirea și prezentarea situațiilor financiare anuale.

b) Abaterile de la principiile și politicile contabile, metodele de evaluare și de la alte prevederi din reglementările contabile, menționându-se:
   - natura;
   - motivele;
   - evaluarea efectului asupra activelor și datoriilor, poziției financiare și a profitului sau pierderii.

c) Dacă valorile prezentate în situațiile financiare nu sunt comparabile, absența comparabilității trebuie prezentată în notele explicative, însoțită de comentarii relevante.

d) Valoarea reziduală pentru imobilizări stabilită în situația în care nu se cunoaște prețul de achiziție sau costul de producție al acesteia.

e) Suma dobânzilor incluse în costul activelor imobilizate și circulante cu ciclu lung de fabricație.

f) În cazul reevaluării imobilizărilor corporale:
   - ✓ elementele supuse reevaluării, precum și metodele prin care sunt determinate valorile rezultate în urma reevaluării;
   - ✓ valoarea la cost istoric a imobilizărilor reevaluate;
   - ✓ tratamentul în scop fiscal al rezervei din reevaluare;
   - ✓ modificările rezervei din reevaluare:
     - valoarea rezervei din reevaluare la începutul exercițiului financiar;
     - diferențele din reevaluare transferate la rezerva din reevaluare în cursul exercițiului financiar;
     - sumele capitalizate sau transferate într-un alt mod din rezerva din reevaluare în cursul exercițiului financiar, prezentându-se natura oricărui astfel de transfer, cu respectarea legislației în vigoare;

- valoarea rezervei din reevaluare la sfârşitul exerciţiului financiar.

g) Dacă activele fac obiectul ajustărilor excepţionale de valoare exclusiv în scop fiscal, suma ajustărilor şi motivele pentru care acestea au fost efectuate trebuie prezentate în notele explicative.

h) Dacă valoarea prezentată în bilanţ, rezultată după aplicarea metodelor FIFO, CMP sau LIFO, diferă în mod semnificativ, la data bilanţului, de valoarea determinată pe baza ultimei valori de piaţă cunoscute înainte de data bilanţului, valoarea acestei diferenţe trebuie prezentată în notele explicative ca total, pe categorii de active fungibile.

Nota 7
Participaţii şi surse de finanţare

Se vor prezenta următoarele informaţii:

a) Se menţionează existenţa oricăror certificate de participare, valori mobiliare, obligaţiuni convertibile;

b) Capital social subscris/patrimoniul entităţii;

c) Numărul şi valoarea totală a fiecărui tip de acţiuni emise, menţionându-se dacă au fost integral vărsate şi, după caz, numărul acţiunilor pentru care s-a cerut, fără rezultat, efectuarea vărsămintelor;

d) Acţiuni răscumpărabile:
- data cea mai apropiată şi data limită de răscumpărare;
- caracterul obligatoriu sau neobligatoriu al răscumpărării;
- valoarea eventualei prime de răscumpărare;

e) Acţiuni emise în timpul exerciţiului financiar:
- tipul de acţiuni;
- număr de acţiuni emise;
- valoarea nominală totală şi valoarea încasată la distribuire;
- drepturi legate de distribuţie:
  - numărul, descrierea şi valoarea acţiunilor corespunzătoare;
  - perioada de exercitare a drepturilor;
  - preţul plătit pentru acţiunile distribuite;

f) Obligaţiuni emise:
- tipul obligaţiunilor emise;
- valoarea emisă şi suma primită pentru fiecare tip de obligaţiuni;
- obligaţiuni emise de entitate, deţinute de o persoană nominalizată sau împuternicită de aceasta:
  - valoarea nominală;
  - valoarea înregistrată în momentul plăţii.

Nota 8
Informaţii privind salariaţii şi membrii organelor de administraţie, conducere şi de supraveghere

Se vor face menţiuni cu privire la:

a) indemnizaţiile acordate membrilor organelor de administraţie, conducere şi de supraveghere;

b) obligaţiile contractuale cu privire la plata pensiilor către foştii membri ai organelor de administraţie, conducere şi supraveghere, indicându-se valoarea totală a angajamentelor pentru fiecare categorie.

c) valoarea avansurilor şi a creditelor acordate membrilor organelor de administraţie, conducere şi de supraveghere în timpul exerciţiului:
- rata dobânzii;
- principalele clauze ale creditului;
- suma rambursată până la acea dată;
- obligaţii viitoare de genul garanţiilor asumate de entitate în numele acestora;

d) salariaţi:
- număr mediu, cu defalcarea pe fiecare categorie;
- salarii plătite sau de plătit, aferente exerciţiului;
- cheltuieli cu asigurările sociale;
- alte cheltuieli cu contribuţiile pentru pensii.

BCU IAŞI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nota 9
Exemple de calcul şi analiză a principalilor indicatori economico-financiari

1. Indicatori de lichiditate:

a) Indicatorul lichidităţii curente (Indicatorul capitalului circulant):

$$\frac{\text{Active curente}}{\text{Datorii curente}}$$

- valoarea recomandată acceptabilă - în jurul valorii de 2;
- oferă garanţia acoperirii datoriilor curente din activele curente.

b) Indicatorul lichidităţii imediate (Indicatorul test acid):

$$\frac{\text{Active curente - Stocuri}}{\text{Datorii curente}}$$

2. Indicatori de risc:

a) Indicatorul gradului de îndatorare:

$$\text{Indicatorul gradului de îndatorare} = \frac{\text{Capital imprumutat}}{\text{Capital propriu}} x\ 100$$

sau

$$\text{Indicatorul gradului de îndatorare} = \frac{\text{Capital imprumutat}}{\text{Capital angajat}} x\ 100$$

unde:
- *capital împrumutat = credite peste un an;*
- *capital angajat = capital împrumutat + capital propriu.*

b) *Indicatorul privind acoperirea dobânzilor* - determină de câte ori entitatea poate achita cheltuielile cu dobânda. Cu cât valoarea indicatorului este mai mică, cu atât poziţia entităţii este considerată mai riscantă.

$$\frac{\text{Profit inaintea platii dobanzii si impozitului pe profit}}{\text{Cheltuieli cu dobanda}} = \text{Număr de ori}$$

3. Indicatori de activitate (indicatori de gestiune) - furnizează informaţii cu privire la:
- viteza de intrare sau de ieşire a fluxurilor de trezorerie ale entităţii;
- capacitatea entităţii de a controla capitalul circulant şi activităţile comerciale de bază ale entităţii;

✓ *Viteza de rotaţie a stocurilor (rulajul stocurilor)* - aproximează de câte ori stocul a fost rulat de-a lungul exerciţiului financiar

$$\frac{\text{Costul vanzarilor}}{\text{Stoc mediu}} = \text{Număr de ori}$$

sau

✓ *Număr de zile de stocare* - indică numărul de zile în care bunurile sunt stocate în unitate

$$\frac{\text{Stoc mediu}}{\text{Costul vanzarilor}} x365$$

✓ *Viteza de rotaţie a debitelor-clienţi:*
- calculează eficacitatea entităţii în colectarea creanţelor sale;
- exprimă numărul de zile până la data la care debitorii îşi achită datoriile către entitate.

$$\frac{\text{Sold mediu clienti}}{\text{Cifra de afaceri}} x365$$

O valoare în creştere a indicatorului poate indica probleme legate de controlul creditului acordat clienţilor şi, în consecinţă, creanţe mai greu de încasat (clienţi rău platnici).

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

✓ *Viteza de rotație a creditelor-furnizor* - aproximează numărul de zile de creditare pe care entitatea îl obține de la furnizorii săi. În mod ideal ar trebui să includă doar creditorii comerciali.

$$\frac{Sold\ mediu\ furnizori}{Achizitii\ de\ bunuri\ (fara\ servicii)} x365$$

unde pentru aproximarea achizițiilor se poate utiliza costul vânzărilor sau cifra de afaceri.

✓ *Viteza de rotație a imobilizărilor corporale* - evaluează eficacitatea managementului imobilizărilor corporale prin examinarea valorii cifrei de afaceri generate de o anumită cantitate de imobilizări corporale.

$$\frac{Cifra\ de\ afaceri}{Imobilizari\ corporale}$$

✓ *Viteza de rotație a activelor totale*

$$\frac{Cifra\ de\ afaceri}{Total\ active}$$

4. Indicatori de profitabilitate - exprimă eficiența entității în realizarea de profit din resursele disponibile:

a) Rentabilitatea capitalului angajat - reprezintă profitul pe care îl obține entitatea din banii investiți în afacere:

$$\frac{Profit\ inaintea\ platii\ dobanzii\ si\ impozitului\ pe\ profit}{Capital\ angajat}$$

unde capitalul angajat se referă la banii investiți în entitate atât de către acționari, cât și de creditorii pe termen lung, și include capitalul propriu și datoriile pe termen lung sau active totale minus datorii curente.

b) Marja brută din vânzări

$$\frac{Profitul\ brut\ din\ vanzari}{Cifra\ de\ afaceri} x100$$

O scădere a procentului poate scoate în evidență faptul că entitatea nu este capabilă să își controleze costurile de producție sau să obțină prețul de vânzare optim.

Nota 10
Alte informații

Se prezintă:

a) Informații cu privire la prezentarea entității raportoare;
b) Informații privind relațiile entității cu filiale, entitățile asociate sau cu alte entități în care se dețin participații;
c) Bazele de conversie utilizate pentru exprimarea în moneda națională a elementelor de activ și de pasiv, a veniturilor și cheltuielilor evidențiate inițial într-o monedă străină.
d) Informații referitoare la impozitul pe profit:
   - proporția în care impozitul pe profit afectează rezultatul din activitatea curentă și rezultatul din activitatea extraordinară;
   - reconcilierea dintre rezultatul exercițiului și rezultatul fiscal, așa cum este prezentat în declarația de impozit;
   - măsura în care calcularea profitului sau pierderii exercițiului financiar a fost afectată de o evaluare a elementelor care, prin derogare de la principiile contabile generale și regulile contabile de evaluare, a fost efectuată în exercițiul financiar curent sau într-un exercițiu financiar precedent în vederea obținerii de facilități fiscale;
   - impozitul pe profit rămas de plată.
e) Cifra de afaceri:
   - prezentarea acesteia pe segmente de activități și pe piețe geografice.

f) Atunci când evenimentele ulterioare datei bilanțului au o asemenea importanță încât neprezentarea lor ar putea afecta capacitatea utilizatorilor situațiilor financiare de a face evaluări și de a lua decizii corecte, o entitate trebuie să prezinte următoarele informații pentru fiecare categorie semnificativă de astfel de evenimente:
   - natura evenimentului; și
   - o estimare a efectului financiar sau o mențiune conform căreia o astfel de estimare nu poate să fie făcută.

g) Explicații despre valoarea și natura:
   - veniturilor și cheltuielilor extraordinare;
   - veniturilor și cheltuielilor înregistrate în avans,

   în situația în care acestea sunt semnificative.

h) Ratele achitate în cadrul unui contract de leasing.

i) În cazul unui leasing financiar, locatorul va prezenta următoarele informatii:
   - o descriere generală a contractelor semnificative de leasing;
   - dobânda de încasat aferentă perioadelor viitoare.

   În cazul unui leasing financiar, locatarul va evidentia următoarele:
   - o descriere generală a contractelor importante de leasing, incluzând, dar fără a se limita la, următoarele:
     - existența și condițiile opțiunilor de reînnoire sau cumpărare;
     - restricțiile impuse prin contractele de leasing, cum ar fi cele referitoare la datorii suplimentare și alte operațiuni de leasing.
   - dobânda de plătit aferentă perioadelor viitoare

j) Onorariile plătite auditorilor/cenzorilor și onorariile plătite pentru alte servicii de certificare, servicii de consultanță fiscală și alte servicii decât cele de audit.

k) Efectele comerciale scontate neajunse la scadență.

l) Atunci când suma de rambursat pentru datorii este mai mare decât suma primită, diferența se prezintă în notele explicative.

m) Datoriile probabile și angajamentele acordate.

n) Angajamentele sub forma garanțiilor de orice fel trebuie, în cazul în care nu există obligația de a le prezenta ca datorii, să fie în mod clar prezentate în notele explicative, și trebuie făcută distincție între diferitele tipuri de garanții recunoscute de legislația națională. De asemenea, trebuie făcută o prezentare separată a oricărei garanții valorice care a fost prevăzută. Angajamentele de acest tip care există în relația cu entitățile afiliate trebuie prezentate distinct.

o) Dacă un activ sau o datorie are legătură cu mai mult de un element din formatul de bilanț, relația sa cu alte elemente trebuie prezentată în notele explicative, dacă o asemenea prezentare este esențială pentru înțelegerea situațiilor financiare anuale.

p) Orice detaliere a elementelor din situațiile financiare anuale, atunci când aceste elemente sunt semnificative și sunt relevante utilizatorii situațiilor financiare.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR

Consiliul de administrație elaborează pentru fiecare exercițiu financiar un raport, denumit în continuare raportul administratorilor, care cuprinde cel puțin o prezentare fidelă a dezvoltării și performanței activităților entității și a poziției sale financiare, împreună cu o descriere a principalelor riscuri și incertitudini cu care se confruntă. Prezentarea este o analiză echilibrată și cuprinzătoare a dezvoltării și performanței activităților entității și a poziției sale financiare, corelată cu dimensiunea și complexitatea activităților.

Se vor face prezentări de informații cu privire la respectarea condițiilor de capital propriu, prevăzute de legislația în vigoare privind societățile comerciale.

De asemenea, în raportul administratorilor trebuie cuprinse informații referitoare la controlul intern.

În măsura în care este necesar pentru a înțelege dezvoltarea entității, performanța sau poziția sa financiară, analiza cuprinde indicatori financiari și, atunci când este cazul, indicatori nefinanciari-cheie de performanță, relevanți pentru activități specifice, inclusiv informații despre aspecte privind mediul înconjurător și angajații.

În furnizarea analizei sale, raportul administratorilor include, atunci când este cazul, referiri și explicații suplimentare privind sumele raportate în situațiile financiare anuale.

Raportul administratorilor oferă, de asemenea, informații despre:

a) evenimente importante apărute după sfârșitul exercițiului financiar;

b) dezvoltarea previzibilă a entității;

c) activitățile din domeniul cercetării și dezvoltării;

d) informații privind achizițiile propriilor acțiuni, și anume:
- motivele achizițiilor efectuate în cursul exercițiului financiar;
- numărul și valoarea acțiunilor achiziționate și înstrăinate în cursul exercițiului financiar și proporția din capitalul subscris pe care acestea o reprezintă;
- în cazul achiziției și înstrăinării cu titlu oneros, contravaloarea acțiunilor;
- numărul și valoarea nominală a tuturor acțiunilor achiziționate și deținute de entitate și proporția din capitalul subscris pe care acestea o reprezintă;

e) existența de sucursale ale entității;

f) utilizarea de către entitate a instrumentelor financiare, în cazul în care sunt semnificative pentru evaluarea activelor sale, datoriilor, poziției financiare și a profitului sau pierderii:
- obiectivele și politicile entității în materie de gestiune a riscului financiar, inclusiv politica sa de acoperire împotriva riscurilor pentru fiecare tip major de tranzacție previzionată pentru care se utilizează contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, și
- expunerea entității la riscul de piață, riscul de credit, riscul de lichiditate și la riscul fluxului de numerar.

Scopul acestor prezentări este de a furniza informații care să ajute la înțelegerea mai bună a semnificației instrumentelor financiare bilanțiere sau extrabilanțiere asupra situației financiare a unei entități, rezultatelor activității ei și fluxurilor de numerar și de a ajuta în evaluarea sumelor, momentului apariției și gradului de siguranță a fluxurilor de numerar viitoare asociate cu acele instrumente.

Prezentările cerute oferă informații pentru a-i ajuta pe utilizatorii situațiilor financiare în evaluarea gradului de risc aferent instrumentelor financiare, recunoscute sau nu în bilanț.

Tranzacţiile cu instrumente financiare pot avea ca rezultat pentru o entitate asumarea sau transferarea către alte părţi a unuia sau mai multora dintre riscurile financiare descrise mai jos.

a) **Riscul de piaţă** cuprinde trei tipuri de risc:

- **riscul valutar** – este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze din cauza variaţiilor cursului de schimb valutar;
- **riscul ratei dobânzii la valoarea justă** – este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze din cauza variaţiilor ratelor de piaţă ale dobânzii;
- **riscul de preţ** – este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării preţurilor pieţei, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici instrumentelor individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate instrumentele tranzacţionate pe piaţă.

Termenul „risc de piaţă" încorporează nu numai potenţialul de pierdere, dar şi cel de câştig.

b) **Riscul de credit** – este riscul ca una dintre părţile instrumentului financiar să nu execute obligaţia asumată, cauzând celeilalte părţi o pierdere financiară.

c) **Riscul de lichiditate** – (numit şi riscul de finanţare), este riscul ca o entitate să întâlnească dificultăţi în procurarea fondurilor necesare pentru îndeplinirea angajamentelor aferente instrumentelor financiare. Riscul de lichiditate poate rezulta din incapacitatea de a vinde repede un activ financiar la o valoare apropiată de valoarea sa justă.

d) **Riscul ratei dobânzii la fluxul de numerar** – este riscul ca fluxurile de numerar viitoare să fluctueze din cauza variaţiilor ratelor de piaţă ale dobânzii. De exemplu, în cazul unui instrument de împrumut cu rată variabilă, astfel de fluctuaţii constau în schimbarea ratei dobânzii efective a instrumentului financiar, fără o schimbare corespondentă a valorii sale juste.

O entitate trebuie să prezinte obiectivele şi politicile de gestionare a riscului, inclusiv politicile de acoperire a acestuia.

În cazul entităţilor ale căror valori mobiliare – în totalitate sau o parte din aceste titluri – sunt admise la tranzacţionare pe o piaţă reglementată şi care fac obiectul unei oferte publice de achiziţie, astfel cum acestea sunt definite în legislaţia în vigoare privind piaţa de capital, raportul administratorilor trebuie să cuprindă următoarele informaţii detaliate despre:

a) structura capitalului lor, inclusiv valorile mobiliare care nu sunt admise la tranzacţionare pe o piaţă reglementată, cu indicarea claselor diferite de acţiuni şi, dacă este cazul, pentru fiecare clasă de acţiuni, drepturile şi obligaţiile ataşate clasei respective şi procentul din capitalul social total pe care îl reprezintă;

b) orice restricţii legate de transferul de valori mobiliare, cum ar fi limitările privind deţinerea de titluri de valoare sau necesitatea de a obţine aprobarea entităţii sau a altor deţinători de valori mobiliare;

c) deţinerile semnificative directe şi indirecte de acţiuni (inclusiv deţinerile indirecte prin structuri piramidale şi deţineri încrucişate de acţiuni);

d) deţinătorii oricăror valori mobiliare cu drepturi speciale de control şi o descriere a acestor drepturi;

e) sistemul de control al oricărei scheme de acordare de acţiuni salariaţilor, dacă drepturile de control nu se exercită direct de către salariaţi;

f) orice restricţii privind drepturile de vot, cum ar fi limitările drepturilor de vot ale deţinătorilor unui procent stabilit sau număr de voturi, termenele de exercitare a drepturilor de vot sau sistemele prin care, cooperând cu entitatea, drepturile financiare ataşate valorilor mobiliare sunt separate de deţinerea de valori mobiliare;

g) orice acorduri dintre acţionari care sunt cunoscute de către entitate şi care pot avea ca rezultat restricţii referitoare la transferul valorilor mobiliare şi/sau la drepturile de vot;

h) regulile care prevăd numirea sau înlocuirea membrilor consiliului de administraţie şi modificarea actelor constitutive ale entităţii;

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

i) puterile membrilor consiliului de administrație și, în special, cele referitoare la emiterea sau răscumpărarea de acțiuni;

j) orice acorduri semnificative la care entitatea este parte și care intră în vigoare, se modifică sau încetează în funcție de o modificare a controlului entității ca urmare a unei oferte publice de achiziție, și efectele rezultate din aceasta, cu excepția cazului în care prezentarea acestor informații ar prejudicia grav entitatea.

Această excepție nu se aplică în cazul în care entitatea este obligată în mod special să prezinte asemenea informații conform altor cerințe legale;

k) orice acorduri dintre entitate și membrii consiliului său de administrație sau salariați, prin care se oferă compensări dacă aceștia demisionează sau sunt concediați fără un motiv rezonabil sau dacă relația de angajare încetează din cauza unei oferte publice de achiziție.

De asemenea, o entitate ale cărei valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, astfel cum aceasta este definită în legislația în vigoare privind piața de capital, va include în cadrul aceleiași secțiuni referitoare la guvernanța corporativă o declarație care va cuprinde cel puțin următoarele informații:

a) o trimitere la:

- codul de guvernantă corporativă care se aplică entității și/sau codul de guvernantă corporativă pe care entitatea a decis să îl aplice voluntar. Entitatea va indica prevederile care sunt disponibile public; și/sau
- toate informațiile relevante referitoare la practicile de guvernantă corporativă aplicate în plus față de cerințele legislației naționale. În acest caz, entitatea va face disponibile public practicile sale de guvernantă corporativă;

b) în măsura în care, potrivit legislației naționale, entitatea se îndepărtează de la codul de guvernantă corporativă care i se aplică sau pe care a ales să îl aplice, o explicație a acesteia privind părțile din cod pe care nu le aplică și motivele neaplicării;

c) o descriere a principalelor caracteristici ale controlului intern și a sistemelor de gestionare a riscurilor, în relație cu procesul de raportare financiară;

d) modul de desfășurare a adunării generale a acționarilor și atribuțiile-cheie ale acesteia, precum și o descriere a drepturilor acționarilor și a modului cum acestea pot fi exercitate;

e) structura și modul de operare ale organelor de administrație, conducere și supraveghere și ale comitetelor acestora.

Membrii organelor de administrație, conducere și supraveghere ale entității au obligația colectivă de a asigura ca situațiile financiare anuale și raportul administratorilor să fie întocmite și publicate în conformitate cu legislația națională.

Raportul administratorilor se aprobă de consiliul de administrație și se semnează în numele acestuia de președintele consiliului.

Controlul intern al entității vizează asigurarea:
- conformității cu legislația în vigoare;
- aplicării deciziilor luate de conducerea entității;
- bunei funcționări a activității interne a entității;
- fiabilității informațiilor financiare;
- eficacității operațiunilor entității;
- utilizării eficiente a resurselor;
- prevenirii și controlul riscurilor de a nu se atinge obiectivele fixate etc.

Ca urmare, procedurile de control intern au ca obiectiv:
- pe de o parte, urmărirea înscrierii activității entității și a comportamentului personalului în cadrul definit de legislația aplicabilă, valorile, normele și regulile interne ale entității;
- pe de altă parte, verificarea dacă informațiile contabile, financiare și de gestiune comunicate reflectă corect activitatea și situația entității.

În contextul situațiilor financiare anuale consolidate, aria controlului intern contabil și financiar se referă la societățile cuprinse în consolidare.

Controlul intern se aplică pe tot parcursul operațiunilor desfășurate de entitate, astfel:

a) anterior realizării operațiunilor, cu ocazia elaborării bugetului, ceea ce va permite, ulterior realizării operațiunilor, controlul bugetar;

b) în timpul operațiunilor, de exemplu, sub aspectul determinării procentului de realizare fizică a producției în curs de execuție sau a procentului de rebuturi înregistrate;

c) după finalizarea operațiunilor, caz în care verificarea este destinată, de exemplu, să analizeze rentabilitatea operațiunilor și să constate existența conformității sau a eventualelor anomalii, care trebuie corectate.

Controlul intern cuprinde componente strâns legate, respectiv:
- o definire clară a responsabilităților, resurse și proceduri adecvate, modalități și sisteme de informare, instrumente și practici corespunzătoare;
- difuzarea internă de informații pertinente, fiabile, a căror cunoaștere permite fiecăruia să-și exercite responsabilitățile;
- un sistem care urmărește, pe de o parte, analizarea principalelor riscuri identificabile în ceea ce privește obiectivele entității și, pe de altă parte, asigurarea existenței de proceduri de gestionare a acestor riscuri;
- activități corespunzătoare de control, pentru fiecare proces, concepute pentru a reduce riscurile susceptibile să afecteze realizarea obiectivelor entității;
- o supraveghere permanentă a dispozitivului de control intern, precum și o examinare a funcționării sale.

Scopul controlului intern este să asigure coerența obiectivelor, să identifice factorii-cheie de reușită și să comunice conducătorilor entității, în timp real, informațiile referitoare la performanțe și perspective. Indiferent de natura sau mărimea entității, eforturile depuse pentru aplicarea unui control intern satisfăcător sunt legate de aplicarea unor bune practici.

Politica de resurse umane a entității trebuie să urmărească aspecte precum recrutarea de personal calificat, gestionarea carierelor, formarea continuă, evaluări individuale, consilierea salariaților, promovări și acțiuni corectoare.

Activitățile de control fac parte integrantă din procesul de gestiune prin care entitatea urmărește atingerea obiectivelor propuse. Controlul vizează aplicarea normelor și procedurilor de control intern, la toate nivelele

ierarhice şi funcţionale: aprobare, autorizare, verificare, evaluarea performanţelor operaţionale, securizarea activelor, separarea funcţiilor.

Evaluarea controlului intern pleacă de la aspecte precum:

- existenţa de ghiduri şi manuale de proceduri;
- garantarea evoluţiei sistemului de control intern;
- asigurarea posibilităţii accesului la sistem pentru controlul extern;
- asigurarea posibilităţii confruntării descrierii teoretice cu realitatea.

În cadrul unui mediu informatizat, controlul intern pleacă de la aspecte precum:

- existenţa unei strategii informatice formalizate, elaborate cu implicarea conducerii operaţionale;
- implicarea conducerii şi sensibilizarea sa faţă de riscurile crescute sau generate de informatică;
- alocarea de resurse care demonstrează capacitatea sistemului informatic de a-şi atinge obiectivele;
- recrutarea de personal cu un nivel de competenţă adaptat tehnologiilor utilizate şi existenţa unui plan de formare continuă care trebuie să permită o actualizare a cunoştinţelor.

Elementele de risc specifice, introduse de utilizarea informaticii, se referă la evaluarea unor aspecte precum:

- nivelul de dependenţă a entităţii de sistemul său informatic, cu influenţă asupra continuităţii exploatării, atunci când dependenţa este prea mare;
- nivelul de confidenţialitate a informaţiilor vehiculate de sistem;
- obligaţia de respectare a dispoziţiilor în vigoare referitoare la fiscalitate, protecţia persoanelor, proprietatea intelectuală sau reglementări specifice anumitor sectoare de activitate.

Controlul intern contabil şi financiar al entităţii se aplică în vederea asigurării unei gestiuni contabile şi a unei urmăriri financiare a activităţilor sale, pentru a răspunde obiectivelor definite.

Controlul intern contabil şi financiar este un element major al controlului intern. El vizează ansamblul proceselor de obţinere şi comunicare a informaţiei contabile şi financiare şi contribuie la realizarea unei informaţii fiabile şi conforme exigenţelor legale.

Ca şi controlul intern în general, el se sprijină pe un sistem cuprinzând în special elaborarea şi aplicarea politicilor şi procedurilor în domeniu, inclusiv a sistemului de supraveghere şi control.

Controlul intern contabil şi financiar vizează asigurarea:

- conformităţii informaţiilor contabile şi financiare publicate, cu regulile aplicabile acestora;
- aplicării instrucţiunilor elaborate de conducere în legătură cu aceste informaţii;
- protejării activelor;
- prevenirii şi detectării fraudelor şi neregulilor contabile şi financiare;
- fiabilităţii informaţiilor difuzate şi utilizate la nivel intern în scop de control, în măsura în care ele contribuie la elaborarea de informaţii contabile şi financiare publicate;
- fiabilităţii situaţiilor financiare anuale publicate şi a altor informaţii comunicate pieţei.

În domeniul organizării generale, trebuie să existe:

- o documentare referitoare la principiile de contabilizare şi control al operaţiunilor;
- circuite de informaţii vizând exhaustivitatea operaţiunilor, o centralizare rapidă şi o armonizare a datelor contabile, precum şi controale asupra aplicării acestor circuite;
- un calendar al elaborării de informaţii contabile şi financiare difuzate în cadrul grupului, necesare pentru situaţiile financiare ale societăţii-mamă.

Sunt necesare, de asemenea:

- identificarea cu claritate a persoanelor responsabile cu elaborarea informaţiilor contabile şi financiare publicate sau care participă la elaborarea situaţiilor financiare;
- accesul fiecărui colaborator implicat în procesul elaborării de informaţii contabile şi financiare, la informaţiile necesare controlului intern;

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

– instituirea unui mecanism prin care să se asigure efectuarea controalelor;
– proceduri prin care să se verifice dacă controalele au fost efectuate, să se identifice abaterile de la regulă şi să se poată remedia, dacă este necesar;
– existenţa unui proces care urmăreşte identificarea resurselor necesare bunei funcţionări a funcţiei contabile;
– adaptarea necesarului de personal şi a competenţelor acestuia la mărimea şi complexitatea operaţiunilor, ca şi la evoluţia nevoilor şi constrângerilor.

Sub aspectul regulilor contabile, trebuie avute în vedere:
– existenţa unui manual de politici contabile;
– existenţa unei proceduri de aplicare a acestui manual;
– existenţa de controale prin care să se asigure respectarea manualului;
– cunoaşterea evoluţiei legislaţiei contabile şi fiscale;
– efectuarea de controale specifice asupra punctelor sensibile;
– identificarea şi tratarea corespunzătoare a anomaliilor;
– adaptarea programelor informatice la nevoile entităţii;
– conformitatea cu regulile contabile;
– asigurarea exactităţii şi exhaustivităţii înregistrărilor contabile;
– respectarea caracteristicilor calitative ale informaţiilor cuprinse în situaţiile financiare, astfel încât să satisfacă nevoile utilizatorilor;
– pregătirea informaţiilor necesare consolidării grupului;
– definirea şi distribuirea procedurilor de elaborare a situaţiilor financiare consolidate, către toate entităţile de consolidat.

BCU IAŞI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

AUDITAREA SAU VERIFICAREA SITUAȚIILOR FINANCIARE ANUALE

Situațiile financiare anuale ale entităților se auditează de către una sau mai multe persoane fizice sau juridice autorizate în condițiile legii.

Auditorii statutari își exprimă un punct de vedere referitor la gradul de conformitate a raportului administratorilor cu situațiile financiare anuale pentru același exercițiu financiar.

Entitățile care întocmesc situatii financiare anuale simplificate nu au obligația auditării situațiilor financiare anuale. Situațiile financiare anuale ale acestor entități se verifică potrivit prevederilor legislației în materie.

Raportul auditorilor statutari cuprinde:

a) o introducere care identifică cel puțin situațiile financiare anuale care fac obiectul auditului statutar, împreună cu cadrul de raportare financiară care a fost aplicat la întocmirea acestora;

b) o descriere a ariei auditului statutar, care identifică cel puțin standardele de audit conform cărora a fost efectuat auditul statutar;

c) o opinie de audit care exprimă în mod clar opinia auditorilor statutari, potrivit căreia situațiile financiare anuale oferă o imagine fidelă conform cadrului relevant de raportare financiară și, după caz, dacă situațiile financiare anuale respectă cerințele legale; opinia de audit este fără rezerve, cu rezerve, o opinie contrară sau, dacă auditorii statutari nu au fost în măsură să exprime o opinie de audit, imposibilitatea exprimării unei opinii;

d) o referire la aspectele asupra cărora auditorii statutari atrag atenția, printr-un paragraf distinct, fără ca opinia de audit să fie cu rezerve;

e) un punct de vedere privind gradul de conformitate a raportului administratorilor cu situațiile financiare anuale pentru același exercițiu financiar.

Raportul se semnează de către auditori statutari, persoane fizice, în numele acestora sau al auditorilor persoane juridice autorizate, după caz, și se datează.

BCUIAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

APROBAREA, SEMNAREA ŞI PUBLICAREA SITUAŢIILOR FINANCIARE ANUALE

Situaţiile financiare anuale se întocmesc şi se publică, potrivit legii, în moneda naţională.

Situaţiile financiare anuale sunt semnate de persoanele în drept, cuprinzând:

- numele şi prenumele persoanei care le-a întocmit, înscrise în clar;
- calitatea acesteia (director economic, contabil-şef sau altă persoană desemnată prin decizie scrisă de administrator, persoană autorizată potrivit legii, membră a Corpului Experţilor Contabili şi Contabililor Autorizaţi din România);
- numărul de înregistrare în organismul profesional, dacă este cazul.

Situaţiile financiare anuale sunt supuse aprobării adunării generale a acţionarilor sau asociaţilor, potrivit legislaţiei în vigoare, pe baza raportului administratorilor pentru exerciţiul financiar în cauză şi a raportului de audit semnat de persoana responsabilă sau a raportului cenzorilor, după caz.

Situaţiile financiare anuale, aprobate în mod corespunzător, împreună cu raportul administratorilor şi raportul de audit semnat de persoana responsabilă, potrivit legii, sau raportul cenzorilor, se publică în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Ori de câte ori situaţiile financiare anuale şi raportul administratorilor se publică în întregime, acestea trebuie să fie reproduse în forma şi conţinutul pe baza cărora auditorii statutari sau persoanele care au efectuat verificarea, după caz, şi-au întocmit raportul lor. Acestea trebuie să fie însoţite de textul complet al raportului de audit sau al raportului de verificare, după caz.

Dacă situaţiile financiare anuale nu se publică în întregime, trebuie să se indice faptul că versiunea publicată este o formă prescurtată şi trebuie să se facă trimitere la oficiul registrului comerţului la care au fost depuse situaţiile financiare anuale. În cazul în care situaţiile financiare anuale nu au fost încă depuse, acest lucru trebuie prezentat. Raportul de audit nu se publică, dar se menţionează dacă a fost exprimată o opinie de audit fără rezerve, cu rezerve sau contrară, sau dacă auditorii statutari nu au fost în măsură să exprime o opinie de audit. De asemenea, se menţionează dacă raportul de audit face referire la aspecte asupra cărora auditorii statutari atrag atenţia printr-un paragraf distinct, fără ca opinia de audit să fie cu rezerve.

Împreună cu situaţiile financiare anuale trebuie publicată propunerea de distribuire a profitului sau de acoperire a pierderii contabile.

Distribuirea profitului sau acoperirea pierderii contabile se prezintă în notele explicative.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

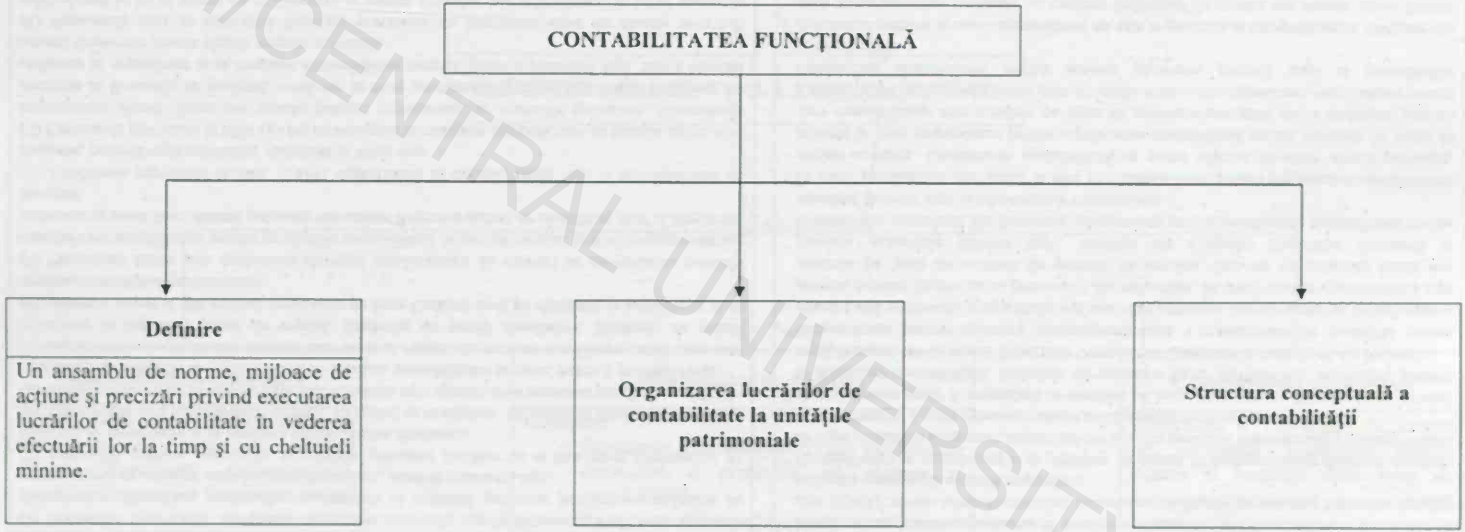

BCUIASI

ORGANIZAREA LUCRĂRILOR DE CONTABILITATE LA ENTITĂȚILE PATRIMONIALE

Organizarea contabilității

(1) Societatile comerciale, societatile/companiile nationale, regiile autonome, institutele nationale de cercetare-dezvoltare, societatile cooperatiste si celelalte persoane juridice au obligatia sa organizeze si sa conduca contabilitatea financiara, potrivit prezentei legi.
(2) Institutiile publice, asociatiile si celelalte persoane juridice cu si fara scop patrimonial au obligatia sa organizeze si sa conduca contabilitatea financiara.
(3) Subunitatile fara personalitate juridica, cu sediul in strainatate, cu sediul in Romania, precum si subunitatile fara personalitate juridica din Romania care apartin unor persoane juridice cu sediul in strainatate au obligatia sa organizeze si sa conduca contabilitatea proprie, potrivit prezentei legi.
(4) Organismele de plasament colectiv care nu sunt constituite prin act constitutiv, astfel cum sunt prevazute in legislatia pietei de capital, fondurile de pensii facultative, fondurile de pensii administrate privat si alte entitati organizate pe baza Codului civil au obligatia sa organizeze si sa conduca contabilitatea financiara.
(5) Persoanele fizice care desfasoara activitati producatoare de venituri au obligatia sa conduca contabilitate simplificata, bazata pe regulile contabilitatii in partida simpla, potrivit reglementarilor elaborate in acest sens. Aceste persoane intocmesc Registrul-jurnal de incasari si plati si Registrul-inventar.
(6) Persoanele prevazute la alin. (1)-(4) organizeaza si conduc, dupa caz, si contabilitatea de gestiune, potrivit reglementarilor elaborate in acest sens.
(7) Persoanele prevazute la alin. (1)-(4) au obligatia sa conduca contabilitatea in partida dubla si sa intocmeasca situatii financiare anuale, potrivit reglementarilor contabile aplicabile. Subunitatile deschise in Romania de societati rezidente in state apartinand Spatiului Economic European au obligatia sa organizeze si sa conduca contabilitatea proprie, potrivit prezentei legi, fara a intocmi situatii financiare anuale pentru propria activitate.
(8) Persoanele care in exercitiul financiar precedent au inregistrat cifra de afaceri neta sub echivalentul in lei al sumei de 35.000 euro si totalul activelor sub echivalentul in lei al sumei de 35.000 euro pot opta pentru un sistem simplificat de contabilitate, aprobat prin ordin al ministrului finantelor publice.
(9) Prin sistem simplificat de contabilitate se intelege un set de reguli de baza privind evaluarea, inregistrarea elementelor patrimoniale utilizand un plan de conturi simplificat si prezentarea acestora in situatiile financiare anuale ce cuprind bilant si cont de profit si pierdere simplificate, avand in vedere si prevederile comunitare in domeniu.

Executarea lucrărilor de contabilitate

- ✓ Raspunderea pentru organizarea si conducerea contabilitatii la persoanele prevazute la alin. (1)-(4)[1] revine administratorului, ordonatorului de credite sau altei persoane care are obligatia gestionarii entitatii respective.
- ✓ Contabilitatea se organizeaza si se conduce, de regula, in compartimente distincte, conduse de catre directorul economic, contabilul-sef sau alta persoana împuternicita sa indeplineasca aceasta functie. Aceste persoane trebuie sa aiba studii economice superioare.
- ✓ Contabilitatea poate fi organizata si condusa pe baza de contracte de prestari de servicii in domeniul contabilitatii, incheiate cu persoane fizice sau juridice, autorizate potrivit legii, membre ale Corpului Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati din Romania.
- ✓ Raspunderea pentru aplicarea necorespunzatoare a reglementarilor contabile revine directorului economic, contabilului-sef sau altei persoane imputernicite sa indeplineasca aceasta functie, impreuna cu personalul din subordine. În cazul in care contabilitatea este condusa pe baza de contract de prestari de servicii, incheiat cu persoane fizice sau juridice, autorizate potrivit legii, membre ale Corpului Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati din Romania, raspunderea pentru conducerea contabilitatii revine acestora, potrivit legii si prevederilor contractuale.
- ✓ În cazul persoanelor prevazute la alin. (5), raspunderea pentru organizarea contabilitatii revine acestora. Conducerea contabilitatii se poate efectua de catre aceste persoane, situatie in care raspunderea pentru conducerea contabilitatii revine acestora. În cazul in care contabilitatea este condusa pe baza de contracte/conventii civile incheiate potrivit Codului civil cu persoane fizice care au studii economice superioare, raspunderea pentru conducerea contabilitatii revine acestor persoane, potrivit legii si prevederilor contractuale.
- ✓ Institutiile publice la care contabilitatea nu este organizata in compartimente distincte sau care nu au persoane incadrate cu contract individual de munca sau numite intr-o functie publica, potrivit legii, pot incheia contracte de prestari de servicii, pentru conducerea contabilitatii si intocmirea situatiilor financiare trimestriale si anuale, cu persoane fizice sau juridice, autorizate potrivit legii, membre ale Corpului Expertilor Contabili si Contabililor Autorizati din Romania. Încheierea contractelor se face cu respectarea reglementarilor privind achizitiile publice de bunuri si servicii. Plata serviciilor respective se face din fonduri publice cu aceasta destinatie.

[1] Alin. (1)-(4) de la *„Organizarea contabilității"*

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

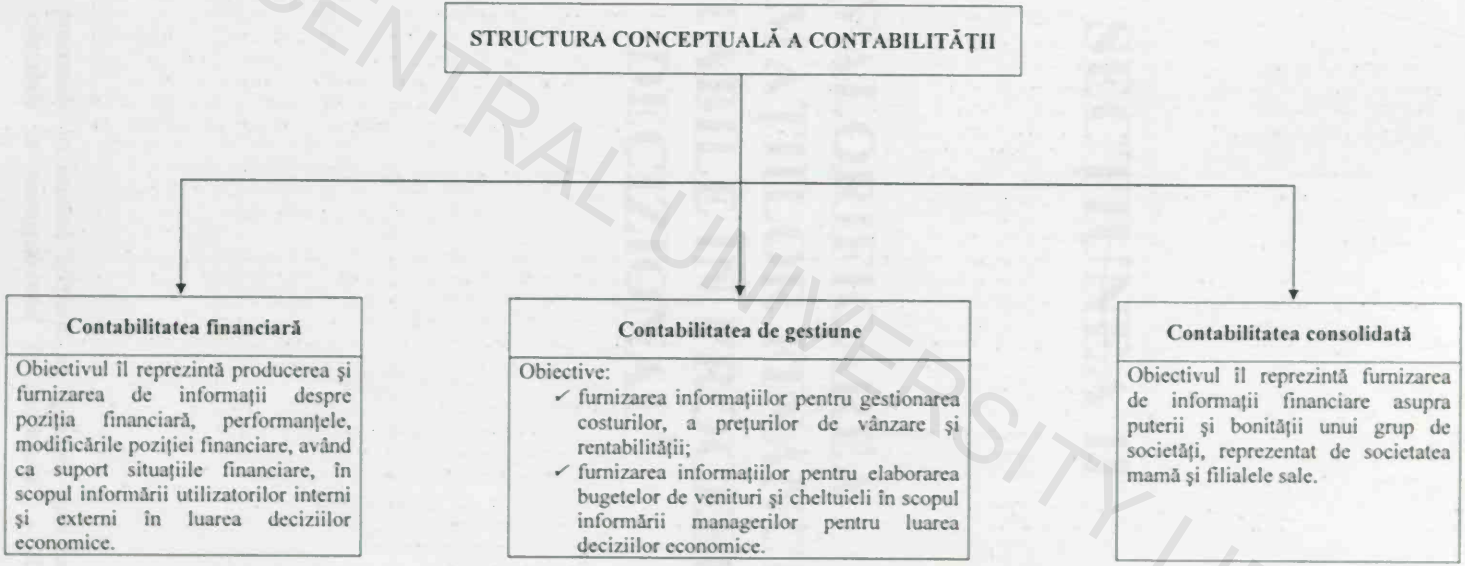

BCUIAS/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

SECȚIUNEA II

VALORIFICAREA INFORMAȚIILOR FINANCIAR-CONTABILE ÎN PROCESUL DECIZIONAL[1]

[1] Unele din problemele prezentate în această secțiune se regăsesc publicate și în lucrarea: *„Eficiența informațiilor contabile în managementul întreprinderii"* – Radu, F., Editura Tehnopress, Iași, 2009

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 1

STUDIUL REZULTATELOR ECONOMICE ŞI FINANCIARE ALE ENTITĂŢII

1.1. Modele şi structuri ale indicatorilor privind rezultatele economice şi financiare ale entităţii

Entitatea, ca activitate economico-financiară, este sediul permanent al relaţiei dintre stocuri şi fluxuri care se reflectă în situaţiile financiare.

Analiza rezultatelor entităţii se bazează pe indicatori având ca suport:

A) Informaţiile furnizate de contul de profit şi pierdere care prezintă veniturile şi cheltuielile pe cele trei domenii de activitate: exploatare, financiară, extraordinară.

Dintre indicatorii semnificativi care fac obiectul analizei financiare menţionăm:

- ***Cifra de afaceri netă***

Cifra de afaceri netă (CA) *reprezintă indicatorul principal pentru aprecierea poziţiei unei entităţi în sectorul său de activitate sau pe piaţă, a dinamicii activităţii precum şi a şanselor acesteia de a lansa şi dezvolta noi activităţi profitabile.*

Concret, cifra de afaceri netă se determină astfel:

$$CA = Pv + Vm - Rca + Vdl + Vse$$

unde:

Pv – *Producţia vândută*
Vm – *Venituri din vânzarea mărfurilor*
Rca – *Reduceri comerciale acordate*
Vdl – *Venituri din dobânzi înregistrate de entităţile radiate din Registrul general şi care mai au în derulare contracte de leasing*
Vse – *Venituri din subvenţii de exploatare aferente cifrei de afaceri nete*

- ***Venituri din exploatare***

Veniturile de exploatare cuprind: *cifra de afaceri netă, venituri aferente costului producţiei în curs de execuţie, producţia realizată de entitate pentru scopurile sale proprii şi capitalizată şi alte venituri din exploatare.*

- ***Rezultatul din exploatare***

Rezultatul din exploatare corespunde activităţii normale şi curente a entităţii, incluzând totodată şi operaţiunile efectuate în exerciţiile anterioare dar aferente exerciţiului curent.

BCU ASCE "CAROL I" UNIVERSITY LIBRARY

Potrivit contului de profit şi pierdere, *rezultatul din exploatare este calculat ca diferenţă dintre veniturile şi cheltuielile de exploatare.*

- ***Rezultatul financiar***

Rezultatul financiar este generat de activităţile financiare ale entităţii şi se determină ca diferenţă dintre *veniturile financiare* şi *cheltuielile financiare.*

- ***Rezultatul extraordinar***

Rezultatul extraordinar sintetizează rezultatul concretizat în profit sau pierdere generat de operaţii care nu sunt legate de desfăşurarea normală, curentă a activităţii entităţii, şi se calculează ca diferenţă între *veniturile extraordinare* şi *cheltuielile extraordinare.*

- ***Rezultatul brut al exerciţiului***

Potrivit contului de profit şi pierdere, rezultatul brut al exerciţiului se determină ca diferenţă dintre *veniturile totale* şi *cheltuielile totale* şi este consecinţa acţiunilor pe care entitatea le desfăşoară în toate cele trei domenii de activitate: de exploatare, financiară, extraordinară.

- ***Rezultatul net al exerciţiului***

Rezultatul net al exerciţiului *este obţinut prin deducerea impozitului pe profit din rezultatul brut al exerciţiului* şi este mărimea care urmează să fie supusă deciziei de repartizare de către adunarea generală a acţionarilor sau asociaţilor, după caz.

B) ***Date furnizate de soldurile intermediare de gestiune***, care prezintă rezultatele exerciţiului din contul de profit şi pierdere sub forma unor marje pe diferite trepte de acumulare (Figura 1.1.).

Construcţia în trepte a indicatorilor, a sugerat denumirea seriei lor de *cascadă a soldurilor intermediare de gestiune.*

Indicatorii calculaţi prin intermediul soldurilor intermediare de gestiune sunt:

- ***Marja comercială***

Marja comercială (Mc) *reprezintă excedentul vânzărilor de mărfuri în raport cu costul de cumpărare (achiziţie) al acestora.* De fapt, reprezintă câştigul sub formă de adaos rezultat din activitatea de comercializare a mărfurilor.

Marja comercială în mărime absolută se determină după relaţia:

$$Mc = Vm - Cm$$

unde:

Vm – Vânzări de mărfuri
Cm – Costul de cumpărare mărfurilor vândute

BCUIASI CENTRALA UNIVERSITARA LIBRARY

Costul de cumpărare a mărfurilor vândute (Cm) se obține astfel[1]:

Cm = Cumpărări de mărfuri +/– Variația stocurilor de mărfuri

Elementul *„Cumpărări de mărfuri"* include de fapt prețul de cumpărare al mărfurilor (preț fără TVA) majorat cu cheltuielile accesorii de cumpărare. Variația stocurilor de mărfuri se stabilește ca diferență dintre stocul de mărfuri de la începutul exercițiului și cel de la finele exercițiului.

Marja comercială se constituie ca un indicator în aprecierea eficienței activității de comercializarea a mărfurilor prin intermediul ratei marjei comerciale care reprezintă adaosul comercial exprimat în raport cu veniturile realizate din vânzarea mărfurilor.

SOLDURILE INTERMEDIARE DE GESTIUNE

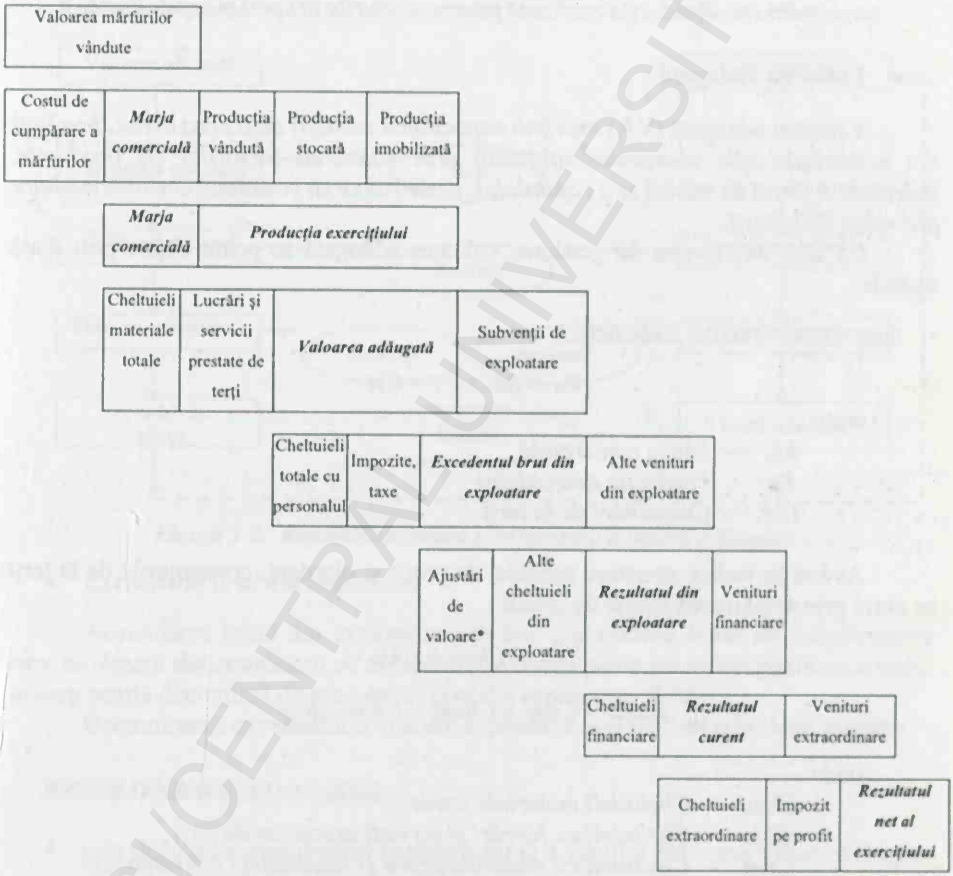

Figura 1.1. Cascada soldurilor intermediare de gestiune

Adaptare după De La Bruslerie, H., „Analyse financière et diagnostic. Information financière et diagnostic", 2e édition, Dunod Éditeur, Paris, 2002, pag. 149

* Ajustări de valoare privind activele imobilizate, activele circulante și ajustări privind provizioanele

[1] De La Bruslerie, H., *„Analyse financière et diagnostic. Information financière et diagnostic", 2e édition, Dunod Éditeur, Paris, 2002*, pag. 143

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- ***Producția exercițiului***

Producția exercițiului (Pe) *reprezintă totalitatea bunurilor și serviciilor produse de o întreprindere în timpul unui exercițiu financiar pentru a fi vândute, stocate sau utilizate pentru nevoile proprii.*

Ca sold intermediar de gestiune, producția exercițiului se determină prin relația de calcul:

$$Pe = Pv + Ps + Pr$$

unde:

Pv – *Producția vândută*
Ps – *Producția stocată*
Pr – *Producția realizată pentru scopurile proprii și capitalizată*

- ***Valoarea adăugată***

Valoarea adăugată (VA) *exprimă capacitatea entității de a crea avere (bogăție) din activitățile sale economice*[2] *obținută prin utilizarea factorilor de producție, îndeosebi a forței de muncă și a capitalului, peste valoarea consumurilor intermediare provenite de la terți.*

Ca sold intermediar de gestiune, valoarea adăugată se poate obține prin două metode:

- *metoda substractivă (sintetică):*

$$Va = Mc + Pe - Cst$$

unde:

Mc – *Marja comercială*
Pe – *Producția exercițiului*
Cst – *Consumuri de la terți*

Având în vedere structura contului de profit și pierdere, consumurile de la terți se obțin prin următoarea relație de calcul:

$$Cst = Chmt + Chls$$

$$Chmt = Chm + Cham + Chae - Rcp$$

unde:

Chmt – *Cheltuieli materiale totale*
Chls – *Cheltuieli cu lucrări și servicii executate de terți*
Chm – *Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile*
Cham – *Alte cheltuieli materiale*
Chae – *Alte cheltuieli externe (cu energia și apa)*
Rcp – *Reduceri comerciale primite*

[2] De La Bruslerie, H., *op. cit.*, pag. 144

BCU ACADEMIA UNIVERSITY LIBRARY

- *metoda aditivă (de repartiție):*

$$Va = It + Chp + Chd + D + Afin$$

unde:

It	– *Impozite și taxe*	*D*	– *Dividende*
Chp	– *Cheltuieli cu personalul*	*Afin*	– *Autofinanțarea entității*
Chd	– *Dobânzi și comisioane*		

În această accepție, valoarea adăugată asigură remunerarea participanților direcți și indirecți la activitatea economică a entității (Figura 1.2.).

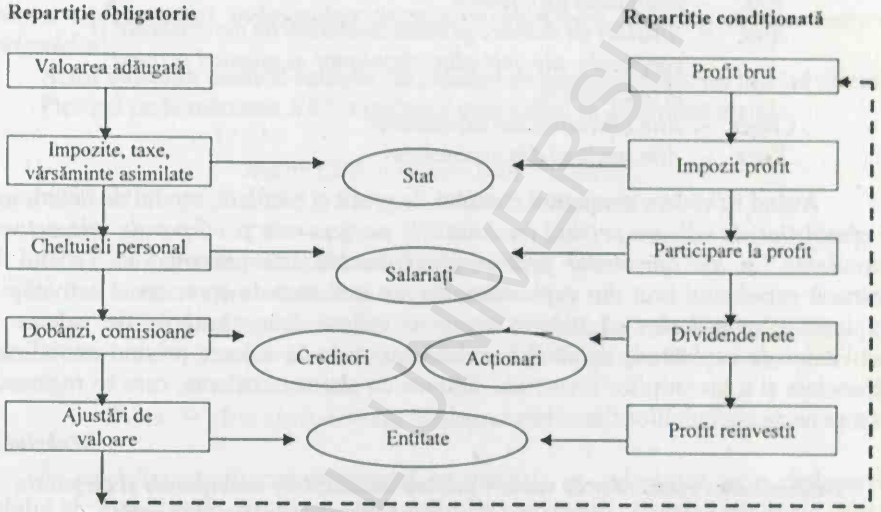

Figura 1.2. Repartiția primară și secundară a valorii adăugate

- ***Excedentul brut din exploatare***

Acumularea brută din exploatare *exprimă capacitatea brută de autofinanțare care se degajă din activitatea de exploatare*. Aceasta poate lua valori pozitive, situație în care poartă denumirea de *excedentul brut din exploatare (EBE)*.

Determinarea excedentului brut din exploatare este realizat prin două metode:

- *metoda substractivă (sintetică):*

- prin deducerea remunerării personalului și a statului din suma valorii adăugate și a subvențiilor de exploatare:

$$EBE = Va + Se - (Chpt + It)$$

unde:

Va	– *Valoarea adăugată*	*Chpt*	– *Cheltuieli totale cu personalul*
Se	– *Subvenții de exploatare*	*It*	– *Impozite, taxe*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- prin deducerea cheltuielilor de exploatare plătibile din veniturile din exploatare încasabile:

$$EBE = Vexî - Chexp$$

unde:

Vexî – *Venituri din exploatare încasabile*
Chexp – *Cheltuieli de exploatare plătibile*

- *metoda aditivă (de repartiție)*

$$EBE = Rex + Ajex + Chaex - Vaex$$

unde:

Rex – *Rezultatul exploatării*
Ajex – *Ajustări de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ajustări privind provizioanele*
Chaex – *Alte cheltuieli din exploatare*
Vaex – *Alte venituri din exploatare*

Având în vedere conținutul contului de profit și pierdere, modul de determinare a *ajustărilor de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ale ajustărilor privind provizioanele* este prezentat în Tabelul 1.1. Întrucât excedentul brut din exploatare este un indicator de apreciere a activității de exploatare, considerăm că trebuie avute în vedere doar ajustările de valoare din activitatea de exploatare, neluând în calcul ajustările de valoare privind imobilizările financiare și a investițiilor financiare deținute ca active circulante, care se regăsesc în componența cheltuielilor financiare.

Tabelul 1.1.

Determinarea ajustărilor de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ale ajustărilor privind provizioanele

Nr. rd.	Specificație	Simbol
1	Ajustări de valoare privind imobilizările corporale și necorporale:	*Aji = rd. 2 – 3*
2	- Cheltuieli (ct. 6811 *„Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor"* + ct. 6813 *„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea imobilizărilor"*)	*Chaji*
3	- Venituri (ct. 7813 *„Venituri din ajustări pentru deprecierea imobilizărilor"*)	*Vaji*
4	Ajustări de valoare privind activele circulante:	*Ajc = rd. 5 – 6*
5	- Cheltuieli (ct. 654 *„Pierderi din creanțe și debitori diverși"* + ct. 6814 *„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea activelor circulante"*)	*Chajc*
6	- Venituri (ct. 754 *„Venituri din creanțe reactivate și debitori diverși"* + ct. 7814 *„Venituri din ajustări pentru depreciere activelor circulante"*)	*Vajc*
7	Ajustări privind provizioanele	*Ajp = rd. 8 – 9*
8	- Cheltuieli (ct. 6812 *„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*)	*Chajp*
9	- Venituri (ct. 7812 *„Venituri din provizioane"*)	*Vajp*
10	*Ajustări de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ajustări privind provizioanele*	*Ajex = rd. 1+4+7*

BCU CLUJ-NAPOCA UNIVERSITY LIBRARY

De asemenea, din considerente de redare fidelă a indicatorului EBE, în categoria *„Alte cheltuieli de exploatare"* s-au luat în calcul doar *„Cheltuielile cu despăgubiri, donații și active cedate"* și *„Cheltuielile privind dobânzile de refinanțare înregistrate de entitățile al căror obiect de activitate îl constituie leasingul"*, celelalte elemente privind cheltuielile cu prestațiile externe și cu impozitele, taxele și vărsămintele asimilate regăsindu-se în structura indicatorului *Valoarea adăugată*.

Potrivit acestei variante de calcul, excedentul brut de exploatare constituie baza de calcul a capacității de autofinanțare și de determinare a fluxurilor de trezorerie.

- ***Rezultatul exploatării***

Rezultatul exploatării (Rex) *caracterizează performanțele activității de exploatare ale entității, independent de politica financiară, fiscală și de distribuire a dividendelor.*

Acest indicator poate fi calculat fie plecând de mărimea EBE, fie în mod direct.

Plecând de la mărimea *EBE*, rezultatul exploatării se determină astfel:

$$Rex = EBE + Vaex - Ajex - Chaex$$

unde:

EBE – *Excedentul brut din exploatare*
Vaex – *Alte venituri din exploatare*
Ajex – *Ajustări de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ajustări privind provizioanele*
Chaex – *Alte cheltuieli din exploatare*

În modalitatea directă, rezultatul exploatării se calculează prin deducerea totalului cheltuielilor de exploatare din veniturile exploatării. Această relație de calcul fundamentează strategii și politici pe care le adoptă managementul entității pentru a ameliora rezultatul său.

- ***Rezultatul curent***

Rezultatul curent (Rc) *exprimă sintetic performanțele economice și financiare ale entității, obținute din operațiunile curente, cu caracter normal.*

Ca sold intermediar de gestiune, rezultatul curent este determinat atât de rezultatul activității de exploatare, cât și de cel al activității financiare, calculându-se, după relația:

$$Rc = Rex + (Vf - Chf) = Rex + Rf$$

unde:

Rex – *Rezultatul exploatării*
Vf – *Venituri financiare*
Chf – *Cheltuieli financiare*
Rf – *Rezultatul financiar*

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- ***Rezultatul brut al exercițiului***

Rezultatul brut al exercițiului (Rb) *este un sold intermediar de gestiune care reflectă sintetic eficiența întregii activități desfășurate de o entitate într-o perioadă de timp determinată*[3], exprimând, în mărimi absolute, rentabilitatea sau pierderile aferente activității.

Rezultatul brut al exercițiului poate fi determinat fie *direct*, prin deducerea totalului cheltuielilor din totalul veniturilor:

$$Rb = Vt - Cht$$

unde:

Vt – *Venituri totale* *Cht* – *Cheltuieli totale*

fie *indirect*, cumulând la rezultatul curent rezultatul activității extraordinare a exercițiului:

$$Rb = Rc + (Vextr - Chextr) = Rc + Rextr$$

unde:

Rc – *Rezultatul curent* *Chextr* – *Cheltuieli extraordinare*
Vextr – *Venituri extraordinare* *Rextr* – *Rezultatul extraordinar*

- ***Rezultatul net al exercițiului***

Rezultatul net al exercițiului (Rn) *exprimă mărimea absolută a rentabilității financiare, cu care sunt remunerați acționarii pentru capitalurile proprii investite*[4]. Reprezintă diferența dintre rezultatul brut al exercițiului și impozitul pe profit.

Determinarea rezultatului net al exercițiului este realizată prin două metode:

- *metoda substractivă (sintetică):*

$$Rn = Rb - Imp$$

unde:

Rb – *Rezultatul brut al exercițiului* *Imp* – *Impozitul pe profit*

- *metoda aditivă (de repartiție):*

$$Rn = Pnr + Pls + D$$

unde:

Pnr – *Profit net reinvestit*
Pls – *Participarea salariaților la profit*
D – *Dividende*

---

[3] Tabără, N., Horomnea, E., Toma, C., *„Conturile anuale în procesul decizional"*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2001, pag. 203

[4] Stancu, I., *„Finanțe. Piețe financiare și gestiunea portofoliului, investiții reale și finanțarea lor, analiza și gestiunea financiară a întreprinderii"*, Ediția a III-a, Editura Economică, București, 2002, pag. 808

BC ASCE CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

C) Date furnizate de contul de profit şi pierdere şi soldurile intermediare de gestiune:

- ***Capacitatea de autofinanţare***

Capacitatea de autofinanţare *reprezintă lichidităţile potenţiale generate de întreaga activitate pe perioada exerciţiului care rămân la dispoziţia entităţii şi care pot fi folosite pentru autofinanţare.*

Capacitatea de autofinanţare se poate determina prin două modalităţi:

- *metoda substractivă:*

$$CAF = EBE + Vaex - Chaex + Vf - Chf + Vextr - Chextr - Imp$$

unde:

EBE	– *Excedent brut din exploatare*	*Chf*	– *Cheltuieli financiare*
Vaex	– *Alte venituri din exploatare*	*Vextr*	– *Venituri extraordinare*
Chaex	– *Alte cheltuieli din exploatare*	*Chextr*	– *Cheltuieli extraordinare*
Vf	– *Venituri financiare*	*Imp*	– *Impozit pe profit*

Observaţie: La stabilirea capacităţii de autofinanţare se iau în calcul în categoria *„Alte cheltuieli de exploatare"* doar *„Alte cheltuieli"* şi *„Cheltuieli privind dobânzile de refinanţare înregistrate de entităţile radiate din Registrul general şi care mai au în derulare contracte de leasing"*, celelalte elemente privind cheltuielile cu prestaţiile externe şi cu impozitele, taxele şi vărsămintele asimilate regăsindu-se în structura indicatorului *Valoarea adăugată.*

Potrivit acestei modalităţi de calcul, EBE reprezintă elementul esenţial al CAF la nivelul „exploatării". EBE apare deci ca un fel de „capacitate de autofinanţare de exploatare" independentă prin consecinţă de politica de finanţare externă (care intervine la nivelul financiar) şi de circumstanţele extraordinare (nivelul extraordinar)[5].

- *metoda aditivă:*

$$CAF = Rn + Aj$$

unde:

Rn	– *Rezultatul net al exerciţiului*
Aj	– *Ajustări de valoare privind activele imobilizate, activele circulante şi ajustări privind provizioanele*

Având în vedere conţinutul contului de profit şi pierdere, modul de determinare a *ajustărilor de valoare privind activele imobilizate, activele circulante şi a ajustărilor privind provizioanele* este prezentat în Tabelul 1.2. Dacă la determinarea

[5] Brezeanu, P., Boştinaru, A., Prăjişteanu, B., *„Diagnostic financiar: instrumente de analiză financiară"*, Editura Economică, Bucureşti, 2003, pag. 282

BCU "ION CREANGĂ" UNIVERSITY LIBRARY

indicatorului EBE se au în vedere doar ajustările de valoare din activitatea de exploatare, la stabilirea CAF se iau în calcul şi ajustările de valoare privind imobilizările financiare şi a investiţiilor financiare deţinute ca active circulante, care se regăsesc în componenţa cheltuielilor financiare.

Tabelul 1.2.

Determinarea ajustărilor de valoare privind activele imobilizate, activele circulante şi a ajustărilor privind provizioanele

Nr. rd.	Specificaţie	Simbol
1	Ajustări de valoare privind imobilizările corporale şi necorporale:	*Aji = rd. 2 – 3*
2	- Cheltuieli (ct. 6811 *„Cheltuieli de exploatare privind amortizarea imobilizărilor"* + ct. 6813 *„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea imobilizărilor"*)	*Chaji*
3	- Venituri (ct. 7813 *„Venituri din ajustări pentru deprecierea imobilizărilor"*)	*Vaji*
4	Ajustări de valoare privind activele circulante:	*Ajc = rd. 5 – 6*
5	- Cheltuieli (ct. 654 *„Pierderi din creanţe şi debitori diverşi"* + ct. 6814 *„Cheltuieli de exploatare privind ajustările pentru deprecierea activelor circulante"*)	*Chajc*
6	- Venituri (ct. 754 *„Venituri din creanţe reactivate şi debitori diverşi"* + ct. 7814 *„Venituri din ajustări pentru depreciere activelor circulante"*)	*Vajc*
7	Ajustări privind provizioanele	*Ajp = rd. 8 – 9*
8	- Cheltuieli (ct. 6812 *„Cheltuieli de exploatare privind provizioanele"*)	*Chajp*
9	- Venituri (ct. 7812 *„Venituri din provizioane"*)	*Vajp*
10	Ajustări de valoare privind imobilizările financiare şi investiţiile deţinute ca active circulante	*Ajf = rd. 11 – 12*
11	- Cheltuieli (ct. 686 *„Cheltuieli financiare privind amortizările şi ajustările pentru pierdere de valoare"*)	*Chajf*
12	- Venituri (ct. 786 *„Venituri financiare din ajustări pentru pierdere de valoare"*)	*Vajf*
13	*Ajustări de valoare privind activele imobilizate, activele circulante şi ajustări privind provizioanele*	*Aj = rd. 1 + 4 + 7 + 10*

Stabilirea capacităţii de autofinanţare prin această metodă poate conduce la erori de interpretare, neexplicând originea acesteia şi fluxurile de trezorerie care vor determina operaţiuni generatoare de venituri şi cheltuieli monetare.

În esenţă, capacitatea de autofinanţare reprezintă un indicator care exprimă independenţa financiară a entităţii, reflectând un flux de disponibilităţi potenţial care depinde, pe de o parte, de rentabilitatea entităţii, iar pe de altă parte, de politica de investiţii a entităţii şi de metodele de amortizare ale activelor imobilizate.

- ***Autofinanţarea netă***

Autofinanţarea netă (An) *reprezintă acea parte din capacitatea de autofinanţare rămasă disponibilă, după repartizările din profitul net, constând în dividende şi participarea salariaţilor şi managerilor la profit.*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Autofinanțarea netă se determină după relația:

$$An = CAF - Rcaf$$

unde:

CAF – Capacitatea de autofinanțare

Rcaf – Repartizări din capacitatea de autofinanțare

1.2. Analiza principalelor rezultate economice și financiare ale entității

Sursa de informații pentru stabilirea diagnosticului financiar la entitatea care constituie obiectul studiului este reprezentată de situațiile financiare anuale pentru perioada N-4 la N (Anexele 1 – 6).

1.2.1. Analiza marjei comerciale

Tabelul 1.3.

Evoluția nivelului marjei comerciale

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Vânzări de mărfuri	lei	Vm	1.831.307	2.726.654	929.303	1.513.945	1.484.902
2	Costul mărfurilor	lei	Cm	1.725.886	2.366.602	507.406	888.394	708.159
3	*Marja comercială*	lei	Mc = Vm – Cm	*105.421*	*360.052*	*421.897*	*625.551*	*776.743*
4	Rata marjei comerciale	%	R_{Mc} = Mc / Vm	6	13	45	41	52
5	Indicele de creștere a Vm	%	I_{Vm} = Vm_n / Vm_0	100	149	51	83	81
6	Indicele de creștere a Cm	%	I_{Cm} = Cm_n / Cm_0	100	137	29	51	41
7	Indicele de creștere a Mc	%	I_{Mc} = Mc_n / Mc_0	100	342	400	593	737

Aprecieri: *Marja comercială a înregistrat o tendință de creștere pe întreaga perioadă analizată. Rata marjei comerciale cunoaște un trend crescător până la 52% în anul N , datorat unei creșteri a indicelui de vânzare a mărfurilor (+49%) într-un ritm mai mare decât a indicelui costului mărfurilor (+37%) în anul N - 3 și pe seama scăderii mai accentuate a indicelui costului mărfurilor față de indicele vânzărilor de mărfuri în anii N-2 și N . Excepție face anul N - 1 când rata marjei comerciale a prezentat o depreciere de 4% față de anul N-2.*

Tabelul 1.4.

Dinamica marjei comerciale în prețuri comparabile

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Marja comercială	lei	Mc = Vm – Cm	105.421	360.052	421.897	625.551	776.743
2	Indicele de creștere a prețurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Marja comercială în prețuri comparabile*	lei	Mc_{pc} = Mc / I_{mcp}	*105.421*	*329.416*	*355.431*	*502.451*	*585.338*
4	Indicele de creștere a Mc_{pc}	%	I_{Mcpc} = $Mc_{pc\ n}$ / $Mc_{pc\ 0}$	100	312	337	477	555
5	Variația Mc_{pc}	%	ΔMc_{pc} = $I_{Mc\ pc}$-100	0	212	237	377	455

BCU FOCȘANI - UNIVERSITY LIBRARY

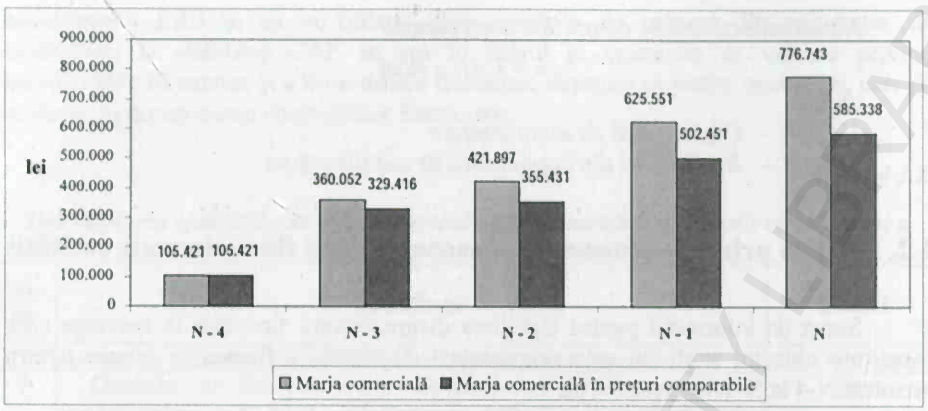

Figura 1.3. Evoluţia marjei comerciale

Aprecieri: *Marja comercială în preţuri curente şi comparabile înregistrează o tendinţă ascendentă pe întreaga perioadă analizată, situaţie marcată şi de variaţia acesteia, care faţă de anul de bază, creşterea este de la 212% în anul N-3 la 455% în anul N .*

1.2.2. Analiza cifrei de afaceri nete

Tabelul 1.5.

Evoluţia nivelului cifrei de afaceri nete

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Producţia vândută	lei	Pv	3.910.884	3.967.197	3.988.441	5.344.608	5.811.006
2	Venituri din vânzarea mărfurilor	lei	Vm	1.831.307	2.726.654	929.303	1.513.945	1.484.902
3	Reduceri comerciale acordate	lei	Rca	0	0	0	0	0
4	Venituri din dobânzi înregistrate de entităţile radiate din Registrul general şi care mai au în derulare contracte de leasing	lei	Vdl	0	0	0	0	0
5	Venituri din subvenţii de exploatare aferente cifrei de afaceri nete	lei	Vse	5.018	0	0	0	37.758
6	*Cifra de afaceri netă*	lei	Ca = Pv + Vm + - Rca + Vdl + Vse	*5.747.209*	*6.693.851*	*4.917.744*	*6.858.553*	*7.333.666*
7	Venituri din exploatare	lei	Vex	5.376.913	6.776.517	6.112.807	6.625.846	8.222.734
8	Total venituri	lei	Vt	5.935.536	6.973.607	6.178.605	6.839.090	8.260.694
9	Indicele de creştere a Ca	%	$I_{Ca} = Ca_n / Ca_0$	100	116	86	119	128
10	Indicele de creştere a Pv	%	$I_{Pv} = Pv_n / Pv_0$	100	101	102	137	149
11	Indicele de creştere a Vm	%	$I_{Vm} = Vm_n / Vm_0$	100	149	51	83	81
12	Indicele de creştere a Vse	%	$I_{Vse} = Vse_n / Vse_0$	100	0	0	0	752
13	Ponderea Ca în Ve	%	Ca / Ve	107	99	80	104	89
14	Ponderea Ca în Vt	%	Ca / Vt	97	96	80	100	89

Aprecieri: *În ceea ce priveşte entitatea analizată, ponderea cifrei de afaceri nete în total venituri de exploatare înregistrează valori favorabile, cu excepţia anului N-2, când nivelul este sub nivelul minim de 85%. Cu toate acestea, putem aprecia că*

BCU "CAROL I" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

entitatea prezintă o evoluție normală a obiectului de activitate, mai ales că în anii N-4 și N-1 cifra de afaceri depășește nivelul veniturilor din exploatare .

Ponderea cifrei de afaceri nete în total venituri respectă minimul de 75%, ceea ce confirmă situația normală de realizare a activității.

Cifra de afaceri netă înregistrează în perioada analizată o tendință crescătoare cu excepția anului N-2 în condițiile:

- *creșterii producției vândute, ceea ce confirmă validarea de către piață a producției de bază;*
- *reducerii veniturilor din vânzarea mărfurilor, cu precădere în anul N-2, ceea ce confirmă restrângerea activității cu caracter strict comercial;*
- *obținerii de subvenții de exploatare în anii N-4 și N .*

Tabelul 1.6.

Dinamica cifrei de afaceri nete în prețuri comparabile

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
2	Indicele de creștere a prețurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Cifra de afaceri netă în prețuri comparabile*	lei	$Ca_{pc} = Ca / I_{mcp}$	*5.747.209*	*6.124.292*	*4.143.003*	*5.508.878*	*5.526.500*
4	Indicele de creștere a Ca_{pc}	%	$I_{Capc} = Ca_{pc\,n} / Ca_{pc\,0}$	100	107	72	96	96
5	Variația Ca_{pc}	%	$\Delta Ca_{pc} = I_{Capc} - 100$	0	7	- 28	- 4	- 4

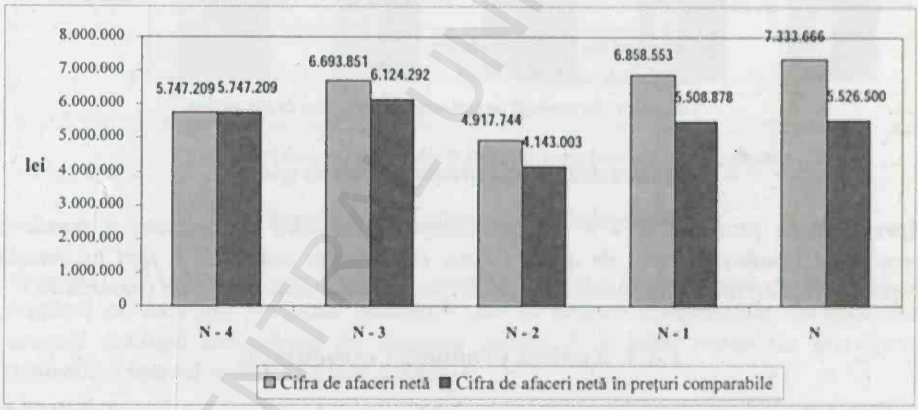

Figura 1.4. Evoluția cifrei de afaceri nete

Aprecieri: *Cifra de afaceri în prețuri curente înregistrează o tendință ascendentă pe întreaga perioadă analizată cu excepția anului N-2, iar în prețuri comparabile indică o scădere de 28% în anul N-2 și de 4% în anii N-1 și N , fapt ce scoate în evidență, ținând cont de efectul inflaționist, scăderea reală a afacerii entității.*

BCUIA CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 1.7.

Evoluția structurii cifrei de afaceri nete

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Producția vândută	%	Pv / Ca	68	59	81	78	79
2	Venituri din vânzarea mărfurilor	%	Vm / Ca	31	41	19	22	20
3	Reduceri comerciale acordate	%	Rca / Ca	0	0	0	0	0
4	Venituri din dobânzi înregistrate de entitățile radiate din Registrul general și care mai au în derulare contracte de leasing	%	Vdl / Ca	0	0	0	0	0
5	Venituri din subvenții de exploatare aferente cifrei de afaceri nete	%	Vse / Ca	1	0	0	0	1
6	Cifra de afaceri netă	%	Ca = Pv + Vm – Rca + Vdl + Vse	100	100	100	100	100

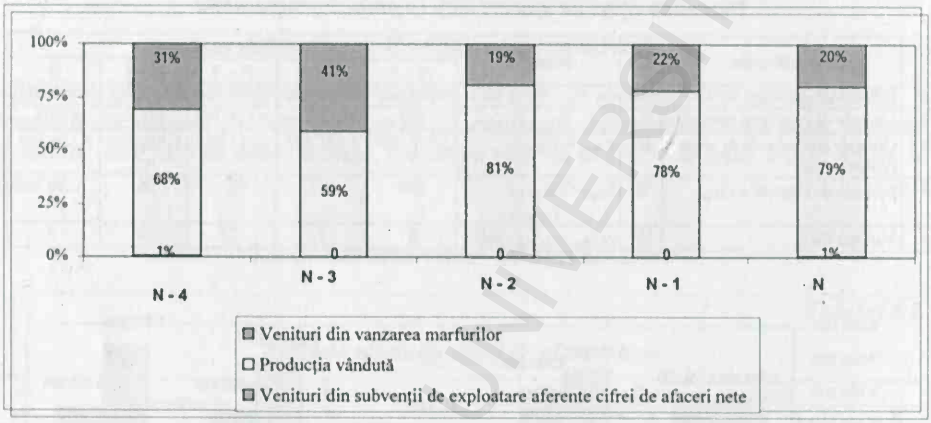

Figura 1.5. Evoluția structurii cifrei de afaceri

Aprecieri: *În perioada N-4 – N se manifestă tendința de creștere a ponderii producției vândute în cifra de afaceri netă, cu excepția anului N-3, fapt ce denotă importanța crescândă a activității de producție față de activitatea strict comercială.*

1.2.3. Analiza producției exercițiului

Tabelul 1.8.

Evoluția nivelului producției exercițiului

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Producția vândută	lei	Pv	3.910.884	3.967.197	3.988.441	5.344.608	5.811.006
2	Producția stocată	lei	Ps	- 467.897	82.662	73.685	- 247.956	348.009
3	Producția realizată de entitate pentru scopurile sale proprii și capitalizată	lei	Pr	0	0	105.744	0	65.904
4	*Producția exercițiului*	lei	Pe = Pv + Ps + Pr	*3.442.987*	*4.049.859*	*4.167.870*	*5.096.652*	*6.224.919*
5	Indicele de creștere a Pv	%	$I_{Pv} = Pv_n / Pv_0$	100	101	102	137	149
6	Indicele de creștere a Ps	%	$I_{Ps} = Ps_n / Ps_0$	100	- 18	- 16	53	- 74
7	Indicele de creștere a Pr	%	$I_{Pr} = Pr_n / Pr_0$	-	-	-	-	-
8	Indicele de creștere a Pe	%	$I_{Pe} = Pe_n / Pe_0$	100	118	121	148	181

BCU - STUDENT PAID UNIVERSITY LIBRARY

Aprecieri: *Producția exercițiului a înregistrat un trend crescător pe întreaga perioadă analizată, în special pe seama creșterii producției vândute, ceea ce atestă viabilitatea pe piață a entității.*

Tabelul 1.9.

Dinamica producției exercițiului în prețuri comparabile

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Producția exercițiului	lei	Pe	3.442.987	4.049.859	4.167.870	5.096.652	6.224.919
2	Indicele de creștere a prețurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Producția exercițiului în prețuri comparabile*	lei	$Pe_{pc} = Pe / I_{mcp}$	*3.442.987*	*3.705.269*	*3.511.264*	*4.093.696*	*4.690.971*
4	Indicicele de creștere a Pe_{pc}	%	$I_{Pepc} = Pe_{pc\,n} / Pe_{pc\,0}$	100	108	102	119	136
5	Variația Pe_{pc}	%	$\Delta Pe_{pc} = I_{Pepc} - 100$	0	8	2	19	36

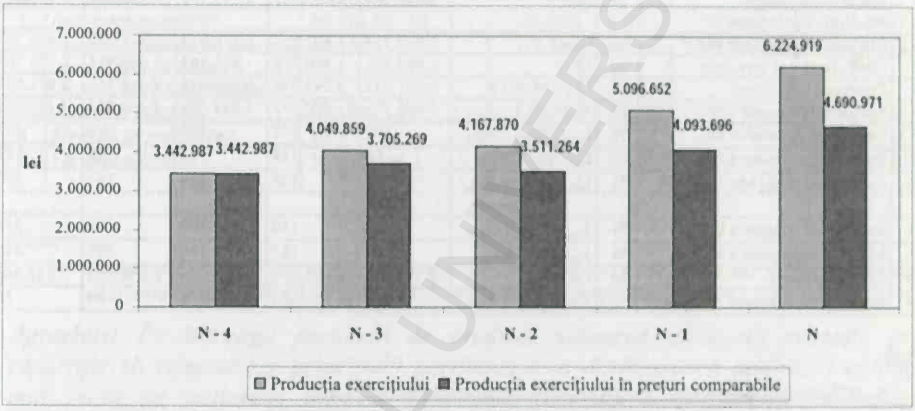

Figura 1.6. Evoluția producției exercițiului

Aprecieri: *Producția exercițiului în prețuri curente înregistrează o tendință de creștere pe întreaga perioadă analizată, iar în prețuri comparabile, înregistrează aceeași tendință ascendentă cu excepția anului N-2, când producția exercițiului cunoaște o ușoară scădere față de anul N-3.*

Tabelul 1.10.

Evoluția structurii producției exercițiului

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Producția vândută	%	Pv / Pe	114	98	96	105	93
2	Producția stocată	%	Ps / Pe	- 14	2	1	- 5	6
3	Producția realizată de entitate pentru scopurile sale proprii și capitalizată	%	Pr / Pe	0	0	3	0	1
4	Producția exercițiului	%	Pe = Pv + Ps +Pr	100	100	100	100	100

BCU CLUJ-NAPOCA BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY LIBRARY

Aprecieri: *Producţia exerciţiului este formată aproape în exclusivitate din producţia vândută, producţia stocată având o pondere redusă, înregistrând chiar valori negative în anul N - 4 şi în anul N-1, ceea ce înseamnă o permanentă reducere a riscului de nevandabilitate. Producţia realizată de entitate pentru scopurile sale proprii şi capitalizată este nesemnificativă.*

1.2.4. Analiza valorii adăugate

Tabelul 1.11.

A. Evoluţia nivelului valorii adăugate (metoda substractivă)

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Marja comercială	lei	Mc	105.421	360.052	421.897	625.551	776.743
2	Producţia exerciţiului	lei	Pe	3.442.987	4.049.859	4.167.870	5.096.652	6.224.919
3	Marja comercială + Producţia exerciţiului	lei	rd. 1 + 2	3.548.408	4.409.911	4.589.767	5.722.203	7.001.662
4	Cheltuieli materiale totale *	lei	Chmt	1.075.714	1.402.816	1.778.913	1.537.441	1.495.767
5	Chelt. lucrări şi serv. terţi	lei	Chls	1.465.921	1.390.518	961.165	1.080.911	1.375.764
6	Consumuri de la terţi	lei	Cst = rd. 4 + 5	2.541.635	2.793.334	2.740.078	2.618.352	2.871.531
7	*Valoarea adăugată*	lei	Va = rd. 3 – 6	*1.006.773*	*1.616.577*	*1.849.689*	*3.103.851*	*4.130.131*
8	Indicele de creştere a Mc	%	$I_{Mc} = Mc_n / Mc_0$	100	342	400	593	737
9	Indicele de creştere a Pe	%	$I_{Pe} = Pe_n / Pe_0$	100	118	121	148	181
10	Indicele de creşt. Mc + Pe	%	$I_{Mc+Pe}=(Mc+Pe)_n/(Mc+Pe)_0$	100	124	129	161	197
11	Indicele de creştere a Cst	%	$I_{Cst} = Cst_n / Cst_0$	100	110	108	103	113
12	Indicele de creştere a Va	%	$I_{Va}=Va_n / Va_0$	100	161	184	308	410
13	Cifra de afaceri	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
14	Rata valorii adăugate	%	$R_{Va} = Va / Ca$	18	24	38	45	56

Notă:

* *Cheltuielile materiale totale* se obţin conform tabelului 1.12.

Tabelul 1.12.

Determinarea cheltuielilor materiale totale

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Cheltuieli cu materiile prime şi materialele consumabile	lei	Chm	645.119	991.565	998.100	965.937	675.215
2	Alte cheltuieli materiale	lei	Cham	291.012	223.510	550.637	200.162	480.777
3	Alte cheltuieli externe (cu energia şi apa)	lei	Chae	139.583	187.741	230.176	371.342	339.775
4	Reduceri comerciale primite	lei	Rcp	0	0	0	0	0
5	Cheltuieli materiale totale		rd. 1 + 2 + 3 – 4	1.075.714	1.402.816	1.778.913	1.537.441	1.495.767

Aprecieri: *Valoarea adăugată înregistrează o tendinţă de creştere pe întreaga perioadă analizată, indicele de creştere a veniturilor fiind superior indicelui consumurilor de la terţi.*

Rata valorii adăugate urmează o tendinţă de evoluţie similară, ceea ce înseamnă o îmbunătăţire către finele perioadei analizate a capacităţii entităţii de a produce valoare adăugată în raport cu cifra de afaceri netă.

BCU "CAROL I" BUCUREŞTI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 1.13.

B. Evoluţia nivelului valorii adaugate (metoda aditivă)

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	*Remunerarea personalului*	lei	rd. 1a + 1b	*509.946*	*467.494*	*536.369*	*809.339*	*879.913*
1a	- ch. cu remunerarea personalului	lei	Chp	509.946	467.494	536.369	809.339	879.913
1b	- participarea salariaţilor la profit	lei	Psp	0	0	0	0	0
2	*Impozite pentru stat*	lei	rd.2a+2b+2c+2d	*339.587*	*431.338*	*357.367*	*530.482*	*697.214*
2a	- asigurări şi protecţie socială	lei	Aps	183.290	154.852	190.037	231.148	250.590
2b	- impozite, taxe şi vărs. asimilate	lei	Itv	123.779	161.415	80.445	82.952	135.526
2c	- impozit pe profit	lei	Ip	32.518	115.071	86.885	216.382	311.098
2d	- impozit pe dividende	lei	Id	0	0	0	0	0
3	*Creditori*	lei	rd. 3a	*282.170*	*305.062*	*257.365*	*342.509*	*379.814*
3a	- cheltuieli privind dobânzile	lei	Chd	282.170	305.062	257.365	342.509	379.814
4	*Acţionari*	lei	rd. 4a	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
4a	- dividende	lei	D	0	0	0	0	0
5	*Autofinanţare entităţii*	lei	rd. 5a + 5b	*270.055*	*523.858*	*747.628*	*1.436.393*	*2.037.297*
5a	- ajustări de valoare ale activelor imobilizate, circulante şi ajustări privind provizioanele	lei	Aj	153.146	258.063	349.071	421.962	425.117
5b	- profit net reinvestit	lei	Pnr	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
6	*Elemente de rectificare* *	lei		*- 394.985*	*- 111.175*	*- 49.040*	*- 14.872*	*135.893*
7	*Valoarea adăugată*	lei	Va = rd. 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6	*1.006.773*	*1.616.577*	*1.849.689*	*3.103.851*	*4.130.131*

Notă:

* Elementele de rectificare reprezintă efectul influenţei unor elemente de venit suplimentare localizate în structura activităţii de exploatare, financiare şi extraordinară.

Aprecieri: *Pe întreaga perioadă de analiză, valoarea adăugată reuşeşte prin repartiţie să remunereze principalii participanţi la desfăşurarea activităţii entităţii, mai puţin pe acţionari întrucât Adunarea generală a acţionarilor a hotărât repartizarea profitului net ca resursă financiară pentru acoperirea investiţiilor de modernizare a capacităţilor de producţie.*

Tabelul 1.14.

Dinamica valorii adăugate în preţuri comparabile

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Valoarea adăugată	lei	Va	1.006.773	1.616.577	1.849.689	3.103.851	4.130.131
2	Indicele de creştere a preţurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Valoarea adăugată în preţuri comparabile*	lei	$Va_{pc} = Va / I_{mcp}$	*1.006.773*	*1.479.027*	*1.558.289*	*2.493.053*	*3.112.382*
4	Indicele de creştere a Va_{pc}	%	$I_{Va\,pc} = Va_{pc\,n} / Va_{pc\,0}$	100	147	155	248	309
5	Variaţia Va_{pc}	%	$\Delta Va_{pc} = I_{Vapc} - 100$	0	47	55	148	209

BCUIASI CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

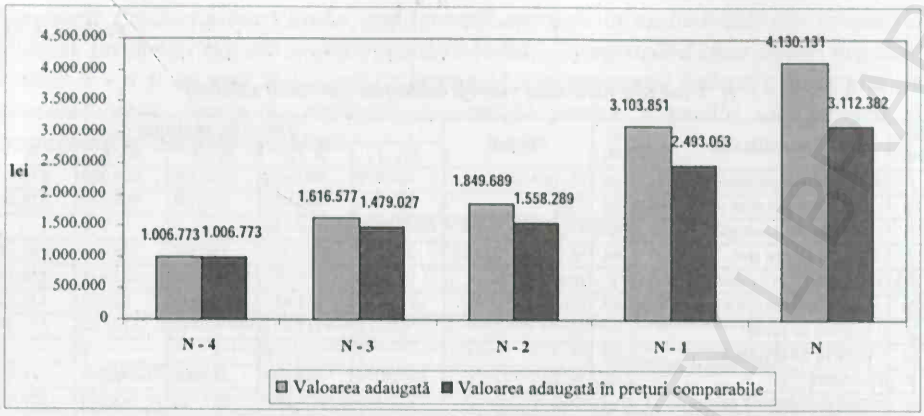

Figura 1.7. Evoluţia valorii adăugate

Aprecieri: *Valoarea adăugată în preţuri curente înregistrează în perioada analizată un trend pozitiv. În preţuri comparabile indică aceeaşi tendinţă de creştere, mai ales în ultimii doi ani, când valoarea adăugată aproape că s-a triplat faţă de anul de referinţă, ceea ce exprimă valorificarea superioară a resurselor de muncă.*

Tabelul 1.15.

Evoluţia structurii valorii adăugate

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Remunerarea personalului	%	Rp / Va	36	27	28	26	22
2	Remunerarea statului	%	It / Va	24	25	19	17	17
3	Remunerarea creditorilor	%	Chd / Va	20	18	14	11	10
4	Remunerarea acţionarilor	%	Dn / Va	0	0	0	0	0
5	Remunerarea entităţii	%	Afn / Va	20	30	39	46	51
6	Valoarea adăugată	%	Va = rd. 1 la 5	100	100	100	100	100

Notă: În vederea determinării structurii valorii adăugate, s-a considerat drept bază de raportare valoarea adăugată obţinută prin metoda aditivă fără influenţa elementelor rectificative.

Aprecieri: *Analiza structurii valorii adăugate reflectă următoarele caracteristici în perioada analizată, astfel:*

- *în anul N-4:*
  - *ponderea majoritară în valoarea adăugată o deţine remunerarea personalului cu 36%, care însă prezintă o tendinţă de reducere în perioada următoare;*
  - *pe locul doi ca pondere se situează statul cu 24%, ceea ce reprezintă o situaţie nefavorabilă pentru entitate, deoarece gradul ridicat de presiune fiscală a avut ca efect frânarea dezvoltării entităţii. Ponderea remunerării statului în valoarea adăugată scade în perioada N-3 – N în contextul reducerii fiscalităţii;*

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- *ponderea remunerării entității în valoarea adăugată este de 20%, dar tendința este de creștere accentuată în perioada următoare;*
- *ponderea remunerării creditorilor în valoarea adăugată este tot de 20%, dar tendința este de diminuare în perioada următoare;*
- *remunerarea acționarilor în valoarea adăugată este de 0%, întrucât acționarii au hotărât ca profitul să fie lăsat la dispoziția entității.*

- *în perioada N - 3 – N :*
  - *ponderea majoritară în valoarea adăugată o deține entitatea, cu tendință de creștere, ceea ce reprezintă o situație favorabilă pentru entitate, întrucât dispune de mai multe resurse proprii necesare autofinanțării;*
  - *pe locul doi ca pondere se situează remunerarea personalului;*
  - *pe a treia poziție în structura valorii adăugate se află remunerarea statului, cu tendință de reducere, ca o consecință a politicii de relaxare fiscală;*
  - *ponderea remunerării creditorilor în valoarea adăugată cunoaște o evoluție descrescătoare;*
  - *remunerarea acționarilor în valoarea adăugată rămâne de 0%, ceea ce asigură creșterea surselor proprii de finanțare a entității.*

1.2.5. Analiza excedentului brut din exploatare

Tabelul 1.16.

A. Evoluția excedentului brut din exploatare (metoda substractivă)

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Valoarea adăugată	lei	Va	1.006.773	1.616.577	1.849.689	3.103.851	4.130.131
2	Subvenții de exploatare	lei	Se	5.018	0	0	0	37.758
3	Cheltuieli totale cu personalul	lei	Chpt	693.236	622.346	726.406	1.040.487	1.130.503
4	Impozite, taxe și vărs. asim.	lei	It	123.779	161.415	80.445	82.952	135.526
5	Ch. totale cu personalul + Imp., taxe și vărs. asim.	lei	Chpt + It	817.015	783.761	806.851	1.123.439	1.266.029
6	*Excedent brut din exploatare*	lei	EBE = rd. 1 + 2 – 5	*194.776*	*832.816*	*1.042.838*	*1.980.412*	*2.901.860*
7	Indicele de creștere a Va	%	$I_{Va} = Va_n / Va_0$	100	161	184	308	410
8	Indicele de creștere a Chpt + It	%	$I_{Chpt+It} = (Chpt+It)_n / (Chpt+It)_0$	100	96	99	138	155
9	Indicele de creștere a EBE	%	$I_{EBE} = EBE_n / EBE_0$	100	428	535	1.017	1.490
10	Rata EBE la Va	%	EBE / Va	19	52	56	64	70

Aprecieri: *Excedentul brut din exploatare înregistrează o evoluție ascendentă pe seama creșterii valorii adăugate în procente superioare creșterii cheltuielilor cu personalul și cu impozitele, taxele și vărsămintele asimilate. Creșterea eficienței activității este exprimată prin rata excedentului brut din exploatare la valoarea adăugată, aceasta înregistrând un trend pozitiv de la 19% în anul N-4 la 70% în anul N.*

BCU "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 1.17.

B. Evoluția excedentului brut din exploatare (metoda aditivă)

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul exploatării	lei	Rex	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
2	Ajustări de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ajustări privind provizioanele *	lei	Ajex	153.146	258.063	349.071	421.962	425.117
3	Alte cheltuieli din exploatare **	lei	Chaex	83.175	26.925	850.592	171.435	525.550
4	Alte venituri din exploatare	lei	Vaex	97.601	4	1.015.634	15.249	475.155
5	*Excedent brut din exploatare*	lei	EBE = rd. 1 + 2 + 3 – 4	*194.776*	*832.816*	*1.042.838*	*1.980.412*	*2.901.860*

Notă:

* Modul de determinare a ajustărilor de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ajustări privind provizioanele sunt prezentate în tabelul 1.18.

** În categoria *„Alte cheltuieli de exploatare"* au fost luate în calcul *„Alte cheltuieli"*

Tabelul 1.18

Modul de determinare a ajustărilor de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ajustări privind provizioanele

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Ajustări de valoare privind imobilizările corporale și necorporale	lei	Aji = rd. 2 – 3	153.146	271.662	349.071	421.962	425.117
2	- Cheltuieli	lei	Chaji	153.146	271.662	349.071	421.962	425.117
3	- Venituri	lei	Vaji	0	0	0	0	0
4	Ajustări de valoare privind activele circulante	lei	Ajc = rd. 5 – 6	0	- 13.599	0	0	0
5	- Cheltuieli	lei	Chajc	0	19.856	0	0	0
6	- Venituri	lei	Vajc	0	33.455	0	0	0
7	Ajustări privind provizioanele	lei	Ajp = rd. 8 – 9	0	0	0	0	0
8	- Cheltuieli	lei	Chajp	0	0	0	0	0
9	- Venituri	lei	Vajp	0	0	0	0	0
10	*Ajustări de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante și ajustări privind provizioanele*	lei	Ajex = rd. 1 + 4 + 7	*153.146*	*258.063*	*349.071*	*421.962*	*425.117*

Aprecieri: *Tendința de creștere a excedentului brut din exploatare calculat după metoda aditivă rezultă din evoluția superioară a rezultatului exploatării, a ajustărilor de valoare privind imobilizările necorporale și corporale, ale activelor circulante, a ajustărilor privind provizioanele și a altor cheltuieli de exploatare față de evoluția altor venituri din exploatare.*

BCUIASI UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 1.19.

Dinamica excedentului brut din exploatare în preţuri comparabile

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Excedentul brut din exploatare	lei	EBE	194.776	832.816	1.042.838	1.980.412	2.901.860
2	Indicele de creştere a preţurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Excedentul brut din exploatare în preţuri comparabile*	lei	$EBE_{pc} = EBE / I_{mcp}$	*194.776*	*761.954*	*878.549*	*1.590.692*	*2.186.782*
4	Indicele de creştere a EBE_{pc}	%	$I_{EBEpc} = EBE_{pc\ n} / EBE_{pc\ 0}$	100	391	451	817	1.123
5	Variaţia EBE_{pc}	%	$\Delta EBE_{pc} = I_{EBE\ pc} - 100$	0	291	351	717	1.023

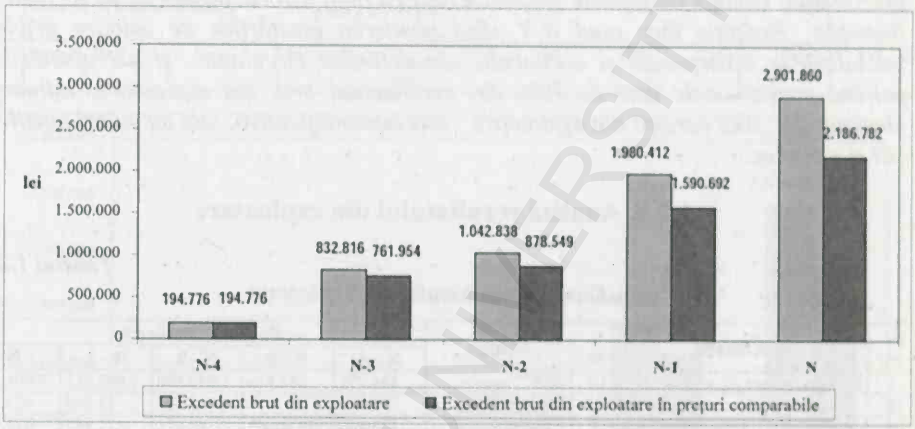

Figura 1.8. Evoluţia excedentului brut din exploatare

Aprecieri: *Excedentul brut din exploatare atât în preţuri curente cât şi în preţuri comparabile înregistrează o tendinţă de creştere pe întreaga perioadă analizată.*

Tabelul 1.20.

Evoluţia structurii excedentului brut din exploatare

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul din exploatare	%	Rex / EBE	29	66	82	71	83
2	Ajustări de valoare privind imobilizările necorporale şi corporale, ale activelor circulante şi ajustări privind provizioanele	%	Ajex / EBE	79	31	33	21	15
3	Alte variaţii din exploatare *	%	Δ Vpae / EBE	- 8	3	- 15	8	2
4	Excedentul brut din exploatare	%	EBE = rd. 1 la 3	100	100	100	100	100

Notă:

* Modul de determinare al elementului *„Alte variaţii din exploatare"* este prezentat în tabelul 1.21

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 1.21

Modul de determinare al elementul „Alte variaţii din exploatare"

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Alte cheltuieli din exploatare *	lei	Chaex	83.175	26.925	850.592	171.435	525.550
2	Alte venituri din exploatare	lei	Vaex	97.601	4	1.015.634	15.249	475.155
3	*Alte variaţii din exploatare*	lei	Δ Vpae = rd. 1 – 2	*- 14.426*	*26.921*	*- 165.042*	*156.186*	*50.395*

Notă:

* În categoria *„Alte cheltuieli de exploatare"* au fost luate în calcul *„Alte cheltuielile"*

Aprecieri: *Ponderea majoritară în excedentul brut din exploatare o deţine rezultatul exerciţiului. situaţie care poate fi considerată ca fiind favorabilă din punct de vedere financiar. Excepţie face anul N-4 când ponderea ajustărilor de valoare privind imobilizările necorporale şi corporale, ale activelor circulante şi ale ajustărilor privind provizioanele este de 79% din excendentul brut din exploatare. Influenţa elementului „Alte variaţii din exploatare" este nesemnificativă, atât cu valori pozitive, cât şi negative.*

1.2.6. Analiza rezultatului din exploatare

Tabelul 1.22.

A. Evoluţia rezultatului din exploatare

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Excedentul brut din exploatare	lei	EBE	194.776	832.816	1.042.838	1.980.412	2.901.860
2	Alte venituri din exploatare	lei	Vaex	97.601	4	1.015.634	15.249	475.155
3	Ajustări de valoare privind imobilizările necorporale şi corporale, ale activelor circulante şi ajustări privind provizioanele	lei	Ajex	153.146	258.063	349.071	421.962	425.117
4	Alte cheltuieli din exploatare *	lei	Chaex	83.175	26.925	850.592	171.435	525.550
5	*Rezultatul din exploatare*	lei	Rex = rd. 1 + 2 – 3 – 4	*56.056*	*547.832*	*858.809*	*1.402.264*	*2.426.348*

Notă:

* Se au în vedere doar *„Alte cheltuielile"*

Aprecieri: *Rezultatul din exploatare cunoaşte o evoluţie ascendentă pe întreaga perioadă analizată, cauzată de creşterea substanţială a excedentului brut din exploatare, dar şi a altor venituri din exploatare în anul N-2.*

Tabelul 1.23.

B. Evoluţia rezultatului din exploatare

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Venituri totale din exploatare	lei	Vex	5.376.913	6.776.517	6.112.807	6.625.846	8.222.734
2	Cheltuieli totale din exploatare	lei	Chex	5.320.857	6.228.685	5.253.998	5.223.582	5.796.386
3	*Rezultatul din exploatare*	lei	Rex = Vex – Chex	*56.056*	*547.832*	*858.809*	*1.402.264*	*2.426.348*
4	Indicele de creştere a Vex	%	$I_{Ve} = Ve_n / Ve_0$	100	126	114	123	153
5	Indicele de creştere a Chex	%	$I_{Chex} = Chex_n / Chex_0$	100	117	99	98	109
6	Indicele de creştere a Rex	%	$I_{Rex} = Rex_n / Rex_0$	100	977	1.532	2.502	4.328
7	Ponderea Rex în EBE	%	Re / EBE	29	66	82	71	83
8	Cifra de afaceri	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
9	Rata marjei nete de exploatare	%	R_{MC} = Rex / Ca	1	8	17	20	33

Aprecieri: Rezultatul din exploatare prezintă tendință de creștere în perioada analizată, urmare pe de o parte, devansării ritmului de creștere a cheltuielilor de exploatare de către veniturile din exploatare, iar pe de altă parte, creșterii eficienței activității exprimată prin rata marjei nete de exploatare.

Tabelul 1.24.

Dinamica rezultatului din exploatare în prețuri comparabile

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul din exploatare	lei	Rex	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
2	Indicele de creștere a prețurilor	%	I_{mxp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Rezultatul din exploatare în prețuri comparabile*	lei	$Rex_{pc} = Rex / I_{mxp}$	*56.056*	*501.219*	*723.512*	*1.126.316*	*1.828.446*
4	Indicele de creștere a Rex_{pc}	%	$I_{Rex\,pc} = Rex_{pc\,n} / Rex_{pc\,0}$	100	894	1.291	2.009	3.262
5	Variația Rex_{pc}	%	$\Delta Rex_{pc} = I_{Rex\,pc} - 100$	0	794	1.191	1.909	3.162

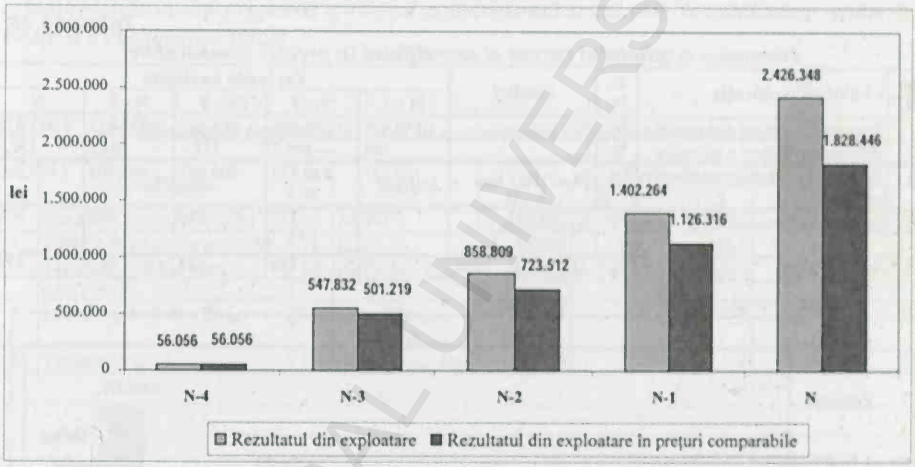

Figura 1.9. Evoluția rezultatului din exploatare

Aprecieri: Rezultatul din exploatare, atât în prețuri curente cât și în prețuri comparabile, înregistrează o tendință de creștere în perioada analizată.

1.2.7. Analiza rezultatului curent al exercițiului

Tabelul 1.25.

Evoluția rezultatului curent al exercițiului

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Venituri din exploatare	lei	Vex	5.376.913	6.776.517	6.112.807	6.625.846	8.222.734
2	Venituri financiare	lei	Vf	558.623	197.090	65.798	213.244	37.960
3	Cheltuieli de exploatare	lei	Chex	5.320.857	6.228.685	5.253.998	5.223.582	5.796.386
4	Cheltuieli financiare	lei	Chf	465.252	364.056	439.165	384.695	541.030
5	*Rezultatul curent al exercițiului*	lei	Rc = rd. 1 + 2 – 3 – 4	*149.427*	*380.866*	*485.442*	*1.230.813*	*1.923.278*
6	Indicele de creștere a Vex	%	$I_{Vex} = Vex_n / Vex_0$	100	126	114	123	153

BCU "ION CREANGĂ" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
7	Indicele de creştere a Vf	%	$I_{Vf} = Vf_n / Vf_0$	100	35	12	38	7
8	Indicele de creştere a Chex	%	$I_{Chex} = Chex_n / Chex_0$	100	117	99	98	109
9	Indicele de creştere a Chf	%	$I_{Chf} = Chf_n / Chf_0$	100	78	94	83	116
10	Indicele de creştere a Rc	%	$I_{Rc} = Rc_n / Rc_0$	100	255	325	824	1.287

Aprecieri: *Rezultatul curent al exerciţiului prezintă o evoluţie ascendentă. În perioada analizată, activitatea de exploatare desfăşurată de entitate poate fi considerată ca fiind bună, în timp ce activitatea financiară, s-a soldat în perioada N-3 – N cu pierderi, cheltuielile financiare depăşind veniturile financiare. Acest fapt nu influenţează în mod deosebit rezultatul curent.*

Dacă ne raportăm la Matricea analizei rezultatului curent, putem aprecia că entitatea se află în cazul 4 – Profit curent „bun manager al entităţii".

Tabelul 1.26.

Dinamica rezultatului curent al exerciţiului în preţuri comparabile

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul curent al exerciţiului	lei	Rc	149.427	380.866	485.442	1.230.813	1.923.278
2	Indicele de creştere a preţurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Rezultatul curent în preţuri comparabile*	lei	$Rc_{pc} = Rc / I_{mcp}$	*149.427*	*348.459*	*408.965*	*988.605*	*1.449.343*
4	Indicele de creştere a Rc_{pc}	%	$I_{Rc\,pc} = Rc_{pc\,n} / Rc_{pc\,0}$	100	233	274	662	970
5	Variaţia Rc_{pc}	%	$\Delta Rc_{pc} = I_{Rcpc} - 100$	0	133	174	562	870

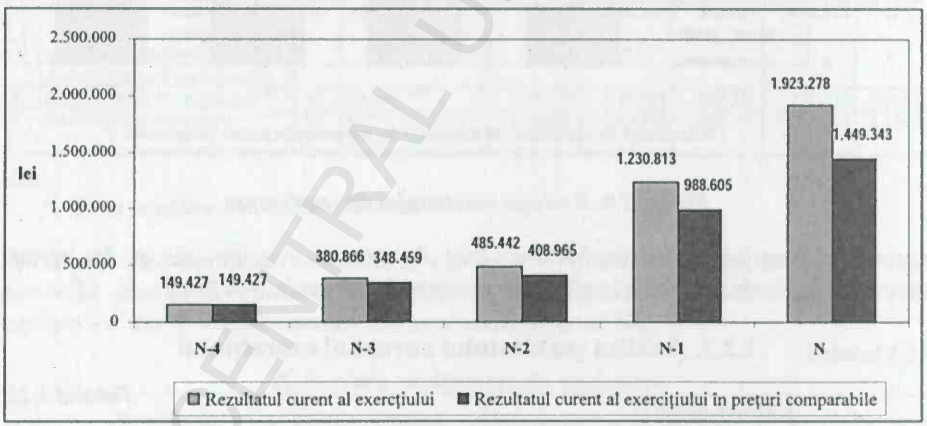

Figura 1.10. Evoluţia rezultatului curent al exerciţiului

Aprecieri: *Rezultatul curent al exerciţiului înregistrează o tendinţă de creştere pe întreaga perioadă analizată, atât în preţuri curente cât şi în preţuri comparabile.*

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

1.2.8. Analiza rezultatului brut al exercițiului

Tabelul 1.27.

Evoluția rezultatului brut al exercițiului

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Venituri totale	lei	Vt	5.935.536	6.973.607	6.178.605	6.839.090	8.260.694
2	Cheltuieli totale	lei	Cht	5.786.109	6.592.741	5.693.163	5.608.277	6.337.416
3	*Rezultatul brut al exercițiului*	lei	Rb = rd. 1 – 2	*149.427*	*380.866*	*485.442*	*1.230.813*	*1.923.278*
4	Indicele de creștere a Vt	%	$I_{Vt} = Vt_n / Vt_0$	100	117	104	115	139
5	Indicele de creștere a Cht	%	$I_{Cht} = Cht_n / Cht_0$	100	114	98	97	110
6	Indicele de creștere a Rb	%	$I_{Rb} = Rb_n / Rb_0$	100	255	325	824	1.287
7	Rentabilitatea veniturilor	%	$R_V = Rb / Vt$	3	5	8	18	23
8	Rentabilitatea cheltuielilor	%	$R_{Ch} = Rb / Cht$	3	6	9	22	30

Aprecieri: *Rezultatul brut al exercițiului prezintă o evoluție pozitivă pe perioada N - 4 – N pe seama creșterii veniturilor totale în procente superioare creșterii cheltuielilor totale, la care a influențat favorabil creșterea eficienței activității măsurată prin rentabilitatea veniturilor totale și a cheltuielilor totale.*

Tabelul 1.28.

Dinamica rezultatului brut al exercițiului în prețuri comparabile

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul brut al exercțiului	lei	Rb	149.427	380.866	485.442	1.230.813	1.923.278
2	Indicele de creștere a prețurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Rezultatul brut în prețuri comparabile*	lei	$Rb_{pc} = Rb / I_{mcp}$	*149.427*	*348.459*	*408.965*	*988.605*	*1.449.343*
4	Indicele de creștere a Rb_{pc}	%	$I_{Rb\,pc} = Rb_{pc\,n} / Rb_{pc\,0}$	100	233	274	662	970
5	Variația Rb_{pc}	%	$\Delta Rb_{pc} = I_{Rbpc} - 100$	0	133	174	562	870

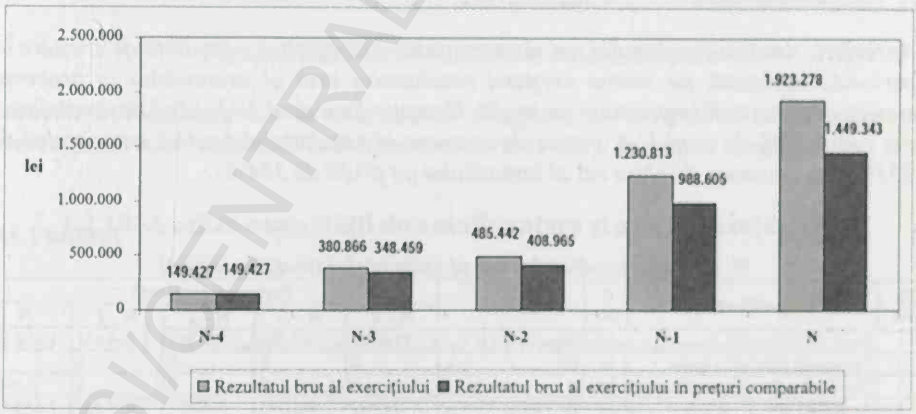

Figura 1.11. Evoluția rezultatului brut al exercițiului

Aprecieri: *Rezultatul brut al exercițiului, atât în prețuri curente cât și în prețuri comparabile, înregistrează o tendință de creștere în perioada analizată.*

BCU ASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 1.29.

Evoluția structurii rezultatului brut al exercițiului

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	*Rezultatul brut al exercițiului*	lei	Rb = rd. 2 + 5	*149.427*	*380.866*	*485.442*	*1.230.813*	*1.923.278*
2	- rezultatul curent	lei	Rc = rd. 3 + 4	149.427	380.866	485.442	1.230.813	1.923.278
3	- rezultatul din exploatare	lei	Rex	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
4	- rezultatul financiar	lei	Rf	93.371	- 166.966	- 373.367	- 171.451	- 503.070
5	- rezultatul extraordinar	lei	Rextr	0	0	0	0	0
6	Rezultatul brut al exercițiului	%	Rb = rd. 7 +10	100	100	100	100	100
7	- rezultatul curent	%	Rc / Rb	100	100	100	100	100
8	- rezultatul din exploatare	%	Rex / Rb	38	144	177	114	126
9	- rezultatul financiar	%	Rf / Rb	62	- 44	- 77	- 14	- 26
10	- rezultatul extraordinar	%	Rextr / Rb	0	0	0	0	0

Aprecieri: *Contribuția favorabilă la rezultatul brut al exercițiului este în exclusivitate a rezultatului curent, cu precădere, a rezultatului din exploatare. Rezultatul financiar a influențat pozitiv rezultatul brut al exercițiului doar în anul N - 4, având valori negative în perioada N-3 – N .*

1.2.9. Analiza rezultatului net al exercițiului

Tabelul 1.30.

A. Evoluția rezultatului net al exercițiului (metoda substractivă)

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul brut al exercițiului	lei	Rb	149.427	380.866	485.442	1.230.813	1.923.278
2	Impozit pe profit	lei	Imp	32.518	115.071	86.885	216.382	311.098
3	*Rezultatul net*	lei	Rn= Rb – Imp	*116.909*	*265.795*	*398.557*	*1.014.431*	*1.612.180*
4	Indicele de creștere a Rb	%	$I_{Rb} = Rb_n / Rb_0$	100	255	325	824	1.287
5	Indicele de creștere a Imp	%	$I_{Imp} = Imp_n / Imp_0$	100	354	267	665	957
6	Indicele de creștere a Rn	%	$I_{Rn} = Rn_n / Rn_0$	100	227	341	868	1.379

Aprecieri: *Analiza rezultatului net al exercițiului a înregistrat o tendință de creștere în perioada analizată, pe seama creșterii rezultatului brut al exercițiului în procente superioare creșterii impozitului pe profit. Excepție face anul N-3, când deși rezultatul net crește față de anul N-4, ritmul de creștere al rezultatului brut al exercițiului de 255% este devansat de către cel al impozitului pe profit de 354%.*

Tabelul 1.31.

B. Evoluția rezultatului net al exercițiului (metoda aditivă)

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Profit net reinvestit	lei	Pnr	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
2	Participare salariați la profit	lei	Psl	0	0	0	0	0
3	Dividende	lei	D	0	0	0	0	0
4	*Rezultatul net*	lei	Rn = rd. 1 + 2 + 3	*116.909*	*265.795*	*398.557*	*1.014.431*	*1.612.180*

Notă: Informațiile cu privire la repartizarea profitului sunt preluate din *Anexa 3 – Repartizarea profitului.*

Aprecieri: În perioada analizată, rezultatul net al exercițiului a fost reinvestit integral, ceea ce reflectă politica managerială în îmbunătățirea activității economico-financiare a entității.

Tabelul 1.32.

Dinamica rezultatului net al exercițiului în prețuri comparabile

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul net al exercțiului	lei	Rn	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
2	Indicele de creștere a prețurilor	%	I_{insp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
3	*Rezultatul net în prețuri comparabile*	lei	$Rn_{pc} = Rn / I_{insp}$	*116.909*	*243.179*	*335.768*	*814.804*	*1.214.906*
4	Indicele de creștere a Rn_{pc}	%	$I_{Rn\,pc} = Rn_{pc\,n} / Rn_{pc\,0}$	100	208	287	697	1.039
5	Variația Rn_{pc}	%	$\Delta Rn_{pc} = I_{Rnpc}-100$	0	108	187	597	939

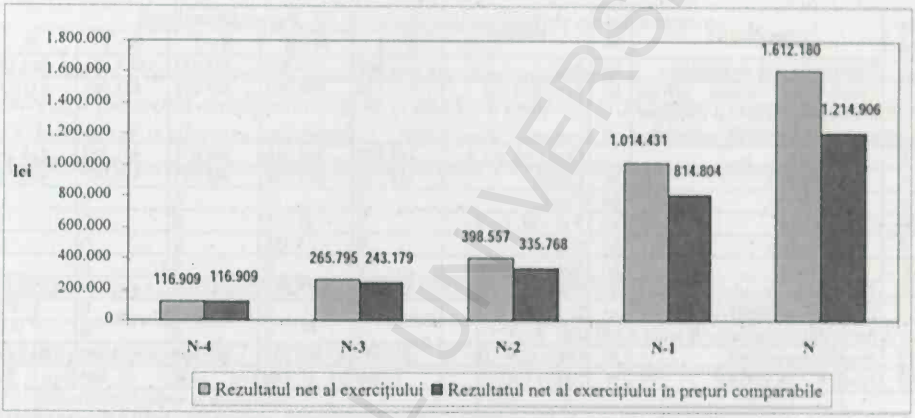

Figura 1.12. Evoluția rezultatului net al exercițiului

Aprecieri: Rezultatul net al exercițiului înregistrează o tendință de creștere pe întreaga perioadă analizată, atât în prețuri curente cât și în prețuri comparabile.

1.2.10. Analiza capacității de autofinanțare și a autofinanțării nete

Tabelul 1.33.

A. Evoluția nivelului CAF și AFN (metoda substractivă)

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Excedent brut din exploatare	lei	EBE	194.776	832.816	1.042.838	1.980.412	2.901.860
2	Alte venituri din exploatare	lei	Vaex	97.601	4	1.015.634	15.249	475.155
3	Alte cheltuieli din exploatare *	lei	Chaex	83.175	26.925	850.592	171.435	525.550
4	Venituri financiare	lei	Vf	558.623	197.090	65.798	213.244	37.960
5	Cheltuieli financiare	lei	Chf	465.252	364.056	439.165	384.695	541.030
6	Venituri extraordinare	lei	Vextr	0	0	0	0	0
7	Cheltuieli extraordinare	lei	Chextr	0	0	0	0	0
8	Impozit pe profit	lei	Imp	32.518	115.071	86.885	216.382	311.098

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
9	*Capacitatea de autofinanţare*	lei	CAF = rd. 1 + 2 – 3 + 4 – 5 + 6 – 7 – 8	*270.055*	*523.858*	*747.628*	*1.436.393*	*2.037.297*
10	Dividende de plată	lei	D	0	0	0	0	0
11	Participarea salariaţilor la profit	lei	Psp	0	0	0	0	0
12	*Autofinanţarea netă*	lei	AFN = rd. 9 – 10 – 11	*270.055*	*523.858*	*747.628*	*1.436.393*	*2.037.297*

Notă: *În determinarea elementului *„Alte cheltuieli din exploatare"* se au în vedere doar *„Alte cheltuieli"*.

Aprecieri: *În perioada analizată, capacitatea de autofinanţare prezintă un trend crescător mai ales datorită contribuţiei pozitive a excedentului brut din exploatare. Autofinanţarea netă coincide cu capacitatea de autofinanţare, întrucât rezultatul net al exerciţiului a fost reinvestit integral.*

Tabelul 1.34.

B. Evoluţia nivelului CAF şi AFN (metoda aditivă)

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul net al exerciţiului	lei	Rn	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
2	Ajustări de valoare privind activele imobilizate şi circulante şi ajustări privind provizioanele	lei	Aj = rd. 3 – 6	153.146	258.063	349.071	421.962	425.117
3	- Cheltuieli		Chaj = rd. 4 + 5	153.146	291.518	349.071	421.962	425.117
4	- exploatare	lei	Chajex	153.146	291.518	349.071	421.962	425.117
5	- financiare	lei	Chajf	0	0	0	0	0
6	- Venituri	lei	Vaj = rd. 7 + 8	0	33.455	0	0	0
7	- exploatare	lei	Vajex	0	33.455	0	0	0
8	- financiare	lei	Vajf	0	0	0	0	0
9	*Capacitatea de autofinanţare*	lei	CAF = rd. 1 + 2	*270.055*	*523.858*	*747.628*	*1.436.393*	*2.037.297*
10	Dividende de plată	lei	D	0	0	0	0	0
11	Participarea salariaţilor la profit	lei	Psp	0	0	0	0	0
12	*Autofinanţarea netă*	lei	ANF = rd. 9 – 10 – 11	*270.055*	*523.858*	*747.628*	*1.436.393*	*2.037.297*
13	Pondere ANF în CAF	%	ANF / CAF	100	100	100	100	100

Aprecieri: *Capacitatea de autofinanţare calculată prin metoda aditivă prezintă aceleaşi tendinţe de creştere în perioada analizată, copiind în mare măsură evoluţia rezultatului net al exerciţiului, al ajustărilor de valoare privind activele imobilizate şi circulante şi al ajustărilor privind provizioanele.*

Tabelul 1.35.

Dinamica CAF şi AFN în preţuri comparabile

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Capacitatea de autofinanţare	lei	CAF	270.055	523.858	747.628	1.436.393	2.037.297
2	Autofinanţarea netă	lei	AFN	270.055	523.858	747.628	1.436.393	2.037.297
3	Indicele de creştere a preţurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
4	*Capacitatea de autofinanţare în preţuri comparabile*	lei	$CAF_{pc} = CAF/I_{mcp}$	*270.055*	*479.285*	*629.847*	*1.153.729*	*1.535.265*
5	*Autofinanţarea netă în preţuri comparabile*	lei	$AFN_{pc} = AFN/I_{mcp}$	*270.055*	*479.285*	*629.847*	*1.153.729*	*1.535.265*
6	Indicele de creştere a CAF_{pc}	%	$I_{CAFpc} = CAF_{pc\,n}/CAF_{pc\,0}$	100	177	233	427	569
7	Indicele de creştere a AFN_{pc}	%	$I_{AFNpc} = AFN_{pc\,n}/AFN_{pc\,0}$	100	177	233	427	569
8	Variaţia CAF_{pc}	%	$\Delta CAF_{pc} = I_{CAF\,pc} - 100$	0	77	133	327	469
9	Variaţia AFN_{pc}	%	$\Delta AFN_{pc} = I_{AFNpc} - 100$	0	77	133	327	469

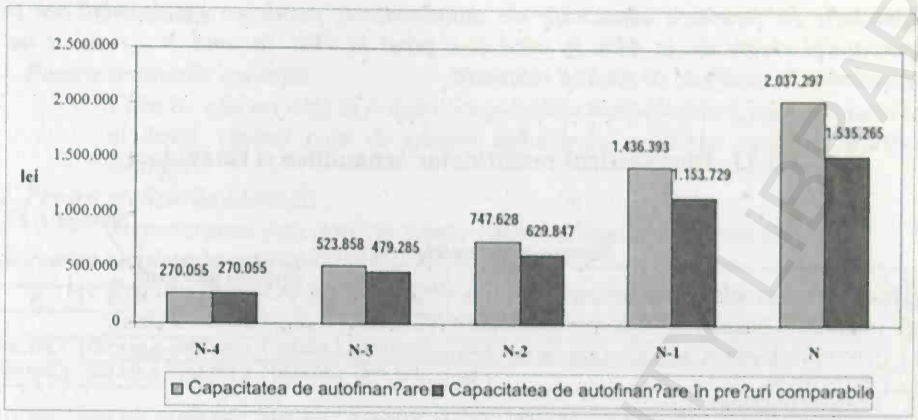

Figura 1.13. Evoluția capacității de autofinanțare

Aprecieri: Capacitatea de autofinanțare înregistrează o tendință de creștere pe întreaga perioadă analizată, atât în prețuri curente cât și în prețuri comparabile, ceea ce înseamnă o alocare eficientă a resurselor proprii în vederea finanțării entității. Autofinanțarea netă evoluează în mod similar cu capacitatea de autofinanțare.

Tabelul 1.36.

Evoluția structurii capacității de autofinanțare

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul net al exercițiului	%i	Rn / CAF	43	51	53	71	79
2	Ajustări de valoare privind activele imobilizate și circulante și ajustări privind provizioanele	%	Aj / CAF	57	49	47	29	21
3	Capacitatea de autofinanțare	%	CAF = rd. 1 + 2	100	100	100	100	100

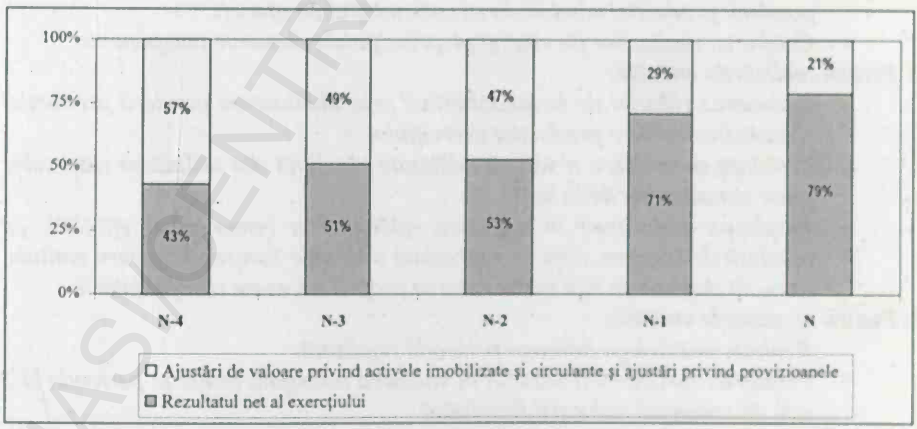

Figura 1.14. Structura capacității de autofinanțare

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Aprecieri: În structura capacității de autofinanțare, ponderea rezultatului net al exercițiului crește de la 43% în anul N-4 până la 79% în anul N , rezultat net reprezentat în totalitate de profitul reinvestit.

1.2.11. Diagnosticul rezultatelor economice și financiare

Tabelul 1.37.

Sinteza principalelor rezultate

Nr. rd.	Indicatori	U. M.	Perioada analizată				
			N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1.	**De natura veniturilor**						
1.1	Cifra de afaceri netă	lei	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
1.2	Venituri totale	lei	5.935.536	6.973.607	6.178.605	6.839.090	8.260.694
2.	**De natura realizărilor**						
2.1	Marja comercială	lei	105.421	360.052	421.897	625.551	776.743
2.2	Producția exercițiului	lei	3.442.987	4.049.859	4.167.870	5.096.652	6.224.919
2.3	Valoarea adăugată	lei	1.006.773	1.616.577	1.849.689	3.103.851	4.130.131
3.	**De natura rezultatelor**						
3.1	Rezultatul exploatării	lei	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
3.2	Rezultatul curent	lei	149.427	380.866	485.442	1.230.813	1.923.278
3.3	Rezultatul brut al exercițiului	lei	149.427	380.866	485.442	1.230.813	1.923.278
3.4	Rezultatul net al exercițiului	lei	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
4.	**De natura acumulărilor**						
4.1	Excedentul brut de exploatare	lei	194.776	832.816	1.042.838	1.980.412	2.901.860
4.2	Capacitatea de autofinanțare	lei	270.055	523.858	747.628	1.436.393	2.037.297
4.3	Autofinanțarea netă	lei	270.055	523.858	747.628	1.436.393	2.037.297

PUNCTE FORTE:

1. Pentru veniturile entității:

- *Entitatea se află în dezvoltare economică întrucât cifra de afaceri netă prezintă tendința de creștere pe parcursul întregii perioade analizate.*
- *Consolidarea importanței activității productive de bază pe seama creșterii ponderii producției vândute în structura cifrei de afaceri.*
- *Creșterea veniturilor pe total și pe principalele elemente componente.*

2. Pentru realizările entității:

- *Reducerea riscului de nevandabilitate prin diminuarea ponderii producției stocate în structura producției exercițiului.*
- *Tendința de creștere a valorii adăugate rezultată din utilizarea resurselor peste consumurile de la terți.*
- *Ponderea majoritară în valoarea adăugată a remunerării entității, cu tendință de creștere, ceea ce reprezintă o situație favorabilă pentru entitate, întrucât dispune de mai multe resurse proprii necesare autofinanțării.*

3. Pentru rezultatele entității:

- *Evoluție pozitivă pe întreaga perioadă analizată.*
- *Ponderea remunerării statului în valoarea adăugată scade în perioada N-3 – N în contextul reducerii fiscalității.*

4. Pentru acumulările entității:

- *Evoluție pozitivă pe întreaga perioadă analizată.*

PUNCTE SLABE:

1. Pentru veniturile entității:

- *Cifra de afaceri netă în prețuri comparabile indică scăderi, fapt ce scoate în evidență, ținând cont de efectul inflaționist, scăderea reală a afacerii entității.*

2. Pentru realizările entității:

- *Remunerarea deficitară pe seama valorii adăugate a salariaților.*

3. Pentru rezultatele entității:

- *Evoluție negativă în perioada N-3 – N a rezultatului financiar, cheltuielile financiare depășind veniturile financiare. Presiunea fiscală a statului cu impact în diminuarea rezultatului net și în repartizarea acestuia.*

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 2

REFLECTAREA ECHILIBRULUI FINANCIAR AL ENTITĂȚII ECONOMICE

2.1. Modele şi structuri ale indicatorilor privind echilibrul financiar

În sens general, prin ***echilibru*** *se înțelege o stabilitate a unei situații, o armonie între elemenetele componente ale unui sistem, ceea ce în plan financiar implică armonizarea surselor financiare cu nevoile financiare ale entității.*

Stabilirea echilibrului financiar permite efectuarea analizei financiare, respectiv a analizei statice (bazată pe bilanțul contabil, bilanțul financiar şi funcțional) şi a analizei dinamice (bazată pe tablourile de finanțare şi de trezorerie), în scopul colectării şi interpretării informațiilor financiar - contabile, necesare aprecierii sănătății financiare a entității.

2.1.1. Echilibrul static pe baza bilanțului contabil

În bilanțul contabil, construit pe baza conceptului *„de patrimoniu"*, starea de echilibru economico-financiar este reflectată prin egalitatea *Activ = Pasiv* (*Bunuri economice = Drepturi şi Obligații*) ce exprimă, totodată, relația de echilibru contabil care se păstrează indiferent de întinderea mişcărilor de valori.

Dacă avem în vedere conceptul financiar pentru structurarea elementelor bilanțului contabil, ecuația de echilibru devine:

Activ = Capitalurile proprii + Datorii

Valoarea capitalurilor proprii redă dimensiunea gradului de sănătate al entității, cu referire la menținerea capitalului fizic sau financiar.

Prezentarea bilanțului contabil nu este însă suficientă pentru a demara caracterizarea situației financiare, a rentabilității unei entități. În consecință, bilanțul contabil va fi reprelucrat în *bilanț financiar* şi *funcțional*.

Totuşi, bilanțul contabil este apropiat modelului de bilanț financiar, ceea ce facilitează analiza echilibrelor financiare, fără a mai fi necesare alte regrupări de posturi, cu mențiunea că ordinea de clasare a resurselor este inversată, datoriile pe termen scurt şi lung fiind prezentate înaintea capitalurilor proprii[1].

Astfel, lecturând bilanțul contabil, putem identifica următorii indicatori, pe baza cărora, entitățile pot realiza calcule de analiză complete, ce determină *solvabilitatea*, *lichiditatea* şi *rentabilitatea* acesteia: „Datorii: sume care trebuie

[1] Petrescu, S., *„Diagnostic economic - financiar: metodologie, studii de caz"*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 2004, pag. 195

plătite într-o perioadă de până la un", „Datorii: sume care trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an", „Fondul de rulment" şi „Capitaluri permanente".

2.1.2. Echilibrul static pe baza bilanţului financiar

Bilanţul financiar sau bilanţul de lichiditate-exigibilitate reprezintă instrumentul de lucru care are rol în[2]:

- ***prezentarea*** patrimoniului real al entităţii: posturile bilanţului financiar sunt evaluate, pe cât posibil, la valoarea lor venală;
- ***măsurarea*** echilibrului financiar între diferite grupe (mase) bilanţiere;
- ***evaluarea***:
  - *lichidităţii bilanţului*, adică a capacităţii entităţii de a face faţă datoriilor de sub un an cu ajutorul activelor sale circulante de sub un an;
  - *solvabilităţii entităţii*, adică măsura în care activul este suficient pentru a acoperi toate datoriile.

A. Constructia bilantului financiar

La elaborarea bilanţului financiar se au în vedere următoarele aspecte:

- *evaluarea activelor* şi *pasivelor* după reguli economice, pentru obţinerea unor informaţii financiare reale;
- *gruparea posturilor de activ potrivit criteriului de lichiditate* (capacitatea acestora de a se transforma, fără termen, în monedă dar şi fără pierdere de valoare). Astfel, în activ se vor înscrie mai întâi elementele cele mai puţin lichide care rămân în entitate mai mult de un an, respectiv imobilizările, numite şi *nevoi* sau *utilizări permanente*, urmate de activele circulante care rămân în entitate mai puţin de un an, motiv pentru care sunt numite *nevoi* sau *utilizări temporare*.
- *gruparea pasivelor în funcţie de criteriul de exigibilitate* (însuşirea lor de a deveni scadente la un anumit termen). Astfel, se vor înscrie mai întâi elementele exigibile de cel puţin un an, respectiv capitalurile proprii şi datoriile pe termen lung, numite şi *resurse permanente* sau *capitaluri permanente*, urmate de datoriile pe termen scurt, cu exigibilitatea sub un an, numite şi *resurse temporare*.
- *calculul structurilor din bilanţul financiar* pe baza corectării elementelor din activul şi pasivul bilanţului contabil:

[2] Cristea H., Talpoş I., Cosma D., *„Gestiunea financiară a întreprinderii"*, Editura Mirton, Timişoara, 1998, pag. 107

BCUAS UNIVERSITY LIBRARY

➢ *calculul imobilizărilor nete* (Tabelul 2.1.):

Tabelul 2.1.

IMOBILIZARI NETE
• Imobilizări necorporale - Cheltuieli de constituire - Cheltuieli de dezvoltare + Prime de rambursare a obligațiunilor + Cheltuieli în avans cu scadența mai mare de un an
• Imobilizări corporale
• Imobilizări financiare - Imobilizări financiare sub un an + Creanțe mai mari de un an + Investiții pe termen scurt mai mari de un an

Cheltuielile de constituire şi cheltuielile de dezvoltare sunt considerate activ fictiv sau nonvalori şi nu se cuprind în bilanțul financiar, iar în contrapartidă se diminuează capitalurile proprii.

➢ *calculul activelor circulante* (Tabelul 2.2.):

Tabelul 2.2.

ACTIVE CIRCULANTE
• Stocuri • Creanțe - Creanțe mai mari de un an • Investiții pe termen scurt - Investiții pe termen scurt mai mari de un an + Imobilizări financiare sub un an • Disponibilități • Cheltuieli în avans cu scadența mai mică de un an

➢ *calculul capitalurilor permanente* (Tabelul 2.3.):

Tabelul 2.3.

CAPITALURI PERMANENTE
• Capitaluri proprii • Provizioane mai mari de un an • Datorii mai mari de un an • Venituri în avans cu scadența mai mare de un an

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

➢ *calculul datoriilor pe termen scurt* (Tabelul 2.4.):

Tabelul 2.4.

DATORII PE TERMEN SCURT
• Datorii mai mici de un an • Provizioane mai mici de un an • Venituri în avans cu scadența mai mică de un an

Schematic corespondența între activul contabil şi activul financiar se prezintă astfel (Figura 2.1.):

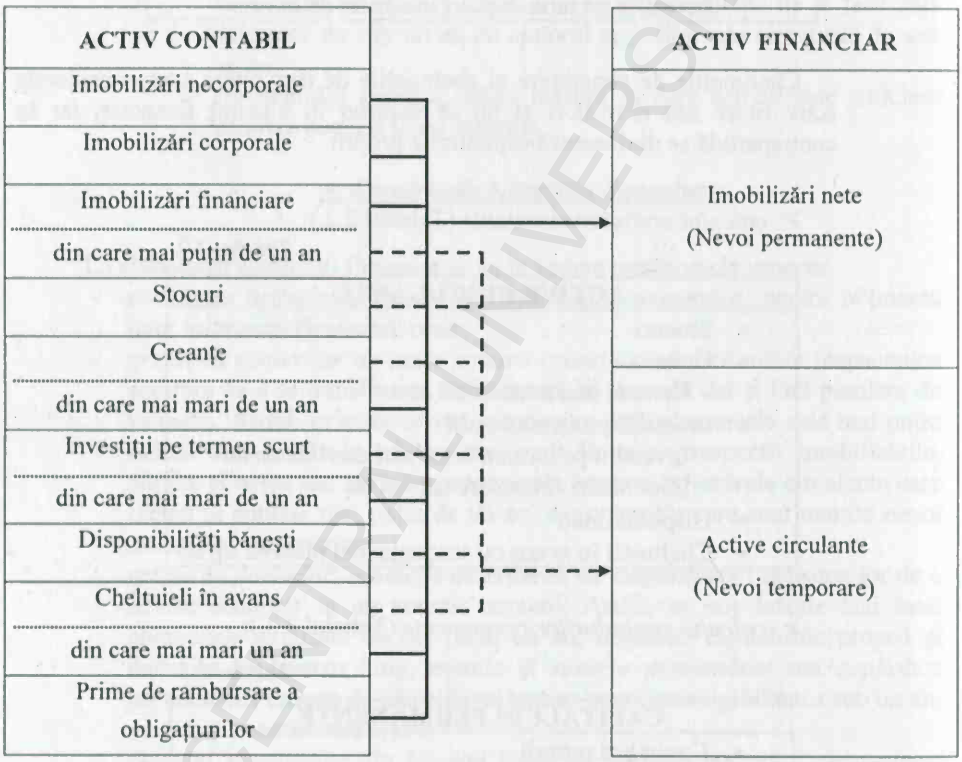

Figura 2.1. Reconversia activului contabil în activ financiar

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Schematic corespondența între pasivul contabil și pasivul financiar se prezintă astfel (Figura 2.2.):

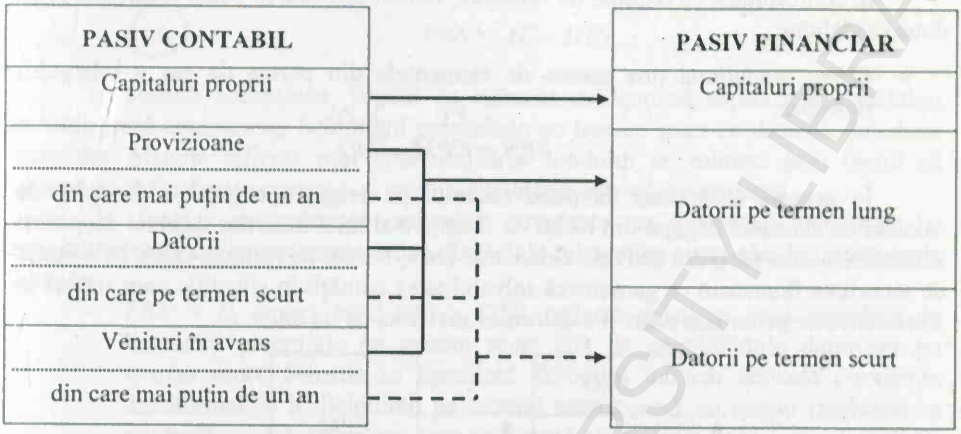

Figura 2.2. Reconversia pasivului contabil în pasiv financiar

Notă: În scopul construirii bilanțului financiar s-a folosit forma bilaterală (cont) a bilanțul contabil.

B. Indicatori de analiză a echilibrului financiar

a. Analiza pe orizontală a echilibrului financiar

Pornind de la un echilibru care trebuie să existe între durata unei nevoi de finanțat și durata unei resurse de finanțare corespunzătoare, bilanțul financiar cuprinde două părți care scot în evidență regulile principale ale finanțării:

- partea de sus, pentru care este valabilă regula nevoile permanente se finanțează din resurse permanente și reflectă echilibrul financiar pe termen lung;
- partea de jos, pentru care este valabilă regula nevoile temporare se finanțează din resurse temporare și reflectă echilibrul financiar pe termen scurt.

Aprecierea pe orizontală a echilibrului financiar se bazează pe următoarele instrumente: fondul de rulment, necesarul de fondul de rulment și trezoreria netă.

Fondul de rulment net (financiar)

Fondul de rulment net (FRN) *reprezintă partea din capitalul permanent utilizată pentru finanțarea activelor circulante, impusă de diferențele dintre sumele de încasat și sumele de plătit, precum și de decalajul dintre termenul mediu de transformare a activelor circulante în lichidități și durata medie în care datoriile pe termen scurt devin exigibile*[3].

[3] Işfănescu, A., Robu, V., Hristea, A.M., Vasilescu, C., *„Analiză economico - financiară"*, Editura ASE, București, 2002, pag. 190

Modul de calcul şi valenţele sale informaţionale se bazează pe interpretarea raţională a elementelor structurale ale bilanţului financiar (Figura 2.3.).

În conformitate cu regulile de finanţare, fondul de rulment poate fi calculat prin două modalităţi:

- *Prima modalitate* ţine seama de elementele din partea de sus a bilanţului financiar:

$$FRN = CPM - IMO$$

În această accepţiune se pune accentul pe originea externă a fondului de rulment ca excedent degajat din ciclul de finanţare al imobilizărilor destinat acoperirii financiare a unei părţi din activele circulante. Deci, fondul de rulment apare ca o marjă de securitate financiară ce garantează solvabilitatea entităţii în situaţiile unor riscuri în zona activelor pe termen scurt şi a datoriilor mai mici de un an.

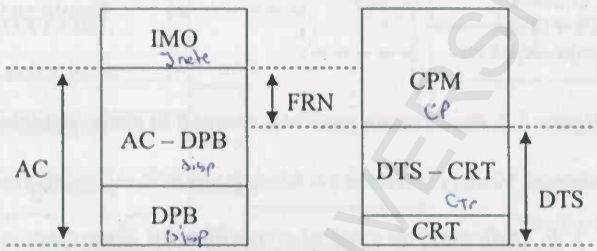

Figura 2.3. Determinarea fondului de rulment net

unde:

IMO	–	*imobilizări nete*	*CPM*	–	*capital permanent*
DPB	–	*disponibilităţi băneşti*	*CRT*	–	*credite trezorerie*
AC	–	*active circulante*	*DTS*	–	*datorii pe termen scurt*

În funcţie de mărimea celor două mase financiare, fondul de rulment poate fi în următoarele ipoteze:

- *FRN > 0*, atunci când *CPM > IMO*, evidenţiază aportul fondului de rulment la realizarea echilibrului financiar pe termen lung, dar şi contribuţia sa la potenţarea echilibrului financiar pe termen scurt, respectiv excedentul este utilizat pentru acoperirea financiară a unei părţi din activele circulante;
- *FRN = 0*, atunci când *CPM = IMO*, implică o armonizare totală a resurselor permanente cu nevoile permanente;
- *FRN < 0*, atunci când *CMP < IMO*, reflectă absorbirea unei părţi din resursele temporare pentru finanţarea nevoilor permanente, contrar principiului de finanţare potrivit căruia nevoile permanente sunt finanţate din resurse permanente. Din punct de vedere al solvabilităţii, entitatea se află în imposibilitatea de a rambursa datoriile pe termen scurt, apelarea la credite de trezorerie fiind dezavantajoasă datorită condiţiilor restrictive şi a costurilor ridicate în raport cu creditele pe termen lung.

- *A doua modalitate* ține seama de elementele din partea de jos a bilanțului financiar:

$$FRN = AC - DTS$$

În această accepțiune, fondul de rulment evidențiază aspectul solvabilității entității, prin compararea lichidității previzibile pe termen scurt cu datoriile imediate exigibile. Metoda reflectă mai bine utilizarea fondului de rulment prin faptul că accentuează finalitatea acestuia, şi anume, finanțarea activelor circulante.

În funcție de mărimea activelor circulante ca lichidități potențiale şi exigibilitatea datoriilor pe termen scurt, fondul de rulment se poate găsi în următoarele ipoteze:

- $FRN > 0$, atunci când $AC > DTS$, reflectă existența unui excedent de lichidități potențiale pe termen scurt față de exigibilitățile datoriilor pe termen scurt. Situația se apreciază favorabil întrucât activele circulante transformabile în lichidități pe termen scurt permit nu numai rambursarea integrală a datoriilor pe termen scurt, ci şi degajarea unor lichidități excedentare. Această ipoteză reflectă o perspectivă pozitivă entității sub aspectul solvabilității sale.
- $FRN = 0$, atunci când $AC = DTS$, solvabilitatea pe termen scurt pare a fi în siguranță, dar acest echilibru este fragil şi poate fi menținut cu condiția transformării la timp a activelor în lichidități pentru plata datoriilor scadente.
- $FRN < 0$, atunci când $AC < DTS$, reflectă o stare de dezechilibru financiar. Aprecierea pertinentă a perspectivelor entității presupune o analiză detaliată a structurii activelor circulante şi a datoriilor pe termen scurt în funcție de lichiditatea şi respectiv exigibilitatea acestora.

În funcție de structura capitalurilor permanente, se pot calcula următoarele cazuri particulare ale fondului de rulment:

✓ *Fondul de rulment propriu* (FRP) exprimă excedentul de capital propriu (CPR) față de imobilizările nete şi apreciază gradul de autonomie al entității în luarea deciziilor de investiții:

$$FRP = CPR - IMO$$

✓ *Fondul de rulment împrumutat* (FRÎ) evidențiază măsura îndatorării pe termen lung pentru finanțarea nevoilor pe termen scurt:

$$FR\hat{I} = FRN - FRP$$

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Calculul formelor fondului de rulment se realizează pe baza figurii 2.4., astfel[4]:

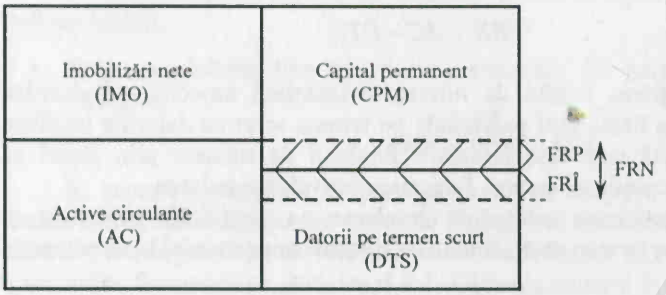

Figura 2.4. Tipurile fondului de rulment

Fondul de rulment este considerat ca fiind cel mai important indicator al echilibrului financiar lichiditate-exigibilitate, care permite aprecierea pe termen scurt a riscului de incapacitate de plată. Sectorul de activitate exercită o influenţă hotărâtoare asupra mărimii fondului de rulment. Astfel, pentru entităţile industriale[5] la care stocurile se încadrează în niveluri normale, se consideră că fondul de rulment trebuie să reprezinte circa 10% din cifra de afaceri sau 20% din activele circulante.

De asemenea, este necesar să se stabilească rata de finanţare a cifrei de afaceri (R_{CA}) prin intermediul fondului de rulment, astfel:

$$R_{CA} = \frac{FR}{CA} \times 360.$$

Se apreciază că, pentru majoritatea entităţilor, această rată trebuie să fie cuprinsă între 30 şi 90 de zile.

În sinteză, modalităţile de calcul a fondului de rulment scot în evidenţă dubla semnificaţie a acestuia şi anume:

- *indicator de finanţare* ca expresie a echilibrului pe termen lung, rezultat din confruntarea resurselor de finanţare permanente şi nevoile permanente;
- *indicator de lichiditate* ca expresie a echilibrului pe termen scurt, rezultat din confruntarea lichidităţilor activelor circulante şi exigibilitatea datoriilor pe termen scurt.

În cele din urmă, fondul de rulment este rezultatul arbitrajului între finanţarea pe termen lung şi finanţarea pe termen scurt[6].

[4] Portait, R., Charlety, P., Dubois, D., Noubel, P., *"Les décisions financières de l'entreprise. Méthodes et applications"*, Presses Universitaires de France, Paris, 2004, p. 264

[5] Radu, F., Circiumaru, D., Bondoc, D., *„Analiza economico-financiară a societăţilor comerciale"*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2006, p. 305

[6] Vintilă, G., *„Diagnosticul financiar şi evaluarea întreprinderii"*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998, pag. 27

Echilibrul financiar pe termen scurt din partea de jos a bilanţului financiar se evidenţiază cu ajutorul indicatorului *necesarul de fond de rulment* (NFR).

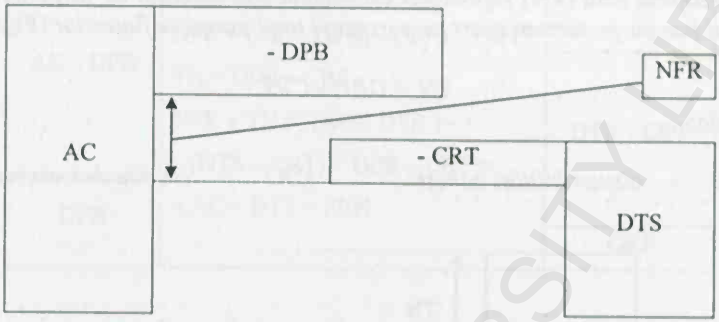

Figura 2.5. Determinarea necesarului de fond de rulment

unde:

AC	–	*active circulante*	*CRT*	–	*credite trezorerie*
DPB	–	*disponibilităţi băneşti*	*DTS*	–	*datorii pe termen scurt*

Necesarul de fond de rulment *reprezintă diferenţa dintre nevoile temporare (exclusiv disponibilităţile) şi resursele temporare (exclusiv creditele de trezorerie)*, potrivit Figurii 2.5.:

$$NFR = (AC - DPB) - (DTS - CRT)$$

Acest necesar de fond de rulment apare ca urmare a decalajelor ce există între fluxul fizic (real) al producţiei şi fluxul financiar (încasări şi plăţi).

În funcţie de mărimea elementelor în baza cărora se determină, necesarul de fond de rulment poate fi:

- *NFR > 0*, semnifică un surplus de nevoi temporare în raport cu resursele temporare posibile de mobilizat. Situaţia poate fi considerată normală dacă este corelată cu creşterea volumului de activitate, în caz contrar, evidenţiază un decalaj nefavorabil între lichiditatea stocurilor şi creanţelor şi exigibilitatea datoriilor de exploatare.
- *NFR < 0*, evidenţiază un surplus de resurse temporare în raport cu nevoile activităţii de exploatare. Această situaţie poate fi apreciată favorabil, dacă este rezultatul accelerării rotaţiei stocurilor şi creanţelor şi angajării de datorii cu scadenţe mai mari, în caz contrar, reflectă o situaţie nefavorabilă urmare unor întreruperi în fluxul aprovizionărilor şi a producţiei.

Analiza necesarului de fond de rulment devine pertinentă atunci când este completată şi corelată cu studii în dinamică a activităţii de exploatare în funcţie de

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

cifra de afaceri netă, rotația activelor circulante și a datoriilor pe termen scurt și structura costului de producție.

Trezoreria netă

Trezoreria netă (TN) *reprezintă excedentul sau deficitul de disponibilități față de creditul bancar pe termen scurt pe parcursul unui exercițiu financiar* (Figura 2.6.):

$$TN = DBP - CRT$$

unde:

DPB – disponibilități bănești *CRT – credite de trezorerie*

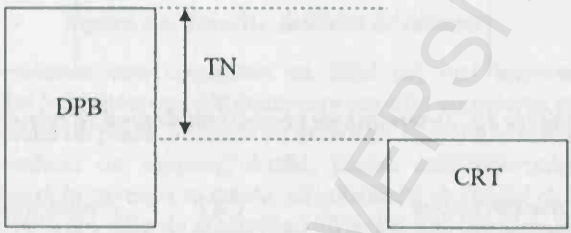

Figura 2.6. Determinarea trezoreriei nete

În cadrul analizei bilanțului financiar, trezoreria netă reprezintă diferența dintre fondul de rulment financiar și necesarul de fond de rulment:

$$TN = FRN - NFR$$

Mărimea trezoreriei nete depinde atât de modificările fondului de rulment (sub influența modificării capitalurilor permanente și a activelor imobilizate), cât și de modificările necesarului de fond de rulment (sub influența modificării activelor curente, respectiv a pasivelor curente). În practică pot exista următoarele situații:

- $TN > 0$, evidențiază un fond de rulment superior necesarului fondului de rulment. În termeni financiari se poate remarca o autonomie financiară pe termen scurt, dar pe termen lung ar putea semnifica insuficiența utilizării lichidităților, situație ce recomandă efectuarea de plasamente eficiente a disponibilităților bănești.
- $TN = 0$, reflectă echilibrul perfect al trezoreriei nete prin acoperirea integrală a necesarului de fond de rulment de către fondul de rulment.
- $TN < 0$, semnifică un dezechilibru financiar care trebuie acoperit prin angajarea de noi credite pe termen scurt, purtătoare de dobânzi ce influențează nefavorabil rentabilitatea entității.

Din egalitatea fundamentală a bilanțului financiar: *Nevoi = Resurse*, rezultă sistemul de corelații dintre fondul de rulment, necesarul de fond de rulment și trezoreria netă (Tabelul 2.5.):

Tabelul 2.5.

<table>
<tr><td>IMO</td><td rowspan="3">FRN = CPM – IMO
FRN = AC – DTS
NFR = (AC – DPB) – (DTS – CRT)
TN = DPB – CRT
NFR + TN = (AC – DPB) –
– (DTS – CRT) + DPB – CRT =
= AC – DTS = FRN</td><td rowspan="2">CPM</td></tr>
<tr><td rowspan="2">AC – DPB</td></tr>
<tr><td rowspan="2">DTS – CRT</td></tr>
<tr><td>DPB</td><td>CRT</td></tr>
</table>

În sinteză, sistemul de corelații dintre cei trei indicatori scoate în evidență echilibrul financiar la nivelul entității și reflectă importanța și rolul fluxului monetar la creșterea valorii maxime a entității.

Analiza indicatorilor FR, NFR, TN conduce la elaborarea a **trei politici de gestiune** a ciclului de exploatare, cu efecte directe asupra rentabilității și riscului:

a) politica ofensivă/agresivă/de atac (*FR < NFR*);
b) politica defensivă/de apărare (*FR > NFR*);
c) politica echilibrată/intermediară (*FR =NFR*).

a) ***Politica ofensivă*** este riscantă, fiind promovată de acei manageri care doresc *realizarea unei cifre de afaceri mari cu stocuri minime.* Aceștia sunt dispuși să accepte riscuri mari legate de lipsa de stoc, lipsa de lichidități și de insolvabilitate a entității. Ei mizează pe obținerea unei rentabilități mult mai ridicate ca urmare a accelerării vitezei de rotație și a creșterii gradului de lichiditate a activelor circulante.Având în vedere că *FR < NFR*, finanțarea necesarului financiar al exploatării se bazează pe resurse ciclice posibile de mobilizat (datorii de exploatare, credite bancare pe termen scurt etc) care în general, au cele mai mici costuri de procurare; acestea prezintă o anumită nesiguranță în procesul reînnoirii lor, generată de riscul lipsei de capital și al creșterii ratei dobânzii.

b) ***Politica defensivă*** (de apărare) este practicată de conducătorii prudenți și își propune *realizarea unei cifre de afaceri mari cu stocuri și lichidități ridicate.* Conducătorii prudenți nu acceptă riscul rupturii de stoc curent, chiar cu prețul unei rentabilități mai scăzute. În consecință, pentru orice creștere a cifrei de afaceri, managerii se preocupă și de creșterea corespunzătoare a stocurilor care asigură continuitatea activității de exploatare (stocuri curente și de siguranță). Finanțarea necesarului financiar al exploatării se realizează, în special din resurse permanente (fond de rulment) care au costuri de procurare mai mari, dar și o acoperire suficientă împotriva riscului de reînnoire a creditelor și a creșterii ratei dobânzii; altfel spus, deși politica este costisitoare și puțin rentabilă, este mai prudentă.

BCU ... UNIVERSITY LIBRARY

c) ***Politica echilibrată*** are un efect neutru, deoarece *armonizează contradicţia dintre rentabilitate şi risc*. Conform acestei politici, creşterea activităţii se realizează cu un stoc curent corespunzător sporului cifrei de afaceri; la rândul său, stocul de siguranţă este determinat la nivel optim, adică la acel nivel în care există egalitate între costurile lipsei de stoc (rupturi de stoc) şi costurile excesive (peste necesităţile stricte ale exploatării). Politica echilibrată este recomandată, deoarece menţine fondul de rulment la nivelul mediei fluctuaţiilor nevoii de fond de rulment. Totodată, această politică de echilibru, între fondul de rulment şi nevoia de fond de rulment, este şi cea care asigură cel mai bine realizarea obiectivelor financiare de rentabilitate şi lichiditate; astfel, creşte gradul de utilizare a disponibilităţilor băneşti proprii, diminuându-se aşa numitele lichidităţi „leneşe", cu impact asupra sporirii capacităţii de plată a entităţii. Prin urmare, entitatea va recurge într-o proporţie mai redusă la credite pe termen scurt, având posibilitatea să-şi utilizeze mai bine propriile lichidităţi, consolidându-şi în acest mod, *autonomia financiară*. În fine, politica echilibrată contribuie la realizarea fondului de rulment optimal care menţine echilibrul financiar al entităţii la cel mai scăzut cost al procurării capitalurilor. Astfel este probat un management financiar eficient rezultat al economiilor de cheltuieli înregistrate la nivelul entităţii.

b. Analiza pe verticală a echilibrului financiar

În aprecierea stării de echilibru financiar, utilizatorii informaţiilor financiare folosesc sistemul ratelor care permit analizarea unei entităţi prin comparaţii între valorile calculate cu anumite valori de referinţă ale sectorului sau cele stabilite de acţionari şi manageri.

Pe baza bilanţului financiar se pot construi următoarele categorii de rate:

- *rate care caracterizează solvabilitatea entităţii*, ca expresie a echilibrului financiar pe termen lung;
- *rate care caracterizează lichiditatea entităţii*, ca expresie a echilibrului financiar pe termen scurt;
- *rate care caracterizează gestiunea entităţii*, ca expresie a echilibrului financiar pe termen lung şi pe termen scurt prin intermediul activităţii economice (cifra de afaceri netă).

Solvabilitatea *reprezintă capacitatea entităţii de a face faţă obligaţiilor sale pe termen mediu şi lung la termenele scadente.*

Aprecierea solvabilităţii se face prin următorii indicatori:

- *rata solvabilităţii generale (Sg)*:

$$Sg = \frac{Active\ totale}{Datorii\ totale} = \frac{Capital\ permanent + Datorii\ pe\ termen\ scurt}{Datorii\ totale}$$

Acest indicator măsoară securitatea de care se bucură creditorii pe termen lung şi scurt prin capacitatea financiară a activelor imobilizate şi circulante de a acoperi

datoriile totale ale entității. Cu cât valoarea ratei este mai mare decât 1, cu atât situația financiară a entității este mai bună.

- *rata solvabilității patrimoniale (Sp):*

$$Sp = \frac{Capitaluri\ proprii}{Pasive\ totale}$$

Solvabilitatea patrimonială exprimă gradul în care entitatea poate să facă față obligațiilor de plată și este considerată bună atunci când mărimea ratei depășește 0,35.

- *rata de finanțare a imobilizărilor sau rata fondului de rulment (R_{FR}):*

$$R_{FR} = \frac{Capital\ permanent}{Imobilizari\ nete}$$

Această rată exprimă în termeni relativi un indicator echivalent fondului de rulment în valoare absolută. Cu cât indicatorul este mai mare decât 1, cu atât solvabilitatea este mai bună, fondul de rulment ca parte a capitalului permanent putând fi utilizat la acoperirea datoriilor cu exigibilități mai mici de un an.

În mod similar, poate fi determinată *rata fondului de rulment propriu (R_{FRP})*:

$$R_{FRP} = \frac{Capitaluri\ proprii}{Imobilizari\ nete}$$

care apreciază echilibrul financiar normal atunci când valoarea este supraunitară:

- *rata autonomiei financiare (R_{AF}):*

$$R_{AF} = \frac{Capitaluri\ proprii}{Capital\ permanent}$$

Acest indicator permite aprecierea solvabilității prin implicarea structurii capitalului permanent și exprimă autonomia financiară atunci când capitalurile proprii reprezintă cel puțin jumătate din capitalul permanent.

- *rata de îndatorare globală (R_{IG}):*

$$R_{IG} = \frac{Datorii\ totale}{Pasiv\ total}$$

Independența financiară este asigurată când coeficientul este mai mic sau egal cu 0,66.

BCU ASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

$$R_{IG} = \frac{Datorii\ totale}{Capitaluri\ proprii}$$

Această rată reflectă gradul în care capitalurile proprii asigură finanțarea activității entității și se consideră optim atunci când este mai mic sau egal cu 2.

- *rata de îndatorare la termen (R_{IT}):*

$$R_{IT} = \frac{Datorii\ pe\ termen\ lung}{Capital\ permanent}$$

Această rată exprimă gradul de îndatorare pe termen lung și mediu și este credibilă când este mai mică sau egală cu 0,5.

$$R_{IT} = \frac{Datorii\ pe\ termen\ lung}{Capitaluri\ proprii}$$

Entitatea este solvabilă dacă rata datoriilor financiare este mai mică sau egală cu 1.

Lichiditatea *reprezintă capacitatea entității de a face față obligațiilor sale pe termen scurt la termenele scadente.*

Aprecierea lichidității se face prin următorii indicatori:

- *rata lichidității generale (R_{LG}):*

$$R_{LG} = \frac{Active\ circulante}{Datorii\ pe\ termen\ scurt}$$

Lichiditatea generală reflectă potențialul activelor circulante de a se transforma într-un termen scurt în lichidități pentru a satisface obligațiile de plată exigibile. Se apreciază o lichiditate favorabilă atunci când rata are o mărime supraunitară (cuprinsă între 2 și 2,5).

- *rata lichidității reduse (R_{LR}):*

$$R_{LR} = \frac{Active\ circulante - Stocuri}{Datorii\ pe\ termen\ scurt}$$

Această rată exprimă capacitatea entității de a-și onora datoriile pe termen scurt din creanțe și disponibilități. Lichiditatea redusă reprezintă o situație financiară optimă atunci când rata este cuprinsă între 0,5 și 1.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- *rata lichidității imediate (R_{LI}):*

$$R_{LI} = \frac{Disponibilitati}{Datorii\ pe\ termen\ scurt}$$

Această rată caracterizează capacitatea de plată a datoriilor utilizând disponibilitățile existente în conturile entității și se apreciază ca fiind corespunzătoare dacă este mai mare decât 0,35.

c. Analiza combinată a echilibrului financiar

Gestionarea eficientă a lichidității-exigibilității *presupune și realizarea unui echilibru rațional între resurse și nevoi pe de o parte, și cifra de afaceri netă, pe de altă parte.*

Pentru măsurarea vitezei de transformare a activelor și pasivelor financiare în lichidități pot fi utilizate rate de rotație exprimate în număr de rotație (coeficient de rotație), dar și în număr de zile (durata de rotație) determinate în funcție de cifra de afaceri netă:

- *durata de rotație a fondului de rulment (D_{FRN}):*

$$D_{FRN} = \frac{FRN}{Cifra\ de\ afaceri\ neta} \times 360$$

Această rată reprezintă *marja de securitate* și exprimă numărul mediu de zile în care fondul de rulment se reconstituie prin cifra de afaceri netă. Cu cât durata în zile a rotației este mai scăzută, cu atât mai rapid se recuperează fondurile și deci cifra de afaceri se realizează cu un necesar mai mic de fonduri. Marja de securitate trebuie să se situeze între 30 și 90 de zile. Sub această viteză resursele permanente scad ca importanță în finanțarea activității, iar peste, capitalurile permanente apar supradimensionate în raport cu nevoile de finanțare.

- *durata de rotație a necesarului de fond de rulment (D_{NFR}):*

$$D_{NFR} = \frac{NFR}{Cifra\ de\ afaceri\ neta} \times 360$$

Această rată reprezintă *marja de atragere* și exprimă numărul mediu de zile în care necesarul de fond de rulment se reconstituie prin cifra de afaceri netă. Cu cât durata în zile a rotației este mai scăzută, cu atât cifra de afaceri netă se realizează cu un necesar curent de finanțare mai mic. Marja de atragere se situează între 30 și 90 de zile. Sub această viteză echilibrul financiar pe termen scurt devine fragil, acoperirea nevoilor temporare realizându-se pe seama celor permanente, iar peste, înseamnă scăderea sensibilă a trezoreriei entității în sensul creșterii imobilizărilor peste limitele normale.

- *durata de rotație a activului (D_A):*

$$D_A = \frac{Activ\ total}{Cifra\ de\ afaceri\ neta} \times 360$$

Această rată reflectă eficiența utilizării mijloacelor de care dispune entitatea și se consideră acceptabilă unei durate medii sub 180 zile (2 rotații).

- *durata de rotație a imobilizărilor nete (D_{IMO}):*

$$D_{IMO} = \frac{Imobilizari\ nete}{Cifra\ de\ afaceri\ neta} \times 360$$

Acest indicator reflectă eficiența utilizării imobilizărilor (investițiilor) entității și se consideră rezonabil unei durate medii sub 90 zile (4 rotații).

- *durata de rotație a activelor circulante (D_{AC}):*

$$D_{AC} = \frac{Active\ circulante}{Cifra\ de\ afaceri\ neta} \times 360$$

Acest indicator exprima eficiența utilizării activelor circulante și se consideră în limite normale atunci când durata medie este sub 60 de zile (6 rotații).

- *durata de rotație a stocurilor (D_S):*

$$D_S = \frac{Stocuri}{Cifra\ de\ afaceri\ neta} \times 360$$

Această rată exprimă în câte zile entitatea își recuperează contravaloarea stocurilor materiale care trec succesiv prin fazele de aprovizionare, producție și desfacere. Reducerea duratei de recuperare a stocurilor semnifică creșterea gradului de lichiditate. Indicatorul se consideră în limite normale atunci când durata medie este sub 45 de zile (8 rotații).

- *durata de rotație a creditului - client (D_C):*

$$D_C = \frac{Clienti}{Cifra\ de\ afaceri\ neta} \times 360$$

Această rată arată în câte zile entitatea își încasează clienții, indicând decalajul mediu în zile între data facturării și data încasării contravalorii bunurilor vândute. Reducerea duratei de recuperare a creditului-client semnifică creșterea gradului de lichiditate. Indicatorul se consideră în limite normale atunci când durata medie este sub 45 de zile (8 rotații).

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- *durata de rotație a creditului - furnizor (D_F):*

$$D_F = \frac{Furnizori}{Cifra\ de\ afaceri\ neta} \times 360$$

Această rată arată în câte zile entitatea își achită obligațiile sale față de furnizori, indicând decalajul mediu în zile între data facturării și data plății contravalorii bunurilor cumpărate. Reducerea duratei de plată a creditului-furnizor semnifică creșterea gradului de exigibilitate. Indicatorul se consideră în limite normale atunci când durata medie este peste 45 de zile (8 rotații).

2.1.3. Echilibrul static pe baza bilanțului funcțional

Analiza bilanțului funcțional are ca obiectiv comensurarea echilibrului financiar dintre nevoile entității și resursele de finanțare a acestora (*Nevoi = Resurse*) prin prisma funcțiilor (ciclurilor) ce caracterizează activitatea entității:

- *funcția de exploatare*, care prin parcurgerea fazelor aprovizionare – producție –desfacere are impactul direct și cel mai important asupra fluxurilor de trezorerie;
- *funcția* de *investiții*, care influențează fluxurile de trezorerie începând cu alocarea capitalului pentru investiții și se termină cu recuperarea valorii inițiale a acestuia prin amortizare;
- *funcția de finanțare*, care privește operațiunile ce intervin între entitate și furnizorii de capital (acționari și creditori) pentru acoperirea decalajului dintre fluxurile de trezorerie de intrare și ieșire generate de funcțiile de exploatare și de investiții.

A. Construcția bilanțului funcțional

Potrivit concepției funcționale, nevoile și resursele financiare sunt grupate în raport cu natura, destinația sau funcția lor, de unde și originea expresiei de „analiză funcțională" (Figura 2.7.):

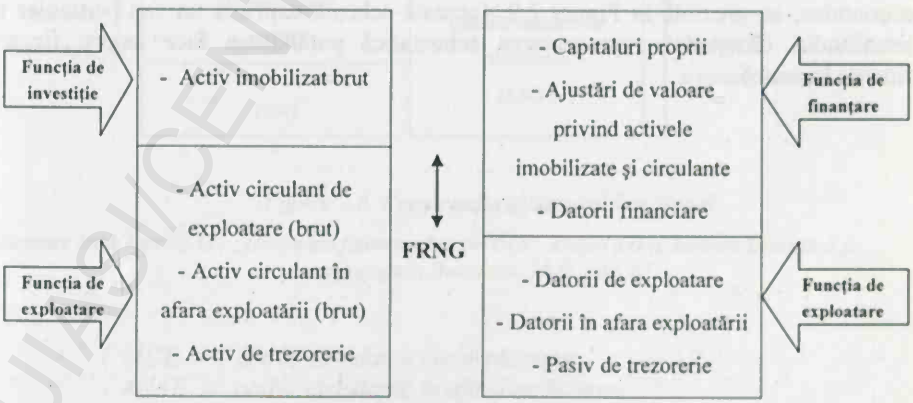

Figura 2.7. Structura bilanțului funcțional

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

La elaborarea bilanțului funcțional se are în vedere următoarele aspecte:

- evaluarea activelor și pasivelor după reguli economice, pentru obținerea unor informații financiare reale;
- gruparea posturilor de activ în *nevoi stabile* și *nevoi ciclice*;
- gruparea posturilor de pasiv în *resurse stabile* și *resurse ciclice*;
- gruparea nevoilor și resurselor în două categorii: legate de activitatea de exploatare și în afara exploatării;
- evidențierea distinctă a elementelor de trezorerie atât în activul cât și în pasivul bilanțului;
- calculul structurilor din bilanțul funcțional pe baza retratării elementelor din activul și pasivul bilanțului contabil:
  - la valoarea netă a activelor din bilanțul contabil (active imobilizate și active circulante) se adaugă ajustările de valoare aferente, în bilanțul funcțional acestea fiind preluate la valoarea brută prin mărirea corespunzătoare a resurselor proprii;
  - eventualele reevaluări ale activele corporale și financiare, care conduc la modificarea costului istoric al acestora prin înregistrarea unor diferențe din reevaluare trebuie neutralizate[7]. Astfel, diferențele din reevaluare trebuie scăzute atât din activ, respectiv din valoarea activele imobilizate, cât și din pasiv, din mărimea resurselor proprii;
  - înscrierea în activ (la active stabile) și în pasiv (la termen lung) a activelor deținute în leasing operațional, locație de gestiune sau închiriate;
  - cheltuielile efectuate în avans sunt considerate active ciclice de exploatare sau în afara exploatării după caz;
  - efectele scontate neajunse la scadență sunt incluse în activ la creanțe iar în pasiv la creditele pe termen scurt;
  - primele de rambursare a obligațiunilor nu sunt eliminate din activ, ci sunt asimilate investițiilor și ca atare sunt preluate la active imobilizate;

În sinteză, construcția bilanțului funcțional, ca rezultat al retratării diferitelor posturi ale bilanțului contabil, potrivit apartenenței lor la funcțiile activității economice, se prezintă în Figura 2.8. (această schemă exprimă un caz particular al echilibrului funcțional, reprezentarea schematică putându-se face pentru fiecare situație în parte).

[7] Deaconu, A., *„Bilanțul contabil al agenților economici"*, Editura Intelcredo, Deva, 1999, pag. 84

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

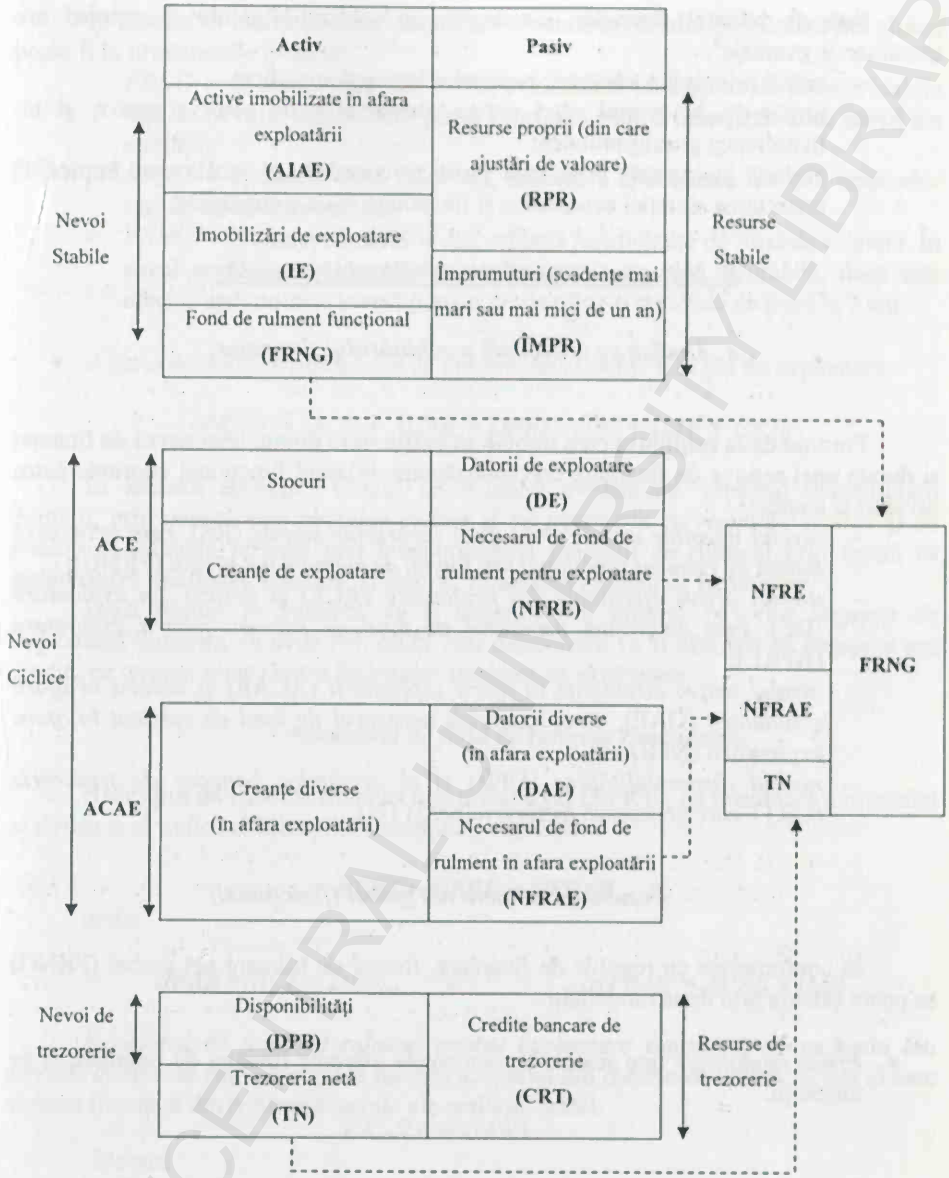

Figura 2.8. Construcția bilanțului funcțional

Adaptare după *Vintilă, G., „Gestiunea financiară a entității", Ediția a II-a, Editura Didactică și pedagogică, București, 2000, pag. 62*

unde:

ACE – active circulante din exploatare
ACAE – active circulante în afara exploatare

BCUIAS/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Față de bilanțul financiar, construirea și analiza bilanțului funcțional are următoarele avantaje[8]:

- aplică principiile adecvării resurselor la nevoi specifice;
- urmărește în primul rând natura elementelor de activ și pasiv, și nu lichiditatea și exigibilitatea;
- elimină incidențele aspectelor juridice, contabile și fiscale care împiedică reflectarea situației economice și financiare reale a entităților.

B. Indicatori de analiză a echilibrului financiar

a. Analiza pe orizontală a echilibrului financiar

Pornind de la echilibrul care trebuie să existe între durata unei nevoi de finanțat și durata unei resurse de finanțare corespunzătoare, bilanțul funcțional cuprinde patru niveluri și anume:

- *nivelul nevoilor stabile* (NS) și al *resurselor stabile* (RS), care generează *fondul de rulment funcțional* sau *fondul de rulment net global* (FRNG);
- *nivelul active circulante din exploatare* (ACE) și *datorii din exploatare* (DE), care determină *necesarul de fond de rulment pentru exploatare* (NFRE);
- *nivelul active circulante în afara exploatării* (ACAE) și *datorii în afara exploatării* (DAE), care determină *necesarul de fond de rulment în afara exploatării* (NFRAE);
- *nivelul disponibilităților* (DPB) și al *creditelor bancare de trezorerie* (CRT), care generează *trezoreria netă* (TN).

Fondul de rulment net global (funcțional)

În conformitate cu regulile de finanțare, fondul de rulment net global (FRNG) se poate calcula prin două modalități:

- *Prima modalitate* ține seama de elementele aferente funcției de finanțare și de investiții:

$$FRNG = RS - NS$$

În această accepție se are în vedere originea externă a fondului de rulment ca excedent degajat din pasivul bilanțului funcțional utilizat pentru finanțarea operațiunilor din ciclul de exploatare.

[8] Păvăloaia, W., Paraschivescu, M.D., Olaru, G.D., Radu, F., *„Analiză financiară. Studii de caz"*, Editura Tehnopress, Iași, 2006, pag. 139

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

În funcție de mărimea celor două mase financiare, fondul de rulment net global poate fi în următoarele ipoteze:

- *FRNG > 0*, atunci când *RS > NS*, evidențiază un surplus de resurse stabile față de nevoile stabile care poate fi utilizat pentru finanțarea altor nevoi ale entității;
- *FRNG = 0*, atunci când *RS = NS*, implică o armonizare totală a resurselor stabile cu nevoile stabile;
- *FRNG < 0*, atunci când *RS < NS*, reflectă insuficiență de fond de rulment. În cazul entităților industriale această situație este una favorabilă, dacă este efectul unei politici investiționale masive într-o perioadă de până la 2 ani.

- *A doua modalitate* ține seama de elementele aferente funcției de exploatare:

$$FRNG = (ACE + ACAE + DPB) - (DE + DAE + CRT)$$

În această accepție, fondul de rulment evidențiază aspectul solvabilității entității, prin compararea *nevoilor ciclice* și *de trezorerie* cu *resursele ciclice* și *de trezorerie*. Metoda reflectă mai bine utilizarea fondului de rulment prin faptul că accentuează finalitatea acestuia, și anume, finanțarea ciclului de exploatare.

Dacă fondul de rulment va fi superior sau inferior nevoilor angajate de exploatare, entitatea va avea lichidități, sau dimpotrivă va fi obligată să angajeze noi credite pe termen scurt pentru finanțarea nevoilor de exploatare.

Necesarul de fond de rulment funcțional

Necesarul de fond de rulment funcțional total (NFRT), ca rezultantă a nivelului al doilea și al treilea al bilanțului funcțional, cuprinde:

$$NFRT = NFRE + NFRAE$$

unde:

$$NFRE = ACE - DE \quad \text{și} \quad NFRAE = ACAE - DAE$$

Necesarul de fond de rulment pentru exploatare reprezintă a cea parte din nevoile ciclice de exploatare care nu este acoperită din resurse de natură ciclică și care trebuie finanțată din resursele stabile ale entității, astfel:

Stocuri
+ Creanțe din exploatare
+ Cheltuieli înregistrate în avans privind exploatarea
- Furnizori
- Datorii fiscale și sociale aferente exploatării
- Venituri înregistrate în avans din exploatare
= *NFRE*

BCUIAȘI CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

Necesarul de fond de rulment pentru exploatare (necesarul de finanțare creat de exploatarea entității) determină decalaje în timp între fazele procesului de creare a produsului și data încasărilor din vânzări. Aceste decalaje conduc la deținerea de active diverse (stocuri, creanțe) care sunt parțial finanțate prin credit - furnizori. Diferența dintre valoarea acestor active și suma finanțării lor exprimă *nevoia reziduală de finanțat*. Aceasta fluctuează din cauza varietăților sezoniere sau aleatoare ale activității. Pentru un ritm de funcționare dat ea reprezintă o valoare medie stabilă[9].

Dar necesarul de finanțare poate fi amplificat de legile economice proprii anumitor resurse: existența *costurilor de capacitate* (NFRE 1, Figura 2.9.) obligă la plata în avans, înainte ca ciclul să fi fost lansat, a mijloacelor reunite pentru capacitatea de a face față cererii clienților. *Indivizibilitatea resurselor* pe care entitatea le consumă când activitatea este declanșată (costuri variabile comune) are aceleași consecințe, mai ales dacă nu se optimizează prin consumul lor (NFRE 2)[10].

Dacă se dorește determinarea necesarului de fond de rulment pentru exploatare la un produs, trebuie identificate activele de exploatare care generează acest produs: stocuri de materii prime și materiale, producția în curs, semifabricate, produse finite, creanțe clienți. Adevărata dificultate ține de evaluarea contabilă, care oferă această măsură a necesarului de fond de rulment puțin fiabilă în valoare absolută[11].

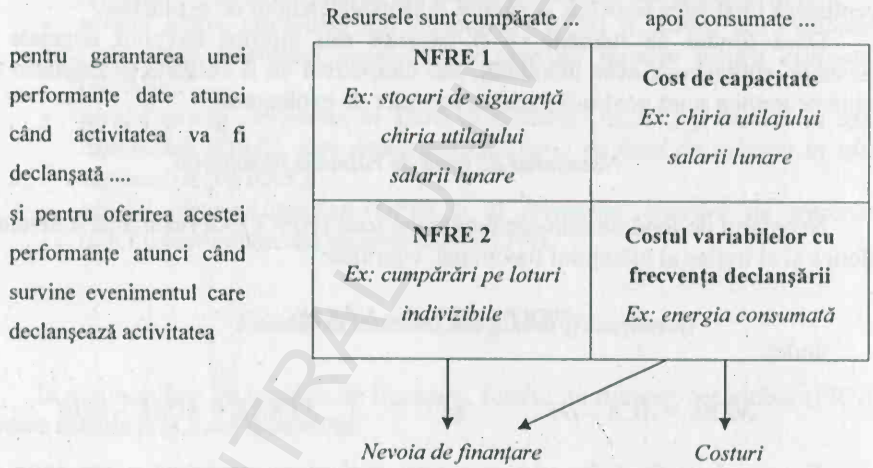

Figura nr. 2.9. Nevoile de resurse

Sursa: *Bouquin, H., „Comptabilité de Gestion", 4e édition, Ed. Economica, Paris, 2006, pag. 200*

Analiza NFRE poate evidenția următoarele situații:

- *NFRE > 0*, semnifică un surplus de nevoi temporare ciclice în raport cu resursele temporare ciclice posibile de mobilizat. Situația poate fi considerată normală dacă este rezultatul unei politici de investiții privind creșterea necesarului de finanțare a ciclului de exploatare sau dacă este

[9] Tabără, N., *„Modernizarea contabilității și controlului de gestiune"*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2006, pag. 95

[10] Bouquin, H., *„Comptabilité de Gestion"*, 4e édition, Ed. Economica, Paris, 2006, pag. 200

[11] Bouquin, H., *op.cit.*, pag. 201

determinată de creşterea vânzărilor şi a duratei ciclului de fabricaţie în urma introducerii în procesul tehnologic a unor produse mai complexe. În caz contrar, NFRE evidenţiază un decalaj nefavorabil între lichiditatea stocurilor şi creanţelor de exploatare şi exigibilitatea datoriilor de exploatare, precum şi existenţa unor stocuri fără mişcare sau mişcare lentă. Este situaţia specifică entităţilor care activează în domeniul industriei, acestea având, de regulă, stocuri şi creanţe foarte mari, în timp ce obligaţiile sunt mai mici.

- *NFRE < 0,* evidenţiază un surplus de resurse temporare ciclice în raport cu nevoile activităţii de exploatare. Această situaţie poate fi apreciată favorabil, dacă este rezultatul accelerării rotaţiei stocurilor şi creanţelor de exploatare şi angajării de datorii cu scadenţe mai mari, în caz contrar, reflectă o situaţie nefavorabilă urmare unor întreruperi în fluxul aprovizionărilor şi a producţiei. Este situaţia specifică entităţilor care activează în domeniul comerţului sau serviciilor, acestea având, de regulă, creanţe nule (încasarea se face în numerar), stocuri reduse şi obligaţii mari (plata obligaţiilor se face la termene mari, întrucât entitatea se află în postura de a „şantaja" furnizorii invocând motive de asigurare a desfacerii pentru cantităţi mari şi foarte mari de mărfuri, încasarea garantată etc.);

Totodată, **NFRE** poate fi analizat şi în funcţie de **domeniul** în care îşi desfăşoară activitatea entitatea analizată, *de exemplu*:

- entităţile din industrie înregistrează, în general, un NFRE pozitiv, în timp ce la entităţile din comerţul en detail, NFRE este negativ (acesta constituind o resursă de finanţare pe termen scurt, dar este degajat într-un mod permanent, din care se pot finanţa imobilizările);
- un NFRE de mari dimensiuni se înregistrează în sectoarele de activitate cu ciclu lung de fabricaţie;
- un NFRE de mici dimensiuni se înregistrează în sectoarele de activitate cu cicluri scurte de fabricaţie;
- entităţile din comerţul en gros înregistrează un nivel ridicat al NFRE faţă de entităţile en detail;
- entităţile mici prezintă, de obicei, niveluri ale NFRE mai importante decât cele mari (se poate da ca exemplu situaţia unor mici boutique-uri faţă de cea a unor mari magazine, care înregistrează de cele mai multe ori niveluri negative ale indicatorului).

Necesarul de fond de rulment în afara exploatării corespunde acelor nevoi din afara ciclului de exploatare, care nu sunt finanţate din resurse ciclice şi trebuie acoperite din resurse proprii, astfel:

Creanţe diverse din afara exploatării
+ Investiţii pe termen scurt
+ Cheltuieli înregistrate în avans în afara exploatării
- Datorii diverse din afara exploatării
- Venituri înregistrate în avans din afara exploatării
= *NFRAE*

În funcție de mărimea elementelor componente, necesarul de fond de rulment în afara exploatării se poate găsi în următoarele ipoteze:

- *NFRAE > 0*, semnifică un surplus de nevoi temporare din afara ciclului de exploatare în raport cu resursele temporare din afara ciclului de exploatare posibile de mobilizat. În acest context, trebuie identificate resurse de finanțare suplimentare pentru finanțarea unor activități care nu au legătură cu activitatea de exploatare a entității.
- *NFRAE < 0*, , evidențiază un surplus de resurse temporare din afara ciclului de exploatare în raport cu nevoile ciclului de exploatare semnifică În acestă situație, NFRAE constituie o resursă pentru activitatea de exploatare, contribuind la asigurarea echilibrului financiar al entității.

Este foarte important să se realizează distincția între „din exploatare" şi „din afara exploatării", pentru a putea localiza eventualele dezechilibre financiare apărute (din activitate proprie sau din activitățile cu caracter întâmplător – excepțional)[12].

Trezoreria netă funcțională

Trezoreria este strâns legată de operațiunile financiare pe termen scurt realizate de entitate.

În bilanțul funcțional, trezoreria apare ca fiind un sold rezultat în urma comparării nevoilor temporare lichide (trezoreria de activ) cu resursele temporare lichide (trezoreria de pasiv):

$$TN = NT - RT = TA - TP$$

unde:

NT	–	*nevoi de trezorerie*	*RT*	–	*resurse de trezorerie*
TA	–	*trezoreria de activ*	*TP*	–	*trezoreria de pasiv*

Trezoreria de activ cuprinde disponibilitățile băneşti şi valorile mobiliare de plasament, iar *trezoreria de pasiv* cuprinde creditelor de trezorerie (pe termen scurt), eventual soldul creditor al contului de disponibil la bancă[13].

Pe de altă parte, trezoreria netă funcțională este punctul final al bilanțului funcțional, care exprimă echilibrul financiar prin prisma corelației dintre fondul de rulment net global şi necesarul de fond de rulment, astfel:

$$TN = FRNG - NFRT$$

[12] Vâlceanu, G., Robu, V., Georgescu, N., *„Analiză economico - financiară"*, Ediția a II-a, Editura Economică, Bucureşti, 2005, pag. 361

[13] Păvăloaia, W., Păvăloaia, D., *„Diagnosticul şi evaluarea întreprinderii"*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2006, pag. 69

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

În practică pot exista următoarele situații:

- *TN > 0*, atunci când *FRNG > NFRT*, evidențiază o situația financiară bună a entității. Excedentele de trezorerie pot fi utilizate în scopul procurării unor valori mobiliare de plasament rentabile, ușor negociabile pe piața de capital;
- *TN = 0*, reflectă echilibrul perfect al trezoreriei nete prin acoperirea integrală a necesarului de fond de rulment total de către fondul de rulment net global;
- *TN < 0*, atunci când *FRNG < NFRT*, semnifică un dezechilibru al trezoreriei, fiind necesară recurgerea la credite bancare curente.

În conformitate cu principiul dublei înregistrări în construcției bilanțului funcțional: *Activ = Pasiv*, relația fundamentală a trezoreriei este reprezentată în Tabelul 2.6.:

Tabelul 2.6.

NS	Activ = Pasiv	RS
NC	NS + NC + NT = RS + RC + RT NC + NT – RC – RT = RS – NS (NC – RC) + (NT – RT) = = RS – NS NFRT + TN = FRNG	RC
NT	TN = FRNG – NFRT	RT

Strategia optimă de finanțare a necesarului de fond de rulment exprimă arbitrajul dintre resursele stabile și cele ciclice care asigură cel mai scăzut cost al procurării capitalurilor.

În *optica analizei funcționale*, entitatea este vulnerabilă dacă recurge în cea mai mare parte la finanțări prin credite bancare pe termen scurt. În acest sens, pot fi prezentate câteva ***scenarii***[14] care conduc la degradarea echilibrului funcțional și reprezintă semnale de alarmă pentru managerii financiari:

- ***creșterea foarte rapidă și necontrolată a cifrei de afaceri.*** Entitatea cunoaște o creștere a nevoii de fond de rulment paralelă cu cea a cifrei de afaceri. Cum fondul de rulment crește mai lent decât nevoia de fond de rulment, apare automat o criză de trezorerie;
- ***creșterea insuficientă a cifrei de afaceri.*** În decursul mai multor exerciții financiare, entitatea beneficiază de o trezorerie satisfăcătoare. Ca reacție la creșterea insuficientă a cifrei de afaceri, entitatea acceptă condiții noi de reglementare față de proprii clienți care se concretizează în creșterea creanțelor

[14] Vintilă, G., *„Gestiunea financiară a întreprinderii"*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997, p. 68

B.C.U. „M. EMINESCU" IAȘI

sale. Aceasta antrenează o sporire bruscă a nevoii de fond de rulment care are ca efect, degradarea situației trezoreriei;

- ***întârzierea executării investițiilor.*** Deși entitatea beneficiază de o structură financiară echilibrată, nu promovează o politică de investiții care să-i mențină rata sa de creștere. Datorită evoluției slabe a cifrei de afaceri, ea decide să recupereze întârzierile intervenite în nivelul investițiilor. Va avea loc, cu această ocazie, o scădere accentuată a fondului de rulment net global care va antrena o trezorerie netă negativă;
- ***acumularea pierderilor.*** Pierderile acumulate din mai multe exerciții diminuează în mod regulat fondul de rulment funcțional, antrenând o trezorerie netă negativă;
- ***paradoxul reducerii activității.*** Cifra de afaceri scade în mod regulat. Scăderea cifrei de afaceri antrenează o diminuare a creanțelor de exploatare și, uneori, chiar a stocurilor, reducând astfel nevoia de fond de rulment. Va rezulta o ameliorare temporară a trezoreriei. Însă scăderea rezultatelor antrenează o diminuare a fondului de rulment funcțional care va avea ca efect, tot o trezorerie negativă.

Indiferent de scenariile expuse, este nevoie de realizarea echilibrului funcțional care, pentru managerul financiar, înseamnă alegerea celei mai potrivite strategii de finanțare a nevoii de fond de rulment; se poate opta, fie pentru finanțarea integrală cu fonduri permanente (care presupune o lipsă de flexibilitate), fie pentru finanțare parțială cu fonduri permanente și în completare, cu resurse de scurtă durată. Se poate afirma că există o parte stabilă (structurală) a necesarului de fond de rulment care, în principiu, trebuie să fie finanțată de fondurile permanente și o parte fluctuantă (conjuncturală) care poate fi finanțată de capitaluri provizorii (credite pe termen scurt). Managerul financiar va alege strategia optimă de finanțare care asigură cel mai scăzut cost al procurării capitalului.

b. Analiza pe verticală a echilibrului financiar

Analiza pe verticală urmărește reflectarea raporturilor dintre elementele structurale ale bilanțului funcțional și mutațiile care au loc în cadrul resurselor și nevoilor stabile și ciclice.

Pe baza bilanțului funcțional se pot construi următoarele categorii de rate:

- *rate care caracterizează structura pasivului*, ca expresie a originii resurselor de finanțare;
- *rate care caracterizează structura activului*, ca expresie a nevoilor economice ale entității;
- *rate care caracterizează echilibrul financiar propriu-zis* prin combinarea elementelor de resurse și nevoi ale bilanțului funcțional.

În aprecierea echilibrului financiar pe baza structurii resurselor se folosesc următorii indicatori:

- *rata stabilității financiare (Rsf)*

Reflectă ponderea surselor pe care le are entitatea pentru o perioadă mai mare de un an, în totalul surselor de acoperire a mijloacelor economice.

$$Rsf = \frac{Capital\ permanent}{Total\ pasiv}$$

unde: *Capitalul permanent = Capital propriu + Datorii mai mari de un an*

Rata stabilității financiare, analizată în dinamică, dacă înregistrează o creştere, reflectă o situație favorabilă, dacă majorarea capitalului permanent în raport cu totalul pasivului se datorează creşterii capitalurilor proprii într-un ritm superior datoriilor pe termen lung.

Dacă rata prezintă o tendință de scădere, situația poate fi considerată favorabilă dacă este determinată de reducerea datoriilor pe termen lung, fără ca acestea să scadă sub anumite limite dacă entitatea beneficiază de efectul de levier.

Preponderența capitalului angajat în sursele financiare reflectă caracterul permanent al finanțării activității conferind grad ridicat de siguranță prin stabilitate în finanțare. Valoarea minimă care oferă o stabilitate acceptabilă este de 50%, deşi se consideră normală dacă oscilează în jurul valorii de 66%[15].

- *rata autonomiei financiare globale (R_{AFG}):*

$$R_{AFG} = \frac{Resurse\ proprii}{Pasiv\ total}$$

Acest indicator exprimă cât din patrimoniul entității este finanțat din resursele proprii. Valoarea minimă admisibilă este de 0,3 , deşi se consideră că resursele proprii trebuie să contribuie la finanțare într-un cuantum de cel puțin 0,5.

Reflectă ponderea capitalurilor proprii în total surse de finanțare. Este de dorit ca nivelul ratei să fie cât mai mare.

Teoria şi practica economică au format variantele:

- în situația în care capitalul propriu reprezintă cel puțin 2/3 din capitalul total, entitatea dispune de o autonomie financiară ridicată, prezentând garanții aproape certe pentru eventualii creditori;
- dacă ponderea capitalului propriu în totalul resurselor este cuprinsă între 30 şi 50%, riscurile în cazul acordării creditelor sunt mai mari, dar entitatea poate beneficia mai departe de credite;
- dacă capitalul propriu se situează sub 30%, entitatea nu mai prezintă garanții pentru a beneficia de noi credite.

[15] Buşe. L., Analiză economico-financiară, Editura Economică, Bucureşti, 2005, p. 72

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- *rata de îndatorare globală (R_{IG}):*

$$R_{IG} = \frac{Datorii\ totale}{Pasiv\ total}$$

Acest indicator exprimă cât din patrimoniul entității este finanțat din datorii, indiferent de durata și originea lor și este complementar ratei autonomiei financiare.

O valoare situată în jurul a 66% este considerată normală.

- *rata îndatorării la termen (Rît)* – se determină folosind relațiile:

$$(1)\ Rît = \frac{Datorii\ pe\ termen\ lung}{Capital\ permanent}$$

$$(2)\ Rît = \frac{Datorii\ pe\ termen\ lung}{Capital\ propriu}$$

Calculată cu prima relație, rata îndatorării la termen reflectă proporția în care datoriile pe termen lung participă la formarea capitalului permanent și exprimă o situație favorabilă a entității dacă are un nivel < 50%.

Cea de-a doua relație de calcul a ratei de îndatorare la termen arată raportul în care se află datoriile pe termen lung față de capitalurile proprii, permițând aprecierea capacității de îndatorare a unei entități. În acest caz, capacitatea de îndatorare este saturată când rata îndatorării la termen se apropie de 100%.

În aprecierea echilibrului financiar pe baza structurii nevoilor economice se folosesc următorii indicatori:

- *rata activelor imobilizate (R_{AI}):*

$$R_{AI} = \frac{Active\ imobilizate}{Activ\ total}$$

Acest indicator măsoară partea de mijloace economice aflate la dispoziția entității în mod permanent, în totalul activului. De asemenea se pot determina indicatori parțiali prin raportarea imobilizărilor corporale, necorporale și financiare în totalul activelor.

Nivelul normal al acestei rate diferă de la o entitate la alta, în funcție de ramura sau sectorul de activitate din care face parte, cel mai frecvent situându-se în jurul valorii de 40-60%[16]. De asemenea, este cunoscut faptul că dotarea tehnică variază în funcție de profil.

Se pot întâlni următoarele situații:

- $Rai_1 > Rai_0$ – semnifică faptul că ponderea imobilizărilor crește în perioada curentă față de perioada de bază ca urmare a modificării într-o proporție mai mare a valorii activelor imobilizate în raport cu valoarea activului total;
- $Rai_1 < Rai_0$ – ponderea imobilizărilor scade în perioada curentă față de perioada de bază ca urmare a modificării într-o porție mai mare a valorii activului total în raport cu valoarea activelor imobilizate.

[16] Spătaru, L., Analiza economico-financiară, Editura Economică, București, 2004, p. 441

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- *rata activelor circulante (R_{AC}):*

$$R_{AC} = \frac{Active\ circulante}{Activ\ total}$$

Acest indicator este complementar ratei activelor imobilizate şi măsoară partea de mijloace economice aflate la dispoziţia entităţii necesare pentru desfăşurarea ciclului de exploatare. În procesul decizional sunt operative rate analitice privind rata stocurilor, rata creanţelor comerciale, rate activelor de trezorerie.

Această rată reflectă ponderea activelor cu caracter temporar în total activ, fiind o măsură a flexibilităţii financiare în măsura în care evidenţiază importanţa relativă a activelor uşor de transformat în bani.

Între rata activelor imobilizate şi rata activelor circulante se formează relaţia:

$$Rai + Rac = 100$$

Se pot întâlni următoarele situaţii:

- $Rac_1 > Rac_0$ – ponderea activelor circulante creşte în perioada curentă faţă de perioada de bază, ca urmare a modificării valorii activelor circulante într-o proporţie mai mare decât cea a activului total. Această modificare este considerată favorabilă în situaţia în care cifra de afaceri are cel puţin aceeaşi valoare cu cea a activelor circulante, în condiţiile realizării vitezei de rotaţie cel puţin la nivelul perioadei de bază.
- $Rac_1 < Rac_0$ – ponderea activelor circulante scade, ca efect al modificării valorii activului total într-o proporţie mai mare decât cea a activelor circulante. Pentru o apreciere favorabilă (la nivelul unei limite minime), viteza de rotaţie a activelor circulante trebuie să crească, în condiţiile realizării cifrei de afaceri cel puţin la nivelul anului de bază.

Ca şi în cazul activelor imobilizate, pentru procesul de decizie operaţional se recomandă ratele analitice ale activelor circulante: rata stocurilor, rata creanţelor şi rata disponibilităţilor.

În aprecierea echilibrului financiar pe baza interacţiunii dintre resurse şi nevoi se folosesc următorii indicatori:

- *rata de finanţare a imobilizărilor sau rata fondului de rulment funcţional (R_{FI}):*

✓ $$R_{FI} = \frac{Resurse\ stabile}{Active\ imobilizate\ brute}$$

✓ $$R_{FI} = \frac{Fond\ de\ rulment\ net\ global}{Active\ imobilizate\ brute}$$

BCUIASI/CETITEA UNIVERSITY LIBRARY

Această rată exprimă în termeni relativi un indicator echivalent celui din fondul de rulment în valoare absolută, o valoare supraunitară semnificând faptul că ansamblul imobilizărilor este finanțat din resurse stabile.

- *rata de finanțare a necesarului de fond de rulment (R_{NFR}):*

$$R_{NFR} = \frac{Fond\ de\ rulment\ net\ global}{Necesarul\ de\ fond\ de\ rulment}$$

Acest indicator evidențiază proporția corespunzătoare din fondul de rulment ce finanțează partea cea mai stabilă a activelor circulante.

- *rata creditelor de trezorerie (R_{CT}):*

$$R_{NFR} = \frac{Credite\ de\ trezorerie}{Necesarul\ de\ fond\ de\ rulment}$$

Această rată este complementară cu rata de finanțare a necesarului de fond de rulment și măsoară gradul în care entitatea angajează credite bancare pe termen scurt pentru a suplini capacitatea de autofinanțare a activității de exploatare.

2.2. Analiza echilibrului financiar al entității

2.2.1. Analiza statică a echilibrului financiar pe bază de bilanț contabil

Activul net reprezintă valoarea patrimonială a entității[17].

Din perspectiva bilanțului contabil, activul net contabil coincide cu capitalurile proprii. Dacă avem în vedere abordarea financiară a bilanțului (bilanțul financiar), *activul net contabil poate fi stabilit după relațiile*[18]:

$$(1) \quad \begin{array}{c} Activ\ net\ contabil = Activ\ real - Datorii\ totale \\ Activ\ real = Activ\ total - Activ\ fictiv \end{array}$$

Activele fictive sunt *elemente înscrise în activul bilanțului considerate fără valoare și care nu pot fi negociate* (cheltuieli de constituire, cheltuieli de dezvoltare etc.), ele „figurând numai pentru motive tehnic contabile și de echilibru aritmetic al bilanțului"[19].

$$(2) \quad Activ\ net\ contabil = Capitaluri\ proprii - Activ\ fictiv$$

[17] Langlois, G., Mollet, M., *„Analyse comptable et financière"*, Éditions Foucher, Paris, 1993, pag. 55

[18] Vezi Niculescu, M., *„Diagnostic global strategic"*, Vol. II *„Diagnostic financiar"*, Editura Economică, București, 2003, pag. 272

[19] Brezeanu, P., Boștinaru, A., Prăjișteanu, B., *„Diagnostic financiar: instrumente de analiză financiară"*, Editura Economică, București, 2003, pag. 247

BCU "ION CREANGĂ" UNIVERSITY LIBRARY

Mecanismul de determinare a activului net contabil este sugerat de Figura 2.10.

În funcție de creșterea sau descreșterea activului net contabil (capitaluri proprii) se poate aprecia starea de sănătate financiară a entității, respectiv capacitatea generală de solvabilitate ca aptitudine de a face față obligațiilor scadente.

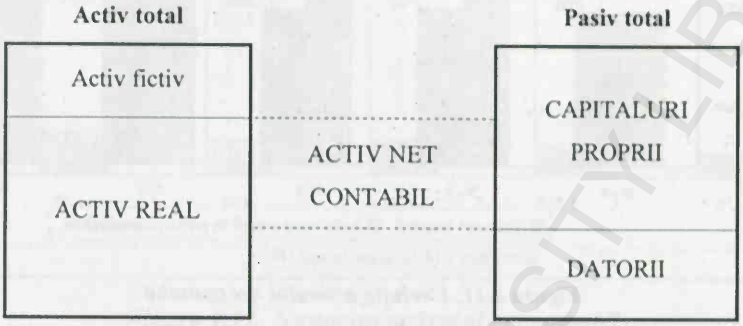

Figura 2.10. Modul de determinare activului net contabil în condițiile bilanțului financiar

Sursa: Niculescu, M., op. cit., pag. 272

Creșterea activului net contabil marchează, de fapt, atingerea obiectivului major al gestiunii financiare și anume maximizarea valorii entității, respectiv a valorii capitalurilor proprii.

În continuare se analizează evoluția și structura activului net contabil din perspectiva contabilă a bilanțului, ceilalți indicatori care pot fi calculați prin intermediul bilanțului contabil făcând obiectul analizei statice a echilibrului financiar pe bază de bilanț financiar.

Tabelul 2.7.

Evoluția activului net contabil (capitalurile proprii)

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Activ total	lei	At	8.737.942	10.197.220	11.749.348	12.757.102	14.907.103
2	Datorii totale	lei	Dt	3.396.214	4.216.813	5.370.385	5.056.710	5.594.531
3	*Activul net contabil (Capitalurile prorii)*	lei	ANC	*5.341.728*	*5.980.407*	*6.378.963*	*7.700.392*	*9.312.572*
4	Rata activului net contabil	%	R_{ANC} = ANC / At	61	59	54	60	62
5	Valoare de referință	%	-	35	35	35	35	35
6	Indicele de creștere a prețurilor	%	I_{mcp}	100	109,3	118,7	124,5	132,7
7	*Activ net contabil în prețuri comparabile*	lei	ANC_{pc} = ANC/ I_{mcp}	*5.341.728*	*5.471.553*	*5.374.021*	*6.185.054*	*7.017.763*

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

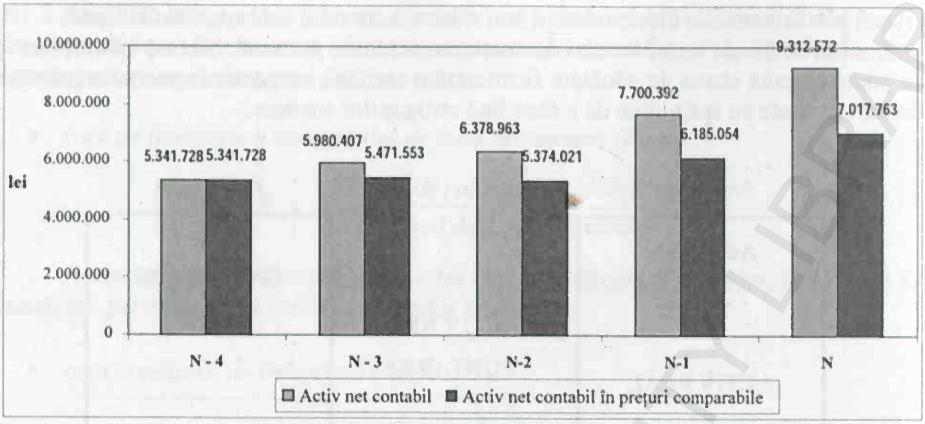

Figura 2.11. Evoluţia activului net contabil

Aprecieri: *Evoluţia activului net contabil în perioada analizată prezintă tendinţe şi concluzii contradictorii, astfel:*

- *în preţuri curente, înregistrează un trend crescător pe întreaga perioadă analizată, ceea ce înseamnă că aparent averea netă a acţionarilor a crescut permanent;*
- *în preţuri comparabile, prezintă o tendinţă de creştere pe întreaga perioadă analizată, cu excepţia anului N-2, ceea ce semnifică creşterea valorii patrimoniale a entităţii;*
- *rata activului net contabil a înregistrat o tendinţă de scădere în perioada N-3 – N-2, cu valori efective sub primul an al perioadei analizate în perioada N-3 – N-1, evidenţiind slăbirea gradului de stabilitate financiară, urmarea creşterii într-un ritm mai rapid a datoriilor faţă de ritmul creşterii activelor totale. Semne de revigorare apar în anul N când rata activului net contabil creşte până la procentul de 62%.*

Tabelul 2.8.

Evoluţia structurii activului net contabil

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Activ net contabil, din care:	%	ANC	100	100	100	100	100
2	- capital social	%	Cs	14	12	12	10	8
3	- alte elemente	%	Ae	86	88	88	90	92

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

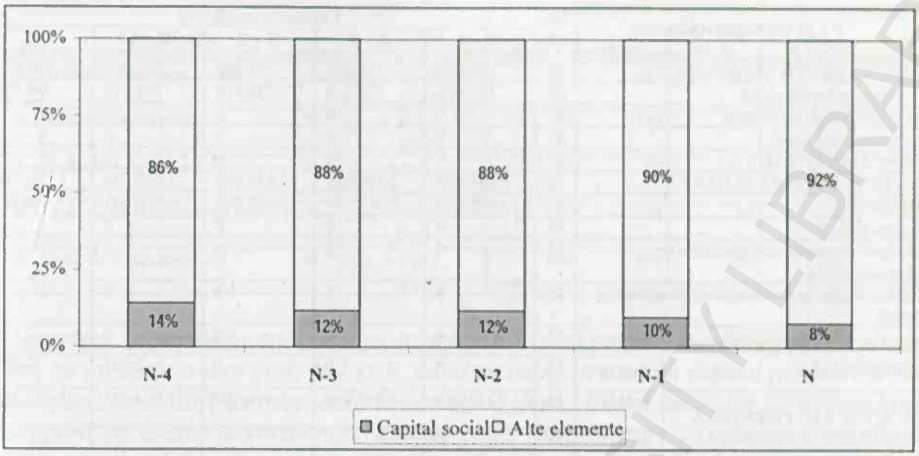

Figura 2.12. Structura activului net contabil

Aprecieri: Evoluţia structurii activului net contabil evidenţiază scăderea ponderii capitalului social de la 14% în anul N-4 la 8% în anul N , în favoarea contribuţiei elementelor asimilate constând în rezerve şi alte surse proprii de finanţare.

2.2.2. Analiza statică a echilibrului financiar pe bază de bilanţ financiar

Tabelul 2.9.

Construcţia bilanţului financiar

lei

ACTIV (NEVOI)	Nr. rd.	Perioada analizată				
		N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
IMOBILIZĂRI NECORPORALE	01	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
IMOBILIZĂRI CORPORALE	02	*6.281.355*	*7.949.454*	*8.952.302*	*11.381.895*	*13.129.461*
IMOBILIZĂRI FINANCIARE	03	*1.025*	*0*	*0*	*7.100*	*7.100*
NEVOI PERMANENTE (IMOBILIZĂRI NETE) – TOTAL (rd. 01 la 03)	04	***6.282.380***	***7.949.454***	***8.952.302***	***11.388.995***	***13.136.561***
STOCURI	05	*1.208.474*	*1.192.742*	*1.315.649*	*971.902*	*1.299.715*
*CREANŢE **	06	*1.191.232*	*1.004.447*	*1.240.285*	*208.440*	*400.948*
INVESTIŢII PE TERMEN SCURT	07	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
CASA ŞI CONTURI LA BĂNCI	08	*55.856*	*50.577*	*241.112*	*187.765*	*69.879*
NEVOI TEMPORARE (ACTIVE CIRCULANTE) – TOTAL (rd. 05 la 08)	09	***2.455.562***	***2.247.766***	***2.797.046***	***1.368.107***	***1.770.542***
ACTIV (NEVOI) – TOTAL (rd. 04 + 09)	10	***8.737.942***	***10.197.220***	***11.749.348***	***12.757.102***	***14.907.103***
Operaţiuni de corectare a activului contabil pentru reconversia în activ financiar						
* Majorate prin preluarea conturilor de regularizare (<1 an) şi creanţe din active imobilizate cu termen de lichiditate sub 1 an		13.206	0	2.514	8.500	4.430

PASIV (RESURSE)		Nr. rd.	Perioada analizată				
			N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
CAPITAL (rd. 02 la 04), din care:		01	735.010	736.010	736.010	746.010	746.010
- capital subscirs vărsat		02	735.010	736.010	736.010	746.010	746.010
- capital subscris nevărsat		03	0	0	0	0	0
- patrimoniul regiei		04	0	0	0	0	0
PRIME DE CAPITAL		05	0	0	0	0	0
REZERVE DIN REEVALUARE		06	2.634.088	2.634.088	2.634.088	2.920.784	2.920.784
REZERVE		07	1.972.630	2.610.369	3.008.865	4.036.181	5.648.361
Acţiuni proprii		08	0	0	0	0	0
Câştiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii		09	0	0	0	0	0
Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii		10	0	0	0	0	0
PROFITUL SAU PIERDEREA REPORTAT (Ă)	Sold C	11	0	0	0	0	0
	Sold D	12	0	0	0	2.583	2.583
PROFITUL SAU PIERDEREA EXERCIŢIULUI FINANCIAR	Sold C	13	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
	Sold D	14	0	0	0	0	0
Repartizarea profitului		15	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
CAPITALURI PROPRII – TOTAL (rd. 01 + 05 + 06 + 07 – 08 + 09 – 10 + 11 – 12 + 13 – 14 – 15)		*16*	*5.341.728*	*5.980.407*	*6.378.963*	*7.700.392*	*9.312.572*
PROVIZIOANE		17	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN		18	*564.361*	*2.680.325*	*3.493.711*	*2.836.699*	*2.696.162*
RESURSE PERMANENTE (CAPITALURI PERMANENTE) – TOTAL (rd. 16 + 17 + 18)		19	***5.906.089***	***8.660.732***	***9.872.674***	***10.537.091***	***12.008.734***
RESURSE TEMPORARE (DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ DE PÂNĂ LA UN AN) *		20	***2.831.853***	***1.536.488***	***1.876.674***	***2.220.011***	***2.898.369***
PASIV – TOTAL (rd. 19 + 20)		21	***8.737.942***	***10.197.220***	***11.749.348***	***12.757.102***	***14.907.103***
Operaţiuni de corectare a pasivului contabil pentru reconversia în pasiv financiar							
* Majorate prin preluarea conturilor de regularizare (<1 an)			0	0	8.403	143.320	227.983

2.2.2.1. Analiza pe orizontală a echilibrului financiar

A. Analiza fondului de rulment net

Tabelul 2.10.

Nivelul şi dinamica fondului de rulment net

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Capital permanent	lei	CPM	5.906.089	8.660.732	9.872.674	10.537.091	12.008.734
2	Imobilizări nete	lei	IMO	6.282.380	7.949.454	8.952.302	11.388.995	13.136.561
3	Active circulante	lei	AC	2.455.562	2.247.766	2.797.046	1.368.107	1.770.542
4	Datorii pe termen scurt	lei	DTS	2.831.853	1.536.488	1.876.674	2.220.011	2.898.369
5	Fond de rulment net	lei	FRN = rd. 1 – 2 sau rd. 3 – 4	- 376.291	711.278	920.372	- 851.904	- 1.127.827

BCU "IONICĂ CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
6	Indicele de creştere a CPM	%	$I_{CPM} = CMP_n / CMP_0$	100	147	167	178	203
7	Indicele de creştere IMO	%	$I_{IMO} = IMO_n / IMO_0$	100	127	142	181	209
8	Indicele de creştere AC	%	$I_{AC} = AC_n / AC_0$	100	92	114	56	72
9	Indicele de creştere DTS	%	$I_{DTS} = DTS_n / DTS_0$	100	54	66	78	102
10	Indicele de creştere FRN	%	$I_{FRN} = FRN_n / FRN_0$	100	- 189	- 245	226	300

Aprecieri: În perioada analizată se evidenţiază valori pozitive ale fondului de rulment net, cu excepţia anilor N-4, N-1 şi N când se înregistrează un capital permanent mai mic decât imobilizările nete, ceea se semnifică dezechilibrul financiar pe termen lung, acoperit pe seama datoriilor pe termen scurt, situaţie care a influenţat negativ în aceeaşi măsură finanţarea activităţii de exploatare. Potrivit celei de-a doua metode de calcul, valoarea negativă a fondului de rulment net evidenţiază surplusul datoriilor temporare în raport cu activele circulante.

Valoarea fondului de rulment poate fi regăsită şi în bilanţul contabil format listă de la Anexa 1, la litera E (Active circulante nete / Datorii curente nete).

Tabelul 2.11.

Structura fondului de rulment net

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Capital propriu	lei	CPR	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572
2	Imobilizări nete	lei	IMO	6.282.380	7.949.454	8.952.302	11.388.995	13.136.561
3	*Fond de rulment propriu*	lei	FRP = rd. 1 – 2	*- 940.652*	*- 1.969.047*	*- 2.573.339*	*- 3.688.603*	*- 3.823.989*
4	Fond de rulment net	lei	FRN	- 376.291	711.278	920.372	- 851.904	- 1.127.827
5	*Fond de rulment străin*	lei	FRŢ = rd. 4 – 3	*564.361*	*2.680.325*	*3.493.711*	*2.836.699*	*2.696.162*

Aprecieri: În perioada analizată fondul de rulment propriu a înregistrat o tendinţă de scădere de la – 940.652 lei în anul N-4 la – 3.823.989 lei în anul N , urmare a unor valori ale capitalului propriu mai mici decât cele ale imobilizărilor nete. Se poate aprecia că entitatea nu are autonomie în luarea deciziilor de investiţii.

Fondul de rulment străin este pozitiv întrucât entitatea a contractat împrumuturi pe termen lung. În consecinţă, valorile fondului de rulment străin pot fi regăsite în bilanţul contabil format listă de la Anexa 1, la litera G (Datorii: sumele care trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an). Acest indicator evidenţiază măsura îndatorării pe termen lung pentru finanţarea nevoilor pe termen scurt.

BCUIASI/CLUJ UNIVERSITY LIBRARY

B. Analiza necesarului de fond de rulment

Tabelul 2.12.

Nivelul şi dinamica necesarului de fond de rulment

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Active circulante fără disponibilităţi	lei	AC – DPB	2.399.706	2.197.189	2.555.934	1.180.342	1.700.663
2	Datorii pe termen scurt fără credite trezorerie	lei	DTS – CRT	515.925	983.804	1.203.548	997.993	971.299
3	*Necesar de fond de rulment*	lei	NFR = rd. 1 – 2	*1.883.781*	*1.213.385*	*1.352.386*	*182.349*	*729.364*
4	Indicele de creşt. (AC – DPB)	%	bază fixă	100	92	107	49	71
5	Indicele de creşt. (DTS – CRT)	%	bază fixă	100	191	233	193	188
6	Indicele de creşt. NFR	%	bază fixă	100	64	72	10	39

Aprecieri: *Necesarul de fond de rulment a înregistrat pe întreaga perioadă analizată valori pozitive dar având o tendinţă de scădere de la 1.883.781 lei în anul N-4 la 182.349 lei în anul N-1, cu uşoare tendinţe de creştere în anii N-2 şi N în raport cu anii precedenţi. Scăderea s-a datorat creşterii mai rapide a resurselor temporare formate din furnizori şi alte datorii pe termen scurt decât nevoile temporare constând în stocuri şi creanţe.*

C. Analiza trezoreriei nete

Tabelul 2.13.

Nivelul şi dinamica trezoreriei nete

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Fond de rulment net	lei	FRN	- 376.291	711.278	920.372	- 851.904	- 1.127.827
2	Necesar de fond de rulment	lei	NFR	1.883.781	1.213.385	1.352.386	182.349	729.364
3	Disponibilităţi băneşti	lei	DPB	55.856	50.577	241.112	187.765	69.879
4	Credite de trezorerie	lei	CRT	2.315.928	552.684	673.126	1.222.018	1.927.070
5	*Trezoreria netă*	lei	TN = rd. 1 – 2 sau rd. 3 – 4	*- 2.260.072*	*- 502.107*	*- 432.014*	*- 1.034.253*	*- 1.857.191*

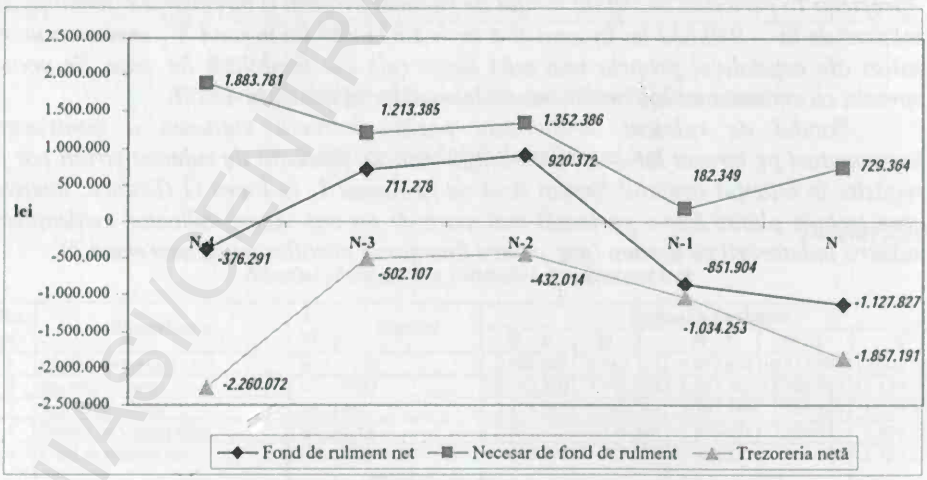

Figura 2.13. Evoluţia FRN, NFR, TN

Aprecieri: În perioada analizată se înregistrează valori negative ale trezoreriei nete, ca urmare a faptului că necesarul de fond de rulment nu poate fi acoperită din fonduri permanente, disponibilitățile sunt insuficiente, apelându-se, astfel, la credite pe termen scurt.

2.2.2.2. Analiza pe verticală a echilibrului financiar

Tabelul 2.14.

A. Analiza solvabilității entității

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1.	**Rata solvabilității generale**	%	Sg = AT / DT	257	242	219	252	266
	Valoarea minim admisibilă	%		200	200	200	200	200
2.	**Rata solvabilității patrimoniale**	%	Sp = CPR / PT	61	59	54	60	62
	Valoarea minim admisibilă	%		35	35	35	35	35
3.	**Rata fondului de rulment net**	%	R_{FRN} = CPM / IMO	94	109	110	93	91
	Valoarea minim admisibilă	%		100	100	100	100	100
4.	**Rata fondului de rulment propriu**	%	R_{FRP} = CPR / IMO	85	75	71	68	71
	Valoarea minim admisibilă	%		50	50	50	50	50
5.	**Rata autonomiei financiare**	%	R_{AF} = CPR / CPM	90	69	65	73	78
	Valoarea minim admisibilă	%		50	50	50	50	50
6.1	**Rata de îndatorare globală**	%	R_{IG} = DT / PT	39	41	46	40	38
	Valoarea maxim admisibilă	%		65	65	65	65	65
6.2	**Rata de îndatorare globală**	%	R_{IG} = DT / CPR	64	71	84	66	60
	Valoarea maxim admisibilă	%		100	100	100	100	100
7.1	**Rata de îndatorare la termen**	%	R_{IT} = DTL / CPM	10	31	35	27	22
	Valoarea maxim admisibilă	%		50	50	50	50	50
7.2	**Rata de îndatorare la termen**	%	R_{IT} = DTL / CPR	11	45	55	37	29
	Valoarea maxim admisibilă	%		100	100	100	100	100

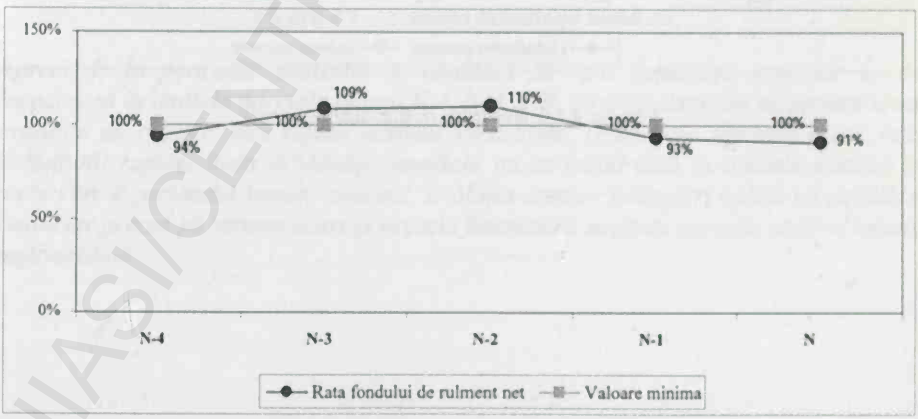

Figura 2.14. Evoluția ratei fondului de rulment net

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Aprecieri: *În perioada analizată, în general, ratele de solvabilitate efective s-au încadrat în valorile admisibile, cu excepţia ratei fondului de rulment net când a înregistrat în anii N-4, N-1 şi N valori sub limita minimă admisibilă.*

Cu toate acestea putem considera că nu au fost puse în pericol echilibrele fundamentale pe termen lung şi pe termen scurt, situaţie ce asigură credibilitate faţă de partenerii care concură la desfăşurarea activităţii entităţii (salariaţi, furnizori, bănci, stat).

Tabelul 2.15.

B. Analiza lichidităţii entităţii

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	**Rata lichidităţii generale**	%	R_{LG} = AC / DTS	87	146	149	62	61
	Valoarea minim admisibilă	%		100	100	100	100	100
2.	**Rata lichidităţii rapide**	%	R_{LR} = (AC – S) / DTS	44	69	79	18	16
	Valoarea minim admisibilă	%		65	65	65	65	65
3.	**Rata lichidităţii imediate**	%	R_{LI} = DPB / DTS	2	3	13	8	2
	Valoarea minim admisibilă	%		35	35	35	35	35

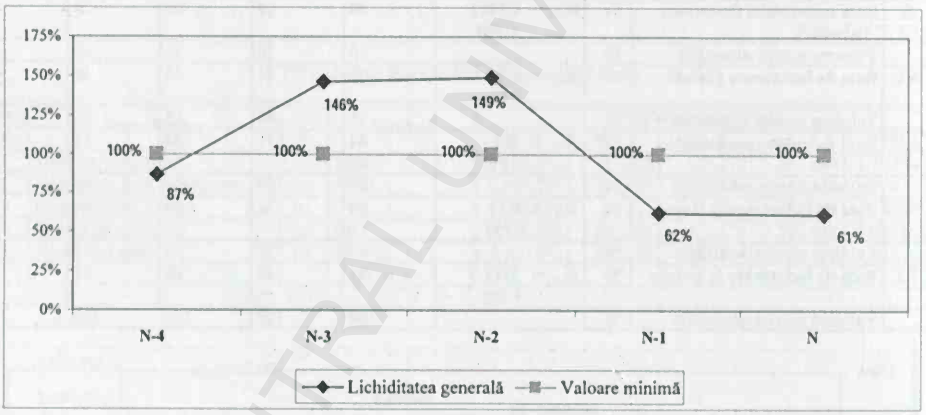

Figura 2.15. Evoluţia lichidităţii generale

BCUIAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

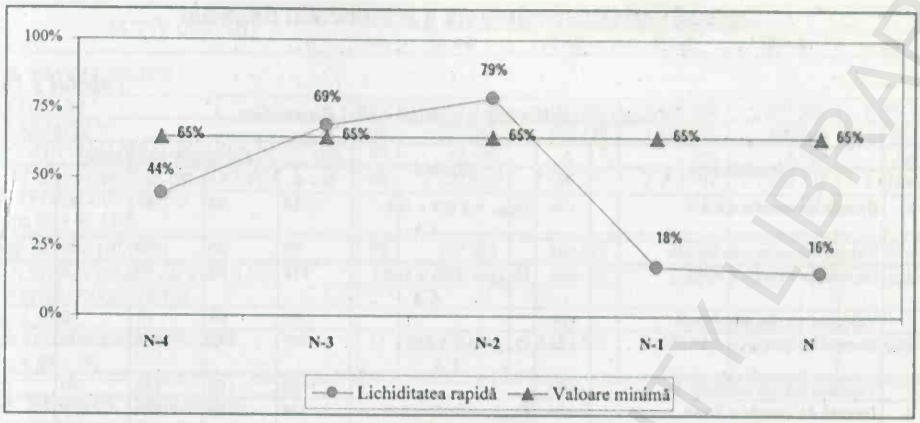

Figura 2.16. Evoluția lichidității rapide

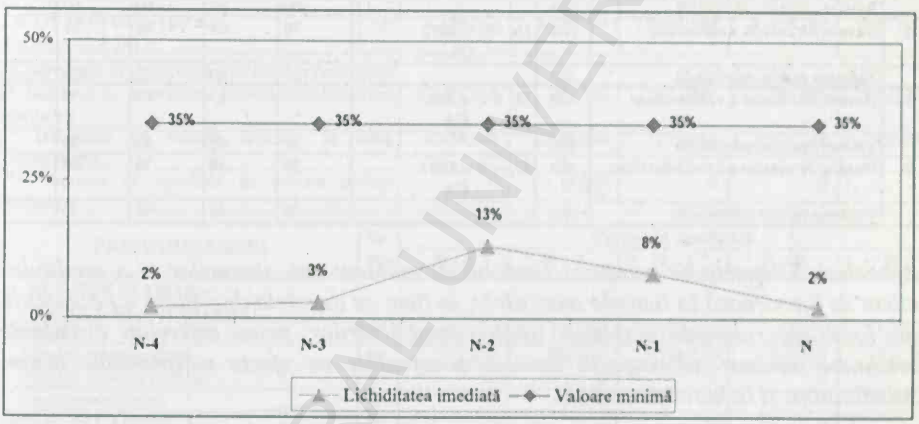

Figura 2.17. Evoluția lichidității imediate

Aprecieri: *În perioada analizată se constată că rata lichidității generale nu se încadrează în limitele normale în anii N-4, N-1 și N întrucât datoriile pe termen scurt exigibile au creșteri mai rapide activele circulante. O evoluție similară a are rata lichidității rapide. Rata lichidității imediate nu se încadrează în limitele minime în niciun an al perioadei supuse analizei. Evoluția acestor indicatori indică un echilibru financiar precar pe termen scurt și situația financiară se poate aprecia ca fiind relativ nefavorabilă.*

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2.2.2.3. Analiza combinată a echilibrului financiar

Tabelul 2.16.

Analiza combinată a echilibrului financiar

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1.	**Durata de rotație a FRN**	zile	D_{FRN} = FRN x 360 / CA	- 24	38	67	- 45	- 55
	Valoarea maxim admisibilă	zile		90	90	90	90	90
2.	**Durata de rotație a NFR**	zile	D_{NFR} = NFR x 360 / CA	118	65	99	10	36
	Valoarea maxim admisibilă	zile		90	90	90	90	90
3.	**Durata de rotație a activelor**	zile	D_{AT} = AT x 360 / CA	547	548	860	670	732
	Valoarea maxim admisibilă	zile		180	180	180	180	180
4.	**Durata de rotație a imob. nete**	zile	D_{IMO} = IMO x 360 / CA	394	428	655	598	645
	Valoarea maxim admisibilă	zile		90	90	90	90	90
5.	**Durata de rotație a activ. circulante**	zile	D_{AC} = AC x 360 / CA	154	121	205	72	87
	Valoarea maxim admisibilă	zile		60	60	60	60	60
6.	**Durata de rotație a stocurilor**	zile	D_S = S x 360 / CA	76	64	96	51	64
	Valoarea maxim admisibilă	zile		120	120	120	120	120
7.	**Durata de rotație a credit-client**	zile	D_C = C x 360 / CA	9	13	17	9	13
	Valoarea maxim admisibilă	zile		45	45	45	45	45
8.	**Durata de rotație a credit-furnizor**	zile	D_F = F x 360 / CA	25	40	76	24	27
	Valoarea minim admisibilă	zile		45	45	45	45	45

Aprecieri: *Duratele de rotație a fondului de rulment net, stocurilor și a creditului-client se încadrează în limitele admisibile, în timp ce duratele de rotație a necesarului de fond de rulment, activelor totale, imobilizărilor nete, activelor circulante, creditului-furnizor nu respectă limitele acceptabile cu efecte nefavorabile asupra solvabilității și lichidității entității.*

2.2.3. Analiza statică a echilibrului financiar pe baza bilanțului funcțional

Tabelul 2.17.

Construcția bilanțului funcțional în condițiile nerepartizării profitului net

lei

ACTIV (NEVOI)	Nr. rd.	Perioada analizată				
		N - 4	N - 3	N - 2	N – 1	N
A. NEVOI STABILE (ACICLICE) – CICLUL DE INVESTIȚII						
IMOBILIZĂRI NECORPORALE (valoarea brută)	01	0	0	0	0	0
IMOBILIZĂRI CORPORALE * (valoarea brută)	02	4.071.925	6.016.601	7.341.602	10.061.091	12.233.774
IMOBILIZĂRI FINANCIARE (valoarea brută)	03	1.025	0	0	7.100	7.100
NEVOI STABILE (ACICLICE) – TOTAL (rd. 01 + 02 + 03)	04	**4.072.950**	**6.016.601**	**7.341.602**	**10.068.191**	**12.240.874**

BCU CLUJ-NAPOCA UNIVERSITY LIBRARY

ACTIV (NEVOI)	Nr. rd.	Perioada analizată				
		N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
B. NEVOI CICLICE						
STOCURI	05	1.208.474	1.192.742	1.315.649	971.902	1.299.715
CREANȚE **	06	220.202	889.759	1.174.771	199.940	314.518
CHELTUIELI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	07	13.206	0	2.514	8.500	4.430
ACTIVE AFERENTE CICLULUI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 05 + 06 + 07)	08	*1.441.882*	*2.082.501*	*2.492.934*	*1.180.342*	*1.618.663*
DEBITORI DIVERȘI	09	957.824	101.089	63.000	0	82.000
ACTIVE ÎN AFARA CICLULUI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 09)	10	*957.824*	*101.089*	*63.000*	*0*	*82.000*
NEVOI CICLICE – TOTAL (rd. 08 + 10)	11	***2.399.706***	***2.183.590***	***2.555.934***	***1.180.342***	***1.700.663***
C. NEVOI DE TREZORERIE						
INVESTIȚII PE TERMEN SCURT	12	0	0	0	0	0
CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI	13	55.856	50.577	241.112	187.765	69.879
NEVOI DE TREZORERIE – TOTAL (rd. 12 + 13)	14	***55.856***	***50.577***	***241.112***	***187.765***	***69.879***
ACTIV (NEVOI) – TOTAL (rd. 04 + 11 + 14)	15	***6.528.512***	***8.250.768***	***10.138.648***	***11.436.298***	***14.011.416***
Operațiuni de corectare a activului funcțional						
* Majorate cu amortizarea aferentă imobilizărilor corporale		424.658	701.235	1.023.388	1.599.980	2.025.097
* Diminuate cu sumele rezultate în urma reevaluărilor		2.634.088	2.634.088	2.634.088	2.920.784	2.920.784
** Majorate cu ajustările de valoare privind creanțele		0	- 13.599	0	0	0

PASIV (RESURSE)		Nr. rd.	Perioada analizată				
			N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
A. RESURSE STABILE – (CICLUL DE FINANȚARE)							
CAPITAL (rd. 02 la 04), din care:		01	735.010	736.010	736.010	746.010	746.010
- capital subscris vărsat		02	735.010	736.010	736.010	746.010	746.010
- capital subscris nevărsat		03	0	0	0	0	0
- patrimoniul regiei		04	0	0	0	0	0
PRIME DE CAPITAL		05	0	0	0	0	0
REZERVE DIN REEVALUARE *		06	0	0	0	0	0
REZERVE **		07	1.855.721	2.344.514	2.610.308	3.021.750	4.036.181
Acțiuni proprii		08	0	0	0	0	0
Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii		09	0	0	0	0	0
Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii		10	0	0	0	0	0
PROFITUL SAU PIERDEREA REPORTAT (Ă)	Sold C	11	0	0	0	0	0
	Sold D	12	0	0	0	2.583	2.583
PROFITUL SAU PIERDEREA EXERCIȚIULUI FINANCIAR	Sold C	13	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
	Sold D	14	0	0	0	0	0
Ajustări de valoare privind activele imobilizate și circulante		15	424.658	687.636	1.023.388	1.599.980	2.025.097
RESURSE PROPRII – TOTAL (rd. 01 + 05 + 06 + 07 – 08 + 09 – 10 + 11 – 12 + 13 – 14 + 15)		16	*3.132.298*	*4.033.955*	*4.768.263*	*6.379.588*	*8.416.885*
PROVIZIOANE		17	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
DATORII FINANCIARE STABILE ***		18	*0*	*1.459.232*	*2.179.426*	*2.264.808*	*2.438.143*
RESURSE STABILE (ACICLICE) – TOTAL (rd. 16 + 17 + 18)		19	***3.132.298***	***5.493.187***	***6.947.689***	***8.644.396***	***10.855.028***

PASIV (RESURSE)	Nr. rd.	Perioada analizată				
		N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
B. RESURSE CICLICE						
FURNIZORI	20	403.145	746.677	1.043.799	456.442	540.723
DATORII CU PERSONALUL ŞI ASIGURĂRI SOCIALE	21	52.342	51.855	84.771	69.066	97.663
DATORII FAŢĂ DE STAT	22	22.698	5.490	76.666	97.539	99.842
VENITURI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	23	0	0	8.403	143.320	227.983
PASIVE AFERENTE CICLULUI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 20 + 21 + 22 + 23)	24	*478.185*	*804.022*	*1.213.639*	*766.367*	*966.211*
DECONTĂRI CU GRUPUL ŞI ALTE DATORII	25	564.361	1.212.703	1.250.304	509.567	171.328
CREDITORI DIVERŞI	26	37.740	188.172	53.890	288.545	88.335
PASIVE ÎN AFARA CICLULUI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 25 + 26)	27	*602.101*	*1.400.875*	*1.304.194*	*798.112*	*259.663*
RESURSE CICLICE – TOTAL (rd. 24 + 27)	28	***1.080.286***	***2.204.897***	***2.517.833***	***1.564.479***	***1.225.874***
C. RESURSE DE TREZORERIE						
CREDITE PE TERMEN SCURT **** (DE TREZORERIE)	29	2.315.928	552.684	673.126	1.227.423	1.930.514
RESURSE DE TREZORERIE – TOTAL (rd. 29)	30	***2.315.928***	***552.684***	***673.126***	***1.227.423***	***1.930.514***
PASIV (RESURSE) – TOTAL (rd. 19 + 28 + 30)	31	***6.528.512***	***8.250.768***	***10.138.648***	***11.436.298***	***14.011.416***

Operaţiuni de corectare a pasivului funcţional

* Diminuate, acestea fiind scăzute şi din valoarea imobilizărilor	2.634.088	2.634.088	2.634.088	2.920.784	2.920.784
** Diminuate cu repartizările din rezultatul net reprezentând surse proprii	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
*** Diminuate cu datoriile privind personalul şi asigurările sociale, furnizorii, decontările cu grupul şi alte datorii reprezentând resurse ciclice	564.361	1.221.093	1.314.285	566.486	254.575
**** Majorate cu valoarea dobânzilor	0	0	0	5.405	3.444

Notă: În cadrul datoriilor financiare sunt incluse şi dobânzile datorate şi nescadente, pe acelaşi rând de bilanţ. Acest lucru poate fi sursă de eroare pentru analiza financiară, atunci când se întocmeşte planul de finanţare previzional. Apare riscul de a socoti de două ori plata dobânzilor datorate şi nescadente: o dată la rambursarea împrumuturilor şi a doua oară, la plata cheltuielilor financiare[20]. De aceea analiza financiară înscrie valoarea nominală a împrumuturilor pe liniile consacrate datoriilor pe termen lung, iar dobânzile datorate şi nescadente la datoriile pe termen scurt care aparţin trezoreriei[21] (Figura 2.18.).

[20] Meheut, B., *„Analyse financière - Lecture du bilan"*, La Villeguerin Éditions, 1992, pag. 34 citat de Deaconu, A., *„Bilanţul contabil al agenţilor economici"*, Editura Intelcredo, Deva, 1999, pag. 88

[21] Deaconu, A., *„Bilanţul contabil al agenţilor economici"*, Editura Intelcredo, Deva, 1999, pag. 88

BCU ASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Bilanț contabil			Bilanț funcțional	
Activ	Pasiv		Activ	Pasiv
	Datorii -împrumuturi și datorii asimilate (valoare nominală + dobânzi datorate și nescadente) (ct. 161 + 162 + 166 + 167 + 168 + 512 + 5186 + 519)	⟹		*Ciclul de finanțare* - împrumuturi din emisiunea de obligațiuni (valoarea nominală) (ct. 161) - credite bancare pe termen lung (valoare nominală) (ct. 162) - datorii care privesc imobilizările financiare (valoare nominală) (ct. 166) *Ciclul de trezorerie* - conturi curente la bănci (soldul creditor al ct. 512) - credite pe termen scurt (ct. 519) - dobânzi aferente datoriilor pe termen lung (ct. 168) - dobânzi aferente datoriilor pe termen scurt (ct. 518)

Figura 2.18. Operațiuni de corectare a împrumuturilor și a datoriilor asimilate

A. Analiza fondului de rulment net global

Tabelul 2.18.

Nivelul și dinamica fondului de rulment net global

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Resurse stabile	lei	RS	3.132.298	5.493.187	6.947.689	8.644.396	10.855.028
2	Nevoi stabile	lei	NS	4.072.950	6.016.601	7.341.602	10.068.191	12.240.874
3	Nevoi ciclice	lei	NC	2.399.706	2.183.590	2.555.934	1.180.342	1.700.663
4	Nevoi de trezorerie	lei	NT	55.856	50.577	241.112	187.765	69.879
5	Nevoi ciclice + Nevoi de trezorerie	lei	rd. 3 + 4	2.455.562	2.234.167	2.797.046	1.368.107	1.770.542
6	Resurse ciclice	lei	RC	1.080.286	2.204.897	2.517.833	1.564.479	1.225.874
7	Resurse de trezorerie	lei	RT	2.315.928	552.684	673.126	1.227.423	1.930.514
8	Resurse ciclice + Resurse de trezorerie	lei	rd. 6 + 7	3.396.214	2.757.581	3.190.959	2.791.902	3.156.388
9	*Fondul de rulment net global*	lei	FRNG = rd. 1 – 2 sau rd. 5 – 8	*- 940.652*	*- 523.414*	*- 393.913*	*- 1.423.795*	*- 1.385.846*

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

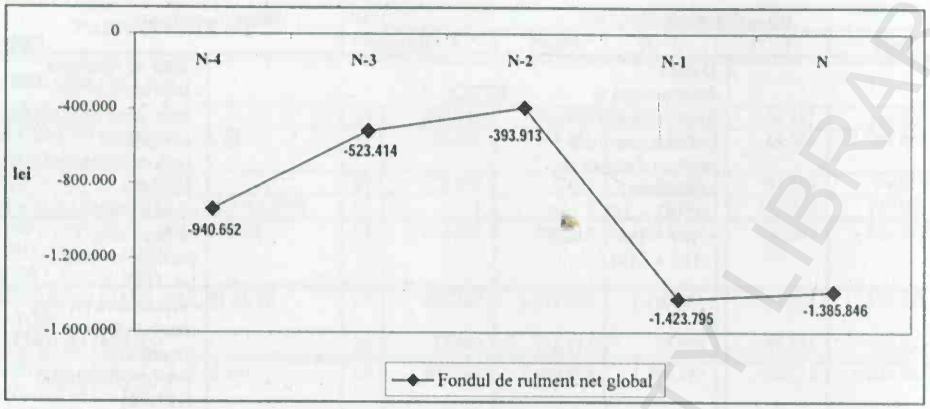

Figura 2.19. Evoluția fondului de rulment net global

Aprecieri: *În perioada analizată, fondul de rulment net global înregistrează valori negative determinate de creșterea utilizărilor stabile într-un ritm superior creșterii resurselor stabile, datorită finanțării unor obiective de investiții din resurse aferente activității de exploatare. Valorile negative conduc la dezechilibru financiar pe termen lung. Potrivit celei de-a doua metode de calcul, valoarea negativă a fondului de rulment net global evidențiază surplusul resurselor ciclice și de trezorerie în raport cu nevoile ciclice și de trezorerie.*

B. Analiza necesarului de fond de rulment

Tabelul 2.19.

Nivelul și dinamica necesarului de fond de rulment

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Active aferente ciclului de exploatare	lei	ACE	1.441.882	2.082.501	2.492.934	1.180.342	1.618.663
2	Active în afara ciclului de exploatare	lei	ACAE	957.824	101.089	63.000	0	82.000
3	Nevoi ciclice	lei	NC = rd. 1 + 2	2.399.706	2.183.590	2.555.934	1.180.342	1.700.663
4	Pasive aferente ciclului de exploatare	lei	DE	478.185	804.022	1.213.639	766.367	966.211
5	Pasive în afara ciclui de exploatare	lei	DAE	602.101	1.400.875	1.304.194	798.112	259.663
6	Resurse ciclice	lei	RC = rd. 4 + 5	1.080.286	2.204.897	2.517.833	1.564.479	1.225.874
7	*Necesarul de fond de rulment pentru exploatare*	lei	NFRE = rd. 1 – 4	*963.697*	*1.278.479*	*1.279.295*	*413.975*	*652.452*
8	*Necesarul de fond de rulment din afara exploatării*	lei	NFRAE = rd. 2 – 5	*355.723*	*- 1.299.786*	*- 1.241.194*	*- 798.112*	*- 177.663*
9	*Necesarul de fond de rulment global*	lei	NFRT = rd. 3 – 6 sau rd. 7 + 8	*1.319.420*	*- 21.307*	*38.101*	*- 384.137*	*474.789*

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

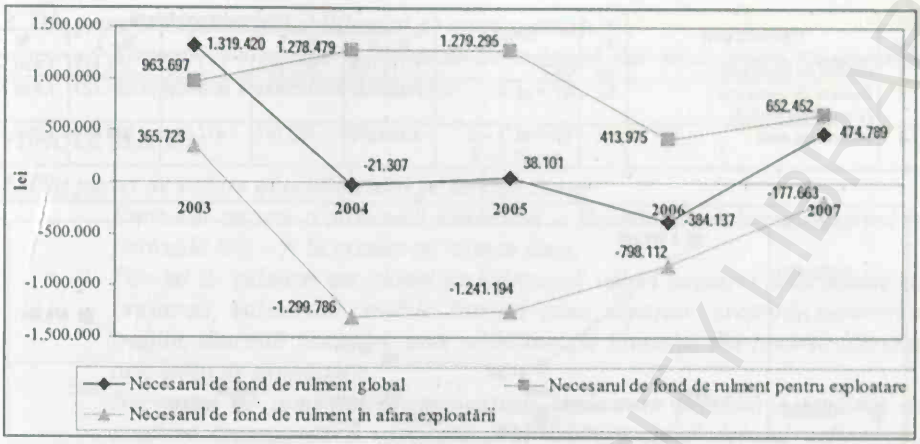

Figura 2.20. Evoluția necesarului de fond de rulment

Aprecieri: Necesarul de fond de rulment global a înregistrat valori pozitive în anii N-4, N-2 și N, când nevoile ciclice sunt superioare resurselor ciclice, dar și valori negative în anii N-3 și N-1, când resursele ciclice depășesc nevoile ciclice .

Evoluția necesarului de fond de rulment global trebuie să fie analizată și prin prisma celor două componente ale sale: necesarul de fond de rulment pentru exploatare și necesarul de fond de rulment în afara exploatării.

Necesarul de fond de rulment pentru exploatare înregistrează valori pozitive pe întreaga perioadă analizată, ceea ce semnifică existența unui surplus de nevoi ciclice aferente exploatării în raport cu resursele ciclice ale exploatării. În perioada N-4 – N-2 și în anul N, necesarul de fond de rulment pentru exploatare prezintă o tendință de creștere care poate fi explicată prin existența unui decalaj nefavorabil entității între durata de încasare a creanțelor și durata de achitare a datoriilor, prin creșterea ineficientă a unor elemente de stocuri precum și prin reducerea gradului de lichiditate a acestora.

Necesarul de fond de rulment în afara exploatării înregistrează, cu excepția anului N-4, valori negative, ceea ce echivalează cu o sursă de finanțare care asigură finanțarea parțială a necesarului de fond de rulment pentru exploatare.

C. Analiza trezoreriei nete

Tabelul 2.20.

Nivelul și dinamica trezoreriei nete

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Fond de rulment net global	lei	FRNG	*- 940.652*	*- 523.414*	*- 393.913*	*- 1.423.795*	*- 1.385.846*
2	Necesarul de fond de rulment global	lei	NFRT	*1.319.420*	*- 21.307*	*38.101*	*- 384.137*	*474.789*
3	Investiții pe termen scurt		ITS	0	0	0	0	0
4	Disponibilități bănești	lei	DPB	55.856	50.577	241.112	187.765	69.879
5	*Nevoi de trezorerie (Trezoreria activă)*		NT = rd. 3 + 4	*55.856*	*50.577*	*241.112*	*187.765*	*69.879*

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
6	Credite de trezorerie	lei	CRT	2.315.928	552.684	673.126	1.227.423	1.930.514
7	*Resurse de trezorerie (Trezoreria pasivă)*	lei	RT = rd. 6	*2.315.928*	*552.684*	*673.126*	*1.227.423*	*1.930.514*
8	*Trezoreria netă*	lei	TN = rd. 1 – 2 sau rd. 5 – 7	*- 2.260.072*	*- 502.107*	*- 432.014*	*- 1.039.658*	*- 1.860.635*

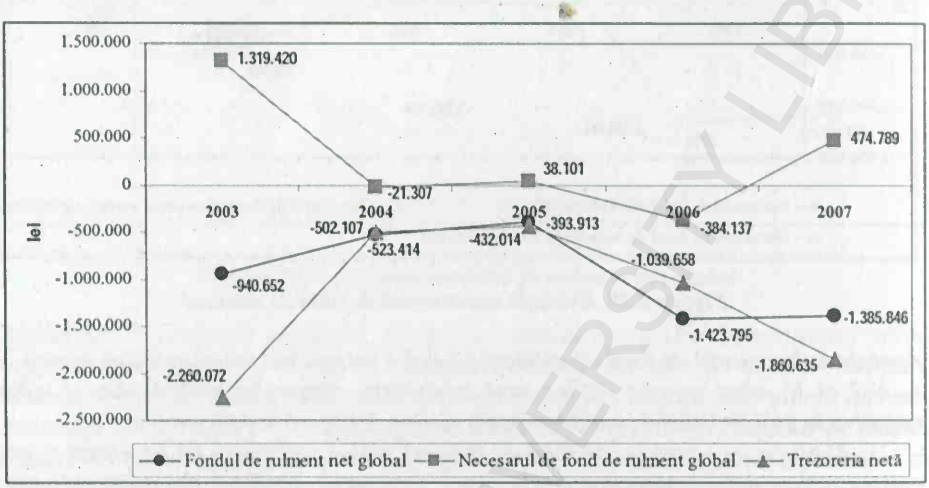

Figura 2.21. Evoluţia trezoreriei nete

Aprecieri: *În perioada analizată se înregistrează valori negative ale trezoreriei nete, ca urmare a valorilor mult mai mari înregistrate de necesarul de fond de rulment comparativ cu fondul de rulment net global, deficit care a fost acoperit prin contractarea de credite pe termen scurt, generatoare de cheltuieli suplimentare cu dobânzile şi având ca efect diminuarea rezultatului exerciţiului.*

Trezoreria de pasiv a fost mult superioară trezoreriei de activ, reflectând nivelul creditelor de trezorerie la care a apelat entitatea pentru finanţarea activităţii curente.

Valoarea negativă a trezoreriei reflectă o situaţie financiară precară a entităţii şi un dezechilibru financiar global.

2.2.4. Diagnosticul echilibrului financiar

PUNCTE FORTE:

1. Din punct de vedere al echilibrului pe termen lung:

- *Necesarul de fond de rulment în afara exploatării înregistrează în general, valori negative, ceea ce echivalează cu o sursă de finanţare care asigură finanţarea parţială a necesarului de fond de rulment pentru exploatare;*
- *Ratele de solvabilitate efective s-au încadrat în valorile admisibile.*

BCU IASI CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

2. Din punct de vedere al echilibrului pe termen scurt:

- *Duratele de rotaţie a fondului de rulment net şi a creditului-client se încadrează în limitele admisibile.*

PUNCTE SLABE:

1. Din punct de vedere al echilibrului pe termen lung:

- *Entitatea nu are o structură sănătoasă a fondului de rulment, apelând în perioada N-3 – N la credite pe termen lung.*
- *Fondul de rulment net global înregistrează valori negative determinate de creşterea utilizărilor stabile într-un ritm superior creşterii resurselor stabile, datorită finanţării unor obiective de investiţii din resurse aferente activităţii de exploatare.*
- *Necesarul de fond de rulment pentru exploatare prezintă o tendinţă de creştere care poate fi explicată prin existenţa unui decalaj nefavorabil entităţii între durata de încasare a creanţelor şi durata de achitare a datoriilor, prin creşterea ineficientă a unor elemente de stocuri precum şi prin reducerea gradului de lichiditate a acestora.*
- *Marja de securitate, exprimată prin rata fondului de rulment nu se încadrează în limitele admisibile în anii N-4, N-1 şi N.*

2. Din punct de vedere al echilibrului pe termen scurt:

- *Rata lichidităţii generale nu se încadrează în limitele normale în anii N-4, N-1 şi N întrucât datoriile pe termen scurt exigibile au creşteri mai rapide activele circulante. O evoluţie similară a are rata lichidităţii rapide. Rata lichidităţii imediate nu se încadrează în limitele minime în niciun an al perioadei supuse analizei.*
- *Duratele de rotaţie a necesarului de fond de rulment, activelor totale, imobilizărilor nete, activelor circulante, stocurilor, creditului-furnizor nu respectă limitele acceptabile cu efecte nefavorabile asupra solvabilităţii şi lichidităţii entităţii.*

3. Din punct de vedere al echilibrului global:

- *În perioada analizată se înregistrează valori negative ale trezoreriei nete, ca urmare a faptului că necesarul de fond de rulment nu poate fi acoperită din fonduri permanente, disponibilităţile sunt insuficiente, apelându-se, astfel, la credite pe termen scurt.*

BCUIAŞI/CENTRUL DE CARTE LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 3

DINAMISMUL PERFORMANȚELOR ENTITĂȚII

3.1. Modele şi structuri ale indicatorilor privind performanţele entităţii

Analiza performanţelor entităţii urmăreşte reflectarea raporturilor de eficienţă între *efectele de natura rezultatelor* şi *eforturile (mijloacele) depuse pentru obţinerea lor* (Tabelul 3.1):

Tabelul 3.1.

Raportul efecte / eforturi

Efecte (rezultate)	
▪ *marja comercială* ▪ *valoarea adăugată* ▪ *rezultatul brut al exerciţiului*	▪ *rezultatul curent* ▪ *rezultatul exploatării* ▪ *rezultatul net*

Eforturi (mijloace)		
Comerciale *	***Economice***	***Financiare***
▪ *cifra de afaceri netă* ▪ *valoarea adăugată*	▪ *active fixe* ▪ *capital economic* ▪ *capital investit* ▪ *activ total*	▪ *capital social* ▪ *capitaluri proprii* ▪ *pasiv total*

Notă:

* Indicatorii de activitate (comercială) sunt prin natura lor efecte, înscrierea în structura de mijloace având la bază considerente de calcul economic.

Măsurarea performanţele entităţii se realizează prin trei categorii de rate: *rate de rentabilitate comercială*, *rate de rentabilitate economică*, *rate de rentabilitate financiară*.

3.1.1. Rate de rentabilitate comercială

Rentabilitatea comercială *măsoară eficienţa activităţii desfăşurată de entitate pe perioada unui exerciţiu financiar* prin prisma valorificării activităţii de bază, exprimată prin cifra de afaceri netă.

Rata rentabilităţii comerciale brute (rata marjei brute comerciale) *reflectă excedentul brut din exploatare aferent cifrei de afaceri nete*, indiferent de politica financiară, politica de investiţii şi de incidenţa fiscalităţii şi elementelor extraordinare.

$$R_{RCB} = \frac{Excedentul\ brut\ din\ exploatare}{Cifra\ de\ afaceri\ neta}$$

BCUIA - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Rata rentabilității comerciale (rata marjei nete de exploatare) *evidențiază eficiența activității comerciale și a politicii de prețuri a entității.*

$$R_{RC} = \frac{Rezultatul\ exploatarii}{Cifra\ de\ afaceri\ neta}$$

Creșterea ratei în dinamică reflectă o situație pozitivă și are loc atunci când indicele profitului de exploatare devansează indicele cifrei de afaceri nete.

Rata rentabilității comerciale nete (rata marjei nete comerciale) reflectă *profitul net al exercițiului care revine cifrei de afaceri nete.* Indicatorul exprimă capacitatea entității de a realiza profit și de rezista concurenței.

$$R_{RCN} = \frac{Rezultatul\ net\ al\ exercitiului}{Cifra\ de\ afaceri\ neta}$$

3.1.2. Rate de rentabilitate economică

Rentabilitatea economică *măsoară remunerarea brută a capitalurilor investite,* atât proprii cât și împrumutate și este independentă de mecanismul de finanțare, de presiunea fiscală, precum și de fluxurile extraordinare.

Rata rentabilității economice brute (R_{REB}) reprezintă *remunerarea în termeni de acumulare brută a capitalurilor investite* (*capitalul investit = active fixe brute + necesar de fond de rulment + disponibilități = capital propriu + împrumuturi pe termen mediu și lung + credite bancare pe termen scurt*).

$$R_{REB} = \frac{Excedentul\ brut\ din\ exploatare}{Capitaluri\ investite}$$

Cuantumul ratei de rentabilitate economică trebuie să asigure reînnoirea și creșterea activelor, într-un termen cât mai scurt. Se apreciază ca această condiție este satisfăcută dacă rata este mai mare de 25%.

Rata rentabilității economice nete (R_{REN}) reprezintă *remunerarea prin profitul exploatării a capitalurilor investite* (*capitalul investit în exploatare = active fixe nete + necesar de fond de rulment aferent exploatării + disponibilități*).

$$R_{REN} = \frac{Rezultatul\ exploatari\ i}{Capitaluri\ investite\ in\ exploatare}$$

Rentabilitatea economică, în ambele variante de calcul, trebuie să îndeplinească mai multe condiții[1]:

- să fie cel puțin la nivelul ratei minime de randament din economie (rate medie a dobânzii), altfel capitalurile nu sunt oportune de a fi investite în economie, ci pe piața financiar-bancară;
- să fie mai mare decât costul mediu al capitalului împrumutat, pentru ca entitatea să beneficieze de efectul de levier (de pârghie financiară) al îndatorării;

[1] Eros-Stark L., Pantea I.M., *„Analiza situației financiare a firmei: elemente teoretice, studiu de caz"*, Editura Economică, București, 2001., pag. 242

BCU CLUJ UNIVERSITY LIBRARY

- să asigure o bună recuperare a investițiilor doar pe seama profitului (valoarea minimă este de 25%);
- să fie mai mare decât rata inflației, pentru menținerea și creșterea capitalurilor proprii.

Rata rentabilității economice reale se obține cu relația:

$$R_{RE_R} = \frac{R_{RE_N} - R_I}{1 + R_I}$$

unde:

RRE_R – *rata rentabilității economice reale*

RRE_N – *rata rentabilității economice nominale*

R_I – *rata inflației*

Procesul de investire a capitalului și de obținere a profitului din exploatare poate fi descris ca un flux între ciclul de finanțare, ciclul de investiții și ciclul de exploatare (Figura 3.1.):

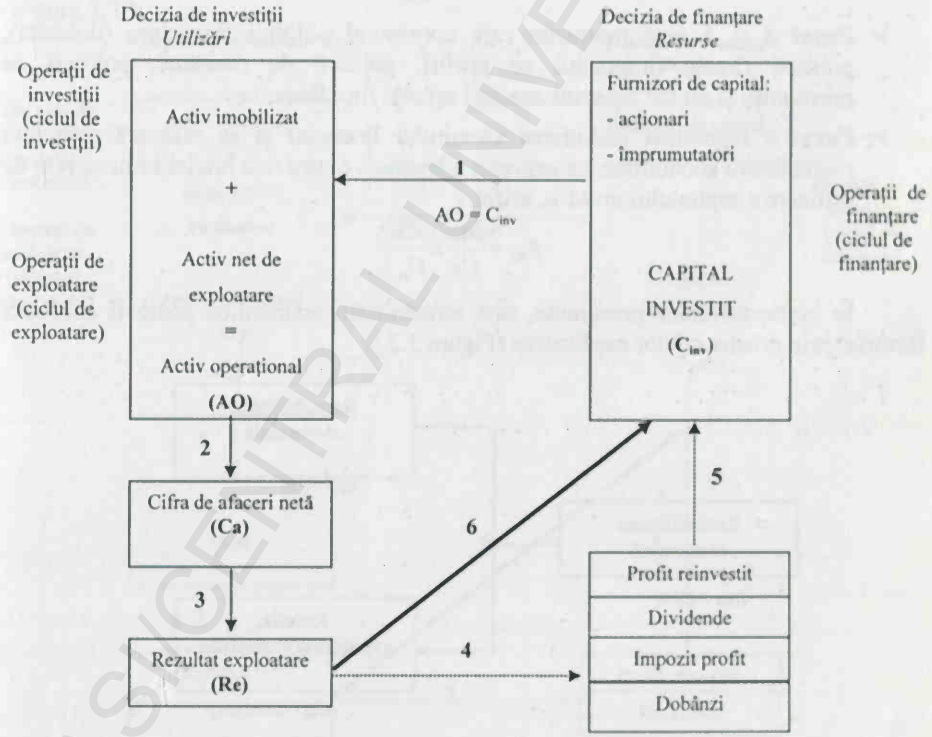

Figura 3.1. Relația dintre capitalul investit și rezultatul din exploatare

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Conform figurii 3.1, fluxul financiar cuprinde următoarele evenimente:

- ***Pasul 1.*** Capitalul obținut este investit în active operaționale, conform expresiei:

$$AO = C_{inv.}$$

- ***Pasul 2.*** Activele operaționale sunt utilizate în procesul economic (aprovizionare – producție – desfacere) exprimat prin cifra de afaceri netă. Eficiența managerială este măsurată prin rata capitalului investit (rata de rotație a activelor), astfel:

$$R_{Cinv} = \frac{Ca}{C_{inv}}$$

- ***Pasul 3.*** Cifra de afaceri netă este programată să corespundă unui nivel superior celui al costurilor operaționale (cheltuieli de exploatare), pentru a se realiza un profit de exploatare, iar performanța managerială se măsoară prin rata rentabilității comerciale (rata marjei nete de exploatare), după formula:

$$R_{RC} = \frac{Rex}{Ca}$$

- ***Pasul 4*** și ***5*** sunt momente care corespund politicii financiare (dobânzi), politicii fiscale (impozitul pe profit), politicii de dividend, politicii de reinvestiții și nu fac obiectul analizei acestui flux financiar.
- ***Pasul 6*** reprezintă închiderea circuitului financiar și se măsoară prin rata rentabilității economice, ca expresie a legăturii dintre rata marjei brute și rata de utilizare a capitalului investit, astfel:

$$R_{RE} = \frac{Rex}{Ca} \times \frac{Ca}{C_{inv}}$$

În contextul celor prezentate, rata rentabilității economice poate fi analizată factorial prin prisma ratelor explicative (Figura 3.2.):

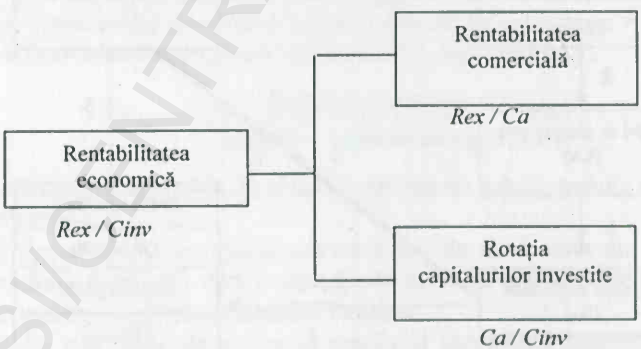

Figura 3.2. Structura factorială a ratei rentabilității economice

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Modificarea ratei rentabilității economice poate fi explicată prin:
- modificarea rentabilității comerciale;
- modificarea rotației capitalurilor investite.

3.1.3. Rate de rentabilitate financiară

Rentabilitatea financiară *măsoară remunerarea netă a capitalurilor proprii*, respectiv randamentul plasamentului financiar pe care acționarii l-au făcut prin cumpărarea acțiunilor entității.

Rata rentabilității financiare reprezintă *remunerarea capitalurilor proprii prin intermediul profitului net.*

$$R_{RF} = \frac{\textit{Rezultatul net}}{\textit{Capitaluri proprii}}$$

Rata rentabilității financiare trebuie să fie superioară ratei medii a dobânzii, pentru a face acțiunile entității mai atractive și pentru a crește cursul lor bursier.

Procesul de investire a capitalului propriu și de obținere a profitului net poate fi descris ca un flux între ciclul de finanțare, ciclul de investiții și ciclul de exploatare (Figura 3.3.):

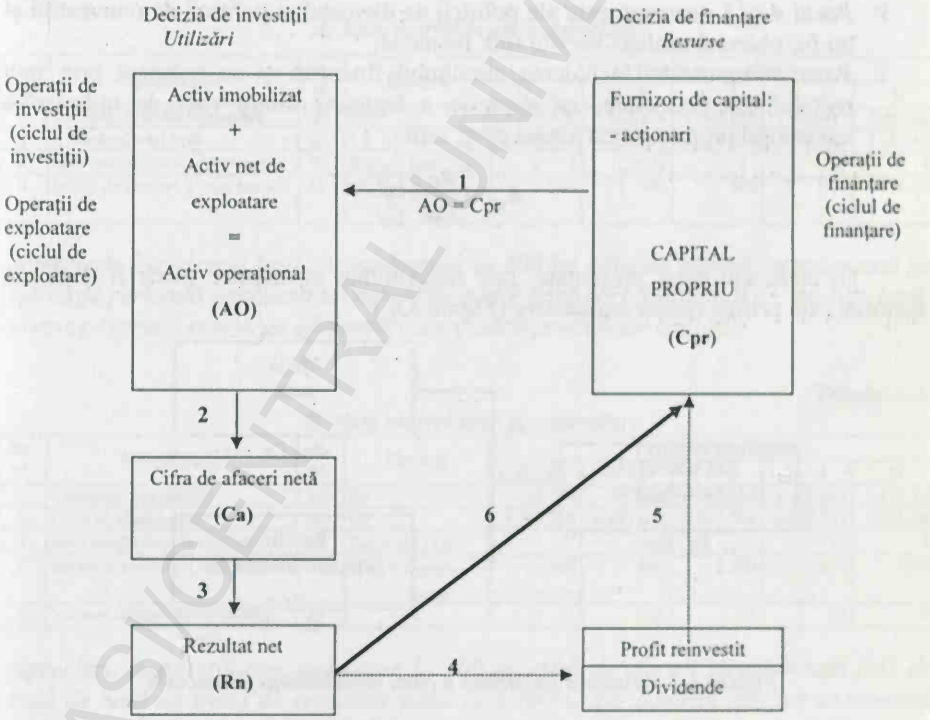

Figura 3.3. Relația dintre capitalul propriu și rezultatul net

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Conform figurii 3.3, fluxul financiar cuprinde următoarele evenimente:

- ***Pasul 1.*** Capitalul propriu obținut este investit în active operaționale, conform expresiei:

$$AO = Cpr$$

- ***Pasul 2.*** Activele operaționale sunt utilizate în procesul economic (aprovizionare –producție – desfacere) exprimat prin cifra de afaceri netă. Eficiența managerială este măsurată prin rata capitalului propriu (rata de rotație a capitalului propriu), astfel:

$$R_{Cpr} = \frac{Ca}{Cpr}$$

- ***Pasul 3.*** Cifra de afaceri netă este programată să corespundă unui nivel superior celui aferent costurilor totale şi impozitului pe profit, pentru a se realiza un profit net, iar performanța managerială se măsoară prin rata marjei nete (rata venitului net din vânzări), după formula:

$$R_{Mn} = \frac{Rn}{Ca}$$

- ***Pasul 4*** şi ***5*** sunt momente ale politicii de dividend şi politicii de reinvestiții şi nu fac obiectul analizei acestui flux financiar.
- ***Pasul 6*** reprezintă închiderea circuitului financiar şi se măsoară prin rata rentabilității financiare, ca expresie a legăturii dintre rata de utilizare a capitalului propriu şi rata marjei nete, astfel:

$$R_{RF} = \frac{Rn}{Ca} \times \frac{Ca}{Cp}$$

În contextul celor prezentate, rata rentabilității economice poate fi analizată factorial prin prisma ratelor explicative (Figura 3.4.):

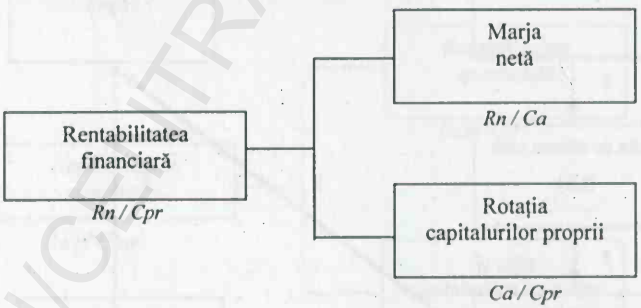

Figura 3.4. Structura factorială a ratei rentabilității financiare

Modificarea rentabilității financiare poate fi explicată prin:

- modificarea marjei nete;
- modificarea rotației capitalurilor proprii.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Rata rentabilității financiare brute *reflectă capacitatea capitalurilor proprii de a genera resurse pentru autofinanțarea entității.*

$$R_{RFB} = \frac{Capacitatea\ de\ autofinantare}{Capitaluri\ proprii}$$

Rata rentabilității financiare nete *arată remunerarea netă a capitalului social prin dividende.*

$$R_{RFN} = \frac{Dividende}{Capital\ social}$$

3.2. Analiza performanțelor entității

3.2.1. Analiza rentabilității comerciale

Tabelul 3.2.

A. Rata marjei brute comerciale

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Excedent brut din exploatare	lei	Ebe	194.776	832.816	1.042.838	1.980.412	2.901.860
2	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
3	*Rata marjei brute comerciale*	%	R_{RCB} = Ebe / Ca	*3*	*12*	*21*	*29*	*40*
4	Indice de creștere a ratei marjei	%	$IR_{RCB} = R_{RCB\,n} / R_{RCB\,0}$	100	400	700	967	1.333

Aprecieri: *Excedentul brut din exploatare la 100 lei cifră de afaceri înregistrează pe întreaga perioadă analizată un trend crescător până la 1.333% față de anul de bază, ceea ce exprimă creșterea eficienței valorificării produselor entității.*

Tabelul 3.3.

B. Rata marjei nete de exploatare

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul exploatării	lei	Re	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
2	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
3	*Rata marjei nete de exploatare*	%	R_{RC} = Re / Ca	*1*	*8*	*17*	*20*	*33*
4	Indice de creștere a ratei marjei	%	$IR_{RC} = R_{RC\,n} / R_{RC\,0}$	100	800	1.700	2.000	3.300
5	Valoare minimă recomandată	%	-	25	25	25	25	25

Aprecieri: *Rezultatul din exploatare la 100 lei cifră de afaceri înregistrează față de anul de bază un trend de crescător până la 3.300%, dar valorile efective se situează sub valoarea minimă recomandată în termeni de eficiență, cu excepția anului N .*

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 3.4.

C. Rata marjei nete comerciale

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul net al exercițiului	lei	Rn	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
2	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
3	*Rata marjei nete comerciale*	%	$R_{RCN} = Rn / Ca$	*2*	*4*	*8*	*15*	*22*
4	Indice de creștere a ratei marjei	%	$IR_{RCN} = R_{RCN\ n} / R_{RCN\ 0}$	100	200	400	750	1.100

Aprecieri: *Rezultatul net al exercițiului la 100 lei cifră de afaceri înregistrează față de anul de bază un trend crescător până la 1.100%, ceea ce exprimă o creștere a eficienței valorificării produselor entității în termeni comerciali.*

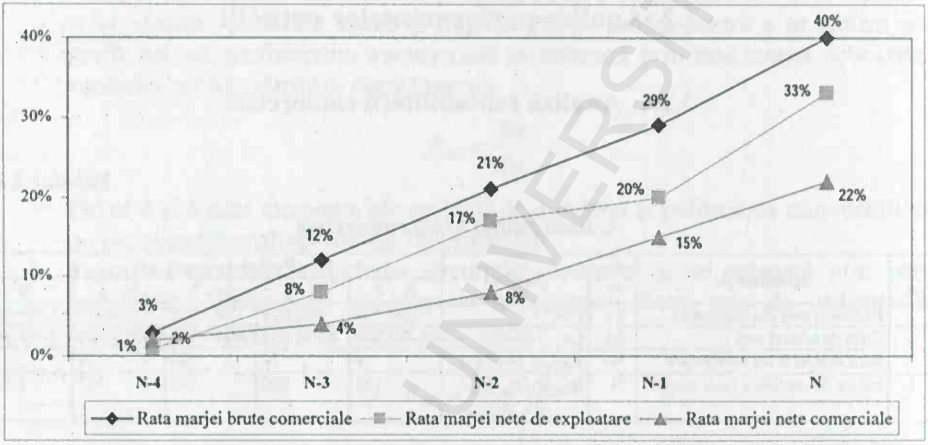

Figura 3.5. Evoluția rentabilității comerciale

3.2.2. Analiza rentabilității economice

Tabelul 3.5.

A. rata rentabilitatii economice brute

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Excedent brut din exploatare	lei	Ebe	194.776	832.816	1.042.838	1.980.412	2.901.860
2	Capitaluri investite	lei	Cinv	5.448.226	6.045.871	7.620.815	9.871.819	12.785.542
3	*Rata rentabilității economice brute*	%	$R_{REB} = Ebe / Cinv$	*4*	*14*	*14*	*20*	*23*
4	Rata medie a dobânzii	%	-	10,78	11,34	6,22	4,79	6,76
5	Valoare minimă recomandată	%	-	25	25	25	25	25

Notă: Modul de determinare a capitalurilor investite este determinat în Tabelul 3.6, cu mențiunea că datele sunt preluate din bilanțul funcțional

BCU "ȘTEFAN CEL MARE" SUCEAVA UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 3.6.

Modul de determinare a capitalurilor investite

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Active fixe brute (nevoi stabile)	lei	NS	4.072.950	6.016.601	7.341.602	10.068.191	12.240.874
2	Necesarul de fond de rulment global	lei	NFRG	1.319.420	- 21.307	38.101	- 384.137	474.789
3	Disponibilităţi	lei	Dpb	55.856	50.577	241.112	187.765	69.879
4	Resurse proprii	lei	Rpr	3.132.298	4.033.955	4.768.263	6.379.588	8.416.885
5	Datorii financiare stabile	lei	Dfs	0	1.459.232	2.179.426	2.264.808	2.438.143
6	Credite pe termen scurt	lei	Cts	2.315.928	552.684	673.126	1.227.423	1.930.514
7	*Capitaluri investite*	lei	Cinv = rd. 1 + 2 + 3 sau rd. 4 + 5 + 6	*5.448.226*	*6.045.871*	*7.620.815*	*9.871.819*	*12.785.542*

Aprecieri: *Rata rentabilităţii economice brute la 100 lei capital investit înregistrează faţă de anul de bază un trend crescător până la 23% în anul N , dar se află sub valoarea de referinţă de 25%, valori care nu asigură remunerarea capitalurilor investite. În schimb, indicatorul se află peste rata medie a dobânzii, ceea ce exprimă o creştere a eficienţei capitalului investit, cu excepţia anului N-4, când rata rentabilităţii economice brute a fost de 4% faţă de 10,78% cât reprezenta rata medie a dobânzii.*

B. Rata rentabilităţii economice nete

Tabelul 3.7.

a. Rata rentabilităţii economice nete calculată pe baza capitalului investit din exploatare

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul exploatării	lei	Re	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
2	Capitaluri investite din exploatare*	lei	$Cinv_{exp}$	7.301.933	9.278.510	10.472.709	11.990.735	13.858.892
3	*Rata rentabilităţii economice nete*	%	R_{REN} = rd. 1 / 2	1	6	8	12	18
4	Rata medie a dobânzii	%	R_D	10,78	11,34	6,22	4,79	6,76
5	Rata medie a inflaţiei	%	R_I	15,30	10,90	9,00	6,56	6,57
6	Valoare minimă recomandată	%	-	25	25	25	25	25
7	*Rata rentabilităţii economice reale*	%	$R_{RER} = R_{REN} - R_I / 1 + R_I$	*- 12*	*- 4*	*- 1*	*5*	*11*

Notă: Modul de determinare a capitalurilor investite din exploatare este determinat în Tabelul 3.8.

Tabelul 3.8.

Modul de determinare a capitalurilor investite din exploatare

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Active fixe nete	lei	IMO	6.282.380	7.949.454	8.952.302	11.388.995	13.136.561
2	Necesarul de fond de rulment pentru exploatare	lei	NFRE	963.697	1.278.479	1.279.295	413.975	652.452
3	Disponibilităţi	lei	Dpb	55.856	50.577	241.112	187.765	69.879
4	*Capitaluri investite din exploatare*	lei	$Cinv_{exp}$ = rd. 1 + 2 + 3	*7.301.933*	*9.278.510*	*10.472.709*	*11.990.735*	*13.858.892*

BCUIAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Aprecieri: *Rata rentabilităţii economice nete la 100 lei capital investit din exploatare înregistrează în perioada N-4 – N un trend crescător până la 18% în anul N , dar cu consecinţe diferite asupra entităţii, astfel:*

- *în perioada N-4 – N-3, rata rentabilităţii economice nete este sub nivelul ratei medii a dobânzii şi a ratei medii a inflaţiei. În aceste condiţii, nivelul indicatorului nu justifică investirea capitalurilor în exploatare şi nici nu asigură menţinerea substanţei economice a entităţii;*
- *în anul N-2, rata rentabilităţii economice nete este peste nivelul ratei medii a dobânzii, justificând investirea capitalurilor în exploatare, dar sub nivelul ratei medii a inflaţiei;*
- *în perioada N-1 – N , rata rentabilităţii economice nete este mai mare decât ratele medii a dobânzii şi inflaţiei, situaţie care poate fi apreciată ca fiind favorabilă pentru entitate, atât prin justificarea investirii capitalurilor în exploatare cât şi prin asigurarea menţinerii substanţei economice a entităţii, păstrarea valorii sale.*

Cu toate că înregistrează trendul crescător, rata rentabilităţii economice nete nu asigură o bună recuperare a investiţiilor doar pe seama profitului, întrucât valorile înregistrate se află sub valoarea de referinţă de 25%.

De asemenea, rata rentabilităţii economice reale se situează sub nivelul ratei medii a inflaţiei în perioada N-4 – N-1, dar cu o îmbunătăţire continuă de la – 12% în anul N-4 la 5% în anul N-1 şi chiar depăşind rata medie a inflaţiei în anul N , astfel că în termeni reali, se resimte o creştere a protecţiei capitalurilor proprii ale entităţii.

Tabelul 3.9.

b. Rata rentabilităţii economice nete calculată pe baza capitalului total investit

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultatul exploatării	lei	Re	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
2	Capitaluri investite	lei	Cinv	5.448.226	6.045.871	7.620.815	9.871.819	12.785.542
3	*Rata rentabilităţii economice nete*	%	R_{REN} = rd. 1 / 2	*1*	*9*	*11*	*14*	*19*
4	Rata medie a dobânzii	%	R_D	10,78	11,34	6,22	4,79	6,76
5	Rata medie a inflaţiei	%	R_I	15,30	10,90	9,00	6,56	6,57
6	Valoare minimă recomandată	%	-	25	25	25	25	25
7	*Rata rentabilităţii economice reale*	%	$R_{RER} = R_{REN} - R_I / 1 + R_I$	*- 12*	*- 2*	*2*	*7*	*12*

Aprecieri: *Rata rentabilităţii economice nete la 100 lei la total capital investit înregistrează aceeaşi tendinţă atât în termeni nominali, cât şi în termeni reali, ca şi rata rentabilităţii economice nete la 100 lei capital investit din exploatare .*

BCU IASI/CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

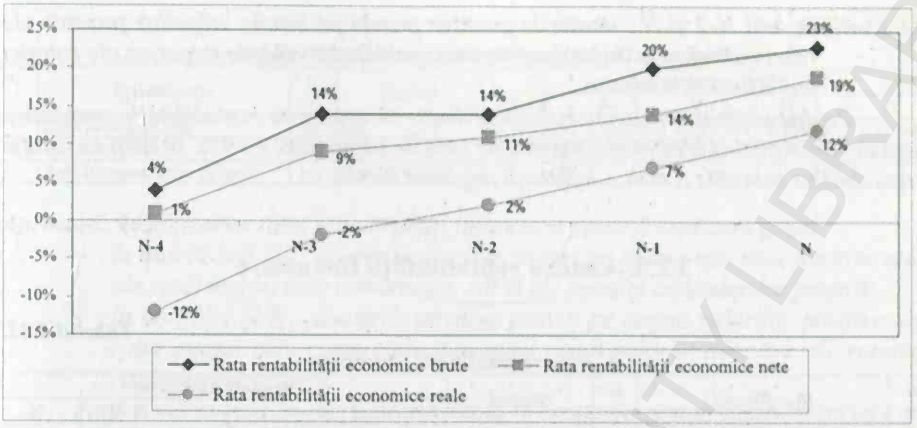

Figura 3.6. Evoluția rentabilității economice

Tabelul 3.10.

C. Analiza factorială a ratei rentabilității economice nete

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rata marjei nete de exploatare	lei	R_{RC}	1	8	17	20	33
2	Rotația capitalurilor investite*	rot	$Rc_{inv} = Ca / C_{inv}$	1,05	1,11	0,65	0,69	0,57
3	*Rata rentabilității economice nete*	%	R_{REN} = rd.1 x 2	*1*	*9*	*11*	*14*	*19*
4	Modificarea R_{REN}	%	$\Delta = R_{REN\ n} - R_{REN\ n-1}$ sau rd. 5 + 6	-	8	2	3	5
5	- pe seama ratei marjei nete de exploatare	%	ΔR_{Rc}	-	7	10	2	9
6	- pe seama rotației capitalurilor investite	%	ΔRc_{inv}	-	1	- 8	1	- 4

Notă:

* Rotația capitalurilor investite este determinată în Tabelul 3.11.
Modul de determinare a capitalurilor investite este determinat în Tabelul 3.6.

Tabelul 3.11.

Modul de determinare a rotației capitalurilor investite

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
2	Capitaluri investite	lei	Cinv	5.448.226	6.045.871	7.620.815	9.871.819	12.785.542
3	*Rotația capitalurilor investite*	rot	$Rc_{inv} = Ca / C_{inv}$	*1,05*	*1,11*	*0,65*	*0,69*	*0,57*

Aprecieri: *Modificarea ratei rentabilității economice nete poate fi explicată astfel:*

- *în anii N-3 și N-1, abaterile pozitive provin pe seama valorilor pozitive atât ale ratei marjei nete de exploatare, cât și ale rotației capitalurilor investite;*

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- *în anii N-2 şi N , abaterile pozitive provin pe seama valorilor pozitive ale ratei marjei nete de exploatare mai mari decât valorile negative ale rotaţiei capitalurilor investite.*

Pentru ultimul an de analiză contribuţia în creşterea rentabilităţii economice nete de 5% a avut-o creşterea ratei marjei nete de exploatare cu 9%, în timp ce rotaţia capitalurilor investite a avut o influenţă negativă de 4%.

3.2.3. Analiza rentabilităţii financiare

Tabelul 3.12.

A. Rata rentabilităţii financiare

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rezultat net al exerciţiului	lei	Rn	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
2	Capital propriu	lei	Cp	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572
3	Rata rentabilităţii financiare	%	$R_{RF} = Rn / Cp$	2	4	6	13	17
4	Indicele de creştere a ratei rentabilităţii financiare	%	$IR_{RF} = R_{RF\,n} / R_{RF\,0}$	100	200	300	650	850
5	Valoare minimă recomandată	%	-	25	25	25	25	25
6	Rata medie a dobânzii	%		10,78	11,34	6,22	4,79	6,76

Aprecieri: *Rata rentabilităţii financiare la 100 lei capital propriu înregistrează faţă de anul de bază un trend crescător până la 17% în anul N , dar cu consecinţe diferite asupra entităţii, astfel:*

- *în perioada N-4 – N-2, rata rentabilităţii financiare scade se află sub rata medie a dobânzii, ceea ce exprimă o remunerare deficitară a capitalurilor proprii;*
- *în perioada N-1 – N , rata rentabilităţii financiare depăşeşte rata medie a dobânzii, acţiunile entităţii devenind astfel mai atractive.*

Totuşi, pe întreaga perioadă analizată, rata rentabilităţii financiare nu depăşeşte valoarea de referinţă de 25% ceea ce reflectă un randament scăzut al utilizării capitalurilor proprii.

Tabelul 3.13.

B. Analiza factorială a ratei rentabilităţii financiare

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Rata marjei nete comerciale	%	R_{RCN}	2	4	8	15	22
2	Rotaţia capitalurilor proprii*	rot	Rcp	1,08	1,12	0,77	0,89	0,79
3	*Rata rentabilităţii financiare*	%	R_{RF} = rd. 1 x 2	*2*	*4*	*6*	*13*	*17*
4	Modificarea R_{RF}	%	$\Delta = R_{RF\,n} - R_{RF\,n-1}$ sau rd. 5 + 6	-	2	2	7	4
5	- pe seama ratei marjei nete comerciale	%	ΔR_{RCN}	-	2	5	5	6
6	- pe seama rotaţiei capitalurilor proprii	%	Δ Rcp	-	0	- 3	2	- 2

Notă:

* Rotaţia capitalurilor proprii este determinată în Tabelul 3.14.

Tabelul 3.14.

Modul de determinare a rotației capitalurilor proprii

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
2	Capitaluri proprii	lei	Cp	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572
3	*Rotația capitalurilor proprii*	rot	Rcp = Ca / Cp	*1,08*	*1,12*	*0,77*	*0,89*	*0,79*

Aprecieri: Modificarea ratei rentabilității financiare poate fi explicată astfel:

- *în anii N-3 și N-1, abaterile pozitive provin pe seama valorilor pozitive atât ale ratei marjei nete comerciale, cât și ale rotației capitalurilor proprii;*
- *în anii N-2 și N , abaterile pozitive provin pe seama valorilor pozitive ale ratei marjei nete comerciale mai mari decât valorile negative ale rotației capitalurilor proprii.*

Pentru ultimul an de analiză contribuția în creșterea rentabilității financiare de 4% a avut-o creșterea ratei marjei nete comerciale cu 6%, în timp ce rotația capitalurilor proprii a avut o influență negativă de 2%.

Tabelul 3.15.

C. Rata rentabilității financiare brute

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Capacitatea de autofinanțare	lei	CAF	270.055	523.858	747.628	1.436.393	2.037.297
2	Capitaluri proprii	lei	Cp	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572
3	*Rata rentabilității financiare brute*	%	R_{RFB} = CAF / Cp	*5*	*9*	*12*	*19*	*22*
4	Valoare minimă recomandată	%	-	30	30	30	30	30

Aprecieri: Rata rentabilității financiare brute la 100 lei capital propriu înregistrează față de anul de bază un trend crescător până la 22% în anul N . Cu toate acestea, rata rentabilității financiare brute nu depășește valoarea de referință de 30%, ceea ce exprimă o capacitate redusă a capitalurilor proprii de a se autogenera.

Tabelul 3.16.

D. Rata rentabilității financiare nete

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Dividende de plată	lei	Div	0	0	0	0	0
2	Capitaluri proprii	lei	Cp	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572
3	*Rata rentabilității financiare nete*	%	R_{RFN} = Div / Cp	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
4	Valoare minimă recomandată	%	-	20	20	20	20	20
5	Rata medie a dobânzii	%		10,78	11,34	6,22	4,79	6,76

Aprecieri: Rata rentabilității financiare nete la 100 lei capital propriu înregistrează valori nule, ca urmare a politicii de repartizare a profitului orientată spre autofinanțare.

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

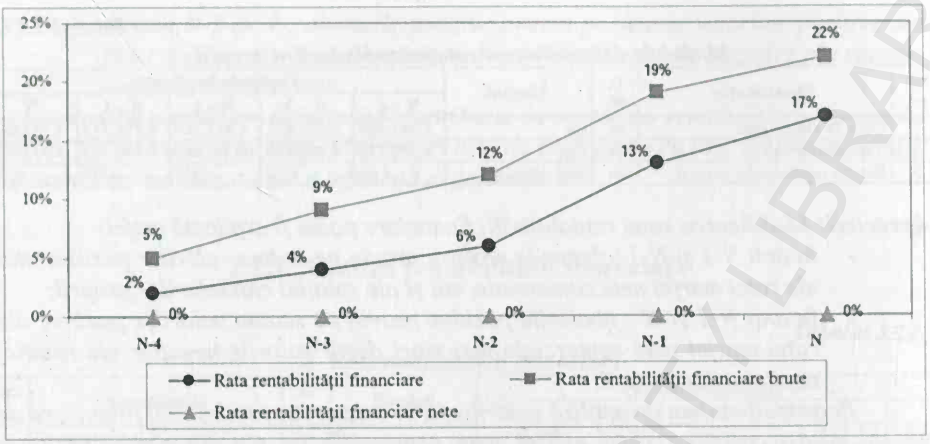

Figura 3.7. Evoluția rentabilității financiare

3.2.4. Diagnosticul performanțelor entității

PUNCTE FORTE:

***1. Din punct de vedere comercial*:**
- Tendință de creștere pe întreaga perioadă analizată.

***2. Din punct de vedere economic*:**
- Tendință de creștere pe întreaga perioadă analizată.

***3. Din punct de vedere financiar*:**
- Tendință de creștere pe întreaga perioadă analizată.

PUNCTE SLABE:

***1. Din punct de vedere comercial*:**
- Nivel nesatisfăcător al indicatorilor în comparație cu valorile de referință.

***2. Din punct de vedere economic*:**
- Nivel nesatisfăcător al indicatorilor în comparație cu valorile de referință.

***3. Din punct de vedere financiar*:**
- Nivel nesatisfăcător al indicatorilor în comparație cu valorile de referință.

***4. Din punct de vedere al acționarilor*:**
- Nivel nesatisfăcător al indicatorilor.

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 4

RISCURILE ENTITĂȚII

4.1. Modele și structuri ale indicatorilor privind riscurile entității

Ori de câte ori se ia o decizie financiară sau de investiții, există o incertitudine asupra a ceea ca va urma. Deși termenii *„risc"* și *„incertitudine"* sunt folosiți adesea pentru a desemna același lucru, există o distincție între ei. ***Incertitudinea*** *înseamnă să nu știi ceea ce urmează să se întâmple.* ***Riscul*** *este felul în care caracterizăm cât de multă incertitudine există: cu cât este mai mare incertitudinea, cu atât și riscul devine mai mare.* Riscul este un grad al incertitudinii[1].

Rentabilitatea unei entități se poate aprecia numai în funcție de riscul asumat. În acest context, riscul semnifică variabilitatea rezultatului sub presiunea factorilor proveniți din mediul intern și extern al entității, afectând în primă instanță rentabilitatea activelor și în consecință rentabilitatea capitalului investit.

Entitățile nu-și asumă un risc decât în funcție de rentabilitatea pe care o așteaptă. În acest context, echilibrul financiar este respectat dacă rentabilitatea compensează riscul asumat, risc dependent de politica economică și financiară a entității.

Scopul managementului riscurilor este de a maximiza valoarea entității, reducând impactul potențial negativ al forțelor aflate în afara controlului managementului[2].

În concordanță cu formele pe care le implică, riscul poate fi structurat astfel: risc de exploatare (economic), risc financiar, risc de faliment.

4.1.1. Indicatorii riscului de exploatare

Riscul de exploatare (economic) *evaluează capacitatea entității de a se adapta la timp cu cel mai mic cost la variațiile mediului în care activează, respectiv exprimă variabilitatea rezultatului economic în condiții de exploatare.*

Rezultatul entității este condiționat de trei factori: costul producției, cantitățile vândute și prețul de vânzare. Fiecare din ei sunt supuși variației mediului economic și influențează mai mult sau mai puțin sensibil nivelul rezultatelor.

Sensibilitatea rezultatului se poate calcula prin determinarea coeficientului de corelație între variația unui factor și variația rezultatului. Cu cât acești coeficienți de corelație sunt mai ridicați, cu atât entitatea riscă mai mult.

---

[1] Fabozzi, F., Peterson, P., *„Financial Management and Analysis"*, 2nd edition, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2003, pag. 257

[2] Livingstone, J.L., Grossman, T., *„The portable MBA in finance and accounting"*, 3rd edition, John Wiley & Sons, Inc., New York, 2002, pag. 423

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Aprecierea riscului de exploatare se realizează cu ajutorul pragului de rentabilitate din exploatare.

Pragul de rentabilitate din exploatare (*venit de exploatare critic* sau *punct mort*) *este punctul în care veniturile din exploatare acoperă cheltuielile de exploatare, iar rezultatul de exploatare este nul.* După acest prag, activitatea de exploatare devine rentabilă. Modelul porneşte de la ipoteza că entitatea nu poate influenţa nici preţurile cu care cumpără factorii de producţie şi nici preţurile bunurilor pe care le produce şi le vinde. Singura variabilă asupra căreia poate să acţioneze, pentru ca veniturile sale să depăşească cheltuielile, rămâne volumul activităţii.

O modalitate de calcul a pragului de rentabilitate constă în egalizarea veniturilor cu cheltuielile:

$$Vex = Cv + Cf + Rex$$

unde:

Vex – *venituri din exploatare* Cf – *costuri fixe totale*
Cv – *costuri variabile totale* Rex – *rezultatul din exploatare*

În situaţia în care $Rex = 0$, atunci pragul de rentabilitate de exploatare se calculează după relaţia:

$$Vex_{PR} = \frac{Cf}{1 - \frac{Cv}{Ve}} = \frac{Cf}{R_{Mcv}}$$

unde:

Vex_{PR} – *venituri din exploatare aferente pragului de exploatare*
R_{Mcv} – *rata marjei cheltuielilor variabile*

Cheltuielile variabile sunt cele care evoluează proporţional cu veniturile din exploatare (materii prime, salarii directe etc.), în timp ce cheltuielile fixe nu variază în funcţie de venituri din exploatare (cheltuieli generale, cheltuieli de secţie etc.).

Evaluarea riscului de exploatare se poate face cu ajutorul următorilor indicatori[3]:

- *indicatorul de poziţie faţă de pragul de rentabilitate* (I_{POZ}), care se determină astfel:
  - în mărimi absolute:

$$I_{POZ} = Vex - Vex_{PR}$$

  - în mărimi relative:

$$I_{POZ}\% = \frac{Vex - Vex_{PR}}{Vex_{PR}}$$

[3] Eros-Stark L., Pantea I.M., *op. cit.*, pag. 265

Indicatorul de poziție exprimă capacitatea entității de a se adapta cerințelor pieței.

Literatura de specialitate precizează că în funcție de poziția veniturilor din exploatare față de punctul critic, situația entității este:

- ✓ instabilă, când Vex depășește pragul de rentabilitate cu mai puțin de 10%;
- ✓ stabilă, când Vex depășește cu 10 - 20% pragul de rentabilitate;
- ✓ confortabilă, când Vex depășește cu peste 20% pragul de rentabilitate.

- *momentul realizării pragului de rentabilitate (P_M)*, numit și *punctul mort*, calculat după relația:

$$P_M = \frac{Vex_{PR}}{Vex} \times T\,[zile]$$

unde *T – durata de timp (lună, trimestru, semestru, an)*

Apropierea punctului mort spre valoarea T în zile exprimă creșterea riscului de exploatare.

- *coeficientul de elasticitate (K_E)*, numit și *coeficientul de levier al exploatării*, calculat după relația:

$$K_E = \frac{\Delta Pex\%}{\Delta Vex\%} = \frac{Vex}{Vex - Vex_{PR}} = \frac{Vex}{I_{POZ}}$$

unde:

$$\Delta Pex\% = \frac{\Delta Pex}{Pex_0} = \frac{Pex_1 - Pex_0}{Pex_0} \quad - \textit{variația relativă a profitului din exploatare}$$

$$\Delta Vex\% = \frac{\Delta Vex}{Vex_0} = \frac{Vex_1 - Vex_0}{Vex_0} \quad - \textit{variația relativă a venitului din exploatare}$$

Coeficientul de elasticitate exprimă variația profitului din exploatare la o creștere cu o unitate a veniturilor din exploatare.

În funcție de valoarea coeficientului de elasticitate, entitatea se poate afla în una din următoarele situații:

- ✓ instabilă, când $K_E > 6$, riscul economic este ridicat;
- ✓ stabilă, când $K_E \approx 6$;
- ✓ confortabilă, $K_E < 6$, riscul economic este redus.

BCUIASI TEHNICAL UNIVERSITY LIBRARY

4.1.2. Indicatorii riscului financiar

Riscul financiar *caracterizează variabilitatea indicatorilor de rezultate sub incidența structurii financiare a entității.*

Capitalul unei entități este format din două componente: capitalul propriu și capitalul împrumutat, care se deosebesc fundamental prin costul pe care îl generează. Prin utilizare în exploatare, acesta degajă un rezultat economic care este repartizat între acționari prin însușirea profitului net și împrumutatori sub forma dobânzii.

De aceea, întotdeauna mărimea dobânzii antrenează variabilitatea rezultatelor și modifică deci riscul financiar.

Analiza variabilității rentabilității capitalului propriu sub incidența politicii financiare a entității este un aspect important al riscului financiar care preocupă în mod special pe acționari. Mărimea influenței structurii financiare asupra performanțelor entității a dat naștere unei modelări cunoscute sub denumirea de *„efect de levier"*.

Efectul levierului financiar *exprimă influențele pe care îndatorarea entității o are asupra rentabilității capitalului propriu.*

Efectul levierului financiar, respectiv variația ratei rentabilității capitalurilor proprii, depinde de corelațiile care există între rata rentabilității economice, costul mediu al datoriei financiare (rata dobânzii) și nivelul îndatorării:

$$R_{RF} = R_{RE} + (R_{RE} - Rd) \times \frac{Dft}{Cpr}$$

unde:

R_{RF} – *rata rentabilității financiare*
R_{RE} – *rata rentabilității economice*
Rd – *rata dobânzii*
Dft – *datorii financiare totale*
Cpr – *capitaluri proprii*
$\frac{Dft}{Cpr}$ – *levierul*
$(R_{RE} - Rd) \times \frac{Dft}{Cpr}$ – *efectul de levier*

Incidența îndatorării asupra rentabilității financiare este determinată de raportul dintre rentabilitatea economică și rata dobânzii, astfel:

- dacă $R_{RE} > Rd$ => se obține efectul pozitiv de îndatorare, ceea ce face ca $R_{RF} > R_{RE}$. Rentabilitatea financiară crește direct proporțional cu rata îndatorării, entitatea fiind incitată de a maxima gradul îndatorării (levierul).
- dacă $R_{RE} = Rd$ => efectul de îndatorare este nul, oricare ar fi rata de îndatorare. În acest caz $R_{RF} = R_{RE}$.
- dacă $R_{RE} < Rd$ => se obține efect de îndatorare negativ, ceea ce conduce la faptul că $R_{RF} < R_{RE}$. Rentabilitatea financiară scade invers proporțional cu rata îndatorării, deci entitatea va trebui să minimizeze gradul îndatorării (levierul).

4.1.3. Indicatorii riscului de faliment

Riscul de faliment *(insolvabilitatea) reprezintă incapacitatea entității de a face față obligațiilor scadente care rezultă fie din operațiuni curente, a căror realizare condiționează continuarea activității, fie din prelevări obligatorii.*

Riscul de faliment poate fi analizat sub mai multe aspecte:

- *analiza statică a riscului de faliment*, cu ajutorul bilanțului financiar. Această abordare are la bază inegalitatea: Active circulante < Datorii pe termen scurt, ce explică faptul că activele circulante ca lichidități potențiale nu sunt corelate cu datoriile pe termen scurt ca exigibilități potențiale.
- *analiza funcțională a riscului de faliment*, cu ajutorul bilanțului funcțional. Această abordare are la bază ipoteza când trezoreria netă este negativă (fondul de rulment < necesarul de fond de rulment), iar entitatea este vulnerabilă financiar.
- *analiza riscului de faliment prin metoda scorurilor.* Această metodă permite evaluarea riscului sub trei aspecte:
  - aprecierea sintetică a situației financiare într-o optică previzională, pe baza evenimentelor și performanțelor entității din perioadele anterioare;
  - aprecierea obiectivă a situației financiare printr-un set de rate combinate în mod eficient pentru a prevedea dificultățile entității;
  - elaborarea unor serii de note cu ajutorul cărora se determină riscul de faliment, pe baza testării comparative pe o perioadă mai mare de timp a comportamentului entităților cu dificultăți sau fără dificultăți financiare.

În cadrul metodei scorurilor, se cunosc mai multe modele, dintre care amintim:

➢ modelul ***Altman***, având următorul algoritm de calcul:

$$Z = 3{,}3 \times R_1 + 1{,}0 \times R_2 + 0{,}6 \times R_3 + 1{,}4 \times R_4 + 1{,}2 \times R_5$$

unde:

$$R_1 = \frac{Profit\ brut}{Activ\ total} \qquad R_4 = \frac{Profit\ reinvestit}{Activ\ total}$$

$$R_2 = \frac{Cifra\ de\ afaceri\ neta}{Activ\ total} \qquad R_5 = \frac{Active\ circulante}{Activ\ total}$$

$$R_3 = \frac{Capitaluri\ proprii}{Datorii\ totale}$$

Valorile funcției se interpretează conform Tabelului 4.1.:

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 4.1.

Valoarea funcției	*Situația riscului de faliment*
$Z < 1,8$	Situație critică, spre faliment
$1,8 \leq Z \leq 3$	Riscul de faliment este într-o marjă normală
$Z > 3$	Riscul de faliment este aproape inexistent

- modelul ***Conan şi Holder***, având următorul algoritm de calcul:

$$Z = 0,24 \times R_1 + 0,22 \times R_2 + 0,16 \times R_3 - 0,87 \times R_4 - 0,10 \times R_5$$

unde:

$$R_1 = \frac{Excedent\ brut\ de\ exploatare}{Datorii\ totale} \qquad R_4 = \frac{Cheltuieli\ financiare}{Cifra\ de\ afaceri\ neta}$$

$$R_2 = \frac{Capital\ permanent}{Pasiv\ total} \qquad R_5 = \frac{Cheltuieli\ cu\ personalul}{Valoarea\ adaugata}$$

$$R_3 = \frac{Active\ circulante - Stocuri}{Activ\ total}$$

Valorile funcției se interpretează conform Tabelului 4.2.:

Tabelul 4.2.

Valoarea funcției	*Situația riscului de faliment*	*Probabilitate de faliment*
$Z < -0,05$	Stare de faliment (eşec)	$< 10\%$
$-0,05 < Z < 0,04$	Pericol de faliment	$10\% - 35\%$
$0,04 < Z < 0,1$	Situație financiară alertă	$30\% - 65\%$
$0,1 < Z < 0,16$	Situație financiară bună	$65\% - 90\%$
$Z > 0,16$	Situație financiară foarte bună	$> 90\%$

- modelul ***Taffler***, având următorul algoritm de calcul:

$$Z = 0,53 \times R_1 + 0,13 \times R_2 + 0,18 \times R_3 + 0,16 \times R_4$$

unde:

$$R_1 = \frac{Profit\ brut}{Datorii\ curente} \qquad R_3 = \frac{Datorii\ curente}{Activ\ total}$$

$$R_2 = \frac{Active\ curente}{Datorii\ totale} \qquad R_4 = \frac{Venituri\ din\ vanzari}{Activ\ total}$$

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Valorile funcției se interpretează conform Tabelului 4.3.:

Tabelul 4.3.

Valoarea funcției	*Situația riscului de faliment*
$Z \leq 0,2$	Probabilitate înaltă de faliment
$Z \geq 0,3$	Risc mic de faliment

Aprecierea globală a riscurilor entității devine consistentă atunci când studiul este completat cu analiza bonității financiare prin intermediul indicatorilor de lichiditate, solvabilitate, a capacității de rambursare a datoriilor, ratei de prelevare a cheltuielilor financiare și gradului de acoperire a serviciului datoriei prin autofinanțare.

4.2. Analiza riscurilor entității

4.2.1. Analiza riscului de exploatare

Tabelul 4.4.

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Venituri din exploatare	lei	Vex	5.376.913	6.776.517	6.112.807	6.625.846	8.222.734
2	Cheltuieli din exploatare	lei	Chex = Cv + Cf	5.320.857	6.228.685	5.253.998	5.223.582	5.796.386
3	Rezultatul din exploatare	lei	Rex = Vex – Chex	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
4	Cheltuieli variabile totale	lei	Cv	4.948.397	5.808.541	4.802.155	4.607.199	5.112.412
5	Cheltuieli fixe totale	lei	Cf	372.460	420.144	451.843	616.383	683.974
6	Marja cheltuielilor variabile	lei	Mcv = Vex - Cv	428.516	967.976	1.310.652	2.018.647	3.110.322
7	Rata marjei chelt. variabile	%	R_{Mcv} = Mcv / Vex	8	14	21	30	38
8	*Pragul de rentabilitate*	lei	Vex_{PR} = Cf / R_{Mcv}	*4.655.750*	*3.001.029*	*2.151.633*	*2.054.610*	*1.799.932*
9	Indicatorul de poziție:							
	- absolut	lei	Ipoz =Vex-Vex_{PR}	721.163	3.775.488	3.961.174	4.571.236	6.422.802
	- relativ	%	Ipoz % = Ipoz / Vex_{PR}	15	126	184	222	357
10	*Momentul realizării pragului*	zile	P_M = Vex_{PR} x360/ Vex	*312*	*159*	*127*	*112*	*79*
11	Coeficientul de elasticitate	-	K_E = Vex / Ipoz	7,45	1,79	1,54	1,45	1,28

Aprecieri: *În perioada N-4 – N , riscul de exploatare se situează în zonă confortabilă, evaluat prin prisma următorilor indicatori:*

- *indicatorul de poziție în mărimi relative este mult superior valorii de 20%, cu excepția anului N-4, când indicatorul de poziție este de 15%, valoare potrivit căreia situația entității este stabilă;*
- *momentul realizării pragului de rentabilitate este în scădere, de la 312 zile în anul N-4 la 79 de zile în anul N , și implicit, riscul de exploatare a scăzut corespunzător;*
- *coeficientul de elasticitate prezintă un trend descrescător, cu valori în general sub 6, ceea ce exprimă un risc de exploatare redus, cu excepția anului N-4, când coeficientul de elasticitate a fost de 7,45, însemnând un risc de exploatare ridicat pentru entitate.*

BCUIASI - UNIVERSITATEA LIBRARY

4.2.2. Analiza riscului financiar

Tabelul 4.5.

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Capitaluri proprii	lei	Cpr	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572
2	Datorii financiare totale	lei	Dft	2.315.928	2.011.916	2.852.552	3.492.231	4.368.657
3	Capitaluri investite	lei	Cinv = rd. 1+2	7.657.656	7.992.323	9.231.515	11.192.623	13.681.229
4	Rezultatul din exploatare	lei	Rex	56.056	547.832	858.809	1.402.264	2.426.348
5	Cheltuieli cu dobânzile	lei	Chd	282.170	305.062	257.365	342.509	379.814
6	Rezultatul din exploatare recalculat	lei	Rex_r = Rex – Chd	- 226.114	242.770	601.444	1.059.755	2.046.534
7	Rentabilitatea economică	%	R_{RE} = Rex_r / Cinv	- 3	3	7	9	15
8	Costul mediu al capitalului împrumutat (rata medie a dobânzii)	%	Rd = Chd / Dft	12	15	9	10	9
9	Grad îndatorare (levier)	%	Gî = Dft / Cpr	43	34	45	45	47
10	Efectul de levier	%	Lf=(R_{RE}-Rd)xGî	- 6	- 4	-1	- 1	3
11	Rentabilitatea financiară	%	R_{RF} = R_{RE} + Lf	- 9	- 1	6	8	18

Notă: Datoriile financiare sunt preluate din Anexa 5.

Aprecieri: *Analiza riscul financiar evidenţiază comportamente diferite ale efectului de levier asupra rentabilităţii financiare, astfel:*

- *în perioada N-4 – N-1 efectul de levier înregistrează valori negative ce diminuează rentabilitatea financiară, urmare a unor rate medii a dobânzii mai mari decât rentabilitatea economică.*
- *în anul N efectul de levier este pozitiv, contribuind la majorarea rentabilităţii financiare.*

Gradul de îndatorare (levierul) a avut un efect pozitiv şi nu a depăşit valoarea maximă recomandată de 100.

4.2.3. Analiza riscului de faliment

Tabelul 4.6.

Modelul Altman

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Activ total	lei	At	8.737.942	10.197.220	11.749.348	12.757.102	14.907.103
2	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
3	Profit reinvestit	lei	Pr	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
4	Capitaluri proprii	lei	Cpr	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572
5	Datorii totale	lei	Dt	3.396.214	4.216.813	5.370.385	5.056.710	5.594.531
6	Profit brut	lei	Pb	149.427	380.866	485.442	1.230.813	1.923.278
7	Active circulante	lei	Ac	2.442.356	2.247.766	2.794.532	1.359.607	1.766.112
8	R1	%	Pb / At	2	4	4	10	13
9	R2	%	Ca / At	66	66	42	54	49
10	R3	%	Cpr / Dt	157	142	119	152	166
11	R4	%	Pr / At	1	3	3	8	11
12	R5	%	Ac / At	28	22	24	11	12
13	Z = 3,3xR1+R2+0,6xR3+1,4xR4+1,2xR5	-	Z	2,02	1,95	1,60	2,03	2,21

Aprecieri: *În perioada analizată, dinamica funcţiei este oscilantă, valorile localizându-se în zona riscului de faliment într-o marjă normală, cu excepţia anului N-2, când situaţia entităţii este critică, spre faliment (Z = 1,60).*

BCU "ION CREANGĂ" UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 4.7.

Modelul Conan şi Holder

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Active circulante	lei	Ac	2.442.356	2.247.766	2.794.532	1.359.607	1.766.112
2	Stocuri	lei	S	1.208.474	1.192.742	1.315.649	971.902	1.299.715
3	Active circulante – Stocuri	lei	Ac – S	1.233.882	1.055.024	1.478.883	387.705	466.397
4	Datorii totale	lei	Dt	3.396.214	4.216.813	5.370.385	5.056.710	5.594.531
5	Capital permanent	lei	Cpm	5.906.089	8.660.732	9.872.674	10.537.091	12.008.734
6	Activ total, Pasiv total	lei	At, Pt	8.737.942	10.197.220	11.749.348	12.757.102	14.907.103
7	Cheltuieli financiare	lei	Chf	465.252	364.056	439.165	384.695	541.030
8	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
9	Cheltuieli cu personalul	lei	Chp	693.236	622.346	726.406	1.040.487	1.130.503
10	Excedentul brut din exploatare	lei	Ebe	194.776	832.816	1.042.838	1.980.412	2.901.860
11	Valoarea adăugată	lei	Va	1.006.773	1.616.577	1.849.689	3.103.851	4.130.131
12	R1	%	Ebe / Dt	6	20	19	39	52
13	R2	%	Cpm / Pt	68	85	84	83	81
14	R3	%	(Ac-S)/At	14	10	13	3	3
15	R4	%	Chf / Ca	8	5	9	6	7
16	R5	%	Chp / Va	69	38	39	34	27
17	**Z = 0,24 x R1 + 0,22 x R2 + 0,16 x R3 – 0,87 x R4 – 0,10 x R5**	-	Z	0,05	0,17	0,13	0,19	0,22

Aprecieri: *În perioada analizată, dinamica funcţiei este oscilantă, valorile indicând o situaţie incertă, cu probabilitatea de faliment între 30% – 65% în anul N-4, o situaţie favorabilă, cu probabilitatea de faliment între 10% – 30% în anul N-2 şi o situaţie foarte bună, cu probabilitatea de faliment sub 10% în anii N-3, N-1 şi N .*

Tabelul 4.8.

Modelul Taffler

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată				
				N - 4	N - 3	N - 2	N - 1	N
1	Profit brut	lei	Pb	149.427	380.866	485.442	1.230.813	1.923.278
2	Datorii curente		Dc	2.831.853	1.536.488	1.876.674	2.220.011	2.898.369
3	Active curente	lei	Ac	2.455.562	2.247.766	2.797.046	1.368.107	1.770.542
4	Datorii totale	lei	Dt	3.396.214	4.216.813	5.370.385	5.056.710	5.594.531
5	Activ total	lei	At	8.737.942	10.197.220	11.749.348	12.757.102	14.907.103
6	Venituri din vânzări	lei	Vv	5.742.191	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.295.908
7	R1	%	Pb / Dc	5	25	26	55	66
8	R2	%	Ac / Dt	72	53	52	27	32
9	R3	%	Dc /At	32	15	16	17	19
10	R4	%	Vv / At	66	66	42	54	49
11	**Z = 0,53 x R1 + 0,13 x R2 + 0,18 x R3 + 0,16 x R4**	-	Z	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5

Aprecieri: *Potrivit acestui model de calcul, pe întreaga perioada analizată riscul de faliment este mic, cu o evoluţie aproape de limita spre probabilitate înaltă de faliment în perioada N-4 – N-2 şi cu tendinţă de creştere a valorii Z, deci de scădere a riscului de faliment, începând cu anul N-1.*

BCUIAŞI CENTRALA UNIVERSITARĂ

4.2.4. Diagnosticul riscurilor entității

PUNCTE FORTE:

***1. Din punct de vedere al riscului de exploatare*:**

- *Risc de exploatare redus, indicatorul de poziție și coeficientul de elasticitate exprimă o situație confortabilă.*
- *Tendință de îmbunătățire.*

***2. Din punct de vedere al riscului financiar*:**

- *Gradul de îndatorare (levierul) a avut un efect pozitiv și nu a depășit valoarea maximă recomandată.*
- *Tendință de îmbunătățire.*

***3. Din punct de vedere al riscului de faliment*:**

- *Risc de faliment redus.*

PUNCTE SLABE:

***1. Din punct de vedere al riscului de exploatare*:**

- *Risc de exploatare ridicat în anul N - 4.*

***2. Din punct de vedere al riscului financiar*:**

- *În perioada N - 4 – N - 1 efectul de levier înregistrează valori negative.*

***3. Din punct de vedere al riscului de faliment*:**

- *Situație critică, spre faliment în anul N - 2, potrivit modelului Altman și o situație incertă, cu probabilitatea de faliment între 30% - 65% în anul N - 4, potrivit modelului Conan și Holder.*

BCUIAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 5

SITUAȚIILE FINANCIARE PREVIZIONATE – SURSE DE INFORMAȚII CREATIVE ÎN PROCESUL DECIZIONAL

5.1. Premize tehnice şi economice privind dezvoltarea entității

Obiectivul major al entității îl reprezintă creşterea valorii financiare, fundamentat pe următoarele domenii de gestiune:

- *consolidarea activității economice, prin creşterea cifrei de afaceri;*
- *asigurarea echilibrului financiar, prin fluxuri de numerar pozitive;*
- *îmbunătățirea performanțelor economice şi financiare.*

În scopul realizării acestui deziderat, se fac propuneri de îmbunătățire a programului de dezvoltare, structurat pe analiza critică a punctelor slabe şi punctelor forte stabilite prin diagnosticul financiar şi pe dimensiunile prospective economico-financiare a factorilor interni şi externi entității.

Punctul de plecare al previziunii situațiilor financiare îl reprezintă determinarea cifrei de afaceri nete previzionale prin tehnicile de extrapolare, utilizând metoda de ajustare matematică.

Realizarea unor simulări ale trendului cifrei de afaceri nete pentru perioada previzionată prin mai multe variante de calcul, va permite entit[,ii să se decidă asupra acelei variante care se apropie cel mai mult de obiectivul propus în perioada previzionată.

Astfel, pornind de la evoluția cifrei de afaceri nete, previziunea cifrei de afaceri nete va fi determinată prin ajustare lineară, ajustare după parabolă, ajustare după hiperbolă şi ajustare după o curbă exponențială.

Tabelul 5.1.

Evoluția cifrei de afaceri nete în perioada N-4 la N

lei

Anul / Indicator	N-4	N-3	N-2	N-1	N
Cifra de afaceri netă	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666

A) Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare lineară

Varianta I:

Funcția lineară care evidențiază tendința de evoluție are expresia:

$$y_i = a + b \times t_i$$

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 5.2.

Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare liniară pentru perioada N-4 la N

An (n)	y_i (Ca)	t_i*	$t_i \times y_i$	t_i^2	Seria ajustată $y_i = 6.310.204,6 + 166.880,8 \times t_i$
1	5.747.209,00	- 4	- 22.988.836,00	16	5.642.681,40
2	6.693.851,00	- 2	- 13.387.702,00	4	5.976.443,00
3	4.917.744,00	0	0	0	6.310.204,60
4	6.858.553,00	2	13.717.106,00	4	6.643.966,20
5	7.333.666,00	4	29.334.664,00	16	6.977.727,80
∑	*31.551.023,00*	*0*	*6.675.232,00*	*40*	*31.551.023,00*

* Notă: Se determină astfel: $t_1 = 1 - 5 = -4$; $t_2 = 2 - 4 = -2$; $t_3 = 3 - 3 = 0$; $t_4 = 4 - 2 = 2$; $t_5 = 5 - 1 = 4$

$$y_i = a + b \times t_i$$

$$\begin{cases} a = \dfrac{\sum y_i}{n} = \dfrac{31.551.023,00}{5} = 6.310.204,60 \text{ lei} \\ b = \dfrac{\sum t_i\, y_i}{\sum t_i^2} = \dfrac{6.675.232,00}{40} = 166.880,80 \text{ lei} \end{cases}$$

$$y_i\,(Ca) = 6.310.204,60 \text{ lei} + 166.880,80 \text{ lei} \times t_i$$

Considerând că tendința liniară se va menține, putem estima că cifra de afaceri netă va înregistra următoarele valori în perioada N+1 – N+3:

Anul N+1	*t = 6*	*Ca = 7.311.489 lei*
Anul N+2	*t = 8*	*Ca = 7.645.251 lei*
Anul N+3	*t = 10*	*Ca = 7.979.013 lei*

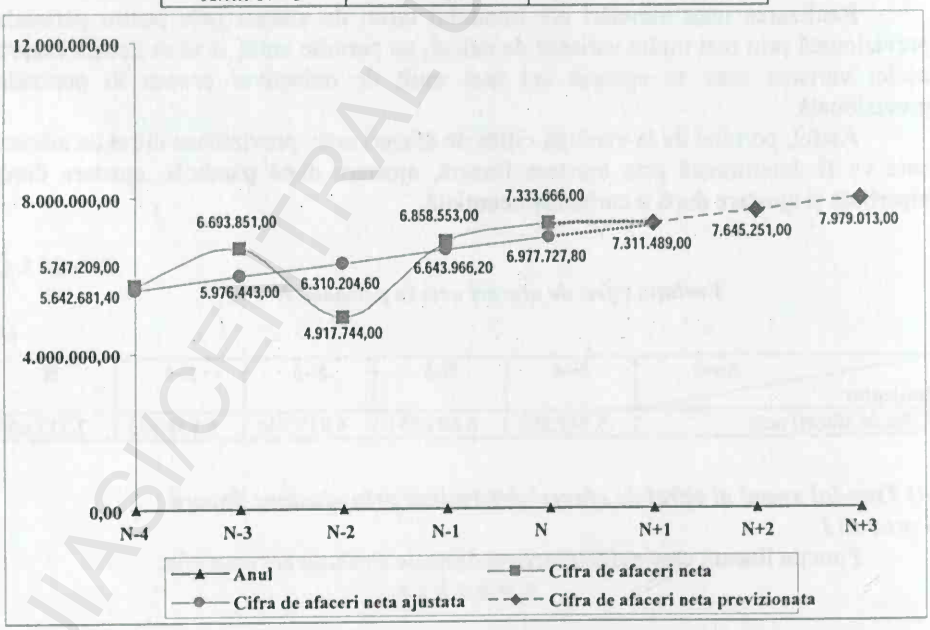

Figura 5.1. Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare liniară

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Varianta II:

Funcția liniară care evidențiază tendința de evoluție are expresia:

$$Y - Ym = a \times (X - Xm)$$

Tabelul 5.3.

Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare liniară pentru perioada N-4 – N

lei

An (Xi)	Ca (Yi)	Xr = Xi – Xm	Yr = Yi – Ym	Xr * Yr	Xr * Xr
1	5.747.209,00	- 2	- 562.995,60	1.125.991,20	4
2	6.693.851,00	- 1	383.646,40	- 383.646,40	1
3	4.917.744,00	0	- 1.392.460,60	0	0
4	6.858.553,00	1	548.348,40	548.348,40	1
5	7.333.666,00	2	1.023.461,40	2.046.922,80	4
$\sum Xi = 15$	$\sum Yi = 31.551.023,00$	$\sum Xr = 0$	$\sum Yr = 0$	$\sum Xr \times Yr = 3.337.616,00$	$\sum Xr \times Xr = 10$

unde $Xm = \frac{\sum Xi}{5} = \frac{15}{5} = 3$

$$Ym = \frac{\sum Yi}{5} = \frac{31.551.023}{5} = 6.310.204,60$$

Panta dreptei de ajustare este dată de relația:

$$a = \frac{\sum Xr \times Yr}{\sum Xr \times Xr} = \frac{3.337.616}{10} = 333.761,60 \text{ lei}$$

Tendința de evoluție este evidențiată prin ecuația:

$$Y - Ym = a \times (X - Xm)$$

$$Y - 6.310.204,60 = 333.761,60 \times (X - 3)$$

Y (Ca) = 333.761,60 lei × X + 5.308.919,80 lei

Considerând că tendința liniară se va menține, putem estima că cifra de afaceri netă va înregistra următoarele valori în perioada N+1 – N+3:

Anul N+1	*X = 6*	*Ca = 7.311.489 lei*
Anul N+2	*X = 7*	*Ca = 7.645.251 lei*
Anul N+3	*X = 8*	*Ca = 7.979.013 lei*

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

B) Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare după parabolă

Tendința de evoluție a cifrei de afaceri determinată prin ajustare după parabolă are expresia:

$$y_i = a + b \, x \, t_i + c \, x \, t_i^2$$

Tabelul 5.4.

Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare după parabolă pentru perioada N-4 – N

lei

An (n)	y_i (Ca)	t_i	t_i^2	t_i x y_i	t_i^4	t_i^2 x y_i	Seria ajustată $y_i = 5.913.939,16 + 166.880,8 \, x \, t_i + 49.533,18 \, x \, t_i^2$
1	5.747.209,00	- 4	16	- 22.988.836,00	256	91.955.344,00	6.038.946,84
2	6.693.851,00	- 2	4	- 13.387.702,00	16	26.775.404,00	5.778.310,28
3	4.917.744,00	0	0	0	0	0	5.913.939,16
4	6.858.553,00	2	4	13.717.106,00	16	27.434.212,00	6.445.833,48
5	7.333.666,00	4	16	29.334.664,00	256	117.338.656,00	7.373.993,24
∑	*31.551.023,00*	*0*	*40*	*6.675.232,00*	*544*	*263.503.616,00*	*31.551.023,00*

$$\begin{cases} na + c\sum t_i^2 = \sum y_i \\ b\sum t_i^2 = \sum t_i y_i \\ a\sum t_i^2 + c\sum t_i^4 = \sum t_i^2 y_i \end{cases}$$

$$\begin{cases} 5a + 40c = 31.551.023 \\ 40b = 6.675.232 \\ 40a + 544c = 263.503.616 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} a = 5.913.939,16 \text{ lei} \\ b = 166.880,80 \text{ lei} \\ c = 49.533,18 \text{ lei} \end{cases}$$

y_i *(Ca)* $= 5.913.939,16$ *lei* $+ 166.880,80$ *lei* $\times \, t_i + 49.533,18$ *lei* $\times \, t_i^2$

Considerând că tendința se va menține, putem estima că cifra de afaceri netă va înregistra următoarele valori în perioada N+1 – N+3:

Anul N+1	$t = 6$	*Ca = 8.698.418 lei*
Anul N+2	$t = 8$	*Ca = 10.419.109 lei*
Anul N+3	$t = 10$	*Ca = 12.536.065 lei*

BCUIAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

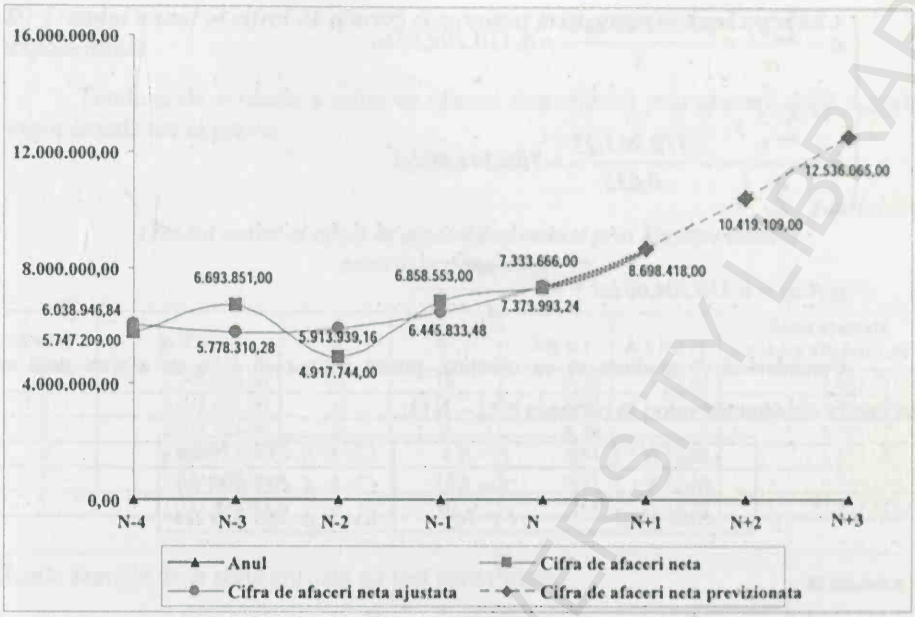

Figura 5.2. Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare după parabolă

C) Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare după hiperbolă

Tendința de evoluție a cifrei de afaceri determinată prin ajustare după hiperbolă are expresia:

$$y_i = a + \frac{b}{t_i}$$

Tabelul 5.5.

Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare după hiperbolă pentru perioada N-4 – N

lei

An (n)	y_i (Ca)	t_i	$\frac{1}{t_i}$	$\frac{1}{t_i} \times y$	t_i^2	$\frac{1}{t_i^2}$	Seria ajustată $y_i = 6.310.204,60 + \frac{766.344,40}{t_i}$
1	5.747.209,00	- 4	- 0,25	- 1.436.802,25	16	0,0625	6.118.618,50
2	6.693.851,00	- 2	- 0,50	- 3.346.925,50	4	0,25	5.927.032,40
3	4.917.744,00	0	0	0	0	0	6.310.204,60
4	6.858.553,00	2	0,50	3.429.276,50	4	0,25	6.693.376,80
5	7.333.666,00	4	0,25	1.833.416,50	16	0,0625	6.501.790,70
∑	*31.551.023,00*	*0*	*0*	*478.965,25*	*40*	*0,625*	*31.551.023,00*

$$y_i = a + \frac{b}{t_i}$$

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

$$\begin{cases} a = \dfrac{\sum y_i}{n} = \dfrac{31.551.023,00}{5} = 6.310.204,60 \text{ lei} \\ b = \dfrac{\sum \dfrac{1}{t_i} y_i}{\sum \dfrac{1}{t_i^2}} = \dfrac{478.965,25}{0,625} = 766.344,40 \text{ lei} \end{cases}$$

$$y_i\,(Ca) = 6.310.204,60 \text{ lei} + \frac{766.344,40 \text{ lei}}{t_i}$$

Considerând că tendința se va menține, putem estima că cifra de afaceri netă va înregistra următoarele valori în perioada N+1 – N+3:

Anul N+1	*t = 6*	*Ca = 6.437.929 lei*
Anul N+2	*t = 8*	*Ca = 6.405.998 lei*
Anul N+3	*t = 10*	*Ca = 6.386.839 lei*

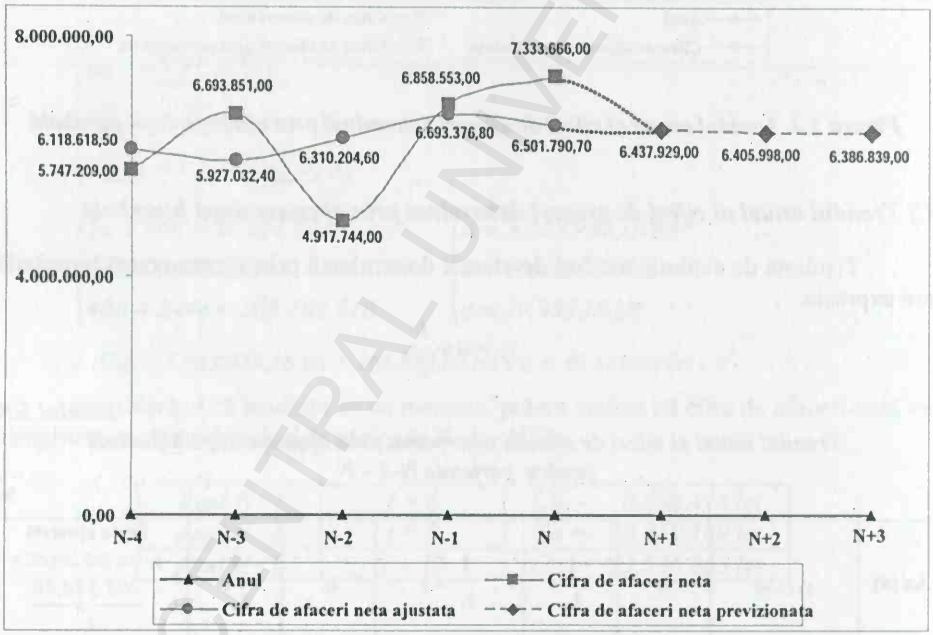

Figura 5.3. Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare după hiperbolă

BCUIASI-CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

D) Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare după o curbă exponențială

Tendința de evoluție a cifrei de afaceri determinată prin ajustare după o curbă exponențială are expresia:

$$y_i = a \times b^{t_i}$$

Tabelul 5.6.

Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare liniară pentru perioada N-4 – N

lei

An (n)	y_i (Ca)	t_i	t_i^2	log y_i	t_i x log y_i	Seria ajustată $y_i = 6.309.573,44 \times 1,025^{t_i}$
1	5.747.209,00	- 4	16	6,76	- 27,04	5.681.771,90
2	6.693.851,00	- 2	4	6,83	- 13,66	5.994.094,77
3	4.917.744,00	0	0	6,70	0	6.309.573,44
4	6.858.553,00	2	4	6,84	13,68	6.625.052,11
5	7.333.666,00	4	16	6,87	27,48	6.940.530,78
Σ	*31.551.023,00*	*0*	*40*	*34*	*0,46*	*31.551.023,00*

Notă: Sumele de la seria ajustată au fost aproximate.

$$y_i = a \times b^{t_i}$$

$$\begin{cases} \log a = \dfrac{\sum \log y_i}{n} = \dfrac{34}{5} = 6,80 \\ \log b = \dfrac{\sum t_i \times \log y_i}{\sum t_i^2} = \dfrac{0,46}{40} = 0,011 \end{cases}$$

$$\begin{cases} a = 10^{6,80} = 6.309.573,44 \text{ lei} \\ b = 10^{0,011} = 1,025 \text{ lei} \end{cases}$$

$$y_i\,(Ca) = 6.309.573,44 \text{ lei} \times 1,025^{t_i}$$

Considerând că tendința se va menține, putem estima că cifra de afaceri netă va înregistra următoarele valori în perioada N+1 – N+3:

Anul N+1	*t = 6*	*Ca = 7.317.171 lei*
Anul N+2	*t = 8*	*Ca = 7.687.603 lei*
Anul N+3	*t = 10*	*Ca = 8.076.787 lei*

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

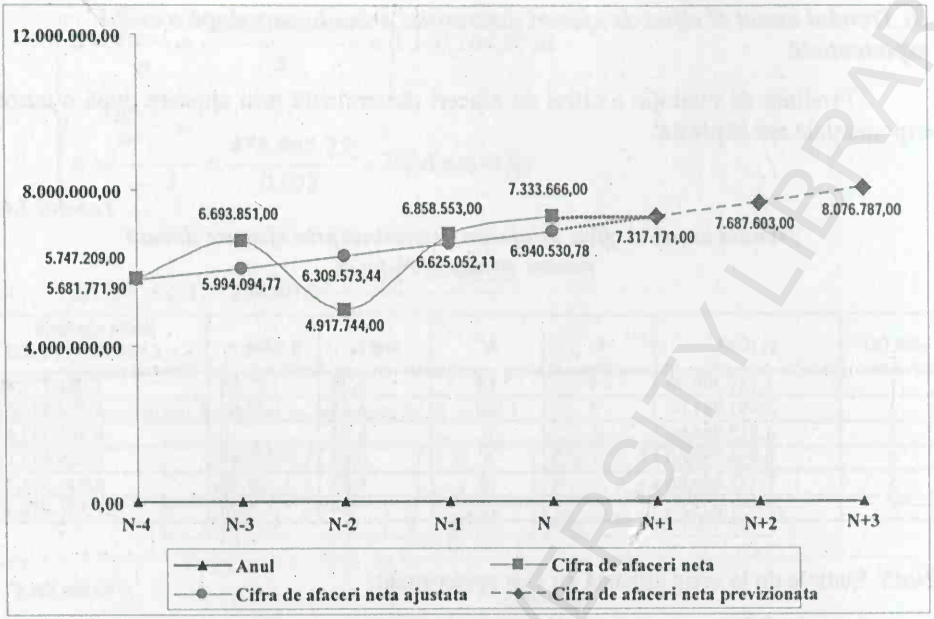

Figura 5.4. Trendul anual al cifrei de afaceri determinat prin ajustare după o curbă exponențială

În urma analizei acestor variante de determinare a cifrei de afaceri nete pentru perioada previzionată, entitatea a stabilit că cea mai bună metodă de calcul, mai apropiată viziunii sale, este cea potrivit căreia cifra de afaceri netă determinată prin ajustare după parabolă, astfel: 8.698.418 lei în anul N+1, 10.419.109 lei în anul N+2 şi 12.536.065 lei în anul N+3.

În scopul *creşterii valorii financiare* a entității analizate, gestiunea financiară se bazează pe următoarele prognoze:

- Pe baza studiilor de marketing se estimează, în prețuri curente:
  - ✓ cifra de afaceri netă va înregistra următoarele valori : 8.698.418 lei în anul N+1, 10.419.109 lei în anul N+2 şi 12.536.065 lei în anul N+3;
  - ✓ variația stocurilor de produse finite şi a producției în curs de execuție se va diminua cu câte 10% în fiecare an prognozat pornind de la nivelul anului N;
  - ✓ producția realizată de societate pentru scopurile sale proprii şi capitalizată va creşte în anul N+1 cu 10%, cu 20% în anul N+2 şi cu 40% în anul N+3;
  - ✓ alte venituri din exploatare sunt reținute la valoarea medie a ultimilor cinci ani, respectiv la 320.729 lei, datorită variațiilor foarte mari de la un an la altul apărute în perioada N-4 – N.
- Prin măsuri tehnico-economice se prevede o creştere anuală a productivității muncii care are drept consecință reducerea cheltuielilor variabile la 100 lei venituri din exploatare:

BCU IASI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 5.7.

Specificaţie	U.M.	N	N+1	N+2	N+3
Venituri din exploatare	lei	8.222.734	9.404.849	11.108.718	13.232.282
Cheltuieli variabile	lei	5.112.412	5.454.812	5.776.533	6.616.141
Cheltuieli variabile la 100 lei venituri din exploatare	lei	*62*	*58*	*52*	*50*

- Cheltuielile fixe se estimează astfel:

Tabelul 5.8.

Specificaţie	U.M.	N	N+1	N+2	N+3
Cheltuieli fixe	lei	683.974	779.259	786.768	809.831

- Referitor la activitatea financiară se estimează:

Tabelul 5.9.

Specificaţie	U.M.	N	N+1	N+2	N+3
Venituri financiare	lei	37.960	50.000	60.000	75.000
Cheltuieli financiare	lei	541.030	380.000	320.000	200.000

- Societatea nu preconizează venituri şi cheltuieli extraordinare.
- Se estimează că societatea va rambursa din creditele bancare pe termen lung suma de 800.000 lei în anul N+1, 900.000 lei în anul N+2, iar diferenţa în anul N+3. Tot în anul N+1 va rambursa sumele încadrate la alte împrumuturi şi datorii financiare şi va plăti dobânzile existente în sold la 31.12.N.
- Societatea va plăti în anul N+1 datoriile cu termen de exigibilitate mai mare de un an existente în sold la 31.12.N (datorii cu personalul şi asigurările sociale, decontările cu grupul şi alte datorii, creditorii diverşi).
- În anul N+1 societatea contractează un credit pe termen scurt (de trezorerie) în valoarea de 720.000 lei.
- Programul de investiţii finanţat din resurse proprii constă în:

Tabelul 5.10.

Specificaţie	U.M.	N+1	N+2	N+3
Investiţii corporale	lei	700.000	1.800.000	3.800.000

Notă: Investiţiile sunt achiziţionate în fiecare an în luna decembrie.

- Calculul amortizării anuale previzionate prezintă următoarea situaţie:

Tabelul 5.11.

Specificaţie	U.M.	N	N+1	N+2	N+3
Amortizarea anuală	lei	425.117	540.000	630.000	720.000

- Durata de rotaţie a stocurilor:

Tabelul 5.12.

Specificaţie	U.M.	N+1	N+2	N+3
Durata de rotaţie a stocurilor	zile	60	56	52

BCU IASI - STUDENT UNIVERSITY LIBRARY

- Creditul creanțe se va micșora în fiecare an cu echivalentul a 1 zi, pornind de la numărul de zile aferente anului N.
- Creditul obligații se estimează că va crește în fiecare an cu echivalentul a 2 zile, având ca bază de calcul numărul de zile din anul N.
- Societatea nu va înregistra cheltuieli sau venituri înregistrate în avans.
- Profitul net se repartizează la resursele proprii.

5.2. Previzionarea rezultatelor economico - financiare

5.2.1. Elaborarea contului de profit și pierdere previzional

În conformitate cu datele prognozate, modelul contului de profit și pierdere se prezintă în tabelul 5.13.:

Tabelul 5.13.

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE

lei

Specificație		Nr. rd.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
Cifra de afaceri netă		1	Ca	7.333.666	8.698.418	10.419.109	12.536.065
Venituri aferente costului producției în curs de execuție	Sold C	2	Vsc	348.009	313.208	281.887	253.698
	Sold D	3	Vsd	0	0	0	0
Producția realizată de entitate pentru scopurile sale proprii și capitalizată		4	Pr	65.904	72.494	86.993	121.790
Alte venituri din exploatare		5	Vae	475.155	320.729	320.729	320.729
VENITURI DIN EXPLOATARE		6	Ve = rd.1 + 2 – 3 + 4 + 5	*8.222.734*	*9.404.849*	*11.108.718*	*13.232.282*
Cheltuieli variabile		7	Cv	5.112.412	5.454.812	5.776.533	6.616.141
Marja brută		8	Mcv = rd. 6 – 7	3.110.322	3.950.037	5.332.185	6.616.141
Cheltuieli fixe		9	Cf	683.974	779.259	786.768	809.831
CHELTUIELI DE EXPLOATARE		10	Ce = rd. 7 + 9	*5.796.386*	*6.234.071*	*6.563.301*	*7.425.972*
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN EXPLOATARE	***- Profit***	11	Re = rd. 6 – 10 sau rd. 8 – 9	***2.426.348***	***3.170.778***	***4.545.417***	***5.806.310***
	- Pierdere	12	Re = rd. 10 – 6	*0*	*0*	*0*	*0*
VENITURI FINANCIARE		13	Vf	*37.960*	*50.000*	*60.000*	*75.000*
CHELTUIELI FINANCIARE		14	Cf	*541.030*	*380.000*	*320.000*	*200.000*
PROFITUL SAU PIERDEREA FINANCIAR (Ă)	***- Profit***	15	Rf = rd. 13 – 14	*0*	*0*	*0*	*0*
	- Pierdere	16	Rf = rd. 14 – 13	***503.070***	***330.000***	***260.000***	***125.000***
Venituri extraordinare		17	Vextr	*0*	*0*	*0*	*0*
Cheltuieli extraordinare		18	C extr	*0*	*0*	*0*	*0*
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN ACTIVITATEA EXTRAORDINARĂ	***- Profit***	19	Rextr = rd. 17 – 18	*0*	*0*	*0*	*0*
	- Pierdere	20	Rextr = rd. 18 – 17	*0*	*0*	*0*	*0*
VENITURI TOTALE		21	Vt = rd. 6 + 13 + 17	*8.260.694*	*9.454.849*	*11.168.718*	*13.307.282*
CHELTUIELI TOTALE		22	Ct = rd. 10 + 14 + 18	*6.337.416*	*6.614.071*	*6.883.301*	*7.625.972*
REZULTATUL BRUT AL EXERCIȚIULUI	***- Profit***	23	Rb = rd. 21 – 22	***1.923.278***	***2.840.778***	***4.285.417***	***5.681.310***
	- Pierdere	24	Rb = rd. 22 – 21	*0*	*0*	*0*	*0*
Impozitul pe profit		25	Imp	311.098	454.524	685.667	909.010
PROFITUL SAU PIERDEREA NET(Ă) A EXERCIȚIULUI FINANCIAR	***- Profit***	26	Rn = rd. 23 – 24 – 25	***1.612.180***	***2.386.254***	***3.599.750***	***4.772.300***
	- Pierdere	27	Rn = rd. 24 + 25 – 23	*0*	*0*	*0*	*0*

Notă: În vederea stabilirii impozitului pe profit, s-a aplicat cota de 16%, făcându-se abstracție de eventualele venituri neimpozabile și cheltuieli nedeductibile.

BCU "ION CREANGĂ" UNIVERSITY LIBRARY

5.2.2. Analiza previzională a rezultatelor economico - financiare

Tabelul 5.14.

Sinteza principalelor rezultate în perioada previzionată

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1.	**De natura veniturilor**						
1.1	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	7.333.666	8.698.418	10.419.109	12.536.065
	Indicele de creştere cu baza în lanţ	%	$I_{Ca} = Ca_n / Ca_{n-1}$	100	119	120	120
1.2	Venituri totale	lei	Vt	8.260.694	9.454.849	11.168.718	13.307.282
	Indicele de creştere cu baza în lanţ	%	$I_{Vt} = Vt_n / Vt_{n-1}$	100	114	118	119
2.	**De natura rezultatelor**						
2.1	Rezultatul din exploatare	lei	Re	2.426.348	3.170.778	4.545.417	5.806.310
	Indicele de creştere cu baza în lanţ	%	$I_{Re} = Re_n / Re_{n-1}$	100	131	143	128
2.2	Rezultatul brut al exerciţiului	lei	Rb	1.923.278	2.840.778	4.285.417	5.681.310
	Indicele de creştere cu baza în lanţ	%	$I_{Rb} = Rb_n / Rb_{n-1}$	100	148	151	133
2.3	Rezultatul net al exerciţiului	lei	Rn	1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
	Indicele de creştere cu baza în lanţ	%	$I_{Rn} = Rn_n / Rn_{n-1}$	100	148	151	133
3.	**De natura acumulărilor**						
3.1	Capacitatea de autofinanţare	lei	CAF	2.037.297	2.926.254	4.229.750	5.492.300
	Indicele de creştere cu baza în lanţ	%	$I_{CAF} = CAF_n / CAF_{n-1}$	100	144	145	130

Tabelul 5.15.

Calculul capacităţii de autofinanţare

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Rezultatul net al exerciţiului	lei	Rn	1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
2	Ajustări de valoare privind activele imobilizate şi circulante şi ajustări privind provizioanele	lei	Aj	425.117	540.000	630.000	720.000
3	*Capacitatea de autofinanţare*	lei	CAF = rd. 1 + 2	*2.037.297*	*2.926.254*	*4.229.750*	*5.492.300*

Aprecieri: În perioada N+1 – N+3 se previzionează creşterea activităţii economice (tabelul 5.14.):

*1. **Indicatorilor de venituri:** cifra de afaceri netă şi veniturile totale prezintă ritmuri de creştere anuale cuprinse între 114% – 120%.*

*2. **Indicatorilor de rezultate:** profitul din exploatare, profitul brut şi profitul net înregistrează ritmuri anuale de creştere de peste 128%, remarcând în cadrul aceluiaşi exerciţiu financiar tendinţa acestora de a devansa indicatorii de venituri.*

*3. **Indicatorul de acumulare:** capacitatea de autofinanţare prezintă ritmuri anuale de creştere peste 130%.*

BCUIAŞI - TITU MAIORESCU UNIVERSITY LIBRARY

5.3. Previzionarea echilibrului financiar

5.3.1. Analiza statică pe baza bilanțului financiar previzional

A. Construcția bilanțului financiar

Tabelul 5.16.

Construcția bilanțului financiar

lei

ACTIV (NEVOI)	Nr. rd.	Perioada analizată			
		N	N+1	N+2	N+3
IMOBILIZĂRI NECORPORALE	01	*0*	*0*	*0*	*0*
IMOBILIZĂRI CORPORALE	02	*13.129.461*	*13.289.461*	*14.459.461*	17.539.461
IMOBILIZĂRI FINANCIARE	03	*7.100*	*7.100*	*7.100*	*7.100*
NEVOI PERMANENTE (IMOBILIZĂRI NETE) – TOTAL (rd. 01 la 03)	04	***13.136.561***	***13.296.561***	***14.466.561***	***17.546.561***
STOCURI	05	*1.299.715*	*1.449.736*	*1.620.750*	*1.810.765*
*CREANȚE **	06	*400.948*	*459.083*	*520.955*	*591.981*
INVESTIȚII PE TERMEN SCURT	07	*0*	*0*	*0*	*0*
CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI	08	*69.879*	*40.419*	914.151	2.001.979
NEVOI TEMPORARE (ACTIVE CIRCULANTE) – TOTAL (rd. 05 la 08)	09	***1.770.542***	***1.949.238***	***3.055.856***	***4.404.725***
ACTIV (NEVOI) – TOTAL (rd. 04 + 09)	10	***14.907.103***	***15.245.799***	***17.522.417***	***21.951.286***

Operațiuni de corectare a activului contabil pentru reconversia în activ financiar

* Majorate prin preluarea conturilor de regularizare (<1 an) și creanțe din active imobilizate cu termen de lichiditate sub 1 an		4.430	0	0	0

PASIV (RESURSE)		Nr. rd.	Perioada analizată			
			N	N+1	N+2	N+3
CAPITAL (rd. 02 la 04), din care:		01	746.010	746.010	746.010	746.010
- capital subscirs vărsat		02	746.010	746.010	746.010	746.010
- capital subscris nevărsat		03	0	0	0	0
- patrimoniul regiei		04	0	0	0	0
PRIME DE CAPITAL		05	0	0	0	0
REZERVE DIN REEVALUARE		06	2.920.784	2.920.784	2.920.784	2.920.784
REZERVE *		07	5.648.361	8.034.615	11.634.365	16.406.665
Acțiuni proprii		08	0	0	0	0
Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii		09	0	0	0	0
Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii		10	0	0	0	0
PROFITUL SAU PIERDEREA REPORTAT (Ă)	Sold C	11	0	0	0	0
	Sold D	12	2.583	2.583	2.583	2.583
PROFITUL SAU PIERDEREA EXERCIȚIULUI FINANCIAR	Sold C	13	1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
	Sold D	14	0	0	0	0
Repartizarea profitului		15	1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
CAPITALURI PROPRII – TOTAL (rd. 01+05+06+07–08+09–10+11–12+13–14–15)		16	*9.312.572*	*11.698.826*	*15.298.576*	*20.070.876*
PROVIZIOANE		17	*0*	*0*	*0*	*0*
DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN		18	*2.696.162*	*1.618.859*	*718.859*	*0*
RESURSE PERMANENTE (CAPITALURI PERMANENTE) – TOTAL (rd. 16 + 17 + 18)		19	***12.008.734***	***13.317.685***	***16.017.435***	***20.070.876***

PASIV (RESURSE)	Nr. rd.	Perioada analizată			
		N	N+1	N+2	N+3
Furnizori şi alte datorii pe termen scurt **	20	971.299	1.208.114	1.504.982	1.880.410
Credite pe termen scurt (de trezorerie)	21	1.927.070	720.000	0	0
RESURSE TEMPORARE (DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ DE PÂNĂ LA UN AN) (rd. 20 + 21)	22	***2.898.369***	***1.928.114***	***1.504.982***	***1.880.410***
PASIV – TOTAL (rd. 19 + 22)	23	***14.907.103***	***15.245.799***	***17.522.417***	***21.951.286***
Operaţiuni de corectare a pasivului contabil pentru reconversia în pasiv financiar					
* Majorate cu repartizările din rezultatul net		1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
** Majorate prin preluarea conturilor de regularizare (<1 an)		227.983	0	0	0

Evaluarea posturilor din bilanţul financiar se bazează pe următoarele calcule:

Tabelul 5.17.

Calculul previzional al imobilizărilor

Elemente de imobilizări	Nr. rd.	Perioada analizată			
		N	N+1	N+2	N+3
IMOBILIZĂRI NECORPORALE					
Sold iniţial	01	*0*	*0*	*0*	*0*
Intrări	02	0	0	0	0
Ieşiri	03	0	0	0	0
Sold final (rd. 01 + 02 – 03)	04	***0***	***0***	***0***	***0***
AMORTIZAREA IMOBILIZĂRILOR NECORPORALE					
Amortizare la începutul anului	05	*0*	*0*	*0*	*0*
Amortizare în cursul anului	06	0	0	0	0
Amortizare aferentă imobilizărilor ieşite	07	0	0	0	0
Amortizare la sfârşitul anului (rd. 05 + 06 – 07)	08	***0***	***0***	***0***	***0***
VALOAREA RĂMASĂ A IMOBILIZĂRILOR NECORPORALE (rd. 04 – 08)	09	**0**	**0**	**0**	**0**
IMOBILIZĂRI CORPORALE					
Sold iniţial	10	*12.981.875*	*15.154.558*	*15.854.558*	*17.654.558*
Intrări	11	3.842.639	700.000	1.800.000	3.800.000
Ieşiri	12	1.669.956	0	0	0
Sold final (rd. 10 + 11 – 12)	13	***15.154.558***	***15.854.558***	***17.654.558***	***21.454.558***
AMORTIZAREA IMOBILIZĂRILOR CORPORALE					
Amortizare la începutul anului	14	*1.599.980*	*2.025.097*	*2.565.097*	*3.195.097*
Amortizare în cursul anului	15	425.117	540.000	630.000	720.000
Amortizare aferentă imobilizărilor ieşite	16	0	0	0	0
Amortizare la sfârşitul anului (rd. 14 + 15 – 16)	17	***2.025.097***	***2.565.097***	***3.195.097***	***3.915.097***
VALOAREA RĂMASĂ A IMOBILIZĂRILOR CORPORALE (rd. 13 – 17)	18	**13.129.461**	**13.289.461**	**14.459.461**	**17.539.461**
IMOBILIZĂRI FINANCIARE					
Sold iniţial	19	*7.100*	*7.100*	*7.100*	*7.100*
Intrări	20	0	0	0	0
Ieşiri	21	0	0	0	0
Sold final (rd. 19 + 20 – 21)	22	***7.100***	***7.100***	***7.100***	***7.100***
IMOBILIZĂRI – TOTAL (rd. 04 + 13 + 22)	23	***15.161.658***	***15.861.658***	***17.661.658***	***21.461.658***
AMORTIZARE – TOTAL (rd. 08 + 17)	24	***2.025.097***	***2.565.097***	***3.195.097***	***3.915.097***
VALOAREA RĂMASĂ A IMOBILIZĂRILOR (rd. 23 – 24) sau (rd. 09 + 18 + 22)	25	***13.136.561***	***13.296.561***	***14.466.561***	***17.546.561***

BCU "I.C. BRĂTIANU" UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 5.18.

Calculul previzional al stocurilor

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	7.333.666	8.698.418	10.419.109	12.536.065
2	Durata de rotație a stocurilor	zile	D_S	64	60	56	52
3	*Stocuri*	lei	$S = Ca \times D_S / 360$	*1.299.715*	*1.449.736*	*1.620.750*	*1.810.765*

Notă: Durata de rotație a stocurilor în anul N s-a rotunjit de la 63,80 zile la 64 de zile. În consecință, stocurile vor fi aproximate la valoarea de bilanț de 1.299.715 lei.

Tabelul 5.19.

Calculul previzional al creanțelor

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	7.333.666	8.698.418	10.419.109	12.536.065
2	Durata de rotație a creanțelor	zile	D_{Cr}	20	19	18	17
3	*Creanțe*	lei	$Cr = Ca \times D_{Cr} / 360$	*400.948*	*459.083*	*520.955*	*591.981*

Notă: Durata de rotație a creanțelor în anul N s-a rotunjit de la 19,68 zile la 20 de zile. În consecință, creanțele vor fi aproximate la valoarea de bilanț de 400.948 lei.

Tabelul 5.20.

Calculul previzional al obligațiilor

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Cifra de afaceri netă	lei	Ca	7.333.666	8.698.418	10.419.109	12.536.065
2	Durata de rotație a obligațiilor	zile	D_O	48	50	52	54
3	*Obligații*	lei	$O = Ca \times D_O / 360$	*971.299*	*1.208.114*	*1.504.982*	*1.880.410*

Notă: Durata de rotație a obligațiilor în anul N s-a rotunjit de la 47,68 zile la 48 de zile. În consecință, obligațiile vor fi aproximate la valoarea de bilanț de 971.299 lei.
În categoria *obligațiilor* intră datoriile față de furnizori și alte datorii pe termen scurt (nu se iau în calcul creditele de trezorerie întrucât acestea apar ca elemente distincte în cadrul resurselor temporare).

Tabelul 5.21.

Calculul previzional al fondului de rulment net

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Capital permanent	lei	CMP	12.008.734	13.317.685	16.017.435	20.070.876
2	Imobilizări nete	lei	IMO	13.136.561	13.296.561	14.466.561	17.546.561
3	*Fond de rulment net*	lei	FRN = rd. 1 – 2	*- 1.127.827*	*21.124*	*1.550.874*	*2.524.315*

BCUIASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 5.22.

Calculul previzional al necesarului de fond de rulment

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Active circulante fără disponibilități	lei	AC – DPB	1.700.663	1.908.819	2.141.705	2.402.746
2	Datorii pe termen scurt fără credite trezorerie	lei	DTS – CRT	971.299	1.208.114	1.504.982	1.880.410
3	*Necesarul de fond de rulment*	lei	NFR = rd. 1 – 2	*729.364*	*700.705*	*636.723*	*522.336*

Tabelul 5.23.

Calculul previzional al trezoreriei nete

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Fond de rulment net	lei	FRN	- 1.127.827	21.124	1.550.874	2.524.315
2	Necesarul de fond de rulment	lei	NFR	729.364	700.705	*636.723*	*522.336*
3	*Trezoreria netă*	lei	TN = rd. 1 – 2	*- 1.857.191*	*- 679.581*	*914.151*	*2.001.979*

Tabelul 5.24.

Calculul previzional al disponibilităților

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Trezoreria netă	lei	TN	- 1.857.191	- 679.581	914.151	2.001.979
2	Credite de trezorerie	lei	CRT	1.927.070	720.000	0	0
3	*Disponibilități*	lei	DPB = rd. 1 + 2	*69.879*	*40.419*	914.151	2.001.979

Tabelul 5.25.

Repartizarea profitului net previzional

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Profit net, repartizat la:	lei	Prn	1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
2	- rezerve (resurse proprii)	lei	Rez	1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
3	- dividende	lei	Div	0	0	0	0

B. Indicatori de analiză a echilibrului financiar

Tabelul 5.26.

Indicatori de analiză a echilibrului financiar

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
A.	**ANALIZA PE ORIZONTALĂ**						
1	**Fond de rulment net**	lei		- 1.127.827	21.124	1.550.874	2.524.315
2	**Necesarul de fond de rulment**	lei		729.364	700.705	636.723	522.336
3	**Trezoreria netă**	lei		- 1.857.191	- 679.581	914.151	2.001.979
B.	**ANALIZA PE VERTICALĂ**						
I.	**SOLVABILITATEA**						
	Rata solvabilității generale	%	Sg = AT / DT	266	430	788	1.167
	Valoarea minim admisibilă	%		200	200	200	200
	Rata solvabilității patrimoniale	%	Sp = CPR / PT	62	77	87	91
	Valoarea minim admisibilă	%		35	35	35	35

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
	Rata fondului de rulment net	%	R_{FRN} = CPM / IMO	91	100	111	114
	Valoarea minim admisibilă	%		100	100	100	100
	Rata de îndatorare globală	%	R_{IG} = DT / PT	38	23	13	9
	Valoarea maxim admisibilă	%		65	65	65	65
	Rata de îndatorare globală	%	R_{IG} = DT / CPR	60	30	15	9
	Valoarea maxim admisibilă	%		100	100	100	100
II.	LICHIDITATEA						
	Rata lichidităţii generale	%	R_{LG} = AC / DTS	61	101	203	234
	Valoarea minim admisibilă	%		100	100	100	100
	Rata lichidităţii rapide	%	R_{LR}=(AC−S) / DTS	16	26	95	138
	Valoarea minim admisibilă	%		65	65	65	65
	Rata lichidităţii imediate	%	R_{LI} = DPB / DTS	2	2	61	106
	Valoarea minim admisibilă	%		35	35	35	35
III.	GESTIUNEA FINANCIARA						
	Durata de rotaţie a NFR	zile	D_{NFR} = NFR x 360 / CA	36	29	22	15
	Valoarea maxim admisibilă	zile		90	90	90	90
	Durata de rotaţie a stocurilor	zile	D_S = S x 360 / CA	64	60	56	52
	Valoarea maxim admisibilă	zile		120	120	120	120
	Durata de rotaţie a creanţelor	zile	D_{Cr} = Cr x 360 / CA	20	19	18	17
	Valoarea maxim admisibilă *	zile		90	90	90	90
	Durata de rotaţie a obligaţiilor	zile	D_O = O x 360 / CA	48	50	52	54
	Valoarea minim admisibilă *	zile		90	90	90	90

Notă:

* Valoarea optimă ar fi de maximum 30 de zile

Aprecieri: *În perioada N+1 – N+3 se previzionează îmbunătăţirea globală a echilibrului financiar, sprijinită pe corelarea echilibrului pe termen lung şi pe termen scurt (tabelul 5.26.):*

1. Din punct de vedere al echilibrului pe termen lung:

- *se prefigurează un echilibru financiar sănătos în ceea ce priveşte resursele şi nevoile permanente, explicat prin trendul crescător al fondului de rulment net;*
- *entitatea se bazează pe o structură sănătoasă a fondului de rulment sprijinită în mare parte pe capitalurile proprii;*
- *ratele de solvabilitate se încadrează în valori admisibile şi asigură credibilitate faţă de partenerii existenţi sau potenţiali ai entităţii.*

2. Din punct de vedere al echilibrului pe termen scurt:

- *ratele de lichiditate generale se încadrează în limitele admisibile, iar ratele de lichiditate rapide şi imediate evoluează către limitele acceptabile, ceea ce înseamnă o prognoză pozitivă a echilibrului între resursele şi utilizările temporare;*
- *duratele de rotaţie ale necesarului de fond de rulment, stocurilor, creanţelor şi obligaţiilor se încadrează în parametrii prestabiliţi, iar pe ansamblu efectele sunt favorabile asupra solvabilităţii şi lichidităţii entităţii.*

3. Din punct de vedere al echilibrului global:

- *fluxurile de trezorerie în creştere de la un an la altul exprimă disponibilitatea monetară efectivă pentru dezvoltarea entităţii şi decontarea obligaţiilor la termenele de exigibilitate.*

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

5.3.2. Analiza statică pe baza bilanțului funcțional previzional

A. Construcția bilanțului funcțional în condițiile nerepartizării profitului net

Tabelul 5.27.

Construcția bilanțului funcțional în condițiile nerepartizării profitului net

lei

ACTIV (NEVOI)	Nr. rd.	Perioada analizată			
		N	N+1	N+2	N+3
A. NEVOI STABILE (ACICLICE) – CICLUL DE INVESTIȚII					
IMOBILIZĂRI NECORPORALE (valoarea brută)	01	0	0	0	0
IMOBILIZĂRI CORPORALE * (valoarea brută)	02	12.233.774	12.933.774	14.733.774	18.533.774
IMOBILIZĂRI FINANCIARE (valoarea brută)	03	7.100	7.100	7.100	7.100
NEVOI STABILE (ACICLICE) – TOTAL (rd. 01 + 02 + 03)	04	**12.240.874**	**12.940.874**	**14.740.874**	**18.540.874**
B. NEVOI CICLICE					
STOCURI	05	1.299.715	1.449.736	*1.620.750*	*1.810.765*
CREANȚE	06	400.948	459.083	*520.955*	*591.981*
NEVOI CICLICE – TOTAL (rd. 05 + 06)	07	***1.700.663***	***1.908.819***	***2.141.705***	***2.402.746***
C. NEVOI DE TREZORERIE					
INVESTIȚII PE TERMEN SCURT	08	0	0	0	0
CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI	09	69.879	40.419	914.151	2.001.979
NEVOI DE TREZORERIE – TOTAL (rd. 08 + 09)	10	***69.879***	***40.419***	***914.151***	***2.001.979***
ACTIV (NEVOI) – TOTAL (rd. 04 + 07 + 10)	11	***14.011.416***	***14.890.112***	***17.796.730***	***22.945.599***

Operațiuni de corectare a activului funcțional

* Majorate cu amortizarea aferentă imobilizărilor corporale	2.025.097	2.565.097	3.195.097	3.915.097
* Diminuate cu sumele rezultate în urma reevaluărilor	2.920.784	2.920.784	2.920.784	2.920.784

lei

PASIV (RESURSE)		Nr. rd.	Perioada analizată			
			N	N+1	N+2	N+3
A. RESURSE STABILE – (CICLUL DE FINANȚARE)						
CAPITAL (rd. 02 la 04), din care:		01	746.010	746.010	746.010	746.010
- capital subscirs vărsat		02	746.010	746.010	746.010	746.010
- capital subscris nevărsat		03	0	0	0	0
- patrimoniul regiei		04	0	0	0	0
PRIME DE CAPITAL		05	0	0	0	0
REZERVE DIN REEVALUARE *		06	0	0	0	0
REZERVE **		07	4.036.181	5.648.361	8.034.615	11.634.365
Acțiuni proprii		08	0	0	0	0
Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii		09	0	0	0	0
Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii		10	0	0	0	0
PROFITUL SAU PIERDEREA REPORTAT(Ă)	Sold C	11	0	0	0	0
	Sold D	12	2.583	2.583	2.583	2.583

BCU "SPIRU HARET" UNIVERSITY LIBRARY

PASIV (RESURSE)		Nr. rd.	Perioada analizată			
			N	N+1	N+2	N+3
PROFITUL SAU PIERDEREA EXERCIȚIULUI FINANCIAR	Sold C	13	1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
	Sold D	14	0	0	0	0
Ajustări de valoare privind activele imobilizate și circulante		15	2.025.097	2.565.097	3.195.097	3.915.097
RESURSE PROPRII – TOTAL (rd. 01 + 05 + 06 + 07 – 08 + 09 – 10 + 11 –12 + 13 – 14 + 15)		16	*8.416.885*	*11.343.139*	*15.572.889*	*21.065.189*
PROVIZIOANE		17	*0*	*0*	*0*	*0*
DATORII FINANCIARE STABILE ***		18	*2.438.143*	*1.618.859*	*718.859*	*0*
RESURSE STABILE (ACICLICE) – TOTAL (rd. 16 + 17 + 18)		19	***10.855.028***	***12.961.998***	***16.291.748***	***21.065.189***
B. RESURSE CICLICE						
RESURSE CICLICE – TOTAL		20	***1.225.874***	***1.208.114***	***1.504.982***	***1.880.410***
C. RESURSE DE TREZORERIE						
CREDITE PE TERMEN SCURT **** (DE TREZORERIE)		21	1.930.514	720.000	0	0
RESURSE DE TREZORERIE – TOTAL (rd. 21)		22	***1.930.514***	***720.000***	***0***	***0***
PASIV (RESURSE) – TOTAL (rd. 19 + 20 + 22)		23	***14.011.416***	***14.890.112***	***17.796.730***	***22.945.599***

Operațiuni de corectare a pasivului funcțional

* Diminuate, acestea fiind scăzute și din valoarea imobilizărilor	2.920.784	2.920.784	2.920.784	2.920.784
** Diminuate cu repartizările din rezultatul net reprezentând surse proprii	1.612.180	2.386.254	3.599.750	4.772.300
*** Diminuate cu datoriile privind personalul și asigurările sociale, furnizorii, decontările cu grupul și alte datorii reprezentând resurse ciclice	254.575	0	0	0
**** Majorate cu valoarea dobânzilor	3.444	0	0	0

B. Indicatori de analiză a echilibrului financiar

Tabelul 5.28.

Nivelul și dinamica fondului de rulment net global

Nr. rd.	Specificație	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Resurse stabile	lei	RS	10.855.028	12.961.998	16.291.748	21.065.189
2	Nevoi stabile	lei	NS	12.240.874	12.940.874	14.740.874	18.540.874
3	Nevoi ciclice	lei	NC	1.700.663	1.908.819	2.141.705	2.402.746
4	Nevoi de trezorerie	lei	NT	69.879	40.419	914.151	2.001.979
5	Nevoi ciclice + Nevoi de trezorerie	lei	rd. 3 + 4	1.770.542	1.949.238	3.055.856	4.404.725
6	Resurse ciclice	lei	RC	1.225.874	1.208.114	1.504.982	1.880.410
7	Resurse de trezorerie	lei	RT	1.930.514	720.000	0	0
8	Resurse ciclice + Resurse de trezorerie	lei	rd. 6 + 7	3.156.388	1.928.114	1.504.982	1.880.410
9	*Fondul de rulment net global*	lei	FRNG = rd. 1 – 2 sau rd. 5 – 8	*- 1.385.846*	*21.124*	*1.550.874*	*2.524.315*

BCUIA CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tabelul 5.29.

Nivelul şi dinamica necesarului de fond de rulment

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Nevoi ciclice	lei	NC	1.700.663	1.908.819	2.141.705	2.402.746
2	Resurse ciclice	lei	RC	1.225.874	1.208.114	1.504.982	1.880.410
3	*Necesarul de fond de rulment global*	lei	NFRT = rd. 1 – 2	*474.789*	*700.705*	*636.723*	*522.336*

Tabelul 5.30.

Nivelul şi dinamica trezoreriei nete

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Fond de rulment net global	lei	FRNG	- 1.385.846	21.124	1.550.874	2.524.315
2	Necesarul de fond de rulment global	lei	NFRT	474.789	700.705	636.723	522.336
3	Investiţii pe termen scurt	lei	ITS	0	0	0	0
4	Disponibilităţi băneşti	lei	DPB	69.879	40.419	914.151	2.001.979
5	*Nevoi de trezorerie (Trezoreria activă)*	lei	NT = rd. 3 + 4	*69.879*	*40.419*	*914.151*	*2.001.979*
6	Credite de trezorerie	lei	CRT	1.930.514	720.000	0	0
7	*Resurse de trezorerie (Trezoreria pasivă)*	lei	RT = rd. 6	*1.930.514*	*720.000*	0	0
8	*Trezoreria netă*	lei	TN = rd. 1 – 2 sau rd. 5 – 7	*- 1.860.635*	*- 679.581*	*914.151*	*2.001.979*

Aprecieri: *În perioada prognozată, fondul de rulment net global înregistrează un trend pozitiv, îndeosebi pe seama evoluţiei crescătoare a capitalurilor proprii, în condiţiile diminuării datoriilor financiare stabile şi a creşterii investiţiilor. Situaţia poate fi apreciată ca fiind una favorabilă, sursele stabile reuşind să finanţeze integral nevoile stabile, rămânând şi un surplus pentru finanţarea nevoilor ciclice.*

Necesarul de fond de rulment global înregistrează valori pozitive pe întreaga perioada prognozată, ceea ce înseamnă că există permanent un surplus de nevoi ciclice în raport cu resursele ciclice. Această situaţie poate fi catalogată ca fiind una favorabilă, dacă avem în vedere aspectele pozitive legate de ciclul de investiţii şi de exploatare (creşterea nevoilor de finanţare a activităţii în urma investiţiilor efectuate în imobilizările de natura mijloacelor fixe, creşterea vânzărilor), dar şi o situaţie nefavorabilă, dacă ne raportăm la aspectele negative legate de creşterea ineficientă a activelor circulante şi reducerea gradului lor de lichiditate (reducerea vitezei de rotaţie a creanţelor din exploatare).

Trezoreria netă înregistrează valori pozitive în perioada prognozată, cu excepţia anului N+1, când există un deficit care va fi acoperit prin contractarea de credite pe termen scurt.

Trezoreria de activ este mult superioară trezoreriei de pasiv, în toţi anii prognozaţi, mai puţin în anul N+1.

În perioada N+2 – N+3 societatea are autonomie financiară, asigurându-se posibilitatea efectuării de plasamente şi a deţinerii de disponibilităţi băneşti.

5.4. Studiul performanţelor entităţii în perioada previzionată

Tabelul 5.31.

Ratele de rentabilitate

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
A.	RENTABILITATEA COMERCIALĂ						
1	**Rata marjei nete de exploatare**	%	R_{Rc} = Rex / Ca	33	36	44	46
	Valoare minimă admisibilă	%		25	25	25	25
2	**Rata marjei nete comerciale**	%	R_{RCN} = Rn / Ca	22	27	35	38
	Valoare minimă admisibilă	%		25	25	25	25
B.	RENTABILITATEA ECONOMICĂ						
3	**Rata rentabilităţii economice nete**	%	R_{REN} = Rex / Cinv	19	23	28	28
	Valoarea minim admisibilă	%		25	25	25	25
C.	RENTABILITATEA FINANCIARĂ						
4	**Rata rentabilităţii financiare**	%	R_{RF} = Rn / Cpr	17	20	24	24
	Valoarea minim admisibilă	%		25	25	25	25
5	**Rata rentabilităţii financiare brute**	%	R_{RFB} = CAF / Cpr	22	25	28	27
	Valoarea minim admisibilă	%		30	30	30	30

Notă: Modul de determinare a capitalurilor investite este determinat în tabelul 5.32, cu menţiunea că datele sunt preluate din bilanţul funcţional

Tabelul 5.32.

Modul de determinare a capitalurilor investite

Nr. rd.	Specificaţie	U. M.	Simbol	Perioada analizată			
				N	N+1	N+2	N+3
1	Active fixe brute (nevoi stabile)	lei	NS	12.240.874	12.940.874	14.740.874	18.540.874
2	Necesarul de fond de rulment global	lei	NFRG	474.789	700.705	636.723	522.336
3	Disponibilităţi	lei	Dpb	69.879	40.419	914.151	2.001.979
4	Resurse proprii	lei	Rpr	8.416.885	11.343.139	15.572.889	21.065.189
5	Datorii financiare stabile	lei	Dfs	2.438.143	1.618.859	718.859	0
6	Credite pe termen scurt	lei	Cts	1.930.514	720.000	0	0
7	*Capitaluri investite*	lei	Cinv = rd. 1+2+3 sau rd. 4+5+6	*12.785.542*	*13.681.998*	*16.291.748*	*21.065.189*

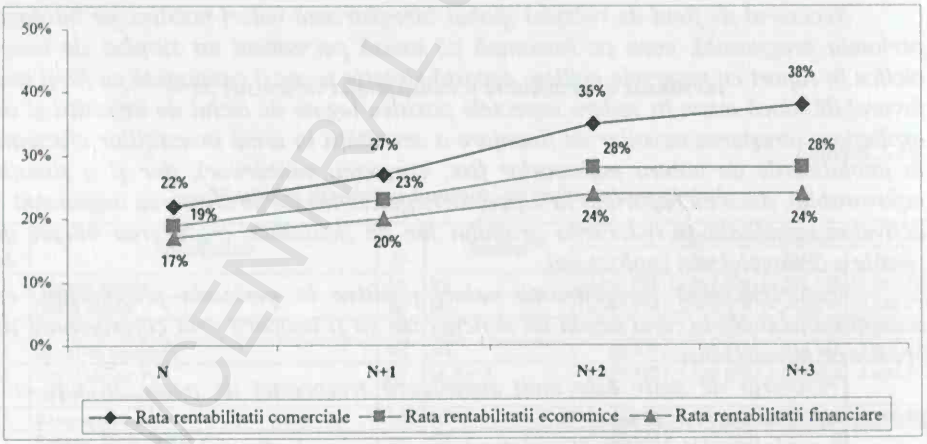

Figura 5.5. Evoluţia performanţelor în perioada N+1 –N+3

Aprecieri: *În perioada prognozată, performanţele comerciale, economice şi financiare înregistrează trenduri pozitive, cu menţiunea că doar cele comerciale şi cele economice (mai puţin anul N+1) se încadrează în valorile admisibile.*

Rentabilitatea financiară prezintă tendinţe de îmbunătăţire dacă ne raportăm la perioada N-4 – N, dar valorile sunt însă sub valorile minime admisibile.

BCU "SICENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

SECȚIUNEA III

FILE DIN ISTORIA CONTABILITĂȚII[1]

[1] Unele din problemele prezentate în această secțiune se regăsesc publicate și în lucrarea: *„Contabilitatea și dezvoltarea economico-socială"* – Paraschivescu, M.D., Păvăloaia, W., Editura Tehnopress, Iași, 1999

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 1

CERCETĂRI ASUPRA ROLULUI INFORMAȚIILOR CONTABILITĂȚII ÎN ANTICHITATE

„Fără fundament istoric, toate cunoştinţele noastre sunt incomplete, iar judecata fenomenelor din prezent este precară şi lipsită de maturitate."
Dumitru Rusu

Ca toate ştiinţele şi contabilitatea şi-a avut începuturile ei. Urmele începuturilor contabilităţii şi însă-şi existenţa ei din cele mai vechi timpuri îşi au rădăcinile în primele forme de viaţă socială şi se confundă cu primele activităţi economice ale omului. Născută din nevoile practice ale producţiei materiale contabilitatea a avut o evoluţie lentă, sinuoasă, dar a stat mereu în slujba progresului omenirii.

Dezvoltarea proprietăţii private, adâncirea diviziunii sociale a muncii, intensificarea schimbului, intervenţia banilor, influenţa creditului şi momentele juridice au fost factorii determinanţi în apariţia şi folosirea evolutivă a însemnărilor contabile. *„Numai utilizarea banilor a impulsionat schimburile şi a generat înregistrări contabile sub forma unor simple însemnări sau chiar înregistrări duble."*[1]

Cu toată dezvoltarea lor într-un cadru cât mai corespunzător nevoilor societăţii omeneşti, însemnările contabile nu pot fi încadrate în sfera propriu-zisă a contabilităţii. Notaţiile şi însemnările folosite în trecutul îndepărtat serveau ca o evidenţă sau memorare a raporturilor de afaceri între persoane. *„Se înţelege că cele mai simple înregistrări contabile au constat din înregistrarea cheltuielilor şi încasărilor, precum şi a soldului în numerar rămas asupra comercianţilor din tranzacţiile aferente".*[2] Firesc, valoarea însemnărilor contabile în mediul social-economic şi în horarele întinse din trecutul contabilităţii este notabilă. Ele au dezvoltat zelul spre perfecţiune, spre cimentarea unor cunoştinţe închegate sistematic şi raţional. O gândire contabilă propriu-zisă nu vom întâlni în veacurile

---

[1] Nişulescu, E. ş.a., *„Drept contabil"*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 1998, pag. 118
[2] Idem, pag. 118

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

îndepărtate. *„Construirea unui sistem de contabilitate este obiectul frământării cugetului omenesc în veacurile apropriate"*[1].

Observând istoric importanța însemnărilor contabile, ca mijloace de ajutorare a omului spre progres, putem constata că *„însemnările contabile au existat pretutindeni unde statul și legea se înfiripau"*[2]. În mediul social-economic antic, primesc tăria legii și valoarea lor crește mereu, dezvoltând spiritul de economie și tendința vădită spre progres.

Activitățile economice din trecutul îndepărtat al omenirii au avut spijinul folositor al însemnărilor contabile. Popoarele lumii vechi nu au ignorat foloasele reale ale însemnărilor contabile, supunând controlului lor haosul și pericolul hazardului. Fără sprijinul unor *„situații de evidență"* comerțul în antichitate ar fi fost lipsit de o busolă de orientare.

Istoria contabilității arată că primele cunoștințe despre existența însemnărilor contabile, izolate sau într-o formă mai ordonată, le întâlnim în *Sumerul antic*. Prezența templelor este însoțită pretutindeni de o organizare sacerdotală. Preoții sunt administratorii bunurilor aparținând zeului. *„Dar gestiunea bogățiilor templului a impus sarcini cu totul noi celor care aveau misiunea să le îndeplinească, și putem presupune că s-a încercat aflarea unui procedeu care să permită ținerea unui registru exact al ofrandelor și întrebuințării lor, de teamă ca nu cumva divinitatea să ceară să i se dea socoteală în cazul unui deficit. Această ipoteză este coroborată de fapte. În sanctuarul ziguratului, săpăturile arheologice au scos la iveală o tabliță purtând urma unei peceți și având crestături care, desigur, au o semnificație numerică. Acesta este primul registru de conturi cunoscut și precursorul imediat al unei lungi serii de documente contabile"*[3].

În mediul social-economic antic elementele referitoare la organizarea și funcționarea *„calculului economic"* de la sumerieni a fost preluat de *babilonieni*. De la aceștia au deprins contabilitatea și *egiptenii* de pe vremea lui *Ptolomeu*, *„realizându-se astfel continuitate în practica însemnărilor contabile și folosindu-se numeroase mijloace și procedee comune"*[4].

Începând din secolul al XII-lea î.e.n., aria culturii și civilizației se strămută. Popoarele *Eladei* aduc vechea civilizației orientală în Europa. Bogatele cetăți grecești și-au educat cetățenii să exceleze în toate domeniile, au creat forme

---

[1] Rusu, D., *„Teorii și sisteme de conducere a contabilității pe plan mondial"*, Editura Rotaprint, I.P. Iași, 1975, pag. 57

[2] Idem, pag. 57

[3] Childe, G., *„Făurirea civilizației"*, C.A. Wats & Co. Ltd., Londra, 1965, trad. lb. română, Editura Științifică, București, 1966, pag. 155

[4] Demetrescu, F.C., *„Istoria contabilității"*, Editura Științifică, București, 1972, pag. 14

de guvernământ, noi genuri literare şi noi idealuri artistice sub deviza *„Totul cu măsură"*[1].

Grecii întreţineau prin oraşele lor comerciale, care au întemeiat pe ţărmurile Mediteranei numeroase colonii, un comerţ bine dezvoltat. Datorită coloniilor sale, Atena ajunsese un mare *„emporium"*, piaţă de desfacere a produselor lumii întregi. Operaţiunile de încasare a veniturilor şi de efectuare a plăţilor statelor cetăţi se făceau de către administratorii-contabili ai finanţelor statului şi ai templelor. Activitatea acestora se desfăşura sub controlul membrilor unei *„curţi de conturi"* aleşi dintre senatori[2].

Gestionarea acestor averi necesita norme precise şi o activitate riguros organizată, impunea aplicarea unor reguli de tehnică a înregistrărilor contabile. La vechii greci au existat urme concludente pentru centralizarea averii publice a cetăţenilor şi a templelor. Se efectuau calcule referitoare la afacerile comerciale, la schimbul de bani, utilizându-se pentru scriere papirusul şi în anumite situaţii tăbliţele de lemn cerate.

Totuşi *„utilul"* nu era vrednic de luat în seamă pe pământurile unde atotputernică era învăţătura lui *Platon* şi *Aristotel*. În *„Politica"*, Aristotel vorbind despre util spune: *„... împrumutul pe dobândă şi camătă sunt urâte cu cea mai mare dreptate, fiindcă acestea îşi scot venitul tot din bani. Această preocupare exclusivă cu idei de utilitate, nu se potriveşte nici sufletelor nobile, nici oamenilor liberi"*[3].

Aristotel referindu-se la problema statului şi a averii publice, indică însă măsuri de conservare a acesteia, precizând unele norme după care conducătorii financiari ai administraţiei statului trebuiau să întocmească *„bugetul"*. Pentru venituri arată că *„acestea trebuie să fie bine cunoscute, pentru a şti care din ele pot fi modificate sau înlăturate ca inutile"*[4].

Sursele istoriografice[5] atestă că grecii au folosit în conducerea şi urmărirea comerţului de mărfuri şi mai ales în cel bancar două registre importante din tehnica contabilă a timpului: *efemeridele* şi *Cartea-mare* sau *registrul de conturi*. În efemeride (jurnale) se înregistrau toate operaţiile pe măsura efectuării lor. Din efemeride operaţiunile se treceau apoi în registrele de conturi, fiecare la contul afectat. Conturile erau limitate la câte două pagini şi anume: debitul pe pagina din stânga şi creditul pe cea din dreapta.

---

[1] Paciolo, L., *„Tratat de contabilitate în partidă dublă"*, versiunea în limba română de D. Rusu şi St. Cuciureanu, Editura Junimea, Iaşi, 1981, pag. 245

[2] Vlaemminck, H.J., *„Histoire et doctrines de la comptabilité"*, Dunod, Paris, 1956, pag. 33

[3] Citat în preluare după Rusu, D., *„Teorii şi sisteme de conducere a contabilităţii pe plan mondial"*, Editura Rotaprint, I.P. Iaşi, 1975, pag. 60

[4] Demetrescu, C.G., *op. cit.*,, pag. 37

[5] Vlaemminck, H.J.,, *op. cit.*, pag. 31

În afara acestor registre, tehnica înregistrărilor contabile la greci mai utiliza registre de casă şi registre de inventar.

Nu este lipsit de sens de a arăta că vastul câmp al mişcărilor de valori generat de viaţa economică a comercianţilor şi bancherilor a impus urmărirea activităţilor şi prin întocmirea unor *„Dări de seamă"* asupra execuţiei bugetului de venituri şi cheltuieli. Se realiza astfel o *activitate informaţională* cu multiple implicaţii previzionale privind modul de obţinere a veniturilor, cheltuielilor efectuate şi excedentul sau deficitul rezultat la finele unei perioade de gestiune.

După cum se poate constata în Grecia antică însemnările contabile folosite de templele ce deveniseră adevărate case de împrumut, contabilizările averii publice şi evidenţierea afacerilor de schimb ajunseseră *„atât de metodice încât se poate vorbi de un sistem de calcul contabil, care o dată cu transmiterea civilizaţiei şi culturii elenistice a trecut la romani"*[1].

În *Imperiul Roman* modul de contabilizare a bunurilor şi serviciilor este destul de avansat. La *Roma*, cetatea care prin diferite mijloace a făcut să i se asculte de trei ori cuvântul în lume: *cu spada, cu crucea şi cu legea*, putem vorbi de o *„contabilitate a argentariilor"*, o *„contabilitate domestică"* şi o *„contabilitate publică"*[2]. Acestea se ţineau riguros şi aveau o mare valoare socială. Valoarea lor poate fi măsurată după intensitatea cu care au fost folosite în viaţa practică, publică şi privată şi mai ales după gradul de ordine şi bunăstare economică la care s-au ridicat unele mase de oameni care le-au utilizat. Romanii, spre deosebire de greci, aveau alte concepţii asupra comerţului, schimbului şi împrumutului cu dobândă. Comerţul cu bani era liber. Măsurarea valorii bunurilor, prin întrebuinţarea metalelor preţioase, a făcut să apară în circulaţie felurite monede provenite din numărul mare de provincii supuse. O dată cu neajunsurile create circulaţiei monetare, datorită diversităţii lor s-a ivit şi necesitatea de a înfiinţa o *instituţie de schimb a monedelor*. Ocupaţia aceasta, de schimbători, au îndeplinit-o bancherii cunoscuţi la venirea lor din Grecia sub numele de *trapeziţi*, iar mai târziu de *argintari*[3].

De la operaţiunile de schimb a monedelor străine cu cele indigene, şi invers, contra unei cote procentuale ce purta numele de *collybus*, activitatea argentariilor a trecut la primirea în păstrare a unor sume de bani şi fructificarea acestora. Cu timpul sfera operaţiunilor pe care le efectuau argentariile se lărgeşte tot mai mult. Ele au început să facă diferite operaţii de plasament, prin mijlocirea altora, în contul beneficiarilor, acordări de credite pe dobândă.

---

[1] Rusu, D., *op. cit.*, pag. 61

[2] Voina, D., *„Faze din evoluţia contabilităţii"*, Librăria Cioflec, Cluj, 1932, pag. 11

[3] Idem, pag. 25

Activitatea comerțului cu bani ca de altfel întreaga conviețuire a cetățeanului roman în societate era precis fixată prin lege. Astfel, pe lângă necesitatea obiectivă ce o simțeau argentariile de a-și ține regulat socotelile și evidențele, era la mijloc și o cerință legală care-i obliga să consemneze activitatea lor pentru a fi în stare să probeze în fața justiției, eventualele litigii cu deponenții ori cu debitorii și să facă dovada ori de câte ori va fi nevoie cerințelor de ordin fiscal.

Firesc, argentariile aveau tot interesul să dea tehnicii înregistrărilor contabile o atenție deosebită folosind pentru evidențierea ordonată și exactă a multiplelor și variatelor operațiuni următoarele registre: *adversaria, codex accepti et expensi* și *codex rationum. „Cele trei registre ținute de bancherii romani arată evoluția unei concepții privind metoda ținerii socotelilor și perfecționarea contabilității într-un sector atât de însemnat cum era sistemul financiar bancar"*[1].

Contabilitatea pe care o țineau argentariile și registrele acestora au apărut, după toate indiciile, ca o consecință firească a operațiunilor de depozit, pe urma cărora necesitatea unei evidențe sistematice a sumelor de bani primite în păstrare, s-a impus ca o cerință fermă. Bancherii au simțit deci nevoia utilizării tehnicii înregistrărilor contabile chiar prin natura operațiilor ce formau obiectul profesiunii lor și apoi prin puterea de constrângere a legii.

La romani, după cum s-a arătat mai întâlnim o *„contabilitate publică"* și o *„contabilitate domestică"*. Izvoarele acestora trebuiesc căutate în cadrul legislativ al statului, în *Dreptul roman.* Normele de drept ale Romei antice au influențat gândirea contabilă preocupată de găsirea unei metodologii de calcul prin care să se poată determina patrimoniul public și privat, și să permită evidențierea mișcărilor de valori care produc modificări în structura acestora. Gândirea juridică romană reprezintă o notă de superioritate față de toate legiuirile antichității și este considerată ca fiind cea mai personală contribuție a Romei antice la bunul comun al culturii și civilizației lumii. Ea învederează un deosebit spirit inventiv, izvorând din nevoia de a se adapta dreptul vechi *„jus civile"*, din legea celor doisprezece table, la viața economică complexă a poporului roman, care, printr-un imperativ politic, prin succesele sale militare ajunge tot mai mult în contact cu mai multe popoare[2]. Instituția Dreptului roman a fost obiectul unei atente gândiri organizatorice, atât pentru viața individuală cât și pentru colectivitatea antică romană. Fixând capacitatea juridică a individului legată de *„status libertatis"*, *„status civitas"* și *„status familie"*, juriștii romani definesc noțiunea de subiect de drept. Astfel, cu secole înainte de epoca noastră se consfințește prin lege proprietatea. Împărțind bunurile în *res extra patrimonium* și *res que in patrimonium nostru sunt*, se fixează obiectul la care se poate aplica dreptul unei persoane. Legând privilegiul individului

[1] Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 245
[2] Idem, pag. 245

de a beneficia de puterea drepturilor cetăţeneşti în raport cu mărimea patrimoniului, de obligativitatea de a contribui la suportarea sarcinilor publice în măsura averii sale, legiuitorul include cu timpul în noţiunea de patrimoniu dreptul de creanţă şi obligaţiile unei persoane, apreciabile în bani.

Din acest cadru legislativ a luat naştere, în parte, necesitatea *contabilizării patrimoniului*. A fost natural ca cetăţeanul roman, capul familiei romane, să aprecieze în mod deosebit importanţa şi folosul unor însemnări şi socoteli de evidenţă, drepturile de creanţă şi obligaţiile sale apreciabile în bani, precum şi toate modificările – sporiri şi reduceri – survenite ulterior, pentru ca la un moment dat să-şi poată da seama de drepturile sale în stat şi de obligaţiile ce le are de îndeplinit.

Acordarea drepturilor publice, sarcinile fiscale, scrupulul şi onestitatea civică în statul roman îşi aveau deci temeiul în contabilitatea patrimonială. Această atmosferă a determinat o gândire contabilă menită să pună în practică calcule care să ofere posibilitatea cunoaşterii rezultatelor activităţii subiectului de patrimoniu şi a raporturilor în care se afla capul familiei romane cu statul[1].

Aşa a luat naştere contabilitatea domestică ţinută de *pater familias*. Legiuitorul nu a precizat în cadrul normelor de drept obligativitatea ţinerii unei contabilităţi patrimoniale şi nici ce fel de registre trebuiau să întocmească cetăţenii romani. Dacă pater familias ţinea registre în regulă, faptul acesta se datora numai interesului său propriu. *„Obiceiul ţinerii registrului era aşa de răspândit la romani, că intervenţia legiuitorului păru de prisos ca să mai reglementeze obligativitatea lor. Capul familiei romane considera ca o datorie deosebit de severă ţinerea registrelor"*[2]. Contabilitatea domestică ţinută de pater familias se întemeia pe următoarele registre: *Liber patrimonium* în care capul familiei îşi consemna averea; *Adversaria*, unde îşi nota faptele curente ale gospodăriei, ceea ce primea şi ce da, cum şi ceea ce avea de primit şi de dat; *Codex accepti et expensi*, ce înregistra operaţiunile ce se întemeiau pe nevoile contractuale; *Codex rationum domesticorum*, evidenţia mişcările de avere grupate pe categorii şi se treceau în evidenţă operaţiunile ce determinau simple debitări şi creditări de persoane.

Importanţa contabilităţii domestice, materializată în faptul că servea ca mijloc de constatare a veniturilor şi averii cetăţenilor în vederea stabilirii drepturilor şi obligaţiilor acestora în relaţia cu statul, ar fi ştirbită dacă nu am vedea-o ca mijloc legal de probă în litigii. *„Ca să poată depune cineva jurământul cu conştiinţa împăcată, trebuie să facă uz de mijloace (de registrele contabilităţii domestice, n.n.) prin care să poată dobândi o privire clară asupra situaţiei averii sale"*[3].

---

[1] Rusu, D., *op. cit.*, pag. 64

[2] Spiridon, I., *„Curs de contabilitate comercială"*, Revista Academiei Comerciale şi Industriale, Bucureşti, 1915, pag. 150

[3] Voina, D., *op. cit.*, pag. 19

Dacă îndemnați de cadrul legislativ sau de interese personale particularii au simțit nevoia folosirii binefacerilor tehnicii înregistrărilor contabile asupra patrimoniului lor și statul, pentru administrarea averii sale și asigurarea mecanismului său fiscal s-a folosit de contabilitate. Perfecționarea metodelor și normelor de strângerea impozitelor, a altor venituri, precum și îngrădirea cheltuielilor publice a determinat un sistem de contabilizare a patrimoniului public.

Din izvoarele scrise rămase de la romani, s-a putut constata modul cum era organizată și aplicată contabilitatea publică, atât la Roma cât și în provinciile imperiului, precum și grija deosebită pe care o arătau în alegerea gestionarilor și contabililor publici. Controlul manipulării banului statului era cuprins în normele contabilității și toți administratorii publici erau obligați să prezinte dări de seamă asupra activității lor. Nerespectarea obligațiilor privind ținerea registrelor contabilității publice era aspru pedepsită.

Astfel, *Cicero*, într-un discurs ținut în fața Senatului împotriva lui *Caius Verres*, guvernatorul *Siciliei*, devenit celebru pentru abuzurile sale și nejustificând cu documente legale sumele gestionate, s-a adresat judecătorilor cu cuvintele: *„Judecători! Iată un fapt nou pe care aveți să-l descoperiți. Este vorba despre un om care nu a ținut niciodată registre contabile"*[1]. În acuzarea sa Cicero scoate în evidență importanța pe care romanii o atribuiau calculului contabil, considerând ca o vină gravă, și deci ca o faptă cu un caracter antisocial, neregularitatea registrelor sau lipsa lor. Semnificative sunt cuvintele: *„Să nu țină registrele? Din contră să le țină și încă foarte regulat"*[2].

Romanii foloseau pentru conducerea contabilității publice numeroase registre și documente: *Breviarium* în care se consemna întreg patrimoniul public al statului; *Tabulae publicae*, adevărate documente și registre ale tezaurului statului, în care se evidențiau încasările și cheltuielile; *Calendarium*, unde se înregistrau sumele destinate cheltuielilor publice și cele ce serveau pentru acordări de împrumuturi garantate cu ipoteci, precum și termenele sumelor ce urmau a fi achitate de către municipii sau de tezaurul central; *Codex accepti et expensi*, având forma registrului de conturi în care se înregistrau încasările și plățile făcute de tezaur, față în față.

Importanța însemnărilor și a tehnicii înregistrărilor contabile la romani, ca de altfel în toată civilizația antică, a fost substanțială pentru progresul economic și cultural. Alcătuirea, însă, a unui sistem ingenios de contabilitate a fost rezervată vremurilor de mai târziu.

---

[1] Demetrescu, C.G., *op. cit.*, pag. 44-45
[2] Idem, pag. 45

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 2

NECESITATEA OBIECTIVĂ A PERFECȚIONĂRII CALCULELOR ECONOMICE

2.1. Progresul economic şi cerințele măsurării rezultatelor activității productive

În perioadele ce au urmat însemnările contabile care ajunseseră să închege o tehnică în ținerea socotelilor patrimoniale s-au constituit ca element dinamic în gândirea umană. Ele se mențin şi se practică în virtutea utilității lor, făurind o tradiție în sectorul activităților creatoare. Dar *„veacul de mijloc"* își are caracteristicile sale. Omul se subordona categoric familiei, breslei, comunității politice, dar mai ales celei religioase. Individul, rațiunea, aproape nu existau şi nici nu se puteau afirma. *„Societatea medievală era întemeiată pe o ordine statică, în care locul fiecărui om era fixat prin naştere şi sancționat de biserică. Încercarea cuiva de a se ridica peste condiția sa constituia un act de revoltă contra ordinii instituite de Dumnezeu"*[1]. Orice instrucție rezulta din întâlnirea spiritului cu biblia şi cu învățăturile lui Aristotel. Rațiunea nu se putea afirma pe nici o cale. Viața economică se reducea la producție şi consumație, la venituri şi la cheltuieli, fiind subordonată principiului îndestulării nevoilor elementare de hrană, îmbrăcăminte şi locuință, adică de subzistență. Economia naturală era o economie de consum. În raport cu totalitatea activității economice a vremii, comerțul reprezenta o ramura neînsemnată. *„Idealul foarte aproape de realitate era autarchia fiecărei moşii"*[2].

În această organizare economică în care timpul n-avea nici o valoare, despre o gândire novatoare în domeniul contabilității nu poate fi vorba. *„Idealul medieval era repausul într-o viață asigurată"*.[3] Contabilitatea se mărgineşte de a fi un îndrumător şi un mijloc de evidență a primirilor şi ieşirilor, era pe de altă parte să indice veniturile şi cheltuielile. *„Totuşi contabilitatea era utilizată pentru că reuşise să aducă ordine în patrimoniul public şi privat, înregistrând primirile şi ieşirile pe de o parte şi veniturile şi cheltuielile pe de altă parte. Ea era un*

---

[1] Oțetea, A., *„Renaşterea şi reforma"*, Editura Ştiințifică, Bucureşti, 1968, pag. 43
[2] Idem, pag. 41
[3] Idem, pag. 43

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

calendar al procesului de producție și de consumație dar și un indicator între venituri și cheltuieli"[4].

Începând cu secolul al XI-lea regimul economiei naturale întemeiat pe producția agricolă e înlocuit treptat de altul întemeiat pe credit și bani. Viața economică, publică și socială începe să facă pași hotărâtori. Forța care a transformat repausul în neliniște, inerția în activitate, apatia în geniu calculator și ambiția nepotolită, a înlocuit o ordine statică cu alta esențial dinamică și a transferat de la țară la oraș centrul de gravitate al vieții, care a aruncat în aer toate îngrădirile societății medievale a fost capitalismul.

Factorii ce au dat naștere orânduirii capitaliste au apărut în perioada producției meșteșugărești și s-au dezvoltat mai întâi sub forma cooperației capitaliste simple, apoi sub aceea a manufacturii, pe măsură ce industria s-a perfecționat prin progresele diviziunii muncii și printr-o serie de invenții tehnice și pe măsură ce s-au deschis noi debușeuri. Germenii noii orânduiri apar o dată cu restaurarea funcției economice a orașelor, care până acum erau simple centre administrative, militare și episcopale. *„Întâlnim, primele începuturi ale producției capitaliste, în mod sporadic, în unele orașe mediteraneene încă în secolele al XIV și XV"*[5].

Apariția capitalului, a muncitorului și capitalismului a însemnat deposedarea țăranului de pământul său, uzurparea terenurilor comunale și exproprierea averilor mănăstirești. Populația rurală expropriată cu forța este silită să se încadreze în sistemul muncii salariate. Astfel, o dată cu acumularea unor capitaluri considerabile în mână câtorva proprietari s-a constituit *armata de rezervă a muncii libere* de care producția capitalistă avea nevoie. Dar exproprierea și izgonirea unei părți din populația rurală nu eliberează numai mijloacele de subzistență și instrumentele ei de muncă în folosul capitalului industrial ci *creează și piață internă.* Astfel, are loc distrugerea industriei casnice care conferă pieței interne extinderea și soliditatea reclamate de modul de producție capitalist.

Comerțul a fost o altă sursă de acumulare a capitalului. În urma restabilirii relațiilor cu orientul, a noilor descoperiri geografice din secolul al XV-lea care au deschis Europei debușeuri imense și noi centre de producție provocând afluxul unor mari cantități de metale prețioase, s-a creat comerțul mondial și astfel *„... piața mondială inaugurează în secolul al XVI-lea istoria modernă a capitalului"*[6]. Se intensifică circulația banilor, începe înlocuirea treptată a plăților în natură prin plata în bani în tranzacțiile comerciale încheiate.

---

[4] Rusu, D., *op. cit.*, pag. 57
[5] Marx, K., *„Capitalul"*, vol. I., Editura Politică, București, 1960, pag. 713
[6] Idem, pag. 177

Sub cuvântul că *„banii nu fac pui"* biserica a interzis împrumutul cu dobândă în interesul clasei feudale, care nu-l făcea pentru nevoi productive ci pentru consum şi lux. Dezvoltarea ulterioară a găsit mijlocul de a eluda interdicţia. Creditul devine licit, cu condiţia să fie gajat, nu direct pe o sumă de bani, ci pe un obiect material. *„Ca să fie la adăpostul sancţiunilor bisericeşti, creditorul n-are decât să-şi camufleze creanţa sub o operaţie comercială"*[7].

De altfel în marile târguri unde se negociau produsele ***Levantului*** şi postavurile ***Occidentului***, se făceau puţine plăţi în numerar. Conturile se lichidau prin compensaţie şi în schimbul unui comision creanţele puteau fi amânate de la un târg la altul. Se constituie în acest sens societăţi în comandită şi asociaţii de creditori care atrag în afaceri sume importante de bani şi oferă o garanţie pentru deponenţi. S-au realizat astfel capitaluri enorme care au început să fie împrumutate.

Din acest moment *creditul* există iar transformarea *capitalului comercial* în *capital industrial* devine posibilă. Bogăţiile viitoare, încă inexistente, care constituie adevăratul obiect al creditului pot fi de acum realizate şi introduse în comerţ sub formă de *titluri negociabile*. Aceasta a însemnat o adevărată revoluţie în practica comercială şi industrială ce a reclamat perfecţionarea instrumentelor de credit. Instituţiile care au răspuns acestor nevoi au fost *băncile*.

Dezvoltarea industriei şi a comerţului la care ajunseseră unele state în această perioadă scoate oamenii din izolarea economiei naturale. Orizontul intelectual se lărgeşte. Bunăstarea păturilor superioare ale populaţiei urbane creşte şi, odată cu acestea, se deşteaptă în oameni gustul de viaţă şi încrederea în propriile lor forţe. *„Spiritul de iniţiativă, realist şi practic, care deosebeşte omul modern de omul medieval, e produsul acestor noi relaţii de producţie, nu al descompunerii antichităţii clasice"*[8].

Burghezia ca o nouă clasă socială care se ridică pretutindeni unde triumfă, surpă supremaţia politică şi economică a nobilimii feudale şi supune intereselor ei politica comunităţii. Regimul feudal anarhic, violent, risipitor şi neprevăzător e incompatibil cu interesele industriei şi comerţului, de aceea e înlocuit. Administraţia statului, justiţia, finanţele sunt reorganizate în sensul interesului capitalului.

Transformările din baza economică a statelor au pus raţiunea mai presus de credinţă, de tradiţie, de autoritatea bisericii. Proclamarea suveranităţii raţiunii e o protestare contra ascetismului medieval, contra principiului autorităţii, contra tuturor procedeelor care violează natura şi o apoteoză a vieţii pământeşti care merită să fie trăită pentru ea însăşi cu toate durerile şi bucuriile ei. Ea e în acelaşi

[7] Oţetea, A., *op. cit.*, pag. 52
[8] Idem, pag. 16

timp recunoaşterea superiorităţii *vieţii active* asupra *vieţii contemplative*, din care biserica făcuse supremul ideal de perfecţiune creştină.

Astfel, transformările de ordin economic, politic, social şi religios au determinat o revoluţie intelectuală şi culturală. Gândirea rupe canoanele înguste ale filozofiei medievale, se leapădă de metodele sterpe ale scolasticii, proclamă suveranitatea raţiunii împotriva tradiţiei şi ia din nou în cercetare marile probleme ale existenţei şi moralei. Ea se simte destul de puternică pentru a întemeia ştiinţa exclusiv pe experienţă şi pe raţiune. *„Explicarea trebuie căutată în nevoia de independenţă intelectuală. Cugetarea filozofică voia să scutere jugul, devenit tradiţional, al religiei"*[9].

Esenţa acestei revoluţii pe planul gândirii e revolta împotriva dictaturii bisericii, urmarea firească a transformărilor economice şi sociale aduse de noua orânduire. Oamenii de cuget ai timpului întorc spatele la tot ceea ce este ceresc, pentru a nu se ocupa decât de ceea ce este pământesc, studiind ştiinţa în marea carte a naturii. *„Cu toată această ambiţie, atât de puţin favorabilă, studiul obiectiv al naturii îşi făcea încet şi greu, drumul. Începând cu Leonardo da Vinci, continuând cu Copernic, şi sfârşind cu Galilei, ştiinţa născândă a dus la rezultate surprinzătoare, care au influenţat, inevitabil, cugetarea"*[10].

S-a constituit astfel, o nouă concepţie despre ştiinţă şi o metodă modernă de cercetare care a însemnat una din cele mai importante cuceriri ale spiritului uman. Ştiinţa a încetat de a mai constitui o sumă de cunoştinţe dată prin revelaţie odată şi pentru totdeauna, pentru a deveni cunoaşterea dobândită prin studiul naturii şi realităţii la care fiecare generaţie îşi aduce contribuţia sa. Această concepţie despre ştiinţă a însemnat o adevărată revoluţie intelectuală în toate domeniile.

În tumultuoasa viaţă economică datorită înmulţirii afacerilor, răspândirii practicii contractelor şi convenţiilor încheiate pe bază de servicii reciproce a căror valoare era exprimată în bani, ca şi necesitatea comensurării rezultatelor prin stabilirea raportului între consumaţiuni şi încasări, pentru a putea stabili dacă o afacere e avantajoasă sau nu din punct de vedere financiar au impus întrebuinţarea *calculul economic ca instrument indispensabil în conducerea afacerilor.* Comerţul, industria şi băncile n-ar fi putut funcţiona şi nu s-ar fi putut dezvolta fără generalizarea calculului economic şi fără constituirea unui sistem de reflectare a mişcărilor de valori raţional. Acestei necesităţi i-au răspuns arta de a ţine socotelile în ordine şi spiritul de precizie, cu un cuvânt: ***contabilitatea.***

---

[9] Negulescu, P.P., Scrieri inedite, IV, *„Problema cosmologică"*, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1977, pag. 250

[10] Idem, pag. 251

Dezvoltarea afacerilor determină firmele să introducă ordine în socoteli, să înlocuiască metodele empirice de urmărire a mişcărilor de valori patrimoniale cu un sistem de reflectare capabil să cuprindă întreg ansamblul, cu contabilitatea. *„Contabilitatea este ştiinţa spiritului de organizare şi conducere ştiinţifică, spirit care a format multă vreme o insulă de empirism"*[11].

Deşi omul s-a folosit de anumite părţi izolate care fac parte din contabilitate în scopurile ce şi le-a propus, totuşi, abia în perioada capitalismului contabilitatea se conturează luând forma ştiinţei de sine stătătoare necesară conducerii activităţii economice moderne. Cu cât concentrarea capitalului devine mai mare, cu atât cunoaşterea şi utilizarea în viaţa social-economică a acestei ştiinţe devine mai indispensabilă.

Referindu-se la necesitatea şi utilitatea ştiinţei contabilităţii în viaţa omenirii, *Goethe*: *„Câte foloase nu aduce neguţătorului contabilitatea dublă. E una dintre cele mai frumoase descoperiri ale minţii omeneşti şi orice bun cap de familie ar trebui s-o introducă în gospodăria sa"*[12].

Complexitatea operaţiunilor comerciale a dat naştere şi altor invenţii care dovedesc gradul de precizie şi de claritate la care, sub presiunea necesităţilor practice s-a ridicat spiritul laic în cercurile comerciale. Acestea s-au răspândit în toată lumea civilizată şi au constituit instrumentele esenţiale ale lumii capitaliste. Ele dovedesc că spiritul de precizie şi de ordine, observaţie şi calcul care sunt trăsăturile esenţiale ale spiritului nou ce aveau să creeze ştiinţele, nu sunt produse ale antichităţii descompuse, ci ale noilor condiţii de activitate economică.

2.2. Influenţa modului de reprezentare a cifrelor asupra calculelor economice

În activitatea sa economico-socială omul a simţit nevoia să exprime oral şi apoi în scris mişcările de valori pe care le efectua. Astfel, printre primele noţiuni care s-au format în intelectul uman a fost, de bună seamă, şi noţiunea de număr. Această noţiune îşi trage originea din cele mai îndepărtate timpuri ale istoriei popoarelor. Cristalizarea ei în mintea omului a fost influenţată de natură, care prin mediul ambiant pe care-l oferea, l-a forţat pe individ *„să observe în calea lui felurite fiinţe şi lucruri şi să ajungă astfel la noţiunea de „cât?", întrebare la care se putea răspunde numai prin cuprinderea exactă a mărimilor singuratice într-un număr"*[13].

---

[11] Sombart, W., *„L'apogée du capitalisme"*, tom. II, Paris, 1932, pag. 398
[12] Goethe, W., *„Anii de ucenicie ai lui Wilhelm Meister"*, Editura Minerva, Bucureşti, 1982, pag. 34
[13] Voina, D., *op. cit.*, pag. 5

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exteriorizarea noțiunilor numerice, a mărimilor identificate s-a făcut la început prin intermediul numerotației digitale. În perioada de emancipare intelectuală a omului, numerele au început să fie reprezentate în mod grafic. E foarte probabil că poziția degetelor și a mâinilor adoptată în numerația digitală să fi avut o influență hotărâtoare asupra formării semnelor pentru numere.

Primele semne folosite pentru indicarea numerelor au fost liniile verticale așezate într-o anumită ordine. Pentru fiecare unitate se trăgea câte o linie verticală, apoi la fiecare zece liniuțe se trăgea câte o linie verticală mai mare care indica zecile. În același mod erau grupate sutele, miile etc., care se notau cu linii verticale din ce în ce mai mari.

Exprimarea numerelor pe cale digitală și apoi în scris prin semne rudimentare a permis omului trecerea la calcule. Cunoașterea operațiunilor fundamentale ale aritmeticii datează de foarte multă vreme. Pe tăblițele de lut ars din *Mesopotamia*, acoperite cu inscripții cuneiforme, de acum 3000 de ani î.e.n., se află calcule de multiplicare și de ridicare la puteri pătrate și cubice care probează în mod documentar starea înaintată a tehnicii calculelor.

Semnele prin care se exprimau în scris cantitățile, valorile și cu care se făceau calcule au variat după timp și popoare. Astfel, în *Grecia antică* pentru reprezentarea numerelor s-au adoptat literele mici ale alfabetului. Unitățile erau reprezentate prin litere de la *„a"* la *„i"*, zecile de la *„j"* la *„q"*, iar sutele de la *„r"* la *„u"*. Unitățile erau despărțite de zeci și zecile de sute prin câte o virgulă.

Spre deosebire de greci, *romanii* foloseau literele mari pentru indicarea cifrelor. Cu ajutorul literelor respective se formau numere de exemplu: 13 = XIII; 24 = XXIV; 45 = XLV.

Popoarele vechi din *orientul antic* aveau la îndemână alte reprezentări pentru numere: *„În cele mai vechi documente scrise ale egiptenilor și babilonienilor, întâlnim numere reprezentate chiar printr-un fel de scriere desăvârșită"*[14].

Începând cu secolul al III-lea î.e.n., aflăm la *inzi* un sistem de simbolizare a numerelor care, probabil reprezintă formele străvechi ale cifrelor noastre. Prin cercetările comparative ale specialiștilor au fost recunoscute în ele cele 9 cifre de astăzi. Cele nouă semne li s-a dat o valoare absolută și una de ordine. Savantul matematician *Laplace* are față de ingeniozitatea inzilor de a fi alcătuit primul sistem numeric, următoarele cuvinte de admirație: *„Ideea de a exprima toate cantitățile prin nouă semne, dându-li-se o valoare absolută și pe de altă parte de ordine, este atât de simplă, că tocmai pentru aceasta nu i se atribuie îndeajuns admirația pe care o merită. Dar tocmai simplitatea și ușurința acestei metode ridică sistemul aritmetic al inzilor la rangul celor mai folositoare descoperiri. Cât*

[14] Lietzmann, V., *„Uberblick über die Geschichte der Elementar mathematik"*, Wien, 1928, pag. 18

de greu a fost să se descopere o astfel de metodă, se poate vedea din faptul că ea a scăpat din vedere chiar celor două genii ale antichității, Archimedes și Apollonius de Perga"[15].

De la inzi sistemul acesta de scriere și reprezentare a numerelor trece la arabi. El suferă modificări și perfecționări. Astfel, la începutul secolului al IX-lea matematicianul *Muhammad ibn-Mousa*, bibliotecarul califului *Al-Mamoun*, *descoperă în compunerea numerelor ordinea unităților, zecilor, sutelor etc., locul în operațiunile aritmetice de adunare și scădere. El stabilește totodată cum trebuie folosită cifra zero în reprezentarea numerelor și în calcule.*

După invazia din secolul al VIII-lea e.n. a maurilor în peninsula *Iberica*, odată cu civilizația lor, aceștia au răspândit și cifrele care de atunci poartă numele de *„cifre arabe"*.

Existența celor două sisteme de numerație, *cel cu cifre romane* și *cel cu cifre arabe*, au influențat în mod diferit tehnica calculelor în general și a contabilității în special.

Până la anul 1400 *aproape toate conturile caselor de afaceri erau ținute în cifre romane* care nu au dispărut din contabilitate decât spre sfârșitul secolului al XVIII-lea. Sistemul de numerotație prin cifre romane a impus o anumită formă a conturilor. Numerele erau încorporate în textul ce explica operația care impusese respectiva reflectare în conturi. Pentru a se identifica o înregistrare contabilă într-un document ce cuprindea și alte informații trebuia parcurs tot textul acestuia. Cifrele romane, pe de altă parte, datorită complexității lor erau deformate în scrierea cursivă dând naștere la interpretări eronate, fiind dispuse fără cea mai mică grijă de aliniament. Cu toate aceste inconveniente folosirea cifrelor romane în viața social-economică era compatibilă cu slaba dezvoltare a calculelor și a științei în general care, la acea vreme, a lăsat fără obiect cercetarea numerelor mari. Numerele în sistemul roman erau scrise în coloane de cifre separate prin puncte pentru a ușura lectura. Fiecare coloană reprezenta o singură categorie. Natura unităților era indicată printr-un semn distinctiv plasat în dreapta fiecărei serii de cifre. Coloana miilor este dominată de un *„M"*, cea a sutelor de un *„C"*, cea a douăzecilor de *„XX"* și în sfârșit la dreapta de tot se găsea coloana unităților. Dacă se reprezenta de exemplu 8799 se scria VIII M. VII C. IIII XX. XVIIII.

Acest sistem de numerație rămâne și este perfecționat, chiar dacă în Europa începuse să-și facă simțită prezența *sistemului de numerație prin cifre arabe*, prin introducerea lor în aria calculelor, pe la anul 976, de către *Gerbert*, viitorul papă *Sylvestru al II-lea*[16]. Răspândirea acestor cifre mai ales în viața

[15] Citat prin preluare din Voina, D., *op. cit.*, pag. 7-8
[16] Cf. cu Voina, D., *op. cit.*, pag. 34

comercială capătă avânt după apariţia unei lucrări de 459 de pagini intitulată *„Liber abaci"*, scrisă de un negustor matematician *Leonardo Pisano* la anul 1202. Acesta folosind sistemul arab de numerotaţie tratează cele patru operaţiuni fundamentale cu numere întregi şi zecimale precum şi felurite calcule cu aplicaţiuni practice la viaţa comercială. Lucrarea cuprinde modele de conturi scrise în maniera epocii, adică cu cifre romane în text, dar care sunt scoase în coloane separate cu caractere arabe şi scrise unele sub altele pentru a putea fi însumate. Pentru aceasta lucrarea lui devine un adevărat tratat de tehnică comercială şi bancară.

Noul sistem de numeraţie s-a generalizat mai ales în *oraşele italiene* ca apoi să se extindă în toată Europa. Adoptarea cifrelor arabe şi uşurinţa calculelor cu ele a avut asupra dezvoltării calculelor economico-contabile o influenţă hotărâtoare, dar a generat şi multe controverse şi abuzuri legislative.

În faţa curentului general şi a tendinţei tot mai intensive de a se întrebuinţa cifrele arabe orice măsuri restrictive se arătau ineficiente. Inovaţia introdusă de Pisano a simplificat considerabil munca de contabilitate a negustorilor. Ea n-a fost totuşi admisă uşor. Pe nedrept se imagina că cifrele arabe se puteau uşor falsifica. Pentru aceste subiective aprecieri utilizarea cifrelor arabe a fost interzisă în cărţile de comerţ. La 1520 şi municipalitatea din *Freibourg* se alătură *Florenţei* şi nu admite ca probă legală a unei datorii decât documentele conţinând sumele în litere sau cifre romane.

În acelaşi timp folosirea cifrelor arabe prin diferite mijloace începe să se extindă în *Italia*. Începutul îl face *Francesco Balduci Pegollati* prin lucrarea *„Practica della mercatura"* în anul 1340. Această lucrare a vrut să fie *„manual al comerciantului perfect"* prezentând obiceiurile şi tradiţiile comerţului din acea epocă şi toate cunoştinţele indispensabile aceluia care vroia să se instruiască în operaţiunile de comerţ şi de credit. Competenţa profesională şi experienţa lui Pegollati expusă în lucrare se baza pe o practică comercială deosebită făcută la conducerea firmei *Casa Bardi* cu sediul la Florenţa şi sucursale în Ţările de Jos, Anglia şi Cipru.

Totuşi, la comercianţi cifrele romane continuau să fie folosite. Însăşi contabilitatea le foloseşte exclusiv sau în combinaţie cu cifrele arabe până în secolul al XVII-lea. Atât de faimoasele cărţi de *„massari de Gênes"* ţinute în întregime în partidă dublă sunt întocmite exclusiv cu cifre romane. La fel sunt ţinute în cartea fraţilor *Soranzo* la 1406 *Jurnalul* şi *Cartea-mare* a lui *San Marco* păstrate în arhivele de la Veneţia[17].

Folosirea dublei reprezentări a numerelor în activitatea şi literatura comercială continuă. *Jehan Ympyn* la 1543 în lucrarea *„Nouvelle instruction"*

[17] Vlaemminck, H.J., Op. cit., pag. 54

scrie de două ori o sumă: o dată în text cu cifre arabe şi a doua oară cu cifre romane în coloana de sume. *Schweicker* la 1549 face acelaşi lucru dar într-o manieră inversă ceea ce este mai logic. El scrie cifre romane în redactarea articolului şi cifrele arabe în coloana de sume.

În Anglia şi Scoţia precum şi în contabilitatea publică a statelor trecerea de la cifrele romane la utilizarea exclusivă a celor arabe nu a cunoscut progrese până spre sfârşitul secolului al XVIII-lea. Această persistenţă a cifrelor romane, cu toate dezavantajele pe care le-am prezentat, îşi are izvorul în credinţa că ele pot fi mai greu falsificate.

Totuşi, în această perioadă *Italia* rămâne ţara cu cea mai ascuţită şi subtilă iniţiativă. *„Cartea-mare"* a veneţianului *Iacob BADOER* (1436-1439) pare a fi, printre adevăratele cărţi de conturi cunoscute la acea vreme, prima *Carte-mare contabilă* ţinută în întregime cu cifre arabe[18].

[18] Idem, pag. 55

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 3

DESCOPERIREA ŞI PERFECŢIONAREA SISTEMULUI DE CALCUL CONTABIL ÎN PARTIDĂ DUBLĂ

Setea de cunoaştere a cerut omului un efort. Ideea de calcul precis a frământat spiritele şi astfel s-a păşit spre lumină. Calculele cu cifre arabe au creat posibilitatea trecerii de la empirism la reguli şi de la reguli la construcţia unui sistem de calcul. Primele indicii ale unui calcul sistematic în domeniul economic le întâlnim după anul 1202 urmând o perioadă de cristalizare până la 1494. Această perioadă se caracterizează prin momente principale[1]:

1. *Familiarizarea comercianţilor cu cifrele arabe şi cu metodele de calcul răspândite prin lucrarea lui Leonardo PISANO din anul 1202;*
2. *Cristalizarea unor reguli servind ca bază de înregistrare;*
3. *Perfecţionarea tehnicii contabile şi apariţia sistemului de contabilitate în partidă dublă.*

Acum putem vorbi de o *contabilitate în partidă simplă* şi de o *contabilitate în partidă dublă*. Demn de observat este faptul că în secolul al XIV-lea *se formează şcoli speciale pentru învăţarea calculului comercial*, recunoscându-se contabilităţii pe lângă o inestimabilă valoare practică şi o valoare educativă. *Spiritul a creat ceea ce era necesar organismului economic şi social în acele timpuri un sistem de calcul contabil.* Contabilitatea este o creaţie a acţiunilor concrete. Este un produs al raţiunii născută dintr-un imperativ al relaţiilor din mediul social-economic.

Destrămarea feudalismului şi începuturile revoluţiei capitalului amplifică circuitul de bunuri din Orientul îndepărtat şi ţinuturile nordice ale Europei, dezvoltă oraşele italiene. Această circulaţie de valori materiale dă naştere la uzanţe şi viaţă comercială nouă. Este un moment favorabil. Omul economic îşi face apariţia. Se naşte o mare goană după bani. Se dezvoltă creditul, se nasc pieţele comerciale care impun noi forme de viaţă economică. Însemnările tradiţionale nu mai corespund calculelor ce se impuneau pentru cunoaşterea precisă a situaţiei valorilor aflate în mişcare, pentru evidenţa creditului. Se pretind metode de contabilitate superioare celor existente. Calculul empiric redat de

[1] Cf cu Voina, D., *op. cit.*, pag. 36

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

însemnările contabile începe să piardă în fața labirintului imens al circulației valorilor. *Astfel este inventat contul ca model economic pe pământul Italiei.* În progresul societății descoperirea contului poate sta alături de cele mai mari invenții ale umanității. Clasic, contul se prezintă sub forma unui model cu două coloane: partea stângă a primit numele de *debit*, iar cea dreaptă de *credit*. *„Ele au luat naştere în trecutul îndepărtat când s-a simțit nevoia ca acela care dă ceva contra prestațiunii imediată, să noteze ceea ce avea de primit de la debitorul său, sprijinindu-şi astfel memoria pe însemnări scrise. Cum noi scriem de la stânga la dreapta a fost firesc ca socoteala deschisă debitorului să fie începută în partea stângă. Cealaltă parte, din dreapta, a fost rezervată pentru înscrierea sumelor de bani când debitorul își stingea datoria"*[2].

În timp, de la simplul rol de *„socoteală"*, contul primeşte noi funcțiuni. El devine un germen pe care se va cimenta şi dezvolta un sistem rațional de calcul. Forma contului va ușura calculele şi va permite o evidențiere a raporturilor între debitori şi creditori. În viața comercială funcția contului se amplifică cu timpul el devenind şi un *„mijloc de calcul"* pentru diferite bunuri.

Gândirea contabilă a fost stimulată de apariția contului şi astfel în lumea circulației bunurilor şi a valorilor economice se cere inventată o busolă de orientare. *Aceasta a fost contabilitatea care odată descoperită şi informațiile dovedindu-se folositoare s-a perfecționat sub impulsul cerințelor vieții economice.*

Contabilitatea depăşeşte vechiul ei cadru de calcule şi primeşte altă structură, mai corespunzătoare, care îi permite o evidențiere mai analitică a mişcărilor de valori din câmpul ei de aplicare. *Memorialul* continuă să fie folosit pentru descrierea operațiunilor economice. S-au creat conturi pentru toate părțile alcătuitoare *de avere* şi pentru *datoriile* întreprinderii față de alții. În *Jurnal* înscrierea operațiunilor se face sub formă de *articole contabile*, punându-se *contul debitor la stânga* şi *contul creditor* în acelaşi rând *în dreapta. Maestrul* începe să prezinte tot felul de conturi şi este completat pentru ținerea unei evidențe analitice cu diverse dezvoltătoare. *Inventarul* rămâne şi îşi amplifică rolul în rândul registrelor de contabilitate. Urmare firească a acestor progrese a fost conceperea unei modalități de evidență a capitalului propriu şi de calcul al rezultatelor, precum şi de stabilirea unor legături între conturile de avere şi cele de capital prin înregistrări opuse. *„Acesta a fost poate cel mai greu punct de tranziție"*[3] spre noul sistem de contabilitate.

Veneții, care îşi câştigaseră supremația politică şi comercială, au avut o contribuție de necontestat la perfecționarea calculului comercial, la cristalizarea *noului sistem de contabilitate* într-o formă precisă şi rațională, numindu-l

---

[2] Voina, D., *„Contabilitate generală"*, Editura Academiei, Braşov, 1947, pag. 52

[3] Voina, D., *„Faze din evoluția contabilității"*, Librăria Cioflec, Cluj, 1932, pag. 52

„scrittura doppia". Contabilitatea venețiană în partidă dublă se întemeia pe următoarele registre principale[4]: *memorialul, jurnalul, cartea-mare*, iar la anumite perioade se întocmea și *inventarul.*

„Scrittura doppia veneziana" prin normele ei simple, precise și clare reprezintă forma clasică a contabilității în partidă dublă. Acest sistem începe să fie răspândit peste tot acolo unde se administrează valori. *„Întinderea afacerilor și în general dezvoltarea cadrului întreprinderilor comerciale au fost pentru construcția sistemului în partidă dublă un punct de plecare mai mult decât hotărâtor"*[5]. În cursul vremii, printr-un proces de continue prefaceri, modificări și adaptări a evoluat, fiind în măsură să dea un orizont de completă orientare asupra activității organismelor economice. Prin intermediul contabilității duble s-a creat posibilitatea de a se cunoaște nu numai poziția unei întreprinderi față de terți, dar și rezultatele obținute, veniturile realizate și pierderile suferite, în sinteză eficiența economică a activității.

Un merit deosebit în generalizarea *principiilor* și a *regulilor de calcul* a contabilității duble în economia organismelor revine, alături de venețieni, tuturor contabililor italieni care au continuat să o experimenteze și să o aplice. Ea nu apare ca rezultatul unei invenții sau fructul cugetării unui singur creier, ci al preocupărilor și al eforturilor a numeroși anonimi. De menționat sunt cuvintele lui *Carol STRELL: „Afirmația că sistemul contabilității în partidă dublă ar fi fost descoperit de un călugăr italian nu este plauzibilă, dar în schimb se poate spune pe drept cuvânt, că prin activitatea și prin contribuția spiritului comercianților, contabilitatea în partidă simplă a fost perfecționată tot mai mult până ce a luat, încetul cu încetul, forma definitivă a contabilității în partidă dublă"*[6].

Sistemul venețian de contabilitate în partidă dublă a dominat practica și literatura contabilă din Italia și din celelalte țări timp de peste două veacuri. Această situație s-a datorat faptului că nașterea și evoluția contabilității a fost determinată de gradul de dezvoltare a comerțului, industriei și celorlalte ramuri de activitate economică ce se desfășurau la Veneția. Veneția și celelalte orașe italiene făceau cel mai intens comerț cu Orientul și cu toate țările cunoscute în acel timp, ceea ce a constituit unul din factorii esențiali care au influențat îmbunătățirea și perfecționarea tehnicii contabile pentru a face față sarcinilor ce decurgeau din varietatea, mulțimea și complexitatea afacerilor efectuate de întreprinzători.

Contabilitatea în partidă dublă ca sistem ingenios de reguli de calcul economic, datorat contribuției practicienilor, a aflat târziu sistematizarea funcțiilor

---

[4] Cf. cu Voina, D., *„Faze din evoluția contabilității"*, Librăria Cioflec, Cluj, 1932, pag. 53

[5] Idem, pag. 53

[6] Cf. cu Voina, D., *„Faze din evoluția contabilității"*, Librăria Cioflec, Cluj, 1932, pag. 54 citat în traducere după Drapala, T., *„Die Buchhaltungskunde in ihrer wissenschaftichen Pflege"*, Wien, 1889, pag. 61

ei într-o lucrare teoretică. *Benedetto COTRUGLI* din Raguza a observat-o pentru prima dată şi a descris-o în manuscrisul său *„Della mercatura e del mercante perfetto"* în anul 1458. Cotrugli dezvoltă în această lucrare, în mod sumar, în capitolul intitulat *„Dell'ordine di tener le scrittura mercantili"* regulile generale privitoare la mecanismul registrelor contabile, precum şi regulile pentru închiderea acestora. *„Cotrugli are meritul de a fi cel dintâi autor chemat să rezume într-o lucrare scrisă, probleme de economie comercială şi să prezinte esenţa contabilităţii în partidă dublă şi rolul ei deosebit în viaţa economică"*[7].

[7] Rusu, D., *„Scrittura doppia la 480 ani"*, Analele Ştiinţifice ale Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi, Seria nouă, Secţiunea IIIc, Ştiinţe Economice, tomul XX, 1974, pag. 93

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 4

FORȚA GÂNDIRII NOVATOARE A SAVANTULUI LUCA PACIOLO

„Suma de arithmetica, geometria proportioni et proportionalita" constituie titlul de glorie al lui *Frater Lucas PACIOLO de BORGO SANCTI SEPULCHRI, Ordinus minor et sacrae theologia humilis profesor*, apărută la 10 noiembrie 1494, întrucât cuprinde în primul rând experiența și gândirea matematică a vremii și în al doilea rând fundamentează disciplina contabilă modernă[1].

Luca PACIOLO nu este total original în opera sa, însă celebritatea sa recunoscută pleacă de la faptul că a reușit a fi autor și, favorizat de invenția tiparului, a contribuit la generalizarea cunoștințelor matematice și a științei contabilității pe pământul Italiei și în lume. Lucrarea lui *PACIOLO se subdivide în două mari secțiuni*. Prima însumează cunoștințe *teoretice și practice de aritmetică și algebră*. Partea a doua a lucrării, *un tratat complet de geometrie teoretică și practică*, prezintă totodată prin *capitolul al IX-lea* de 27 pagini, denumit *„Tratatus de Computis et Scripturis"*, informații asupra ținerii contabilității la Veneția.

Deși matematician *PACIOLO* nu a putut face abstracție de cunoștințele de contabilitate existente, deoarece în această perioadă literatura contabilă avea primii germeni și contabilii venețieni o practicau cu sârg în conducerea afacerilor. Arătând marele merit al lui *PACIOLO*, în sesizarea existenței acestui sistem din practica de zi cu zi a comercianților venețieni, *Federigo MELIS* afirmă: *„... un străin, sau aproape un străin de activitatea lor, totuși Om al Renașterii, a înțeles mai mult decât oricare altul, importanța la care se ridicase știința conturilor și utilitatea pe care avea să o înregistreze difuzarea ei, și a exemplificat aceste stări, dotând contabilitatea cu primul ei tratat"*[2].

PACIOLO nu a creat contabilitatea, nici nu a inventat-o, nici nu a adus-o la viață. El are meritul că a observat existența ei în viața economică, publică și privată. Pe vremea lui contabilitatea ajunsese la o fază de dezvoltare apreciabilă.

---

[1] Cf. cu Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 12-13

[2] Melis, F., *„Storia della regioneria"*, Cusare Zuffi, Bologna, 1950, pag. 611

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Spiritul universal şi mintea ascuţită a lui *PACIOLO,* i-a permis să sesizeze însemnătatea şi rolul important pe care îl îndeplinea contabilitatea, oferindu-i un loc de onoare în lucrarea sa ca parte integrantă în rândul cunoştinţelor de matematică.

Mulţumindu-se să descrie *„arta de a ţine registrele comerciale după uzul veneţian"* şi să dea îndrumări de ordin tehnic pentru tratarea şi înregistrarea feluritelor operaţiuni, *PACIOLO nu şi-a pus problema cercetării fundamentului ştiinţific al contabilităţii în partidă dublă.* Deşi rămâne oarecum în cadrul practicii veneţiene, totuşi, dezvoltările şi consideraţiile pe care le face, şi generalizarea teoretică a practicii, lasă să se întrevadă o pătrundere temeinică şi o analiză atentă a modului de reflectare a mişcărilor de valori.

Utilizând contul ca mijloc de calcul *PACIOLO* stabileşte *„o cheie"* a contabilităţii, numită *„bilancio"*. Bilancio *este balanţa de verificare* ce înfăţişează aspectul formal al aplicării sistemului de calcul digrafic realizat prin egalitatea:

DEBIT = CREDIT

Sistemul lui *PACIOLO* cuprinde conturi pentru cunoaşterea mişcării banilor, a lucrărilor mobile şi imobile, pentru mărfuri şi decontări. *Profitul* îşi află justificarea în concepţia lui *PACIOLO* prin crearea unui cont distinct *„Profit şi pierdere"* sau cum îl numea el *„Pro e Danno"* sau *„Avanzi e Diavanzi". „Şi îndată ce le vei fi trecut pe toate în acest cont de profit şi pierdere şi vei fi făcut totalul acestuia, poţi cunoaşte câştigul tău sau pierderea"*[3]. El stabileşte apoi corelaţia dintre contul *„Profit şi pierdere"* şi contul *„Capital"* şi indică poziţia rezultatelor în sistemul său. *„Şi dacă ai văzut al tău câştig sau pierdere, îl vei solda prin contul capital, şi din nou vei cunoaşte în acest cont capital averea ta"*[4].

Tratatul lui *PACIOLO* cristalizând metodic regulile, principiile raţionale şi sistematice privind ţinerea registrelor a permis construcţia logică *„a partidei duble"*. Pentru a oglindi noile relaţii de producţie ce s-au ivit ca urmare a descompunerii societăţii feudale şi pe care *„doppia scrittura"* le reflecta, în cadrul acestui sistem de calcul a fost pus, după cum s-a arătat, contul *„Capital"*.

Lucrarea *este cea dintâi descriere imprimată a sistemului de calcul digrafic* şi cu un profund caracter progresist. Caracterul progresist pentru acea vreme a lucrării lui *PACIOLO*, caracterul de clasă, se observă din faptul că se ridică împotriva feudalismului în descompunere şi arată rolul capitalului comercial în prosperitatea vieţii economico-sociale. *„Prin modul cum aborda Luca PACIOLO fenomenele economice în Tratatul său de contabilitate –*

[3] Cf. cu Voina, D., *„Faze din evoluţia contabilităţii"*, Librăria Cioflec, Cluj, 1932, pag. 62
[4] Idem, pag. 62

limitându-se la analiza fenomenelor de suprafață ale vieții economice, la domeniul circulației mărfurilor – lucrarea sa reflectă unele aspecte care se circumscriu în problematica mercantilismului timpuriu"[5]. Aceasta i-a permis lui *PACIOLO* să-şi fundamenteze *teoria sa economică* pe realitate şi să construiască *un sistem de calcul asupra unor valori aflate în mişcare.*

Ca om al Renaşterii, al timpului său, ce slăveşte *„talentul, învățătura şi virtutea" PACIOLO* doreşte să-şi difuzeze ştiința spre luminarea oamenilor, spre folosul lui *Homo agens. „În orice orânduire această carte va fi în folosul celui activ".* În această concepție, admirabil sunt îndrumați negustorii *să nu piardă din vedere o singură clipă ținerea evidenței afacerilor, căci, cel lăsător nu va izbuti niciodată şi se va chinui în labirintul căutării.*

Deservind capitalul comercial şi fiind pus în slujba negustorului, sistemul de calcul paciolian aduce cu sine şi unele considerații privind *pregătirea, formarea şi conduita întreprinzătorului în afacerile sale.* De pildă[6] *„... se cere mai mult pentru a fi un bun negustor decât pentru formarea unui doctor în drept"* sau *„... capul negustorului are o sută de ochi"* şi în fine afirmă răspicat *„...negustorii trebuie să ocupe un loc de frunte printre ceilalți locuitori ai Italiei".* Prin susținerea poziției de frunte a negustorilor în conducerea societății, *PACIOLO se situează net de partea noii clase în formare – burghezia.* Sistemul de calcul descris va contribui hotărâtor la *formarea întreprinderii,* cât şi *a spiritului capitalist.*

Profesorul *Werner SOMBART* ocupându-se de eficiența şi rolul sistemului paciolian la progresul economiei capitaliste îl prezintă ca hotărâtor. El afirmă că *„partida dublă"* a permis capitalismului să-şi desăvârşească normele de conducere ale întreprinderii, întrucât dispunea de cele două condiții de care depinde buna sau reaua administrare a patrimoniului: *ordinea* şi *claritatea. „Ordinea şi claritatea măresc gustul de a economisi şi de a câştiga ..."*[7] al întreprinzătorului.

Referindu-se la una din condițiile definitorii ale eficienței sistemului său de calcul şi anume reflectarea la zi a operațiunilor economice pentru a cunoaşte din mers activitatea, *Luca PACIOLO* exprimă această cerință astfel: *„... să se aşeze în ordine frumoasă toate afacerile, încât repede să se poată avea cunoştință de fiecare din ele, atât în privința debitului cît şi a creditului"*[8]. Totodată subliniază consecințele negative care decurg din neluarea în considerare a acestei

[5] Paciolo, L., *op. cit.* pag. 6
[6] Paciolo, L., *op. cit.* pag. 28
[7] Sombart, W., *op. cit.*, pag. 118
[8] Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 99

cerințe: *„ ... întrucât neorânduind lucrările cum trebuie la locul lor, se va ajunge la foarte mari necazuri și confuzii în toate afacerile"*[9].

Sistemul lui *PACIOLO* oferă o cunoaștere permanentă a mișcărilor de valori puse în circulație dând acum deplină încredere întreprinzătorului în acțiunile sale. *„Oricărui bun gospodar, nimic nu poate fi mai plăcut, decât să vadă zilnic câștigul său în creștere. Nici nenorocirea nu îl sperie, când îl surprinde, dacă știe imediat din care altă parte poate avea câștigul"*[10].

Generalizarea sistemului paciolian atât la gospodăria individuală cât și în conducerea marilor societăți comerciale și bancare ale timpului, a permis cristalizarea primilor germeni ai simțului economic, a dus la apariția lui *Homo economicus*. Eficiența și influența pe care acest sistem a exercitat-o în evoluția vieții economice din prima perioadă a capitalismului este magistral sintetizată de *W. SOMBART*: *„... nu ne putem închipui capitalismul fără contabilitate. Ele se întregesc una pe alta în formă și în conținut, și nu ne putem îndoi dacă capitalismul vede în contabilitatea dublă un instrument pentru a-și mări puterile, sau contabilitatea, din spiritul său a lăsat să se nască capitalismul"*[11].

Regulile sistemului de calcul paciolian, scoase din practică, au permis generalizarea acestuia și o nouă sistematizare a cunoștințelor, au permis reflectarea manifestărilor din mediul economic printr-o metodă specifică, precum și stabilirea rezultatelor activităților creatoare. Prin acest sistem au fost create mijloacele și stimulentele organismului economic capitalist în formare, oferindu-se totodată deplina desfășurare a ideilor conținute în ele, și anume[12]: *ideea de câștig* și de *raționalism economic*. Apariția lucrării deschide un curent de gândire care nu face abstracție de organizarea activităților economice, în vederea obținerii bunurilor în cantitate cât mai mare și cu consumuri de valori cât mai mici.

Însemnătatea și eficiența sistemului de calcul descris de *PACIOLO*, noua sa teorie îndreptată spre cunoașterea vieții economice în plină desfășurare, a fost reliefată și primită cu deosebit interes și entuziasm de oamenii timpului și de secolele care au urmat.

Astfel, într-un elogiu adresat lui *PACIOLO*, *Giorgio SOMMARIVA* scria[13]: *„...nici un poem, cuvântare sau artă nu va putea slăvi îndeajuns această operă, mai mult decât una umană, divină"*. Atributul de *„divin"*, frecvent folosit în acea epocă, denotă o atitudine de uimire în fața creației minții umane descrisă în sistemul de calcul paciolian.

---

[9] Idem, pag. 100
[10] Idem, pag. 99
[11] Sombart, W., *op. cit.*, pag. 99
[12] Cf. cu Sombart, W., *op. cit.*, pag. 99
[13] Cf. cu Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 21

Privită sub aspectul dinamicii cunoaşterii, teoria creată de *PACIOLO* la 1494 în legătură cu *„partida dublă"*, a rămas o teorie deschisă, adică capabilă să se îmbogăţească tot timpul cu valori noi care pot să contrazică pe cele vechi şi să asigure astfel progresul contabilităţii. *„Epoca modernă primeşte rândul celor mai de seamă mijloace de progres un tratat de economie comercială şi un sistem de calcul, aplicat la realităţile vieţii economice – sistemul de contabilitate în partidă dublă"*[14]. *Luca PACIOLO* a scos din practica regulile sale şi a generalizat practica într-o teorie ştiinţifică. Sistemul de calcul economic paciolian s-a dovedit atât de util şi fundamentul lui atât de solid încât a permis o arhitectură ştiinţifică bogată. *„Dacă tratatul lui PACIOLO nu a izvorât dintr-o concepţie originală şi nu e decât icoana realităţilor practicei din acele vremuri, nu e mai puţin adevărat că prin el s-a aşezat piatra fundamentală la temelia literaturii contabilităţii, că el este sâmburele din care a încolţit rodul străduinţelor celor ce au încercat să facă lumină în labirintul acestei ştiinţe"*[15].

În secolele ce au urmat, *contabilitatea şi-a cristalizat tot mai mult regulile şi principiile, impunându-se ca o ştiinţă în slujba progresului omenirii.* Ea nu a făcut zgomot ca să-şi evidenţieze intensitatea utilităţii. În spaţiul social-economic organizat a devenit *„busolă"* menită să îndrepte spre lumină orice activitate şi să menţină sub control fenomenele economice şi raporturile juridice care proiectează mişcări de valori în spaţiul întins al trebuinţelor umane.

[14] Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 29
[15] Voina, D., *op. cit.*, pag. 68

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIAS/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 5

DESCHIDERI SPRE CUNOAŞTEREA PLENARĂ A ANSAMBLULUI MIŞCĂRILOR DE VALORI

5.1. Literatura contabilă după apariţia Tratatului de contabilitate al lui *Luca PACIOLO*

Elaborarea unui asemenea tratat de contabilitate la sfârşitul secolului al XV-lea de către un matematician, fundamentat pe mecanismul dublei înregistrări, demonstrează că[1]:

1. *Practica a fost determinantă în descoperirea şi aplicarea de noi metode şi procedee în organizarea contabilităţii ca, de altfel, în toate domeniile activităţii practice;*
2. *Instrumentul matematic a constituit procedeul fundamental de calcul şi comensurare a faptelor economice, în vederea cuantificării lor în articolelor contabile, fundamentate pe partida dublă;*
3. *Patrimoniul, în forma lui juridică consacrate de legile civile, creaţia făuritorilor de drept civil roman încă din antichitate, a constituit obiectul înregistrării contabile în partidă dublă a entităţilor patrimoniale;*
4. *Conceptul juridico-economic al patrimoniului ca teorie generală a prezentării într-un ansamblu arhitectonic a structurilor juridico-economice ce alcătuiesc patrimoniul aparţinând la început persoanelor fizice, ulterior juridice (morale) în calitatea lor de comercianţi, era consacrat în practica tehnicii contabile a sfârşitului de secol XV.*

Literatura contabilă din perioada imediat următoare anului 1494 *poate fi caracterizată ca o prelucrare stilistică sau o simplă traducere a lucrării lui PACIOLO, fiind lipsită de originalitate.* Sunt puţine încercări în direcţia dezvoltării *teoriei conturilor şi a doctrinelor contabilităţii*, care prezintă mai mult interes istoric decât ştiinţific. Autorii nu se ocupă de problemele calculelor de

[1] Cf cu Nişulescu, E, ş.a. *op. cit.*, pag. 116-117

BUCHAREST UNIVERSITY LIBRARY

sinteze şi acelea legate de stabilirea rezultatelor, ci *„... se rezumă la stabilirea de reguli pentru înregistrarea operaţiunilor şi ţinerea socotelilor în conturi"*[1].

Acest lucru se explică prin faptul că autorii de lucrări de contabilitate cunoşteau prea puţin viaţa organismelor economice, ei fiind mai mult orientaţi spre matematică şi alte ştiinţe exacte. Scrierile lor prezintă sistematizat şi schematic reguli şi aplicaţii practice ale *„scitturei doppia"*. *„Metoda (sistemul) de contabilitate în partidă dublă a fost aplicată timp de secole cu măestrie şi ingeniozitate în cadrul conceptului juridico-economic al patrimoniului, având ca fundament egalitatea dintre conţinutul juridic şi conţinutul economic al patrimoniului, transpusă în bilanţ între activul şi pasivul bilanţier, şi asociată persoanelor fizice în calitate de comerciant, respectiv persoanelor morale (juridice)"*[2].

Aripa ocrotitoare a matematicii înlesneşte apariţia unor *„... lucrări din care rezultă un vădit progres în sistematizarea conturilor şi în legătură cu îmbunătăţirea tehnicii de înregistrate după cerinţele ..."*[3] sistemului paciolian. Se fixează forma *articolului de contabilitate* şi mijloacelor de control ale înregistrărilor în *Jurnal* cu cele din *Cartea-mare*. *„Conţinutul noţiunii de contabilitate este limitat multă vreme la aceea de ţinere a registrelor"*[4].

În Italia, Germania, Ţările de Jos, Franţa şi Anglia îşi fac apariţia lucrări care nu depăşesc sub raport ştiinţific nivelul lucrărilor din secolul al XV-lea, fiind sub influenţa obsedantă a vechiului model clasic.

În *Italia* primul autor ce a urmat după *PACIOLO* a fost *Giovanni ANTONIO TAGLIENTE* care a publicat *„Luminario di arithmetica libro ungolo"* şi *„Luminario di arithmetica libro doppio"*. Aceste lucrări sunt lipsite de interes ştiinţific şi au un caracter istoric, deoarece nu aduc nimic nou faţă de lucrarea lui Luca Paciolo.

Regulile şi principiile după care se conduce gândirea şi practica contabilă au fost explicate, cu mai multă siguranţă, de *Girolamo CARDANO*. Acesta a publicat în 1539, în limba latină, lucrarea *„Practica Arithmetica"* unde în capitolul *„De Ratione Librorum Traductorum"* prezintă diverse operaţii de calcul contabil cu aplicaţii la viaţa comercială. *CARDANO* abordează într-o formă concentrată *terminologia contabilă* a vremii şi prezintă *registrele de contabilitate* necesare activităţii unui comerciant: *inventarul*, *memorialul*, *jurnalul* şi *registrul cel mare*. Ca urmare a *teoriei materialiste* a întreprinderii, *CARDANO* este

---

[1] Rusu, D., *„Teorii şi sisteme de conducere a contabilităţii pe plan mondial"*, Editura Rotaprint, I.P. Iaşi, 1975, pag. 89

[2] Nişulescu, E, ş.a. *op. cit.*, pag. 117

[3] Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 33

[4] Idem, pag. 33

adeptul grupării conturilor în: *conturi de persoane (conti vivi)* şi *conturi de valori (conti morti).*

În 1549, la zece ani de la apariţia lucrării lui *Girolamo CARDANO, Domenico MANZONI* scoate de sub tipar o carte de contabilitate intitulată *„Libro Mercantile, ordinato col suo Giornale e Alfabeto per tener contidoppi al modo di Venetia"*. Această scriere este considerată mai mult o preluare stitlistică a Tratului de contabilitate a lui *PACIOLO.* Unica noutate adusă de *MANZONI* la progresul practicii contabile ar fi *„... introducerea numerotării articolelor de jurnal"*[1].

O lucrare demnă de menţionat pentru caracterul ei aplicativ şi indicaţiunile precise privind contabilitatea dublă aparţine lui *Angelo PIETRA* şi se intitulează *„Indirizzo degli economi o sia ordinatissima instruttione da regolamente formare qualunque scrittura in un libro doppio"* apărută la 1586. Noutatea pe care o aduce această lucrare constă în faptul că *se foloseşte pentru prima dată în mecanismul reflectării contabile a mişcărilor de valori „contul bilanţ de intrare (deschidere)". PIETRA* este de asemenea printre primii care sesizează *importanţa analizei contabile a fiecărei operaţiuni economice* şi greutatea de a determina cele două elemente: *de cauză* şi *de efect* din operaţiune, care trebuie puse în conturi, *stabilind corespondenţa.* Cu privire la aria de întindere a calculelor contabilităţii, autorul face o precizare interesantă şi anume că acestea se pot folosi nu numai în comerţ, industrie sau bancă, ci şi în economiile particulare sau în diferite alte celule economice.

În *Germania* odată cu începutul secolului al XVI-lea are loc separarea activităţii comerciale de cea industrială luând naştere întreprinderi capitaliste în care s-au creat condiţiile necesare organizării şi aplicării contabilităţii. Prima carte de contabilitate în partidă dublă care apare se datorează lui *Henricus GRAMMATEUS* la 1523 şi se intitulează *„Rechenbüchlin, künstlich, behend und gewiss, auff alle Kauffmanschafft gericht".* După anul apariţiei, cartea lui GRAMMATEUS poate fi considerată *ca fiind a doua lucrare de contabilitate tipărită în Europa.* Ea are însă numai o anumită valoare istorică fiind lipsită de valoare didactică sau ştiinţifică. Analizând lucrarea lui *GRAMMATEUS,* englezul *R. BROWN* arată că *„... acest autor a cunoscut lucrarea lui PACIOLO însă nu a înţeles-o"*[2], iar istoriograful *J. VLAEMMINCK* spune: *„... stângăcia lui GRAMMATEUS provine în mod sigur din faptul că, pentru autorul german, partida dublă era nouă şi că a vrut să împăneze contabilitatea factorilor cu elementele partidei duble"*[3].

---

[1] Voina, D., *op. cit.*, pag. 82

[2] Brown, R., *„A History of Accounting and Accountant"*, Edinburg, 1905, pag. 123

[3] Vlaemminck, H.J., *op. cit.*, pag. 108

În acelaşi an în care a apărut în Italia lucrarea lui *Domenico MANZONI*, 1549, tipograful *Johann PETREIUS* imprimă la Nürnberg o carte în limba germană a autorului *Wolffgang SCHWEICKER*, ce poartă potrivit obiceiului din acel timp un titlu lung: *„Zwifach Buchhalten, sampt seinen Gional (des selben Baschlus) auch Rehnung zuthun"*. Aceasta este cea dintâi lucrare ce tratează în Germania contabilitatea în partidă dublă, unul din cele mai vechi produse ale tiparului. *PETREIUS* în prefaţa lucrării prezintă importanţa deosebită a contabilităţii în urmărirea şi conducerea afacerilor şi câteva reguli generale ale acesteia, care, spune el *„... se poate înţelege şi învăţa în mod distinct şi temeinic din această contabilitate a lui Wolffgang SCHWEICKER, care se bucură de renumele unui contabil eminent"*[1]. În gândirea lui *SCHWEICKER contabilitatea este o frumoasă artă* ce *„... este folositoare şi face servcii şi comercianţilor şi tuturor celor ce se îndeletnicesc cu afacerile"*[2]. Cele două părţi ale lucrării tratează probleme referitoare la necesitatea ţinerii şi întocmirii de către comercianţi a anumitor registre: *Jurnal*, *Cartea-mare*, *Inventar*, *Memorial* şi la modul de redactare a articolelor contabil în Jurnal. Dezvoltarea şi tratarea materiei contabile la *SCHWEICKER* se succede într-o altă înlănţuire decât cea întâlnită la autorii italieni. Totuşi, nici el nu a cercetat fundamentale contabilităţii în partidă dublă, ci s-a mulţumit să dea îndrumări de tehnică contabilă. Ceea ce aduce nou în contabilitate lucrarea lui *SCHWEICKER* este *„repertoriul"* de la sfârşitul *Maestrului* în care înşirate conturile în ordinea alfabetică cu indicaţia paginii din *Maestru* în dreapta fiecărui cont. Cu toate lipsurile sale lucrarea lui *SCHWEICKER are meritul de a fi mijlocit* contabililor şi comercianţilor germani *cunoaşterea sistemului logic şi complet de contabilitate*, aşa cum a fost descris de *Luca PACIOLO*, lucrarea sa nefiind de altfel *„... decât o prelucrare a cărţii lui PACIOLO"*[3].

Mecanismul contabilităţii duble este explicat cu scopul de a lămuri aşa zisele secrete ale *„scittura doppia"* şi de a forma contabili capabili şi de *Johann GOTTLEIB* din Nürnberg, la 1546, prin lucrarea *„Buchhalten, Zwei künatliche und verstendige Buchhalten"*. Noutatea adusă de *GOTTLEIB* constă în aceea că el *consideră contabilitatea ca având un caracter universal*, în schimb aplicarea ei practică poate fi adaptată specificului fiecărui sector de activitate economică.

Ţările de Jos au exercitat în Europa occidentală a secolului al XVI-lea o adevărată dominaţie comercială. Comerţul complex de mărfuri şi activitatea bancară au dezvoltat oraşe cu economie puternică: Bruges, Anverr şi Amsterdam. Dezvoltarea economică şi complexitatea vieţii comerciale a necesitat şi a impus

[1] Cf. cu Voina, D., *op. cit.*, pag. 87
[2] Idem, pag. 88
[3] Idem , pag. 89

organizarea unei contabilităţi raţionale, au favorizat apariţia unor lucrări scrise de contabilitate, în marea lor parte fiind traduceri sau prelucrări ale autorilor italieni. Există totuşi şi unele excepţii.

Jehan YMPYN este considerat datorită lucrării *„Nieuwe Instructie ende bewijs der looffelijcker Consten des Rekenboecks ende Rekeninge te heudene nae die Italiaensche maniere"* ca unul din autorii cu cea mai mare influenţă în literatura contabilă a secolului al XVI-lea. Folosind cunoştinţele şi experienţa sa de contabil *abordează sub o formă completă şi clară* toate problemele de contabilitate tratate de *Luca PACIOLO*. Până la *YMPYN „... contabilul nu a cunoscut previziunea. Ca atare, bilanţul era incomplet, deoarece el conţinea numai ce era sigur, nebazându-se pe evaluări. Şeful întreprinderii era obligat să considere achiziţionate toate sumele pe care contabilul i le releva ca fiind beneficii. El trebuia să pună în rezervă o parte, pentru a face faţă incertitudinilor necontabilizate"*[1]. Acum, comerciantul are instrumentele tehnice de a corecta bilanţul incomplet prin înscrierea unor cifre globale în pasiv. *„El estima incertitudinile şi adăuga la acestea mărimea datoriilor sigure determinate de contabil"*[2]. Din examinarea lucrării lui *YMPYN* se mai desprinde faptul că acest autor, vorbeşte de contabilitate ca despre *„... o nobilă artă şi ştiinţă de a ţine registre şi a face socoteli"*.

Situaţia economică precară a *Franţei*, la sfârşitul secolului al XV-lea şi începutul secolului al XVI-lea, nu a favorizat dezvoltarea unui calcul contabil raţional. Abia după traducerea cărţii lui *Jehan YMPYN*, la 1543, economia franceză începe să folosească binefacerile contabilităţii duble. Astfel, la 1567 sub semnătura lui *Pierre de SAVONNE* apare prima lucrare franceză de contabilitate dublă intitulată *„Instruction et maniére de tenir livres de raison et de comptes par parties doubles"*, care s-a bucurat de reeditări până în anul 1614.

Tot ca un deschizător al literaturii contabile franceze este considerat de istoriografia de specialitate şi *Martin FUSTEL*, care, în 1588 publică o lucrare de matematică intitulată *„L'arithmetique abrégée – avec un briefue instruction pour secrettement escrire et tenis livres de raisons"*. Ultimul capitol *„Enseignement succint et familier pour seurement tenir livres de raison"* cuprinde o succintă prezentare a regulilor şi principiilor sistemului de calcul digrafic.

Publicarea în secolul al XVI-lea, numai a două lucrări ce tratează calculul contabil digrafic, conferă o imagine elocventă asupra *slabei dezvoltări economice a Franţei comparativ cu alte state din Europa occidentală*. De altfel, în Franţa mai persista dogma ideologică după care numai clerul şi nobilimea se bucurau de

---

[1] Feleagă, N., *„Controverse contabile"*, Editura Economică, Bucureşti, 1996, pag. 34
[2] Idem, pag. 34

consideraţie. Întreprinderile comerciale nu erau susţinute şi încurajate iar comercianţii erau desconsideraţi.

Dezvoltarea forţelor de producţie, adâncirea diviziunii sociale a muncii, creşterea complexităţii vieţii economico-sociale în secolul al XVII-lea au impus calculului contabil digrafic progrese în ceea ce priveşte perfecţionarea tehnicii şi doctrinelor contabilităţii, apariţia unei literaturi corespunzătoare. Se integrează contabilitatea în complexul vast privind organizarea raţională a întreprinderii şi se înalţă *„... la rangul de disciplină independentă şi mijloc de control în gestiune şi administraţie"*[1]. Locul Italiei, de patrie a gânditorilor economişti pentru progresul contabilităţii este luat de *Belgia*, *Franţa*, *Germania* şi *Olanda*.

Belgianul *Simon STEVIN* consideră contabilitatea *ca un instrument de gestiune raţională*, introducând ideea de control. Eminent gânditor *Simon STEVIN „... se remarcă şi prin aceea că este primul autor care a pus în mod ştiinţific problema necesităţii bilanţului anual ..."*[2], pentru cunoaşterea situaţiei economice a unui organism la finele perioadei de gestiune. El rămâne de asemenea în istoria literaturii contabile ca fiind cel dintâi autor care *a susţinut extinderea calculului digrafic în administraţiile publice*, arătând necesitatea şi modul de organizare şi conducere a contabilităţii în acest sector.

Secolul al XVII-lea, poate fi socotit pentru *Franţa*, o etapă de început în dezvoltarea comerţului şi a industriei naţionale. În paralel dreptul statutar şi consuetudinar a fost înlocuit cu dreptul scris. Sunt vestite *„ordonanţele"* emise de *COLBERT* în epoca domniei lui Ludovic al XIV-lea: *Ordonanţa din 1673* cu privire la comerţul terestru şi *Ordonanţa din 1681* cu referinţă la comerţul pe mare. Aceste acte normative au pus bazele unor noi principii de organizare şi conducere a sectoarelor economice, de urmărire a activităţii întreprinzătorilor şi a întreprinderilor lor.

Efervescenta activitate economică şi noul cadrul legislativ a creat premisele dezvoltării unei literaturi contabile cu foarte multe elemente de noutate tehnică şi conceptul ştiinţifică, originare şi orientate spre reflectarea raţională a mişcărilor de valori ce aveau loc în economia Franţei. O contribuţie valoroasă are revenit unui bun cunoscător a problemelor comerciale şi de contabilitate *Jacques SAVARY*. Acesta este principalul iniţiator al Ordonanţei lui *COLBERT* din 1673, numită adesea şi *„Codul SAVARY"*. Publică sub titlul *„Le parfait negociant ou instruction général pour tout ce qui regarde le comerce, de mercandises de France et de pays étrangers"* o lucrare în care sunt tratate probleme de contabilitate şi de instrucţie profesională a comercianţilor. Prin studierea problemelor contabilităţii, sub aspect teoretic sau ştiinţific, separat de aspectul

---

[1] Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 36

[2] Demetrescu, C.G., *op. cit.*, pag. 104

practic al ţinerii registrelor, *SAVARY* defineşte contabilitatea *ştiinţă* şi relevă totodată *importanţa bilanţului în cunoaşterea situaţiei economice şi a rezultatelor obţinute de întreprindere.*

Italia se remarcă în această perioadă prin apariţia unor lucrări de contabilitate independente. Astfel, *Antonio Giovani MOSCHETTI* din Veneţia, publică la 1610, o lucrare intitulată *„Dell'universal trattato di libri doppi"*. Lui îi revine *„... meritul de a fi stabilit că operaţiunile economice conduc la fapte permutative şi modificative ale mijloacelor şi capitalului"*[1]. În partea aplicativă a lucrării, *MOSCHETTI* extinde studiul mişcărilor de valori prin intermediul sistemului de calcul digrafic şi în alte sectoare de activitate, *fiind astfel printre primii autori care abordează problemele privind contabilitatea industrială.*

Un alt autor italian *Ludovico FLORI*, publică la Perugia în 1636 o lucrare de contabilitate intitulată *„Tratatto del modo di tinere il libro doppio domestico col suo exemplare"*. Lui îi revine meritul de a fi primul care descrie folosirea *articolelor complexe în contabilitate*, utilizează noţiunea de *„conturi de previziune"* şi prezintă importanţa bugetelor de cheltuieli în conducerea afacerilor.

Anul 1638 aduce în literatura de specialitate o interesantă lucrare *„Il negotiante"* de *Giovanni DOMENICO PERI*. Susţinător al *teoriei personificării conturilor*, Peri foloseşte pentru prima dată noţiunea de *„aziendă"* şi prezintă rolul deosebit al organizării controlului cu ajutorul contabilităţii, pentru a stabili responsabilitatea fiecărui agent al întreprinderii care are în seama sa o parte a gestiunii şi administraţiei ei.

Extinderea şi promovarea gândirii contabile în mediul social-economic a determinat, în această perioadă, progrese nu numai ale tehnicii de reflectare a mişcărilor de valori prin intermediul conturilor, ci tot mai mulţi autori au început să-şi pună problema găsirii unor principii privind clasificarea judicioasă şi raţională a acestor mijloace de evidenţă şi calcul.

5.2. Orizonturi noi în promovarea gândirii contabile

Declinul gândirii autorilor italieni, la sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea, se accentuează şi face ca Italia, deţinătoarea supremaţiei comerţului internaţional, să piardă poziţii în gândirea economică. Franţa devine centrul progresului cultural al Europei şi marele producător al pieţei mondiale.

În dezvoltarea ştiinţei conturilor, autorii francezi se remarcă în mod deosebit, atât prin numărul şi calitatea lucrărilor de contabilitatea cât şi datorită noutăţilor sub raport conceptual-ştiinţific aduse interpretării ansamblurilor

[1] Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 36-37

mişcărilor de valori din organismele economice. Putem enumera aici pe *Mathieu DE LA PORTE. „La Guide de Négociants et Teneurs de Livres"*, lucrare apărută la 1685, l-a consacrat în rândul cugetătorilor contabili şi a avut o influenţă hotărâtoare asupra dezvoltării teoriei şi practicii contabile din Franţa, fiind considerată, punct de plecare şi de referinţă pentru cercetările ce au urmat. *„Mathieu DE LA PORTE este, poate, autorul cel mai remarcabil, el dând contabilităţii forma clasică cunoscută şi astăzi"*[1]. Deşi nu a reuşit să rezolve problemele teoretice pe care le-au abordat în totalitate, *DE LA PORTE*, a deschis totuşi drumul unor cercetări ulterioare, atât sub raport practic cât şi teoretic.

O altă lucrare de contabilitate, aparţinând sfârşitului secolului al XVII-lea, a fost scrisă de olandezul *Abraham DE GRAFF*, la 1688 şi intitulată *„Instructie vam het italiens Boockhondens"*. Ocupându-se de problema debitării şi creditării conturilor din cele trei clase, conturile proprietarului, ale terţilor şi de valori, *DE GRAFF* stabileşte reguli precise. Totodată, el s-a preocupat şi de caracteristicile contabilităţii în partidă simplă, prezentând-o comparativ cu partida dublă pe care o numeşte *contabilitate ştiinţifică.*

Un interes deosebit pentru cercetările contabile pe plan teoretic şi practic l-a provocat lucrarea lui *Samuel RICHARD „L'art de bien tenir les livres de comptes en parties doubles"*, publicată în 1709.

Cu acest autor se deschide seria marilor gânditori economişti contabili francezi ai secolului al XVIII-lea[2]. *Bertrand-François BARRÊME* eminent matematician este şi un distins cunoscător al contabilităţii. Concepţia sa despre contabilitate este prezentată în lucrarea *„Traité des parties doubles"* publicată după moartea lui, la 1721, de fiul său *Nicole. BARRÊME* personificând conturile stabileşte două grupe: *conturile generale* atribuite comerciantului şi *conturile particulare* deschise corespondenţilor. El, a mai precizat printre primii, *„bilan en l'air"* adică, *„bilanţul bazat pe înregistrările din registrele contabilităţii şi întocmit înaintea inventarierii"*.

Autorul care a făcut epocă şi ale cărui idei au servit ca punct de plecare pentru cercetări mai aprofundate de teorie economică şi de contabilitate este *Edmond DEGRANGÉES*, tatăl. Lucrarea *„La tenue des livres rendue facile"* apărută în 1795 a cunoscut 30 de ediţii, fiind tradusă în mai multe limbi. Teoriile contabile şi metoda de tratare a materiei concepută de *DEGRANGÉES*, au dominat astfel, atât literatura, învăţământul cât şi practica contabilă până în al VII-lea deceniu din secolul al XIX-lea. Introducând o nouă metodă de tehnică contabilă, metoda *Jurnal – Cartea-mare*, cunoscută sub numele de *metoda americană*, *DEGRANGÉES* este promotorul unei noi ere a contabilităţii.

---

[1] Feleagă, N., *op. cit.*, pag. 36-37
[2] Paciolo, L., *op. cit.*, pag. 39

Realizarea acestei metode este o consecinţă tehnică a concepţiei sale asupra conturilor, *Edmond DEGRANGÉES* fiind considerat părintele *„cincicontiştilor"*. Adept al teoriei juridice a conturilor, *DEGRANGÉES* susţine punctul de vedere, după care, contabilităţii îi revine sarcina de a studia şi reflecta mişcarea mijloacelor economice şi de a determina situaţia activităţii întreprinderii, pentru a oferi informaţii precise. Conchidem că *DEGRANGÉES* a adus o importantă contribuţie la clarificarea şi soluţionarea multor probleme ale contabilităţii în partidă dublă. Distribuirea conturilor alături de jurnal formează incontestabil un progres de tehnică contabilă. Metoda *Jurnal – Cartea-mare* a fost utilizată până în anii noştri, de unităţi care foloseau un număr redus de conturi.

În această perioadă, în Germania şi Austria, apar noi puncte de vedere privind progresul contabilităţii. Împărăteasa *Maria TEREZA* instituie *Camera Imperială de Contabilitate – Contabilitate camerală* – prezidată de *Zinzendorf*, având scop cercetarea celor mai bune metode de organizare a contabilităţii şi a controlului statului. Este creată astfel o tehnică specială de contabilitate care viza gestiunea bugetului statului, permiţând compararea permanentă a sumelor ordonate cu cele efective precum şi urmărirea modului de cheltuire a acestora[1].

Chiar şi peste ocean, în Statele Unite se manifestă în această perioadă interesul pentru contabilitate, publicându-se în anii 1778 şi 1779 două lucrări: *„Book-Keeping in the true italian form of debitor and creditor by double entry"* de *W. JACKSON* şi *„The universal merchant in Theory and Practice"* de *W.J. ALLDRIDGE*[2].

După cum se poate constata, din cele prezentate, dezvoltarea forţelor de producţie, adâncirea diviziunii sociale a muncii, creşterea complexităţii vieţii economico-sociale, au impus organizarea unei contabilităţi din ce în ce mai desăvârşite. Faptul că în orânduirea capitalistă embrionară, clasele dominante în formare aveau interesul să se folosească de o contabilitate cât mai bine organizată a avut ca rezultat, după cum s-a arătat, crearea de noi metode, de tehnici contabile din ce în ce mai perfecţionate. A urmat în mod firesc, elaborarea anumitor teorii şi apariţia unei literaturi contabile corespunzătoare scopurilor urmărite.

[1] Vlaemminck, J., Op. cit., pag. 148
[2] Idem, pag. 147

BCU IASI/CENTRUL UNIVERSITAR

5.3. Contribuții la clarificarea fundamentelor științifice ale contabilității

Instaurarea perioadei mașiniste în activitatea economico-productivă a omului odată cu prima revoluție industrială a produs schimbări spectaculoase în fizionomia societății. Revoluționarea forțelor de producție de către știință, a permis consolidarea capitalismului și odată cu aceasta apariția marilor întreprinderi.

Dezvoltarea marilor întreprinderi capitaliste ca formă socială de organizare și conducere a producției a marcat și începutul unor noi cercetări asupra celui mai eficient mijloc de cunoașterea a activității economice: *contabilitatea.*

Funcțiunile complexe și cerințele multiple ale mecanismului economic al întreprinderii nu mai permiteau prezența empirismului în activitatea de conducere. Administrarea și dirijarea cu succes a vieții întreprinderii moderne cerea cunoașterea în orice moment prin informații exacte a mersului activităților desfășurate și rezultatelor obținute.

În noile condiții contabilitatea se organizează pe baze științifice, se adaptează exigențelor, contribuind la sporirea exactităților și posibilităților de centralizare și de generalizare a datelor contabile, dobândind un rol și mai activ în viața economică. Contabilitatea ajunge *„să îmbrățișeze întregul mecanism al cifrelor spre a face din el un instrument de orientare asupra tuturor stărilor de lucruri din interiorul unei unități independente și în același timp să fie și un îndreptar comparativ în aprecierea sigură a condițiilor în care se desfășoară în exterior activității identice sau similare"*[1].

În felul acesta, în sfera de cuprindere a contabilității ajung să fie înglobate toate calculele privind urmărirea mișcărilor de valori. Aplicarea principiilor acesteia în sfera producției, i-au extins aria de acțiune la întregul ansamblu al procesului de reproducție. Prin acest act de extindere a perimetrului său contabilitatea ajunge să-și contureze tot mai mult obiectul de cercetare. Noi forme de calcule, previzionale și comparative, vin să-i întregească sfera de preocupare. Ea se află acum în momentul debutului său științific. Trăsăturile caracteristice ale acestui moment pot fi sintetizate în următoarele aspecte calitative[2]: *amplificarea funcțiilor contabilității și transformarea acesteia într-o știință a calculației indispensabilă cunoașterii și orientării activității întreprinderii, cum și determinării rezultatelor obținute.* Calculul economic domină funcția de reflectare a contabilității; extinderea ariei sale asupra întregului proces al reproducției

---

[1] Voina, D., *„Contabilitatea generală"*, Editura Academiei, Brașov, 1947, pag. 25

[2] Tămășan, T., *„Bazele științifice ale contabilității"*, Editura Științifică, București, 1973, pag. 31-32

creează posibilitatea cunoaşterii, urmăririi şi exercitării unui control asupra desfăşurării tuturor verigilor acestui proces; transformarea tehnicii contabile într-un instrument al cercetării activităţii economice; creşterea rolului contabilităţii ca instrument de informare şi documentare pentru conducere.

Numeroşi cercetători şi exploratori ai acestui domeniu poartă dispute aprige, îşi confruntă tezele şi principiile, îmbogăţesc literatura contabilă cu valoroase lucrări de specialitate, consacrându-şi operele lor unor cercetări fundamentale spre a demonstra caracterul ştiinţific al contabilităţii.

Literatura contabilă cuprinde, în această privinţă, un bogat material documentar şi cele mai diferite păreri şi idei referitoare la clarificarea fundamentelor ştiinţifice ale contabilităţii. Numeroasele şi diferitele puncte de vedere în această problemă au contribuit la progresul contabilităţii, la cristalizarea unor principii şi legi generale, la sinteze cu valabilitate universală.

Secolul al XIX-lea este bogat în lucrări de o deosebită calitate teoretică şi practică, alături de care se manifestă şi unele lipsite de conţinut. *Joseph VLAEMMINCK*[1] arată că în acest secol, pe care îl numeşte *„secolul contractelor"* se manifestă circa 727 de autori prin 1172 lucrări publicate. *„Unii autori se străduiesc să ridice contabilitatea la înălţimea unei discipline ştiinţifice, se elaboreze principii, reguli şi să simplifice metodele de lucru; alţii fac din apariţia cărţilor lor un mercantilism, o publicitate la adresa numelui lor"*[2].

Acum, ştiinţa contabilităţii renaşte în vechea vatră a Italiei şi se dezvoltă atât ca teorie cât şi ca practică în toate ţările europene. Italia, leagănul cugetătorilor în domeniul calculului digrafic revine şi apar autori care realizează opere de o valoare incontestabilă, cu concepţii noi şi teorii îndrăzneţe, cuprinzând o adâncă gândire, ce ridică literatura contabilă pe noi trepte.

Joseph VLAEMMINCK analizând critic şi cu mult discernământ această perioadă italiană de universalitate a metodelor contabile şi de activitate ştiinţifică în domeniul contabilităţii, grupează gândirea contabilă şi pe promotorii ei în trei şcoli reprezentative[3]: şcoala *lombardă*, şcoala *toscană* şi cea *veneţiană*.

Deşi, cele trei şcoli au o trăsătură comună în *viziunea lor administrativă asupra contabilităţii*, fiecare se remarcă prin particularităţi de gândire în abordarea problemelor. Astfel, *Francesco VILLA*, promotorul contabilităţii ştiinţifice în Italia, reprezentantul *şcolii lombarde*, consideră contabilitatea ca fiind un complex de norme economico-administrative aplicate la arta de a ţine conturile sau registrele.

---

[1] Vlaemminck, J., *op. cit.*, pag. 196

[2] Rusu, D., *„Bazele contabilităţii"*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980, pag. 354

[3] Vlaemminck, J., *op. cit.*, pag. 172

În lucrarea din 1850 *„Elementi di amministrazioni e contabilita", VILLA* consideră aritmetica şi ţinerea registrelor ca două instrumente ale contabilităţii, iar aceasta din urmă este integrată în ştiinţa organizării şi administrării întreprinderii.

Şcoala toscană, dominată de concepţia teoriei personaliste a conturilor, este reprezentată de personalităţi proeminente ale culturii economice italiene: *Francesco MARCHI, Giuseppe CERBONI, Giovanni ROSSI, Michele RIVA, Giovvani MASSA.*

Primul reprezentant al *şcolii toscane, Francesco MARCHI*, îşi expune teoria sa numită de *REISCH* şi *KREIBIG „teoria duplicismului personalist"*[1] în lucrarea *„I. Cinquecontisti overo la ingganevole teoria que viene insegnata intorno al sistema di scrittura a patida doppia"* apărută la Prato în 1867.

Francesco MARCHI ca susţinător al acestei teorii s-a preocupat de fundamentarea ei şi a demonstrat necesitatea clasificării conturilor corespunzător relaţiilor din întreprindere.

Giuseppe CERBONI cel mai de seamă reprezentant al *şcolii toscane* şi-a legat numele de *logismografie,* o contabilitate în formă tabelară. Având la bază teoria personificării conturilor, *logismografia* consideră că operaţiunile administrative dau naştere la raportul de debit şi de credit între persoanele fizice sau juridice capabile de drepturi şi obligaţiuni, prin ele, sau reprezentanţii lor care au interes sau exercită o acţiune în întreprindere.

După experimentări practice reuşite şi o primă prezentare a *principiilor logismografice* făcute la congresul de contabilitate de la Roma din 1870, *CERBONI* susţine la Congresul din 1873 un memoriu intitulat: *„Primi saggi di logismographia".*

Lucrarea în care *CERBONI* dezvoltă *logismografia* şi expune concepţia sa cu privire la contabilitate apare în 1886, sub titlul: *„La regionarie scientifica".*

Prin adoptarea teoriei personaliste a conturilor în explicarea esenţei teoretice a *logismografiei, CERBONI* îi dă în acelaşi timp şi un caracter juridico-economic. Dominat de această concepţie, demonstrează faptul că în conturi se înregistrează raporturi de debit sau credit, respectiv raporturi juridice între persoane fizice sau juridice iar pentru urmărirea lor este necesară folosirea conturilor privind persoanele între care au loc aceste raporturi.

Construind mecanismul *logismografiei,* pe o entitate economică a organelor administrative ale întreprinderii *„azienda", CERBONI* crează raporturi antitetice între acestea. Întreprinderea este socotită ca o entitate administrativă, având drepturi şi obligaţii faţă de proprietar, transformat astfel în creditoriul propriei sale întreprinderi şi care nu mai încasează plusvaloarea sub formă de profit, ci venitul cuvenit ca dobândă în calitate de creditor.

---

[1] Evian, N., *„Teoriile conturilor"*, Cluj, 1940, pag. 25

Logismografia şi-a manifestat multă vreme principiile şi a avut numeroşi adepţi, formând o şcoală de contabilitate, şcoala logismografică toscană. La noi, în România, profesorul *Constantin PETRESCU* a fost un adept al teoriei cerboniene.

Fondatorul *şcolii veneţiene*, *Fabio BESTA* creează o teorie proprie, *„materialistă"* bazată pe valoarea obiectului contului. În concepţia sa obiectul contului este o mărime materială, măsurabilă şi exprimabilă în valoare monetară. Încadrând contabilitatea în rândul ştiinţelor morale *BESTA* consideră ca fiind prin natura sa o ştiinţă de aplicaţii concrete sau materiale, o *„ştiinţă a controlului economic"*, în relaţie cu ştiinţele juridice şi sociale.[1]

Principala lucrare realizată de *Fabio BESTA* este *„La regioneria"* apărută la 1880, în trei volume. În cadrul acesteia elaborează o interesantă *„doctrină administrativă"*, fiind considerat un precursor al ştiinţei organizării administrative a întreprinderilor.

Teoria lui *BESTA*, în doctrinele contabilităţii, este o teorie istorică deoarece a folosit investigaţia trecutului pentru a fundamenta încadrarea contabilităţii ca ştiinţă a controlului economic.

Un intermediar între gândirea lui *BESTA* şi a lui *CERBONI* este *Emanuele PISANI*. El aparţine şcolii veneţiene numai în ce priveşte teoria materialistă a conturilor, întrucât referitor la modul de înregistrare a operaţiilor întreprinderii, acest autor face parte din şcoala toscană.

Teoriile sale cu privire la contabilitate au fost expuse în lucrările: *„La statmografia applicata alle aziende private"* apărută la 1880 şi *„La statmografia applicata alle aziende publicche"* apărută la 1886, unde concepe o nouă formă de contabilitate: *statmografia*.

Emanuele PISANI îşi aduce contribuţii şi în ceea ce priveşte teoria conturilor. Meritul său constă în concepţia materialistă asupra conturilor, care îl conduce la teza că administraţia, prin natura ei, afectează starea şi mişcarea elementelor patrimoniale. Din această cauză conturile folosite pentru urmărirea acestor elemente, au un caracter economic legat de gestiunea patrimoniului şi totodată un caracter administrativ, întrucât reflectă şi activitatea administrativă a agenţilor. *PISANI* ajunge la concluzia că modificările de elemente patrimoniale trebuie să se reflecte în conturi specifice, iar raporturile juridice între agenţii care administrează substanţa patrimonială urmează a fi reflectate în conturi juridice. *„Contabilitatea este ştiinţa care coordonează şi îndrumă funcţiunile administrative, pentru a obţine cu maximum de eforturi maximum de efecte economice, evaluate şi exprimate cu ajutorul cifrelor aritmetice ordonate şi*

[1] Vlaemminck, H.J., Op. cit., p. 180

dispuse sub formă contabilă".[1] Ca toți adepții teoriei materialiste și el grupează conturile în conturi de substanță și conturile patrimoniului net.

În perioada de clarificare a fundamentelor științifice, de efervescență creatoare în domeniul contabilității și alte țări își aduc prin autori merituoși contribuția lor. Literatura contabilă înregistrează în secolul XIX și începutul secolului XX, apariția unui număr însemnat de lucrări. Știința și practica contabilă progresează. Conducerea administrațiilor publice, cât și a întreprinderilor economice dovedesc interes viu și permanent pentru utilizarea pe scară largă a contabilității. Pe planul gândirii contabile se dezbat concepte, se adoptă procedee, metode și teorii noi.

Începuturile unei concepții științifice sunt datorate lui *Jacques SAVARY, Claude IRSON* și *Mathieu DE LA PORTE*. Însă unul din cei mai de seamă promotori ai curentului economic în contabilitate a fost *R.P. COFFY*, care a publicat două interesante lucrări: *„Tableau synoptique des principes generaux de la tenue des livres a partities doubles"* la 1833 și *„La tenue des livres a parties doubles"* în 1834. Cu acest prilej autorul relevă utilitatea socială și importanța pentru activitatea economică a contabilității. El consideră contabilitatea o știință social-economică care are drept scop *„să studieze mișcările capitalului și transformările lui succesive, să determine periodic sporirile și reducerile pe care acesta le-a suferit și să facă cunoscute cauzele acestor variațiuni și efectele lor."*[2]

În acest context de gândire *COFFY* este primul autor din Franța care s-a rupt de *teoria personalistă* a conturilor, privind conținutul economic al conturilor în strânsă legătură cu valorile materiale pe care le reflectă și le grupează în: *conturi de valori reale* (materiale și personale) și *conturi de valori raționale* (valori abstracte).

Punând la baza clasificării conturilor – drept criteriu esențial – conținutul economic al acestora *COFFY* realizează un progres care a generat mai târziu o clasificare bazată pe normele științifice ale logicii.

Gândirea economică în contabilitate are mulți adepți. Printre aceștia se situează elvețianul *Leo GOMBERG*, care în lucrările[3] sale atribuie contabilității un caracter științific și o încadrează în grupa științelor economice. Orientând cercetarea spre aspectele concrete ale activității întreprinderii, *GOMBERG*, demonstrează rolul deosebit al contabilității în observarea, analiza, evaluarea în unități monetare și înregistrarea fenomenelor economice, precum și în clasificarea și determinarea raporturilor cauzale dintre acestea. Contabilitatea interpretează

---

[1] Tămășan, T., Op. cit., p. 53

[2] Tămășan, T., Op. cit., p. 91

[3] Gomberg, Leo, *La science de la comptabilite et son systeme scientifique*, Geneva, 1897, idem *La science de la comptabilite*, St. Gallen, 1898, idem *Histoire critique de la theorie des comptes*, Geneva, 1929 etc.

totodată efectele fenomenelor economice, şi printr-o regrupare a acestora reuşeşte să deducă cauzele generatoare de rezultate într-un patrimoniu.

În Franţa, se remarcă la începutul secolului XX *René DELAPORTE* şi *Jean DUMARCHEY*, ambii adepţi ai teoriei economice în contabilitate.

Teoria pozitivă a lui *DUMARCHEY „reprezintă o frumoasă performanţă a gândirii contabile din secolul XX"*[1] iar ideile sale originale au contribuit la progresul contabilităţii.

Contribuţii deosebite pe linia cercetării fundamentelor ştiinţifice ale contabilităţii, a demonstrării utilităţii ei în procesul cunoaşterii şi al interpretării rezultatelor activităţii, în conceptul economic, aduce *E. SCHMALENBACH* în probleme de bilanţ şi *K. MELLEROVICZ* în dezvoltarea teoriei costurilor.

Pe baza celor enunţate, se poate afirma că, concepţia economică socoteşte mişcarea capitalului (considerat ca avere) ca fiind unicul obiect al contabilităţii. Averea în care se concretizează capitalul este privită ca o substanţă în continuă mişcare, sub forma unor valori care circulă neîntrerupt din şi prin întreprindere.

Concepţia aceasta a fost criticată, între altele, şi pentru faptul că nu face legătura necesară între aspectul economic şi cel juridic, că excluzându-l pe acesta din urmă lasă loc la confuzii cu privire la această latură a obiectului contabilităţii.

În lupta ştiinţifică, pentru cercetarea fundamentelor contabilităţii, dusă între marii cugetători, s-au formulat multe concepţii şi s-au cristalizat teorii. Ele au fost exprimate cu multă cutezanţă la timpul lor. Apărute ca sinteză a cugetării raţionale şi prezentate într-o logică adecvată, fiecare din acestea s-au menţinut o vreme în contabilitate. Ele au uşurat raţionamentul contabil şi cu ajutorul lor s-au putut determina fenomenele care provoacă mişcări de valori ce urmează a fi înregistrate.

În faţa dinamicii gândirii umane fiecare a cedat locul altuia care satisfăcea mai bine practica şi cuprindea cele mai fine raţionamente pentru vremea când a apărut. *"Multe din ele nu mai au astăzi decât o valoare istorică şi de bună seamă că teoriile, care în prezent se cred mai aproape de idealul spre care se îndreaptă preocupările contabilităţii, vor avea acelaşi destin, pentru că orice teorie se naşte ca să moară fiind folositoare numai în măsura în care poate ceda locul alteia."*[2]

Singura în măsură de a da o interpretare ştiinţifică fenomenului economico-financiar şi a raporturilor juridice ce se petrec în cadrul unei activităţi creatoare rămâne concepţia economico-juridică în contabilitate. Contabilitatea primeşte o judecată de valoare, iar aplicarea principiilor ei devine uniformă.

Conform acestei concepţii, realităţile din activul bilanţului sunt privite sub raport economic, iar resursele din pasiv sunt privite din punct de vedere juridic.

---

[1] Vlaemminck, H.J., Op. cit., p. 205
[2] Voina, D., Op. cit., p. 401

Egalitatea din bilanț *ACTIV = PASIV* ca raport cauzal este considerată un principiu fundamental, un concept propriu al contabilității, care învederează permanenta echivalență valorică între realități și resurse.

Egalitatea *ACTIV = PASIV* oglindește și raporturile economico-juridice ale întreprinderii. *„Din acest punct de vedere, pasivul răspunde deci la întrebarea: cine are drepturi asupra mijloacelor economice din activ și cât de mari sunt aceste drepturi."*[1]

ACTIV = PASIV reprezintă o *ecuație algebrică cu profund conținut economic*. Sub raport cauzal egalitatea înfățișează două aspecte: unul de natură economică și altul de natură juridică. Conceptul cuprins în egalitatea *ACTIV = PASIV* lasă raționamentului posibilitatea de a formula reguli, judecăți noi în legătură cu transformările continue ce se produc în structura activului și pasivului organismelor economice.

Din această luptă de teorii și de concepte s-a statornicit în unanimitatea că mișcările de valori provocate în urma unor fapte concrete, economice constituie materia ce se supune tratamentului și interpretării contabilității. Contabilitatea oglindește ansamblul mișcărilor de valori într-un cadru dat și prin mecanismul cifrelor stabilește rezultatele activității economice. Obiectul ei circumscrie un grup de fenomene, de probleme pe care le studiază și le interpretează din punct de vedere propriu. Interpretarea fenomenului economico-financiar și a raporturilor juridice, observate de contabilitate, primește prin intermediul raționamentului contabil o dezvoltare cifrică gata oricând pentru verificare, o judecată de valoare universală.

„Contabilitatea observă ansamblul mișcărilor de valori exprimate în bani într-un perimetru de mică sau mare întindere, precum și raporturile economico-juridice care iau naștere între unitățile economiei naționale și care provoacă decontări bănești între ele; calculele contabilității reflectă deodată mișcarea și transformarea mijloacelor economice precum și resursele în ordinea lor de formare și după destinația lor în procesul reproducției."[2]

---

[1] Rusu, D., *Cu privire la unele probleme de teorie a contabilității*, Rev. Evidența contabilă, nr. 10, București, 1965, p. 18

[2] Rusu D., *Bazele contabilității*, Partea I-a, uz intern, Iași, 1976, p. 21

5.4. Conceptul matematic în promovarea puterii de cunoaştere retrospectivă şi prospectivă a contabilităţii

Matematica – considerată ca metodă generală de cunoaştere, a facilitat, ca prin contabilitate să se instituie un calcul riguros asupra fenomenelor economice şi juridice printr-o abordare ştiinţifică, înlocuind aprecierea subiectivă cu obiectivitatea măsurării cantitative.

Datorită prezenţei elementului matematic contabilitatea nu este numai o ştiinţă a cantităţii ci, şi o ştiinţă a echivalenţei, a relaţiilor şi a ordinii patrimoniului. *„Privită în aspectul său integral, contabilitatea apare ca o construcţie arhitecturală de cea mai perfectă armonie."*[1]

Începutul secolului al XIX-lea aduce primele contribuţii teoretice, care ridică ştiinţa contabilităţii pe o nouă treaptă, datorită apelului pe care îl fac autorii la conceptele şi principiile matematicii. La 1803, la Berlin, *J.Q. MAISNER* editează lucrarea: *„Die Kurnst in drei Stunden ein Buchhalter zu werden."* Acest autor utilizează formulele algebrice pentru a demonstra mişcările de valori într-un patrimoniu, dezvoltă într-o concepţie nouă, matricea lui *DEGRANGÉS. "În loc să ţină un jurnal unic, el adoptă două: un jurnal de casă pentru operaţiunile cu numerar şi un jurnal pentru toate celelalte operaţii."*[2]

La 1850, teoria duplicismului materialist este expusă de autorul german *KURZBAUER* în lucrarea: *„Lehrbuch der Einfachen und doppelten Buchhaltung."*

Cu merite deosebite se disting, în acest curent de gândire *G.D. AUGSPURG, F. HÜGLI* şi *Johan Fr. SCHAR*, autori care prin opera lor au adus o contribuţie remarcabilă la fundamentarea ştiinţifică a contabilităţii.

G.D. AUGSPURG a dezvoltat teoria *materialistă cu două serii de conturi* al lui *KURZBAUER* şi a explicat *„esenţa contabilităţii în partidă dublă prin egalitatea matematică a soldurilor celor două serii de conturi care se completează reciproc"*.[3] În concepţia sa, cele două serii de conturi nu sunt opuse ci omogene, iar averea curată este privită ca o valoare negativă, ceea ce nu corespunde realităţii. Pentru toate cazurile, la toate conturile, debitul reflectă sporirile (+) şi creditul reducerile (-),

---

[1] Dumitrescu, Şt., Toma, D., *Principii ale contabilităţii*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974, p. 36

[2] Rusu, D., *Bazele contabilităţii*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980, p. 360

[3] Paciolo, L., Op. cit., P. 45

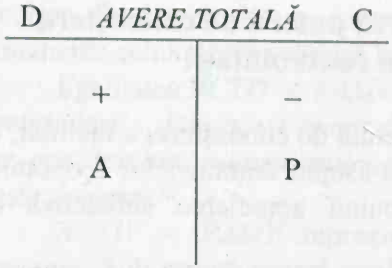

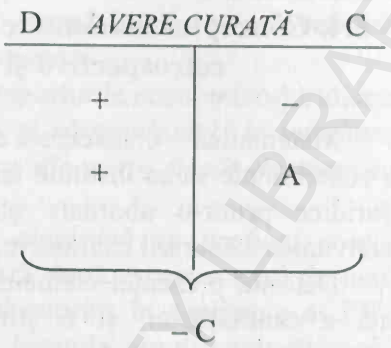

iar, relaţia fundamentală devine A – P – C = 0.

Analizând această relaţie, raţionamentul ne permite să sesizăm egalităţi derivate de forma: A – (P + C) = 0 sau P + C = A, ce conduc la relaţia A – A = 0.

Aceasta înseamnă că la începutul perioadei de afaceri relaţia A – P – C = 0 ia forma + A – P + P = 0, ce denotă că în cursul desfăşurării activităţilor va fi întotdeauna zero. Dacă notăm cu „a" schimbările care nu aduc nici câştig nici pagubă, cu „b" paguba şi „c" câştigul, se poate construi următorul model:[1]

+ A – P + P – A
+ a – a
+ b - b
- c + c

(A + a + b) – (P + a + c) + (P + c) – (A + b)
A + a + b – P – a – c + P + c – A – b
A – P + P – A = 0

de unde:

A – P = + C; P – A = - C şi + C – C = 0

Prin aceasta se constată că *G. D. AUGSPURG* n-a observat caracterul opus al celor două serii de conturi, motiv pentru care teoria sa se aseamănă mai mult cu teoria materialistă bazată pe o singură serie de conturi.

Cu toate neajunsurile, teoria lui *AUGSPURG* a deschis orizonturi largi afirmării contabilităţii iar el, rămâne în literatura de specialitate ca acel *„cap luminat ce a înţeles de timpuriu, că în sistemul de contabilitate în partidă dublă*

[1] Lepădatu, I. Ion, *Studii de contabilitate*, Tiparul Tipografiei Archudiecasane, Sibiu, 1904, p. 30.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

avem două grupe de conturi şi anume: grupul de conturi al averii totale şi grupul de conturi al averii curate"[1].

Teoria celor două serii de conturi ale contabilităţii în partidă dublă a constituit obiectul cercetărilor întreprinse de elveţianul *F. HÜGLI*. Acesta îşi dezvoltă concepţia sa pe relaţia A – P = C şi consideră complexul patrimonial dintr-o întreprindere constituit din substanţe patrimoniale active (bunuri şi creanţe) şi pasive (datorii). Diferenţa dintre aceste două categorii de substanţe reprezintă patrimoniul net (averea curată)[2].

Reflectarea operaţiunilor economice se realizează prin două serii de conturi, prima oglindind cifric modificările succesive ale *substanţelor active* (pozitive) şi *pasive* (negative), în vreme ce a doua serie paralelă cu prima, este destinată a reoglindi, ca diferenţă între cele două categorii de elemente, *patrimoniul net*.

Rezultă clar, că cele două serii de conturi, în ceea ce priveşte valorile ce le reflectă, în debit şi credit stau în raport invers. Anume, seria conturilor averii totale primeşte în debit valori pozitive şi în credit valori negative, iar seria conturilor averii curate primeşte în credit valori pozitive şi în debit valori negative.

Prezentată sub formă de model, teoria lui *F. HÜGLI*, se defineşte astfel[3]:

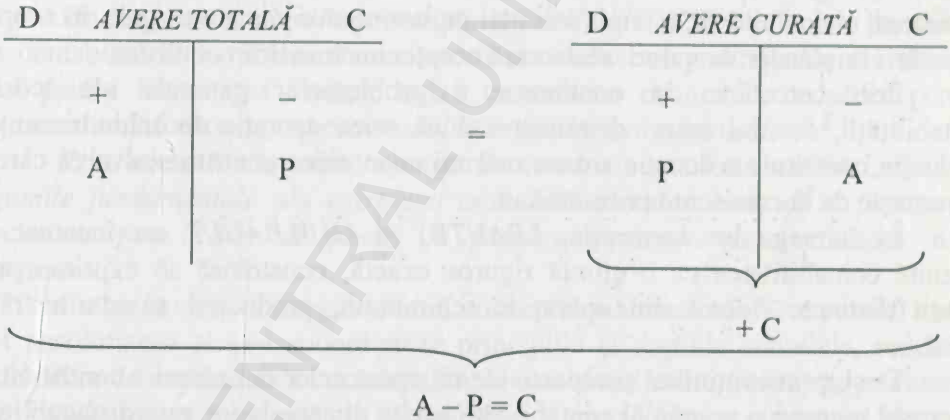

Formularizarea matematică a raţionamentului contabil în concepţia *duplicismului materialist* a fost realizată cu deosebită forţă ştiinţifică de către *J. Fr. SCHÄR*.

Considerând ca obiect al contabilităţii *„mişcarea capitalului individual, circuitul valoric şi cantitativ al bunurilor corporale şi incorporale dintr-o*

[1] Lepădatu, I. Ion, Op. cit., p. 24.
[2] Rusu, D., *Teorii şi sisteme de conducere a contabilităţii pe plan mondial*, Op. cit. p. 145.
[3] Lepădatu, I. Ion, Op. cit., p. 30.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

întreprindere privată, precum şi calculul rezultatelor economice"[1], *SCHÄR*, distinge în economia organismului elemente de avere active şi pasive, înţelegând prin avere pasivă datoriile. Diferenţa dintre substanţa activă, ca parte pozitivă, şi substanţa pasivă, ca parte negativă, reprezintă averea curată, respectiv capitalul, exprimându-se prin relaţia A – P = C. Pentru a reflecta mişcările de valori ce au loc asupra părţilor de avere activă şi pasivă pe de o parte şi asupra valorii curate pe de altă parte, autorul instituie două serii de calcule prin intermediul conturilor de substanţă şi a celor de capital.

Reprezentanţii de seamă, care au încercat să pună bazele ştiinţifice ale contabilităţii potrivit concepţiei matematice a conturilor, considerând-o chiar ca ramură a matematicii au fost *Eugen LEAUTEY* şi *Adolf GUIBAULT*.

Aceşti autori îşi dezvoltă teoria lor într-o serie întreagă de lucrări în rândul cărora se remarcă *„La science des comptes mise à la portée de tous"* apărută la 1889. Considerând contabilitatea, ca ştiinţă a coordonării raţionale a conturilor relative la produsele muncii şi la transformările capitalului, prezintă drept bază ştiinţifică a contabilităţii: *matematica* şi *economia politică*. Contul, ca instrument de calcul al contabilităţii, este întemeiat pe una sau mai multe operaţii aritmetice. În cadrul sistemului digrafic, funcţionarea conturilor îşi găseşte expresia în formule şi egalităţi matematice. Debitarea unuia sau mai multor conturi şi creditarea, concomitentă, a unuia sau mai multor conturi cu sume egale, în scopul reflectării mişcărilor de valori, realizează ecuaţia matematică conturilor.

Prin cercetarea în continuare a problemelor generale ale teoriei contabilităţii, cei doi autori demonstrează că orice operaţie de schimb sau de producţie constituie o ecuaţie a unor mărimi economice pentru rezolvarea căreia se porneşte de la cunoscut la necunoscut.

În întreaga lor concepţie, *LEAUTEY* şi *GUILBAULT*, au încercat să prezinte contabilitatea ca o ştiinţă riguros exactă, constrânsă să exprime prin ecuaţii distincte fiecare din operaţiile schimbului, producţiei şi administrării averii.

Deşi, prin conţinutul şi obiectivele ei, opera celor doi autori a contribuit la progresul teoretic şi practic al contabilităţii multe din tezele lor sunt discutabile şi unele chiar inacceptabile.

Literatura contabilă a secolului XX aduce noi împliniri, *H. A. FINNEY*, profesor la Universitatea Northwestern din Chicago, pornind de la conceptul materialist:

ACTIV = PASIV + CAPITAL PROPRIU

(A = P +C), dezvoltă teoria *tricontistă* a conturilor.

---

[1] Schär, J. Fr., *Buchhaltung und Bilanz*, ed. 4, Berlin, Springer – Verlag, 1921, p. 6.

În opinia sa, mişcările de valori ce au loc prin manifestarea unor acte economice sau juridice, pot fi reflectate cu ajutorul a şase legităţi contabile, exprimate algebric:[1]

$$1)\ +A = \begin{bmatrix} - \\ +P \\ +C \end{bmatrix} \qquad 2)\ \begin{matrix} +A \\ -P \\ -C \end{matrix} \Bigg] = -A \qquad 3)\ +A = \begin{matrix} +P \\ +P \\ -C \end{matrix} \Bigg]$$

$$4)\ -P = \begin{bmatrix} +C \\ -A \\ +C \end{bmatrix} \qquad 5)\ \begin{matrix} +A \\ -P \end{matrix} \Bigg] = +C \qquad 6)\ -C = \begin{bmatrix} - \\ \\ +P \end{bmatrix}$$

Un loc aparte ocupă în preocupările lui *H. A. FINNEY* calculele de sinteză ale contabilităţii. În procesul cunoaşterii şi conducerii previzionale ele oferă o bază pentru formularea multor decizii cu caracter economic, de aceea permit obţinerea de informaţii *„asupra modului de gestionare a bunurilor”*.[2]

Prin această afirmaţie, ajunge la concluzia conform căreia *„una din raţiunile fundamentale ale existenţei contabilităţii este aceea de a furniza un mecanism prin care să poată fi prezentate rezultatele* (activităţii n.n.) *conducerii”*.[3]

Cu toate că de-a lungul vremii, conceptul matematic a făcut pe unii autori să-l absolutizeze şi să-i subordoneze principiile şi regulile contabile, reducând astfel sfera de cuprindere a contabilităţii, el este totuşi util. *„Conceptul matematic s-a dovedit factor important în dezvoltarea şi consolidarea sistemului digrafic, introducând în gândirea contabilă raţionamentul, ordinea şi claritatea.”*[4]

Explicaţia variaţiilor mişcărilor de valori şi influenţa acestora asupra mijloacelor economice şi a resurselor, nu s-ar putea face dacă am nega sau diminua rolul conceptului matematic în calculul contabil. Demonstrarea celor două serii de calcule, constituie pe baza egalităţii de bilanţ *ACTIV = PASIV* şi

---

[1] Rusu, D., *Bazele contabilităţii*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980, p. 363
[2] Finney and Miller's, *Principles of Accounting*, Ed. 6, Canadian edition, New Jersey, 1979, p. 54
[3] Idem, p. 555
[4] Rusu, D., Op. cit., p. 362

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

înțelegerea esenței sistemului de calcul digrafic este imposibilă fără a face apel la conceptul matematic.

Prin utilizarea regulilor și principiilor matematice contabilitatea a căpătat pecetea matematică, purtată de orice știință susceptibilă de demonstrații exacte și obiective, cum sunt cele din algebră, geometrie.[1] Raza de acțiune a contabilității se întinde azi asupra tuturor organismelor creatoare de valori. Ea oferă o riguroasă ilustrare a fenomenelor din trecut și prezent, iar modelele contabile de sinteză permit sesizarea celor mai corespunzătoare direcții în atingerea obiectivelor acțiunilor următoare.

[1] Dumitrescu, St., Toma, D., Op. cit., p. 39

BOJIASVICENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL 6

CURENTE DE GÂNDIRE ŞI ÎMPLINIRI ÎN CULTURA CONTABILĂ ROMÂNEASCĂ

6.1. Începuturile literaturii contabile în România

Contabilitatea, ca factor de progres în mediul social-economic Carpato-Dunărean, a existat din vremurile cele mai îndepărtate. Dar despre o literatură contabilă nu putea fi vorba, *„...evoluţia gândirii contabile româneşti trebuie analizată în contextul istoric naţional corelat cu evoluţiile din domeniul contabilităţii pe plan mondial."*[1] Urme scrise sub forma unor lucrări de contabilitate apar abia către jumătatea secolului al XIX-lea. *„Cauza întârzierii apariţiei literaturii contabile în ţările române se explică prin faptul că formele economiei capitaliste au apărut în spaţiul românesc mult mai târziu faţă de ţările occidentale."*[2] Răspândirea principiilor şi regulilor contabilităţii, în ţările româneşti se datorează literaturii contabile franceze şi germane.

Starea culturală înaintată şi viaţa comercială dezvoltată a Braşovului, au fost cauzele care au determinat apariţia primei lucrări imprimate de contabilitate dublă în limba română la 1837, datorată lui *Emanoil Ioan NECHIFOR.*

„Pravila comerţială" este o înmănunchere de norme în legătură cu aplicarea contabilităţii duble, măsuri de organizare a comerţului, principii de morală cetăţenească şi comercială, de administraţie, de drept comercial şi noţiuni de calcul economic. *"Prin lucrarea sa Emanoil Ioan NECHIFOR devine primul autor preocupat de formarea unei terminologii contabile în limba română deoarece el traduce şi foloseşte în mod corect termeni contabili ca: jurnal, maestru, inventar, avere, capital, bilanţ, cont, debit, credit, cambie etc...."*[3]

Cugetător atent şi pedagog desăvârşit, *Emanoil Ioan NECHIFOR* aduce împliniri în procesul cunoaşterii mişcărilor de valori, creează o terminologie în limba română, prezintă procedee şi calcule economice spre a fi de folos cerinţelor unei prospere vieţi comerciale.

---

[1] Ionaşcu, I., *Epistemologia contabilităţii*, Ed. Economică, Bucureşti, 1997, p. 116-117
[2] Idem, p. 117
[3] Idem, p. 177

Calculul cronologic capătă în opinia sa, o importanță esențială, iar contabilitatea dublă devine indispensabilă organizării întreprinderii și pentru a pune în lumină rezultatele activității.

Sesizând importanța contabilității și rostul calculului economic în dezvoltarea caselor de comerț, el deschide calea sigură a unui *„productivism rațional"*[4] în economia românească. *„Vroiesc ca și Românii noștri să nu rămâie mai jos decât celelalte Nații; pentru aceea m-am sârguit (...) a traduce vro câteva cărți folositoare tinerimii, care până acum în Limba Națională nu le-am avut..."*

Între promotorii literaturii contabile, din secolul trecut, la loc de frunte se situează *Ion IONESCU de la BRAD*, care are preocupări în legătură cu aplicarea contabilității în agricultură. El publică în 1854 *„Dare de seamă asupra administrației domeniilor Alteței sale marele vizir Reșid Paşa de la 1 martie 1853 până la 1 martie 1854"*, care în bibliografia română de specialitate este cea dintâi lucrare de analiză economică unde problemele practice și teoretice de contabilitate se pun cu totul original.

Contabilitatea în viziunea sa nu este numai un mijloc de supraveghere integrală a mijloacelor de producție și a rezultatelor activității, ci și o busolă de orientare în activitățile viitoare. *„cu cifrele rezultatelor generale furnizate de contabilitate se pot face numeroase calcule pentru a obține învățăminte asupra acțiunilor viitoare pentru creșterea veniturilor producției"*.[5]

Fiind preocupat permanent de rezolvarea problemelor economice din agricultură, *I. I. de la BRAD* a tipărit la 1870 un curs complet de economie rurală sub titlul *„Lecțiuni elementarii de agricultură"* care la sfârșit cuprinde un mic *„Tratat de contabilitate"*. Autorul justifică existența *„Tratatului de contabilitate"* prin acea că: *„Toate calculele la care am ajuns, tratând despre economia rurală, se înfundă în contabilitate, care este special însărcinată a ne arăta cheltuielile și veniturile, produsul brut și venitul net sau câștigul; de aceea vom da și un mic tratat de contabilitate, la sfârșitul acestor lecțiuni."*[6]

I. I. de la BRAD a sesizat rolul contabilității, forța sa în cunoașterea stărilor de lucru din trecut, cât și ca mijloc de orientare, de prognoză în acțiunile viitoare. Concepția sa progresistă, de înaltă valoare, asupra contabilității poate fi caracterizată ca, *„teorie și practică, gândire rațională și analiză economică, cunoaștere eficientă și educație economică."*[7]

---

[4] Voina, D., *Curs de contabilitate generală*, București, 1940, p. 10

[5] Ionesco, I., *Compte-rendu de l'administration des domains de son Altesse Le grand vezir Rechid Pacha*, Extrait du Journal du Constantinopole, numero din 9 iuni 1954, Boucarest, 1866, p. 9

[6] Ion Ionescu de la Brad, *Opere*, vol. II, București, 1944, p. 205

[7] Rusu, D., *Probleme de contabilitate și analiză economică în opera lui Ion Ionescu de la Brad*, în volum omagial, I.I. de la Brad in memoriam, Editura Academiei R.S.R., 1971, p. 152

6.2. Studii de contabilitate şi idei noi la începutul secolului al XX-lea

Autorii prezentaţi în paragraful precedent sunt precursori remarcabili şi reprezentanţi de seamă ai culturii noastre economice din secolul trecut.

Alături lor cinstiţi bărbaţi ai neamului au continuat şi au dat strălucire ştiinţei, au făcut ca specificul românesc să intre în universul culturii mondiale pe cărarea sa proprie.

La Bucureşti, *Theodor ŞTEFĂNESCU*, publică în anul 1874, prima ediţie a lucrării *„Contabilitate în partidă dublă"*, considerată de unii autori drept *„operă de creaţie românească, de la care începe literatura noastră contabilă"*.[8] Autorul enunţă o serie întreagă de propuneri în legătură cu intensificarea utilizării raţionale şi conştiente a principiilor contabilităţii în toate ramurile economiei naţionale.

Parcurgând cele şapte ediţii ale lucrării lui *Theodor ŞTEFĂNESCU* se poate sesiza progresul pe care îl realizează în definirea contabilităţii, de la a o considera ca o artă la o *„ştiinţă care ne învaţă arta de a stabili conturile şi de a le uni pentru încheierea socotelilor."*

Concepţia autorului român se înscrie în mişcarea europeană de idei asupra contabilităţii, fapt ce răzbate din moto-ul la ediţia din 1902 a lucrării sale. *„Ordinea este lumina; unde se administrează fonduri fără contabilitate – care nu este decât ştiinţa ordinii – acolo nu e decât întuneric."*[9]

Frământările şi disputele ştiinţifice ale timpului au atras în vâltoarea lor autorii români.

Ioan I. LĂPEDATU publică la Sibiu, în 1904, o interesantă lucrare teoretică, justificată prin faptul că *„problema teoriei contabilităţii trebuie considerată ca una dintre cele mai importante chestiuni."*[10]

În prefaţă, autorul atrage atenţia cititorului asupra obiectivelor ce le va urmări: *„Ne propunem să luminăm, pe cât puterile ne vor permite, o chestiune mult discutată şi controversată în literaturile de specialitate străine, anume: principii fundamentale ale contabilităţii în partidă dublă."*[11]

Cuprinsul lucrării se constituie ca o analiză serioasă a teoriilor personaliste şi materialiste în contabilitate.

---

[8] Ionaşcu, I., Op. cit., p. 178

[9] Ştefănescu, Th., Curs de Contabilitate în partidă dublă. Ed. a-V-a, Bucureşti, 1902, p. 9

[10] Lăpedatu, I.I., Op. cit., p. 35-36

[11] Idem, p. 33

Pentru a demonstra superioritatea teoriei materialiste, *„singura cale, care poate asigura clarificarea principiilor fundamentale ale contabilității"*[12], face un studiu comparativ între concepția lui *G. A. AUGSPURG* și *F. HÜGLI*. Această investigație îi oferă o concluzie științifică de mare însemnătate pentru gândirea contabilă, prin definirea teoriei lui *HÜGLI* ca „cea mai reală și mai clară" în explicarea principiilor fundamentale ale contabilității.

În acest proces de creare a literaturii contabile autonome, Iașul. Are un reprezentant de seamă în persoana profesorului *Constantin PETRESCU*, care editează în 1908 lucrarea *„Contabilitate și administrație."* Din examinarea problemelor tratate se constată influența literaturii străine, mai ales italiană, pe care a consultat-o și a folosit-o într-o mare măsură.

Autorul consideră contabilitatea *„ca o construcție specială a minții omenești"*, care cuprinde în sfera ei de cercetare atât mișcarea valorilor cât și studiul faptelor administrative. Prin aceasta devine susținător al teoriei administrative în contabilitate și adept al metodei *logismografice* în tratarea materiei contabile.

C. PETRESCU rămâne pentru literatura contabilă românească un deschizător de drumuri, un teoretician cu multiple valențe. *„Constantin PETRESCU dă viitorului contabil principiile științifice, care-l vor conduce"*[13] la reflectări și analize teoretice și lasă cazurile practice la iscusința lui.

Mișcarea culturală de la începutul secolului al XX-lea a cuprins toate provinciile românești. O afirmare românească în ținuturile de peste munți, de unde veniseră de altfel cărți multe și idei valoroase, o constituie în domeniul interesat *„Știința conturilor sau contabilitatea în partidă dublă"* scrisă de *I. C. PANȚU* și apărută la Brașov în 1907.

Acest autor este adept al teoriei materialiste cu trei serii de conturi și al conceptului matematic, fapt ce reiese din definiția dată contabilității, pe care o consideră *„știința conturilor sau știința bilanțurilor (cumpănă de valori), prin care cu ajutorul matematicii și în cadrul legilor existente, se învederează procesul producțiunei, conservării și al consumațiunei diferitelor bunuri economice."*[14]

În demonstrațiile sale asupra modului de funcționare a mecanismului reflectării operațiilor prin conturi statistice și economice, *PANȚU*, folosește ecuațiile matematice cu ajutorul cărora determină o serie de egalități contabile. În final, formulează esența matematică a contabilității astfel: *„Esența sistemului acestuia de contabilitate constă într-acea că fiecare articol (poziție, post) îl*

---

[12] Idem, p. 36

[13] Petru Drăgănescu, Brateș, *Precursori români în contabilitate*, București, Imprimeriile Independența, 1941, p. 24

[14] Panțu, I.C., *Știința conturilor sau contabilitatea în partidă dublă*, Ed. a-II-a, Editura Ciurcu, Brașov, 1907, p. 3

considerăm ca o ecuație de valori, între conturile statistice și economice. Toți articolii trecuți în maestru formează un sistem de ecuații. Contabilitatea începe cu o ecuație, se continuă prin ecuații care învederează operațiile făcute și se încheie, după cum s-a arătat mai înainte, iarăși printr-o ecuație de închidere."[15]

Privită în ansamblu lucrarea lui *I. C. PANȚU* este o cercetare științifică serioasă, care a permis răspândirea în țara noastră a teoriilor și concepțiile autorilor germani și a servit ca material didactic în școlile de specialitate.

Eforturilor depuse de înaintași li s-a alăturat și doctorul *Nic D. CORNĂȚEANU*, autor a numeroase studii[16] privind aplicarea calculelor contabilității în agricultură.

Cercetările întreprinse i-au permis referiri importante și concluzii științifice asupra rolului și importanței deosebite a contabilității, în cunoașterea și conducerea unităților economice din agricultură. El vede contabilitatea ca un *„microscop cu care analizăm rezultatul fiecărei gospodării agricole"*[17], afirmație ce se manifestă cu deosebită forță în condițiile economiei concurențiale.

O tratare multilaterală ce și-a propus să examineze cu multă atenție diferitele aspecte științifice ale contabilității întâlnim la *M. I. MIHĂILESCU*, care publică *"Știința ordinei patrimoniale"* . Aceasta este o lucrare *"în care autorul face prima încercare la noi, să ne dea o prezentare științifică, a rostului și definiției contabilității"*[18].

Conform concepției sale *"contabilitatea este știința ... cu scop de a obține, prin metodele sale de investigațiune, un bun rezultat al sforțărilor acțiunilor omului ... și de a stabili sistemele și metodele de experimentare prin care se constată ordinea și rezultatul acțiunii în mod exact și just, scoțând în evidență responsabilitățile factorilor"*[19]. În oglindirea mișcărilor de valori, din activitățile creatoare, informațiile contabilității sunt nu numai un mijloc de informare, ci și *"un povățuitor sincer și un controlor riguros"*[20] ce ne permite *"să tragem învățămintele dorite în atingerea scopului"*[21].

---

[15] Panțu, I.C., Op. cit., P. 54

[16] *Importanța contabilității agricole, legăturile ei cu politica agrară, economia națională și sociologia* (1927); *Contabilitatea simplă sau contabilitatea dublă* (1932); *Contabilitatea țărănească* (1936); *Criza și contabilitatea agricolă* (1936)

[17] Cornățeanu, D.N., *Importanța contabilității agricole*, București, 1972, p. 10

[18] Dumitrescu, St., *Elemente și principii de știință contabilă*, București, 1947, p.98.

[19] Mihăilescu, M. I., *Știința ordinii patrimoniale*, București, 1926, p.54.

[20] Mihăilescu, M. I., *Tratat de contabilitate*, București, 1926, p.8.

[21] Idem, p. 7.

6.3. De la patrimoniu la universul mişcărilor de valori

Elemente de noutate, personalitate şi gândire proprie aduc în contabilitate *Spiridon LACOBESCU* şi *Alexandru SORESCU* care au creat o teorie materialistă originală ce are la bază concepţia juridică economică patrimonială. "*Dezvoltarea lumii afacerilor specifice economiei capitaliste, amplificarea genurilor de fapte (acte de comerţ), crearea unor structuri moderne în domeniul finanţelor, băncilor, burselor de valori şi a altor mecanisme create de complexitatea relaţiilor comerţului mondial au constituit ambianţa modernă, naturală şi necesară pentru a permite ca la baza organizării contabilităţii sa fie aşezat conceptul juridico-economic al patrimoniului*"[22].

Autorii în opera elaborată[23] au demonstrat "*universalitatea patrimoniului şi valabilitatea permanentă a egalităţilor de schimb dintr-un patrimoniu dat*"[24].

În concepţia lor existenţa patrimoniului este cauza existenţei însăşi a contabilităţii al cărei obiect şi materie înregistrabilă este. Schimbul formează *principiul fundamental al contabilităţii.* Contabilitatea va reflecta permanent şi simultan modificările celor două părţi ale raportului de schimb.

Pornind de la egalitatea patrimonială:

VALORI ECONOMICE = CAPITAL + OBLIGAŢII

autorii dezvoltă întreaga construcţie a reflectării mişcărilor de valori prin calculele contabilităţii.

Examinarea operei celor doi autori, ne prezintă o contribuţie valoroasă la progresul contabilităţii, în care explicarea ştiinţifică a principiilor contabilităţii are la bază elementul juridic.

Concepţia juridică a deschis orizonturi noi în cercetarea şi explicarea teoriei şi practicii contabile, dar rămâne tributară prin faptul că nu a rezolvat o serie de probleme conceptuale.

Cu toate neajunsurile aceşti autori au meritul că "*au fost cei dintâi care au contribuit la cunoaşterea adevărului, în studierea acestor fenomene economice şi li se cuvine, de aceea, recunoaşterea acestui merit*"[25].

---

[22]Nişulescu, E., ş.a., Op. cit. p. 109.

[23]Iacobescu, S. I., Sorescu, Al., *Curs de contabilitate generală in legătură cu dreptul şi legile speciale comerţului,* 3 volume, Iaşi, 1923.

[24]Rusu, D., *Bazele contabilităţii,* E. D. P., Bucureşti, 1980, p.41.

[25]Evian, I. N,, Op. cit, p. 139.

Progrese ştiinţifice, în domeniul contabilităţii, sunt realizate pe întreg teritoriul românesc. Dezbateri remarcabile pentru ridicarea prestigiului ştiinţei calculului economic au pornit de la Cluj, fiind datorate lui *Ion EVIAN* şi *Dumitru VOINA.*

Ion EVIAN, a publicat o serie întreagă de lucrări între care se remarcă *„Teoriile conturilor"* unde face un studiu ştiinţific al principalelor teorii privind clasificarea conturilor. Tot aici îşi formulează şi teoria sa materialistă cu două serii de conturi, cunoscută în literatură sub denumirea de *„Teoria economică"*[26].

EVIAN, priveşte activul şi pasivul numai prin prisma economicului, încercând să înlăture elementul juridic din contabilitate. *„... numai fenomenele economice dintr-o organizaţie de producţie (...) formează obiectul de înregistrare a tehnicii contabile, (...) fondul unei teorii a conturilor şi chiar a contabilităţii este exclusiv economic, iar nu juridic"*[27].

Pentru *EVIAN,* lipsa unei teorii unice în contabilitate, cu rol generalizator, constituie un argument ca aceasta să aibă doar *„calitatea de artă a conturilor, de tehnică, iar nu de ştiinţă..."*[28]. Limitând contabilitatea doar la *„ un sistem de socoteli care au în vedere fenomenele economice din întreprinderi şi în primul rând egalitatea permanentă între activul (averea) şi pasivul (mijloace financiare) ale oricărei întreprinderi economice"*[29], *EVIAN* privea contabilitatea *„ca instrument principal şi indispensabil al întreprinderilor economice"* şi *„chiar integrarea ei în ştiinţa economiei întreprinderilor"*[30] şi nu accepta faptul că domeniul contabilităţii poate să fie abordat ştiinţific.

Interpretarea ştiinţifică a fenomenului economico-financiar şi a raporturilor juridice ce se petrec în cadrul activităţilor creatoare îşi găseşte rezolvarea în opera profesorului *Dumitru VOINA.* Acesta a fost un adept strălucit, un novator al teoriei economico-juridice în contabilitate. Pe temeiul egalităţii de bilanţ:

$$ACTIV = PASIV$$

şi-a dezvoltat concepţia sa ştiinţifică.

Dumitru VOINA respinge afirmaţia lui *EVIAN* după care domeniul contabilităţii nu ar putea fi considerat ştiinţific. *„Contabilitatea nu poate fi considerată drept o disciplină auxiliară sau subordonata cuiva"*[31], ea este o

---

[26] Idem, p. 77.
[27] Idem, p. 66-67.
[28] Nişulescu, E., ş a., Op. cit., p. 108.
[29] Evian, I. N., *Contabilitatea industrială,* Bucureşti, 1947, p. 2.
[30] Idem, p.2.
[31] Voina, D., *Poziţia contabilităţii faţă de studiul exploatărilor economice - contabilitatea este o disciplină independentă,* Braşov, 1947, p. 17.

"disciplină independentă"[32], deoarece *„Contabilitatea şi tehnica contabilă sunt două laturi diferite. Contabilitatea este un laborator de creaţie din care au izvorât principii, teorii şi norme privitoare la mişcările de valori realizate prin desfăşurarea fenomenelor economice şi sociale. În schimb, tehnica contabilă cuprinde proceduri pentru aplicarea practică a principiilor utile care guvernează exprimarea cifrică a mişcărilor de valori. Ea stă în legătură cu cunoaşterea ştiinţifică, fiind o formă de aplicare a acesteia în domeniul practic, un fel de intermediar între teorie şi realitate"*[33].

În opinia profesorului doctor *Dumitru VOINA „obiectul contabilităţii nu se lasă circumscris numai prin circuitul mişcărilor de valori din exploatările economice, ci el cuprinde şi elementele pe care le furnizează tipurile de organizaţie ce nu îndeplinesc funcţiuni de ordin economic"*[34]. Rezultă că aplicarea principiilor este universală.

O mândrie pentru cultura contabilă românească este şi faptul că *„între cei dintâi cărturari, de renume mondial care au elaborat o periodizare în istoria şi doctrinele contabilităţii"* se numără *Dumitru VOINA,* cu lucrarea *„Faze din evoluţia contabilităţii"* apărută la Cluj în 1932.

În întreaga sa operă, *Dumitru VOINA* aduce luminile logicii şi raţiunii asupra domeniului cercetat, pornind de la circumscrierea obiectului contabilităţii şi de la examinarea termenilor, pentru a se ridica apoi la aprecieri generale cu caracter teoretic.

Vasile M. IOACHIM este promotorul *teoriei economico-financiare* a contabilităţii care, spre deosebire de teoria economico-juridică a patrimoniului constă în faptul *„că prin dubla înregistrare se urmăreşte dublul aspect al patrimoniului însă sub aspectul concret, material al mijloacelor economice şi sub aspectul abstract, al provenienţei acestor mijloace"*[35]. Se fixează locul contabilităţii în ansamblul ştiinţelor arătând că *„face parte ca disciplină separată din marea grupă a ştiinţelor sociale împreună cu economia politică, statistica, finanţele, dreptul, studiul întreprinderilor, ştiinţa administrativă"*[36].

De asemenea, acest erudit autor a căutat să explice documentat noţiunile de *Activ* şi *Pasiv,* dând un înţeles mai larg noţiunii de *Activ* decât cea de *Avere,* deoarece în noţiunea de *Activ* se pot cuprinde şi elemente care nu au caracterul de

---

[32]Idem, p. 65.
[33] Idem, p. 66
[34]Voina, D., *Contabilitatea generală,* Editura Academiei, Braşov, 1947, p.17.
[35]Demetrescu, C.G., Op. cit. p. 322.
[36] Ioachim, V. M., *Tratat de contabilitate cu aplicaţie la industrie*, vol. I, *Contabilitate generală*, Bucureşti, 1944, p.24.

avere. Este totodată singurul cercetător român[37] din această perioadă preocupat de calitatea informației contabile[38] în condiții de inflație. "*Deprecierea monetară, care s-a produs ca efect al celor două războaie a alertat în așa măsură bilanțurile întocmite în moneda națională nestabilă, că bilanțul nu și-a mai putut îndeplini misiunea sa de indicator al averii și al rezultatelor exploatării (...). Greșeala cea mare a fost că aceste bilanțuri formale (nominale) au fost considerate ca «bilanțuri reale», administrațiile private și publice conducându-se după ele*"[39], ceea ce a condus la consecințe negative ce sunt valabile și astăzi pentru un mediu economic inflaționist:

"a) Iluzia prosperității (falsă creștere economică, datorată creșterii de prețuri);

b)Insuficiența amortizărilor și rezervelor;

c)Distribuirea de beneficii fictive ca dividende și tantieme;

d) Impunerea de beneficii fictive;

e) Abuzul de investiții;

f) Disproporția între investiții și fondul de rulment;

g) Fluctuația cursului acțiunilor;

h) Schimbarea raporturilor de capital între asociați"[40].

6.4. Școala ieșeană de contabilitate

6.4.1. Prezentarea cadrelor didactice și a cercetătorilor

În 1965, Ministerul Educației și Învățământului hotărăște transferarea profesorului universitar Dumitru Rusu de la Institutul Politehnic „Gh. Asachi" din Iași la Universitatea „Al. I. Cuza" Iași, în postul de profesor, șef de catedră și prorector. Timp de 13 ani (1965-1976) a fost prorectorul acestei instituții și șeful celei dintâi catedre a noii facultăți. Este preocupat de selecționarea tinerelor cadre didactice și promovarea competenței. Activitatea de cercetare științifică este așezată în centrul atenției și catedra înregistrează primele succese în cercetarea

[37] Ioachim, V. M., a publicat în anul 1928 lucrarea *Bilanțul și fluctuațiile monetare* unde tratează consecințele deprecierii monetare asupra informației contabile. Soluția propusă este "*bilanțul – aur*", adică evaluarea în etalon aur a elementelor bilanțului contabil.

[38] Ionașcu, I., Op. cit., p. 187

[39] Ioachim, V.M., Op. cit., p. 169.

[40] Idem, p. 170.

fundamentală şi aplicativă din domeniul contabilităţii, analizei economice şi informaticii de gestiune.

Deşi condiţiile pentru organizarea unui corp profesoral erau vitrege, preocuparea unor economişti de elită pentru un asemenea demers nu a lipsit. Din rândul celor care s-au regăsit de-a lungul timpului, prin pasiune, experienţă didactică şi prin rezultate în domeniul cercetării ştiinţifice, şi au contribuit la afirmarea şi creşterea prestigiului Catedrei de Contabilitate, Analiză Economică şi Informatică de Gestiune fac parte:

Conf. dr. *Ioan AGACHE*, Prof. dr. *Toader NEAGU*, Conf. dr. *Pavel CIUCHE*, Lect. dr. *Mihai COSTESCU*, Prof. dr. *Aurel CUCIUREANU*, Conf. dr. *Ronelia DAVIDEANU*, Prof. dr. *Silvia Melania PETRESCU*, Prof. dr. *Ioan FLOREA*, Prof. dr. *Maria FILIP*, Prof. dr *Ioan BELEI*, Prof. dr. *Rusalim PETRIŞ*, Lect. dr. *Anton LOZNEANU*, Prof. dr. *Willi PĂVĂLOAIA*, Prof. dr. *Dumitru Marius PARASCHIVESCU*, Prof. dr. *Ioan ANDONE*, Prof. dr. *Emil HOROMNEA*, Prof. dr. *Emilian DUMITREAN*, Prof. dr. *Dorina BUDUGAN*, Prof. dr. *Tudorel FĂTU*, Lect. *Gheorghe DAN*, Prof. dr. *Gheorghe SCORŢESCU*, Prof. dr. *Dumitru OPREA*, Prof. dr. *Neculai TABĂRĂ*, Prof. dr. *Constantin COJOCARU*, Prof. dr. *Dinu AIRINEI*, Prof. dr. *Ana GRAMA*, Conf. dr. *Ioan BERHECI*, Prof. dr. *Marin FOTACHE*, Prof. dr. *Iuliana GEORGESCU*, Prof. dr. *Doina FOTACHE*, Conf. dr. *Andreia Simona MELNIC*, Prof.dr. *Mircea GEORGESCU*, Prof.dr. *Florin DUMITRIU*, Conf. dr. *Constantin TOMA*, Prof. dr. *Alexandru ŢUGUI*, Conf. dr. *Costel ISTRATE*, Prof. dr. *Gabriela MEŞNIŢĂ*.

Şcoala ieşeană de contabilitate s-a remarcat printr-o impresionantă literatură de specialitate oferită celor interesaţi în ale contabilităţii. Selectiv, enumerăm câteva tratate, studii şi manuale universitare:

- ✓ Agache, I., *Contabilitatea unităţilor agricole*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
- ✓ Airinei, D., ş.a., *Instrumente software pentru afaceri*, Editura Sedcom Libris Iaşi, 2007
- ✓ Andone, I., Tabără. N., *Contabilitate, tehnologie şi competitivitate*, Editura Academiei Române, 2006
- ✓ Belei, I., *Contabilitate industrială*, Editura Universităţii „Al. I., Cuza", Iaşi, 1980
- ✓ Budugan, D., Georgescu, I., Berheci, I., Beţianu, L. *Contabilitate de gestiune*, Editura CECCAR, Bucureşti, 2007
- ✓ Ciuche P., *Contabilitatea construcţiilor şi transporturilor*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977
- ✓ Cojocaru, C., *Contabilitate de gestiune*, Editura Moldavia, Bacău, 2002
- ✓ Costescu, M., *Contabilitate bugetară*, Universitatea „Al.I.Cuza", Iaşi, 1970

√ Cuciureanu, A., Petrescu, S., Dan, Gh., *Analiza activităţii economice a întreprinderilor*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1979
√ Dan, Gh., *Analiza activităţii economice*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1979
√ Davideanu, R., *Contabilitatea unităţilor industriale*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980
√ Dumitrean, E., ş.a., *Contabilitate financiară*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 2002
√ Dumitriu, F., *Sistemul informaţional contabil în întreprinderea modernă*, Editura Tiparul Iaşi, 2001
√ Fătu, T., Filip, M., Fătu, V., Filip, B., *Bazele informaticii*, Editura Pro Juventute Focşani, 1999
√ Filip, M., *Limbaje de programare a calculatoarelor electronice*, Universitatea „Al. I. Cuza", Iaşi, 1985
√ Florea I., Macovei, I., Florea, R., Berheci, M., *Introducere în expertiza contabilă şi auditul financiar*, Editura CECCAR, Bucureşti, 2005
√ Fotache, D., *Groupware. Metode, tehnici şi tehnologii pentru grupurile de lucru*, Editura Polirom, Iaşi, 2002
√ Fotache, M., *SQL. Dialecte DB2, Oracle, PostgreSQL Server*, Editura Polirom, Iaşi, 2009
√ Georgescu, I., Istrate, C., Huian, C. M., *Impactul reorganizării societăţilor comerciale asupra calităţii informaţiei contabile*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi, 2009
√ Georgescu, M., (coord.), *Birotica: Instrumente şi Metode de lucru*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 2006
√ Grama, A. (coord.), *Tehnologii informaţionale în lumea afacerilor*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 2009
√ Horomnea, E., *Bazele contabilităţii. Concepte, aplicaţii, lexicon*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 2003
√ Istrate, C., *Introducere în contabilitate*, Editura Polirom, Iaşi, 2002
√ Lozeanu, A., *Contabilitatea operaţiunilor de comerţ exterior*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi, 1984
√ Melnic, A., *Medii de programare*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2005
√ Meşniţă, G., *Societatea Informaţională. Educaţie, Cercetare, Sisteme Informaţionale, Tehnologii Informaţionale*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi, 2004
√ Neagu, T., Airinei D., Oprea, D., Paraschivescu, D.M., Grama, A., *Prelucrarea electronică a informaţiilor financiar contabile*, Universitatea „Al.I. Cuza", Iaşi, 1985

BCU "ALEXANDRU IOAN CUZA" UNIVERSITY LIBRARY

√ Oprea, D., *Protecţia şi securitatea informaţiilor*, Ediţia a II-a, adăugită şi revizuită, Editura Polirom, 2007
√ Paraschivescu, M.D., (coord.), *Contabilitatea activităţii de comerţ exterior*, Editura Pro Universitaria, Bucureşti, 2009;
√ Paraschivescu, M.D., Radu, F., Lepădatu, G., Patraşcu, L., *Metode şi aplicaţii de contabilitate financiară*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 2011
√ Paraschivescu, M.D., Radu, F., Patraşcu, L., *Contabilitate financiară aprofundată*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2011
√ Păvăloaia, W., Bordeianu, D.G., *Analiza economico-financiară, studii de caz*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2011
√ Păvăloaia, W., coordonator, *Valoarea euristică a informaţiei în acţiunile manageriale*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2012
√ Petrescu, S. M., *Analiză şi diagnostic financiar-contabil. Ghid teoretico-aplicativ*, Ediţia a II-a, Editura CECCAR, Bucureşti, 2008
√ Petriş, R., Istrate, C., *Analize contabile şi tehnici de consolidare*, Editura Gorun, Iaşi, 2003
√ Scorţescu, ş.a., *Contabilitate financiară*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi, 2003
√ Tabără, N., *Contabilitate şi control de gestiune*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi, 2004
√ Toma, C., *Contabilitatea operaţiilor de comerţ exterior*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza", Iaşi, 2010
√ Ţugui, A., *Produse informatice generalizate pentru contabilitate*, Editura CECCAR, 2003.

6.4.2. Un creator de şcoală - *Rusu DUMITRU*

După anul 1947 România este guvernată de interese şi legi ce îi vor rămâne străine până la revoluţia anticomunistă din decembrie 1989. Ca şi în alte perioade de restrişte şi grea cumpănă poporul din jurul falnicilor Carpaţi nu a amorţit în aşteptare ci a creat şi muncit întru propăşirea viitoare.

O mândrie pentru cultura contabilă românească va rămâne faptul că în perioada *„celor 50 de ani de victorii comuniste"* au existat oameni de seamă, dascăli minunaţi care au păstrat, cultivat şi continuat realizările trecutului, le-au cruţat pe cât posibil de *„impactul celei mai înaintate ştiinţe"* venite de la Răsărit. Între aceştia se află la loc de cinste fiul meleagurilor lui Horea şi Avram Iancu, profesorul universitar doctor docent *Dumitru RUSU.* Venit la Iaşi ca profesor de contabilitate la Institutul Politehnic şi apoi la Facultatea de Ştiinţe Economice, face eforturi demne de un adevărat patriot şi om de cultură de a transmite, cu orice risc, studenţilor şi colaboratorilor săi: dragostea pentru ştiinţa contabilităţii,

conceptele şi tezele evoluate ale prezentului, superioritatea mecanismului economiei de piaţă faţă de cea centralizat - planificată şi rolul deosebit al contabilităţii în cadrul acesteia. Profesorul doctor docent *Dumitru RUSU* numit pe drept *"Ceahlăul contabilităţii româneşti"* este socotit ca întemeietor al şcolii moderne de contabilitate din România.

La împlinirea a 80 de ani, discipolii şi-au sărbătorit maestrul. Cu acest prilej s-a editat un volum omagial, din care, pentru a cunoaşte şi înţelege viaţa titanului autorii redau integral gândurile colegilor lor prof. univ. dr. *Rusalim PETRIŞ* şi prof. univ. dr. *Tudorel FĂTU* la adresa profesorului.

Dumitru RUSU - Omul şi Opera[41]

„Cititorul şi mentorul şcolii ieşene de contabilitate, profesorul universitar doctor docent în ştiinţe Dumitru RUSU s-a născut la 25 martie 1915 în Bulzeştii de Sus, judeţul Hunedoara, o veche aşezare din Ţara Moţilor. Părinţii, Avram şi Ileana Rusu se îndeletniceau cu creşterea vitelor şi cu plugăritul. Au fost dăruiţi cu cinci băieţi şi trei fete. Dumitru era cel de-ai şaptelea copil. După absolvirea şcolii primare, în comuna natală, dovedindu-se cu aplecare spre carte, fiind socotit cel mai dintâi din clasă, este ajutat de un frate al mamei, Paul Nicolae - salariat la CFR - să urmeze cursurile gimnaziului comercial din Oraviţa, judeţul Caraş Severin. După doi ani şcoala se desfiinţează şi elevul Dumitru RUSU este înscris la Şcoala Superioară de Comerţ din Lugoj. Cu diploma de studii medii obţinute la Lugoj, în anul 1930 este angajat pe postul de practicant-economist la renumita Bancă Franco-Română - SA, Sucursala din Oraviţa. La finele aceluiaşi an se transferă la Banca Oraviţană din aceeaşi localitate.

Gândul îi stătea însă la continuarea studiilor, la Academia de înalte Studii Comerciale şi Industriale din Cluj-Napoca.

Demisionează de la Banca Oraviţana şi se angajează la întreprinderea „Vatra" din Cluj, ca economist la Serviciul Contabilităţii. În cei doi ani care urmează (1931-1933) dobândeşte multe cunoştinţe practice în domeniul contabilităţii. Se pregăteşte însă şi pentru admiterea la Şcoala Superioară de Comerţ din Cluj. Reuşeşte la concursul de admitere, cursuri de zi în 1933 şi o termină cu premiul I, cu diplomă, în anul 1936.

Între 1936-1940, tânărul născut în creierii Munţilor Apuseni, la poalele Bulzului, frecventează, ca student la zi, cursurile Academiei de Înalte studii

---

[41] Petriş, R., Fătu, T., *Dumitru Rusu - Omul şi Opera,* în *File din cronica permanenţelor învăţământului şi culturii economice la Iaşi,* Ed. Policromia, Piatra Neamţ, 1995, p.9-22.

BCU "ALEXANDRU IOAN CUZA" UNIVERSITY LIBRARY

Comerciale şi Industriale din Cluj-Napoca, secţiile: Ştiinţe Economice Sociale şi Financiare şi Economie Publică.. Chemarea lăuntrică, pentru profesia de dascăl, apare încă de pe vremea studenţiei. Aşa că, în paralel, de regulă între orele 17-21, urmează ca bursier cursurile de specialitate la Şcoala Normală Superioară, Secţia A - profesori, de pe lângă Universitatea din Cluj- Napoca.

În luna iunie 1940, pe baza rezultatelor deosebite obţinute la toate examenele este declarat licenţiat în Ştiinţe Economice, la ambele secţii.

Un fost coleg, Petre DANCIU, îşi aminteşte cu căldură de anii petrecuţi împreună cu viitorul ctitor de şcoală economică: «Mi-a fost dat să fiu coleg de şcoală cu Dumitru RUSU, în prima şi ultima clasă a Şcolii Superioare de Comerţ din Cluj. Amândoi absolvisem mai înainte Şcoala Comercială Elementară şi avusesem prilejul să câştigăm un ban prin propriile eforturi, fapt de care eram mândri ...

În curând ne-am impus în faţa colegilor, în majoritatea lor absolvenţi de gimnaziu, care iniţial ne priveau cam de sus, dându-ne a înţelege că nu am fi de un rang cu ei. Mai mult, Dumitru RUSU a fost încredinţat cu atribuţia de responsabil al clasei. Eram fericit că mi-am găsit în persoana lui şi un fel de protector, deoarece era bine legat, cu autoritate şi curajos.

Curând am aflat că pentru a se întreţine, şi el, ca şi mine, trebuia să lucreze după terminarea programului şcolar zilnic... Fiind suferind am lipsit o perioadă de la şcoală. În acest răstimp colegul meu s-a decis să mai dea o clasă în particular, în cursul verii, cea ce a şi reuşit, depăşindu-mă la şcoală. Am urmat şi eu, după aceea, exemplul său şi astfel ne-am regăsit colegi in ultimul an al Şcolii Superioare de Comerţ. Între timp ajunsese în funcţia de "prefect" al elevilor, adică un purtător de cuvânt al acestora.

Nu mică mi-a fost surprinderea când am aflat în ultimul an de şcoală, că va juca o piesă de teatru cu titlul "Să raţionăm un pic ", în care se făceau, printre altele, aluzii discrete la unele practici didactice anacronice utilizate de către câţiva dintre dascălii noştri. Mi-am dat seama de succesele piesei din râsetele voioase şi satisfacţia corpului profesoral şi a invitaţilor la serbare, cadre didactice de la alte şcoli. Nimeni nu ştia cine este autorul piesei în afară de câţiva invitaţi care, la momentul oportun, au chemat la rampă, sub aplauze pe ... Dumitru RUSU. După succesul deplin al spectacolului nu ne-am putut stăpâni invidia faţă de eroul nostru...

Ca studenţi ne întâlneam în sălile de curs, la premilitărie, în fiorii examenelor...

Inteligența sa vie, experiența și intuirea rapidă a realităților i - au permis formarea unui orizont greu de întâlnit la tinerii din jurul său. Personalitatea sa complexă și meritele incontestabile de care a dat dovadă a atras repede atenția unor cadre didactice valoroase. Cariera sa viitoare era, astfel, decisă...»(Petre DANCIU „Amintiri", 30 decembrie 1975).

Remarcat pentru calitățile sale, încă din timpul studenției, de către profesorul Dumitru Voina, după obținerea licenței, acesta îi oferea postul de șef de cabinet la catedra pe care o conducea.

În urma nedreptului dictat de la Viena, din 30 august 1940, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj este transferată la Brașov. Însoțindu-l pe profesorul universitar doctor Dumitru VOINA, tânărul licențiat părăsește Clujul în ziua de 6 septembrie 1940, orele 23. A doua zi intra în Cluj armata de ocupație vremelnică, hortistă. În luna septembrie a aceluiași an, pregătește la Brașov și la Sibiu, examenele de Psihologie Psihotehnică și Etnografie pe care le mai avea de susținut la Școala Normală Superioară.

Timp de 5 ani, din octombrie 1940 până în octombrie 1945, este mobilizat și concentrat în Armata română aflată în război. După terminarea războiului, în octombrie 1945, este demobilizat și se prezintă la postul de asistent la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, aflată acum în refugiu la Brașov. Asistent la această prestigioasă instituție fusese pe data de 10 ianuarie 1944. Sub îndrumarea marelui profesor doctor Dumitru Voina parcurge pregătirea la doctorat și obține, în 1948, cu teza „Fundamentele științifice ale contabilității"titlul de doctor în științe economice, cu calificativul „magna cum laude".

Înclinația spre cariera didactică îl determină , complementar, să frecventeze nu numai cursurile Școlii Normale Superioare din Cluj (1938), ci să absolve, în 1942, și Seminarul Pedagogic Universitar de pe lângă Universitatea Transilvană, aflată și ea, în acele vremuri de restriște, în refugiu la Sibiu.

În 1946 promovează, la București, examenul de capacitate pentru profesori, specialitatea științe comerciale.

În ianuarie 1947 ocupă, prin concurs, postul de asistent titular.

În cadrul noului Institut de Științe Economice și Planificare din Brașov - rezultat prin reorganizarea vechii Academii - doctorul Dumitru RUSU este numit, în februarie 1949, conferențiar, după care, din septembrie 1949 devine șeful Catedrei de Planificarea Economiei Naționale.

După transferarea, în 1950, a Institutului de Științe Economice și Planificare, din Brașov la Iași, este numit aici profesor universitar și șef al

Catedrei de Finanțe, Statistică, Evidență Contabilă și Matematici. Din 1953 și până la contopirea, în 1955, a acestui institut cu cel din București, este și Rectorul (Directorul) Institutului.

Profesorul universitar Dumitru RUSU, deși i se oferise un post de profesor la Institutul de Științe Economice și Planificare, București, legat sufletește de vechea cetate de scaun a Moldovei, rămâne la Iași. Este numit profesor, șef de catedră și prodecan la Facultatea de Industrie Ușoară. Dezvoltă aici învățământul economic, dând țării cele dintâi generații de ingineri-economiști (ingineri tehnico-economiști).

Calitățile didactico-științifice și organizatorice sunt nu numai remarcate dar, și prețuite și după funcția de prodecan (1955-1958) urmează, la aceeași facultate, funcția de decan (1959-1962) și apoi din 1962 până în 1965 îl întâlnim ca prorector al Institutului Politehnic „Gh. Asachi" din Iași. Dorința de a revedea învățământul economic superior, la Iași, se transformă, din deziderat, în realitate, odată cu înființarea, în 1962 a actualei Facultăți de Științe Economice din cadrul Universității „Al. I. Cuza" Iași.

Aduce aici întreaga sa experiență și putere de muncă și cuprinde, în echipa cu care face primele începuturi, vechi colaboratori de la Brașov (prof. dr. Alexandru BĂRBAT - un strălucit statistician și sociolog; prof. dr. Augustin TĂTARU - un eminent finanțist și conf. dr. Gheorghe STOICA - un valoros statistician).

Cultura economică și harul didactic îl fac să se remarce încă de la început.

Un fost student din perioada brașoveană - Vasile MAN - își amintește: «Am găsit în dumneavoastră, întruchipat, ceea ce gânditorul CHAMFORT sintetiza atât de elocvent într-unul din aforismele sale: „Stima prețuiește mai mult decât celebritatea; considerația publică mai mult decât numele; onoarea mai mult decât gloria...". Ați fost mândria Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale Cluj-Brașov, atât în perioada studenției cât și în perioada în care ați intrat cu atâta demnitate în cadrul selectului corp profesoral al aceleași Academii.

Ați trecut apoi munții, ca odinioară alți străluciți cărturari ardeleni, stabilindu-vă centrul de activitate în vestitul „Târg al Ieșilor" sub umbra măreață a primei universități românești „Al. I. Cuza", al cărei vrednic profesor și prorector ați fost. La aceste gânduri se ataşează toți foștii d-voastră studenți brașoveni, care se interesează mereu de d-voastră și care nu v-au uitat și nu vă vor uita niciodată» (Vasile MAN, Brașov, 1985).

În 1965, Ministerul Educației și Învățământului hotărăște transferarea profesorului universitar Dumitru Rusu de la Institutul Politehnic „Gh. Asachi"

din Iaşi, la Universitatea „Al. I. Cuza" Iaşi, în postul de profesor, şef de catedră şi prorector. Timp de 13 ani (1965-1976) a fost prorectorul acestei instituţii şi şeful celei dintâi catedre a noii facultăţi (1962-1972 şi 1976-1983). Este preocupat de selecţionarea tinerelor cadre şi promovarea competenţei. Activitatea de cercetare ştiinţifică este aşezată în centrul atenţiei şi catedra înregistrează primele succese în cercetarea fundamentală şi aplicativă în domeniul contabilităţii şi analizei activităţii economice. Se constituie un puternic colectiv în domeniul informaticii economice. Se organizează primele laboratoare de informatică de gestiune. Se reuşeşte a fi trimise, la specializare, în străinătate, cadre didactice. Se stabilesc legături cu întreprinderi din municipiul şi judeţul Iaşi şi se trece la organizarea cercetării pe bază de contract de cercetare ştiinţifică.

Deşi condiţiile pentru organizarea unui corp profesional erau vitrege, preocuparea unor economişti de elită pentru un asemenea demers nu au lipsit. Profesorul universitar dr. Dumitru RUSU a făcut parte dintre aceştia. Este alături de regretatul academician Costin MURGESCU, membru fondator al Societăţii de Ştiinţe Economice din România.

Prezidiul Academiei Române îl numeşte, în 1957, colaborator extern şi, de la înfiinţarea, în 1957 a secţiei de cercetări economice de pe lângă filiala Iaşi a Academiei Române, coordonează activitatea acestei secţii (1957-1969). Sub conducerea Domniei Sale s-au realizat aici lucrări valoroase de Economia întreprinderii, Monografii social-economice şi studii privind valorificarea patrimoniului ştiinţific în domeniul ştiinţelor economice.

În 1966 i se conferă titlul ştiinţific de doctor docent în ştiinţe şi este numit conducător de doctorat în cadrul Institutului Politehnic „Gh. Asachi" din Iaşi (în specialităţile: 1) Economia industriei şi 2) Contabilitate şi analiza activităţii economice) precum şi membru în Comisia Superioară de Diplome din România. Ulterior i se încredinţează conducerea ştiinţifică a pregătirii prin doctorantură şi în cadrul Universităţii „Al. I. Cuza" (specialitatea Contabilitate).

În 1983, profesorul universitar Dumitru RUSU este numit profesor consultant în cadrul Catedrei de Contabilitate şi Finanţe. Evenimentul se petrecea după 39 de ani de activitate la catedra universitară şi întruchipa plenar calităţile magistrului. Cucerise, prin elevata ţinută ştiinţifică, prin forţa şi logica argumentelor, prin vocabularul şi tonul folosit, prin patriotismul ce-l degaja, nu numai minţile ci şi inimile a generaţii de studenţi, lăsând urme de neşters în structura intelectuală şi ţinuta civică a numeroase promoţii de economişti, de ingineri-economişti şi ingineri. Sub îndrumarea sa competentă îşi încheiaseră deja specializarea, prin doctorat, 28 de doctori în economie.

O promoție de absolvenți ai Institutului de Științe Economice și Planificare, de la Iași, care avusese fericirea să-l aibă ca rector și profesor, prin pana unor colegi ajunși în posturi de decizie în activitatea economică și în învățământ, ce-și sărbătoreau 30 de ani de la absolvirea studiilor universitare așterneau pe hârtie gânduri de respectuoasă afecțiune, gratitudine și admirație. Reproducem câteva dintre ele: „Cât vă datorează citadela voievodală a Iașilor pentru ceea ce ați creat în cei 33 de ani de când, în 1950, ați venit cu însuflețire, cu elanul tinereții, în fosta capitală a Moldovei!...

Parcurgând tot „cursus honorum universitar" - asistent, conferențiar, profesor, șef de catedră, decan, director al Institutului de Științe Economice, prorector al Univ. „Al. I. Cuza" din Iași, sunteți ctitorul învățământului economic din Moldova și continuatorul unei gândiri ce se dovedește fertilă și sănătoasă. Cât vă datorăm noi, foștii dumneavoastră studenți și actuali ucenici care jurăm, oricând, în verba magistre! Ne-ați deschis mintea spre tezaurul științei și inima la pulsația valorilor etice. Ne-ați relevat că pregătirea de specialitate trebuie să fie însoțită de o cultură generală, de orizont... De la dumneavoastră învățăm tenacitatea în muncă și religia adevărului, și mai presus de toate, caracterul. Dârzenia „ardelenească" o aveți de la nobilii d-voastră ascendenți, venerabilii țărani de la Bulzeștii de Sus, ai porților hunedorene. Copilăria și adolescența vi s-au depănat la umbra gorunului lui Horea. Pe acolo a trecut, ca o furtună, nemuritorul Avram Iancu. „craiul munților", simbolizând forța de rezistență și setea de dreptate socială și libertate politică a unui popor întreg. Fără discriminări regionale suntem îndrituiți la opțiuni afective, noi, moldovenii, mai visători, avem slăbiciuni pentru frații ardeleni. Aici, în Iași, a făcut apostolat Simion BARNUȚIU, urmând după alți cărturari veniți de peste munți, care au contribuit la întemeierea Academiei Mihăilene și a Primei Universități a Țării, aici s-a tipărit în prima ediție (1853), opera lui ȘINCAI, cu sprijinul lui M. KOGĂLNICEANU.

Tot în Iași, un fiu al Ardealului, din Țara Moților este un ctitor și activ dascăl, slujitor al învățământului economic din Moldova și din întreaga țară... Domnia Voastră, ilustre magistre, în plină vigoare de creație, urmează să continuați cu același elan promovarea învățământului economic, să dăruiți publicisticii alte valoroase lucrări, să prestați, cu aceeași însuflețire, mai departe făclia științei și culturii românești" (Scrisoare deschisă - promoția ISEP, Iași, 1953).

O lungă perioadă de timp a făcut parte din Colegiul de redacție a publicațiilor: Revista de Contabilitate, Buletinul de Informare Științifică, Probleme economice. În 1990 este ales președinte de onoare a Asociației

Generale a Economiştilor din România (AGER), filiala Moldova - Iaşi şi membru în Colegiul de redacţie a revistei Convorbiri economice.

Sub conducerea domniei sale se pregătesc, în prezent, alţi şase doctoranzi. Ei se adaugă celor 36 de doctori ai profesorului D. RUSU. Îndrăgostit fără margini, a fost şi rămâne, de ştiinţa economică cu referire specială la istoria şi doctrinele contabilităţii, informaticii de gestiune şi analizei economice.

Prodigioasa sa activitate ştiinţifică şi culturală cuprinde peste 220 de titluri şi se grupează astfel:

I. *Studii şi cercetări fundamentale menite să aducă contribuţii la dezvoltarea conceptelor economice;*
II. *Informatică de gestiune şi cercetări aplicative privind perfecţionarea activităţii în domeniul economiei întreprinderii;*
III. *Elaborarea de tratate, manuale şi cursuri universitare;*
IV. *Monografii, conferinţe, articole, recenzii şi cercetări pe bază de contracte cu producţia;*
V. *Traducerea celui dintâi tratat de conturi din lume: „Tractatus de Computis et Scripturis".*

În lucrările de specialitate, elaborate tenace şi discret, pe temeiul unei documentaţii exhaustive, al criticii severe şi al unei concepţii ştiinţifice de ordin superior, în prelegerile de autentică ţinută universitară, care îmbrăţişează plenar activitatea economică în toată complexitatea ei, cu implicaţiile ineluctabile, a pus nu numai ştiinţă ci şi conştiinţă, căldură, însufleţire şi dăruire fără limite. Cercetând geneza realităţilor actuale, profesorul D. RUSU are permanentă preocupare pentru trecut, relevând aportul omului de ştiinţă. Amintim aici lucrarea „IN MEMORIAM, Ion IONESCU DE LA BRAD", la elaborarea şi publicarea ei, în editura Academiei, profesorul D. RUSU are contribuţii remarcabile. A tradus integral „Tractatus de Coputis et Scripturis" din opera savantului italian Luca PACIOLO, „Summa de aritmetica, geometria, proportioni et proportionalita", Veneţia 1494.

Lucrarea cuprinde 369 de pagini şi s-a publicat în Editura Junimea Iaşi în 1981. Prin apariţia versiunii româneşti, prof. univ. D. RUSU înscrie literatura contabilă din România printre puţinele din lume care au, pe lângă textul original reeditat, şi traducerea acestuia în limba naţională.

Considerată în lumea specialiştilor, ca una dintre cele mai reuşite traduceri, ea este solicitată de cei care sunt preocupaţi de istoria şi doctrinele contabilităţii.

BCU "MIHAIL EMINESCU" UNIVERSITY LIBRARY

Zece ani mai târziu apare, la aceeaşi editură lucrarea: „Fra Luca DI BORGO şi doctrinele contabilităţii în cultura economică românească", avându-l ca prim autor şi coordonator al volumului pe profesorul universitar D. RUSU.

Dintre numeroasele sale lucrări universitare, tratatul „Contabilitate generală" apărut în Editura Didactică şi Pedagogică, în 1970, a cunoscut până în prezent patru ediţii (Contabilitate generală, Bucureşti, EDP, 1970, 1972; Bazele contabilităţii, EDP, 1977, 1980). Manualul, „Evidenţa contabilă şi analiza activităţii economice", apărut în Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1967, elaborat pentru studenţii Institutului Politehnic, a fost distins cu premiul II al Ministerului Educaţiei şi Învăţământului. De asemenea, lucrarea „Metodologia calculului preţului de cost" a fost evidenţiată şi premiată. Tratatul, elaborat în colaborare, intitulat „Analiza activităţii economice" (Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1979) destinat studenţilor economişti, (actualizat şi reeditat în 1982) a adus şi remarcabile contribuţii la perfecţionarea activităţii întreprinderilor industriale.

Profesorul universitar D. RUSU este coordonatorul şi coautorul a două valoroase manuale de contabilitate industrială (Contabilitatea industrială, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1971 şi Contabilitatea unităţilor industriale, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1980).

Preocupat de strângerea legăturilor cultural-ştiinţifice cu alte instituţii universitare, a efectuat deplasări şi a susţinut conferinţe fiind invitatul unor universităţi şi instituţii europene şi de pe alte continente (Belgia, Cehoslovacia, Italia, Iugoslavia, Coreea, Mongolia etc.).

Prin tot ce a realizat pe plan didactic, metodic, ştiinţific şi educativ, prin farmecul expunerii în faţa auditoriului şi prin forţa argumentaţiei, profesorul univ. Dumitru RUSU se numără în galeria marilor dascăli care au format generaţii de economişti şi ingineri-economişti, eminenţi specialişti şi manageri în variatele sectoare ale economiei, precum şi cadre pentru învăţământul mediu şi superior economic românesc".

La 10 iulie 1998 profesorul universitar doctor docent *Dumitru RUSU* ne părăseşte trecând în lumea umbrelor. Ca discipoli şi urmaşi în nobila misiune de formare a viitoarelor generaţii de economişti autorii acestei cărţi, stăpâniţi de emoţie; îşi exprimă gândurile lor la adresa marelui om şi dascăl: *"Prof. univ. dr. docent Dumitru RUSU a fost o personalitate proeminentă a culturii economico-contabile, un învăţat în structura căruia dominante erau spiritul filozofic limpede şi ordonator, puterea de a sintetiza cu detaşare ideile şi rezultatele cercetării,*

apetitul de a comunica şi de a pune probleme, de a îndruma amical pe cei din jur la cultură şi creaţie. S-a remarcat ca un om de gust subtil şi un spirit liber, de o fermecătoare vivacitate intelectuală.

Universitatea românească, a avut în Dumitru RUSU un mare profesor, un formator luminos de conştiinţe, de discipoli şi de specialişti, un cărturar de profunzime şi de rafinament. El a instituit în viaţa universitară şi în scrierile contabile, prin cuvânt inspirat şi faptă cumpănită, prin generoasă vibraţie umană şi autoritate cordială, o metodologie a spiritului, exercitată cu demnitatea şi devotamentul neclintit al unui magister creator exemplar de idei.

În opera sa, aduce luminile logicii şi raţiunii asupra domeniului cercetat pornind de la circumscrierea obiectului şi de la examinarea termenilor, pentru a se ridica la caracterizări generale cu caracter teoretic.

Dacă ar fi să căutăm un simbol pentru opera sa, ar trebui poate să spunem că opera lui Dumitru RUSU e ca o muzică de BEETHOVEN într-un spaţiu de CHAGALL.

Dumitru RUSU, a lăsat, ca om şi învăţat, amintirea vie a unui cavaler al spiritului care are drepturi depline la recunoştinţă".

6.4.3. Recunoaştere şi recunoştinţă

Nici o profesiune nu cere posesorului ei atâta competenţă, dăruire şi umanism ca cea de profesor pentru că în nici una nu se lucrează cu un material mai preţios, mai complicat şi mai sensibil decât este omul în devenire... ancorat în prezent, întrezărind viitorul şi sondând dimensiunile posibile ale personalităţii, profesorul instruieşte, educă, îndeamnă, dirijează, cultivă şi organizează, corectează, perfecţionează şi evaluează neîncetat procesul formării şi desăvârşirii calităţilor necesare omului de mâine.

Am avut prilejul de a fi fost studenţii profesorilor *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* şi *Willi PĂVĂLOAIA*.

Am avut privilegiul de a fi fost doctoranzii profesorilor *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* şi *Willi PĂVĂLOAIA*.

Avem onoarea de a fi în ultimii zece ani colaboratorii profesorilor *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* şi *Willi PĂVĂLOAIA*.

Lor le dedicăm astăzi înscrierile de mai jos, gândurile noastre de admiraţie şi recunoştinţă: dr. *Florin RADU*, dr. *Gabriela FOTACHE*, dr. *Gabriela-Daniela BORDEIANU*, dr. *Oana GROSU*, dr. *Lucian PATRAŞCU*.

Prof. univ. dr. Dumitru Marius PARASCHIVESCU

Dumitru Marius PARACHIVESCU a văzut lumina vieții în urmă cu 66 de ani la Stoiceni, comuna Nicolae Bălcescu din județul Vâlcea într-o zi cu nume de sfânt – 26 octombrie – Sfântul Dumitru. Părinții, Elena și Constantin, ei înșiși cu nume de sfinți, erau oameni gospodari și respectați în comună. Copilul învață la școala din sat având ca îndrumător în ale citirii, scrierii și aritmeticii pe „Domnul învățător Iulică" adică octogenarul de astăzi *Iulian CONSTANTINESCU*, căruia elevul său i-a înlesnit mai târziu cu generozitate și venerație publicarea cărții vieții sale „Un altar numit catedră".

La vârsta adolescenței Marius se mută cu părinții la Râmnicu Vâlcea, unde va urma și liceul la una din școlile de elită ale regiunii – Liceul „Nicolae Bălcescu", astăzi „Lahovari" după numele de la înființare. Anii de liceu reprezintă una dintre perioadele care l-au marcat pentru toată viața prin acumularea unei vaste culturi, prin exemplul vestiților săi profesori de limba română (*Traian CANTEMIR*), matematică (*Gheorghe VOINEA*), istorie (*Iulian CORNILESCU*), cât și prin formarea sa ca sportiv de performanță. Prin selecționarea în lotul național de baschet – juniori a beneficiat de o adevărată educație sportivă. Din cauza vieții sportive nu a terminat liceul printre primii, dar și-a dovedit profunzimea cunoștințelor și seriozitatea intrând al doilea la facultate.

În perioada 1966-1971 urmează studiile la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași, Facultatea de Științe Economice, specializarea Contabilitate. Este apreciat ca student, fiind răsplătit datorită rezultatelor sale cu *Bursa Gheorghe Gheorghiu Dej* (la vremea aceea reprezenta un salariu de profesor de liceu!). Timp de patru ani locuiește la căminele studențești din Târgușorul Copou și din Tudor Vladimirescu. I-au fost colegi de cameră prietenii de astăzi *Emil MISTODE*, *Mihai IRIMIA*, *Ion IGNAT* și *Vasile MUNTEANU*, iar din 1970, după căsătorie, Viorica – soția sa, studentă la Chimie.

Termină facultatea ca șef de promoție și alege la repartiția națională nu Bucureștiul, nu Comerțul exterior, ci cariera universitară la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași.

În cadrul facultății de Științe Economice din Iași parcurge toate treptele ierarhiei academice până în 1994 când devine profesor. Este doctor în economie în 1984, având drept mentor și conducător de doctorat pe ilustrul Profesor doctor docent în științe *Dumitru RUSU*, personalitate care a marcat decisiv devenirea dascălului și cercetătorului *Dumitru Marius PARASCHIVESCU*. În referatul conducătorului științific asupra Tezei de doctorat cu tema *„Eficiența informațiilor contabilități în conducerea unității economice"*, Prof. dr. docent *Dumitru RUSU* remarca: „(...) Constat cu satisfacție că doctorandul s-a angajat într-un efort de autentică cercetare științifică, supunând unei analize atente și trecerii prin filtrul

gândirii proprii confruntările şi problematica din literatura de specialitate asupra conceptului de eficienţă a informaţiilor contabilităţii în condiţiile mecanismelor economic-financiare. (...)

Prin cercetarea rolului şi eficienţei informaţiilor contabilităţii în evoluţia societăţii umane, domnul *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* reliefează cu temei importanţa contabilităţii ca ştiinţă în dezvoltarea şi conducerea activităţilor creatoare şi generatoare de mişcări de valori, ţinând seama de condiţiile social-economice concrete ale fiecărei epoci. Evoluţia contabilităţii este studiată meticulos şi sunt sesizate perfecţionările în ce priveşte metodele de calcul şi lărgirea sferei de preocupare şi cuprindere ce au avut loc de la o perioadă la alta.

Printr-o frumoasă construcţie de idei, doctorandul demonstrează apoi necesitatea obiectivă a perfecţionării calculului economico-contabil, datorită mutaţiilor şi progresului economic realizat în societate. În tumultuoasa viaţă economică se cere constituirea unui sistem raţional de reflectare a mişcărilor de valori, capabil să permită comensurarea rezultatelor prin stabilirea raportului între consumaţiuni şi realizări.

Este adevărat că ştiinţa contabilităţii a aflat târziu sintetizarea funcţiunilor ei într-o lucrare teoretică. Pentru a dovedi acest fapt doctorandul evidenţiază marea însemnătate pentru dezvoltarea şi perfecţionarea calculului contabil a lucrării savantului italian *Luca PACIOLO* „Summa de aritmetica, geometria, proportioni et proportionalita". Meritorie şi interesantă este incursiunea pe care autorul o face asupra secolelor ce au urmat apariţiei lucrării lui *Luca PACIOLO*.(...)

Este de apreciat preocuparea autorului pentru a clarifica fundamentele ştiinţifice ale contabilităţii. Autorul are o poziţie şi o exprimare clară pe plan epistemologic privind ştiinţa contabilităţii. Este un merit al doctorandului, cum a sesizat diferenţa dintre ştiinţa propriu-zisă a contabilităţii şi elementele de tehnică sau partea ei aplicativă în investigarea fenomenelor şi proceselor economice. Este bine că *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* a reţinut în elaborările sale că ştiinţa dă expresie adevărului în concepte.

Subliniez tradiţiile din gândirea contabilă românească. În lucrare se prezintă succint dar cu mult discernământ, în mod sistematic contribuţiile economiştilor români de la *Em. Ion NECHIFOR* până în zilele noastre. Aprecierea pe baza studiilor întreprinse, că aceşti mari învăţaţi, bărbaţi luminaţi iubitori de neam au continuat tradiţiile şi au dat strălucire ştiinţei şi au făcut ca specificul nostru românesc să intre în universul culturii mondiale pe poarta sa proprie este meritorie.

De o tratare atentă şi o justificare ştiinţifică remarcabilă se bucură conţinutul şi sarcinile sistemului informaţional contabil. Doctorandul susţine şi demonstrează că dirijarea şi reglarea în mod conştient şi constant, precum şi realizarea, în condiţii optime a amplului proces al reproducţiei în concordanţă cu comanda

socială, necesită asigurarea unei funcționalități optime atât a mecanismului economico-financiar cât și a sistemului informațional-contabil cu care se întrepătrunde.

Doctorandul reușește să demonstreze plenar și să prezinte unele considerații asupra conceptului de eficiență a informațiilor contabilității, problematica eficienței informațiilor contabilității solicită, după cum se poate constata din lectura lucrării, o fundamentare a conceptului, a metodelor de evaluare a nivelului efectelor economice precum și a resurselor și modalităților necesare obținerii acestor informații. Ea reclamă elemente de gândire, orizont și pătrundere în noul omologat pe plan mondial. Eficiența în înțelesul ei complex se maturizează, în cele din urmă, în calitatea activității de conducere, așa cum bine se exprimă doctorandul.

Pe alte coordonate, lucrarea abordează legătura dintre informațiile furnizate de bilanț și anexele sale și cerințele mecanismului economico-financiar. Se subliniază ideea potrivit căreia contabilitatea servește conducerii precise și reglării constante a dimensiunilor producției și consumului, inclusiv reflectarea gradului de eficiență economică a diferitelor activități. (...)

Este ingenios și cu multă rigoare prezentată relația între informatică și contabilitate. Doctorandul susține științific și afirmă argumentat că și în condițiile automatizării, informațiile contabilității își dovedesc din plin eficiența la cunoașterea și dirijarea activităților creatoare." (Prof. univ. dr. docent *Dumitru RUSU*, 1 noiembrie 1984)

Din anul 2000, profesorul *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* devine el însuși conducător de doctorat în cadrul Academiei de Studii Economice din București pentru specializarea Contabilitate managerială.

Activitatea didactică și de cercetare a profesorului *PARASCHIVESCU* a cunoscut două perioade înfloritoare. Prima 1971- 1994, la Universitatea „Al. I. Cuza" unde s-a format ca profesor și cercetător în cadrul Catedrei de Contabilitate, Informatică de gestiune și Analiză economică, alături de nume grele ale contabilității românești în frunte cu profesorul *Dumitru RUSU.*

Climatul deosebit de muncă și de colegialitate a fost în toți acești ani favorabil, aducând bogăție în suflet și prietenii de durată. A respectat colegii de catedră și a fost la rândul lui respectat. A contribuit la formarea a numeroși specialiști în domeniul contabilității și finanțelor. Este adesea mândru că printre studenții lui de atunci s-au aflat *Dumitru OPREA* – astăzi profesor universitar, fost Rector al Universității „Al.I.Cuza", *Ana GRAMA* și *Dinu AIRINEI, Gabriela MEȘNIȚĂ, Constantin TOMA, Costel ISTRATE, Luca IAMANDI, Neculai LUPU, Mihai DEJU – astăzi profesori universitari, chestorul Traian JIPA, Daniela BURLACU, Nicoleta GRĂJDEANU, Nelu TAPALAGĂ, Ștefan SÂMBOTIN, Cezar GOTCU,Octavian COZLOSCHI,* – astăzi directori de bănci, *Aron POPA* -

Preşedintele Autorităţii Naţionale de Audit, *Gheorghe POPESCU* – Preşedintele Fondului Naţional de Mediu, *Sorin Marius ŞTEFAN* – Director BRD - Groupe Société Générale Bacău, *Aristiţa ROTILĂ* – lector universitar dr. Universitatea „Vasile Alecsandri" Bacău, *Doina PĂCURARI* – lector universitar dr., Universitatea „Vasile Alecsandri" Bacău, şi mulţi, mulţi alţii.

A doua perioadă este aceea de după 1994, de implicare şi mobilizare la crearea Facultăţii de Contabilitate şi Informatică de Gestiune şi de ctitorire a uneia dintre primele universităţi particulare din ţară – Universitatea „George Bacovia" din Bacău.

Contribuţia sa remarcabilă la dezvoltarea învăţământului superior particular, la autorizarea, acreditarea, construirea şi afirmarea Universităţii George Bacovia în perioada cât a condus ca Rector destinele acestei universităţi a fost recunoscută prin acordarea Titlului de *Cetăţean de Onoare* al municipiului Bacău în anul 2000, a Diplomei *Integral Applied Studies* la Salonul Internaţional Eureka - 2000 de la Bruxelles, a Titlului de *Doctor Honoris Causa* a Universităţii de Ştiinţe Aplicate din Chişinău, a Diplomei de excelenţă a Consiliului Judeţean Bacău precum şi a altor Diplome de excelenţă.

Toate acestea s-au datorat calităţii sale excepţionale de a lucra cu oamenii, de a-i atrage şi de a-i provoca la lupta cu timpul. La îndemnul lui au venit la Bacău, de la Universitatea „Cuza" din Iaşi, profesorii universitari *Toader GHERASIM, Willi PĂVĂLOAIA, Ioan BELEI, Constantin COJOCARU şi Andreia MELNIC*, de la Universitatea Tehnică – *Viorica PARASCHIVESCU*, iar de la Universitatea „Vasile Alecsandri" din Bacău – *Ştefan MUNTEANU*. Aceştia, împreună cu profesorul universitar *Dumitru BONTAŞ*, au declanşat marea „bătălie" pentru autorizarea şi acreditarea instituţională a Universităţii „George Bacovia".

Profesorul *PARASCHIVESCU* are meritul incontestabil de a fi format, în calitate de Rector, împreună cu „greii" dar şi cu mai tinerii săi colegi *Echipa de aur*, echipă care cu multe sacrificii şi prin asumarea răspunderii a obţinut succes după succes.

Transformările de după 1994 au cerut colectivului de la Universitatea „George Bacovia" un efort deosebit pentru reforma curriculară, pentru atragerea unui număr mai mare de profesori şi studenţi. Schimbarea de esenţă a planurilor de învăţământ, a concepţiilor şi tehnicilor de lucru, fructificarea experienţei fondatorilor şcolii economice bacoviene, încurajarea şi susţinerea promovării pe funcţii didactice superioare tuturor membrilor echipei au fost argumentele de bază ale managementului tinerei instituţii.

Anul 2002 este anul de glorie al Echipei de aur: acreditarea prin Legea 237/2002 a Universităţii "George Bacovia" şi inaugurarea noului sediu din centrul Bacăului. Este de remarcat că însăşi Legea de înfiinţare a Universităţii

consfinţeşte la Art.2 şi existenţa primei facultăţi acreditate: *Facultatea de Contabilitate şi Informatică de Gestiune*. Această facultate va rămâne în istoria învăţământului economic prima facultate de contabilitate din Bacău, produs al şcolii ieşene de contabilitate.

Un merit deosebit, datorat excepţionalei uşurinţe de comunicare, l-a avut profesorul *PARASCHIVESCU* prin reprezentarea Universităţii „George Bacovia" în relaţiile cu instituţiile statului, Parlament, Guvern, Ministere, Academia Română, cu alte universităţi din ţară şi străinătate, cu personalităţi ale vieţii culturale, ştiinţifice, politice sau din domeniul cultelor. Cultura economică, harul didactic şi calităţile manageriale l-au făcut cunoscut şi apreciat.

În cei peste 42 de ani de carieră universitară a fost titularul disciplinelor de: Limbaje de programare şi bănci de date (disciplină la care i-a avut ca asistenţi la Iaşi pe *Dumitru OPREA* şi *Ana GRAMA*), Contabilitate financiară şi Bazele contabilităţii (asistenţi la Iaşi *Constantin TOMA* şi *Costel ISTRATE, Radu FLOREA* şi *Florin RADU* la Bacău). Activitatea didactică şi ştiinţifică a avut relevanţa aşteptată de la un bun profesor universitar.

La Bacău, la Universitatea „George Bacovia" există astăzi, datorită iniţiativei profesorului *D.M. PARASCHIVESCU*, un puternic colectiv de contabilitate din care fac parte prof. univ. dr. *Willi PĂVĂLOAIA*, prof. univ. dr. *Ioan BELEI*, prof. univ. dr. *Constantin COJOCARU*, conf. univ. dr. *Radu FLOREA*, lector univ. dr. *Florin RADU*, lector univ. dr. *Gabriela FOTACHE*, lector univ. dr. *Daniela BORDEIANU*, lector univ. dr. *Lucian OCNEANU*, lector univ. dr. *Radu BUCŞĂ* ş.a.

Singur sau în colaborare a frământat contabilitatea pe toate feţele, „coptura" rumenă şi atrăgătoare fiind cele 35 de cărţi, manuale universitare sau monografii (dintre care enumerăm: *PARASCHIVESCU, M.D., PĂVĂLOAIA, W., TOMA, C., Contabilitate şi modele de analiză economică*, Editura Fundaţia Academica "Gh.Zane" Iaşi, 1993; *PARASCHIVESCU, M.D., PĂVĂLOAIA, W., TOMA, C, ŢUGUI, A., ISTRATE,C, Contabilitate şi elemente de analiză financiară*, Editura "Neuron" Focşani, 1994; *PARASCHIVESCU, M.D., PĂVĂLOAIA, W., COJOCARU, C, TOMA, C, ŢUGUI, A., ISTRATE, C.,Modele de contabilitate şi analiză financiară*, Editura Neuron, Focşani, 1994; *PARASCHIVESCU, M.D., PĂVĂLOAIA.* W., *Contabilitatea şi dezvoltarea economico - socială*, Editura Tehnopress, Iaşi, 1998; *PARASCHIVESCU, M.D.*, colectiv de autori, *Contabilitatea şi sistemele informaţionale*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 1999; *PARASCHIVESCU M.D.*, coordonator, *Contabilitate*, Editura Moldavia, Bacău, 2000; *PARASCHIVESCU* M.D., Radu, F., *Ghid pentru înţelegerea contabilităţii armonizate cu directivele comunităţilor economice europene şi cu standardele internaţionale de contabilitate*, Editura Moldavia, Bacău, 2002; *PARASCHIVESCU M.D., Contabilitate financiară*, Editura Moldavia, Bacău,

2003; *PARASCHIVESCU, M.D., RADU, F., Concepte şi modele contabile în activitatea de comerţ exterior*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2005; *PARASCHIVESCU, M.D., PĂVĂLOAIA, W., G.D., RADU, F., M.D., OLARU, G.D., Contabilitate financiară – studii de caz*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2007; *PARASCHIVESCU, M.D.,RADU, F., „Managementul contabilităţii financiare"*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2008; *PARASCHIVESCU, M.D.,(coord.), LEPĂDATU, G., (coord.), RADU, F., PATRAŞCU, L.„„Contabilitatea activităţii de comerţ exterior"*, Editura Pro Universitaria, Bucureşti, 2009; *PARASCHIVESCU, M.D., RADU, F., LEPĂDATU, G., PATRAŞCU, L., „Contabilitate financiară"*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 2010; *PARASCHIVESCU, M.D., RADU, F., LEPĂDATU, G., PATRAŞCU, L., Metode şi aplicaţii de contabilitate financiară*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti, 2011; *PARASCHIVESCU, M.D., RADU, F., PATRAŞCU*, L., *Contabilitate financiară aprofundată*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2011).

De-a lungul timpului a reprezentat şcoala românească de contabilitate în peste 100 de studii, cercetări aplicative, recenzii şi articolele publicate în ţară şi în străinătate. Este membru al unor colective ştiinţifice ale unor reviste de specialitate şi edituri.

Ca şi conducător de doctorat, referent ştiinţific al unor teze de doctorat sau manuale universitare ori lucrări ştiinţifice sau îndrumător de lucrări de licenţă ori disertaţie, profesorul Paraschivescu a fost şi este un om exigent, cooperant şi respectat pentru elevata ţinută ştiinţifică, pentru forţa şi logica argumentelor, pentru vocabularul şi tonul folosit.

„Se spune că valoarea unui om o dau prietenii pe care îi are, iar a unui profesor o dau discipolii pe care i-a format. Profesorul universitar doctor *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* are merite sub ambele aspecte: prieteni de cea mai bună calitate, iar mai ales discipoli foarte bine pregătiţi profesional.(...)

Înţelegerea umană, apropierea de gândurile şi interesul celor tineri l-au făcut să dorească să-i formeze şi să-i îndrume dincolo de anii petrecuţi de aceştia pe băncile universităţii, în calitate de doctoranzi sau cadre didactice cu mai puţină experienţă. S-a implicat profesional, coordonându-le cercetarea cu multă competenţă, cu răbdare şi cu pasiune.

Din această perspectivă profesorul Paraschivescu poate fi considerat un fondator, un adevărat magister, care a ştiut să transmită cu pasiune acumulările şi experienţa sa profesională, manifestând generozitate şi exigenţă" (*Prof. univ.dr. OPREA Călin de la Academia de Studii Economice din Bucureşti, în lucrarea „Zbor în timp – Profesorul universitar doctor Dumitru Marius PARASCHIVESCU", Editura Moldavia,2007, p.209*).

Profesorul *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* poate fi găsit în sufletul generaţiilor de studenţi pentru că are darul de a ghici ce se petrece dincolo de zidul aparent de netrecut al discipolilor săi, descoperind mereu ceva nou într-o

piesă jucată pe viu, fără cortină, fără sufleor, fără aplauze, într-un schimb permanent cu acelaşi public mereu nesatisfăcut – conştiinţa studenţilor. Rămâne în sufletul acestora prin forţa sa de a transmite cu generozitate nu numai tainele ştiinţei contabilităţii ci şi lecţii de viaţă şi atitudine de învingător. Este dăruire, putere şi sensibilitate deopotrivă, este personalitatea ce-şi păstrează tinereţea sufletului dăruind înţelepciune tinereţii.

Contribuţia domniei sale la formarea în cadrul unei universităţi tinere (a împlinit de curând 21 de ani!) a unui colectiv reprezentativ de cercetători în domeniul contabilităţii înseamnă, de fapt, punerea în valoare şi continuarea succesului şi respectului şcolii ieşene de contabilitate creată de Prof. univ. dr. docent *Dumitru RUSU.*

Timpul nu se poate sustrage celei mai importante calităţi pe care i-o recunosc oamenii, aceea de martor al faptelor trecute şi prezente. Valoarea timpului o dau oamenii. Profesorul universitar *Dumitru Marius PARASCHIVESCU* alături de alţi colegi a dat valoare timpului şi şcolii ieşene de contabilitate.

Prof. univ. dr. Willi PĂVĂLOAIA

La 23 iulie 1945, s-a născut în satul Săvineşti, Comuna Galu, Raionul Ceahlău cel de al zecele copil al familiei Vasile şi Ana Păvăloaia.

Willi PĂVĂLOAIA a avut parte de o copilărie frumoasă, plină de peripeţii şi întâmplări, supravegheată atent de simplii săi părinţi, dar buni gospodari, în special de mama sa. De la ei a deprins cea mai bună învăţătură - dragostea de muncă - şi respectul faţă de semeni. A mai moştenit de la părinţi bunul simţ dar şi faptul de a fi destul de precaut în relaţiile cu terţe persoane. A fost educat şi sfătuit că nu poate ajunge departe în viaţă prin lovituri pe la spate, prin minciună, prin hoţie, aceste poveţe pe care le-a respectat au constituit un adevărat crez al vieţii sale.

A ţinut mereu legătura cu obârşiile sale, cu satul natal, cu uliţele copilăriei, cu casele, pădurile, pâraiele şi Bistriţa, limpede şi curgătoare, care i-au influenţat sentimental devenirea.

Şcoala elementară a urmat-o în satul natal, Săvineşti, învăţători avându-i pe doamna şi domnul Verman. Clasele V-VII le-a absolvit la şcoala din Farcaşa, director profesorul *DRAPAC*, un bun profesor dar şi gospodar pe măsură, iar la Limba româna a avut mare noroc de a-l avea pe renumitul profesor *LUCA Ion.* A continuat pregătirea şcolară la Liceul "Mihail Sadoveanu" din Borca, liceu de valoare recunoscută prin profesorii şi absolvenţii săi, situat într-o frumoasă poiană de pe malul râului Bistriţa.

După 1965 mezinul familiei a avut şansa de a urma cursurile universitare. Reuşita la un examen cu 13 candidaţi pe loc l-a ambiţionat pentru tot parcursul studenţiei la Facultatea de Ştiinţe Economice, secţia Contabilitate a Universităţii „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi, terminând în anul 1970, ca şef de promoţie pe ţară, cu media 9,98. A primit la repartiţie un post de asistent universitar la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Facultatea de Ştiinţe Economice începând astfel cariera universitară.

Iaşiul l-a adoptat cu braţele deschise pe el, neamţul, de la Săvineşti. Totodată, acest minunat oraş i-a dăruit într-o armonie inegalabilă melodia graiului, parfumul teiului, dar mai ales bucuria de a trăi, simţi, privi ori cerceta operele marilor cărturari sau ctitori de inegalabile frumuseţi.

Aici şi-a desăvârşit pregătirea de specialitate, a promovat în funcţiile didactice de: lector universitar, conferenţiar universitar şi profesor universitar şi a obţinut consacrarea de specialist în domeniul economic, specializat pe probleme de Analiză economico - financiară şi Evaluarea întreprinderii. Activitatea didactică a început-o în toamna anului 1970 prin conducerea orelor de lucrări practice la disciplina de Analiza activităţii economice a întreprinderilor sub îndrumarea directă a regretatului profesor *Aurel CUCIUREANU*, cel care l-a introdus şi iniţiat în tainele analizei economice. Pe parcursul timpului a desfăşurat activităţi didactice şi la alte discipline ca: Bazele contabilităţii, Sisteme informatice în contabilitate, Proiecte economice, Calculaţia costurilor.

În anul 1975, în urma examenului, a fost înscris la doctorat, la renumitul profesor universitar doctor docent în ştiinţe *Dumitru RUSU*, creatorul Şcolii ieşene de contabilitate. Teza de doctorat *"Decizii şi modele de politică economică pe baza calculelor de sinteză ale contabilităţii în economie"* a fost susţinută public în octombrie 1983, după care a obţinut titlul ştiinţific de doctor în economie, specializarea contabilitate.

Extras din referatul conducătorului ştiinţific – prof. dr. docent Dumitru RUSU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" Iaşi, 1983: „Doctorandul şi-a propus să abordeze o problemă de mare actualitate privitoare la deciziile şi modelele de politică economică pe baza calculelor de sinteză ale contabilităţii: calculul cronologic inclusiv bilanţul şi contul de beneficii şi pierderi, calculul costurilor de producţie, calculul comparativ şi prognoze. Constat cu satisfacţie, în calitate de conducător ştiinţific, că doctorandul s-a angajat într-un efort de autentică cercetare ştiinţifică, supunând unei analize atente şi trecerii prin filtrul propriu al confruntărilor şi problematicii din literatura de specialitate, cu privire la tematica deciziilor şi modelelor elaborate. (...) Teza de doctorat înglobează un volum semnificativ de muncă personală, este elaborată la un înalt nivel ştiinţific şi tratează un subiect de actualitate privind deciziile şi modelele de politică economică având multe contribuţii originale. (...)"

Concomitent cu activitățile didactice, profesorul *PĂVĂLOAIA* a fost preocupat de perfecționarea în domeniul economic, dar nu numai. Cursurile post universitare de Limbă engleză și de Perfecționare didactică din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza" și Stagiile de cercetare efectuate la: Universitatea Gand Belgia octombrie 1978 – ianuarie 1979; Universitatea Jena (Germania) 1 – 31 iulie 1988; Universitatea Lille (Franța) octombrie 1993 – februarie 1994, Universitatea Poitiers (Franța) mai – iunie 1998, probează aceste afirmații.

La Universitatea "Alexandru Ioan Cuza " din Iași a desfășurat activitate didactică până în anul 1999. Începând cu luna iulie a anului 1999 noul loc de muncă a fost Universitatea „George Bacovia" din Bacău, contribuind la acreditarea și dezvoltarea uneia dintre primele șase universități particulare din țară. De fapt, începuturile colaborării cu această instituție au datat încă din anii 1994. Plecarea de la renumita cetate universitară și de cultură ieșeană a fost o decizie de mare cotitură în viața și activitatea sa, sub toate aspectele. Presa vremii nu a fost indiferentă acestei acțiuni. Pentru ziarele ieșene și unii din foști colegi de catedră și facultate devenise "persona nongrata".

Experiența acumulată pe parcursul anilor i-a fost de mare folos. Împreună cu ceilalți colegi, cu care au îmbrățișat acest proiect „George Bacovia", a depus o muncă susținută, continuă, și-au asumat răspunderi pentru schimbări curriculare esențiale în vederea îndeplinirii cu prisosință a condițiilor necesare acreditării acestei noi instituții din peisajul bacovian. Sacrificiile pe care a trebuit să le facă, alături de colegii săi, au fost mari: depărtarea de familie, program pompieristic, dosare peste dosare de autoevaluare, evaluări cu vârf și îndesat și nu în toate cazurile cu bune intenții, emoțiile în așteptarea rezultatului fiecărui control, condițiile de cazare. A făcut și refăcut dosare de autoevaluare, planuri de învățământ, state de funcțiuni. Cu toate că trebuit să facă față acestor vicisitudini, a acceptat și funcții de conducere, nefiind un lucru ușor, decan al primei facultăți acreditate din Universitatea"George Bacovia" Facultatea de Contabilitate și Informatică de Gestiune, după acreditare a îndeplinit și funcția de prorector al universității. Prin toate activitățile făcute a căutat să contribuie la afirmarea tinerei universități ca for de știință și cultură.

Întreaga sa activitatea didactică a fost împletită și cu activități desfășurate la nivelul altor societăți științifice, culturale și profesionale precum: Corpul Experților Contabili – membru; Asociația generală a economiștilor din România – membru; Fundația Științifică "Moldova" Bacău – vicepreședinte; Fundația Economist 2000 – membru fondator; Asociația națională de Analiză economico-financiară – membru; Fundația Cultural Științifică "George Bacovia" Bacău – membru; Consiliul de Administrație "S.I.F. Moldova" – membru.

A fost conducător de doctorat la Academia de Studii Economice Bucureşti, specializarea Analiză economico-financiară.

Ca o recunoaştere a calităţilor de cercetător şi specialist a fost referent ştiinţific la peste 20 lucrări, a participat, în calitate de referent ştiinţific de specialitate, la numeroase comisii pentru acordarea titlului ştiinţific de doctor în economie organizate la instituţii de prestigiu: Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" Iaşi, Academia de Studii Economice Bucureşti, Universitatea de Vest Timişoara.

Opera ştiinţifică a profesorului *Willi PĂVĂLOAIA* se distinge prin coerenţă şi profunzime. Rezultatele cercetărilor sale au îmbogăţit literatura ştiinţifică de specialitate cu un număr însemnat de tratate, monografii, studii şi comunicări prezentate la manifestări ştiinţifice naţionale şi internaţionale. Temele preferate de autor au fost în permanenţă cele legate de modelele de analiză economico-financiară a diferitelor sectoare ale economiei româneşti. Profesorul s-a îngrijit în permanenţă să-şi definească logic toate conceptele şi aserţiunile ştiind că numai aşa se poate face înţeles.

Activitatea didactică şi de cercetare s-a materializat prin elaborarea şi publicarea a peste 31 de cărţi (dintre care enumerăm: *W. PĂVĂLOAIA, D. PĂVĂLOAIA, Analiza economico-financiară*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2009; *W. PĂVĂLOAIA, D. PĂVĂLOAIA, Diagnosticul şi Evaluarea întreprinderii*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2006; *W. PĂVĂLOAIA* (editor) *Şcoala românească de analiză economică financiară*, Editura Moldavia, Bacău, 2004; *W. PĂVĂLOAIA, D.G. BORDEIANU, Analiza economico-financiară, studii de caz*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2011; *W. PĂVĂLOAIA*, coordonator, *Valoarea euristică a informaţiei în acţiunile manageriale*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2012 etc.), manuale şi cursuri universitare, aproape 100 de lucrări ştiinţifice (dintre care selectăm: *W. PĂVĂLOAIA, G.D. BORDEIANU,., Ratio Analysis and Performance*, Annuary ,vol XVIII, Universitatea P.Andrei, Iaşi, 2008; *W. PĂVĂLOAIA, M.D., PARASCHIVESCU, D., BORDEIANU, F., RADU, S., BORDEIANU, Analiza performanţelor entităţii prin intermediul valorii economice adăugate*, Revista Metalurgia 1/ 2009; *W. PĂVĂLOAIA, M.D., PARASCHIVESCU, G.D., BORDEIANU, F., RADU, The Analzsis of the Company's Financial Position Within Contest Climate Change*, Revista Euroeconomica, issue1(22)/2009; *W. PĂVĂLOAIA, M.D., PARASCHIVESCU, Acouting as a Factor of Progress in the social and Economic Environment,* Revista EUROECONOMICA, 2011, issue 27; *W. PĂVĂLOAIA, The analysis of profitability in the iron and steel industry,* Economy, Transdisciplinarity, Cogniton, Bacău, 2011 etc.) şi 20 de contracte de cercetare. Profesorului *Willi PĂVĂLOAIA*, prezenţă activă la manifestările ştiinţifice naţionale şi internaţionale (peste 90 de comunicări), s-a preocupat în

mod deosebit de strângerea legăturilor cultural-ştiinţifice cu alte instituţii de învăţământ superior.

Calităţile deosebite de cercetător şi specialist, contribuţia sa la dezvoltarea învăţământului superior în general şi a celui economic, în special, au fost argumentele care au stat la baza obţinerii unor importante distincţii internaţionale şi naţionale, remarcabilă fiind „Diploma Integral Applied Studies" acordată la Salonul Internaţional de la Bruxelles-Eureka 2000. În anul 2002 i s-a recunoscut oficial contribuţia la dezvoltarea învăţământului superior băcăuan, fiind distins cu Diploma de EXCELENŢĂ a Consiliului Judeţean Bacău. A fost membru al colegiului de redacţie al revistei EUROECONOMICA 2007-2012.

Dar profesorul *Willi PĂVĂLOAIA* desfăşoară şi o remarcabilă activitate didactică, apreciată în mod deosebit de studenţi, de doctoranzi şi de colegi. Iubeşte sincer şi profund meseria de dascăl, convins fiind că profesorul nu are numai rolul de a transmite cunoştinţe, ci şi pe acela de a forma caractere. Este un profesor de vocaţie, născut parcă tocmai pentru a-şi asuma o asemenea misiune socratică. Are un comportament modest, echilibrat, calm şi o voce plăcută. Este cooperant şi plin de solicitudine.

„*Willi PĂVĂLOAIA* (...) este un om care nu-şi poate încălca principiile, promisiunile şi cuvântul. Preferă să iasă el în pierdere decât să-i deranjeze pe cei din jur. Are o fire înnăscută pentru a ţine la distanţă de sine lucrurile mărunte, banalitatea, stupizenia, răutatea, urâţenia şi trivialitatea. Este născut pentru a trăi frumos şi echilibrat, pentru a sfida obstacolele, ştiind că numai aşa se impun valorile." (*Prof. univ. dr. Ştefan MUNTEANU în lucrarea BENE MERENTI – Profesor universitar dr. Willi PĂVĂLOAIA, 2005, p. 64*)

Profesorul *Willi PĂVĂLOAIA* participă la întâlnirile anuale ale profesorilor care predau disciplina de Analiză Economico-Financiară în universităţile din România, de două ori fiind gazda acestor reuniuni: în 1995, la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi şi în 2004 la Universitatea „George Bacovia" din Bacău. Cu ocazia întâlnirii de 30 de ani, din 2004, profesorul *PĂVĂLOAIA*, în calitate de Preşedinte al Comitetului de organizare scria în prefaţa volumului jubiliar dedicat actualilor colegi şi ... celor ce vor urma:

„Am fost onoraţi să organizăm, la Bacău, a 30-a întâlnire a cadrelor didactice ce desfăşoară activităţi la disciplina de Analiză economico-financiară în centrele universitate din România. Învăţământul universitar economic are menirea şi răspunderea de a pregăti specialişti de înaltă clasă. În formarea şi informarea economiştilor un loc important deţine disciplina de *Analiză economică financiară*. Creşterea eficienţei economice este indisolubil legată de punerea permanentă în valoare a rezervelor interne ce rezultă din folosirea resurselor umane, materiale şi financiare. Prin conţinutul şi mecanismele ei analiza economică financiară studiază rezultatele obţinute, acţiunea şi interacţiunea multitudinii de factori care

determină schimbări în starea de funcționare a organismului economic, reprezentând totodată o treaptă a procesului de decizie, un instrument și atribut al conducerii.

Analiza economică financiară este o dimensiune a gestiunii întreprinderii și oferă un spațiu cognitiv descoperirii, prevenirii, limitării și lichidării cauzelor generatoare de rezultate negative.(...)

Acestea sunt argumentele ce au stat la baza editării cărții, mărturie pentru viitorime a efortului, abnegației, dăruirii și devotamentului care de-a lungul timpului au studia, aprofundat și dezvoltat domeniul de cuprindere al Analizei economico-financiare. (...)".

Prin tot ce a realizat până acum, în plan didactic, cultural, științific, metodic și educativ, prin farmecul expunerii în fața auditorului și prin forța argumentației, profesorul universitar *Willi PĂVĂLOAIA* a intrat în galeria marilor dascăli care au contribuit la crearea și afirmarea Școlii Românești de Analiză Economico-Financiară, care au format generații de economiști, mulți dintre ei fiind astăzi eminenți specialiști și manageri în diferite sectoare ale economiei sau cadre universitare.

Aceste realizări nu ar fi fost posibile fără ajutorul nemijlocit și atmosfera de liniște creată de familia sa, propice studiului și cercetării, soția *Emilia*, copii *Eduard - Milena* și *Daniel - Leontina*, nepoatele *Raluca* și *Eva.*

Fiul satului Săvinești din județul Neamț este astăzi un cunoscut și recunoscut profesor universitar doctor în domeniul științelor economice. Meritele sale au fost percepute simplu de bătrânii satului - "e un doctor bun"!

Contribuția profesorului universitar *Willi PĂVĂLOAIA* la dezvoltarea și afirmarea școlii ieșene de contabilitate și la crearea primei Facultăți de Contabilitate și Informatică de Gestiune din Bacău ne întreține acel sentiment mobilizator, stimulator și de mândrie că suntem discipolii care fac parte din această școală și că ne-am format la această Facultate.

6.4.4. Continuitate și certitudine

„Tinerețea este un atu. Ea conferă speranțe de viitor, certitudinea unei continuități a iedilor și concepțiilor școlii și învățămintelor oferirte de dascăli pentru a realiza opere de valoare care să fie de folos generațiilor viitoare. Prin tinerii cercetători și autori prezentați mai jos, cu încredere putem privii viitorul contabilității"

Prof. univ. dr. Marius Dumitru PARASCHIVESCU
Prof. univ. dr. Willi PĂVĂLOAIA

BCU "MIHAI EMINESCU" IAȘI LIBRARY

Lect. univ. dr. Florin RADU

Născut la 9 iunie 1979 la Bacău. Absolvent al Colegiului „Ferdinand I" Bacău în anul 1998, al Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune, promoția 2002, și al programului de master Management Financiar-Contabil, din cadrul Universității „George Bacovia" Bacău.

Doctor în economie cu teza *Eficiența informațiilor contabile în managementul întreprinderii* susținută la *Academia de Studii Economice București*, în anul 2008, specializarea Contabilitate managerială, sub îndrumarea prof. univ. dr. Marius Dumitru Paraschivescu.

Preparator universitar în perioada 2002 – 2005, asistent universitar în perioada 2005 – 2009 și lector universitar din anul 2009 până în prezent la Universitatea „George Bacovia" din Bacău. Titular al disciplinelor Contabilitate aprofundată, IAS/IFRS în contabilitatea curentă și Asigurări comerciale.

Autor a 48 de articole științifice, dintre care 21 publicate în reviste cotate ISI/BDI, precum și a 16 lucrări publicate în edituri acreditate CNCSIS, dintre care amintim: *Ghid pentru înțelegerea contabilității armonizate cu directivele comunităților economice europene și cu standardele internaționale de contabilitate,* Editura Moldavia, Bacău, 2002 (coautor); *Concepte și modele contabile în activitatea de comerț exterior*, Editura Tehnopress, Iași, 2005 (coautor); *Analiză financiară. Studii de caz*, Editura Tehnopress, Iași, 2006 (coautor); *Contabilitatea operațiunilor de comerț exterior. Aplicații și studii de caz*, Editura Tehnopress, Iași, 2007 (coautor); *Contabilitate financiară. Aplicații și studii de caz*, Editura Tehnopress, Iași, 2007 (coautor); *Managementul contabilității financiare*, Editura Tehnopress, Iași, 2008 (coautor); *Eficiența informațiilor contabile în managementul întreprinderii,* Editura Tehnopress, Iași, 2009; *Contabilitatea activității de comerț exterior*, Editura Pro Universitaria, București, 2009 (coautor); *Analiza economico-financiară: concepte și studii de caz*, Editura Economică, București, 2010 (coautor); *Contabilitate financiară aprofundată,* Editura Tehnopress, Iași, 2011 (coautor); *Valoarea euristică a informației în acțiunile manageriale*, Editura Tehnopress, Iași, 2012 (coautor).

Secretar general de redacție al Revistei Economy Transdisciplinarity Cognition din Bacău.

Lector univ. dr. Gabriela FOTACHE

S-a născut la 9 Aprilie 1972 la Ripiceni, județul Botoșani. Absolventă a liceului „A.T.Laurian" din Botoșani, specializarea matematică-fizică în anul 1990, urmează cursurile Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune la Universitatea "Al.I.Cuza" Iași, promoția 1996. După absolvire ocupă postul de

economist la o companie de prestigiu din Bacău iar din septembrie 1998 devine preparator universitar la Universitatea "George Bacovia" din Bacău. Din anul 2003 devine lector universitar la aceeaşi universitate, titular al disciplinelor Monedă şi credit, Management financiar, Pieţe de capital, Gestiunea investiţiilor de capital. A obţinut titlul de „doctor în economie" la Academia de Studii Economice Bucureşti, specializarea Contabilitate managerială, cu teza *Valenţe cognitive ale contabilităţii manageriale în procesul decizional,* în anul 2009, conducător de doctorat pe prof.univ. dr. Dumitru Marius Paraschivescu.

A publicat peste 40 de articole ştiinţifice în reviste de specialitate din ţară şi din străinătate şi realizat numeroase studii pe baza unor contracte de cercetare interne şi internaţionale. A participat ca membru în proiecte de cercetare ale Centrului de Cercetări Financiare şi Monetare - Victor Slăvescu, unitate componentă a Institutului Naţional de Cercetări Economice, din cadrul Academiei Române şi în calitate de expert în 7 proiecte cu finanţare europeană.

A elaborat în colaborare sau ca unic autor, pentru uzul studenţilor şi al specialiştilor din domeniul economic următoarele cărţi: *Şocurile entropice şi dezvoltarea sustenabilă la nivel microeconomic*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2012 (coautor); *Valoarea euristică a informaţiei în acţiunile manageriale*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2012 (coautor), *Contabilitate de gestiune,* Editura Moldavia, Bacău, 2010 (coautor), *Valenţe cognitive ale contabilităţii manageriale în procesul decizional*, Editura Tehnopress, Iaşi; *Macrofinanţe,* Editura Meteor Press, Bucureşti, 2007 (coautor).

A susţinut cursuri în domeniul managementului financiar la Universitatea din Split, Croaţia în cadrul programelor de mobilităţi de tipul Teaching Staff Exchange.

Este membră în colectivul de redacţie al revistei Economy, Transdisciplinarity, Cognition din Bacău şi în comitete ştiinţifice sau de organizare ale unor conferinţe internaţionale.

Lect. univ.dr. Lucian PATRAŞCU

Absolvent al Facultăţii de Ştiinţe Economice specializarea Contabilitate şi Informatică de Gestiune promoţia 2004 şi al Facultăţii de Drept specializarea Drept promoţia 2007 din cadrul Universităţii "George Barițiu" din Braşov.

Doctor în economie cu teza *Valorificarea informaţiior furnizate de bilanţ şi alte rapoarte financiare în conducerea societăţilor comerciale* susţinută la Academia de Studii Economice din Bucureşti în anul 2008, specializarea Contabilitate Managerială.

Din anul 2009 a dobândit calitatea de expert contabil – membru C.E.C.C.A.R. filiala Braşov.

În anul 2010 a absolvit cursul de perfecționare și pregătire profesională engleza în afaceri - LCCI* EFB Level 3 Qualifications, London Chamber of Commerce and Industry, Glasgow, U.K.

Din anul 2012 este certificat ca auditor financiar – membru C.A.F.R. București.

Autor și coautor a 37 de articole științifice, dintre care 26 de articole publicate în conferinte cotate ISI/SCI Web of Science and Web of Knowledge;

A elaborat în colaborare sau ca unic autor, următoarele cărți: *Situațiile financiare – surse de informații în deciziile manageriale*, Editura Tehnopress IASI, 2008 (unic autor); *Contabilitatea comerțului exterior*, Editura Universitară, BUCUREȘTI, 2009 (coautor); *Analiza economico-financiară.Concepte și studii de caz.*, Editura Economică, BUCUREȘTI, 2010 (coautor); *Contabilitate Financiară*, Editura Tribuna Economică, BUCUREȘTI 2010 (coautor); *Metode și aplicații de contabilitate financiară*, Editura Tribuna Economică, BUCUREȘTI 2011 (coautor); *Bazele contabilității*, Editura Univ.Transilvania Brașov, Brașov, 2011 (unic autor); *Bazele contabilității. Ediția a II-a revizuită și adăugită*, Editura Tehnopress Iași, 2011 (unic autor);

Expert în cadrul proiectului *„Modernizarea educației academice prin introducerea unui sistem informatic pentru managementul universităților românești (SIMUR)" proiect cofinanțat din* FONDUL SOCIAL EUROPEAN prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, Axa prioritară: *1 Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere*, Domeniul major de intervenție: *1.2. Calitate în învățământul superior*, numărul de identificare al contractului: *POSDRU/56/1.2/ S/31541.*

Lect. univ. dr. Gabriela-Daniela BORDEIANU

Născută la 15 ianuarie 1980 în Galați.

Absolventă a Colegiului Național „Gheorghe Vrânceanu" din Bacău, promoția 1999, a Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune, promoția 2003 și a programului de master Management Financiar-Contabil, din cadrul Universității „George Bacovia" Bacău.

Doctor în economie cu teza *Analiza poziției financiare și a performanțelor întreprinderilor din industria farmaceutică* susținută la *Academia de Studii Economice București*, în anul 2008, sub îndrumarea prof. univ dr. *Willi PĂVĂLOAIA*, specializarea Analiză economico-financiară.

A parcurs treptele ierarhiei universitare, preparator universitar în perioada 2003-2005, asistentent universitar în perioada 2005-2009, lector universitar 2009-prezent, în cadrul Universității „George Bacovia" din Bacău.

Este titular al cursurilor Diagnosticul financiar al firmei, Marketing bancar şi Operaţiunile instituţiilor de credit.

Autoare a 35 de articole ştiinţifice, dintre care 4 publicate în reviste cotate ISI, precum şi a 6 lucrări destinate studenţilor şi economiştilor publicate în edituri acreditate CNCSIS, dintre care amintim: *Analiză financiară – Studii de caz,* Editura Tehnopress, Iaşi, 2006 (coautor); *Contabilitate financiară – Aplicaţii şi studii de caz,* Editura Tehnopress, Iaşi, 2007 (coautor); *Analiza poziţiei financiare şi a performanţelor întreprinderii,* Editura Tehnopress, Iaşi, 2009; *Analiza economico-financiară. Concepte şi studii de caz*, Editura Economică, Bucureşti, 2010 (coautor); *Analiză economico-financiară. Studii de caz*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2011 (coautor); *Valoarea euristică a informaţiei în acţiunile manageriale*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2012 (coautor).

Membru în colectivul de redacţie al Revistei Economy Transdisciplinarity Cognition din Bacău.

Asist. univ. dr. Oana GROSU

S-a născut la data de 24 octombrie 1978, în oraşul Comăneşti, judeţul Bacău. În anul 1997 a absolvit Colegiul Tehnic "Dimitrie Ghika" Comăneşti, profil Matematică – Fizică. Este absolventă a Facultăţii de Contabilitate şi Informatică de Gestiune, promoţia 2001, a Facultăţii de Management, Specializarea Administraţie Publică, şi a programului de master Management Financiar - Contabil, promoţia 2004 din cadrul Universităţii „George Bacovia" Bacău.

A obţinut titlul de doctor în management în anul 2012 la *Academia de Studii Economice Bucureşti*, specializarea Management, cu teza *Simularea managementului riscului firmei într-un mediu concurenţial la o societate comercială.*

Este autor a 18 articole ştiinţifice, dintre care 2 publicate în reviste cotate ISI, precum şi coautor a 3 lucrări destinate studenţilor şi economiştilor publicate în edituri acreditate CNCSIS, dintre care amintim: *Finanţe publice şi Fiscalitate*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2009, *Managementul financiar şi schimbările climaterice*, Editura Junimea, Iaşi, 2009 şi *Valoarea euristică a informaţiei în acţiunile manageriale*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2012.

Membru în colectivul de redacţie al Revistei Economy Transdisciplinarity Cognition din Bacău.

BCUIAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ANEXE

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa 1

BILANȚUL CONTABIL (format listă)

lei

Denumirea indicatorului	Nr. rd.	Perioada analizată				
		N-4	N-3	N-2	N-1	N
A. ACTIVE IMOBILIZATE						
I. IMOBILIZĂRI NECORPORALE	01	0	0	0	0	0
II. IMOBILIZĂRI CORPORALE	02	6.281.355	7.949.454	8.952.302	11.381.895	13.129.461
III. IMOBILIZĂRI FINANCIARE	03	1.025	0	0	7.100	7.100
ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 01 la 03)	04	6.282.380	7.949.454	8.952.302	11.388.995	13.136.561
B. ACTIVE CIRCULANTE						
I. STOCURI	05	1.208.474	1.192.742	1.315.649	971.902	1.299.715
II. CREANȚE	06	1.178.026	1.004.447	1.237.771	199.940	396.518
III. INVESTIȚII PE TERMEN SCURT	07	0	0	0	0	0
IV. CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI	08	55.856	50.577	241.112	187.765	69.879
ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 05 la 08)	09	2.442.356	2.247.766	2.794.532	1.359.607	1.766.112
C. CHELTUIELI ÎN AVANS	10	13.206	0	2.514	8.500	4.430
D. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ DE PÂNĂ LA UN AN	11	2.831.853	1.536.488	1.868.271	2.076.691	2.670.386
E. ACTIVE CIRCULANTE NETE / DATORII CURENTE NETE (rd. 09 + 10 – 11 – 18)	12	- 376.291	711.278	920.372	- 851.904	- 1.127.827
F. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE (rd. 04 + 12)	13	5.906.089	8.660.732	9.872.674	10.537.091	12.008.734
G. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN	14	564.361	2.680.325	3.493.711	2.836.699	2.696.162
H. PROVIZIOANE	15	0	0	0	0	0
I. VENITURI ÎN AVANS (rd. 17 + 18), din care:	16	0	0	8.403	143.320	227.983
- subvenții pentru investiții	17	0	0	0	0	0
- venituri înregistrate în avans	18	0	0	8.403	143.320	227.983
J. CAPITAL ȘI REZERVE						
I. CAPITAL (rd. 20 la 22), din care:	19	735.010	736.010	736.010	746.010	746.010
- capital subscris vărsat	20	735.010	736.010	736.010	746.010	746.010
- capital subscris nevărsat	21	0	0	0	0	0
- patrimoniul regiei	22	0	0	0	0	0
II. PRIME DE CAPITAL	23	0	0	0	0	0
III. REZERVE DIN REEVALUARE	24	2.634.088	2.634.088	2.634.088	2.920.784	2.920.784
IV. REZERVE	25	1.972.630	2.610.309	3.008.865	4.036.181	5.648.361
Acțiuni proprii	26	0	0	0	0	0
Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii	27	0	0	0	0	0
Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii	28	0	0	0	0	0
V. PROFITUL SAU PIERDEREA REPORTAT(Ă) – Sold C	29	0	0	0	0	0
V. PROFITUL SAU PIERDEREA REPORTAT(Ă) – Sold D	30	0	0	0	2.583	2.583
VI. PROFITUL SAU PIERDEREA EXERCIȚIULUI FINANCIAR – Sold C	31	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
VI. PROFITUL SAU PIERDEREA EXERCIȚIULUI FINANCIAR – Sold D	32	0	0	0	0	0
Repartizarea profitului	33	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
CAPITALURI PROPRII – TOTAL (rd. 19 + 23 + 24 + 25 – 26 + 27 – 28 + 29 – 30 + 31 – 32 – 33)	34	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572
Patrimoniul public	35	0	0	0	0	0
CAPITALURI – TOTAL (rd. 34 + 35)	36	5.341.728	5.980.407	6.378.963	7.700.392	9.312.572

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa 2

CONTUL DE PROFIT ŞI PIERDERE

lei

Denumirea indicatorului		Nr. rd.	Perioada analizată				
			N-4	N-3	N-2	N-1	N
1. Cifra de afaceri netă (rd. 02+03–04+05+06)		01	5.747.209	6.693.851	4.917.744	6.858.553	7.333.666
Producţia vândută		02	3.910.884	3.967.197	3.988.441	5.344.608	5.811.006
Venituri din vânzarea mărfurilor		03	1.831.307	2.726.654	929.303	1.513.945	1.484.902
Reduceri comerciale acordate		04	0	0	0	0	0
Venituri din dobânzi înregistrate de entităţile al căror obiect de activitate îl constituie leasingul		05	0	0	0	0	0
Venituri din subvenţii de exploatare aferente cifrei de afaceri nete		06	5.018	0	0	0	37.758
2. Venituri aferente costului producţiei în curs de execuţie	**Sold C**	07	**0**	**82.662**	**73.685**	**0**	**348.009**
	Sold D	08	**467.897**	**0**	**0**	**247.956**	**0**
3. Producţia realizată de entitate pentru scopurile sale proprii şi capitalizată		09	**0**	**0**	**105.744**	**0**	**65.904**
4. Alte venituri din exploatare		10	**97.601**	**4**	**1.015.634**	**15.249**	**475.155**
din care, venituri din fondul comercial negativ		11	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
VENITURI DIN EXPLOATARE – TOTAL (rd. 01 + 07 – 08 + 09 + 10)		12	**5.376.913**	**6.776.517**	**6.112.807**	**6.625.846**	**8.222.734**
5. a) Cheltuieli cu materiile prime şi materialele consumabile		13	**645.119**	**991.565**	**998.100**	**965.937**	**675.215**
Alte cheltuieli materiale		14	**291.012**	**223.510**	**550.637**	**200.162**	**480.777**
b) Alte cheltuieli externe (cu energie şi apa)		15	**139.583**	**187.741**	**230.176**	**371.342**	**339.775**
c) Cheltuieli privind mărfurile		16	**1.725.886**	**2.366.602**	**507.406**	**888.394**	**708.159**
Reduceri comerciale primite		17	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6. Cheltuieli cu personalul (rd. 19 + 20), din care:		18	**693.236**	**622.346**	**726.406**	**1.040.487**	**1.130.503**
a) Salarii şi indemnizaţii		19	509.946	467.494	536.369	809.339	879.913
b) Cheltuieli cu asigurările şi protecţia socială		20	183.290	154.852	190.037	231.148	250.590
7. a) Ajustări de valoare privind imobilizările corporale şi necorporale (rd. 22 – 23)		21	**153.146**	**271.662**	**349.071**	**421.962**	**425.117**
a.1) Cheltuieli		22	153.146	271.662	349.071	421.962	425.117
a.2) Venituri		23	0	0	0	0	0
b) Ajustări de valoare privind activele circulante (rd. 25 – 26)		24	**0**	**- 13.599**	**0**	**0**	**0**
b.1) Cheltuieli		25	0	19.856	0	0	0
b.2) Venituri		26	0	33.455	0	0	0
8. Alte cheltuieli de exploatare (rd. 28 la 31)		27	**1.672.875**	**1.578.858**	**1.892.202**	**1.335.298**	**2.036.840**
8.1 Cheltuieli privind prestaţiile externe		28	1.465.921	1.390.518	961.165	1.080.911	1.375.764
8.2 Cheltuieli cu alte impozite, taxe şi vărsăminte asimilate		29	123.779	161.415	80.445	82.952	135.526
8.3 Cheltuieli cu despăgubiri, donaţii şi activele cedate		30	83.175	26.925	850.592	171.435	525.550
Cheltuieli privind dobânzile de refinanţare înregistrate de entităţile al căror obiect de activitate îl constituie leasingul		31	0	0	0	0	0
Ajustări privind provizioanele (rd. 33 – 34)		32	0	0	0	0	0
- Cheltuieli		33	0	0	0	0	0
- Venituri		34	0	0	0	0	0
CHELTUIELI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 13 la 16 – 17 + 18 + 21 + 24 + 27 + 32)		35	**5.320.857**	**6.228.685**	**5.253.998**	**5.223.582**	**5.796.386**
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN EXPLOATARE	**- Profit** (rd. 12 – 35)	36	**56.056**	**547.832**	**858.809**	**1.402.264**	**2.426.348**
	- Pierdere (rd. 35 – 12)	37	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

9. Venituri din interese de participare		38	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
- din care, veniturile obținute de la entitățile afiliate		39	0	0	0	0	0
10. Venituri din alte investiții și împrumuturi care fac parte din activele imobilizate		40	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
- din care , veniturile obținute de la entitățile afiliate		41	0	0	0	0	0
11. Venituri din dobânzi		42	**325.757**	**4.200**	**400**	**195**	**320**
- din care , veniturile obținute de la entitățile afiliate		43	0	0	0	0	0
Alte venituri financiare		44	232.866	192.890	65.398	213.049	37.640
VENITURI FINANCIARE – TOTAL (rd. 38 + 40 + 42 + 44)		45	**558.623**	**197.090**	**65.798**	**213.244**	**37.960**
12. Ajustări de valoare privind imobilizările financiare și a investițiilor financiare deținute ca active circulante (rd. 47 – 48)		46	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
- Cheltuieli		47	0	0	0	0	0
- Venituri		48	0	0	0	0	0
13. Cheltuieli privind dobânzile		49	**282.170**	**305.062**	**257.365**	**342.509**	**379.814**
- din care, cheltuielile în relația cu entitățile afiliate		50	0	0	0	0	0
Alte cheltuieli financiare		51	183.082	58.994	181.800	42.186	161.216
CHELTUIELI FINANCIARE – TOTAL (rd. 46 + 49 + 51)		52	**465.252**	**364.056**	**439.165**	**384.695**	**541.030**
PROFITUL SAU PIERDEREA FINANCIAR (Ă)	**- Profit** (rd. 45 – 52)	53	**93.371**	**0**	**0**	**0**	**0**
	- Pierdere (rd. 52 – 45)	54	**0**	**166.966**	**373.367**	**171.451**	**503.070**
14. PROFITUL SAU PIERDEREA CURENT (Ă)	**- Profit** (rd. 12 + 45 – 32 – 52)	55	**149.427**	**380.866**	**485.442**	**1.230.813**	**1.923.278**
	- Pierdere (rd. 35 + 52 – 12 – 45)	56	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
15. Venituri extraordinare		57	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
16. Cheltuieli extraordinare		58	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
17. PROFITUL SAU PIERDEREA DIN ACTIVITATEA EXTRAORDINARĂ	**- Profit** (rd. 57 – 58)	59	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	- Pierdere (rd. 58 – 57)	60	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
VENITURI TOTALE (rd. 12 + 45 + 57)		61	**5.935.536**	**6.973.607**	**6.178.605**	**6.839.090**	**8.260.694**
CHELTUIELI TOTALE (rd. 35 + 52 + 58)		62	**5.786.109**	**6.592.741**	**5.693.163**	**5.608.277**	**6.337.416**
PROFITUL SAU PIERDEREA BRUTĂ	**- Profit** (rd. 61 – 62)	63	**149.427**	**380.866**	**485.442**	**1.230.813**	**1.923.278**
	- Pierdere (rd. 62 – 61)	64	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
18. Impozitul pe profit		65	**32.518**	**115.071**	**86.885**	**216.382**	**311.098**
19. Alte impozite neprezentate la elementele de mai sus		66	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
20. PROFITUL SAU PIERDEREA NET (Ă) A EXERCIȚIULUI FINANCIAR	**- Profit** (rd. 63 – 64 – 65 – 66)	67	**116.909**	**265.795**	**398.557**	**1.014.431**	**1.612.180**
	- Pierdere (rd. 64 + 65 + 66 – 63)	68	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa 3

REPARTIZAREA PROFITULUI

lei

Denumirea indicatorului	Nr. rd.	Perioada analizată				
		N-4	N-3	N-2	N-1	N
REPARTIZĂRI DIN PROFIT (rd. 02 la 08)	01	116.909	265.795	398.557	1.014.431	1.612.180
- rezerve legale	02	7.300	0	0	275	0
- acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	03	0	0	0	0	0
- alte rezerve constituite ca surse proprii de finanțare	04	109.609	265.795	398.557	1.014.156	1.612.180
- alte repartizări prevăzute de lege	05	0	0	0	0	0
- participarea salariaților la profit	06	0	0	0	0	0
- vărsăminte la buget din profitul regiilor autonome	07	0	0	0	0	0
- dividende de plătit	08	0	0	0	0	0
PROFIT NEREPARTIZAT	09	0	0	0	0	0

Anexa 4

SITUAȚIA CREANȚELOR

Exercițiul financiar N-4

lei

Creanțe	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2 + 3)	Termen de lichiditate	
			sub 1 an	peste 1 an
A	B	1	2	3
Creanțe legate de participații	01	0	0	0
Împrumuturi acordate pe termen lung	02	1.025	0	1.025
Alte creanțe imobilizate	03	0	0	0
I. CREANȚE DIN ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 01 la 03)	04	**1.025**	**0**	**1.025**
Furnizori – debitori	05	0	0	0
Clienți	06	150.010	150.010	0
Creanțe – personal și asigurări sociale	07	14	14	0
Impozit pe profit	08	0	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	09	65.705	65.705	0
Alte creanțe cu statul și instituții publice	10	4.473	4.473	0
Decontări cu grupul și alte creanțe	11	0	0	0
Decontări din operații în participație	12	0	0	0
Debitori diverși	13	957.824	957.824	0
II. CREANȚE DIN ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 05 la 13)	14	**1.178.026**	**1.178.026**	**0**
III. CHELTUIELI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	15	**13.206**	**13.206**	**0**
TOTAL CREANȚE (rd. 04 + 14 + 15)	16	**1.192.257**	**1.191.232**	**1.025**

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exercițiul financiar N-3

lei

Creanțe	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2 + 3)	Termen de lichiditate	
			sub 1 an	peste 1 an
A	B	1	2	3
Creanțe legate de participații	01	0	0	0
Împrumuturi acordate pe termen lung	02	0	0	0
Alte creanțe imobilizate	03	0	0	0
I. CREANȚE DIN ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 01 la 03)	04	**0**	**0**	**0**
Furnizori – debitori	05	71.137	71.137	0
Clienți	06	238.164	238.164	0
Creanțe – personal și asigurări sociale	07	0	0	0
Impozit pe profit	08	28.007	28.007	0
Taxa pe valoarea adăugată	09	70.336	70.336	0
Alte creanțe cu statul și instituții publice	10	120.302	120.302	0
Decontări cu grupul și alte creanțe	11	375.412	375.412	0
Decontări din operații în participație	12	0	0	0
Debitori diverși	13	101.089	101.089	0
II. CREANȚE DIN ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 05 la 13)	14	**1.004.447**	**1.004.447**	**0**
III. CHELTUIELI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	15	**0**	**0**	**0**
TOTAL CREANȚE (rd. 04 + 14 + 15)	16	**1.004.447**	**1.004.447**	**0**

Exercițiul financiar N-2

lei

Creanțe	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2 + 3)	Termen de lichiditate	
			sub 1 an	peste 1 an
A	B	1	2	3
Creanțe legate de participații	01	0	0	0
Împrumuturi acordate pe termen lung	02	0	0	0
Alte creanțe imobilizate	03	0	0	0
I. CREANȚE DIN ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 01 la 03)	04	**0**	**0**	**0**
Furnizori – debitori	05	0	0	0
Clienți	06	230.240	230.240	0
Creanțe – personal și asigurări sociale	07	1.536	1.536	0
Impozit pe profit	08	0	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	09	35.234	35.234	0
Alte creanțe cu statul și instituții publice	10	140.526	140.526	0
Decontări cu grupul și alte creanțe	11	767.235	767.235	0
Decontări din operații în participație	12	0	0	0
Debitori diverși	13	63.000	63.000	0
II. CREANȚE DIN ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 05 la 13)	14	**1.237.771**	**1.237.771**	**0**
III. CHELTUIELI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	15	**2.514**	**2.514**	**0**
TOTAL CREANȚE (rd. 04 + 14 + 15)	16	**1.240.285**	**1.240.285**	**0**

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exercițiul financiar N-1

lei

Creanțe	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2 + 3)	Termen de lichiditate	
			sub 1 an	peste 1 an
A	B	1	2	3
Creanțe legate de participații	01	0	0	0
Împrumuturi acordate pe termen lung	02	0	0	0
Alte creanțe imobilizate	03	0	0	0
I. CREANȚE DIN ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 01 la 03)	04	**0**	**0**	**0**
Furnizori – debitori	05	0	0	0
Clienți	06	173.260	173.260	0
Creanțe – personal și asigurări sociale	07	7.578	7.578	0
Impozit pe profit	08	0	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	09	7.457	7.457	0
Alte creanțe cu statul și instituții publice	10	11.645	11.645	0
Decontări cu grupul și alte creanțe	11	0	0	0
Decontări din operații în participație	12	0	0	0
Debitori diverși	13	0	0	0
II. CREANȚE DIN ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 05 la 13)	14	**199.940**	**199.940**	**0**
III. CHELTUIELI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	15	**8.500**	**8.500**	**0**
TOTAL CREANȚE (rd. 04 + 14 + 15)	16	**208.440**	**208.440**	**0**

Exercițiul financiar N

lei

Creanțe	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2 + 3)	Termen de lichiditate	
			sub 1 an	peste 1 an
A	B	1	2	3
Creanțe legate de participații	01	0	0	0
Împrumuturi acordate pe termen lung	02	0	0	0
Alte creanțe imobilizate	03	0	0	0
I. CREANȚE DIN ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 01 la 03)	04	**0**	**0**	**0**
Furnizori – debitori	05	45.921	45.921	0
Clienți	06	254.736	254.736	0
Creanțe – personal și asigurări sociale	07	5.060	5.060	0
Impozit pe profit	08	0	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	09	0	0	0
Alte creanțe cu statul și instituții publice	10	8.801	8.801	0
Decontări cu grupul și alte creanțe	11	0	0	0
Decontări din operații în participație	12	0	0	0
Debitori diverși	13	82.000	82.000	0
II. CREANȚE DIN ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 05 la 13)	14	**396.518**	**396.518**	**0**
III. CHELTUIELI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	15	**4.430**	**4.430**	**0**
TOTAL CREANȚE (rd. 04 + 14 + 15)	16	**400.948**	**400.948**	**0**

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa 5

SITUAȚIA DATORIILOR

Exercițiul financiar N-4

lei

Datorii	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2+3+4)	Termen de exigibilitate		
			sub 1 an	1 – 5 ani	peste 5 ani
A	B	1	2	3	4
Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni	01	0	0	0	0
Credite bancare pe termen lung și mediu	02	0	0	0	0
Credite bancare pe termen lung și mediu nerambursate la scadență	03	0	0	0	0
Credite bancare pe termen scurt	04	2.315.928	2.315.928	0	0
Dobânzi	05	0	0	0	0
Alte împrumuturi și datorii financiare	06	0	0	0	0
I. DATORII FINANCIARE ȘI ASIMILATE–TOTAL (rd. 01 la 06)	07	**2.315.928**	**2.315.928**	**0**	**0**
Furnizori	08	403.145	403.145	0	0
Clienți – creditori	09	0	0	0	0
Datorii cu personalul și asigurările sociale	10	52.342	52.342	0	0
Impozit pe profit	11	13.703	13.703	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	12	0	0	0	0
Alte datorii față de stat și instituții publice	13	8.995	8.995	0	0
Decontări cu grupul și alte datorii	14	564.361	0	564.361	0
Creditori diverși	15	37.740	37.740	0	0
II. ALTE DATORII – TOTAL (rd. 08 la 15)	16	**1.080.286**	**515.925**	**564.361**	**0**
III. VENITURI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	17	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAL DATORII (rd. 07 + 16 + 17)	18	**3.396.214**	**2.831.853**	**564.361**	**0**

Exercițiul financiar N-3

lei

Datorii	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2+3+4)	Termen de exigibilitate		
			sub 1 an	1 – 5 ani	peste 5 ani
A	B	1	2	3	4
Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni	01	0	0	0	0
Credite bancare pe termen lung și mediu	02	1.459.232	0	1.459.232	0
Credite bancare pe termen lung și mediu nerambursate la scadență	03	0	0	0	0
Credite bancare pe termen scurt	04	552.684	552.684	0	0
Dobânzi	05	0	0	0	0
Alte împrumuturi și datorii financiare	06	0	0	0	0
I. DATORII FINANCIARE ȘI ASIMILATE–TOTAL (rd. 01 la 06)	07	**2.011.916**	**552.684**	**1.459.232**	**0**
Furnizori	08	746.677	746.677	0	0
Clienți – creditori	09	0	0	0	0
Datorii cu personalul și asigurările sociale	10	51.855	43.465	8.390	0
Impozit pe profit	11	0	0	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	12	0	0	0	0
Alte datorii față de stat și instituții publice	13	5.490	5.490	0	0
Decontări cu grupul și alte datorii	14	1.212.703	0	1.212.703	0
Creditori diverși	15	188.172	188.172	0	0
II. ALTE DATORII – TOTAL (rd. 08 la 15)	16	**2.204.897**	**983.804**	**1.221.093**	**0**
III. VENITURI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	17	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAL DATORII (rd. 07 + 16 + 17)	18	**4.216.813**	**1.536.488**	**2.680.325**	**0**

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exercițiul financiar N-2

lei

Datorii	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2+3+4)	Termen de exigibilitate		
			sub 1 an	1 – 5 ani	peste 5 ani
A	B	1	2	3	4
Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni	01	0	0	0	0
Credite bancare pe termen lung și mediu	02	2.179.426	0	2.179.426	0
Credite bancare pe termen lung și mediu nerambursate la scadență	03	0	0	0	0
Credite bancare pe termen scurt	04	673.126	673.126	0	0
Dobânzi	05	0	0	0	0
Alte împrumuturi și datorii financiare	06	0	0	0	0
I. DATORII FINANCIARE ȘI ASIMILATE–TOTAL (rd. 01 la 06)	07	**2.852.552**	**673.126**	**2.179.426**	**0**
Furnizori	08	1.043.799	979.818	63.981	0
Clienți – creditori	09	0	0	0	0
Datorii cu personalul și asigurările sociale	10	84.771	84.771	0	0
Impozit pe profit	11	29.862	29.862	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	12	36.944	36.944	0	0
Alte datorii față de stat și instituții publice	13	9.860	9.860	0	0
Decontări cu grupul și alte datorii	14	1.250.304	0	1.250.304	0
Creditori diverși	15	53.890	53.890	0	0
II. ALTE DATORII – TOTAL (rd. 08 la 15)	16	**2.509.430**	**1.195.145**	**1.314.285**	**0**
III. VENITURI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	17	**8.403**	**8.403**	**0**	**0**
TOTAL DATORII (rd. 07 + 16 + 17)	18	**5.370.385**	**1.876.674**	**3.493.711**	**0**

Exercițiul financiar N-1

lei

Datorii	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2+3+4)	Termen de exigibilitate		
			sub 1 an	1 – 5 ani	peste 5 ani
A	B	1	2	3	4
Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni	01	0	0	0	0
Credite bancare pe termen lung și mediu	02	2.241.949		2.241.949	0
Credite bancare pe termen lung și mediu nerambursate la scadență	03	0	0	0	0
Credite bancare pe termen scurt	04	1.222.018	1.222.018	0	0
Dobânzi	05	5.405	0	5.405	0
Alte împrumuturi și datorii financiare	06	22.859	0	22.859	0
I. DATORII FINANCIARE ȘI ASIMILATE–TOTAL (rd. 01 la 06)	07	**3.492.231**	**1.222.018**	**2.270.213**	**0**
Furnizori	08	456.442	456.442	0	0
Clienți – creditori	09	0	0	0	0
Datorii cu personalul și asigurările sociale	10	69.066	53.637	15.429	0
Impozit pe profit	11	90.704	90.704	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	12	0	0	0	0
Alte datorii față de stat și instituții publice	13	6.835	6.835	0	0
Decontări cu grupul și alte datorii	14	509.567		509.567	0
Creditori diverși	15	288.545	247.055	41.490	0
II. ALTE DATORII – TOTAL (rd. 08 la 15)	16	**1.421.159**	**854.673**	**566.486**	**0**
III. VENITURI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	17	**143.320**	**143.320**	**0**	**0**
TOTAL DATORII (rd. 07 + 16 + 17)	18	**5.056.710**	**2.220.011**	**2.836.699**	**0**

BCU "CAROL I" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Exercițiul financiar N

lei

Datorii	Nr. rd.	Sold la sfârșitul anului (col. 2+3+4)	Termen de exigibilitate		
			sub 1 an	1 – 5 ani	peste 5 ani
A	B	1	2	3	4
Împrumuturi din emisiuni de obligațiuni	01	0	0	0	0
Credite bancare pe termen lung și mediu	02	2.418.859	0	2.418.859	0
Credite bancare pe termen lung și mediu nerambursate la scadență	03	0	0	0	0
Credite bancare pe termen scurt	04	1.927.070	1.927.070	0	0
Dobânzi	05	3.444	0	3.444	0
Alte împrumuturi și datorii financiare	06	19.284	0	19.284	0
I. DATORII FINANCIARE ȘI ASIMILATE– TOTAL (rd. 01 la 06)	07	**4.368.657**	**1.927.070**	**2.441.587**	**0**
Furnizori	08	540.723	540.723	0	0
Clienți – creditori	09	0	0	0	0
Datorii cu personalul și asigurările sociale	10	97.663	66.306	31.357	0
Impozit pe profit	11	74.418	74.418	0	0
Taxa pe valoarea adăugată	12	15.059	15.059	0	0
Alte datorii față de stat și instituții publice	13	10.365	10.365	0	0
Decontări cu grupul și alte datorii	14	171.328	0	171.328	0
Creditori diverși	15	88.335	36.445	51.890	0
II. ALTE DATORII – TOTAL (rd. 08 la 15)	16	**997.891**	**743.316**	**254.575**	**0**
III. VENITURI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS	17	**227.983**	**227.983**	**0**	**0**
TOTAL DATORII (rd. 07 + 16 + 17)	18	**5.594.531**	**2.898.369**	**2.696.162**	**0**

BCUIAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Anexa 6

BALANȚA IMOBILIZĂRILOR

lei

Elemente de imobilizări	Nr. rd.	Perioada analizată				
		N-4	N-3	N-2	N-1	N
IMOBILIZĂRI NECORPORALE						
Sold inițial	01	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Intrări	02	0	0	0	0	0
Ieșiri	03	0	0	0	0	0
Sold final (rd. 01 + 02 – 03)	04	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
AMORTIZAREA IMOBILIZĂRILOR NECORPORALE						
Amortizare la începutul anului	05	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Amortizare în cursul anului	06	0	0	0	0	0
Amortizare aferentă imobilizărilor ieșite	07	0	0	0	0	0
Amortizare la sfârșitul anului (rd. 05 + 06 – 07)	08	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
VALOAREA RĂMASĂ A IMOBILIZĂRILOR NECORPORALE (rd. 04 – 08)	09	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
IMOBILIZĂRI CORPORALE						
Sold inițial	10	*4.141.842*	*6.706.013*	*8.650.689*	*9.975.690*	*12.981.875*
Intrări	11	3.351.366	2.238.658	3.048.095	4.537.600	3.842.639
Ieșiri	12	787.195	293.982	1.723.094	1.531.415	1.669.956
Sold final (rd. 10 + 11 – 12)	13	***6.706.013***	***8.650.689***	***9.975.690***	***12.981.875***	***15.154.558***
AMORTIZAREA IMOBILIZĂRILOR CORPORALE						
Amortizare la începutul anului	14	*277.474*	*424.658*	*701.235*	*1.023.388*	*1.599.980*
Amortizare în cursul anului	15	159.517	276.577	349.071	578.862	425.117
Amortizare aferentă imobilizărilor ieșite	16	12.333	0	26.918	2.270	0
Amortizare la sfârșitul anului (rd. 14 + 15 – 16)	17	***424.658***	***701.235***	***1.023.388***	***1.599.980***	***2.025.097***
VALOAREA RĂMASĂ A IMOBILIZĂRILOR CORPORALE (rd. 13 – 17)	18	**6.281.355**	**7.949.454**	**8.952.302**	**11.381.895**	**13.129.461**
IMOBILIZĂRI FINANCIARE						
Sold inițial	19	*1.025*	*1.025*	*0*	*0*	*7.100*
Intrări	20	0	0	0	7.100	0
Ieșiri	21	0	1.025	0	0	0
Sold final (rd. 19 + 20 – 21)	22	***1.025***	***0***	***0***	***7.100***	***7.100***
IMOBILIZĂRI – TOTAL (rd. 04 + 13 + 22)	23	***6.707.038***	***8.650.689***	***9.975.690***	***12.988.975***	***15.161.658***
AMORTIZARE – TOTAL (rd. 08 + 17)	24	***424.658***	***701.235***	***1.023.388***	***1.599.980***	***2.025.097***
VALOAREA RĂMASĂ A IMOBILIZĂRILOR (rd. 23 – 24) sau (rd. 09 + 18 + 22)	25	***6.282.380***	***7.949.454***	***8.952.302***	***11.388.995***	***13.136.561***

BCUJASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BIBLIOGRAFIE

1. Bordeianu, G.D., *Analiza poziției financiare și a performanțelor întreprinderii*, Editura Tehnopress, Iași, 2009
2. Bouquin, H., *Comptabilité de Gestion*, 4e édition, Editura Economica, Paris, 2006
3. De la Brad, I.I., *Opere*, vol. II, București, 1944
4. Brezeanu, P., Boștinaru, A., Prăjișteanu, B., *Diagnostic financiar: instrumente de analiză financiară*, Editura Economică, București, 2003
5. Brown, R., *A History of Accounting and Accountant*, Edinburg, 1905
6. Călin, O., Man, M., Nedelcu, M.V., *Contabilitate managerială*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008
7. Călin, O., Ristea, M., *Bazele contabilității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003
8. De La Bruslerie, H., *Analyse financière et diagnostic. Information financière et diagnostic*, 2e édition, Dunod Éditeur, Paris, 2002
9. Buşe. L., *Analiză economico-financiară*, Editura Economică, București, 2005
10. Childe, G., *Făurirea civilizației*, C.A. Wats & Co. Ltd., Londra, 1965, trad. lb. română, Editura Științifică, București, 1966
11. Cornățeanu, D.N., *Importanța contabilității agricole*, București, 1972
12. Cristea H., Talpoș I., Cosma D., *Gestiunea financiară a întreprinderii*, Editura Mirton, Timișoara, 1998
13. Deaconu, A., *Bilanțul contabil al agenților economici*, Editura Intelcredo, Deva, 1999
14. Demetrescu, F.C., *Istoria contabilității*, Editura Științifică, București, 1972
15. Drăgănescu, P., Brateș, *Precursori români în contabilitate*, București, Imprimeriile Independența, 1941
16. Dumitrescu, Șt., Toma, D., *Principii ale contabilității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974
17. Dumitrescu, St., *Elemente și principii de știință contabilă*, București, 1947
18. Eros-Stark L., Pantea I.M., *Analiza situației financiare a firmei: elemente teoretice, studiu de caz*, Editura Economică, București, 2001
19. Evian, N., *Teoriile conturilor*, Cluj, 1940
20. Evian, I. N., *Contabilitatea industrială*, București, 1947
21. Fabozzi, F., Peterson, P., *Financial Management and Analysis*, 2nd edition, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2003
22. Feleagă, N., *Controverse contabile*, Editura Economică, București, 1996

BCU "CAROL I" UNIVERSITY LIBRARY

23. Finney and Miller's, *Principles of Accounting*, Editura 6, Canadian edition, New Jersey, 1979
24. Fotache, G., *Valenţe cognitive ale contabilităţii manageriale în procesul decizional*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2009
25. Goethe, W., *Anii de ucenicie ai lui Wilhelm Meister*, Editura Minerva, Bucureşti, 1982
26. Gomberg, Leo, *La science de la comptabilite et son systeme scientifique*, Geneva, 1897, idem *La science de la comptabilite*, St. Gallen, 1898, idem *Histoire critique de la theorie des comptes*, Geneva, 1929
27. Grosu, O., *Simularea managementului riscului firmei într-un mediu concurenţial la o societate comercială* – teză doctorat, ASE Bucureşti, 2012
28. Iacobescu, S. I., Sorescu, Al., *Curs de contabilitate generală în legătură cu dreptul şi legile speciale comerţului*, 3 volume, Iaşi, 1923
29. Ioachim, V. M., *Tratat de contabilitate cu aplicaţie la industrie*, vol. I, *Contabilitate generală*, Bucureşti, 1944
30. Ionaşcu, I., *Epistemologia contabilităţii*, Editura Economică, Bucureşti, 1997
31. Ionesco, I., *Compte-rendu de l'administration des domains de son Altesse Le grand vezir Rechid Pacha*, Extrait du Journal du Constantinopole, numero din 9 iuni 1954, Bucarest, 1866
32. Işfănescu, A., Robu, V., Hristea, A.M., Vasilescu, C., *Analiză economico - financiară*, Editura ASE, Bucureşti, 2002
33. Langlois, G., Mollet, M., *Analyse comptable et financière*, Éditions Foucher, Paris, 1993
34. Lepădatu, I. Ion, *Studii de contabilitate*, Tiparul Tipografiei Archudiecasane, Sibiu, 1904
35. Lietzmann, V., *Uberblick über die Geschichte der Elementar mathematik*, Wien, 1928
36. Livingstone, J.L., Grossman, T., *The portable MBA in finance and accounting*, 3rd edition, John Wiley & Sons, Inc., New York, 2002
37. Marx, K., *Capitalul*, vol. I., Editura Politică, Bucureşti, 1960
38. Melis, F., *Storia della regioneria*, Cusare Zuffi, Bologna, 1950
39. Mihăilescu, M. I., *Ştiinţa ordinii patrimoniale*, Bucureşti, 1926
40. Mihăilescu, M. I., *Tratat de contabilitate*, Bucureşti, 1926
41. Nederiţă, A., *Corespondenţa conturilor contabile conform prevederilor S.N.C. şi Codului fiscal*, Seria Biblioteca contabilului, Anexă la Revista Contabilitate şi audit, Chişinău, 2007

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

42. Nederiță, A., Bucur, V., ș.a., *Contabilitate financiară,*, Ediția a II-a, Editura Asociației Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova, Chișinău, 2003
43. Negulescu, P.P., Scrieri inedite, IV, *Problema cosmologică*, Editura Academiei R.S.R., București, 1977
44. Niculescu, M., *Diagnostic global strategic*, Vol. II *Diagnostic financiar*, Editura Economică, București, 2003
45. Nișulescu, E. ș.a., *Drept contabil*, Editura Tribuna Economică, București, 1998
46. Oțetea, A., *Renașterea și reforma*, Editura Științifică, București, 1968
47. Paciolo, L., *Tratat de contabilitate în partidă dublă*, versiunea în limba română de D. Rusu și St. Cuciureanu, Editura Junimea, Iași, 1981
48. Paraschivescu, M.D., Păvăloaia, W., *Contabilitatea și dezvoltarea economico-socială*, Editura Tehnopress, Iași, 1999
49. Paraschivescu M.D., Radu, F., *Ghid pentru înțelegerea contabilității armonizate cu directivele comunităților economice europene și cu standardele internaționale de contabilitate*, Editura Moldavia, Bacău, 2002
50. Paraschivescu M.D., ș.a., *Contabilitate și informatică de gestiune – Teste grilă pentru examenul de licență*, Editura Moldavia, Bacău, 2002, 2003
51. Paraschivescu M.D., *Contabilitate financiară*, Editura Moldavia, Bacău, 2003
52. Paraschivescu, M.D., Radu, F., *Concepte și modele contabile în activitatea de comerț exterior*, Editura Tehnopress, Iași, 2005
53. Paraschivescu, M.D., Păvăloaia, W., G.D., Radu, F., M.D., Olaru, G.D., *Contabilitate financiară – studii de caz*, Editura Tehnopress, Iași, 2007
54. Paraschivescu, M.D., Radu, F., *Managementul contabilității financiare*, Editura Tehnopress, Iași, 2008
55. Paraschivescu, M.D., (coord.), Lepădatu, G., (coord.), Radu, F., Patrașcu, L., *Contabilitatea activității de comerț exterior*, Editura Pro Universitaria, București, 2009
56. Paraschivescu, M.D., Radu, F., Lepădatu, G., Patrașcu, L., *Contabilitate financiară*, Editura Tribuna Economică, București, 2010
57. Paraschivescu, M.D., Radu, F., Lepădatu, G., Patrașcu, L., *Metode și aplicații de contabilitate financiară*, Editura Tribuna Economică, București, 2011
58. Paraschivescu, M.D., Radu, F., Patrașcu, L., *Contabilitate financiară aprofundată,* Editura Tehnopress, Iași, 2011

59. Panțu, I.C., *Ştiința conturilor sau contabilitatea în partidă dublă*, Editura a-II-a, Editura Ciurcu, Braşov, 1907
60. Patraşcu, L., *Situațiile financiare – suport informațional în decizia managerială*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2008
61. Păvăloaia, W., Bordeianu, G.D., *Analiză economico-financiară. Studii de caz*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2011
62. Păvăloaia, W., Paraschivescu, M.D., Olaru, G.D., Radu, F., *Analiză financiară. Studii de caz*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2006
63. Păvăloaia, W., Păvăloaia, D., *Diagnosticul şi evaluarea întreprinderii*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2006
64. Păvăloaia, W., Parachivescu, M.D., Lepădatu, G., Patraşcu, L., Radu, F., Bordeianu, G.D., Darie, A., *Analiza economico-financiară: concepte şi studii de caz*, Editura Economică, Bucureşti, 2010
65. Păvăloaia, W., Păvăloaia, D., *Analiza economico-financiară: concepte, aplicații, studii de caz*, Editura Moldovia, 2003
66. Petrescu, S., *Diagnostic economic - financiar: metodologie, studii de caz*, Editura Sedcom Libris, Iaşi, 2004
67. Petriş, R., Fătu, T., *Dumitru Rusu - Omul şi Opera, în File din cronica permanențelor învățământului şi culturii economice la Iaşi*, Editura Policromia, Piatra Neamț, 1995
68. Radu, F., Paraschivescu, M.D., *Contabilitatea operațiunilor de comerț exterior. Aplicații şi studii de caz*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2007
69. Radu, F., *Eficiența informațiilor contabile în managementul întreprinderii*, Editura Tehnopress, Iaşi, 2009
70. Radu, F., Cîrciumaru, D., Bondoc, D., *Analiza economico-financiară a societăților comerciale*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2006
71. Ristea M., *Contabilitatea financiară a întreprinderii*, Editura Universitară, Bucureşti, 2005
72. Ristea, M., *Bazele contabilității – noțiuni de bază, probleme, studii de caz, teste grilă şi monografie*, Editura Universitară, Bucureşti, 2006
73. Ristea, M., Dumitru, C.G., Ioanas, C., *Contabilitatea societăților comerciale*, Vol. I, II, Editura Universitară, Bucureşti, 2009
74. Rusu, D., *Cu privire la unele probleme de teorie a contabilității*, Rev. Evidența contabilă, nr. 10, Bucureşti, 1965
75. Rusu, D., *Probleme de contabilitate şi analiză economică în opera lui Ion Ionescu de la Brad*, în volum omagial, I.I. de la Brad in memoriam, Editura Academiei R.S.R., 1971
76. Rusu, D., *Teorii şi sisteme de conducere a contabilității pe plan mondial*, Editura Rotaprint, I.P. Iaşi, 1975

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

77. Rusu, D., *Scrittura doppia la 480 ani*, Analele Ştiinţifice ale Univ. „Al. I. Cuza" Iaşi, Seria nouă, Secţiunea IIIc, Ştiinţe Economice, tomul XX, 1974
78. Rusu D., *Bazele contabilităţii*, Partea I-a, uz intern, Iaşi, 1976
79. Rusu, D., *Bazele contabilităţii*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980
80. Rusu, D., Petrescu, S., Cuciureanu, A., *Analiza activităţii economice a întreprinderii, Editura Didactică şi Pedagogică*, Bucureşti, 1979
81. Sadoveanu, V., *Anii de ucenicie ai lui Wilhelm Meisters*, Editura Minerva (BPT), Bucureşti,1982
82. Schär, J. Fr., *Buchhaltung und Bilanz,* Editura 4, Berlin, Springer – Verlag, 1921
83. Sombart, W., *L'apogée du capitalisme*, tom. II, Paris, 1932
84. Spiridon, I., *Curs de contabilitate comercială*, Revista Academiei Comerciale şi Industriale, Bucureşti, 1915
85. Stancu, I., *Finanţe. Pieţe financiare şi gestiunea portofoliului, investiţii reale şi finanţarea lor, analiza şi gestiunea financiară a întreprinderii*, Ediţia a III-a, Editura Economică, Bucureşti, 2002
86. Ştefănescu, Th., *Curs de Contabilitate în partidă dublă*, Editura a-V-a, Bucureşti, 1902
87. Tabără, N., Horomnea, E., Toma, C., *Conturile anuale în procesul decizional*, Editura Tipo Moldova, Iaşi, 2001
88. Tabără, N., *Modernizarea contabilităţii şi controlului de gestiune*, Editura Tipo Moldova, Iaşi, 2006
89. Tămăşan, T., *Bazele ştiinţifice ale contabilităţii*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1973
90. Tuhari, T., *Contabilitatea operaţiilor în comerţ*, Editura ASEM, Chişinău, 2002
91. Ţurcanu, V., *Calculaţia costurilor*, Editura ASEM, Chişinău, 2001
92. Vâlceanu, G., Robu, V., Georgescu, N., *Analiză economico-financiară*, Editura Economică, Bucureşti, 2004
93. Vintilă, G., *Diagnosticul financiar şi evaluarea întreprinderii*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998
94. Vintilă, G., *Gestiunea financiară a întreprinderii*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1997
95. Vlaemminck, H.J., *Histoire et doctrines de la comptabilité*, Dunod, Paris, 1956
96. Voina, D., *Faze din evoluţia contabilităţii*, Librăria Cioflec, Cluj, 1932
97. Voina, D., *Curs de contabilitate generală*, Bucureşti, 1940
98. Voina, D., *Contabilitate generală*, Editura Academiei, Braşov, 1947
99. Voina, D., *Faze din evoluţia contabilităţii*, Librăria Cioflec, Cluj, 1932

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

100. Voina, D., *Poziția contabilității față de studiul exploatărilor economice - contabilitatea este o disciplină independentă*, Brașov, 1947
101. *** *BENE MERENTI Profesorul universitar dr. Willi Păvăloaia*, Editura Moldavia, Bacău, 2005
102. *** *Zbor în timp: omagiu profesorului universitar dr. Dumitru Marius Paraschivescu*, Editura Tehnopress, Iași, 2007
103. *** *OMFP 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene*
104. *** *Legea contabilității nr. 82 / 1991 cu modificările și completările ulterioare*
105. *** *Standardele Internaționale de Raportare Financiară*

BCUIAS/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIAS/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Bun de tipar: 2013. Apărut: 2013.
Editura Tehnopress, str. Pinului nr. 1A, 700109 Iaşi
Tel./fax: 0232 260092
email: tehnopress@yahoo.com
www.tehnopress.ro

B.C.U. „M. EMINESCU" IAŞI

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

„Câte foloase nu aduce negutătorului contabilitatea dublă ! E una dintre cele mai frumoase descoperiri ale minții omenești și orice bun cap de familie ar trebui s-o introducă în gospodăria sa… Ordinea și claritatea sporesc gustul de a economisi și de a câștiga. Un om, care își conduce prost treburile, se simte foarte bine în neorânduială, nu-i place de loc să facă socoteala sumelor datorate; în schimb pentru un bun administrator, nimic nu e mai plăcut decât să-și calculeze în fiecare zi suma bunurilor sale sporite. ”

Johann Wolfgang von Goethe

ISBN 978-606-687-007-8